

PREKEN VOOR DE
CHRISTELIJKE FEESTDAGEN

DS. J. P. PAAUWE

PREKEN VOOR DE
CHRISTELIJKE FEESTDAGEN

Stichting tot uitgave van
het werk van ds. J.P. Paauwe
Den Haag

2007

Verantwoording

In deze uitgave zijn preken van ds. J.P. Paauwe voor de christelijke feestdagen bijeengebracht. Het overgrote deel van de opgenomen preken is eerder uitgegeven in de bundels 1948-'50, 1951-'54 en 1955-'57, bundels die ook antiquarisch nauwelijks verkrijgbaar meer zijn. De preek van 9 mei 1951 is in Bennekom uitgesproken, de overige preken in Den Haag.

De opvatting van ds. Paauwe van de christelijke feestdagen blijkt onder meer uit de preek van 15 mei 1947:

“Deze dag, mijn zeer geachte toehoorders, wordt genoemd Hemelvaartsdag. Hij wordt gerangschikt onder de zogenaamde christelijke feestdagen. De Gemeente van Jezus Christus heeft geen feestdagen. Zij heeft een Rustdag, en met deze dag is ook in de verste verte geen enkele andere dag te vergelijken. Maar wij hebben nu gelegenheid om met elkander tezamen te komen en het Woord te prediken en het te horen prediken.”

De gelegenheid die de christelijke feestdagen hem boden, heeft ds. Paauwe niet ongebruikt willen laten, om Wet en Evangelie te prediken en ook om zijn toehoorders ernstig aan te spreken, bijvoorbeeld in de preek van 15 december 1946:

“De wereld viert het kerstfeest. Er is de hulst en de maretak, er zijn kerstbomen..., maar wie zegt: ‘Waar is Jezus?’ Wie gelooft zijn val in Adam? Wie geeft zich rekenschap van zijn verhouding tot God? Wie, toehoorders, is er tot in het diepst van zijn ziel van overtuigd dat hij, tenzij hij gevonden wordt in Jezus Christus door een waarachtig geloof, te gronde gaat naar ziel en naar lichaam?”

De redactie

Inhoud

Predikatie over Jesaja 25:9b, 17 december 1950	11
Predikatie over Jesaja 33:22, 12 december 1954	20
Eerste predikatie over Lukas 2:13a, 25 december 1946	31
Tweede predikatie over Lukas 2:13a, 26 december 1946	36
Predikatie over Lukas 2:16a, 26 december 1950	42
Predikatie over Lukas 2:17, 25 december 1951	51
Predikatie over Lukas 12:32, 31 december 1947	60
Predikatie over 2 Korinthe 5:3, 31 december 1950	67
Predikatie over Hebreëen 11:10a, 2 januari 1951	77
Eerste predikatie over Lukas 2:21, 1 januari 1953	86
Tweede predikatie over Lukas 2:21, 25 januari 1953	94
Predikatie over 1 Korinthe 16:23, 1 januari 1956	102
Predikatie over Markus 16:5, 29 maart 1948, tweede paasdag	109
Predikatie over Markus 16:6, 9 april 1950, eerste paasdag	119
Predikatie over Markus 16:7, 25 maart 1951, eerste paasdag	130
Predikatie over Markus 16:7, 13 april 1952, eerste paasdag	141
Predikatie over Markus 16:9, 10 april 1939, tweede paasdag	151

Predikatie over Markus 16:9, 4 mei 1952	160
Eerste predikatie over Psalm 47:6, 15 mei 1947, Hemelvaartsdag	170
Tweede predikatie over Psalm 47:6, 18 mei 1947	179
Predikatie over Lukas 24:50, 14 mei 1953, Hemelvaartsdag	190
Predikatie over Lukas 24:51, 17 mei 1953	202
Predikatie over Psalm 68:19, 22 mei 1952, Hemelvaartsdag	212
Eerste predikatie over Handelingen 1:9, 30 mei 1946, Hemelvaartsdag	222
Tweede predikatie over Handelingen 1:9, 2 juni 1946	234
Eerste predikatie over Markus 16:19, 3 mei 1951, Hemelvaartsdag	246
Tweede predikatie over Markus 16:19, 6 mei 1951	256
Predikatie over Markus 16:20, 9 mei 1951	266
Predikatie over het geloofsartikel “Opgevaren ten hemel”, 10 mei 1956, Hemelvaartsdag	277
Predikatie over Handelingen 2:3, 29 mei 1944, tweede pinksterdag	282
Pinksterpredikatie, 25 mei 1947	291
Pinksterpredikatie, 26 mei 1947	302
Predikatie over de Persoon en het werk van de Heilige Geest, 13 mei 1951, eerste pinksterdag	311

Predikatie over het geloof in de Heilige Geest, 1 juni 1952, eerste pinksterdag	322
Predikatie over de Persoon en het werk van de Heilige Geest, 15 juni 1952	332
Predikatie over de Persoon en het werk van de Heilige Geest, 13 juli 1952	345

Predikatie over Jesaja 25:9b, 17 december 1950

Gezongen: Psalm 78:1 en 2.

Gelezen: De Wet des Heeren; Lukas 2:25-38.

Gebed:

Doe ons, algenoegzaam en aanbiddeijk Opperwezen, naderen tot U met diepe eerbied en onderwerping des harten. Laat ons door Uw genade uit ons gezicht hebben weggedaan het zichtbare en tastbare, en doe ons met de dichter zeggen: "U zoekt mijn hart; mijn oog blijft op U staren".

Gij hebt ons welgedaan. Wij zijn nog die wij zijn, en het is nog zoals het is. Het zijn Uw goedertierenheden dat wij niet vernield zijn geworden, dat Uw barmhartigheden geen einde hebben. Doe ons opmerken, en geef dat wij de tijd des levens kostelijk achten. Het is zoals het altijd is geweest en zoals het immer zijn zal: "Bekeert u, want waarom zoudt gij sterven?"

Zie ons aan en gedenk ons in de Zoon Uwer liefde, en vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren. Bearbeid en leid ons door Uw Woord en Geest. Doe ons spreken wat waar is, en laat ons dit doen tot verheerlijking van U en, zo dit ook in Uw raad bestaat, tot onze eigen zaligheid en tot die van anderen. Doe ons acht geven. Laat er iets in ons leven zijn dat ons doet zeggen met de dichter: "Merk op, mijn ziel, wat antwoord God u geeft".

Gedenk onze zieken. Er zijn er die ernstig ziek zijn. En onder dezen is er een die zich had te onderwerpen aan een behandeling van ernstige aard. Doe hem en ook de anderen het oog gevestigd hebben op U, en doe hen zeggen: "Mijn verwachting is van Hem Die hemel en aarde geschapen heeft".

Gedenk de familie die op weg is naar een ander vaderland. Spaar hun leven op de reis, en doe hen in de geest op het ogenblik zich verenigen met ons, met U.

Gedenk ons volk, de regering, de koninklijke familie, het mensdom in zijn geheel. Wij behoeven U niet te zeggen hoe het erbij staat. Wij weten ook niet wat wij bidden zullen gelijk het behoort. Aanschouw het Verbond en denk aan Uw erfdeel.

Amen.

Ik dacht eraan, mijn zeer geachte toehoorders – een uur geleden ongeveer – hoe men onder de eerste christenen elkander op de eerste rustdag ontmoette. Het is u bekend, men riep dan elkander toe: “De Heere is waarlijk opgestaan en is van Simon gezien!” (Luk. 24:34). Ik liet hierover enige ogenblikken mijn gedachten gaan, en ik zei: niet alleen hebben deze mensen geloofd in de Verrezene, maar deze uitroep gaf blijk dat zij er in de voorbijgegane week mee bezig geweest waren. Zie, dat wilde ik u en mijzelf nu vragen: zijn wij ermee bezig geweest? Immers, zij die geloven in de opstanding van de Heere Jezus Christus, hebben in Hém het gezien, en zij hebben uitgeroepen: “Ik heb gevonden!” Waarmee anders zullen zij bezig zijn dan met Hem?

En zij die dat nu niet kunnen zeggen, hebben zeker niet minder reden om met de dingen des Geestes, met de dingen van het Koninkrijk Gods bezig te zijn, want hun onsterfelijke ziel staat op het spel. Hebt u daar ook het besef van gehad in de week die voorbij is, als u zich ter ruste begaf en wanneer u opstond en onder uw werk? Als ze eens geteld konden worden, hoeveel gebeden en verzuchtingen hebt u deze week wel opgezonden? Ja, het moet niet mogelijk zijn ze te tellen! Want – nog eens – het heil, het lot, de toekomst van uw onsterfelijke ziel, van u naar lichaam en ziel, staat op het spel. Al het andere is een bagatel vergeleken hierbij! Hebt u wel eens opgemerkt, wanneer plotseling één van de uwen of gijzelf ernstig ziek werd, hoe weinig zelfs de oorlog voor u betekende? Maar wat is nu plotseling ziek worden vergeleken bij wat de apostel Paulus in deze woorden ons zegt: “Wij allen moeten geopenbaard worden voor den rechterstoel van Christus” (2 Kor. 5:10)? Als dit u nu bezig zou houden, zou u dan niet voornamelijk werkzaam zijn met de dingen der eeuwigheid? Een ieder onderzoekte zichzelf.

Gezongen: Psalm 27:2.

De woorden waarbij wij uw aandacht vanmorgen wensen te bepalen, vindt u in Jesaja 25, vers 9, het middelste gedeelte:

“...wij hebben Hem verwacht...”

“Wij hebben Hem verwacht”. Aan wie wij moeten denken bij dit woordje “wij”, blijkt duidelijk uit het voorafgaande. De Heere had

Zichzelf met al het Zijne beloofd, en er waren er geweest die deze belofte hadden omhelsd. Zij hadden de Heere Jezus Christus in de belofte en de belofte in de Heere Jezus omhelsd. Zij hadden ook de weldaden, de zegeningen die de Heere Jezus in de volheid des tijds naar Zijn Woord zou verwerven, zich toegeëigend.

“*Wij hebben Hem verwacht*”. Hem, de Heere Jezus, de beloofde Messias, God in de Persoon van de Heere Jezus! Het ging deze mensen niet om een woord. Zij waren in het woord der belofte niet geëindigd. Het was hun te doen om de Heere, om Hemzelf! En waarlijk, alleen de Heere bevredigt. Hierom zegt de apostel Paulus: “Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God door onzen Heere Jezus Christus” (Rom. 5:1).

“*Wij hebben Hem verwacht*”. Zij hadden de belofte van de vergeving der zonden geloofd, de Heilige Geest ontvangen. Zij hadden zich geplaast gezien in de gemeenschap des Heeren. Zij hadden een Toevlucht gevonden. Zij hadden in zich de gewaarwording gekregen van de liefde Gods. Zij hadden de hand gelegd op de belofte. Zij hadden vrede gekregen, vrede met alles, met de Heere, in de consciëntie, met het wereldgebeuren, met de dood – een vrede die alle verstand te boven gaat. Maar Hij Die de zegeningen van het Verbond der genade en het Verbond der genade zelf zou verwerven, was nog niet gekomen. Het spreekt dus vanzelf, dat zij naar Hem hebben uitgezien, Hem hebben verwacht. Zo staat er dan ook: “*Wij hebben Hem verwacht*”. In de werkzaamheid aangeduid met het woord “verwachten”, liggen allerlei werkzaamheden der ziel opgesloten. Ik noem er u enige.

“*Wij hebben Hem verwacht*”, dat is, wij hebben Hem begeerd. Toehoorders, geef mij eens een antwoord. Weet u ervan dat in de plaats van de ontelbare begeerten die gij hadt en waardoor gij als het ware verscheurd werd, is gekomen één begeerte en dat deze begeerte vertolkt is in de woorden die gij gezongen hebt: “Eén ding heb ik van den HEERE begeerd, dat zal ik zoeken: dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis des HEEREN, om de lieflijkheid des HEEREN te aanschouwen en te onderzoeken in Zijn tempel” (Ps. 27:4)? Ja, dat is nu eigenlijk de vrede! “Gij die God zoekt, ulieder hart zal leven” (Ps. 69:33). Hoe zou een mens die nog zoveel begeerten heeft, ja wiens begeerten ontelbaar zijn, wiens leven door allerlei begeerten zo wordt vertroebeld, vrede kunnen hebben? Nee, als het hart zegt:

U zoekt mijn hart; mijn oog blijft op U staren;
Laat mij van 't spoor, in Uw geboôn vervat,
Niet dwalen, HEER'; laat mij niet hulp'loos varen (Ps. 119:5),
dán is er vrede, dán is er blijdschap!

Zij hebben over Hem gedacht. Als een mens bezig is met de eeuwige dingen, dan is het de laatste gedachte voordat hij zich ter ruste begeeft, en de eerste gedachte wanneer hij weer opstaat. Is dat zo bij u? Onbegrijpelijk nietig is alles, behalve God en Zijn dienst. Ik las eens (het was in de bekeringsgeschiedenis van Bunyan): “Het verlies van ouders” – hij noemt nog andere zaken – “scheen mij nietig toe vergeleken bij het gemis van God”. Dat is toch een schoon woord! Ja, is het zover al bij u gekomen? Wanneer was het? Zover moet het nu eerst gekomen zijn. Anders is er geen sprake van een waarachtige bekering! Als u zo vol moed 's morgens aan uw werk gaat zonder dat u een heimwee naar God gewaarwordt, dan deugt het niet. Er moet een wond geslagen zijn in het hart. Anders komt er nooit iets van. Deze mensen zijn met hun gedachten bij Hem geweest.

Zij hebben belangstelling gehad voor de komst van de Heere Jezus. Er werd natuurlijk wel eens gesproken over de Messiasverwachting die er onder het volk leefde, en men is daarin ook wel onderwezen geworden. Wanneer deze mensen dat dan hoorden of daar iets van lazen, dan waren zij met het hart erbij om de dingen te overleggen, juist zoals Maria. U weet wat van Maria staat aangetekend. “En Zijn moeder bewaarde al deze woorden in haar hart” (Luk. 2:51). Is het bij u óók zo? Ach, wat zal het u zwaar vallen als de zichtbare en tastbare dingen bij u de overhand hebben en blijven hebben! Uw gemak, uw genot, uw vriendschap, uw huwelijk, uw liefde, het genoegen van uw kinderen (ook het verdriet van uw kinderen), enzovoort, dat zal alles tegen u getuigen! Het hele leven zal vóór u komen te staan, zoals dat bij de begenadigde reeds hier is, en u zult geen woord van verweer hebben! U zult moeten bekennen: “Het is waar, het is waar, ik heb God vergeten, terwijl ik over duizenden en nog eens duizenden dingen dacht. Zo is mijn leven geweest.” Misschien vindt u het bewijs hiervan in de week die achter u ligt.

Zij hebben erop vertrouwd, dat de Messias komen zou. Om te kunnen vertrouwen, hebben vele mensen alleen maar een woord nodig. Dat is het waangeloof. Om te kunnen vertrouwen, hebben wij God nodig, de

kennis Gods. Deze mensen hebben kunnen vertrouwen op het Woord, omdat zij God getrouw achtten. Nu, om dit te kunnen doen, moet men Hem kennen. Zij hebben op het Woord kunnen vertrouwen, omdat zij wisten dat Hij onveranderlijk was, en omdat zij geloofden dat Hij goed was en wijs, in één woord, omdat het hun bekend was dat Hij God was. Maar het duurde zo lang... Doch onder dit alles zijn zij lijdzaam geweest. Hun vertrouwen, hun uitzien, hun verwachten, het is alles gebleven! Zij hebben geloofd dat, zo de Heere vertoefde, Hij toch komen zou, gewisselijk komen zou. En toehoorders, de dag *is* aangebroken! En er zijn er enigen geweest die hebben uitgeroepen: “Zie, Deze is onze God! Wij hebben Hem verwacht, en Hij zal ons zalig maken!”

Gezongen: Psalm 89:7 en 8.

Wij moeten, toehoorders, ons afvragen of wij in de mensen die de Heere Jezus hebben verwacht, in Zacharias en Elizabet, Simeon en Anna, de discipelen en anderen, onze broeders en zusters kunnen zien. U moet u de vraag voorleggen: waar zou ik geweest zijn als ik in die tijd had geleefd? Bij het hoopje van verwachtenden of bij de grote menigte, voor wie de godsdienst offerdienst was?

Wij behoeven de komst van de Heere Jezus niet meer te verwachten. Hij is gekomen. Dit staat nu vast. En Hij heeft Zijn werk gedaan. Hij is geweest, en Hij is tot op zekere hoogte *nóg*, het zuurdesem in de wereld. Wat is er niet veranderd op en door de prediking van die weinige mensen, de apostelen, die het Evangelie, die de Heere Jezus Christus hebben verkondigd! Het schijnt nu weer anders te worden. Men is werkzaam, hard werkzaam, om al wat aan Christus herinnert uit de wereld weg te vagen, met wortel en tak uit te roeien. De schuldingen zijn niet degenen die wij ervoor houden! Dat denkt u toch niet? Neen, de schuldige ben ik, de schuldige zijt gij! En mocht u het beleven dat hier alles omvergeworpen werd, zie dan maar dat u zegt: “Dat heb ik aan mijzelf te wijten”.

Wij hebben God op 't hoogst misdaan;

Wij zijn van 't heilspoor afgegaan;

Ja, wij en onze vaad'ren tevens (Ps. 106:4).

Hoe ziet u al deze dingen? Wij zien ze zo: wij hebben het eigenlijk de mensen voorgedaan hoe zij het moesten doen, wat zij moesten doen

om Christus Jezus uit de kerk te werpen, uit de kerk in Nederland, uit wat eens met recht droeg de naam van Nederlandse Hervormde Kerk. Zo zie ik dat, en ik geloof dat het zo is. En tegenover de ganse wereld zou ik het willen verdedigen. Nu zouden wij dat willen tegenhouden, nietwaar? Zeker, wij zouden dat willen tegenhouden zonder God, door hiér wat aan te doen en dáár wat aan te doen, en dít te verrichten, enzovoort, enzovoort. En wanneer dat dan niet gelukt – en dat zal nooit gelukken – dan moet een ander de schuld dragen. Zolang dat nu zo is, verstaat u het niet. U kent toch wel het woord van de Spreukendichter: “Met de ootmoedigen is wijsheid” (Spr. 11:2)? Is het u opgevallen hoe waar dit woord is? Ja, de Waarheid moet opvallen; zij moet naar ons toe komen. Ik ben geen zoeker; ik ben een verwerper, ik doe nooit anders dan verwerpen. En met u is het precies hetzelfde. Maar het moet naar mij toe komen, het moet mij getoond worden, het moet mij gezegd worden. Is dat woord nooit naar u toe gekomen: “Met de ootmoedigen is wijsheid”? Dat komt voor het eerst naar een mens toe wanneer hij voor de Rechter van hemel en aarde staat, en krijgt te bukken en opzij te gaan. Dan wordt dat woord voor hem waarheid. Want Hij Die de Wijsheid Gods is, wordt hem dan geopenbaard, Christus Jezus.

Maar ik wilde nu op deze dingen niet ingaan. Ik zou u de vraag willen voorleggen of u Christus omhelsd hebt. Want daar gaat het toch tenslotte bij mij en bij u om. Nu zal een deel zeggen: nee, daar weet ik niet van. En een ander deel zal ervan getuigen. Maar het ene noch het andere heeft betekenis, tenzij het grond heeft. Wat zijn nu onze gronden dat wij Christus omhelsd hebben? En dan zou ik u ter toelichting van deze zaak graag dit zeggen: waar de ware gronden zijn, daar zijn de valse gronden weggezonden. Begin daarmee, en vraag u af wat u hiervan weet.

Eén van deze valse gronden noem ik u. Het is hetgeen het meest verborgen lijkt. Een mens zoekt. De een doet dat ernstiger dan de ander. Dat zoeken nu maakt een mens tot een grond. Nu moet u zich eens afvragen waar u met dit zoeken gebleven zijt. Want als dít recht ligt, dan moet al het andere ook recht liggen. Waar is u met uw zoeken gebleven? Wanneer de apostel Paulus hier was, dan zou hij u zeggen waar hij met zijn zoeken gebleven was. En wij zeggen het met hem: “Ik had de begeerlijkheid niet geweten zonde te zijn, indien de Wet niet zeide: Gij zult niet begeren” (Rom. 7:7). Daarin is het verklaard.

En als u werkelijk uw eigen zoeken hebt leren kennen, dan kunt u van binnenuit dit woord verklaren. Mocht ik u ooit door de voorzienigheid des Hemels ontmoeten, dan zou ik er zeer grote prijs op stellen dat u dit eens verklaarde. Zie er niet tegenop, want als u de Waarheid spreekt, dan moet ik toch vallen. Deed ik dat niet, dan zou het erg voor mij wezen. Maar ik heb goede hoop dat, wanneer u de Waarheid spreekt, ik het van harte met u eens zou kunnen zijn. “Ik had de begeerlijkheid niet geweten zonde te zijn, indien de Wet niet zeide: Gij zult niet begeren”. Dat is een kenmerk.

Een ander kenmerk: hoe hebt u Christus leren kennen? Begin daar eens aan en geef er antwoord op. Deze vragen zijn van het allerhoogste gewicht en in deze dingen wordt het meest misgetast. Hoe hebt u Christus leren kennen? Daar mag u dan een kort of lang verhaal van geven. Er zou veel van te zeggen zijn, want als de Heere Jezus Christus in het hart geopenbaard wordt, zodat men Hem leert kennen, dan ziet men zóveel in één ogenblik, dan wordt Gods hart geopenbaard, óns hart wordt geopend, de Schrift wordt geopend, de Waarheid wordt geopend, ach, nog veel meer! Vraagt u zich af hoe u Christus hebt leren kennen. Dat is punt twee.

Hier kunnen wij nog een derde vraag aan toevoegen. Deze vraag is: hoe zijt u tot Christus gekomen? Hoe hebt u zich met Hem verenigd? U moet niet antwoorden: “Door het geloof”. Dat is geen antwoord op deze vraag. Want als u dit in mijn tegenwoordigheid deed, dan zou ik u onmiddellijk een andere vraag doen, namelijk deze: wat is dat geloof? De vraag luidt dus: hoe zijt u tot Christus gekomen? Hoe helderder nu uw verslag van deze dingen is, des te beter. U moet weten hoe u afgekomen zijt van uzelf, hoe u zijt verlost van uzelf, hoe u zijt losgemaakt van uzelf, en hoe de band tussen Christus en uw ziel is totstandgekomen.

En dan nog een vierde vraag: wat is er van uw kennis van God drie-enig? Wat is er op uw kennen van Hem gevolgd? Wat is het verband tussen kennis en vertrouwen? Wat is het verband tussen geloof en bekering? Wat is het verband tussen geloof en liefde? Zie, als u een begenadigd mens zijt, dan hebt u in uw hart op al deze vragen het goede antwoord. Het is alleen bij de een helderder dan bij de ander. Wanneer het nu zó was, dat u hiervan in het geheel geen verslag kon geven, vindt u niet dat het dan toch tijd wordt voor u om u te bekeren? Wilt u maar zo voortleven en het einde afwachten? Ach, dat wilt u toch

niet doen? Ik hoop dat u dit niet zult kunnen doen. Velen, zeer velen hebben dit gedaan, ook onder ons. Mensen met grijze haren zijn nog niet in staat om ook maar een kort verslag te geven van hun bekering tot God. Dat is heel erg!

Wanneer u gezegd hebt: “Ik vrees dat ik het nog mis”, maar meent dat het nu anders geworden is, dan is er voor u een andere vraag te beantwoorden: hoe zijt gij hier uitgekomen? Heeft een mens u hierbij geholpen? En hebt u misschien wederkerig hém geholpen? Of zijt gij gekomen tot de hulp Gods? Wat gebeurt er zoal als u aangevochten wordt? Brengt gij uit de schat des harten oude en nieuwe dingen voort? Leeft het bij u? Als u zonden hebt, belijdt u ze? Neemt u de toevlucht tot het bloed der verzoening? Zijt gij er door genade op uit om reinheid des levens te krijgen? Zijt gij erop gesteld, hoe het soms ook tegenlope, om voor God en voor uw naaste een onergerlijke consciëntie te hebben? En als u in moeilijkheden zijt, op de posten zijt gebracht, tot iets geroepen wordt, hoe gedraagt gij u dan? Is God dan nodig? En leert u dan na kortere of langere tijd zingen: “God, Die helpt in nood, is in Sion groot” (Ps. 99:2 ber.)?

Maak u niet los van al deze vragen! En laat er, wat ik u, jongen en ouden, bidden mag, overeenstemming wezen in het hart met het woord van de Heere Jezus: “Eén ding is nodig” (Luk. 10:42). Als u zich nu niet bekeert, terwijl het nog alles betrekkelijk rustig is, wat zal er dan van uw bekering komen als het eens minder rustig zal geworden zijn? “Zoekt den HEERE, terwijl Hij te vinden is; roept Hem aan, terwijl Hij nabij is” (Jes. 55:6). Dat is het getrouwe woord van een getrouwe God.

Amen.

Gebod:

Heere, dat wij U erkentelijk zijn mochten, dat wij hier nog enige ogenblikken mochten doorbrengen, en dat dit woord, het gezang en het voorgelezene nog mocht worden vernomen. Nu bidden wij U om Jesu wille om een zegen. Wil een zegen schenken. Wil vóór alle dingen het zondige vergeven. En wil het woord gebruiken om Uzelf te verheerlijken, Uw Waarheid onmisbaar te doen zijn, en de belofte te vervullen: “Ik zal maken dat hun werk in der waarheid zal zijn”.

Heere, wij hebben gehoord dat Gij verwacht zijt geworden. Laat ook ons verwachting hebben, niet meer van Uw komen in het vlees –

dit is gebeurd – maar van Uw komst op de wolken. Leer ons met vreugde daaraan denken. Want met Uw opstanding is het tot een ontknoping gekomen voor uw kinderen hier op aarde, voor de leden van de strijdende Kerk; maar met Uw komst op de wolken des hemels zal de ontknoping er zijn voor de hele wereld. Dan zal ieder zien Wie Gij zijt, en alle geslachten des aardbodems zullen rouw bedrijven. Maar tot degenen die U verwacht hebben tot zaligheid, zal het woord gesproken worden: “Komt in, gij gezegenden Mijns Vaders, beërft het Koninkrijk hetwelk u bereid is van vóór de grondlegging der wereld”. Onderwijs ons, en doe ons verstaan dat het erom gaat, niet dat er wat verandert, maar dat wij christenen worden, dat wij gelovig worden, dat wij verenigd worden met U door het geloof, dat Uw leven het ónze is, dat wij op goede gronden kunnen zeggen: “De Heere is mijns levens kracht! Voor wien zou ik vervaard zijn?”

Amen.

Gezongen: Psalm 106:3 en 4.

Predikatie over Jesaja 33:22, 12 december 1954

Gezongen: Psalm 37:18, 19 en 20.

Gelezen: De Twaalf artikelen des geloofs; Jesaja 33.

Gebed:

Leer ons, Heere, door Uw genade en Geest op deze werkelijkheid te zien. Er is nog een andere werkelijkheid. Deze is zeer droevig. Het is die welke ontstaan is door de zonde, en welke gedurig door de zonde ontstaat. De nieuwe hemel echter en de nieuwe aarde, het huis daarboven, de stad die fundamenten heeft, het gebouw uit God, dat is wat anders. Daar is geluk, stilte, overdenking. Daar is de lofzang, niet voor een ogenblik, maar tot in eeuwigheid. Gij zijt er het Voorwerp van, en de verlost en gekochten, die in U heengingen, zijn de onderwerpen.

Ach, breng ons tot besef, tot inzichten die goed zijn. Breng ons tot verandering, breng ons tot vernieuwing.

Denk aan onze kinderen en kleinkinderen. Leer hen U vroeg zoeken, want die U vroeg zoeken, zullen U vinden. Leer hen dat hoeveel er ook moet worden losgelaten, er in de grond toch van een loslaten geen sprake kan zijn, want “die U vindt, die vindt het leven en trekt van U een welgevallen”. Het goed van U is verzadigend. Het maakt levend, het maakt blij, het maakt getroost, dapper en sterk.

Wij zijn door Uw goedheid hier. Ge hebt ons verdragen. Ach, doe ons Uw goedheid opmerken. Het spreekt alles van goedheid, van verdraagzaamheid, van barmhartigheid. Leer ons het zo te zien. Dat er geen klacht over onze lippen kome, behalve die welke onze zonden betreft. Laat ons die betreuren, laat ons daarover klagen en laat ons daarmee gaan tot U. Niet alleen tot uitwissing – óók tot uitwissing – maar vooral tot tenonderbrenging.

Treed met ons niet in het gericht, want niemand die leeft, zal voor Uw aangezicht rechtvaardig zijn.

Geef ons ook in deze middag Uw goedheid te proeven en te smaken. Doe ons zeggen wat waarachtig is, goed en U verheerlijkend. Doe ons zeggen wat zou kunnen dienen tot ons behoud. Doe ons op ons behoud acht geven. Doe ons inzien dat wij behouden moeten worden, en leer ons hoe dit plaats moet grijpen. Dan zullen we ook zien hoe dit níét kan, en waarin men zich vergist als het op verkeerde wijze gezocht wordt.

Gedenk onze zieken, verpleegden, rouwdragenden. Gedenk de gezinnen waar het zwaar en moeilijk en verdrietig is. Wil het Woord zegenen voor gezinnen en voor personen. Wil het Woord zegenen voor ons volk, de koninklijke familie, de regering.

Wil, Heere, U ontfermen over de volkeren.

Amen.

Gezongen: Psalm 20:4 en 5.

Vóór acht dagen* stonden we stil bij het laatste gedeelte van het 22e vers van Jesaja 33:

“Hij zal ons behouden”.

We stellen ons in de weg om ook in deze ogenblikken met elkander over deze woorden na te denken. Ze zijn het waard. Het zijn levenswoorden. Wie ze gelooft, bezit het leven en kent het leven.

Wij hebben de vraag gesteld of deze woorden wel voor adventswoorden kunnen gehouden worden.

Oud-Israël, tot wie deze woorden gesproken zijn, heeft, zoals wij allen weten, twee grote verlossingen mogen hebben. De eerste uit Egypte en de tweede uit de Babylonische ballingschap. Deze verlossingen zijn een afschaduwing van de verlossing die de Heere Jezus Christus door Zijn grote kracht en door Zijn grote liefde heeft teweeggebracht. De verlossing uit Egypte en die uit Babel zouden niet hebben plaatsgehad, als de verlossing door Christus, God en Mens in één Persoon, niet beloofd was. We kunnen trouwens zeggen dat het Oude Testament in zijn geheel een adventsboek is. Er is een woord, luidende als volgt: “In novo patet, in vetere latet”, dat is: “In het Nieuwe Testament is Christus openbaar, in het Oude Testament ligt Hij verborgen”.

“Hij zal ons behouden”. Het woord “behouden” komt telkens terug in de Bijbel. Dit is begrijpelijk, want aan behoud, aan redding, aan gelukkig- en zaligmaking heeft de wereld behoefte. De wereld, met al haar schijn, haar rijkdom en haar kracht, is ongelukkig. Zij ligt in het

* Zie bundel 2003-'05, blz. 137.

boze, zoals ons gezegd wordt in de Heilige Schrift. Ze laat ons zien, voelen en erkennen dat ze in het boze ligt. Ze is vol van schuld, van zonde en ellende. Waar u zich ook wendt, het is overal hetzelfde. In de wereld in haar geheel, in het mensenhart in het bijzonder, in de gezinnen, onder ouderen en jongeren wordt het gevoeld. Het wordt erkend, het wordt beleden. Maar de wereld is machteloos. Zij weet zichzelf niet te redden. Ze kan het alleen nog erger maken. Ze doet dat ook en ze zal het zolang doen, totdat ze rijp zal zijn voor de ondergang voor eeuwig. Dit is het deel der goddelozen.

De duivel komt tot ons. Hij dringt zich bij ons in en hij zoekt gesprek. Dat wat vaststaat, stelt hij op losse schroeven, want hij neemt wél weg, maar hij geeft er nooit iets voor in de plaats. Zijn kritiek is min, zijn kritiek is gemeen. Ze maakt ongelukkig, ze maakt “ellendig en jammerlijk en arm en blind en naakt” (Openb. 3:17). Wij geloven hem, en als het dan zover is – en telkens komt het zover – dan is er knaging, schuld, zonde en ellende. Deze dingen zijn altijd het laatste van de duivel. *De duivel zal ons niet behouden.*

De wereld is heel wat mans. Ze is rijk, ze is sterk, ze weet veel en ze komt tot ons met haar schatten. Ze opent die schatten, en ze raadt ons te luisteren. Zij weet het, zij zal het ons zeggen. En luisteren we nog niet goed, ze is bereid te herhalen, ze houdt aan. Ze heeft echter zichzelf op het oog. Tenslotte staan we alleen in de wereld, hulpeloos. *De wereld zal ons niet behouden.*

Onze naaste maakt deel uit van de wereld. Hij komt ook tot ons, en hij raadt ons. Als we eraan mochten denken een goede richting in te slaan, dan is hij erbij. De invloed van de naaste is funest. Hij richt te gronde, en dat is uiteindelijk ook het doel. Hebt gij nooit opgemerkt dat het onze naaste en ook onze allernaaste erom te doen is dat we in de rampzaligheid komen? Ik weet wat ge denkt. Ge zoudt willen zeggen: “Zo is het toch niet met ieder mens?” Ja, zo is het met ieder mens; zo is het met mij en zo is het met u. Het moet er maar op aan komen. We moeten elkander als het erop aan komt loslaten, en dan kunnen we niet meer verhinderen dat men gaat in de richting van onze raad. Als onze naaste begenadigd is, dan is het mogelijk dat hij ons helpt met zijn gebed; daar spreekt de Bijbel van. Maar redden kan hij ons niet, en het gebeurt dikwijls dat het met de raad van een begenadigde ook nog heel slecht uitkomt. Veronderstel eens dat de raad van Petrus had

bestaan: “Heere, wees U genadig; dit zal U geenszins geschieden” (Matth. 16:22). U kent toch wel de hoogst belangrijke geschiedenis die wij vinden in 1 Koningen 13? Lees dat hoofdstuk eens. U zult daar vinden dat een jonge profeet met weinig ervaring bedrogen wordt door een oude profeet met veel ervaring. De eerste volgt de raad op van de tweede. Het kost hem zijn leven. *Onze naaste zal ons niet behouden.*

De Wet is goed. Hoor maar: “Gij zult den Heere uw God liefhebben uit geheel uw hart en uit geheel uw ziel en uit geheel uw kracht en uit geheel uw verstand; en uw naaste als uzelf” (Luk. 10:27). Er zijn mensen die menen in staat te zijn zover te komen dat ze de Wet doen. Dat zijn de volmaaktheidrijvers. We vinden hier ook iets van in de Bijbel: de rijke jongeling. Deze arme man was van gedachte dat hij de Wet gedaan had en deed. Dit was de oorzaak dat hij onverrichter zake van Jezus moest teruggaan.

Er zijn vele mensen voor wie de zonde verborgen ligt, en nu menen ze dat ze de zonde ook niet hebben. Het is duidelijk dat deze mensen hoog neerzien op een ander. De farizeeër in de tempel dankte er God voor dat het met hem zo was. Wat doen deze mensen? Ze bedekken het vreselijke hart, het hart dat arglistig is meer dan enig ding en niet te kennen, door hun deugden. Het ontbreekt deze mensen dus geheel aan ontdekking, en zo stellen ze zich voor God en plaatsen zij zich tegenover zichzelf en tegenover de naaste. Het is alles zelfbedrog, maar ze gaan toch naar de hemel, zoals ze menen.

De Wet eist een volmaakte mens, iemand die nimmer zondigde, die gebleven is in het eerste Verbond. Als ze zulk een mens niet vindt, vervloekt ze hem. *De Wet der tien geboden, het Werkverbond, zal ons niet behouden.*

God heeft ons goed en naar Zijn evenbeeld geschapen. Wij hebben de Wet overtreden. Gods beeld, dat noodzakelijk is om God te kunnen dienen, hebben we verloren. We zijn machteloos en krachteloos. We zijn onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. *Wij zullen onszelf niet behouden.*

Bij ons is het zonde en blijft het zonde.

God heeft voor behoud gezorgd. “God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende, en heeft het Woord der verzoening in ons gelegd” (2 Kor. 5:19). Dit wordt ons gepredikt; het wordt ons aan de voeten gelegd, in de hand

geplaatst, tot in ons hart gebracht. Wie dit gelooft, is behouden. *God zal ons behouden.*

Gezongen: Psalm 147:5 en 6.

Voelt ge dat ge ongelukkig zijt? Vreest ge de straf op uw zonden? Klaagt uw geweten u aan? Zegt of denkt gij: “Als mijn naaste toch eens wist wie ik ben, wat er achter mijn rug is, wat er in mijn hart omgaat, waar ik met mijn hart nog dikwijls naar uitga”? Voelt gij u schuldig, zondig en ellendig, en hebt ge behoefte aan verandering en vernieuwing, behoefte aan redding en behoud? Gij kunt geholpen worden! Vlucht tot Christus, en geef u – niet zo vroom als u zijt, niet zo begerig als u zijt, maar zo zondig als u zijt, zo verdoemelijk, zo slecht, zo verwerpelijk – geef u aan Hem Die behoud gewerkt heeft, Die de Behouder is. “Die Man zal zijn als een verberging tegen den wind en een schuilplaats tegen den vloed” (Jes. 32:2).

Wij mensen menen dat, wanneer wij met minder of met meer ernst onze toestand en de dingen van de eeuwigheid overdenken, er dít moet wezen, dát moet zijn; dat men ondervonden moet hebben uitredding, aangename gestalte, ernstig gebed, enzovoort. Hebt u wel eens beseft – want er zullen wel mensen hier zijn, die van deze gedachte zijn – dat deze overdenking ons ophoudt, dat we, voordat alle dingen er zijn die wij voor noodzakelijk houden, allang in het graf kunnen liggen? Hebt u dit wel eens beseft? En dan nog iets. Aangenomen dat wat u meent nodig te hebben, uw bezit geworden is, hebt u dan nooit nadat dit geschied was, geroepen, gebeden, dat het u maar alles weer ontnomen mocht worden? Ik denk wel dat er zulken onder ons gevonden worden. Waarom wordt er dan wel eens zo gebeden? Omdat men voelde dat, al zegt men dat er geen grond in is, men er toch een grond van maakt. Omdat dit in deze tijd zoveel voorkomt, omdat dit begunstigd wordt door de prediking, heb ik u gedurende zovele jaren voor dit verschijnsel gewaarschuwed. Want waarlijk, deze dingen zijn geen grond, integendeel, ze zullen tegen ons getuigen, als we zo sterven. Want ze zijn bemoeienissen Gods, en ze hadden een heel andere strekking. We hebben er ons mee en erdoor verdorven. Voor God kunnen we er niet mee bestaan. Vlied zulk een prediking! Vlied de gesprekken waarvan dit de inhoud is!

Er staat u iets anders te doen. Christus hing aan het kruis met uitgestrekte armen, alsof Hij de wereld nodigde om tot Hem te komen. Hij nodigde de wereld, en Hij nodigt haar nog. Van deze nodiging is niemand uitgesloten.

Sommige mensen menen dat de zonden wel eens te veel en te groot kunnen zijn. Maar dat is óók misgetast. Er is altijd vergeving. Behalve in één geval, maar in dit geval heeft men de vergeving niet nodig, zoekt men haar niet. Er is altijd vergeving, alleen, men moet de vergeving niet zoeken om er des te vrijer op te kunnen zondigen.

Is u het geheim bekendgemaakt? (Want het is een geheim.) Het wordt alléén door openbaring gekend, en als deze openbaring geschiedt, dan zegt men: “Dat heb ik nooit geweten; ik heb het ook niet gezocht, ik heb er evenmin naar verlangd, ik ben er een vijand van geweest”.

Is u uw schuld en zonde bekendgemaakt? Uw verloren staat als een schuldige staat? Is u gezegd hoe onrein u zijt, hoe ellendig, en welk een gebonden schepsel ge zijt? Is u dat gezegd door het Woord en door de Geest? In het Woord kan iedereen het vinden. Als het gezegd wordt door het Woord en de Heilige Geest, wordt het verstaan. Dan moet men wel wanhopen aan zichzelf, aan de Wet, aan het gesprek met de duivel en aan de wereld. Weet ge hier iets van? Sommigen leren deze zaak in een grotere trap kennen dan anderen, maar men moet haar kennen.

Een mens kan niet op een ogenblik zeggen: “Nu ga ik geloven”. Dat is wartaal, geen gezonde taal. Men moet redén hebben om te geloven, en de reden om te geloven is in de eerste plaats de kennis van wat ik u genoemd heb, de kennis van zijn natuurstaat. Sta naar de kennis van deze dingen, en gebruik daartoe niets anders dan de Heilige Schrift, en verder alle middelen die getrokken zijn uit en gegrond zijn op de Schrift. Aanvaard niet al wat men u somtijds aanbeveelt om te lezen. Wees voorzichtig, want het bedrog wordt overal gevonden. De Bijbel bedriegt u niet, maar gij kunt uzelf met de Bijbel wel bedriegen, en daarom, smeek:

Zend, HEER', Uw licht en waarheid neder,
En breng mij, door dien glans geleid,
Tot Uw gewijde tente weder, enzovoort (Ps. 43:3).

Is Christus u geopenbaard? Van Christus kunt u lezen in de Bijbel. Om Hem te kennen, moet Hij geopenbaard zijn. En het is de Heilige Geest Die door middel van het Woord Hem openbaart, aan ons, maar

ook in ons. Deze openbaring heeft haar vaste kenmerken. Men hoeft zich hier nooit in te vergissen. Een vast kenmerk is dat men dán eerst de Wet en zichzelf kent, en de Wet liefheeft en zichzelf haat. Een ander kenmerk, dat ook vast is, is dat God door deze openbaring Zijn hart ontsluit, Zijn Vaderhart en ons in dat hart doet zien. Als dit gebeurt, verstaan we de mening des Geestes, de zin van Christus. Om het kort te zeggen: “Wij verstaan het”. Wij verstaan wat we nooit verstaan hebben. Een derde kenmerk van deze zaak – ik zal ze u zeker niet alle noemen – is de vastheid die deze openbaring meebrengt. Eerst dán geloof men. In de wereld vindt men een geloof zonder vastheid, zonder zekerheid. Dat is geen geloof. Dat geloof deugt niet; het is een schijn-geloof. Als de Heilige Geest Christus in het hart geopenbaard heeft, dan weten we het, van dat ogenblik af, voor altijd. Nu kan de bestrijding vreselijk zijn. Door aanvechting kunnen we komen aan de rand van de wanhoop. Geen nood! Deze dingen vallen zwaar, ze zijn bitter om door te maken, maar Christus in het hart, de Geest van Christus triomfeert. Er is geen omkomen! Een vierde kenmerk is het opengaan van de Bijbel. Men had een Bijbel die gesloten was, en nu vindt men hem opgeslagen, zodat we hem verstaan, lezen kunnen ten aanzien van die zaken welke gronden zijn voor de eeuwigheid. Dat zou, als het erbij blijven moest, toch genoeg zijn, nietwaar? Als we het maar weten, als we er maar van overtuigd zijn dat we ons niet vergissen, dat we ons niet bedriegen.

Nog een vraag: toen Christus u geopenbaard was – aangenomen dat dit is geschied – wat heeft u toen gedaan? Vele mensen zeggen het zo: “Ja, het is mij wel bekendgemaakt” – ze hebben daar dan een vaststaande uitdrukking voor, die ik hier niet wil noemen; ik heb er het minste respect niet voor – “maar”, laten ze volgen, “het moet nog toegepast worden”. Eigenaardig zeggen, nietwaar? Ge zult toch moeten vragen: “Hoe komt men aan die dingen?” Schriftuurlijk zijn ze toch zeker niet. Ik heb bijna een mensenleeftijd doorgebracht met het lezen van de oude theologie. Nooit heb ik daar gevonden wat door deze mensen gepredikt of gezegd wordt, en ik geef u de verzekering dat u deze dingen in de Schrift en de goede boeken ook nooit zult vinden.

Wat is er gebeurd, toen Christus u geopenbaard was? Ik zal u zeggen wat er gebeurd moet zijn. Gij moet u getrokken gevoeld hebben tot Christus, en u moet uw hart geopend hebben voor Hem, en ge moet

Hem in uw hart geborgen hebben. In één woord: u moet Hem omhelsd hebben, en u moet dit gedaan hebben met een vaste greep; al is het ook dat uw geloof zwak was, tóch met een vaste greep. U moet gedacht hebben: “Dáár moet ik wezen, en als ik daar ben, dan is alles goed, dan ben ik behouden; ik kan dan niet meer verloren gaan”, zoals de onnozele doodslager stond ten opzichte van de vrijstad, en de gebetenen van de slang, die hun blik vestigden op de koperen slang. Ge hebt Hem en het Zijne u toegeëigend, en ge hebt geloofd dat God in Christus uw Vader geworden was, uw Hemelse Vader.

En dan nog een andere vraag. Is dit geloof bij u door de liefde werkende? Kunt ge in oprechtheid zeggen dat ge God, maar ook uw naaste, liefhebt? Gelooft ge dat? Is er niemand in de gehele wereld aan wie u met wrevel denkt, al zou hij u ook een groot kwaad gedaan hebben, al had hij u bestolen, al had hij veel van u gelasterd? Kunt ge in oprechtheid zeggen dat ge ook hem liefhebt? Anders zou Christus u de vraag doen: “Doen ook de tollenaars niet alzo?”

Is uw geloof werkzaam door de liefde, door de liefde tot God en door de liefde tot de naaste? En zoudt ge wensen voor eeuwig verlost te zijn van uzelf en van al het uwe, zodat ge met de apostel Paulus uitroept: “Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen van het lichaam dezes doods” (Rom. 7:24)? Is dat zo? Wenst ge te gehoorzamen? Veronderstel eens dat uw bestaan in de maatschappij op het spel stond, zoudt ge het er voor over hebben? Neem eens aan dat u een handel heeft in artikelen die toch eigenlijk de mensen helemaal geen nut doen, maar hun schade berokkenen, zoudt ge bereid zijn om het er alles aan te geven? Zijt ge bereid om een weg van honger, ellende, gebrek, in te gaan, als God wil dat u dit doen zult? Zegt u: “Ja, daar heb ik dikwijls over gedacht, en ik weet dat er geen kwestie van is dat ik van mijzelf bekwaam zou wezen om zulk een weg in te slaan, maar als God mij wilde helpen, ja, ik zou willen”? Zijt ge bereid om God op een operatietafel te volgen? Het kan ieder ogenblik gebeuren dat u weggevoerd wordt en op zulk een tafel wordt gelegd. Zou het goed zijn? Zou het alles goed zijn? Zoudt ge eenswillend zijn met de Heere? Het is mogelijk dat u vanavond ziek wordt. De dokter komt. Hij ziet het geval bedenkelijk in. Ge ziet de bedruktheid op de gezichten van de mensen. Het wordt erger en erger en eindelijk wordt u gezegd dat er voor u weinig hoop meer is. Zoudt ge ermee verenigd zijn? Zoudt ge de hand kussen die u slaat?

Wat dunkt u van al deze dingen? Dit zijn geen dingen die gezegd worden omdat ze in een preek thuishoren, maar het zijn dingen die gegrepen zijn uit het volle leven, en daarom moeten wij er een antwoord op hebben. Ik moet u zeggen dat het verschrikkelijk onverantwoordelijk van u is wanneer u geen goed antwoord op deze vragen hebt, en toch maar doorgaat. Mens, het zal u zo berouwen, óf nog aan deze zijde van het graf, óf hierna. Laat het zover niet komen, maar bekeer u, laat u ontdekken! Laat het ook niet aankomen op een “misschien”. Er zijn mensen die zulk een “misschien” hun hele leven hebben. Wat er van deze mensen worden zal, kan niemand zeggen, maar ten eerste hebben ze nooit geestelijke krachten gehad, en in de tweede plaats hebben ze nimmer God verheerlijkt, en hier moet nog aan toegevoegd worden dat hun naaste nooit veel aan hen gehad heeft.

Heeft de Heere u geleerd te wanhopen aan al wat buiten Christus is? Dank Hem ervoor, wees dag op dag verwonderd. Hoe ouder u wordt, des te meer moet u verwonderd zijn. Laat deze zaak veel in uw overdenking zijn. Twee zaken moeten veel in onze overdenking zijn: onze zonden en de verlossing in Christus. Naarmate het leven voortschrijdt, moeten deze twee zaken meer van ons worden overdacht. Men moet tenslotte geen andere zaken hebben, behalve dan die van onze dagelijkse arbeid, zo we die nog hebben te verrichten. Ga ermee naar bed, sta ermee op. Heb er in de nacht enige ogenblikken voor. Wees ermee bezig, de ganse dag. De verontschuldiging dat u dan uw werk hebt, geldt niet, want ook onder uw werk kunt ge nog met deze dingen bezig zijn. En ik moet u zeggen dat u diep beklagenswaardig zijt, indien dit niet zo is, want aan het zalig worden is strijd verbonden.

Haat de zonde, en haat ook de schijn des kwaads. Dit gaat dikwijls in trappen. In de grond is het er, maar in trappen wordt het menigmaal uitgewerkt, want er is bij een begenadigd mens, al is hij begenadigd, nog heel veel ten onder te brengen. Daartoe behoort ook het haten van de schijn des kwaads.

Zijn er zonden, geringere of grotere? Zo spoedig mogelijk belijden en ermee gaan tot de Heere Jezus. We moeten niet denken dat kleinere zonden geen zonden zijn of de vergeving niet nodig hebben. Daar is nodig een afdalen in de diepte. Gedurig op zichzelf het zoeklicht richten, het zoeklicht des Heiligen Geestes. Niet de schuld op het geweten laten liggen, maar bekennen. Nooit denken: “Maar een ander heeft

veel groter zonden”, want ten eerste is het uw ambt niet om dit te beoordelen, en in de tweede plaats, als u zich eenmaal schuldig gemaakt hebt, wat helpt het dan als een ander zich nog méér schuldig gemaakt heeft? Zeg met de apostel Paulus: “Ik heb niet voorgenomen iets te weten dan Jezus Christus, en Dien gekruisigd” (1 Kor. 2:2). Hij is opgestaan uit het graf nadat Hij voor onze zonden geleden had. Hij is van God aangenomen. Hij is gezeten aan des Vaders rechterhand. Doe de ogen des geloofs open, en ge zult Hem aanschouwen, en met de apostel Paulus zeggen: “Wij zien Jezus”. Wij zien Hem. De wereld ziet Hem niet, en daarom meent ze Hem gemakkelijk te kunnen verwerpen, honen en smaden. Het schijn geloof ziet Hem ook niet, en daarom meent men dat geloven een lichte zaak is. “Wij” – Paulus bedoelt de oprechten – “zien Jezus met heerlijkheid en eer gekroond, Die een weinig minder dan de engelen geworden was vanwege het lijden des doods” (Hebr. 2:9). Wanneer u dit gezicht hebt, kunt u dan niet getroost zijn, getroost in leven en in sterven?

Amen.

Gebed:

Dat we U danken mochten, Heere, dat U het nog geven wilde. Dat U geven wilde dat er van U werd gesproken, en ook van de mens, want in de kennis van U en in de zelfkennis is Uw gehele dienst opgesloten. Waar deze kennis gemist wordt, daar is geen ware godsdienst. Daar is schijn, en daar is men verplicht, als men spreken wil, te zeggen wat niet waar is.

Wil genadiglijk zegenen wat er gezegd is. Heere, doe het in onze harten gegaan zijn, of laat het blijken dat het in onze harten gegaan is, vroeger of later, naar Uw Woord: “Na vele dagen zult gij het vinden”. Dat zou groot zijn! Dat zou oneindig groot zijn, want wat is kostelijker dan een mensenziel? Deze hulpeloze, zondige, verdorven mensenziel is altijd nog meer waard dan de gehele wereld. “Wat baat het een mens zo hij de gehele wereld gewint en lijdt schade zijner ziel? Of wat zal een mens geven tot lossing van zijn ziel?”

Doe het begrijpen, Heere, door jong en oud. Er zijn hier kinderen, Heere. Gedenk ze, en laat ook door hen in betrekking tot deze dingen grote ernst worden betracht. Doe hen hun ouders gehoorzaam zijn. Laat hen ijverig wezen in het zoeken van noodzakelijke dingen.

Gedenk hen die tot rijpere leeftijd kwamen, en ook degenen die oud geworden zijn. Bezitten zij U, laat hen vrolijk en verblijd zijn en stil zijn tot U. Missen ze U, laat hen de tijd des levens kostelijk achten. Denken ze U te missen zonder dat het een grond van waarheid heeft, wil hen genadiglijk ontdekken.

Vergeef het zondige in ons prediken.

Amen.

Gezongen: Psalm 80:5 en 6.

Eerste predikatie over Lukas 2:13a, 25 december 1946

Gezongen: Psalm 122.

Gelezen: Lukas 2.

Gebed:

Doe ons, heerlijk en aanbeddelyk Opperwezen, eeuwig, enig en drie-enig God, uit Wie en door Wie en tot Wie alle dingen zijn, naderen tot U met onderwerping des harten. Doe ons ons verenigen met de woorden van de psalmdichter, en zeggen: “Zend Uw licht en Uw Waarheid, dat die ons leiden”. Want ook in de stof van deze dag, hoe eenvoudig deze ook in zichzelf moge zijn, kunnen wij niet thuisraken, tenzij wij geleid worden door Uw Heilige Geest. Ontbreekt ons deze leiding, dan zullen wij, omdat wij ons van deze geschiedenis toch niet geheel kunnen losmaken, van de dingen die er in worden verhaald iets maken, maar dat zal dan niet aan de werkelijkheid beantwoorden; en wij zullen er ook niet in vinden hetgeen waaraan wij toch behoefte hebben: bevrediging, beantwoording van vragen en oplossing van moeilijkheden. Geef ons dan door Uw genade in de opening van onze mond de rechte zin en de ware mening van de dingen die Uw Koninkrijk betreffen. Van U is het. Bereid dit woord genadiglijk in onze harten een plaats, en laat het, voor het eerst of bij vernieuwing, feest wezen in ons. Treed in het gericht met ons niet. Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren.

Amen.

Ja, mijn zeer geachte toehoorders, de wereld viert het kerstfeest. Er is de hulst en de maretak, er zijn kerstbomen..., maar wie zegt: “Waar is Jezus?” Wie gelooft zijn val in Adam? Wie geeft zich rekenschap van zijn verhouding tot God? Wie, toehoorders, is er tot in het diepste van zijn ziel van overtuigd dat hij, tenzij hij gevonden wordt in Jezus Christus door een waarachtig geloof, te gronde gaat naar ziel en naar lichaam? Het kind in de kribbe is de waarachtige God en het eeuwige leven. En de menselijke natuur, die Hij, de Zoon Gods, in Maria aangenomen had, was bestemd om het offer te worden voor de zonden van de wereld.

Gezongen: Psalm 68:5 en 6.

Wij vragen uw aandacht voor een woord uit het voorgelezen Schriftgedeelte, Lukas 2, vers 13, en hiervan het begin:

“En van stonden aan was er met den engel een menigte des hemelsen heirlegers”.

Een engel, mijn zeer geachte toehoorders, had in de velden van Efratha aan de herders het heerlijk Evangelie gepredikt, en nu volgt hetgeen wij vinden in het 13e vers, bij een gedeelte waarvan wij uw aandacht moeten bepalen.

Het Evangelie, de blijde boodschap Gods, het woord: “Want God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende, en heeft het woord der verzoening in ons gelegd” (2 Kor. 5:19), wordt in de wereld tegengesproken. Het is voor de jood, de man die wil zalig worden door het “doe dat en gij zult leven”, een ergernis, en voor de Griek, de mens die zichzelf geplaatst heeft buiten het christendom, een dwaasheid (1 Kor. 1:23). Spreek gij het evangelie niet tegen, maar omhels het door een waarachtig geloof, en gij zult zien wat er is van de kracht van de jood en van de wijsheid van de Griek.

“En terstond was er...”. Het woord dat wij vinden in de Griekse taal: “exaifnes”, is goed vertaald met het woord “terstond”. “Onvoorziens”, staat er aan de rand van de tekst. Toehoorders, het gebeurt onverwachts.

Jakob bevindt zich op weg naar een ver en vreemd land. Hij had afscheid genomen van zijn dierbare vader en van zijn geliefde moeder. Hoe eenzaam voelde hij zich! Het was nacht. Hij legde zich zo goed en zo kwaad als dit ging neer, met het hoofd op een steen. En dat was alles nog niet het ergste. Jakob had een bezwaard geweten. Hij had bedrog gebruikt. “Hij droomde; en zie”, zo staat er in Genesis 28, “een ladder was gesteld op de aarde, welker opperste aan den hemel raakte; en zie, de engelen Gods klommen daarbij op en neder” (vs. 12). Als hij ontwaakte, dan zegt hij: “Gewisselijk is de HEERE aan deze plaats en ik heb het niet geweten. En hij vreesde en zeide: Hoe vreselijk is deze plaats! Dit is niet dan een huis Gods, en dit is de poort des hemels” (vs. 16, 17).

De arme hoop in Damaskus verkeert in grote vreze. Men had gehoord dat een van de allergrootste vijanden van Jezus en de Zijnen

op weg was om de Gemeente Gods uit te roeien. En zie, snellijk omscheen deze vervolger een licht van de hemel: het begin van de bekering van Saulus van Tarsen, de leeuw die de arme kudde zo verschrikte (Hand. 9).

Nee, er is nooit reden om te wanhopen! Gij zegt, gij denkt, gij vreest dat gij er nooit komen zult. Waarom heeft de apostel Paulus dan van God gezegd dat Hij roept de dingen die niet zijn, alsof ze waren (Rom. 4:17)? Waarom heeft de dichter van de oude dag gezongen: "Hij spreekt, en het is er; Hij gebiedt, en het staat er" (Ps. 33:9)? Waarom heeft de Heere Jezus gezegd: "Eer Ik het wist, zette Mij Mijn ziel op de wagens van Mijn vrijwillig volk" (Hoogl. 6:12)?

"*Was er*". Niet in het paleis van koning Herodes of van de landvoogd Pontius Pilatus, niet in de zaal van de hogepriester, maar in het veld bij de herders. Het schijnt, mijn geliefden, dat de Heere Jezus aangetrokken wordt door kinderen en door ongeleerde mensen. "Verhindert hen niet tot Mij te komen", zei Jezus eens tot Zijn discipelen, "want derzulken is het Koninkrijk der hemelen" (Matth. 19:14). En op een andere tijd: "Ik dank U, Vader, Heere des hemels en der aarde, dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt en hebt dezelve den kinderkens geopenbaard. Ja, Vader, want alzo is geweest het welbehagen voor U" (Matth. 11:25-26).

"*Een menigte des hemelsen heirlegers*". Ieder van deze hemelse schare zou hetzelfde gezegd hebben als de engel die gesproken had. Zij waren het eens met elkander, deze heerlijke geesten.

Het zou, toehoorders, heel erg zijn, zo gij niet geloofde. Het ongehoof brengt een wanklank in het lied der engelen. Geloofst gij? Het geloof is een gave van God, wordt gewerkt door de Heilige Geest. Als de Heilige Geest deze arbeid verricht, dan plaatst Hij in onze ziel een Wet, en deze Wet is die der tien geboden. Hij zet ons voor beide: voor de eis en voor de vloek van de Wet. Hiermee moet nu de mens zien dat hij terecht komt. Want zalig wordt hij door werken, óf door eigen werken, óf door die van een Ander. Er is in deze mens dan de diepste onrust. Want hij wordt overtuigd van zijn zonden, zondigheid en zondeval. Hij ziet hoe hij door de zonde voor God verdoemelijk is. Hij is benauwd, hij heeft angst en hij weet geen raad. Hij is ervan overtuigd dat een andere gerechtigheid dan die welke hij de zijne zou willen noemen, nodig is om voor God te kunnen bestaan. Hij wanhoopt aan zich-

zelf. Als de Heilige Geest een waarachtig geloof werkt, dan brengt Hij in het hart het Evangelie. De mens denkt, de godsdienstige wereld meent dat zij het Evangelie verstaat. Zij heeft het immers al zo lang gehoord en er zoveel van gelezen. Had men het Evangelie maar eens nodig gehad, dan zou men wel tot de ontdekking zijn gekomen dat men het niet begrijpt. De Heilige Geest het geloof in het hart werkende, verklaart het Evangelie. En wat een mens dan ziet, dat zag hij nimmer. “Hetgeen het oog niet heeft gezien en het oor niet heeft gehoord, en in het hart des mensen niet is opgeklommen, hetgeen God bereid heeft dien, die Hem liefhebben” (1 Kor. 2:9). “Die ons nu”, zo de apostel Paulus, “tot ditzelve bereid heeft, is God, Die ons ook het onderpand des Geestes gegeven heeft” (2 Kor. 5:5). En nu gaat de verbroken en gebroken, de schuldige, verwerpelijke en verdoemelijke zondaar geheel uit zichzelf, als een slang uit zijn huid, en ook uit het zijne, en hij gaat over in God – in Christus, en zo in God. Dat is het werk van een ogenblik, zoals iemand die altijd op een verkeerde weg geweest is, en nu de rechte weg vernomen hebbende en die ziende, overstapt op de goede weg. Hij omhelst Christus en al wat van Christus is. Dat is het geloof in zeer korte trekken u voorgesteld. Vindt u nu deze zaken in uw ziel? Staat het geschreven op de tafelen van uw hart? Het antwoord op deze vraag is beslissend voor een nimmer eindigende eeuwigheid!

Er was onder de engelen eenheid. Deze eenheid moet ook onder ons gevonden worden. En hoe komt het dat zij tot op aanmerkelijke hoogte ontbreekt? Kunt u deze vraag beantwoorden? Wij zeggen: de eenheid ontbreekt, omdat er geen ootmoed is. Het is de verdoemelijke hoogmoed! “O,” zegt men, “die...? die...?!” “Met de ootmoedigen is wijsheid!” (Spr. 11:2). En zij zijn gelukkig, die met de apostel Paulus kunnen zeggen dat zij “de voornaamste van alle zondaren” (1 Tim. 1:15) en de “allerminste van al de heiligen” zijn (Ef. 3:8).

Morgenochtend hoop ik verder te gaan. Ik wens u allen een gezegend kerstfeest, en dat zult u hebben wanneer ge in oprechtheid kunt zeggen: “Ik heb de dood verdiend; ik hoor thuis, niet op aarde en nog minder in de hemel, maar in de verdoemenis”. Want “op dezen zal Ik zien, op den arme en verslagene van geest en die voor Mijn Woord beeft” (Jes. 66:2). En als gij daar moogt verkeren, dan zult u ook wel zien dat u geen reden hebt om uzelf te verheffen, maar wel reden hebt

om te zeggen met David: “Ik zal mij nog geringer houden dan alzo” (2 Sam. 6:22).

Amen.

Gebed:

Dat wij door Uw genade, Heere, mochten kunnen bedenken dat het in Uw bedoeling ligt om de hoge ogen te vernederen en Uzelf te verhogen, dat Gij in de dagen Uwer omwandeling op aarde juist het gezelschap zocht van hen die door vele mensen werden gemeden.

Gij wordt niet aangetrokken door wat zich verheft. Gij wordt aangetrokken door wat zwak is, en door wat onwaardig is. Uw eer wilt Gij met niets en niemand delen. Gij geeft Uw eer geen ander, noch Uw lof de gesneden beelden, van welke er zo ontzaglijk veel in ons hart en op aarde gevonden worden. Gij doet het niet mét de mens – want Gij hebt geen lust aan zijn sterkte – maar Gij doet het áán de mens en ín de mens. Gij doet het alléén, zodat de Gemeente die U toebehoort, het lied zingt:

Zijn naam moet eeuwig eer ontvangen.
Men loov' Hem vroeg en spâ,
De wereld hoor', en volg' mijn zangen
Met amen, amen na.

O, gedenk ons! Gedenk onze zieken, zwakken en ouden van dagen. Gedenk onze jongens in Indië, hen die in eenzaamheid leven. Zegen en sterk Uw Kerk over de ganse aarde. Zij mag het weten, zij weet, dat wat door de wereld wordt gezocht en waaraan de wereld zich tracht te verwarmen, het niet is. Zij verstaat het wezen van de dingen. Gij wilde het aan haar bekendmaken, in haar openbaren. Gij verwaardigde haar om zich te verblijden, ook wanneer men zich overigens in zeer kommervolle omstandigheden bevond, zoals de Kerk de eeuwen door ondervonden heeft.

Amen.

Gezongen: Psalm 105:1, 2 en 3.

Tweede predikatie over Lukas 2:13a, 26 december 1946

Gezongen: Psalm 98.

Gelezen: Lukas 2:1-20.

Gebed:

Doe ons, algenoegzaam en aanbiddelijk Opperwezen, door Uw genade naderen tot U met diepe eerbied en in kinderlijke vreze. Gij hebt ons bewaard en ons geschonken het leven, de gezondheid en de krachten. Welke voorrechten zijn dit niet! Hoe velen zijn ervan verstoken! Doe ons Uw goedheid opmerken, erkennen en waarderen. Laat Uw goedertierenheden ons leiden tot en verbinden aan U.

Zie ons aan en gedenk ons in de Heere Jezus. In onszelf aangemerkt zijn we verwerpelijk met al het onze. Wil uit Uw volheid ons schenken wat wij nodig hebben om hier enige ogenblikken werkzaam te kunnen zijn tot eer van U en tot heil van onszelf en van onze naaste. Geef ons te spreken wat waarachtig is en strekt tot verheerlijking van U en zou kunnen dienen tot ons behoud. Laat ons door Uw genade en door de werking Uws Geestes ons hart openen voor Uw Getuigenis. Lieten wij dit na, dan zouden wij niet alleen geen voordeel hebben van Uw Woord, maar het zou onze verantwoordelijkheid verzwaren en ons gericht erger maken.

Gedenk ons, en gedenk ook allen die door ziekte of door ouderdom of doordat ze elders worden verpleegd, verhinderd zijn om zich met ons te verenigen. Zegen hen met de Geest der genade en der gebeden.

Sterk Uw Kerk over de ganse aarde, en doe haar goede moed hebbende, U volgen door het bezaaide en door het onbezaaide. Gedenk de mensheid, ons volk. Erbarm U. Laat niet los. Gij zoudt rechtvaardig zijn, volkomen rechtvaardig zijn, wanneer Gij het alles liet gaan en zo de ineenstorting toeliet. Erbarm U omwille van het Verbond, dat onwandelbaar is.

Amen.

Gezongen: Psalm 89:1, 2 en 3.

Wij wilden, toehoorders, graag verder gaan met de bespreking van het woord waarover wij gisteren ook reeds opmerkingen hebben gemaakt. Het is het begin van het 13e vers van Lukas 2:

“En van stonden aan was er met den engel een menigte des hemelsen heirlegers”.

De engelen, mijn zeer geachte toehoorders, hadden van stonden aan een predikatie gedaan, het Evangelie verkondigd. En wat is er schoner dan het Evangelie der genade? Bij een goede predikatie hoort het gezang. Hiervoor hebben de engelen gezorgd: “...prijzende God en zeggende”, enzovoort.

Wat is God? Wanneer u dit vraagt aan een mens die waarlijk begenadigd is, die ontvangen heeft de Geest der genade en der gebeden, dan zou hij zelfs onder zware aanvechting nooit anders ten antwoord kunnen geven dan dit: God is de Schepper en Onderhouder van alle dingen, de Vader van de Heere Jezus, en in de Heere Jezus Christus ook mijn Vader (antw. 26 Heidelb. Cat.).

Het Evangelie is de verkondiging van de verborgen raad en de wil van God aangaande onze verlossing (antw. 31 Heidelb. Cat.). Alle mensen hadden gezondigd in Adam en zo het beeld Gods verloren, ten gevolge waarvan zij niet in staat waren God te dienen en te prijzen, waarvoor zij toch geschapen waren. Zij waren gekomen in het gemis van God, onder de vloek van de Wet en onder de toorn des Hemels. God, Die heilig en rechtvaardig is, kon nu de mens niet meer liefhebben. Integendeel, Hij moest de mens haten en van Zich stoten. Nu moest één van tweeën plaatsgrijpen: óf de mens moest weer naar God terug, óf de scheiding die er door de zonde was gekomen, moest tot in alle eeuwigheid blijven bestaan.

Welnu, om tot God terug te kunnen keren, moest de mens een weg tot God hebben. En deze weg kon de mens niet banen. Ten eerste was hij een vijand van God geworden. En in de tweede plaats was hij door zijn val onbekwaam geworden tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. Maar God heeft een weg gevonden tot de mens, en deze weg is het geloof, het geloof in de Heere Jezus Christus.

De engelen, toehoorders, hebben graag gezongen tot ere van God. En God is ook waardig de eer en de lof te ontvangen. Zij worden Hem ook toegebracht, want als het Evangelie geopenbaard wordt in het hart, dan is het alleen God. Wanneer het Evangelie bekendgemaakt is, dan gaat de mens uit zichzelf, en hij grijpt Gods sterkte aan, zoals wij dat vinden in Jesaja 27, Gods sterkte, dat is: de Heere Jezus Christus.

Hij wordt tot zijn eeuwige verwondering in Christus met God verzoend, zó dat het hem is als proefde hij het bloed van de Heere Jezus Christus. Er staat: “Smaakt en ziet dat de HEERE goed is” (Ps. 34:9). De Heilige Geest ontvangen hebbende en door deze Geest wedergeboren zijnde, bekent nu de mens met een diep leedwezen zijn ongerechtigheden, zijn val in Adam. Hij neemt ook aan het hem in Christus aangeboden pardon, de vergeving der zonden. Hij keert zich af van zichzelf en hij bekeert zich tot God. Hier is het: “Niet ons, o HEERE, niet ons, maar Uw naam geef ere” (Ps. 115:1). Het is het lied van Mozes en van het Lam.

Niet alleen de engelen, maar ook de herders hebben gezongen. De herders zijn begonnen met te luisteren. Daarop hebben zij geloofd (vs. 15). En eindelijk hebben zij, evenals de engelen, God geprezen (vs. 20). Eerst luisteren! Er staat in Johannes 6, vers 45: “Een iegelijk die het van den Vader gehoord en geleerd heeft, die komt tot Mij”. Ieder die in staat is om te horen wat de Geest tot de Gemeente zegt, komt van God het geheim te weten dat in hoofdzaak vervat is in het woord: “Want God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende; en heeft het Woord der verzoening in ons gelegd” (2 Kor. 5:19). Wanneer een mens heeft geluisterd, dan komt hij tot het geloof, waarvan hij nooit iets had begrepen en waarvan hij ook nooit iets zou begrepen hebben, tot het geloof dat een gave Gods en een werk des Heiligen Geestes is.

Wij vinden in de Heilige Schrift vele lofliederen. De psalmen en ook de brieven van de apostelen zijn er vol van. Toehoorders, iedere begenadigde is een Godlover. Een begenadigde is immers een bidder. Welnu, men kan niet bidden zonder te danken. Maar het moet geleerd worden, want van nature verstaan wij deze dingen zo niet. Ik zou u wel willen vragen of u er wat van geleerd hebt. Want ik preek toch graag op de man af. We zijn hier niet samen om elkander een ogenblik bezig te houden. Het gaat om iets! Het gaat..., ja, vertel het eens waar het om gaat. Weet u het? Als u op deze vraag het antwoord had, dan zou u wat geleerd hebben. Het gaat om alles! Het gaat om Gods eer en om úw heil!

De engelen hebben God geprezen en de herders hebben dit ook gedaan. En men kan met een gerust gemoed zeggen dat er nooit een gelovige was, of hij had geleerd God te prijzen. Kijk eens in de wereld.

Wat doet de wereld? Kijk eens naar uw huisgezin. Wat gebeurt er in uw huisgezin? Wat wordt daar geprezen? Is er ooit in uw huisgezin gehoord een loven en prijzen van God? Dat is een scherpe vraag. Het is niet een versje zingen. Dat kán het zijn. De wereld prijst God niet. De wereld prijst de kracht, het vernuft, de slimheid en de gewiektheid. De wereld prijst de knepen van het vak; de wereld prijst de kundigheid en de wetenschap; de wereld prijst het geld, het bezit. Worden over deze dingen misschien veel besprekingen gevoerd in uw huisgezin? Ik vrees het! Dat is een bewijs dat men God niet kent.

Toehoorders, het moet echt wezen. In mijn predikaties waarschuw ik u. Ik heb u dikwijls gewaarschuwd. En als ik nog langer spreken zal, dan hoop ik daarmee verder te gaan. Als de dingen niet goed liggen, dan komt er toch vroeg of laat een ogenblik waarin u dit ziet. U kunt tegen de predikatie ingaan. U kunt vragen: “Moet het nu precies langs die weg?” Dat kunt u doen, als God het u toelaat. Maar ik heb vrijmoedigheid om u te zeggen dat er een ogenblik in uw leven zal aanbreken, dat u zegt: “Dat is het!” Daarom zeg ik: het moet goed liggen. En het is niet zo moeilijk om daar achter te komen. Want als het goed ligt, dan komt de zekerheid daaruit voort! Een mens is bezig om zich te verzekeren. Ik versta dat anders. En ik zal u zeggen hoe ik het versta. De verzekering komt uit de zaak zelf op! In ons hart is Christus in Woord en Geest, en uit deze zaak komt de verzekering voort, zodat, als wij zouden trachten het te ontkennen, het vanbinnen zou schreeuwen: het is niet waar! “De Geest is het Die getuigt dat de Geest de Waarheid is” (1 Joh. 5:6). Deze verzekering moet u hebben. Al het andere is bedrog, in welk bedrog de mensen door de prediking van deze ellendige (en toch schone) tijd worden bevestigd, gesterkt – vijandschap tegen God!

Wilt u het kenmerk ervan horen? Een mens die buiten Christus is en wat ondervindt of meent te ondervinden, gebruikt zijn ondervinding om zichzelf te verheffen. En wat doet een mens die van God in Christus begenadigd is? Die zegt met David: “Ik zal mij nog geringer houden dan alzo” (2 Sam. 6:22); en hij kan zichzelf niet diep genoeg weggestoten hebben, zoals Paulus zegt: “Ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u dan Jezus Christus, en Dien gekruist” (1 Kor. 2:2).

Wij hebben gezongen: “Hij komt, Hij komt, om d’ aard’ te richten, de wereld in gerechtigheid”, enzovoort. Als u een begenadigd mens

zijt, dan zegt u: “Wat ben ik blij dat dat eenmaal zal plaatsgrijpen!” En als dan iemand aan u vroeg: “Maar als u dan eens geen genade bezat”, dan zoudt gij, als gij begenadigd zijt, ten antwoord geven: “Toch ben ik blij dat Christus komt om te oordelen en in rechtmatigheid te leiden”. Zie, de mens die wat ervaart of meent te ervaren, houdt zichzelf vast en denkt aan zichzelf. En de begenadigde heeft een walging van zichzelf, en hij klemt zich aan God in Christus vast: “Zo Hij mij doodde, zou ik niet hopen?” (Job 13:15).

Ik eindig, want ik heb niet veel krachten meer, met de woorden die ik vroeger wel eens onder u heb aangehaald:

Toen Jezu leven mij wierd gegeven,
Stierf ik den dood.
Toen Jezu schatten mijn ziel bevatten,
Wierd ik ontbloot.
Toen Jezu minne viel op mijn zinnen,
Wierd ik gehaat.
Toen Jezu ere mij kwam beheren,
Wierd ik versmaad.
En nu is Jezus al mijn lust,
In Jezus al mijn zielenrust.

Dus dan, mint Jezus,
Zoekt en vindt Jezus,
Houdt en bindt Jezus,
Koopt en wint Jezus,
Maakt uw vriend Jezus.
Zo is het met uw toestand wel,
En gij vrij van zielgekwel.*

Amen.

Gebed:

Heere, de Kerk van de oude dag heeft het al zo heerlijk gezegd: “Gewisselijk, in den HEERE zijn gerechtigheden en sterkte; tot Hem zal men komen”. Het is ons weer gezegd, gepredikt, voorgesteld. Laat

* J. Eswijler (±1633-1719), Zielseenzame meditatieën.

het ons zijn, niet een reuk des doods ten dode, maar een reuk des levens ten leven. Wat zou het groot zijn als een goddeloze zich door U liet rechtvaardigen, een zwakke zich door U liet sterken, een ledige zich door U liet vervullen, een dwaas zich door U liet leiden.

Heere, zegen het woord; vergeef het zondige dat erin was. Neem het, Geest des Vaders en des Zoons, in Uw hand. Sla neder wat zich verheft, en richt op wat nederbukt, naar Uw belofte: “Wie in ’t stof lag neergebogen, wordt door Hem weer opgericht”. Gedenk ons. Een hart vol tegenspraak! Soms een huis vol tegenspraak! Een wereld vol tegenspraak! Maar ieder begenadigde mag zeggen, en weet ook, dat die met Uw Kerk zijn, meer zijn dan degenen die de dood van Uw volk zoeken. En zoals Gij, Heere Jezus, Die vanwege het lijden des doods een weinig minder geworden waart dan de engelen, nu in heerlijkheid gezeten zijt, buiten alle bereik van Uw vijanden, zo is ook Uw volk volkomen veilig. Laat het door Uw genade bij ons wezen:

Die, hoe het ook moog’ tegenlopen,
Gestadig op Zijn goedheid hopen.

Amen.

Gezongen: Psalm 105:1, 2 en 3.

Predikatie over Lukas 2:16a, 26 december 1950

Gezongen: De Lofzang van Simeon.

Gelezen: Lukas 2:1-20.

Gebed:

O, volzalig, algenoegzaam en aanbiddeijk Opperwezen, welk een voorrecht om weder te mogen keren, en U te loven, prijzen en danken! Ach, laat dit door Uw genade ons leven wezen, dan zullen wij eeuwig zingen van Uw goedertierenheden.

Gij hebt ons bewaard, en nu zijn wij door Uw voorzienigheid met elkander aan deze plaats vergaderd, geschaard om Uw Goddelijk Getuigenis. Dit is nodig. Maar er zou nog iets bij moeten komen – het gebed van Uw Kerk: “Ontdek mijn ogen, dat ik aanschouwe de wonderen van Uw Wet”. Laat ons zo kunnen en willen bidden.

De mens van nature heeft er altijd wat van gemaakt. Hij kan niet anders, hij wil niet anders. Van het ware heeft hij een diepe afkeer. En zo is het dat hij zijn hart niet openstelt voor U, maar voor iets anders. En zo komt hij dan tot het vaststellen van zijn eigen wereld, zijn eigen opvattingen. “Er is een weg die iemand recht schijnt, maar het laatste van dien zijn wegen des doods”. Wil niet in het gericht met ons treden. Want als wij slechts deze zonde hadden, dan zouden wij verdoemelijk zijn. Wij hebben een ontelbaar aantal zonden. En ook hier blijft het niet bij. Wij hebben een hart waaruit nog veel meer kan te voorschijn komen. Wij hebben onszelf onnut gemaakt, zó onnut, dat wij onbekwaam zijn tot enig goed en geneigd tot alle kwaad, waardeloos!

Zie ons aan en gedenk ons in Hem in Wie Gij het ons hebt willen schenken, in Wie de zaligheid is voor tijd en voor eeuwigheid. En doe ons Hem prediken en bij deze prediking ons overgeven aan Uw leiding.

Gedenk onze zieken. Help hen uit en door, maar niet zonder hen te bekeren. Gedenk degenen die in rouw werden gebracht. Laat rouw eens rouw veroorzaken. Dan zal uit het leed iets goeds geboren worden. Er zijn er onder ons in wier kring iets waar men zeer bezwaard onder was, mocht meevallen. Gedenk deze familie. En wil het verder alles ten beste doen keren. Dat zou alleen wezen wanneer het strekte tot eer van U en diende tot behoud naar ziel en lichaam beide.

Gedenk ons volk, het koninklijk huis, de regering, het mensdom. Gij weet het: in plaats van tot U weder te keren, tracht men zichzelf te helpen. En men tracht zichzelf te helpen, omdat men tot U niet wil wederkeren. Zo zoudt Gij niet onrechtvaardig zijn, wanneer Gij ons stortte in de ellende van een nieuwe oorlog, die alles verwoestte. Denk aan ons volk! Denk aan Uw erfdeel!

Amen.

Gezongen: Psalm 42:1, 5 en 7.

Tweede kerstdag, eerste kerstdag – het is allemaal hetzelfde. Het zijn geen heilige dagen! Het protestantisme heeft slechts één heilige dag: de eerste dag van de week, de rustdag, de zondag. En de mens is gelukkig die de betekenis van deze dag verstaat. Wilt gij weten wat de Kerk van Christus, de levendgemaakte Godsgemeente, van deze dag zegt, lees dan de geestelijke omschrijving die wij van hem hebben in de catechismus, het vierde gebod (antw. 103).

Wij vragen gedurende enige ogenblikken uw aandacht voor het begin van het 16e vers van Lukas 2. Daar staat:

“En zij kwamen met haast...”.

Men had in Israël destijds drie partijen, drie groepen: Sadduceeën, Esseeën en Farizeeën. De Sadduceeën waren zowat vrijzinnig; zij geloofden niet aan geesten en ook niet aan de opstanding. De Esseeën vormden een mystieke groep, leefden in orden en kloosters. De Farizeeën waren de besten in de schatting van het volk. Zij worden ook genoemd de Gergesim, vromen. Zij streden voor het oude. Wanneer iemand een naam wilde hebben onder het volk, dan moest hij behoren tot de Farizeeën.

Zijn deze mensen geweest onder de eersten die de Heere Jezus bezochten? Wij zouden het verwachten! Maar het is niet zo geweest. Deze mensen hebben zich geopenbaard als bittere vijanden. Zo is het mogelijk dat men het ervoor houdt dat de zaken bij weinigen zo goed liggen als bij ons, en dat zij in de grond nog geheel verkeerd liggen. Daarom zegt de apostel Paulus tot mij en tot u: “Onderzoekt uzelf of gij in het geloof zijt, beproeft uzelf” (2 Kor. 13:5). Misschien denkt u:

“Is het dan zó moeilijk? Is het geloof, de genade, de werking des Geestes dan zó ingewikkeld?” Nee, dat is niet het geval. Maar wij zijn zo onmogelijk bedrieglijk! Dáár komt het vandaan!

De naamlozen, mensen die in geen enkel opzicht de aandacht trokken, herders! Ja, zo is het tóén geweest, en zo is het nóg, en het zal altijd zo blijven! “Gij ziet uw roeping, broeders, dat gij niet vele wijzen zijt naar het vlees, niet vele machtigen, niet vele edelen” (1 Kor. 1:26). Zij kwamen. *Zij kwamen met haast!*

Wijzen uit het Oosten waren gekomen. Zij hadden de ster van Christus, van de Messias, gezien. Nu zochten zij Hem. Zij wendden zich tot de koning, tot Herodes, en vroegen waar de koning der Joden geboren was. Herodes wist het niet, maar hij riep de schriftgeleerden en de overpriesters tezamen. Deze vertelden het hem. Zij zeiden: “In Bethlehem”. En daar bleef het bij! Dat is de geschiedenis van de godsdienstige wereld. Daar blijft het bij. Geen nadenken, geen belangstelling – ofschoon grote belangstelling voorgewend wordt – geen zielen nood. Waar deze niet is, daar stuit alles af, daar is en daar blijft men op z’n hoogst een godsdienstig mens.

De herders kwamen. Men moet komen! Uw ziel is in nood. Maar er is een redmiddel. Dit middel wordt u voorgesteld en aangeboden. Maakt u er gebruik van, dan is u gered. Het gebruikmaken is het komen, het aannemen, het geloven. Deze werkzaamheid veronderstelt dat men gezien heeft – gezien, gevoeld en beleden heeft – zijn zonden en zondigheid, zijn schuld en schuldigheid, zijn vijandschap en afkerigheid, zijn totale machteloosheid. Wanneer een mens, als gevolg van het ontbreken van de bearbeiding des Heiligen Geestes door de Wet, dit niet ziet en niet voelt, dan gaat hij aan alles voorbij. Het Evangelie, het heerlijke Evangelie, de redding, de verlossing, heeft geen vat op hem, het raakt hem niet, het grijpt hem niet aan – de apostel Paulus zegt: “Waartoe ik van Christus Jezus ook gegrepen ben” (Filipp. 3:12) – en zo blijft hij er met zijn kennis, opvattingen en inzichten buiten, en sterft als een dwaas.

Het komen veronderstelt dat ons Christus geopenbaard is. Hier ligt de Bijbel en gij hebt hem ook in uw huis. Gij hebt erin gelezen, eruit horen voorlezen, gij hebt predikaties bijgewoond, en door middel hiervan hebt gij enige kennis gekregen van de Heere Jezus. Maar deze kennis doet u niet komen, aannemen, geloven. Waarom niet? Waarom

is deze kennis niet voldoende? Ontbreekt er dan iets aan het Woord? Aan het Woord ontbreekt niets! De kerk van Jezus Christus heeft altijd geleerd de “perspicuitas” van het Woord, de helderheid, duidelijkheid, doorzichtigheid van het Godgetuigenis. Maar er ontbreekt wat aan óns. Wij hebben geen oren. Gods stem vernemen wij niet. Wij staren op de letters, als wij de Bijbel lezen. Wij horen een mens, wanneer wij onder de prediking ons bevinden. Maar de stem Gods horen wij niet. Wij hebben geen gehoor. Wij hebben geen ogen. Wij zien de letters, maar voor de zaken zijn wij blind. Wij hebben geen mond. Er is brood en wij hebben honger – de wereld heeft honger, al is het ook dat het geen honger naar God is – maar de mens heeft geen mond. Wij hebben geen hand om aan te nemen, geen voeten om te lopen, geen smaak om te proeven, geen mond om te eten. Wij hebben geen begrip, en wat het ergste is, wij hebben geen begeerte! Wij willen niet dat God in Christus Jezus koning over ons zij. Bij het Woord moet de Heilige Geest komen. Als dat gebeurt, dan wordt het gebrek dat bij ons is, verholpen. Komt de Heilige Geest bij het Woord, dan wordt ons de Heere Jezus Christus zó bekend gemaakt, dat wij waarlijk zien wie Hij is en wat Hij brengt en hoe Hij ons aangeboden wordt.

Wanneer nu een mens dit ziet, dan verstaat hij dat niets zijn zaligheid in de weg staat. En dan komt hij. Hij komt tot de Heere Jezus en neemt Zijn zegeningen aan. Hij komt door Hem tot God. Het is werkelijkheid geworden. En als het werkelijkheid geworden is, dan ziet de mens dat het altijd schijn was. Dat is een grote ontdekking, te zien de leugen van zijn leven! Wij hebben vrijmoedigheid om te zeggen dat wie de leugen van zijn leven ziet, behouden is in de Waarheid.

Gezongen: Psalm 119:29 en 30.

De herders kwamen met haast. Wanneer iemand komt, dan leeft alles bij hem! Zijn verstand is verlicht, zó dat hij een aanschouwing van God heeft. Zijn wil is vernieuwd, zó dat hij zegt wat wij vinden in de 27e Psalm:

Mijn hart zegt mij, o HEER', van Uwentwegen:
“Zoek door gebeên met ernst mijn aangezicht”;
Dat wil, dat zal ik doen; ik zoek den zegen
Alleen bij U, o Bron van troost en licht. (vs. 5)

De mens bedriegt zich ten enenmale. Hij meent en zegt: “Mijn zonden staan in de weg”. Hij houdt zichzelf en anderen voor dat hij de geschikte persoon niet is. Hij vertelt ons dat hij vreest dat hij niet uitverkoren is. Zo gaat het naar het woord van Prediker 7: “Dit heb ik gevonden, dat God den mens recht gemaakt heeft, maar zij hebben vele vonden gezocht” (vs. 27). Er is maar één zaak die de zaligheid tegenhoudt, en dat is de onwilligheid! Hebt u dat geleerd? Wat betekent het, wanneer er geschreven staat: “Gij wilt tot Mij niet komen, opdat gij het leven moogt hebben” (Joh. 5:40)? Dat slaat op de ganze persoon. Nee, er is niet ergens een plekje in de mens, er is niet hier of daar een kracht, die zou willen. Hij is onwillig! Het is bij hem louter onwilligheid! Nu spreekt de Schrift van overtuiging van zonden en van ontdekking. Welnu, hiermee bekendgemaakt te zijn, dat is overtuigd te wezen en ontdekt te zijn. Dan verstaat men meteen het woord uit de 110e psalm: “Uw volk zal zeer gewillig zijn op den dag Uwer heirkraft” (vs. 3). Al wat een mens heeft, meent te hebben, voordat deze dag aangebroken is, voordat hij gezien heeft wat onwillig zijn is, dat moet verlaten zijn. De zaligheid is alleen in Jezus.

Het hart leeft, want het heeft lief. Het heeft lief wat het aanschouwt: de Heere en de zaligheid. Dit is komen. Het doel is gezien: de Heere, de zaligheid, de verheerlijking Gods. En de krachten worden verleend. Is dit uw komen?

Wanneer u nu vanmorgen in deze korte ogenblikken vele dingen gehoord hebt die u niet verstaat, dan moogt u wel om het verstand ervan bidden. Zonder u af, en vraag om licht. Alle mensen die er gekomen zijn, hebben een tijd gehad waarin zij nog niet gekomen waren. In die tijd hebben zij, de een korter, de ander langer, geroepen, zó geroepen dat er in de hele wereld niets meer was dat hun belangstelling had. Maar komen moet u! Wie niet komt, eindigt in zichzelf. Of hij godsdienstig is dan wel ongodsdienstig, dat maakt in de grond geen verschil. Hij kan dan bidden, roepen en vragen, maar God hoort niet. Het is gezegd in de 51e psalm:

Gods offers zijn een gans verbroken geest,

Door schuldbesef getroffen en verslagen (vs. 9).

U moet losgelaten worden! Men moet alles loslaten! Men moet in deze wereld met God alleen zijn. Anders is er geen zaligheid. Gij zingt het in de 62e psalm: “In God is al mijn heil, mijn eer” (vs. 5 ber.). Gij

vindt het in de 73e Psalm: “Wien heb ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde!” (vs. 25) – deze hele wereld, uw familie, uw vrienden en kennissen, uw handel, uw beroep en al wat zou kunnen worden genoemd, niets op de aarde. Zó moet gij staan. Wat ik ervan krijg, dat zal God mij geven, maar mij gaat het om Hém. Dát is het rechte. Wie zo staat, die heeft in de grond niets anders dan God, de Vader in de hemel.

Nu moet ik er onmiddellijk iets aan toevoegen, want er zijn vele mensen die een overgeloof hebben. Het is verschrikkelijk een overgeloof te hebben! Zulke mensen bedriegen zichzelf en zij bedriegen hun naasten. Zij bederven hun eigen leven en dat van degenen met wie zij in aanraking komen. Want zij hebben een valse leer.

Ik moet ook dit opmerken: “God alleen” wordt hier nooit zuiver beleefd. Dat is voor de hemel. Er is geen mens op aarde of op aarde ooit geweest, die zó zuiver uit alles was gehaald, dat hij God alleen had. Maar in de grond was het zo bij ieder die van de Heere begenadigd was geworden. Daarom is hier ook geen kind van God zonder duisternis in zijn verstand, ook niet zonder onwil in zijn wil en zonder afkerigheid in zijn hart. De wereld geeft voor somtijds – en misschien behoort u ook tot deze mensen – dat zij het christendom wel eens zou willen zien. Zij zijn in aanraking geweest met mensen die zeiden dat zij christenen waren, maar het christendom hebben zij niet gezien. Dat zal hier nooit gezien worden! Dat is in de hemel alleen maar te zien. Want ook de meest begenadigde kan het christendom niet laten zien, omdat hij zo zwak is, omdat er zoveel van hém bijkomt; en al wat er van hem bijkomt, is niet goed en het is ook niet schoon.

U hebt misschien wel eens gedacht of gezegd: “Nee, ik houd niet van de mensen die voor bekeerd doorgaan”. Zo is het in uw hart, nietwaar? U weet het wel! Zijn er nog onder hen van wie u houdt, ja, dan is dat omdat ze u sympathiek zijn. Wat het is, ziet u niet; en wat het niet is, merkt u op! Daarom staat er in de eerste brief van Johannes: “Wij weten dat wij overgegaan zijn uit den dood in het leven, dewijl wij de broeders liefhebben” (1 Joh. 3:14). U moet nooit denken dat iemand die het christendom niet verstaat – en dat is een mens die niet in Christus is, niet gerechtvaardigd is, niet geheiligd is – kan zien of deze of gene een kind van God is! Wanneer hij van een gelovige zegt: “Die heb ik lief”, of: “Tot hem voel ik mij aangetrokken”, dan is dat

nog het onreine eigen; daar is niets van God in!

Dit is de bearbeiding des Geestes: naarmate deze doorbreekt, ziet een mens dat hij zich heeft vergist. Let erop of u deze arbeid kent! Maar, zo zoudt u misschien willen zeggen, als men begenadigd is, is ook dan nog de arbeid des Geestes daaraan te kennen dat men ziet dat men zich vergist? Nee, dat kan niet. Men kan dan nooit tot de ontdekking komen dat men zich vergist heeft. Maar wel komt men voortdurend tot de ontdekking dat het nog niet recht begrepen is. Daarom zegt de Kerk bij monde van Hosea: “Dan zullen wij kennen, wij zullen vervolgen om den HEERE te kennen” (Hos. 6:3), zodat de vermeerdering van de kennis Gods ten gevolge heeft dat men weer beschaamd is over zichzelf, dat men dan rouw draagt over zijn zonden, dat de walging die men van zichzelf heeft, voortdurend groter wordt, en dat altijd weer dieper wordt gevoeld de noodzakelijkheid om de Heere Jezus Christus aan te grijpen, aan te kleven, te volgen. Het is somtijds moeilijk om in het gezelschap van Christus te zijn. Want de wereld laat Christus staan. De christenen laten Christus staan. Gij zijt met Hem alleen... Maar, *niet* met Christus te zijn, dat is moeilijker, dat is vreselijk! Want wie niet met Christus is, die is met de vorst der duisternis; hij is ongelukkig. Komt er geen verandering, dan gaat hij zijn eeuwige ondergang tegemoet.

Nu zou ik graag besluiten met een korte opmerking over wat wij in het begin hebben gezegd. Wij zeiden dat wij slechts één heilige dag hebben: de zondag. De zondag is voor de meeste mensen en voor kinderen de meest vervelende dag. U weet het wel. Men kan dan niet zo uit de voeten als men godsdienstig is. Hoe komt dat? Ouders houden hun kinderen thuis. Zij laten ze niet lopen op de dag des Heeren. Wat hoort men? “Daar zitten nu die kinderen de hele dag in huis en ze vervelen zich!”, enzovoort. Zou u het niet nodig vinden om eens wat af te steken naar de diepte? Ik heb u in betrekking tot de zondag verwezen naar de geestelijke omschrijving van het vierde gebod in de catechismus. Gij grote mensen, gij kinderen, gij moest u op zondag niet vervelen! Want het is uw roeping om op zondag te bedenken de dingen die Boven zijn. Dáárvoor is het de rustdag! Omdat men ziet dat de kinderen zich vervelen, laat men ze los. Dat is de wijsheid van de wereld. Zo blijft de roep noodzakelijk: bekeert u!

Nu moet u zich van de bekering geen voorstelling maken. U moet niet denken dat u er ooit achter zult komen wat de bekering is, voordat

God u bekeert. Als dit plaatsheeft, dan zult u wel zien wat een sukkel u zijt, en hoe nodig u de leiding des Geestes hebt. Als u bidt om bekering, wijs dan het Opperwezen op het Woord, en zeg erbij dat u niet weet wat bekering is. En houd elke voorstelling van bekering, geloof, rechtvaardigmaking en heiligmaking, zo ver van u als u maar kunt. “Eén ding weet ik, dat ik blind was, en nu zie” (Joh. 9:25) – dit zij en blijve onze belijdenis.

Amen.

Gebed:

Niemand, Heere, kan of wil ons terechtbrengen. Alleen Gij! Wij hebben U nodig. Wij blijven U nodig hebben. En het is, als het begin goed was, altijd weer hetzelfde: “Zend Uw licht en Uw waarheid, dat die ons leiden”.

Hoe vele stemmen heeft men op deze dag niet kunnen beluisteren! Schijn! Doe ons dit verstaan, zien bij het licht van de Waarheid. Doe ons bij het licht van de Waarheid verstaan dat de stemmen van de wereld schijn zijn. De wereld is “de gedupeerde”. Zij zou zo graag anders willen, en zij zou het ook zo graag anders zien. “Maar ach”, zegt de wereld, “de wereld wil niet”, of: “de mensen willen niet”. Leert U eens de breuk in óns zien. Dan zullen wij die wereld wel anders beschouwen. Wij zullen ze wat meer wereld laten; en het zal er bij ons om gaan dat wij gebracht worden in het rechte spoor, en dat wij daar gehouden worden. Dan zou in deze weg aan de wereld nog iets van ons ten goede kunnen komen, niet onmiddellijk, maar middellijk. Heere, Uw Kerk heeft de eeuwen door gezongen:

Gods verborgen omgang vinden
Zielen waar Zijn vrees in woont.

Doe ons U vrezen. Laat ons alle beginnen van onszelf hebben losgelaten, en wees Gij voor ons het begin in leven en in sterven. Wat er dan ook moge komen, Gij zult Uw eer niet derven en wij onze zaligheid niet.

Wij hebben hier een ogenblik met elkander vertoefd. Zegen het woord dat gesproken is. En vergeef al het zondige dat erin was. Laat het in ons ingekomen zijn. Laat het doorwerken, U tot eer en ons tot behoud, zó dat wij straks, vroeger of later, onze ogen mogen opslaan in de eeuwige heerlijkheid. Plotseling kan de levensdraad worden

afgesneden. Plotseling is dit bij menigeen geschied. Gij houdt de adem in, en wij zijn niet meer. Gij verbiedt het hart verder te kloppen, en het einde is er. Doe ons dit bedenken. Geef Gij ons te doen wat Gij wilt dat wij doen zullen. Er werd eens aan U gevraagd: “Wat zullen wij doen, opdat wij de werken Gods mogen werken?” En Uw antwoord was: “Dit is het werk Gods, dat gij gelooft in Hem Dien Hij gezonden heeft”.

Amen.

Gezongen: Psalm 27:5.

Predikatie over Lukas 2:17, 25 december 1951

Gezongen: Psalm 100.

Gelezen: Lukas 2.

Gebed:

Wat een voorrecht, algenoegzaam en aanbiddeijk Opperwezen, weder te mogen keren, U lovende en prijzende. Dan is alles goed, hoe verward het ook moge geschenen hebben. Dan is het licht des hemels in ons hart gevallen, en in dit licht hebben we Uw heerlijkheid aanschouwd, en we zijn door deze aanschouwing zelf veranderd, en wij worden veranderd “van heerlijkheid tot heerlijkheid als van des Heeren Geest”.

Ge hebt ons bewaard, en het is door Uw voorzienigheid dat we aan de middag van deze dag met elkander hier mogen tezamen zijn, geschaard om Uw Goddelijk en eeuwig Getuigenis. Doe ons Uw goedheid opmerken, en leer ons de tijd des levens kostelijk te achten. Geef dat we gebruik mogen maken van de hoogste voorrechten die ons verleend zijn, van wat ons aangeboden wordt door middel van Uw Getuigenis.

Wil ons aanzien en gedenken in de Heere Jezus, want in onszelf aangemerkt zijn we verwerpelijk, en het onze is dit ook. Leer ons dan onszelf verloochenen en de wereld verzaken, U zoeken, U aanhangen, U volgen. Doe ons in U geloven; dan zullen we het voor waarachtig houden dat het nooit en nergens kwaad kan zijn. Dat was het gevoelen van de dichter van de oude dag. Immers, hij sprak: “Wien heb ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde!” En zo hebben zo velen gesproken. Geef dat wij het ook mogen doen.

Gedenk onze zieken, hen die ernstig ziek zijn. Dat zijn er verscheidene. Laat de verzuchting van het ziekbed tot U opgaan en tot U doordringen. Geef dat het een gelovig zuchten moge wezen. En waar het in Uw raad bestaat, geef daar uitkomsten, niet alleen naar de ziel, maar ook naar het lichaam.

Onderhoud, troost en sterk Uw Kerk. Gij kent haar leden en Gij weet in welke omstandigheden men zich bevindt. Wie tot die Kerk behoort, wordt nooit uit het oog verloren, is altijd onder hemelse zorg. Doe dit geloven en wil in dit geloof versterken naar Uw genade.

Wil U ontfermen over de volkeren, over ons volk, over het koninklijke huis, over de regering. Ach, er worden wel veel woorden gesproken, maar geef toch, Heere, dat onze woorden uitdrukking en beschrijving van de Waarheid in het hart mogen wezen.

Amen.

Gezongen: Psalm 105:1, 2 en 3.

We stonden, mijn zeer geachte toehoorders, het vorige jaar stil bij het 16e vers van Lukas 2. Wij vragen nu uw aandacht voor het daarop volgende vers:

“En als zij Het gezien hadden, maakten zij alom bekend het woord dat hun van dit Kindeken gezegd was”.

“Zij”. Het was niet de koning met zijn hof, en het waren ook niet de leidlieden, de farizeeën en schriftgeleerden, maar het waren herders, eenvoudige landslieden. De Heere is genoegzaam. Van ons heeft Hij niets nodig. Trouwens, het onze is ten enenmale verwerpelijk. Wij hebben Hém nodig. Wanneer dit waarheid is voor u, de Heere biedt Zich aan. Hij biedt Zich aan, aan mij en aan u, en er is op het ogenblik onder ons niemand voor wie deze aanbidding niet geldt. We moeten niet denken dat het niet gemeend wordt, want bekend is ons allen het woord: “Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in den dood des goddelozen!” (Ezech. 33:11). We moeten het er ook niet voor houden dat de Heere door ons moet overgehaald worden. Hij is bewogen in Zichzelf. Gelukkig is de mens die, ziende zijn nood en gelovende in de Heere, tot Hem komt. Er staat in het zesde hoofdstuk van het Evangelie van Johannes: “En die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen” (vs. 37). Zo heeft gedaan de vrouw van wie we in Markus 5 lezen. Ze had twaalf jaren de vloed des bloeds gehad en was ten einde raad geworden, maar ze had gehoord dat de Heere Jezus Christus machtig en gewillig was om te helpen, en tot Hem had ze de toevlucht genomen, en dat niet tevergeefs! “En roep Mij aan in den dag der benauwdheid; Ik zal er u uithelpen, en gij zult Mij eren” (Ps. 50:15). Dit hebben velen bevonden. Vlucht gij ook tot de Heere!

“En als zij Het gezien hadden”. Wat hebben de herders gezien? Een kind, een mens in doeken gewonden en in een kribbe gelegd, in een schamele omgeving, in een stal. Maar ze hebben meer dan een mens gezien. Ze hebben God gezien, de aan de vaderen beloofde Messias, de Wens aller heiligen, de Zaligmaker der wereld, de Macht, de Trouw, de Waarheid, de Rechtvaardigheid, de Heiligheid des Heeren. Ze hebben gezien de God van Israël. Het geloof is zulk een zien. Wie gelooft, ziet iets van Gods heerlijkheid, van de heerlijkheid van de deugden Gods, van Zijn rechtvaardigheid en heiligheid, van Zijn barmhartigheid en genade, van Zijn goedertierenheid en lankmoedigheid. Hij ziet deze deugden op een bepaalde plaats: hij ziet ze in de Heere Jezus, want “niemand heeft ooit God gezien; de eniggeboren Zoon, Die in den schoot des Vaders is, Die heeft Hem ons verklaard” (Joh. 1:18). Wanneer een mens zo enigermate de heerlijkheid Gods mag aanschouwen, dan ziet hij ook zichzelf. Hij ziet zijn zonden en zondigheid, zijn schuld en ellende, zijn afkerigheid en vijandschap, zijn vloek- en doemwaardigheid. En nu vernedert zich de mens. Daar gaat het om! “Vnedert u dan onder de krachtige hand Gods, opdat Hij u verhoge te Zijner tijd; den nederigen geeft Hij genade” (1 Petr. 5:5, 6). Terwijl de mens zich in deze omstandigheden vernedert, voelt hij zich getrokken. Hij voelt zich onweerstaanbaar getrokken en hij komt. Hij komt tot de Heere, en hij ondervindt de waarheid en de betekenis van het woord: “Die tot God komt, moet geloven dat Hij is, en een Beloner is dergenen die Hem zoeken” (Hebr. 11:6).

“En als zij Het gezien hadden”, zo staat er, *“maakten zij alom bekend het woord...”*. Het is wonderlijk geweest voor de herders, maar het is voor Maria en Jozef ook wonderlijk geweest. Ook Maria en Jozef hadden geloofd, maar nu deze verschovenheid*! En dán het bezoek van de herders, en later de wonderlijke handelwijze van Simeon en Anna, het bezoek aan Bethlehem van de wijzen uit het Oosten! Wanneer het geloof echt is, wordt het versterkt en bevestigd. Ofschoon dit uitgewerkt wordt in ons binnenste, het gaat alles buiten ons om. “God zal ze Zelf bevestigen en schragen”, zo staat er in de 87e Psalm (vs. 4 ber.). En zo is het dan: “Niet door kracht, noch door

* verachte staat

geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden” (Zach. 4:6). Zo wordt ons geleerd om te eindigen in Hem uit Wie het kwam, om te eindigen in de drie-enige God: Vader, Zoon en Heilige Geest.

Gezongen: Psalm 42:1 en 5.

“Maakten zij alom bekend het woord dat hun van dit Kindeken gezegd was”. Er was een woord Gods tot de herders gekomen. Een engel had dit woord gesproken, maar engelen zijn “gedienstige geesten, die tot dienst uitgezonden worden om dergenen wil, die de zaligheid beërven zullen” (Hebr. 1:14). De engel had gesproken op bevel en in de naam des Heeren, en de herders hadden geloofd. Ze waren ijlings naar Bethlehem gegaan, en hadden daar de dingen gevonden zoals deze hun waren bekendgemaakt. En daarop was de bekendmaking gevolgd waarvan hier gesproken wordt. Dit is de orde: eerst geloven en dan spreken. Zo heeft de apostel Paulus het ook opgevat: “Zo geloven wij ook, daarom spreken wij ook” (2 Kor. 4:13). Een mens die niet gelooft, heeft eigenlijk niets te zeggen. En het zou verstandig zijn, wanneer hij weinig sprak in het leven, want al wat hij spreekt, is naast en tegen de Waarheid. Wanneer een mens gebracht wordt tot het geloof, dan wordt hem eerst de mond gesloten – “opdat alle mond gestopt worde en de gehele wereld voor God verdoemelijk zij” (Rom. 3:19) – en dan wordt deze mond geopend. Hij wordt gesloten door de Wet en het Evangelie beide, en hij wordt geopend door de beloften van het Verbond der genade. Als u dit verstaat, dan begrijpt u ook wel het aangehaalde woord: “zo geloven wij ook, daarom spreken wij ook”.

“Maakten zij alom bekend”. Ze maakten hoog en laag, rijk en arm, oud en jong deelgenoot van de dingen die ze aanschouwd en getast hadden. Dat was de werkzaam geworden liefde Gods.

Het geloof is geen gevoel dat men voor een ogenblik of voor een uur kan hebben en dan is het weer verdwenen. Het is ook geen mening, zodat men zou kunnen zeggen: “Mijn gedachte is zo”. Het geloof is een diepe en vaste overtuiging. Ge leest dit in de Hebreeënbrief. Daar staat in het begin van het elfde hoofdstuk: “Het geloof nu is een vaste grond der dingen die men hoopt, en een bewijs der zaken die men niet ziet”. Als iemand tot het geloof is gekomen, dan spreekt hij; hij spreekt anders dan hij altijd had gesproken. Wanneer in Jezus Christus alle din-

gen nieuw geworden zijn, dan is het spreken ook vernieuwd, en hij veronderstelt dat zijn woorden er bij de naaste zullen ingaan. Maar dit is niet het geval. Het getuigenis des geloofs, dat om zo te zeggen de gehele wereld moest warm maken, vindt tegenspraak en vijandschap, ook veel lauwheid. Wanneer nu hij die gelooft en spreekt, dit ontmoet, dan tracht hij zijn naaste er toch van te overtuigen dat de dingen zo zijn, en dat ze onmogelijk anders kunnen wezen. En, toehoorders, dan wordt de vijandschap nog groter. De herders hebben dit ook ondervonden, maar het geloof is daardoor gesterkt geworden. Als het geloof echt is, dan wordt het beproefd, maar het houdt stand. Het wordt bevestigd, ook door de tegenspraak en de vijandschap van allen die niet geloven, niet kunnen en niet willen geloven.

Ik heb u in zeer korte woorden ter verklaring van onze tekst iets gezegd van het Kerstevangelie. Wat dit Evangelie voor de wereld is, dat zien we en horen we: een boom, wat glinstering, geschenken, vriendelijke woorden of toespoken, en daar zoekt de wereld het mee te doen. Moeten wij niet uitroepen: “Hoe diep is toch de mens gevallen, en hoe waarachtig is het dat hij in de schijn leeft en de werkelijkheid hem ontgaat”? Wat heeft men aan deze dingen?

Wat is het Kerstfeest voor u? Vanavond, de dag van morgen nog, als we het beleven, en dan is het Kerstfeest 1951 voorbij. Wat is dit Kerstfeest nu voor ons?

Er is een grote ellende en er is een zware zonde. Weet gij wat ik bedoel, waaraan ik denk? De grote ellende is dat men God niet heeft. Bezit men Hem, dan kan men veel moeten lijden, maar ongelukkig is men nooit, dus ook niet beklagenswaardig. Job op de mesthoop, Jozef in de gevangenis, de vrienden van Daniël in de oven, Daniël zelf in de kuil der leeuwen, Johannes de Doper in de gevangenis, de scherprechter ziende aankomen, de Heere Jezus aan het kruis – dezen zijn niet ongelukkig geweest, en zij waren ook niet beklagenswaardig. Dat is de grote ellende, dat een mens God niet heeft. Was dat bij u ook zo? Een zware zonde is dat een mens God niet zoekt, niet nodig heeft, niet begeert, niet in Hem gelooft. Behalve de zonde tegen de Heilige Geest is er geen zonde die zo zwaar is.

Had u het ook zo in uw hart? Heeft u het ondervonden? Heeft u ondervonden dat het een grote ellende is God niet te bezitten? Wanneer is dat begonnen? Wanneer heeft u een Godsgemis leren ken-

nen? Het is een grote zaak – ofschoon pijnlijk om te moeten ondervinden – te zien dat men God mist; niet toe te stemmen, maar te zien dat men God mist; en dan de zware zonde, God niet te zoeken. Gij weet misschien wel wat “God te zoeken” is, maar is het u ook bekend wat “Hem níét te zoeken” is? U vergist zich ten enenmale als u meent dat u weet wat God te zoeken is, terwijl u niet heeft ondervonden wat het betekent Hem niet te zoeken. Denk eraan dat u het niet doet zonder de Wet, want de apostel Paulus heeft geleerd dat de Wet de tuchtmeester is tot Christus (Gal. 3:24).

We hebben u vele jaren mogen leren dat in een waarachtige bekeering altijd twee zaken voorkomen: men wordt eerst gedreven en daarna getrokken. Men wordt gedreven door de Wet, want de eis van de Wet is tot ons gekomen: “Doe dat, en gij zult leven” (Luk. 10:28), en de vloek van de Wet hebben we vernomen: “Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der Wet, om dat te doen” (Gal. 3:10). Maar dan komt er daarna, als de zaligheid voor hem is weggelegd, een ogenblik waarin het drijven is opgehouden, en de trekking aanwezig is. Deze trekking komt nu niet meer van de Wet. De Wet heeft haar werk hier volbracht; ik bedoel de Wet als een Verbond der werken. Het Evangelie begint, in de hand des Heiligen Geestes, en als het Evangelie begint, dan wordt de mens erdoor getrokken. Het Evangelie kan nooit beginnen, of de mens wordt erdoor getrokken. Waaruit wordt hij dan getrokken, en waarheen wordt hij gebracht? Hij wordt getrokken uit al wat God niet is, uit het eigen, uit het verstand, uit de gerechtigheid en uit de hoop, uit de wereld, uit de zonde en uit de afgoden. Hij wordt gebracht tot de Heere Jezus, en door de Heere Jezus tot God, de Vader in Christus Jezus.

Let erop of u de drijving en de trekking heeft leren kennen. Sommige mensen leren alleen de drijving kennen. Dan blijft het een in ongeloof woelen en werken. Men blijft onder de Wet, en: “zovelen als er uit de werken der Wet zijn, die zijn onder den vloek” (Gal. 3:10), schrijft de apostel Paulus. En er zijn anderen die alleen een trekking kennen. Zulken hebben alleen een schijn geloof. Van het waarachtige geloof zijn zij door de Heilige Geest en door het Woord niet op de hoogte gebracht.

Gij moet het niet doen met de letter van het Evangelie. Het Evangelie verstaat men niet als de Heere Jezus Christus niet in het hart is

geopenbaard. Men moet dus, zal men van zijn geloof kunnen spreken, ook iets kunnen zeggen van een openbaring van Gods Zoon in het hart, en van de bekendmaking van een drie-enig God in de Heere Jezus Christus.

Misschien is er iemand in ons midden die zou willen uitroepen: “Ik kom er nooit!” Dat is niet goed. Zo moet u niet spreken. Ik weet wel dat een dergelijk roepen niet onbekend is aan het volk van God, maar het is toch niet gegrond. Er staat in het 63e hoofdstuk van de profetieën van Jesaja: “Die machtig ben te verlossen” (vs. 1), en zolang u nog niet voor eeuwig verloren zijt gegaan en u in de hel bevindt, heeft u geen gegronde reden om te zeggen dat u er nooit zult komen. U moet ernaar staan dat u uw gemis leert kennen, het gemis van God. U zult het ervaren, wanneer u dit ten deel mocht vallen, dat er dan in uw hart een wond geslagen is, en dat deze wond alleen kan worden geheeld door het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon. Wanneer iemand eenmaal in het gemis is gebracht, dan zult u hem kunnen horen uitroepen: “Dat ik slechts bewaard moge worden voor bedrog; dat mij niet toegelaten worde de schaduw aan te grijpen voor het wezen”.

Ge moet op de werking van Gods Geest in uw hart letten. Een mens, vooral iemand die, door opvoeding of waardoor ook, in aanraking gekomen is met de Waarheid, gaat niet door het leven zonder dat hij telkens door de Waarheid wordt aangeraakt. Daar moet acht op gegeven worden. Doet men het niet, dan komt er verharding, ongevoeligheid. Dan houdt men op vatbaar te wezen voor aanwijzingen en onderwijzingen van Boven, en ik behoef u niet te zeggen dat dit een jammerlijke zaak is. Het zou vreselijk zijn, wanneer iemand éénmaal diepe indrukken ontvangen had van dood en eeuwigheid en hij tijdelijk werkzaam geworden was onder de invloed daarvan, en het ging weer voorbij; waarlijk dit zou vreselijk wezen. Het komt dan dikwijls niet meer terug, en het gevolg hiervan is en moet wezen, dat men hoe langer hoe meer in de wereld terechtkomt, misschien stap voor stap, wellicht voetje voor voetje, maar men komt terecht in de wereld, en men raakt hoe langer hoe meer zichzelf kwijt. Zijn consciëntie raakt men echter niet kwijt. Dunkt u niet dat dit een vreselijke toestand is? Toch zijn er zo velen die in deze toestand zich bevinden.

U moet de Waarheid nooit verlaten! Af en toe wordt me verzocht het doopbewijs in te leveren van mensen die door ons, toen zij een

kind waren, gedoopt zijn. Het voornemen van deze mensen is zich aan te sluiten bij een of andere kerk. Ze verlaten de Waarheid. Ontzettend is het! Ouders, wanneer uw kinderen zulks van plan zouden zijn, ge kunt ze nooit ernstig genoeg waarschuwen, en het is ook uw plicht om ze te waarschuwen. Gaan ze dan toch, dan snijdt u, wat dit betreft, het tafellaken door, en doet ze weten dat u niets, wat deze zaken aangaat, met hen te maken wilt hebben.

Ge moet eraan denken dat er licht in het Evangelie moet komen. Van nature heeft een mens het licht in het Evangelie niet. Misschien zijn er ook onder ons op het ogenblik die denken en zouden willen zeggen: “Men kan het toch lezen; het is toch duidelijk genoeg. En heeft de Heere Jezus niet gezegd (Matth. 11:25), dat het, ofschoon voor de wijzen en verstandigen verborgen, de kinderkens geopenbaard is?” U vergist u en uw vergissing zult ge vroeg of laat in moeten zien. Van nature heeft niemand licht in het Evangelie. Men weet iets van de letter van de Wet – van de geestelijke zin van de Wet echter weet men niets van nature – maar van het Evangelie verstaat de mens niets, tenzij hij ontvangt hetgeen waar David om gebeden heeft in deze woorden: “Geef mij verstand, met Godd’lijk licht bestraald; dan zal mijn oog op Uwe wetten staren” (Ps. 119:17 ber.). Dit staren op de wetten Gods is het zien van de heerlijkheid des Heeren, waarvan ik in het vorige gedeelte van mijn predikatie iets heb gezegd. Voordat een mens in staat is om te geloven en zich met de Heere Jezus te verenigen, en van de Heere Jezus gebruik te maken in zijn toegang tot de Vader, moet de Heere Jezus tot hem gekomen zijn. Dit zeg ik niet juist, en daarom herstel ik: moet hij gezien hebben dat de Heere Jezus tot hem gekomen is. Want Hij *is* gekomen, maar een mens ziet het niet. Ik heb u dikwijls gezegd dat, werd aan u de belofte vervuld: “De Heere opent de ogen der blinden” (Ps. 146:8), u dan Christus zou zien, staande en kloppende aan de deur van uw hart. Wanneer u deze waarheid: “Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop” en wat er volgt (Openb. 3:20), losmaakt van de bevinding, dan krijgt u een waarheid die geen Waarheid is, en gij bedriegt u met de letter van de Waarheid. Daarom zeg ik u: bedenken dat voordat de mens tot Christus komen kan en komt, hij moet hebben gezien dat de Heere tot hem gekomen is.

Leeft gij door het geloof, ach, wandel ook door het geloof. Hoed u door de genade voor alle valse pad. Geef u niet over aan de zonde, ook

niet aan de geringste zonde, want gij zoudt op een hellend vlak komen te staan, en het zou niet zeker zijn dat de Heere u terechtbracht. Maar zondigt ge, en dit kan niet uitblijven, – zeiden we dat we niet gezondigd hadden, dan zou de Waarheid niet in ons zijn volgens de apostel Johannes – keer terug! Laat op uw bekering, als er in uw hart en leven sprake is van bekering, volgen een dagelijkse bekering, en ook een bekering van bijzondere aard wanneer gij te ver zoudt gekomen zijn in een zonde of in de wereld. Bekeer u, en wend u naar de Heere met smeking en met geweën.

Amen.

Gebed:

Dat het U behagen moge, Heere, te zegenen wat er gezegd is. De zonde kleefde het aan. Wilt Gij deze genadiglijk vergeven. En maak ons bekwaam en gewillig om werkzaam te zijn met wat we gehoord en gelezen hebben. Ach, doe ons zien hoe hoog en groot onze belangen zijn die er in betrokken zijn, en doe ons verstaan wat we hebben mogen zeggen, dat er een grote ellende is: U niet te hebben, en een grote zonde: U niet te zoeken. Laat wat gezegd is, ons gegrepen hebben en ons blijven vasthouden. Wat er anders zou gebeuren, dat heeft U gezegd in de gelijkenis van de zaaier. Hoe vreselijk zou het zijn, als het zulk een weg ging. Wanneer dan bij het Woord ook nog de kastijding mocht gekomen zijn, de druk en de verdrukking, hoe erg zou het wezen, als er geen pijn gevoeld was. Laat er pijn zijn, pijn over het gemis van U, pijn over de ongerechtigheid, en laten Uw vertroosting daarvoor nodig zijn, die toch waarlijk niet gering zijn.

Laat ons niet los. Doe ons, in eenvoud en oprechtheid U zoekende, U aanklevende, onze weg gaan.

Amen.

Gezongen: Psalm 119:59 en 60.

Predikatie over Lukas 12:32, 31 december 1947

Gezongen: Psalm 68:1 en 2.

Gelezen: Lukas 12:22-32.

Gebed:

Ach, algenoegzaam en aanbiddeijk Opperwezen, dit zijn de bestraffingen die wij allen nodig hebben. Het is het ongeloof, het verdomeijk ongeloof, dat ons in de weg is. Gij zijt groot en goed. Gij zijt de Schepper van al wat is. Uit U en door U en tot U zijn alle dingen. In de Zoon Uwer eeuwige liefde te zenden en over te geven, hebt Gij het U mogelijk gemaakt om mensen die het geringste niet waardig zijn, te zegenen, niet alleen met tijdelijke maar ook met geestelijke en eeuwige zegeningen. Daarbij zegt Gij: “Zo waarachtig als Ik leef, zo Ik lust heb in den dood des goddelozen! Maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere en leve.” En hier komt het nu voor ieder van ons op aan. Wij moeten ons afkeren van de dingen waarheen wij ons gewend hebben en waarheen wij ons wenden. Wij moeten zeggen: “Waar is God?” Wij moeten vragen naar de weg waarvan Gij zegt dat hij het is. Op deze weg moeten wij overkomen. In deze weg moeten wij wandelen. Wij moeten hierin volharden tot het einde toe. Als het zo ging, indien wij zo deden, het zou goed zijn, het zou goed blijven, het zou voor eeuwig goed wezen. Ach, doe ons dan ons verenigen met het woord van de Psalmddichter, en zeggen:

Och, schonkt Gij mij de hulp van Uwen Geest!

Mocht Die mij op mijn paân ten Leidsman strekken.

Wij zijn nog weer met elkander vergaderd aan deze plaats. En hoe dikwijls hebben wij hier mogen wezen in het jaar dat nu bijna achter ons ligt! Ach, Gij hadt het van ons kunnen nemen, tot ons kunnen zeggen: “Gaat heen”. Doe ons – spreker en hoorders – Uw goedheid, hierin ons betoond, opmerken, erkennen en waarderen. Laat Uw goeder-tierenheid ons leiden tot en verbinden aan U. Treed in het gericht met ons niet. Niemand die leeft, zal voor Uw aangezicht rechtvaardig zijn. Geef ons ook in deze ogenblikken nog Uw Woord. Doe ons zeggen wat waar is, en laat ons dit doen met een recht oogmerk. Bereid Uw Woord in onze harten een plaats. Doe het ons aannemen als Uw Getuigenis en niet als het woord van een mens. Want zolang wij U niet

horen spreken, gebeurt er niets.

Gedenk onze zieken, en allen die heel graag hier hadden willen zijn, maar verhinderd zijn, de een door dit, de ander door dat. Gedenk onze mensen in Indië. Ach, hun gedachten zijn hier, en hoe menigeen zucht of schreit. Geef dat zij zich niet overgeven aan een gevoel dat wel eens overstelpend kan zijn. Sterk hen, bewaar hen, bekeer hen, en zo het in Uw raad bestaat, doe hen spoedig wederkeren.

Gedenk ons volk, onze regering, de koninklijke familie. Erbarm U over het mensdom. Verwarring overal! En hoe zou het anders kunnen? Want Gij zegt: “Zij hebben Mij verlaten. Wat wijsheid zouden ze hebben?” Dat Uw overblijfsel moge staande blijven en U moge volgen, volgen door het bezaaide, als het moet ook door het onbezaaide.

Amen.

Gezongen: Psalm 33:5 en 6.

Nog enkele uren, mijn zeer geachte toehoorders, en het jaar 1947 behoort tot het verleden. Waar is het gebleven? En waar zijn al onze jaren gebleven? De gewaarwording die wij in deze ogenblikken hebben, is niet nieuw. Eeuwen geleden heeft een dichter, een groot man, een godzalig man, Mozes, haar in woorden gebracht: “Aangaande de dagen onzer jaren, daarin zijn zeventig jaar; of zo wij zeer sterk zijn, tachtig jaar; en het uitnemendste van die is moeite en verdriet; want het wordt snellijk afgesneden en wij vliegen daarheen” (Ps. 90:10). Nu moeten wij iets geleerd hebben. Wij moeten geleerd hebben te zien op Jezus, en door Hem op de barmhartigheid van God Die leeft. Ziet gij op uzelf, op uw werkzaamheden, op uw godsdienst dus, of op uzelf om uw werkzaamheden, of ook op uw geloof... weg is uw hoop en uw moed en uw kracht! Wie op Jezus ziet, die heeft het oog gevestigd op beloften, op de beloften die God gedaan heeft. Een zaligmakend geloof ziet de Heere in de beloften en de beloften in de Heere. Zulk een gezicht veronderstelt nood. Maar wie in de nood het oog richt op de beloften, die wordt niet beschaamd. Zulk een belofte willen wij vanavond met elkander overdenken. Gij vindt haar in Lukas 12, vers 32:

“Vrees niet, gij klein kuddeken, want het is uws Vaders welbehagen ulieden het Koninkrijk te geven”.

Het is echter niet onze bedoeling om dit gehele vers met u te bespreken, want dit zou veel te veel van mijn krachten en misschien ook van uw tijd vergen. Wij bepalen slechts uw aandacht bij de eerste woorden: “*Vrees niet, gij klein kuddeken*”.

Het gedeelte, mijn zeer geachte toehoorders, waaruit mijn tekst genomen is, hebben wij u voorgelezen. De discipelen moesten niet bezorgd zijn in betrekking tot tijdelijke dingen. Hadden zij geen Vader in de hemel? Kon deze Vader niet voor hen zorgen? Of wilde Hij dit niet doen? Had de Heere hun niet de hoogste dingen geschonken, en zou Hij dan in betrekking tot veel mindere zaken in gebreke blijven? De apostel Paulus zegt deze dingen ook: “Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?” (Rom. 8:32). In onze tekst dezelfde gedachte: “*Vrees niet, gij klein kuddeken, want het is uws Vaders welbehagen ulieden het Koninkrijk te geven*”.

“*Klein kuddeken*”. Hiermede bedoelt de Heere Zijn volk, Zijn discipelen, Zijn volgelingen. De vorst der duisternis heeft zijn volk, en hij wordt genoemd “de overste dezer wereld”, maar de Heere Jezus heeft ook de Zijnen: de Zijnen, Hem door de Vader geschonken, de Zijnen, gekocht en verlost door Zijn bloed. Ze zijn op de volgende wijze door de Heilige Geest tot Hem gebracht.

God in Christus heeft ze door Zijn Woord en Geest ontdekt aan hun verloren staat in Adam. Dit kan nooit anders geschieden dan door de Wet en het Evangelie. Slechts zij die van zonde overtuigd zijn, niet alleen door de Wet, maar door de Wet en het Evangelie, worden voor God zondaren in Adam. God in Christus heeft Zichzelf door het Woord en door de Heilige Geest in hen bekendgemaakt, zodat zij Hem zagen. “De ogen dergenen die zien, zullen niet terugzien, en de oren dergenen die horen, zullen opmerken” (Jes. 32:3). En de apostel Paulus schrijft in zijn brief aan de Korinthiërs: “Wij allen, met ongedekten aangezichte de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd van heerlijkheid tot heerlijkheid als van des Heeren Geest” (2 Kor. 3:18). God in Christus heeft hen door het Woord en de Geest getrokken, en hen bekwaam en gewillig gemaakt om uit alles uit te gaan, en uit de hand des Vaders Christus Jezus te ontvangen, de belofte Gods van vergeving in Hem te omhelzen, en in het algemeen de beloften, zoveel als

er zijn, te omhelzen. God in Christus heeft hun door Zijn Woord en Geest sterkte gegeven om zich tot God te bekeren. En deze mensen worden genoemd “kuddeken”, een “klein kuddeken”.

“*Vrees niet, gij klein kuddeken*”. Het woord “kuddeken” doet ons denken aan zwakte, geringheid, onaanzienlijkheid, enzovoort. Die Christus toebehoren, hebben licht noch kracht. Zij hebben geen gerechtigheid. Het zijn mensen die gevallen zijn uit al wat voordelig, noodzakelijk, Godverheerlijkend en zielzaligend is. Het zijn mensen die volstrekt onbekwaam zijn, onbekwaam tot enig goed, en tegelijkertijd geneigd tot het kwade, tot alle kwaad. Een klein kuddeken. De Heere Jezus, mijn zeer geachte toehoorders, had er niet velen gevonden in de dagen van Zijn omwandeling op aarde. Zijn prediking had weinig uitgewerkt. In het begin scheen het veel te zullen worden. Bij menigten kwam men, grote scharen; men verdrong zich, duizenden en nog eens duizenden! Maar, ach, toehoorders, toen men de strekking van Zijn prediking een weinig ging zien, toen was het aantrekkelijke voor de meesten er van af. Bij groepen onttrok men zich. Straks was de Heere Jezus bijna alleen over. Zo was het ook vóór Hem geweest. Gij weet dit. Hoe was het in de dagen van Noach? Hoe velen zijn er in die tijd geweest behalve Noach? In de steden Sodom en Gomorra, Adama en Zeboïm waren er geen tien; anders zouden deze plaatsen gespaard zijn gebleven. David schrijft: “Ik ben eenzaam en ellendig” (Ps. 25:16). Die had er dus ook niet veel gevonden. Jesaja spreekt van een “nachthutje in de komkommerhof” (Jes. 1:8). Zeker, u hebt gelijk, er zijn tijden geweest waarin menigten gebracht werden tot de stal der schapen. Maar hoe lang hebben deze tijden geduurd? Er staat: “Uw heilig volk heeft het maar een weinig tijds bezeten” (Jes. 63:18). Mensen die oprecht geloven, mensen die er alles bij ingeschoten zijn, mensen die hun leven verloren hebben, mensen die zich overgegeven hebben voor de naam en de zaak van Christus, zijn altijd zeldzaam geweest.

“*Vrees niet*”. De personen over wie wij iets hebben gezegd, hebben geen enkele reden om te vrezen. Het ligt voor hen eeuwig vast in God. De Heere Jezus Christus heeft ze gered voor eeuwig. De liefde Gods is onveranderlijk. Door het geloof hebben zij vaste, diepe en eeuwige dingen aangegrepen. Het Woord waarop zij bouwen is bestemd om eeuwig te blijven. En toch... zij vrezen. Gij ziet dit. Abraham, Izaäk en Jakob hebben gevreesd. David heeft, toen hij te Gad was gekomen, zó

gevreesd, dat hij gedaan heeft alsof hij gek was. Petrus wordt aangesproken door een dienstmeisje, en hij beeft en siddert over al zijn leden. Van Paulus lezen wij dat hij moed greep toen hij de broeders zag. “Gij hadt” – om een getuigenis aan te halen – “mijn berg door Uw goedgunstigheid vastgezet, maar toen Gij Uw aangezicht verborgt, werd ik verschrikt” (Ps. 30:8). En omdat de Heere dit nu weet, zo zorgt Hij ervoor dat er altijd te bekwamer tijd een “vreest niet” tot hen komt.

Gezongen: Psalm 62:3, 4, 5 en 8.

Het jaar, mijn zeer geachte toehoorders, dat nu bijna achter onze rug ligt, is een droevig jaar geweest. Wij hebben onze moeilijkheden, en deze moeilijkheden zijn zeer groot. Wie denkt hier niet aan wat er in onze vroegere koloniën gebeurt? De gedachten van heel ons volk gaan daarheen. En wij staan stil bij de jonge mannen die daar in het graf liggen, en ook bij allen die een strijd te voeren hebben voor iets, voor een zaak, ja, die wijzelf hier in Nederland niet eens goed inzien en die zeker door onze soldaten niet begrepen wordt. De scheiding tussen Oost en West in Europa schijnt wel een voldongen feit te wezen. In Duitsland wordt zwaar geleden. Het ergste is dat er geen bekering gekomen is! Er is geen bekering gekomen. Dat is het ergste. Toch is er redding, maar alleen in God. “Men zal van Mij zeggen: Gewisselijk, in den HEERE zijn gerechtigheden en sterkte”, en dan volgt: “tot Hem zal men komen” (Jes. 45:24). En doet men dit niet, volhardt men in het zeggen: “Wij zijn heren, wij zullen niet meer tot U komen” (Jer. 2:31), dan zal God deze berg van hoogmoed slechten.

De weg is ons duidelijk aangewezen. Gij vindt hem in een bekende gelijkenis, in de gelijkenis van de verloren zoon. De verloren zoon kwam tot zichzelf, en dat is het begin. De werkelijkheid moet worden gekend, anders weet men nóch waar men begint nóch waar men zal terechtkomen. De werkelijkheid moet worden gekend. Dit geschiedt – ik heb het u meermalen gezegd – door de kennis van de Wet en het Evangelie. Wanneer iemand tot de werkelijkheid gebracht is door de kennis van de Wet en het Evangelie, dan komt er een begin, dan is God het begin. En als Hij het begin is, dan zal het werk worden voleindigd.

Toen de verloren zoon tot zichzelf gekomen was, heeft hij uitgeroepen: “Hoevele huurlingen mijns vaders hebben overvloed van brood,

en ik verga van honger” (Luk. 15:17). Dat is het. Men moet tot de ontdekking gekomen zijn dat er een Vader in Christus is, en men moet gevoeld hebben dat men van honger vergaat. Dit alles geschiedt door de Wet en het Evangelie in de hand des Heiligen Geestes. Daarop heeft de verloren zoon gezegd: “Ik zal opstaan en tot mijn vader gaan, en ik zal tot hem zeggen: Vader, ik heb gezondigd tegen den Hemel en voor u; en ik ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden; maak mij als een van uw huurlingen” (vs. 18, 19). Opstaan...! Opstaan uit onszelf, uit eigengerechtigheid en eigen wijsheid en eigen kracht! Opstaan uit de wereld en uit de zonde! Terugkeren! Terugkeren met het voornemen, met het hartelijke voornemen, om te belijden! Er staat immers: “Die zijn overtredingen bekent en laat, zal barmhartigheid verkrijgen” (Spr. 28:13). Toen de verloren zoon het huis van zijn vader bereikt had, heeft hij zich laten kleden en versieren. Men moet zich laten bedekken met de gerechtigheid van Christus en laten versieren met Zijn heiligheid. Daarop werd er een maaltijd aangericht. En nu weet u dat er staat in Openbaring 3, vers 20: “Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop; indien iemand Mijn stem zal horen en de deur opendoen, Ik zal tot hem inkomen, en Ik zal met hem avondmaal houden, en hij met Mij” – gemeenschapsoefening met Christus en in Christus met God drie-enig. Toen is men vrolijk geweest, en ik heb u met Kerstmis gezegd: een waarachtig geloof en geen blijdschap, dat is nooit een oprecht geloof.

Dat is de weg van terugkeer. En ieder bezie zichzelf of hij deze weg is gegaan. Zijt gij deze weg gegaan? Ach, onderzoek het. Steun niet op uzelf. En als u meent wat te ondervinden, denk niet dat u alles te boven zijt, maar onderzoek het, en doorzoek het, en doorzoek het gedurig. Want ik zie dat men afvalt, de een hierin en de ander daarin. Hierom heb ik u gezegd dat mensen die hun leven verloren hebben, altijd zeldzaam zijn geweest. Zeg niet: “Ja, ja, dat is zo, dat heb ik ook altijd gedacht”. Misschien behoort u tot de afvalligen. Doorzoek u nauw, ja zeer nauw. Ik heb u altijd geleerd dat vroeger de oprechten na hun bekering er jaren over gedaan hebben om te geraken tot een aanvallelijke vaststelling van hun staat. Dacht u dat het kwaad kon zichzelf te onderzoeken? Meent u dat hierin het ongeloof bestaat? U kunt er maar voordeel van hebben wanneer gij u lang en nauw en ernstig blijft onderzoeken. Maar als het blijkt, als het steeds blijkt, dat gij een van deze zeldzame gevallen zijt, dat gij waarlijk bekeerd zijt tot God door

Hem, hoeveel redenen hebt u dan niet om diep verwonderd te wezen en oprecht beschaamd te zijn. Steek nu uw handen maar uit en laat u maar leiden, en hef maar een Psalmvers aan: “Ik hef mijn ogen op naar de bergen, vanwaar mijn hulp komen zal. Mijn hulp is van den HEERE, Die hemel en aarde gemaakt heeft” (Ps. 121:1 en 2). En als u zou moeten bekennen en zeggen: “Wel, als dat de kenmerken zijn van het waarachtig geloof, als zo de dingen liggen, dan kan ik niet zien dat ik erbij behoor”, dan zou ik u ernstig willen gebeden hebben dat u dan ook eerlijk bekent dat u een genadeloos mens bent. Dat zou de weg kunnen zijn tot God. “Zalig zijn de armen van geest, want hunner is het Koninkrijk der hemelen” (Matth. 5:3).

Amen.

Gebed:

Wij mochten het nog doen, Heere, aan de avond van de laatste dag van dit nu bijna achter ons liggende jaar. Dat dit woord nog gezegend mocht worden. Dat het waarlijk een middel mocht wezen om onszelf te onderzoeken, en ons af te vragen: “Waar sta ik? Wie en wat ben ik? Wat is er aan mij gebeurd? Hoe sta ik tegenover mijn Schepper, Rechter, Wetgever en Koning? Hoe sta ik tegenover mijn volk in het algemeen, en tegenover mijn naaste in het bijzonder? Hoe sta ik tegenover het Woord?” Heere, laat ons over de dingen niet kunnen heengaan. Laat ons niet toe het zelf uit te maken, maar geef dat wij onze staat, evenals onze persoon en onze belangen, mogen overgegeven hebben aan U. Gij oordeelt rechtvaardig. Waar het is, zal het van U worden gezien. En wat heeft het de dwaze maagden gebaat de mening te houden, tot het laatste toe, dat ook zij erbij behoorden?

Heere, wil toch niet met ons in het gericht treden. Wil ons aanzien in de Zoon Uwer liefde. Wil ons vergeven. Wil ons leiden en houden door Uw Woord en Geest. Behaagt het U ons te sparen en ons te verwaardigen om ook in het komende jaar het Evangelie Uwer genade te prediken, laat dit dan nog eens van U worden gezegend. Was het voor één mens, hoe groot zou dát nog zijn! En het is niet onmogelijk bij U om het voor meerderen tot een zegen te doen zijn.

Amen.

Gezongen: Psalm 19:6 en 7.

Predikatie over 2 Korinthe 5:3, 31 december 1950

Gezongen: Psalm 68:1 en 2.

Gelezen: De Wet des Heeren; 2 Korinthe 5.

Gebed:

Doe ons naderen tot U, Heere, met diepe eerbied en onderwerping des harten. Door Uw voorzienigheid zijn wij met elkander aan de morgen van deze laatste dag des jaars nog geschaard om Uw Goddelijk Getuigenis. Het zal in dit jaar onze laatste prediking wezen. Dat het U behagen moge haar te geven en te zegenen. Was dan de prediking het gehele jaar door onvruchtbaar, laat deze door Uw genade, door de onmisbare en onwederstandelijke werking Uws Geestes, ons levend maken.

Zie ons aan en gedenk ons in de Zoon Uwer liefde, en wil ons genadiglijk vergeven onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren. Wil naar Uw beeld ons vernieuwen en ons doen treden in het midden van de paden des rechts.

Geef ons in de opening onzer lippen Uw Getuigenis, en doe ons zeggen wat recht is, strekt tot eer van U en zou kunnen dienen tot onze behoudenis. Laat het Woord komen van een man wiens belangen besloten zijn in de Uwe, die zijn eigen eer niet zoekt, maar Uw eer, naam en zaak. Wil hem bearbeiten door Uw Heilige Geest. En geef dan dat het Woord in onze harten werke, zó dat wij ons voegen bij U, en in oprechtheid bidden: “Uw wil geschiede, gelijk in den hemel, alzo ook op de aarde”.

Zegen en sterk Uw Kerk over de ganse aarde. Houd haar staande, en geef ieder lid ervan te staan aan Uw zijde en te bidden wat Gij te bidden mocht geven. Gedenk onze zieken. Gedenk hen die nog altijd zich op de wateren bevinden, en anderen die hen voorgegaan zijn. Gedenk ook daar de mensen waar het rouwkleed moest worden aange-trokken. Dat, Heere, voorspoed dankbaar en tegenspoed geduldig moge doen zijn. Richt Uw Rijk op, ook door middel van wat het hart pijn doet.

Amen.

Gezongen: Psalm 40:3.

Het is, mijn zeer geachte toehoorders, wel geen oudejaarsavond, maar het is toch de laatste dag van het jaar 1950. Het kwam mij niet ongepast voor op deze morgen uw aandacht te vragen voor het 3e vers van 2 Korinthe 5. De apostel heeft in aansluiting op het laatste vers van 1 Korinthe 4: “Dewijl wij niet aanmerken de dingen die men ziet, maar de dingen die men niet ziet; want de dingen die men ziet, zijn tijdelijk, maar de dingen die men niet ziet, zijn eeuwig”, laten volgen: “Want wij weten dat, zo ons aardse huis dezès tabernakels gebroken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis niet met handen gemaakt, maar eeuwig, in de hemelen”, en in het tweede vers: “Want ook in dezen zuchten wij, verlangende met onze woonstede die uit den hemel is, overkleed te worden”. Hierop volgen dan de woorden van het derde vers, waarbij wij uw aandacht wensen te bepalen:

“Zo wij ook bekleed en niet naakt zullen gevonden worden”.

Gij begrijpt de apostel wel. Hij duidt met wat hij in het eerste en tweede vers van 2 Korinthe 5 gezegd heeft, op de gelovige. Er is, toehoorders, tweeërlei bekleding en hierover wensen wij u iets te zeggen.

Wanneer een mens, een gelovige, sterft, wat dan? Gij zult zeggen: “Wel, dan staat hij voor God”. Juist, uw antwoord is recht. Maar, hóe vindt hij God? Ik spreek over een gelovige, heengegaan zijnde en in Christus Jezus gestorven. “Zalig zijn de doden die in den Heere sterven” (Openb. 14:13). Hij verschijnt dus voor God, maar niet voor God absoluut aangemerkt, voor God in Christus! Niet zodra heeft de mens die hier als een gelovige gewandeld heeft, voorgoed de ogen des lichaams gesloten, of hij bevindt zich tegenover, in de tegenwoordigheid van, een God in Christus Jezus. Hij aanschouwt dus het Opperwezen, gelijk hij door het Opperwezen gezien wordt.

Maar nu weten wij op grond van het Woord en door gezegende ervaringen, wat het zeggen wil God in Christus te aanschouwen. Het wordt ons gezegd in 2 Korinthe 3, vers 18, waar de apostel Paulus schrijft: “Wij allen, met ongedekten aangezichte de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest”.

Nu is de aanschouwing Gods hier beneden door het geloof. En de

gezegende uitwerking die het geloof op de ziel en het lichaam heeft, is – de Schrift zegt het, en de ondervinding bevestigt het – ten dele. Waarlijk, er is in het verstand licht, een heerlijk licht, een groot licht, een aangenaam licht, een verkwikkend licht. “Het is den ogen goed de zon te aanschouwen” (Pred. 11:7), en zo is het de ogen der ziel goed de Zon der gerechtigheid te aanschouwen. Maar in het verstand is ook nog duisternis. Hierom zegt de apostel Paulus in het bekende 1 Korinthe 13: “Wij kennen ten dele en wij profeteren ten dele” (vs. 9).

De wil is vernieuwd. Komt het erop aan, dan wil de gelovige niets van zichzelf weten. De dichter van de 119e psalm zegt: “Alle valse pad heb ik gehaat” (vs. 128). Het valse pad, dat is men zelf, als men gelovig is geworden. En aan de andere zijde is hij die gelooft, geheel opgenomen in de wil des Heeren. De woorden van het gebed dat de Heere Jezus Zijn discipelen gaf: “Uw wil geschiede, gelijk in den hemel, alzo ook op de aarde”, zijn de uitdrukking en de beschrijving van het diepste leven van de gelovige, zodat hij zeker niet alles durft te bidden, en hij, wanneer de Heere tot hem zegt: “Spreek niet meer tot Mij van deze zaak” (Deut. 3:26), zich graag terugtrekt om te eindigen in het welbehagen Gods. Maar in deze wil is nog veel tegenkating, zelfhandhaving. Ach, wij kunnen geen vriendelijk woord spreken, geen giften uitdelen, wij kunnen niets denken, spreken of doen, waarin geen zelfhandhaving wordt gevonden, zodat er geen sterveling in de wereld is, die enig geestelijk recht heeft om zichzelf onschuldig te achten! Ik heb u dikwijls gezegd dat een begenadigde altijd de schuldige mens is, al is het ook dat hij in een bepaald geval, wat dit geval betreft, niet schuldig kan worden geacht. En zo is het nu in alle dingen, in het gevoel, in het oordeel, in de werking der consciëntie – ten dele!

Maar bij de aanschouwing van God in de hemel zal wat ten dele was volkomen wezen. Hiervan spreekt de Heilige Schrift duidelijk. In 1 Korinthe 13 kunt u er een beschrijving van vinden. Psalm 17:15: “Maar ik zal Uw aangezicht in gerechtigheid aanschouwen, ik zal verzadigd worden met Uw beeld”. 1 Johannes 3:2: “Geliefden, nu zijn wij kinderen Gods, en het is nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen. Maar wij weten, dat als Hij zal geopenbaard zijn, wij Hem gelijk zullen wezen; want – en let hier vooral op! – wij zullen Hem zien gelijk Hij is.”

Dit is de ene bedekking. En nu ga ik u iets zeggen over de andere.

Toehoorders, God heeft de mens geschapen naar Zijn beeld en

gelijkenis. Dit beeld, deze gelijkenis, bestaat in gerechtigheid en heiligheid. Dit is de andere bedekking: gerechtigheid en heiligheid. Maar deze bedekking hebben wij niet meer. Moedwillig en vrijwillig hebben wij ons van God losgemaakt, zó losgemaakt, dat er in het hart geen voornemen zelfs meer is om tot Hem terug te keren. Al wat een mens dienaangaande meent te bezitten, is schijn. Wij zijn van God afkerig. Ons leven is vertolkt in het bekende woord: “Wijk van mij, want aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust” (Job 21:14).

De mens intussen voelt wel eens wat. Hij is niet al te zeker van zijn zaak. Eeuwigheid, God, consciëntie, feitelijk zijn deze zaken hem in de weg. Ja, kon hij ze maar eens onder de knie krijgen! Maar dat kan niet. De mensheid heeft dat nooit bestaan, het zal haar ook nooit gelukken. Voor de veiligheid, voor de zekerheid ziet de mens om naar een bedekking, want hij voelt wel dat hij die mist. De mensheid voelt – en in sommige tijden, bijvoorbeeld in een tijd als waarin wij nu leven, zeer sterk – dat zij naakt is, zonder bedekking. Adam en Eva hebben dit ook gevoeld, juist zoals wij het voelen. Daarom hebben zij uitgezien naar een bedekking. Gij kent de geschiedenis. En wat Adam en Eva gedaan hebben, dat doen wij allemaal. Er móét een bedekking zijn, wat het ook moge wezen. Het was een dwaasheid van ons om God te verlaten ter wille van de vorst der duisternis, en het is ook een dwaasheid van ons om bedekking te zoeken. Onze dwaasheid komt aan het licht in de pogingen die de mens aanwendt om zich te bedekken. Niemand is in staat om al deze pogingen te noemen. Laat mij er u enkele laten horen.

“Och, kom, het zal wel meevallen! En als we eenmaal daar zijn, dan zullen we wel zien!” Ik zou haast zeggen: dat is de filosofie van de straat, een zeer ruige wijsbegeerte.

“Niemand is toch ooit teruggekomen om het ons te zeggen?”, zo laat men in dezelfde trant volgen.

“Meent u”, zo spreekt een ander, “dat God, Die ons aller Schepper is, de overgrote meerderheid van de mensheid zou laten verloren gaan?”

“Ach”, zegt een vierde, “de Heere is toch barmhartig”, of: “God is liefde!”

Een vijfde: “Ja, maar ik doe toch mijn best? Wat heeft men eigenlijk op mij aan te merken? Ik tracht een ieder het zijne te geven.”

Een zesde heeft zijn godsdienst: “Als een mens bidt, dat is toch van de Heilige Geest? Dat is toch niet van hemzelf? Dat is toch uit God?”

Een volgende heeft zijn begeerte. O, hij heeft God zo lief! Hij zou Hem wel in de armen willen vallen. Had hij vleugelen, hij vloog ten hemel!

Nog weer iemand anders heeft zijn ervaringen, zijn uitredingen, zijn gezicht van verlossing door Jezus. Enzovoort, enzovoort.

De mens loopt in deze bedekking rond in zijn leven, en hij hoopt dat zij hem waarlijk bedekken zal en hem tot sieraad zal zijn. Maar wat is deze bedekking? Een bedeksel der schande! Zó ziet God haar (2 Kor. 4:2). En als u een begenadigd mens zijt, dan hebt u haar ook zo gezien: “Al onze gerechtigheden zijn voor U als een wegwerpelijk kleed” (Jes. 64:6).

Nee, God wil ons zien in Zijn beeld. Als u straks sterft, vandaag nog, of morgen, of wanneer ook, dan zal het allesziende oog van God, uw God en Schepper, zien of gij in Zijn beeld zijt verschenen! Deze waarheid maakt dat de zaligheid aan ’s mensen kant een afgesneden zaak is. Maar, nu was God in Christus – het is u voorgelezen – de wereld met Zichzelf verzoenende. Mens geworden, heeft Hij in de menselijke natuur de gerechtigheid verworven die voor God geldt, waarom deze gerechtigheid in ons teksthoofdstuk genoemd wordt: “gerechtigheid Gods”. Deze gerechtigheid met het door de Geest aanvankelijk opgerichte beeld van God, is de bedekking waarin God ons zien wil, waarin Hij ons alleen kan ontmoeten en aannemen. Deze bedekking wordt in de Heilige Schrift, in het 22e hoofdstuk van het Evangelie van Mattheüs, genoemd “het bruiloftskleed”. Ieder dus heeft zich af te vragen of hij hier op aarde deze bedekking heeft.

Gezongen: Psalm 40:4.

Adam en Eva – wij hebben het u gezegd – hadden een bedekking gezocht. Welk een armzalige bedekking! Een bedekking die niet eens in staat was om hun gehele lichamelijke naaktheid te bedekken, laat staan hun geestelijke naaktheid! Maar ik heb u immers gezegd dat in het aanwenden van pogingen om zichzelf te bedekken, de dwaasheid van een mens openbaar wordt. Goed begrepen? “Hun webben deugen niet tot klederen”, zegt Jesaja (hfdst. 59:6); op heilige wijze spot de

profeet ermee, zodat u wel voelt dat, als een mens sterft zoals hij geboren is, hij sterft als een dwaas.

Maar nu roept God Adam en Eva. Zij moeten voor Hem verschijnen. Ja, als dit niet was gebeurd, dan zouden zij er tenminste nog enigermate in geslaagd zijn om zichzelf ervan te overreden dat zij bedekking hadden. Maar God roept ze. Dat roepen van God is de mens in de weg. Als hij zich daar maar van kon verlossen! Als hij maar zeker wist dat dit niet zal gebeuren. Als hij maar hiervan overtuigd kon zijn dat niet eenmaal de donderende stem in zijn oren zal klinken: “Geef rekenschap van uw rentmeesterschap!” (Luk. 16:2). Ja, als hij maar niet behoefde geopenbaard te worden voor de rechterstoel van Christus! (2 Kor. 5:10).

Maar Adam en Eva voelen wel dat het niet goed is, en zij spreken het ook uit. Onmiddellijk zal een mens het uitspreken. Hij spreekt het h er uit met schaamte en droefheid, of straks, wanneer zijn levensdraad zal zijn afgesneden. Maar ieder zal het uitspreken: “Ik ben naakt; daarom verborg ik mij” (Gen. 3:10).

Wat een ontzaglijk ding, nietwaar? Wat is de mens dan toch een spotter, dat hij tóch maar in de zonde blijft doorleven! Wat een athe ist is hij! Welk een vreselijk schepsel is hij geworden door de zonde! En welk een vergif wordt er gevonden in de woorden: “Wijk van mij, want aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust”. Dat trachten onder God uit te kruipen om toch maar het aas van de wereld en de zonde deelachtig te kunnen worden, dat is uw bestaan, en dat is het bestaan van ieder mens van nature. Zo moet u het leren verstaan en anders bent u ongelukkig.

En wat doet God nu? God had het goed voor met Adam en Eva. Daarom verwijst Hij ze niet naar de verdoemenis. Dat had Hij kunnen doen, maar Hij begint met de bedekking weg te nemen. Dat is altijd het begin. God begint met de bedekking, de vijgenbladeren, weg te nemen. Zo handelt Hij met Zijn uitverkorenen. Dit is de v or-weg. Aan deze v or-weg ontkomt u niet. Als u zegt: “Een mens moet geloven, op staande voet geloven”, dan openbaart u alleen maar uw dwaasheid! Aan deze v or-weg ontkomt niemand. God begint daarmee. Wanneer Hij het goed met de mens voorheeft, het Zijn voornemen is hem te bekleden met de bekleding die uit God is, dan zal Hij nooit rusten voordat alles eraf is, alles weg is, en de mens voor God staat zoals Adam en Eva voor Hem hebben gestaan.

Wat kunt u hiervan vertellen? Nee, voor uw geloof heb ik geen belangstelling wanneer het niet geboren is uit de ondergang van het uwe. En u hoeft er bij mij nooit mee aan te komen, want ik geloof u niet, en door het Woord zijt u verworpen.

Als alles weg is, dan heeft God voor Adam en Eva een bedekking, en met deze bedekking bekleedt Hij hen. Nee, versta het goed, Hij laat Adam en Eva niet zichzelf bekleden. Er staat: “Hij” – God – “toog ze (de rokken van vellen) hun aan” (Gen. 3:21). En zoals de Heere met Adam en Eva gedaan heeft, zo handelt Hij altijd. Op de ontkleding volgt de bekleding, op de ontbloting volgt de bedekking. De bedekking is – ik heb het al gezegd – de gerechtigheid van de Heere Jezus Christus, Die alléén gerechtigheid is, en de werking des Geestes tot aanvankelijke oprichting van het beeld Gods. Met deze bedekking komt de Heere, en bedekt de mens. Dat is het eerste, Hij openbaart deze bedekking. Want wij denken wel dat wij iets weten van de Heere Jezus en van Zijn werk, maar dat is ook al weer vijandschap, waan, zelfhandhaving, enzovoort. Maar God openbaart de bedekking, Christus. En dan wacht de Heere niet totdat wij tot Christus komen. Neen, dan komt de bedekking, Christus en Zijn Geest, tot ons. Wij zijn dan nog niet tot Hem gekomen, maar Hij komt tot ons.

Er zijn vele mensen die menen genade te bezitten, ofschoon het alles bij hun kant gebleven is. Zij hebben geroepen, zij zijn werkzaam geworden, zij hebben dít gedaan en dát gedaan, maar als men ze vroeg: “Wat heeft Christus gedaan, wat heeft God gedaan?” “Ja”, zeggen ze dan somtijds, “het is waar, dat beken ik, het moet nog toegepast worden”. Alweer wat ik u gezegd heb: de openbaarwording van de dwaasheid van de mens.

De bedekking, Christus, komt tot ons. En wanneer dit is geschied, dan komen wij tot Hem. Hoe komen wij dan tot Hem? Is dat komen tot Hem misschien een verborgen zaak? Nee, dat is geen verborgen zaak! Want het is alles eenvoudig, zó eenvoudig dat kinderen het verstaan. “Ja Vader, want alzo is geweest het welbehagen voor U”, zegt Christus (Luk 10:21). Er is in Christus een kracht. De apostel Paulus noemt deze kracht de opstandingskracht (Filipp. 3:10). Door deze kracht is hij aangegrepen. “Of hij moest Mijn sterkte aangrijpen” (Jes. 27:5). Door de kracht van de Verrezene aangegrepen zijnde, grijpt hij Hem aan, Hem aanschouwende bij het licht van de Heilige Geest, Die Hij

ons verworven heeft. Wat weet u hiervan te vertellen?

Er zijn dus twee zaken waarvan u wat moet kunnen zeggen: de eerste is de ontbloting en de tweede de bekleeding. Ik moet u sterk afraden na te laten het onderzoek hiernaar in te stellen.

U weet het, onze oudste leerlinge op de catechisatie was nog wel gezond. Zij wenste een lid van de familie te bezoeken, maar zij kwam er niet. Zij werd onderweg gevonden, dood. Zó onzeker is het leven! Wilt u het erop wagen dat u nog tien, twintig, vijfentwintig, vijftig jaren zult leven? Ik kan niet zeggen dat dit verstandig is. Maar als u nog vijftig of meer jaren leefde, hoort u niet alle mensen zeggen: “Het is voorbij gevlogen”? En staat er niet in de Bijbel: “Het wordt snellijk afgesneden, en wij vliegen daarheen” (Ps. 90:10)?

Kinderen, je dominee heeft ook wel eens kinderen begraven, dikwijls! En dan was ook van deze kinderen het lot beslist. En verscheidene jonge mensen hebben wij de laatste eer moeten bewijzen. Hoort u het wel, jonge meisjes, jongens, jonge vrouwen, jonge mannen, hoort u het wel? Dan ligt daar een mens zo ineens neer! En als hij dan nog eens even iets kon zeggen, zou hij dan niet zeggen: “Wat ben ik een dwaas geweest”? Hebt u nooit de stemmen gehoord uit de verdómenis? Die zijn allerverschrikkelijkst! En wat wilt u nu? Door blijven leven in de zonde en de wereld tot het einde? Doe het niet! Doe het niet! Bekeer u! *Bekeer u!* Waarlijk, gij moogt veel op begenadigde mensen tegen hebben, maar u hebt ze toch nooit horen zeggen: “Ik had graag nog wat willen wachten”. Als u in het hart van dezen kon zien, dan zoudt u er zeker in vinden: “Was het in mijn leven maar anders geweest!”, en: “Had ik mij maar vroeger bekeerd”, en: “Had ik mij maar eerder bekeerd tot God!” Want al zijn de zonden vergeven, zij worden toch betreurd door de begenadigde, diep betreurd. En hoe ouder de begenadigde wordt, des te hartelijker wordt zijn leedwezen over de zonde. Wilt gij er nu in doorgaan? Doe het niet! Ouders, zeg tegen uw kinderen dat zij het niet moeten doen! Oudere broers en zusters, zeg tegen je jongere broertjes en zusjes dat zij het niet zullen doen! Zeg dat zij zich bekeren! Kinderen, als je merkt dat je ouders maar doorgaan met zondigen, en je kunt de toon eens vatten, zeg tegen je ouders dat zij het niet zullen doen, dat zij zich zullen bekeren!

En hébt u zich mogen bekeren, dan zie ik voor u maar één roeping: volgen, volgen door het bezaaide en door het onbezaaide. Is de interna-

tionale toestand een schrikbeeld voor u, ach, laat het zo niet wezen. Heeft dan de Heere Jezus Christus niet gezegd: “Want al deze dingen moeten geschieden” (Mark. 13:7)? Laat God dan vrij. Zou u het wereldgebeuren in handen willen nemen? Laat het God in handen hebben. “Ja”, denkt u misschien, “maar het zou toch zo allerverschrikkelijkst wezen”. Ja maar, dat u zo spreekt, komt voor een groot deel omdat u getracht hebt het u zo gemakkelijk mogelijk in de wereld te maken. Vijandschap tegen God! En nu wilt u het gemak zo graag behouden. Maar waar blijft dan de raad Gods? En waar blijft de Heere Zelf?

Zo moet u niet in het leven staan. U moet God God laten. “Toenkende Manasse dat de HEERE God is” (2 Kron. 33:13). Dat! “Ja, maar ik heb er mijn hele leven zo voor gewerkt”. Zo, dat is helemaal geen goed teken! Hebt u er uw hele leven zo voor gewerkt? Met eigen krachten? U had uw gezondheid in handen? En u hebt bepaald dat uw krachten niet zouden worden weggenomen? Slechte tekenen! Ja, maar ach, ik zou zo graag nog wat voor mijn kinderen willen wezen; ik zie de toekomst van mijn kinderen zo donker in. Van uw kinderen? U dacht dat ze waarlijk uw eigendom waren? Zij zijn uw eigendom niet! Blijf er toch uit, stel u erbuiten! Gij zijt het eigendom van uzelf niet, als u een begenadigd mens zijt. Gij behoort God toe. Moet dan uw grootste voorrecht niet wezen uit te roepen:

Zijn naam moet eeuwig eer ontvangen;
Men loov' Hem vroeg en spâ;
De wereld hoor', en volg' mijn zangen
Met amen, amen na (Ps. 72:11)?

Ja, zo denkt gij misschien, maar er zou toch een heerlijke beschaving kunnen te gronde gaan, onze christelijke beschaving! Hm, de Heere Jezus was eens, omringd van Zijn discipelen, gezeten in het gezicht van de tempel, en plotseling zegt hij iets waaraan de discipelen helemaal niet gedacht hadden: “Ziet gij deze gebouwen?” De discipelen hadden gezegd: “Hoe schoon is toch de tempel te Jeruzalem”. Christus zegt: “Ziet gij deze gebouwen? Hier zal niet één steen op den anderen steen gelaten worden” (Matth. 24:2). De gebouwen, de beschaving en wat dies meer zij, dat is de schoonheid niet! God is de Schoonheid, en dit dat Hij als God zich doet kennen en handhaaft. En hierin moet u uw schoonheid zien.

Amen.

Gebed:

Ach Heere, maak het wat stil in ons binnenste. Zonder deze stilte is er niets gehoord op de rechte wijze, en zal er nooit iets op de rechte wijze gehoord worden. Dat zegt ons Uw Woord: “De woorden der wijzen moeten in stilheid aangehoord worden” (Pred. 9:17). Toen de dichter luisterde, sprak hij:

Mijn ziel is immers stil tot God;
Van Hem wacht ik een heilrijk lot.
Hij immers zal mijn Rotssteen wezen.

Heere, doe ons toch het leven kennen. Wij zijn zo geworteld in de wereld, en wij zijn zo één geworden met onze valse voorstellingen, met onze valse godsdienst, dat wij geen aandacht hebben voor het ware. Zo zegt Gij dan ook: “Hooft aandachtiglijk naar Mij”. En de dichter spreekt ze zalig, die komen uit al het aards gedruis. Heere, doe ons luisteren, horen wat de Geest tot de Gemeente zegt. Laat ons ons afzonderen, en zo ook staan naar iets dat begeerlijk is. Begeerlijke dingen zijn er. De zonde is niet begeerlijk, de wereld is niet begeerlijk, de zelfhandhaving is niet begeerlijk. Maar er zijn zaken die begeerlijk zijn. “Eén ding heb ik van den HEERE begeerd, dat zal ik zoeken: dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis des HEEREN, om de lieflijkheid des HEEREN te aanschouwen en te onderzoeken in Zijn tempel”. Laat het heerlijke voor ons het begeerlijke zijn, worden en blijven tot in alle eeuwigheid.

Treed met ons niet in het gericht, want het ganse oude jaar getuigt tegen ons. Onze ongerechtigheden klagen ons aan, onze gerechtigheden zijn voor U als een wegwerpelijk kleed, en op niet één vraag uit duizend hebben wij het antwoord. Wil Gij, Heere Jezus, het antwoord zijn, Uw offerande, Uw gerechtigheid. En betuig Gij door Uw Geest en door Uw Woord dat dit in betrekking tot ons zo is. Laat ons in dankbaarheid en liefde ons aan U geven. Ontbreekt ons dit getuigenis, laat ons niet voortgaan, maar tot U wederkeren.

Amen.

Gezongen: Psalm 103:8 en 9.

Predikatie over Hebreëen 11:10a, 2 januari 1951

Gezongen: Psalm 121.

Gelezen: De Twaalf artikelen des geloofs; Hebreëen 11:8-19.

Gebed:

Doe ons door Uw genade, Heere, met diepe eerbied, in de vreze van Uw Naam en in onderwerping des harten, naderen tot U. Gij hebt ons bewaard tot het einde van een jaar dat voorbij is, en deedt ons de eerste dagen van het nieuwe jaar beleven. Zo menigeen is weggenomen in het oude jaar. Wij zijn niet alleen nog aan deze zijde van het graf, maar wij bezitten ook nog de gezondheid en de krachten. Doe ons Uw goedheid opmerken, erkennen en waarderen, en geef ons de tijd des levens kostelijk te achten.

Wij zijn weer met elkander aan deze plaats vergaderd. Wij mochten dit in het vorige jaar zo menigmaal zijn, en Gij wilde ons iedere rustdag en ook op andere tijden gelegenheid, lust en krachten schenken om het Woord te bedienen en onder deze bediening ons neer te zetten. Wil ons, zo dit mogelijk is, ook de tijd des levens die ons misschien nog zal worden geschonken, gebruiken om wederom van het ene nodige te spreken. Hierom gaat het. De wereld is vol zorgen, voor alles. Laat ons deze wereld niet gelijk zijn, maar doe ons met de dichter van den 39e Psalm eens van harte zeggen: “En nu, wat verwacht ik, o Heere? Mijn hoop, die is op U”, of met Job: “Zo Hij mij doodde, zou ik niet hopen?”

Onder ons zijn er die U wensten te danken, omdat Gij uitkomsten geeft in ernstige krankheid. Leer danken, danken in gedachten, woorden en werken, danken in overgave des harten. En wil wat aan de genezing ontbreekt nog schenken.

Schenk ons ook in deze ogenblikken Uw Woord te brengen. Laat ons het doen naar de zin en de mening Uws Geestes, U tot eer en ons en onze naaste tot heil. Wat het is, wat het wezen moet, alleen Gij weet het. Wij hebben dat ook uitgesproken in ons zingen. Laat het zo wezen: “Ik hef mijn ogen op naar de bergen, vanwaar mijn hulp komen zal”.

Laat Uw ganse Kerk in de gehele wereld delen in en aanschouwen Uw verbond.

Wat nu betreft de zorgwekkende dingen, ach, aan de ene zijde moeten wij zo van harte belijden dat wij de ineenstorting waardig zijn, en dat de weg die tot deze ineenstorting leidt, door ons wordt betreden, en aan de andere zijde bidden wij U: Aanschouw het Verbond, ontferm U over Uw erfdeel. Zo het bestaat in Uw raad, maak een eind aan het bloedvergieten, en wil het uitbreken van een oorlog nog verhinderen. Gij hebt een arm met macht, Uw hand heeft groot vermogen, en wij vinden zo dikwijls in Uw Getuigenis: “Ik doe het niet om Uwentwil. Ik doe het om Mijns Naams wil”, en Gij zoudt het misschien kunnen doen op de verzuchting van Uw Kerk. Maar, alles is U bekend.

Amen.

Gezongen: Psalm 19:5.

Wij zouden graag, mijn zeer geachte toehoorders, gedurende enige ogenblikken uw aandacht bepalen bij het begin van het 10e vers van Hebreëen 11:

“Want hij verwachtte de stad die fundamenten heeft”.

Ik weet niet of ik de tekstwoorden die ik u voorlas, in hun geheel zal kunnen behandelen. Wij zullen het maar afwachten.

Er staat in het 8e vers: “Door het geloof is Abraham, geroepen zijnde, gehoorzaam geweest om uit te gaan naar de plaats die hij tot een erfdeel ontvangen zou, en hij is uitgegaan, niet wetende waar hij komen zou”. En in het 9e vers: “Door het geloof is hij een inwoner geweest in het land der belofte als in een vreemd land, en heeft in tabernakelen gewoond met Izak en Jakob, die mede-erfgenamen waren derzelver belofte”.

De vraag is: hoe heeft Abraham dat kunnen doen? En het antwoord op deze vraag vinden wij in onze tekst: *Want hij verwachtte de stad die fundamenten heeft”.*

Dit woord, “*Hij verwachtte de stad die fundamenten heeft*”, is een verklaring van het leven van Abraham. De apostel Paulus zegt in zijn verantwoording voor koning Agrippa in Cesarea: “Daarom, o koning

Agrippa, ben ik dat hemels gezicht niet ongehoorzaam geweest” (Hand. 26:19). In dit woord geeft de apostel Paulus een verklaring van zijn leven. Waarin, in welke zaak of in welk woord, is de verklaring van óns leven te vinden? Gelukkig is de mens die met de apostel Paulus kan instemmen en laten horen deze woorden: “Dewijl wij niet aanmerken de dingen die men ziet, maar de dingen die men niet ziet; want de dingen die men ziet zijn tijdelijk, maar de dingen die men niet ziet zijn eeuwig” (2 Kor. 4:18). Wanneer een mens met zijn genegenheden aan dit leven hangt, dan zegt hij niet: “Waar is God, mijn Maker, Die de psalmen geeft in den nacht?” (Job 35:10).

“*Want hij verwachtte de stad die fundamenten heeft*”. Wat bedoelt de apostel met deze woorden? Wat moeten wij verstaan onder de stad die fundamenten heeft? Wij moeten hieronder verstaan: het eeuwige leven, de genieting van God in de eeuwige heerlijkheid. Eerst wordt God genoten door het geloof, en daarna, wanneer het tijdelijke met het eeuwige verwisseld is, door onmiddellijke aanschouwing. Wij weten, toehoorders, wat dit betekent. En als u het niet weet, dan zeg ik het u graag. Rust en werkzaamheid, dat is de hemel. De aanschouwing Gods, dat is de rust. En het loven, prijzen en danken van Hem, dat is de werkzaamheid die onmiddellijk volgt op en gepaard gaat met de aanschouwing. De apostel spreekt in dezelfde brief aan de Hebreëen van een rust die is weggelegd voor het volk van God (Hebr. 4:9). Wanneer iemand doorlééft dat God alles is en de mens niets, dan is er de genieting Gods, dan is er de rust en het werk. Men looft, dankt en prijst de Heere; men verloochent zichzelf, men ziet zichzelf als een onwaardige. De liefde Gods is in het hart uitgestort. Men heeft de beginselen van het eeuwige leven.

Dit leven, de genieting Gods, de hemel, wordt genoemd: “*een stad die fundamenten heeft*”, en dan nog iets later in de tekst: “welker Bouwmeester en Kunstenaar God is”.

“*Een stad*”. Het gaat hier om de tegenstelling. Abraham woonde in een tent. Hij was hiermee niet tevreden, omdat hij naar rust uitzag. Dat waarnaar hij uitzag, was een stad, een stad met fundamenten. De punten van overeenkomst van een stad met de eeuwige heerlijkheid zijn vele. Wij zullen bij enige hiervan stilstaan.

In vroeger jaren hadden onze steden poorten. De hemelstad heeft ook een poort. Wij moeten ingaan. Er staat in Openbaring 21, vers 27:

“En in haar zal niet inkomen iets dat ontreinigt en gruwelijkheid doet en leugen spreekt”. Uit de Schrift moeten wij opmaken dat daar aan de poort mensen zijn, ja, vele mensen, die zouden willen ingaan. Mattheüs 25 zegt ons dat daar dwaze maagden gevonden worden, die roepen: “Heere, Heere, doe ons open!” Maar haar werd niet opengedaan. Daarom heeft de Heere Jezus gezegd: “Strijdt om in te gaan door de enge poort; want velen (zeg Ik u) zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen” (Luk. 13:24). Het komt erop aan dat men, wanneer men aan de poort beland is – en ieder mens komt daar – zijn eigendomsbewijzen tonen kan, want er zal daar naar gevraagd worden. Welke zijn deze bewijzen? Het geloof, de overgang in Christus Jezus, de rechtvaardigmaking en de heiligmaking – welke vruchten van het geloof zijn, zodat, waar men overgegaan is in Christus Jezus, daar ook deze zaken worden gevonden – de trekken van het beeld Gods, een toegang tot God door Jezus Christus, recht op de beloften, die alle in Christus Jezus zijn ja en in Hem amen, het zijn in het Verbond, een goede, dat is een gegronde hoop op de hemel. Deze zaken zijn de eigendomsbewijzen. En niet zodra heeft iemand het tijdelijke met het eeuwige verwisseld, of hem zal gevraagd worden naar deze zaken. Het komt er dus op aan dat ons paspoort in orde is.

Toehoorders, er zouden vele andere zaken in dit verband te noemen zijn. Onder deze bijvoorbeeld: in een stad zijn vele woningen. “In het huis Mijns Vaders”, zei eens de Heere Jezus, “zijn vele woningen; anderszins zo zou Ik het u gezegd hebben” (Joh. 14:2).

In een stad is voorraad. In de hemel is overvloed. “Lieflijkheden”, zegt de dichter van de 16e Psalm, “zijn in Uw rechterhand, eeuwiglijk” (vs. 11).

In een stad wordt de wet gevonden. In de hemel is de Wet der liefde. “En nu blijft geloof, hoop en liefde, deze drie; doch de meeste van deze is de liefde” (1 Kor. 13:13).

Zij die in een stad wonen, hebben voorrechten. En hoe groot zijn de voorrechten van de hemelingen. Zij zijn voor eeuwig verlost van zichzelf en daarmee van de zonde en van de vorst der duisternis.

Die in de stad wonen, hebben dikwijls allerlei gerieflijkheden en aangenaamheden. In de hemel geldt het woord: “Het Koninkrijk Gods is niet spijs en drank, maar rechtvaardigheid en vrede en blijdschap door den Heiligen Geest” (Rom. 14:17).

Maar de apostel zegt dat de stad fundamenten heeft. Hij bedoelt dat zij eeuwig is en onveranderlijk. Abraham moest telkens veranderen. Hij woonde in een tent. Hij sloeg zijn tent op, en dán moest hij de pin- nen weer uit de grond trekken. De hemelstad is een onveranderlijke en eeuwige heerlijkheid.

Welke zijn deze fundamenten? Waarop rust het alles? Het rust alles op de verkiezende liefde Gods. Deze liefde is de diepste grond van onze behoudenis, eeuwig geprezen zij de naam des Heeren! “Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde; daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid” (Jer. 31:3). Het komt alles voort uit het welbehagen Gods en het eindigt er ook weer in. “Door U, door U alleen, om ’t eeu- wig welbehagen” (Ps. 89:8 ber.).

De tweede grond is de Persoon en het werk van de Heere Jezus Christus. Ik mag u zeggen waarop gij rust, als gij een begenadigd mens zijt. Als gij een begenadigd mens zijt, dan rust gij niet op uw ervaring, op uw doen en laten, op uw voortgang, maar op de offerande en de voorbede van de Heere Jezus Christus. Het aangenaamste gebed van een begenadigd mens is toch wel: “O, God, ons Schild, zie en aanschouw het aangezicht Uws gezalfden. Want één dag in Uw voorho- ven is beter dan duizend elders; ik koos liever aan den dorpel in het huis mijns Gods te wezen, dan lang te wonen in de tenten der godde- loosheid” (Ps. 84:11).

Een derde fundament is het Verbond Gods. Zo wordt er gezegd in het Woord, in Jesaja 54: “Bergen zullen wijken en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het Verbond mijns vredes zal niet wankelen” (vs. 10). Het is een onveranderlijk Verbond, en daarom wordt het genoemd een zoutverbond. “Ik zal met u een eeuwig verbond maken” (Jes. 55:3).

De belofte! Het is hier niet ja en nee, maar het is hier: ja, amen. “Want zovele beloften Gods als er zijn, die zijn in Christus Jezus ja, en in Hem amen” (2 Kor. 1:20).

Fundament is de liefde Gods. God is nooit vertoorned geweest op de Zijnen. Hij zal dit ook nooit wezen. “Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem vóór de grondlegging der wereld” (Ef. 1:4).

Al deze zaken zijn de vastigheden of de fundamenten van de stad Gods.

Deze stad nu heeft Abraham verwacht. Wat betekent dat? Het bete-

kent dat hij deze stad gekend heeft. Hij heeft niet alleen geloofd dat er een stad, dat er een eeuwige heerlijkheid is, maar hij heeft de stad gekend, hij heeft er een blik in geslagen. Als een mens van God begenadigd wordt, dan wordt hij opgetrokken, en hij stijgt op, zolang tot hij bij God is, en daar verenigt hij zich met Christus. Zodat gij nooit moet zeggen: ja, wat daar is, dat weten wij niet. Wij weten er niet veel van, maar wij weten er wel iets van. Hij had een recht op die stad, zodat hij geloofde dat hij er eenmaal zou komen. Ja, Abraham wás al in de stad. Dit verklaart de apostel Paulus zo schoon. In Efeze 2, vers 6 schrijft hij dat wij mede gezet zijn in de hemel in Christus Jezus. Zijn hart was in de stad. Immers, de Heere Jezus heeft gezegd: “Waar uw schat is, daar zal ook uw hart zijn” (Matth. 6:21). Het hart van een begenadigd mens is niet hier, maar Boven. Daar leeft bij. En waar een mens lééft, daar is hij meer dan waar hij woont! Hij had een gegronde hoop op de stad.

Als men gevraagd had aan Abraham: “Abraham, ik zie je zo alles verlaten. Abraham, heb je dan geen belangen? Man, hoe kun je toch alles zo doen? Vertel er toch eens wat van. Wat is het geheim ervan?”, dan zou hij gezegd hebben: “Wel, in het zichtbare en tastbare ligt het zwaartepunt van mijn leven niet. Het ligt elders, het ligt bij God in de hemel.” En als u dan verder gevraagd had: “Maar Abraham, ben je dan zo zeker dat je er eenmaal zult komen?”, hij zou ten antwoord gegeven hebben: “Ik mag spreken van een volle verzekering des verstands, van een volle verzekering des geloofs, van een volle verzekering der hoop”, zoals Paulus zegt van de gehele gemeente van Jezus Christus (Kol. 2:2; Hebr. 6:11; Hebr. 10:22).

Hier zal ik het bij laten, om aan het gesprokene nog iets toe te voegen.

Wij hebben u gezegd waarin de verklaring van Abrahams leven gevonden wordt. En waar is de verklaring van uw leven te zoeken? Treedt gij in de voetstappen des geloofs van vader Abraham? Verwacht gij, evenals hij, de stad die fundamenten heeft, waarvan God de Bouwheer en Kunstenaar is?

Wanneer u vindt dat deze vragen moeten beantwoord worden, moeten beantwoord zijn voordat u het tijdelijke met het eeuwige verwisselt, dan is het het beste dat u zich eens afvraagt of er een wereld voor u te gronde gegaan is, en er tegelijkertijd een wereld voor u ontstaan

is. Dat is het beste bewijs dat men de stad die fundamenten heeft verwacht. Dan begrijpt men wat de apostel Paulus bedoelt wanneer hij schrijft: “Zo dan, indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel; het oude is voorbijgegaan, zie, het is alles nieuw geworden” (2 Kor. 5:17).

En als gij u dan verder nog onderzoeken wilt, ga dan de volgende zaken na.

Iemand die de stad die fundamenten heeft verwacht, voelt zich hier vreemd. Hij wordt niet eens verstaan! Als hij de diepste gedachten van zijn ziel vertolkt (wanneer hij hiertoe verwaardigd wordt) dan verstaat men hem niet. Wij hebben iets gezegd in betrekking tot de verklaring van het leven van Abraham. Als gij een begenadigd mens zijt, dan wordt u niet begrepen. Men ziet dingen aan u en in u, die in uw leven openbaar worden, die men niet begrijpt. Men toont dat men er niet bij kan. Zijt gij een begenadigd mens, dan wordt gij geduld, maar soms uitgestoten en ook wel vervolgd.

De wereld heeft het hare, zij heeft haar krachten, haar wijsheid, haar verbonden, haar intriges. Als u een begenadigd mens zijt, dan hebt ú God en Hem alléén.

De wereld streeft een doel na. Dit doel is zijzelf. Zijt u een begenadigd mens, dan hebt u ook een doel, maar dit doel is: God, Zijn eer, Zijn naam, Zijn zaak. Gij zegt met de apostel Paulus: “Maar hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus’ wil schade geacht” (Filipp. 3:7).

De wereld heeft haar leven. Een begenadigde heeft zijn leven ook, maar dit is niet gelijk aan het leven van de wereld. Het leven van een begenadigde is hierin uitgedrukt: “Hij moet wassen, maar ik minder worden” (Joh. 3:30). Wat een begenadigde is in zichzelf, dat wordt hem gedurig gezegd door het Woord en door de omstandigheden des levens. Nu kan hij dat niet altijd aanhoren, maar als hij het mág aanhoren, dan vlucht hij tot de Heere, dan werpt hij het anker uit achter het binnenste voorhangsel en zegt: “En nu, wat verwacht ik, o Heere? Mijn hoop, die is op U” (Ps. 39:8).

De wereld heeft het wel eens bang en moeilijk; zij zal het ontzettend bang krijgen. Eens zal zij uitroepen: “Bergen, valt op ons; en heuvelen, bedekt ons!” (Luk. 23:30). De blijdschap van een begenadigde echter zal groot worden.

Maar 't vrome volk...

– “maar”, let op deze tegenstelling,
en lees het tweede vers van de 68e Psalm –
Maar 't vrome volk, in U verheugd,
Zal huppelen van zielevreugd,
Daar zij hun wens verkrijgen (Ps. 68:2).

Aan deze dingen kunt u zich toetsen. Valt het onderzoek gunstig uit, dan heb ik deze wens voor u: dat gij meer zondaar voor God moogt worden en dat gij minder zonde moogt doen. Let op de tekenen der tijden, en ziet dat gij in toenemende mate leert verstaan het woord dat eens tot Mozes gezegd werd: “Er is een plaats bij mij” (Exod. 33:21). Dit zou dan groot zijn. U moogt wel bidden om afwending van de oordelen, maar let erop hoe u in dat bidden gesteld zijt. Was het dat de Heere zeide: “Geen gebeden meer”, buig dan! Zegt de Heere dat niet tot u, bid dan, maar eindig met de woorden: “Uw wil geschiede, gelijk in den hemel, alzo ook op de aarde” (Matth. 6:10).

Wanneer dit onderzoek, gesteld dat het door u werd ter hand genomen, ongunstig uitvalt, mens, laat dan niet na op de Waarheid acht te geven! Gij wordt geroepen om aan te nemen wat u aangeboden wordt. Dat is uw taak. En om deze taak te kunnen vervullen, moet u beginnen met de Wet te geloven, de eis en de vloek van de Wet Gods. Wanneer gij hiermee niet begint, dan zal het blijken dat uw geloof ijdel is. De eis van de Wet moet ons, door de werking des Heiligen Geestes, brengen tot de belofte van het Evangelie. Maar dan moeten de beloften van het Evangelie ons niet weer terugbrengen tot de eis van de Wet. Heeft de eis van de Wet ons gebracht tot het Evangelie, dan moeten wij dit zeggen: Vader, Gij hebt grote dingen aan mij gedaan.

Leer mij naar Uw wil te hand'len,
'k Zal dan in Uw waarheid wand'len;
Neig mijn hart, en voeg het saam
Tot de vrees van Uwen Naam.
Heer', mijn God, ik zal U loven,
Heffen 't ganse hart naar boven;
'k Zal Uw Naam en Majesteit
Eren tot in eeuwigheid (Ps. 86:6).

Daarbij moet u dan zien op de Persoon en op het volbrachte werk en op de voorbede van de Heere Jezus Christus, biddende:

Och, of wij Uw geboên volbrachten!
Genâ, o hoogste Majesteit!
Gun door 't geloof in Christus krachten,
Om die te doen uit dankbaarheid (10 Geb.:9).
Amen.

Gezongen: Psalm 65:2 en 3.

Eerste predikatie over Lukas 2:21, 1 januari 1953

Gezongen: Psalm 111:1, 2 en 3.

Gelezen: Genesis 17.

In deze dienst werd aan kinderen de Heilige Doop bediend.

Gezongen: Psalm 111:4, 5 en 6.

Ik zou graag, mijn zeer geachte toehoorders, in deze ogenblikken met u willen nadenken over het begin van het 21e vers van Lukas 2. Daar staat:

“En als acht dagen vervuld waren, dat men het Kindeken besnijden zou...”.

In het derde hoofdstuk van het Evangelie van Johannes, het zestiende vers worden deze woorden gevonden: “Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe”. Als dit niet geschied was, als de Vader de Zoon niet gezonden had en de Zoon Zichzelf niet had laten zenden, dan zou er geen mogelijkheid van verlossing voor enig mens gevonden worden. Ik hoop dat dit u bekend is, u geopenbaard is. De zaligheid is in Jezus Christus, in Hem geheel en in Hem alleen. Zodat om zalig te kunnen zijn en te worden, wij, wij allen, moeten gevonden worden, niet in onszelf, maar in Jezus Christus, door een waarachtig geloof. Wat ik u hiermede gezegd heb, is feitelijk niets anders dan de grondslag van de christelijke religie.

De weg van de Heere Jezus Christus op aarde is een lijdensweg geweest. De profeet Jesaja, die Hem kende en enigermate Zijn leven verstond, noemde Hem: “een Man van smarten en verzocht in krankheid” (Jes. 53:3). Dit lijden is begonnen met de menswording en de besnijdenis. Het is steeds erger geworden, totdat de smadelijke, smartelijke en vervloekte dood aan het kruis er een eind aan had gemaakt.

Er staat in het u voorgelezen hoofdstuk, het 17e van het eerste boek des Bijbels, in het 12e vers: “Een zoontje van acht dagen zal u besne-

den worden”. Deze woorden hadden ook nog op anderen betrekking dan op Abraham. Jozef en Maria waren afstammelingen van Abraham. Ook hier gold dus het bevel: “Een zoontje van acht dagen zal u besneden worden”. En als begenadigde mensen hebben zij zich gaarne onderworpen, zoals David, die veel eerder leefde, eens heeft gezongen: “Ik heb Uw bevel met lust en liefd’ ontvangen” (Ps. 119:87 ber.).

“Dat men het Kindeken besnijden zou...”. Dit Kindeken – ja, de mensen zeiden onder elkander: “Is Deze niet Jezus, de Zoon van Jozef, Wiens vader en moeder wij kennen?” (Joh. 6:42). Maar het was toch nog wat anders met dit Kindeken. Het was niemand minder dan de tweede Persoon in het Goddelijke Wezen, de Zoon Gods. Hij had de menselijke natuur aangenomen, maar wat Hij was, dat was Hij gebleven: God, de eeuwige God, de Waarachtige en het eeuwige Leven. De Zoon Gods had niet ter wille van Zichzelf de menselijke natuur aangenomen. Hij had dit gedaan ter wille van ons, die allen, hoofd voor hoofd, in de meest deplorabele, de meest bedroevende staat zich bevinden. Lees nu al wat er van Hem geschreven staat in het Evangelie en in de brieven van de apostelen! Overdenk dat! Gij moet er niet haastig overheen gaan, gij moet er bij stilstaan. Neem uw ware belangen ter harte! Wanhoop aan de mogelijkheid dat gij door iets of iemand buiten Jezus Christus zou kunnen zalig worden. Geloof in Hem, dat is, omhels Hem! Laat uw ganse zaligheid, ja laat al uw belangen op Hem staan! Weet van geen behartiging van uw belangen dan door Hem alleen, en houd voor waarachtig dat gij eeuwig zingen zult van de goedertierenheden Gods.

Hebt gij dit gedaan? Hebt gij geloofd? Dat is, hebt gij uzelf leren kennen, uw zonde, uw zonde die gij in Adam hebt bedreven? Hebt gij uw schuld leren kennen, de schuld die u uit kracht van uw zijn in Adam toegerekend is? Hebt gij uw persoonlijke zonden leren kennen, en de geweldige schuld die gij daardoor hebt gemaakt? Is Jezus Christus u geopenbaard, nadat gij uw eigen volstreckte machteloosheid had leren kennen? Hebt gij de aandacht van uw hart gevestigd op de Heere Jezus, op de Vader en de Heilige Geest in en door de Heere Jezus, op het Verbond der genade? Zijt gij onder deze beschouwing en aanschouwing gegaan uit uzelf en uit al het uwe, waar gij zaagt dat gij dood waart door de zonden en de misdaden, en dat al het uwe dood was, als niet overeenkomende met het Woord? Hebt gij voor

Christus uw hart ontsloten en hierbij bespeurd dat Hij al in dat hart gekomen was zonder medewerking van u? Hebt gij Hem u toegeëigend, zó dat gij nu gelooft dat Hij de uwe is en eeuwig blijven zal in leven en sterven? Hebt gij ook hetgeen door Hem verworven is, niet voor Hemzelf maar voor de zondaren, voor de Zijnen, u eigen gemaakt? En hebt u zich daarop tot God gewend? Zijt gij daarop tot Hem teruggekeerd? Hebt u zich tot de Heere bekeerd? Wandel dan door het geloof! Er staat in Kolossenzen 2, vers 6: “Gelijk gij Christus Jezus, den Heere, hebt aangenomen, wandelt alzo in Hem”. Het wandelen in Christus is niets anders dan het wandelen door het geloof. Zeg aan de Heere dat dat in Zijn Woord gevonden wordt, maar dat u er maar bitter weinig van weet, dat u maar bitter weinig weet van het wandelen door het geloof. Geloof desondanks dat in de volheid die het Gode behaagd heeft dat in Christus wonen zou, ook de toezegging begrepen is dat het volk dat Christus toebehoort, in alle waarheid geleid zal worden, ook in de waarheid van het wandelen door het geloof.

Gezongen: Psalm 89:7.

Er zijn twee sacramenten: de besnijdenis en het pascha. De besnijdenis is ingesteld in de tijd van Abraham. Het 17e hoofdstuk van Genesis is hierover uitvoerig. Voor ons geldt deze handeling niet meer. Zij is afgeschaft, maar niet zonder dat de doop ervoor in de plaats gekomen is.

Wat betekent de besnijdenis? Als wij op deze vraag het rechte antwoord hebben, dan verstaan wij ook wat de doop, die zo-even bediend is, beduidt. De Heere Jezus zegt volgens Mattheüs 7, vers 13: “Gaaf in door de enge poort”. Hoe gaat men nu in door de enge poort? Dit is een levensvraag, voor mij en voor u! Waarlijk, van het rechte antwoord op deze vraag hangt voor mij en voor u af of wij een goede dan wel een kwade eeuwigheid zullen hebben. Men gaat in door de enge poort als men aan de poort – let wel, *aan* de poort – heeft afgelegd zijn wijsheid, zijn gerechtigheid, zijn heiligheid, zijn kracht; als er niets overgeschoten is dan schuld, toegerekende schuld, eigengemaakte schuld, niets dan zonde, de zonde van Adam en de zonde van ons. Als er niets dan dit overgebleven is, dan gaan wij in. Anders geldt het

woord dat het onmogelijk voor een rijke is om in te gaan (Matth. 19:23).

Het heil dat de Heere Jezus heeft verworven door Zijn bloedige gehoorzaamheid aan het kruis en door Zijn gehele leven, is voor de dwazen, voor de goddelozen, voor de onreinen; niet dus voor de vromen, niet voor de halfbekeerden, niet voor degenen die al enige goederen zich verworven hebben, en daarom menen dat zij genade bezitten. “Zalig zijn de armen van geest, want hunner is het Koninkrijk der hemelen” (Matth. 5:3).

Het wil mij voorkomen, toehoorders, dat deze dingen maar weinig door het volk van “de oude dag” zijn begrepen. Zó zag men het sacrament niet. Men meende dat het sacrament of de sacramenten middelen waren om de zaligheid deelachtig te worden. En nu is het met de doop hetzelfde. Waarom vraagt u om de doop? Wat is de reden waarom men begeert dat z'n kinderen gedoopt worden? Gewoonte speelt hier een voorname rol, bijgeloof is ook van invloed, de werking van de consciëntie eveneens. De doop móét bediend worden, zo zegt men. Goed, dat is waar. Maar wat doet men nu? Men moet de Wet, de gehele Wet volbrengen, en op de woensdagavonden zijn wij bezig haar te verklaren. Men moet in Jezus Christus geloven. Waar moet men naartoe met al dit moeten? Men moet met al dit moeten naar zichzelf, en zien dat men onbekwaam is tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. En dan moet men tot Christus, om door het geloof uit Hem te halen wat wij nodig hebben, hetzij om ons te laten dopen, hetzij om onze kinderen te laten dopen.

In “de oude dag” zag men, zoals ik reeds heb opgemerkt, in het sacrament een middel om zalig te worden. De God Abrahams, Izaks en Jakobs had immers het sacrament Zelf ingesteld? Wanneer men nu het sacrament waarnam op deze wijze, dan vroeg de Heere door de profeet: “Wie heeft zulks van uw hand geëist?” (Jes. 1:12); “Ik weet van dit alles niets af”, ofschoon Hij toch het sacrament en de offers had ingesteld. En, zoals ik reeds heb gezegd, zo is het ook in de dagen van het Nieuwe Testament. Denk eens bij wat ik zei van het oude volk van Israëel, aan wat wij in de gemeenten vinden die door de apostelen waren gesticht. Neem de brief aan de Galaten eens, dan zult u daar vinden dat men het daar ervoor hield dat men niet kon zalig worden als men de besnijdenis niet waarnam. Gij kunt het zelf in deze brief eens

naslaan. De apostelen kwamen hier dan tegenop, en zeiden: “Als gij zo spreekt, dan zijt gij verbonden om de gehele Wet te vervullen”. Want van het Verbond der genade maakten deze mensen een Verbond der werken.

Het sacrament, doop en avondmaal – laat ons ons nu maar bepalen bij het eerste – het sacrament is een teken en een zegel. De mens die gelooft in de Heere Jezus Christus, bezit Hem. Hij is in Christus gerechtvaardigd en geheiligd, en in de volheid die in Christus lichame-lijk woont, is voor hem voorziening voor alles, voor de tijd en voor de eeuwigheid, voor het lichaam en voor de geest. Deze waarheid wordt door het sacrament betekend en verzegeld. Maar omdat dit nu niet verstaan wordt, maakt men van het sacrament een middel van behoude-nis. Maar de behoudenis is niet in deze weg. De behoudenis, de zalig-heid is in Christus, zoals ik in het begin van mijn overdenking heb gezegd, gehéél en alléén in Hem! En het geloof omhelst Christus. Nu heeft hij die gelooft, met en in de Heere Jezus de zaligheid. Het sacra-ment betekent en verzegelt dat, betekent het niet alleen, maar verzegelt het! Het sacrament betekent en verzegelt de genadestaat, welke staat tegenover de natuurstaat. En dáár is geen genadestaat, waar Christus, en de rechtvaardigmaking, de heiligmaking, en de in Christus aanwe-zige belofte niet worden gevonden. Dus, éérst het geloof, waaraan Christus aangeboden wordt, en dán het sacrament, het sacrament van de doop als het sacrament van onze inlijving in de Kerk, en het sacra-ment van het heilig avondmaal als het sacrament van de voeding, van de versterking van het allerheiligst geloof, eenmaal de heiligen over-geleverd.

Die gelooft, verstaat alles, al is het ook dat hij moet uitroepen: “Ik geloof, Heere, kom mijn ongelovigheid te hulp” (Mark. 9:24), al is het ook dat hij voelt: o, wat versta ik van het christendom, van de gronden der religie weinig! Nochtans, die gelooft, heeft enig begrip, geestelijk begrip van de zaken die ik genoemd heb. Niet zodra spruit het geloof uit – en als u een begenadigde zijt, dan weet u wat ik hiermee bedoel – of gij zegt tot uzelf: nu versta ik mijn doop; ik had hem nooit begrepen.

Toehoorders, de meeste gedoopte mensen denken niet eens aan hun doop. Wat doet ú? Bijna zonder uitzondering zijt u gedoopt. Wanneer denkt u aan uw doop? Ach, een mens heeft geen gedachten. Hij krijgt gedachten wanneer God in Christus Jezus hem aangenomen heeft. Dan

heeft bij gedachten, óók over de doop, óók over het heilig avondmaal. Daarom zegt de apostel Paulus: “Niet dat wij van onszelf bekwaam zijn iets te denken als uit onszelf; maar onze bekwaamheid is uit God” (2 Kor. 3:5). Al wat hieraan voorafgaat, al wat wij gezegd en overdacht hebben, dat was alles misgetast. Men had zich in alles vergist. U moet er goed aan denken dat u dat tot in de grond toe moet verstaan. Wie niet te weten komt in dit leven dat hij zich in alles vergist had, die zal het in de verdoemenis te weten komen tot zijn eeuwige schade, ja, tot zijn eeuwige ondergang.

Dus op het geloof komt het aan. En niet zodra is men door het geloof met Christus verenigd, is men gewaar geworden dat Christus Zich met ons verenigd heeft, niet zodra is men van God in Zijn Zoon, de Heere Jezus, vrijgesproken van schuld en straf, en in het bezit gesteld van een recht op het eeuwige leven, niet zodra is men in Christus een wedergeboren schepsel geworden, een mens geboren uit God, niet zodra heeft men gezien hoe men eigenaar is geworden van alle beloften Gods, of men bevindt dat het sacrament, zowel dat des doops als dat des avondmaals, betekent en verzegelt wat wij hebben leren kennen en wat ons geschonken is.

Wanneer de mens het sacrament gebruikt zonder geloof, zonder te bezitten de dingen waarvan ik nu gesproken heb, dan heeft hij een brief met een zegel, maar in deze brief staat niets geschreven, niets. De gebruikmaking van het sacrament is tevergeefs geweest, “indien ook maar tevergeefs”, zou de apostel Paulus zeggen. Een meisje ontvangt toch geen verlovingsring van iemand die zij maar zo eens ontmoet heeft? Aan het ontvangen van zulk een ring gaat toch een onderhandeling vooraf? Wie het sacrament ontvangt zonder de zaken te bezitten die ik genoemd heb, handelt even absurd, ongerijmd, als een meisje zou doen dat een ring aanvaardde zonder van tevoren met iemand overeengekomen te zijn.

Nu is het de eerste dag van het jaar, en nu wens ik u te verklaren dat ik van gedachte ben dat ik en gij, dat wij allen tezamen maar bitter weinig van deze dingen verstaan, als wij er ook al iets van verstaan. En dan zou ik u deze wens maar willen laten horen: de Heere make voor mij en voor u in dit nieuwe jaar of in de tijd die wij nog zullen mogen leven, waarheid wat wij vinden in het bekende zevende vers van de 25e Psalm:

Gods verborgen omgang vinden
Zielen, daar Zijn vrees in woont;
't Heilgeheim wordt aan Zijn vrienden,
Naar Zijn vreêverbond, getoond.
D' ogen houdt mijn stil gemoed
Opwaarts, om op God te letten.
Hij, Die trouw is, zal mijn voet
Voeren uit der bozen netten.
Amen.

Gebod:

Ach Heere, een betere wens kan er niet wezen. Wij zijn geroepen om U te verheerlijken, U te kennen, Uw zaligheid te genieten en Uw Naam te prijzen. Maar wij zullen nooit hiertoe in staat zijn zonder het bezit van de goederen van het Verbond, zonder de kennis en de vreze van U.

Wil ons dankbaar doen zijn, dat wij deze morgen hier nog mochten doorbrengen. Wil genadiglijk het zondige dat het spreken aankleefde, vergeven. Wil wat gezegd is gebruiken voor ons, die het zo hard nodig hebben, maar misschien niet inzien dat wij het zo hard nodig hebben. Wil het gebruiken om ons te brengen in het gemis, om ons te leiden tot de kennis van U, om ons te doen geloven of te versterken in het alreeds door U geschonken geloof.

Wij zijn een afgezakt en weggezakt volk. Doe ons dit inzien, en doe ons ook verstaan waarom en waardoor het zóver met ons is gekomen. Ach Heere, is het te veel gezegd, wanneer wij zeggen dat de verschrikkelijke achteruitgang van ons volk op alle gebied te wijten is aan het verlaten van de Waarheid zoals zij deze morgen gepredikt is? Nee, Heere, dat is niet te veel gezegd. Want Gij hebt het ook Zelf gezegd: "Wie God verlaat, heeft smart op smart te vrezen". Ach, doe ons eens wederkeren! Al was het nu voor ons volk in z'n geheel een afgesneden zaak geworden voor eeuwig, dan behoefde het dit toch niet te wezen voor ieder persoonlijk. Want Gij hebt een arm met macht, Uw hand heeft groot vermogen, en Gij zijt in staat en bereid om mensen nog te brengen tot de waarachtige kennis van het heil.

Gedenk, Heere, onze zieken en onze mensen die ver van ons wegereisd zijn. Ook nu bevindt zich iemand onder ons die van plan is

heen te gaan. Ach, zo het wezen kan, bescherm hem, schenk hem eens in den vreemde te vinden, wat hij misschien hier nog niet gevonden heeft.

Gedenk ons volk, de koninklijke familie, onze regering. Ach, ach, ontferm U over West-Europa! Erbarm U in betrekking tot de gehele wereld, in betrekking tot het ganse mensdom, en geef dat er nog enigen mogen worden gered.

Amen.

Gezongen: Psalm 71:1.

Tweede predikatie over Lukas 2:21, 25 januari 1953

Gezongen: Psalm 104:17 en 18.

Gelezen: De Twaalf artikelen des geloofs; Lukas 1:26-38.

In deze dienst werden enige huwelijken bevestigd.

Gezongen: Psalm 113:3 en 4.

Wij vragen, mijn zeer geachte toehoorders, nog eens uw aandacht voor het 21e vers van Lukas 2:

“En als acht dagen vervuld waren, dat men het Kindeken besnijden zou, zo werd Zijn Naam genaamd Jezus, welke genaamd was van den engel, eer Hij in het lichaam ontvangen was”.

Wij hebben eerst gesproken over het begin: “En als acht dagen vervuld waren, dat men het Kindeken besnijden zou”. Daarna bepaalden wij u bij de volgende woorden: “zo werd Zijn Naam genaamd Jezus”.*

Vanmiddag willen wij met elkander nadenken over het laatste gedeelte van deze tekst: “...welke genaamd was van den engel, eer Hij in het lichaam ontvangen was”.

Wij worden met deze woorden verwezen naar Mattheüs 1, vers 21, en Lukas 1, vers 31. In het eerstgenoemde vers staat: “En zij zal een Zoon baren, en gij zult Zijn Naam heten Jezus; want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden”.

“...welke genaamd was van den engel”. Engelen zijn gediensstige geesten, die uitgezonden worden tot dienst van hen die de zaligheid beërven zullen (Hebr. 1:14). Er wordt in de Heilige Schrift gedurig op deze dienst gewezen. Het zijn engelen die de profeet Elisa in Dothan tegen de vijanden beschermen (2 Kon. 6). Een engel doet de Assyriër het beleg opbreken, dat hij voor Jeruzalem had geslagen (Jes. 37:36). Het is een engel die de apostel Petrus leidt uit de gevangenis (Hand.

* Deze predikatie, die niet bewaard is gebleven, is gehouden op 4 januari 1953.

12). Het is een engel die de Heere Jezus in Gethsémané bij Zijn ontzaglijke worsteling sterkt (Luk. 22:43).

Er zijn vele goede engelen, maar er zijn ook kwade engelen, boze geesten, ook groot in getal. De laatsten trachten al wat goed is te verderven, te gronde te richten. De eersten beschermen de Kerk van Jezus Christus. Maak dat dezen uw vrienden zijn! Wellicht vraagt gij: “Hoe kan ik dat doen?” Wel, maak God tot uw Vriend, dan zullen ook de goede engelen aan uw zijde staan. Schrijft niet de apostel Paulus: “Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?” (Rom. 8:31)? Wanneer de goede engelen met u bevriend zijn, dan zullen de kwade engelen, de boze geesten, uw vijanden wezen. Maar hiervoor behoeft gij niet te vrezen. Want hoeveel macht een kwade engel ook moge hebben, zijn macht strekt zich niet uit tot in het eindeloze. Dit ziet gij in de geschiedenis van Job. Het wordt de satan toegelaten ver te gaan, maar het is: “Spaar zijn leven” (Job 2:6).

“...welke genaamd was van den engel”. Hierin zien wij dat de Zoon Gods op bevel des Heeren de naam Jezus heeft ontvangen. Gij moet hierbij een ogenblik stilstaan. God heeft ons goed en naar Zijn evenbeeld gemaakt. Toen was alles goed. Maar wij hebben door onze zonden, door een val in de zonde, zoals de verloren zoon uit de bekende gelijkenis, alles doorgebracht, en nu worden wij in zonde ontvangen en in ongerechtigheid geboren. Wij zijn diep ellendig. Een mens is een ellendig schepsel. En wanneer hij in wereldse dingen, in de zonde, geen afleiding zocht, dan zou hij niet kunnen bestaan, want hij kent God niet, de Bron des levens, de Fontein van alle waarachtig goed. Een mens die God niet kent, is bestemd om onder te gaan bij gebrek aan leven. Wij kunnen onszelf niet helpen. Wat zouden wij beginnen om onszelf waarlijk gelukkig te maken? Wij trachten dit wel te doen, maar dit is nooit iemand gelukt. En het is doorgaans zó, dat de ernstigsten, met de rijkste aanleg, mensen met grote gaven en een uitnemende geest, het ongelukkigst zijn; en hoe menigeen van hen heeft met zijn eigen hand zijn ellendig leven doen eindigen. Opdat nu de ellendige mensheid, de schuldige mensheid, de zondige mensheid, zou weten dat er geen reden is om te wanhopen, heeft God Zijn Zoon de naam Jezus gegeven.

Staar op deze Naam! Overdenk zijn inhoud. Laat u door Hem onderwijzen. Erken dat gij ongelukkig zijt, onuitsprekelijk ongeluk-

kig, en niet alleen ongelukkig, maar ook zondig, door en door zondig, zó zondig dat, als wij van elkander alles wisten, wij geen ogenblik in elkanders gezelschap zouden kunnen blijven. Ongelukkig, zondig en schuldig! Geloof dat Jezus een Zaligmaker is, dat Hij de Wet Gods, de goede Wet Gods – waarvan, zoals u allen bekend is, de hoofdsom genoemd is door de Heere Jezus: “God lief te hebben bovenal en de naaste als zichzelf” (Matth. 22:37-40) – vervuld heeft, dat Hij de straf op de zonde gedragen heeft. Geloof dat Hij dit gedaan heeft niet ter wille van Zichzelf, maar ter wille van de mens, van de ongelukkige, schuldige, zondige mens. Ik zeg, geloof dat! Geloof dat Hij, de Heere Jezus Christus, de Zaligmaker van zondaren, u wordt voorgesteld, u persoonlijk wordt aangeboden. En grijp, grijp Hem aan, zoals een drenkeling, ziende dat hij zichzelf niet kan redden, het touw aangrijpt dat naar hem is geworpen ter redding. En eigen Hem en al wat door Hem werd verworven uzelf toe. Verlustig u in Hem. Maar doe dit zo, dat het u niet alleen gaat om vergeving van zonden, maar ook om heiliging, om vernieuwing, om een verandering in de grond van uw ganse persoon.

Gezongen: Psalm 68:10.

“...eer Hij in het lichaam ontvangen was”. Dat is in het lichaam van Maria, dat is in het lichaam van de mens, dat is in het lichaam van ons. God is Mens geworden en gebleven wat Hij was: God. Als God en Mens in één Persoon is Hij de Middelaar Gods en der mensen, de ladder die van de hemel tot de aarde reikt, de weg tot de troon der genade, het middel van alle waarachtig geluk, van het eeuwige geluk. Als God kon Hij niet lijden en als Mens was Hij niet bestand om de toorn Gods tegen de zonde van het ganse menselijke geslacht te dragen. De Goddelijke natuur heeft de menselijke ondersteund en tegelijkertijd aan het offer oneindige waarde gegeven.

Als gij uw redding, uw christelijke godsdienst kent, dan is er in uw leven een ogenblik geweest, waarin u als een in Adam verloren mens zag dat in het offer, in het bloed van Christus, zó'n grote waardij is, dat, ware dit nodig, er de zonde van een gehele wereld om zou kunnen worden vergeven! Troostelijker gezicht is er niet.

Maria en Jozef hebben in gehoorzaamheid aan hun God het

Kindeke de Naam Jezus gegeven. En nu moeten wij dezelfde gehoorzaamheid betonen. Wij moeten erkennen dat de Zoon Gods – Die als God-Mens hier op aarde is geweest, hier heeft gewerkt, geleden en gestreden, en gestorven is – een Jezus, een Zaligmaker is, dat in Hem aanwezig is al wat wij nodig hebben, ten eerste om voor God te kunnen bestaan en ten tweede om met Hem te kunnen leven tot in alle eeuwigheid. In Hem is gerechtigheid en Geest, in Hem is toegang tot God, in Hem is de liefde, de liefde Gods en der mensen, in Hem is de vrede, in Hem is het recht op de Goddelijke belofte, in Hem is alles. “Christus is alles en in allen” (Kol. 3:11).

Geloof dit! Wend u af van uzelf, van uw goed en uw kwaad. Vestig op Hem het oog. Verenig u met Hem door een waarachtig geloof. Hebt gij dit gedaan, zo zijt gij voor eeuwig gered, en al zou u de vrijmoedigheid niet hebben om zo te spreken, eeuwig zult gij zingen van de goedertierenheden Gods.

Gij zegt of denkt: “Ja, maar men zou zich toch kunnen bedriegen”. Weet u wel wat u zegt? Gij zegt: “Men zou zich kunnen bedriegen”. Weet u wat het is zich te bedriegen? Is er ooit een ogenblik in uw leven geweest, waarin u zag en bekende dat gij u bedrogen hadt, dat gij u in alles bedrogen hadt? Wees voorzichtig met uw uitspraken. Het luistert alles zo nauw, en wie van God niet geleerd is, heeft nog niets geleerd van de eeuwige dingen. Bedriegen doet men zich, wanneer men een andere weg inslaat, onherroepelijk. Al wie niet kent, kiest en bewandelt de weg die wij voorgesteld hebben, bedriegt zich, en zal, zo hier geen verandering in komt, het woord eenmaal moeten vernemen: “Ik ken u niet; ga weg van Mij, gij vervloekte, in het eeuwige vuur, hetwelk den duivel en zijn engelen bereid is” (Luk. 13:25; Matth. 25:41).

“Ja maar”, zo hoor ik u weer zeggen, “men weet toch wel dat velen *gemeend* hebben dat zij het bij het goede eind hadden?” En nu vraag ik u weer: is het u bekend wat menen is in betrekking tot de eeuwige dingen? Dat zeggen de mensen maar zo losjes tot elkander: “Ja, u spreekt wel waarheid; u spreekt van grote dingen, maar ach, de een meent dat dit waarheid is, en een ander heeft er weer een heel andere voorstelling of opvatting van”. Als men met God in aanraking is, dan ziet men wat menen is, en men verstaat dat het niet overdreven was, toen iemand eens zei: “Goed menen, heeft velen doen wenen”.

Het geloof is het juiste inzicht, een inzicht dat nooit meer verduis-

terd wordt. Veronderstel dat een kind het geloof ontvangt, dan zal dit kind niet meer in staat zijn van inzicht te veranderen. Het zou altijd, al werd het tachtig, negentig jaar, blijken dat het in zijn jeugd het rechte inzicht had gekregen. Wanneer iemand het geloof ontvangt, dan ziet hij de dwaling van alle opvattingen, van alle religies buiten de ene ware, en misschien zingt hij dan:

Ik heb bedaald mijn wegen nagegaan,
Mijn voet gekeerd tot Uw getuigenissen,
En mij gehaast, die paden in te slaan,
Waarin mijn ziel zich nimmer kan vergissen (Ps. 119:30).

Het waarachtig geloof is een schepping. Niet zodra is het aan iemand geschonken, of hij voelt en ziet zich opnieuw geboren, uit God geboren, uit water en Geest geboren, wedergeboren.

Het geloof is een vastheid. Men staat, als men gelooft, vast in Christus door het geloof. Er komen wankelingen, maar geen grote wankelingen. Psalm 62: “Ik zal geen grote wank’ling vrezen” (vs. 1 ber.).

Het geloof betekent dat men voor niemand vervaard is, dat men bereid en in staat is om tegenover de gehele wereld, geleerd of ongeleerd, zijn overtuiging te verdedigen; tenzij er gezegd wordt: “Ik verwerp de Heilige Schrift” – dan is het natuurlijk uit, want de Heilige Schrift is de bron van alle waarachtige, zaligmakende kennis.

Wie gelooft, is persoonlijk schuldig om de zonde die Adam bedreven heeft. Die gelooft, werpt in geen enkel opzicht de schuld op zijn naaste; hij is de schuldige, hij alléén.

Wie gelooft, heeft de stem van God gehoord. “Mijn schapen horen Mijn stem, en Ik ken dezelve, en zij volgen Mij” (Joh. 10:27). Die gelooft, is op persoonlijke uitnodiging tot Christus gekomen en door Hem tot God. Die gelooft, weet zich in Christus voor God rechtvaardig. Die gelooft, is zich ervan bewust dat hij de Heilige Geest heeft ontvangen. Die gelooft, kent zich het recht toe op de vervulling van alle Goddelijke beloften. Die gelooft, is de minste van alle heiligen en de voornaamste van alle zondaren. Die gelooft, is een stumper in zichzelf en een held in God. “De zwakke zegge: ik ben een held” (Joël 3:10). Die gelooft, is sterker naarmate hij zich zwakker voelt. “Als ik zwak ben, dan ben ik machtig” (2 Kor. 12:10). Dit is het geloof.

Somtijds wordt, zelfs door het Woord des Heeren, de dwaling gewerkt. Misschien denkt u: “Wel, daar versta ik niets van. Hoe kan

door het Woord des Heeren de dwaling worden gewerkt? Hoe kan het zijn, dat iemand, door het Woord des Heeren bearbeid zijnde, zich in betrekking tot de hoogste dingen zou vergissen?” Dit is niet zo moeilijk op te lossen. U kent toch de gelijkenis van de zaaier, Mattheüs 13? Daar staat: “Maar die in steenachtige plaatsen bezaaid is, deze is degene die het Woord hoort en dat terstond met vreugde ontvangt; doch hij heeft geen wortel in zichzelf, maar is voor een tijd; en als verdrukking of vervolging komt om des Woords wil, zo wordt hij terstond geërgerd” (vs. 20-21). Hier is een werking door het Woord: “het Woord horende”. En wie gebruikte dat Woord? De satan. En deze bedroeg zó de mens, door het Woord. Het is dus niet genoeg dat men zegt: “In de Bijbel staat dit, en in de Heilige Schrift wordt dat gevonden”. Er is wat meer nodig, er is nog wat anders nodig. “Het Woord horende”, maar als nu iemand dit Woord hoort, en Christus is er niet in en het Woord is niet in Christus, wat heeft hij dan? Dan heeft hij een letter en geen zaken. Zodat gij niet hoeft te vragen hoe ontzaglijk veel mensen zich bedriegen. Er staat: “...zo ontvangt hij het terstond met blijdschap”. Wat voor een blijdschap? Wat is de ware blijdschap? De ware blijdschap is de blijdschap die een gelovige in God heeft. En in welke weg, met welk middel, wanneer wordt deze blijdschap in het hart geboren? Door de openbaring van God in Christus Jezus.

Waar de blijdschap niet is geboren uit de openbaring van God in Christus, daar is de vreugde een jammerlijk bedrog. Deze is degene die in steenachtige plaatsen bezaaid is. Dat steenachtige, wat wordt daarmee toch bedoeld? Het hart wordt bedoeld, het stenen hart. En wanneer wordt dat stenen hart weggenomen? En wanneer wordt er een ander, een vlezen hart voor in de plaats gesteld? Wanneer het licht opgaat in de duisternis. Een gevoeligheid, aangenaamheid, die niet werd veroorzaakt door de opgang van het licht in de duisternis, is louter bedrog. Bij deze mensen, die dan somtijds een grote belijdenis hebben, veel durven beweren, stoutmoedig zijn, een ander gemakkelijk oordelen en beoordelen, niet weten wat het is de onderste plaats in te nemen, die dat gelijktijdig in Christus sterk en in zichzelf zwak zijn niet verstaan, bij deze mensen blijft het de eerste tijd na een zogenaamde bekering hetzelfde: in de grond is er niets veranderd. Als zij nog eens een woord spreken over de eeuwige dingen – maar dat doen zij niet graag, vooral niet tegenover degenen van wie zij te vrezen heb-

ben dat zij nader onderricht zullen worden – dan is het altijd hetzelfde, een woord waar niets in is, zo kort en zo dood, *zó dood!* Maar als de vervolging komt, dan worden zij openbaar. Want zij hebben er wél lust in om christen te wezen in eigen schatting, maar zij hebben géén begeerte om voor het christendom te lijden. Zij hebben er nooit alles aan gegeven.

Weet dat nodig is wat wij u gepredikt hebben. Gij móét het kennen! Ik heb u alleen de wezenlijke dingen genoemd, dus de dingen die iedereen moet kennen. En als gij ze niet kent, als u vanmiddag gehoord hebt dat u ze niet kent, houdt u dan niet staande, want met één slag zou u ontdekt kunnen worden aan uw bedriegerijen. Gij zijt nog aan deze zijde van het graf en alles zou nog in orde kunnen komen. Gij zoudt u nog kunnen bekeren en deelachtig worden de allerkostelijkste dingen: de Heere en Zijn Rijk. God is machtig het u te geven. Hij is gewillig om het alles in u te werken.

Amen.

Gebed:

Dat wij U erkentelijk zijn mochten, Heere, daarvoor dat Gij deze ogenblikken hebt willen schenken, erkentelijk zijn mochten ook voor het woord dat Gij ons deedt brengen, dat Gij ons gaaft te horen. En nu, zegen wat er geschied is. Vergeef het zondige, al het zondige dat erin was. En gebruik het om mensen die nimmer tot zichzelf werden gebracht, tot zichzelf te brengen. Gebruik het om te werken zelfkennis en kennis van U, gebruik het om deze en gene te maken een gelukkig mens, een gezaligde, een mens met een gegronde hoop in de genade.

Wij staan gereed om weer uit elkander te gaan. Een paar jonge mensen zullen hier niet meer gevonden worden. Morgen hopen en wensen zij te vertrekken naar een ver land. Gedenk deze jonge mensen; bewaar hen op zee. Doe hen bereiken het land hunner bestemming, en laat hen daar vinden brood en water, maar vooral wat méér dan brood en water is: Uw gunst. Gedenk de anderen die al van ons heengingen, de velen.

Gedenk ook de zieken. Er zijn nog altijd mensen onder ons die ernstig ziek zijn. Laat hun niet toe hun bekering langer uit te stellen, waar U zelf zegt: “Zo gij Zijn stem dan heden hoort, verhardt u niet, geloof Zijn Woord”.

Gedenk hen die deze week in rouw werden gebracht. Een man en vader, naar het scheen gezond, met de anderen zich ter ruste begeven hebbende, werd overleden zijnde op zijn leger aangetroffen. Naar waarheid zegt Uw Woord: “Wij vliegen daarheen en het leven wordt snellijk afgesneden”. In een ogenblik is de mens uit de tijd in de eeuwigheid. En wat dan? Kunnen wij bestaan? Is er een gegronde hoop dat het ons daar goed zal wezen? Ach Heere, onze lichtzinnigheid kent geen grenzen. Wij zeggen tot elkander: “Deze is gestorven, die is weggenomen”. Wij zeggen: “Wat gaat de tijd toch snel”. En wij doen alsof wij niets gezegd hebben, terwijl in deze dingen toch zulk een ernstige waarschuwing gevonden wordt, de waarschuwing: “Bereid uw huis, want gij zult sterven”. Heere, laat ons allen nog eens de gronden bezien waarop wij menen te mogen hopen. En is het dat wij in het diepst van onze ziel wankeling moeten gewaarworden, laat ons wat wij onder de invloed van de vorst der duisternis hebben vastgegrepen, loslaten. Maar is het dat – en dan vooral in de ernstigste ogenblikken, in de kritiekste momenten van ons leven – wordt waargenomen dat er in ons een fundament is gelegd, laat ons dan als de kamerling na zijn bekering onze weg vervolgen met blijdschap, met diepe, innige, U verheerlijkende blijdschap, onze weg vervolgen als getrooste mensen, mensen met een hart, niet alleen voor U, maar ook voor de naaste.

Amen.

Gezongen: Psalm 18:8.

Predikatie over 1 Korinthe 16:23, 1 januari 1956

Gezongen: Psalm 121.

Gelezen: De Wet des Heeren; 1 Korinthe 16.

Gebed:

Welke woorden, Heere, welke woorden! Dat we die nog horen mogen! Dat *wij* die nog horen mogen, wij, die niet anders verdiend hebben dan de verdoemenis. Ach, geef ons deze en dergelijke woorden wel ter harte te nemen, want we staan voor onszelf, en niet alléén voor onszelf: wat wij doen of niet doen, heeft invloed op onze naaste, op onze kinderen, op onze ouders, op vrouw of man, op onze vrienden, op onze kennissen; en dan is er nog een onzichtbare, niet waarneembare werking, welke van ieder mens uitgaat. O, Heere, wat zijn wij voor mensen! We voelen onze verantwoordelijkheid niet. We dragen ze niet, we schudden ze van ons af – beesten die we zijn. Beneden de beesten zijn we, want “een os kent zijn bezitter, en een ezel de kribbe zijns heren; maar Israël heeft geen kennis, Mijn volk verstaat niet”.

Ach, dat we op deze eerste dag van het jaar ons diep voor U mochten nederbuigen, want dat komt U toe. Laat ons in het stof knielen. Hoe dieper we buigen, des te meer zijn we het voorwerp van Uw genade, want de hoogmoedigen, die blijven staan – terwijl ze niet eens weten wat staan blijven is – kent Ge van verre, en als ze in deze toestand blijven, verstoot Ge ze; maar “den nederigen geeft Gij genade”.

Ach, laat ons bedroefd zijn over onszelf en over wat van ons uitgaat, door ons gedacht, gesproken en gedaan wordt. Laat ons bedroefd zijn, niet over de gevolgen van onze zonden, maar over de zonden zelf.

Gij geeft ons het voorrecht dat we hier nog een ogenblik met elkan- der mogen vertoeven. Gij hadt het ons kunnen ontnemen. Gij zult het ons ook ontnemen, iets vroeger, iets later.

Geef ons te zeggen wat waarachtig is, dat is: Uw Woord. Wat hier van afgaat of hiertegen ingaat, is ingegeven door de duivel, die een mensenmoorder is van den beginne, want alleen Waarheid geeft leven, vrede en blijdschap. O, Heere, verstonden we het toch eens recht, ver- stonden we het toch eens!

Gedenk onze zieken, hen die ernstig ziek zijn. Gij kent ze; leer hen zich tot U te keren, en onderhoud hen naar het lichaam en naar de ziel.

Gedenk Uw Gemeente. Breid haar nog uit. Doe haar zich haar roeping bewust wezen, en sterk haar in de vervulling van haar roeping.

Gedenk ons volk, de regering, de koninklijke familie. Gedenk de mensheid in haar onpeilbare ellende. Nóg dreigen de verschrikkelijkste dingen, maar verschrikkelijker is dat men niet komt tot Uw hulp.

Ach, dat er nog een enkele tot inzicht mocht worden gebracht, ook onder ons.

Amen.

Gezongen: Psalm 105:1, 2 en 3.

We zouden graag gedurende enige ogenblikken met u willen nadenken over het 23e vers van het u voorgelezen hoofdstuk:

“De genade van den Heere Jezus Christus zij met u”.

Dat is waarlijk een goede wens! Wij kunnen geen goede wensen doen, omdat we het geluk niet kennen, niet weten waarin ons geluk bestaat. En als dit nu zo is – het kan toch immers niet tegengesproken worden – wat wensen we dan? Ja, denkt u misschien, maar dan dienen we wel altijd te zwijgen. Geloofden we maar wat u daar zegt, en zwegen we maar eens voor God. “Opdat alle mond gestopt worde”, schrijft de apostel, “en de gehele wereld voor God verdoemelijk zij” (Rom. 3:19). Maar ook dat gelooft u niet – het is spotternij en ge wilt er onderuit komen. Maar denk eraan, al kronkelt gij u hier als een slang om er onderuit te komen, gij zult er eenmaal niet meer onderuit kunnen komen; dán namelijk wanneer gij voor God staat, hetzij dat het aan deze kant van het graf is, en dan zal het tot uw behoud zijn, hetzij dat het hierna zal wezen en dan zal de eeuwige rampzaligheid uw deel zijn. Paulus wist dat een mens zonder genade, zonder de genade van de Heere Jezus Christus, een leeg mens is, dat er aan of in hem niets is dat waard is om bewaard te blijven, en dat er ook niets van zál bewaard blijven, maar dat het alles verworpen zal worden, en dat voor eeuwig.

“De genade van den Heere Jezus Christus zij met u”. Deze Persoon is de Zoon van God. U moet Hem niet zien als mens en ook niet als God, maar als God-Mens, als de Immanuël: God met ons. Wie Hem zo ziet, heeft een grond van vertrouwen voor de tijd en voor de eeuwigheid

beide. “Die Uw Naam kennen, zullen op U vertrouwen”. (Ps. 9:11).

De naam “*Jezus*” betekent: “Verlosser”, en Hij ís een Verlosser. Als u Hem daarvoor houdt, dan zijt ge verlost van uzelf. En dit acht ge dan het grootste voorrecht: verlost te zijn van uzelf, hier bij aanvang, en straks – na de dood – geheel, want de ellende wordt veroorzaakt door ons. Adam meende de schuld te kunnen werpen op Eva, en Eva op de slang. Het heeft hun niet gebaat en het zal in eeuwigheid niet baten; een mens komt alleen voor God te staan, vroeg of laat – “geef reken-schap van uw rentmeesterschap” (Luk. 16:2). Komt er dan Een tussen-beide, Jezus Christus, de Rechtvaardige, dan is het goed; treedt er niemand voor ons in de bres, dan is het vreselijk.

De naam “*Christus*” wil zeggen: “Gezalfde”. Christus is gezalfd met de olie des Heiligen Geestes. Wie dit gelooft, heeft Hem tot een Leermester als Profeet, als Priester om voor hem te bidden en verzoening voor hem te doen, en als Koning om hem te regeren. Kunt u de schatten peilen, die ik met deze korte woorden heb aangewezen?

“*Heere*” geeft ons te kennen dat Hij een Heere is van alles. Niet de satan, niet degenen die zich opwerpen om, kon het zijn, de gehele wereld te besturen en in hun macht te hebben, niet de omstandigheden, u niet, ik niet. Jezus Christus, Gods Zoon, is een Heere, in het bijzonder van de Zijnen. Zij die zich voor Hem nederbuigen, worden allerge-nadigst door Hem behandeld. Wie zich onttrekt, moet het weten, en hij zál het dan ook weten.

“*De genade van den Heere Jezus Christus*”. Wat is genade? Genade is al wat de Heere Jezus Christus door Zijn lijden en sterven verworven heeft. Alle gemeenschap met God was voor ons afgesneden door de val. Van toenadering van ons was geen sprake, en van toena-dering van God tot ons was evenmin sprake. Maar God is mens gewor-den en heeft de breuk geheeld. Wat Hij door Zijn menswording en door Zijn lijden en sterven heeft verworven, is genade. Het is genade, wanneer een mens mag horen uit de mond van Hem Die rechtvaardig oordeelt: “Ik gedenk uwer zonden niet” (Jes. 43:25).

Genade is het, wanneer iemand een ander mens gemaakt wordt, een nieuw mens, een nieuw mens in Christus.

Genade is het, wanneer de liefde in het hart gekomen is. Dacht u dat de liefde in het hart van één mens gevonden wordt? Egoïsme, absoluut egoïsme! Genade is het, wanneer de liefde Gods in het hart uitgestort is.

Het is genade wanneer een mens bij God kan komen, door het geloof in Jezus Christus, met een waarachtig hart, de consciëntie besprengd met het bloed van Jezus Christus.

Het is genade wanneer een mens een hoop heeft. Een wereld die in het boze ligt, zegt: “Kom, kom, het zal wel gaan; het zal wel meevalen” – leugenaars! Zo verderven de ouders hun kinderen met dat “kom, kom”, en de kinderen doen dit later op hun beurt weer hun kinderen. Wat is een mens! Zijn consciëntie zegt nooit: “Kom, kom!”, maar klaagt hem aan voordat hij de daad doet, als hij de daad doet, en nadat hij de daad gedaan heeft. Nee, waarlijk, daar is geen “kom, kom”, daar is een aanklacht, daar is een bestraffing, een bestraffing die zo hevig kan gevoeld worden, dat een mens een eind aan zijn leven maakt. De consciëntie staat aan de zijde Gods. Dat is het geheim van een consciëntie. Ze staat aan de zijde Gods, en wat de consciëntie u af en toe zegt, dat zegt God ook – maar dan in vreselijke toorn – wanneer gij de consciëntie niet gehoord en gehoorzaamd hebt.

Genade is, dat een mens een gegronde hoop heeft. Gij moet aan God kunnen zeggen waarop u hoopt, en het moet niets anders wezen dan de Persoon en het werk van Christus; dat moet uw grond wezen. Dus om een hoop te kunnen koesteren, moet u vooraf de Persoon en het werk van Christus omhelsd hebben.

Genade is: vrede te hebben en tevreden te zijn. Zijn dit zaken die een leven in de zonde oplevert, of zijn het zaken die de wereld u verschaft? Mensen, “hoor des HEEREN woord” (Jer. 22:29), en “verhard u niet, maar laat u leiden” (Ps. 95:4 ber.) Straks komt ge neder te liggen in de allerdiepste ellende, en daar zal niemand zijn die acht op u slaat, niemand. Gij zult verlaten wezen, verlaten.

Genade te bezitten, is blijdschap te kennen, en in dit lachen is geen smart.

Deze zaken zijn de genade in de tijd. En de genade in de eeuwigheid is de eeuwige aanschouwing Gods, met als gevolg de gehele vernieuwing, en de verlossing van vlees en bloed, van de oude mens, en de verlossing van de zonde.

Gezongen: Psalm 36:2.

Alle zaken die ik genoemd heb, zijn genade. Dat de Vader ze heeft

weggelegd, is genade; dat de Zoon ze heeft verworven, is genade; dat de Heilige Geest ons ze doet kennen en aannemen is genade. Een mens valt erbuiten. “In de mensen een welbehagen”, dat is wat anders dan wat de wereld van het kerstfeest maakt, nietwaar? “Het Koninkrijk Gods,” zegt de Apostel Paulus, “is niet spijs en drank, maar rechtvaardigheid en vrede en blijdschap” (Rom. 14:17). Kan een mens betere goederen deelachtig worden, dan moet u het maar zeggen, maar u zult hier wel zwijgen.

“De genade van den Heere Jezus Christus zij met u”. Wanneer is de genade van Jezus Christus met ons? Wanneer Christus in ons is en wij in Hem, wanneer we hebben leren kennen onze verschrikkelijke toestand als gevolg van de zonde, zonder te trachten ons te verschuilen of onze ongerechtigheden te bedekken – “ ’k bekend’, o HEER’, aan U oprecht mijn zonden” (Ps. 32:3 ber.). Oprecht bekennen, dat is zijn hart uitstorten voor God en niets achter te houden. Dan is men met God alleen; dan is er in de gehele wereld niemand of niets waardoor ons wat kwaads aangedaan is. Wanneer een mens ontdekt is aan zichzelf, en zich niet meer verbeeldt dat hij het zou kunnen goedmaken, en verstaat dat de eerste beginselen en bewegingen van zijn hart vijandigheid betekenen tegen God, wanneer een mens zich vernedert en naar God bedroefd is, wanneer hij de Heere rechtvaardigt, en zegt: “In al wat me overkomen is, zijt Gij rechtvaardig”, als een mens voelt en belijdt dat hij brood en water en de blijken van de genade, de tekenen van de genade, onwaardig is, wanneer Jezus Christus tot hem en in hem gekomen is, en hij als gevolg hiervan “de toevlucht genomen heeft om de voorgestelde hoop vast te houden” (Hebr. 6:18), om het Evangelie te omhelzen, en hij door een waar geloof zich tot God bekeerd heeft, dan is de genade des Heeren Jezus Christus met hem, en ze zal met hem blijven, want het goede werk dat God hierin blijkt begonnen te zijn, zal Hij voleindigen tot op de dag van Jezus Christus (Filipp. 1:6), dat is, tot op de dag waarop Jezus Christus als de Rechter van hemel en aarde Zich vertonen zal op de wolken.

De wens van de Apostel is ook mijn wens: *“De genade van den Heere Jezus Christus zij met u”.* De Heilige Geest werke in uw harten een diepe bekommernis over uw zonden, over uw staat voor de eeuwigheid. “Ik ben bekommerd”, zegt de dichter van de 38e Psalm, “vanwege mijn zonde” (vs. 19). Niet dán is men bekommerd, wanneer

men op de gevolgen let; dat is het werk van de huichelaars. “Ik ben bekommerd vanwege mijn zonde”, zegt de dichter. Voor de gevolgen is de oprechte dankbaar, al zijn ze ook nog zo pijnlijk, omdat ze krachtige waarschuwingen zijn, blijken dus van de goedheid Gods.

Ik wens dat enigen onder u in dit jaar zullen doorbreken en, met eerbied gezegd, het Kindeke Jezus ter wereld zullen brengen, zullen doorbreken, zodat Christus gezien wordt, niet de Wet alleen, en in het geheel niet meer de Wet als een Verbond der werken, maar Jezus Christus, want “Die den Zoon heeft, die heeft het leven; die den Zoon van God niet heeft, die heeft het leven niet” (1 Joh. 5:12).

Ik wens dat wij niet zondigen.

Heb achting voor de Waarheid en grijp haar. Neem aan de liefde tot de waarheid die hier gesproken wordt. Acht het een onuitsprekelijk voorrecht dat u eronder moogt zitten, want als deze waarheid niet meer gehoord wordt, dan is het alles leugen en bedrog. Ik zeg niet: “als u mij niet meer hoort”; ik zeg: “als deze waarheid niet meer gehoord wordt” – laat mij er maar gerust buiten. Wanneer men onder de prediking is, dan ontvangt men licht, dan ontvangt ieder mens licht. Maar dat is nog geen zaligmakend licht. Het licht dat de mens ontvangt onder de prediking, moet weer uitgaan, geheel uitgaan. Hoe gaat het uit? Als het waarachtige licht gaat schijnen in het hart, en dan blijft dát licht over. Overkomt het u, dan zult u zeggen: “In Uw licht zien wij het licht” (Ps. 36:10).

Amen.

Gebed:

Dat we U erkentelijk mochten zijn, Heere, dat deze dingen nog konden en mochten gezegd worden. Ach, ze zijn het enige dat waarde heeft. De wereld, ieder natuurlijk mens, gaat eraan voorbij. Zo is het nu eenmaal, en zo moet het zijn, want als het anders is, dan komt Gij niet aan wat U toekomt, Heere. En dan, wat is alles, wat is het schoonste en het beste, zo het niet gereinigd is door het bloed van U, Heere Jezus Christus?

Ach, laat ons niet toe elkander na te praten, een wereld, die in het boze ligt, na te bootsen. Laat ons niet toe dit te doen, Heere. Weerhoud daarvan de kinderen, weerhoud de jonge mensen, weerhoud de ouders, weerhoud de ouderen.

Heere, waar het alles op uitloopt, we zien het dagelijks in het leven van anderen en in eigen leven, en toch..., en toch..., wanneer we gezien hebben dat het najagen van de zonde en van de tastbare en zienlijke dingen ons kwaad gedaan heeft, gaan we weer naar deze dingen toe, ook al worden wij ervoor gewaarschuwd en zijn we ervoor gewaarschuwd, en daarom bad Uw knecht:

Weerhoud, O, HEER', Uw knecht,
Dat hij zijn hart niet hecht
Aan dwaze hovaardij.
Heerst die in mij niet meer,
Dan leef ik tot Uw eer,
Van grote zonden vrij. (Ps. 19:7)

Heere, vergeef het zondige van het prediken, van het luisteren. Vergeef ons om Jezus' wille, uit kracht van Uw Verbondsbelofte, en begeef noch verlaat ons.

Leer ons met deemoed en met dapperheid het nieuwe jaar tegemoet gaan. Want angst, onvrede, benauwdheid en beklemdheid, het zijn alle dingen, Heere, die niet komen van het Evangelie, niet komen van Uw verdienste – ze komen van de zonde.

Amen.

Gezongen: Psalm 134.

Predikatie over Markus 16:5, 29 maart 1948, tweede paasdag

Gezongen: Psalm 150.

Gelezen: Markus 16:1-9.

Gebed:

Doe ons, algenoegzaam, aanbiddeijk Opperwezen, eeuwig, enig en drie-enig God, naderen tot U met diepe eerbied, in kinderlijke vreze, en in onderwerping des harten. Gij zijt God en niemand meer, de Schepper van hemel en aarde, de Onderhouder aller dingen, ook de Herschepper van Uw Gemeente. Met U hebben wij te doen. Van U zijn wij afhankelijk. Voor U te leven, daartoe worden wij geroepen. Zie ons aan en gedenk ons in de Zoon Uwer liefde. Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren. Doe ons Uw goedheid, ons betoond, opmerken, erkennen en waarderen. Laat Uw goedertierenheid ons leiden tot en verbinden aan U. Het is alles Uw goedheid dat het is zoals het is. Gij hadt in het gericht met ons kunnen treden, want wij zijn zondig, schuldig, verwerpelijk.

Aan de middag van deze dag brengt Gij ons hier tezamen, zodat wij geschaard zijn om Uw Goddelijk Woord. Om de kennis van dit Woord gaat het voor ieder mens. Het dient althans daarom te gaan. Want U te kennen zoals Gij U in Uw Woord geopenbaard hebt, U te kennen in het aangezicht van de Zoon Uwer liefde, dat is het leven. En het andere, welke schijn het ook hebben moge, is de dood. Geef ons in de opening onzer lippen Uw getuigenis, en doe ons zeggen wat waarachtig is, wat strekt tot verheerlijking van U en wat zou kunnen dienen tot heil van onze onsterfelijke zielen. Wij zijn allen op weg naar de eeuwigheid. Het leven is kort. Soms komt de dood onverwachts. En nu moeten wij tot U bekeerd zijn. Doe ons dit ter harte nemen terwijl wij spreken en terwijl wij horen. Bereid in onze harten Uw Woord een plaats. Doe het ons diep overdenken, recht verstaan, en in oprechtheid aannemen.

Gedenk onze zieken. Onder dezen zijn er die langdurig ziek zijn, en er zijn er ook onder met wie het ernstig is. Eén had een operatie te ondergaan, en de andere... dat weet U het beste. Leer opzien tot U, bij Wie uitkomsten zijn boven elke verwachting, en Die alleen in staat zijt om een mens van dood levend te maken. Ondersteun op het ziekbed,

ondersteun in de vermoeidheid, ondersteun ook bij het lijden van pijn.

Zegen en sterk Uw Kerk overal. Doe haar, ook al zijn de tijden droevig en dreigend, goede moed hebbende, U volgen. Haar deert ten slotte geen kwaad. Erbarm U over de volkeren. Onttrek U niet. Van de volkeren zelf is niets te verwachten, want een mens is enkel ijdelheid, en hoe meer hij zich verheft, des te groter is de dwaasheid van de dingen die hij doet. Erbarm U naar de rijkdom Uwer genade over ons volk in het bijzonder, over zijn regering, over de koninklijke familie. Heere, erbarm U!

Amen.

Gezongen: Psalm 22:12 en 13.

In het Schriftgedeelte, mijn zeer geachte toehoorders, dat ik u voorlas, vindt u onze tekst voor deze middag. In 1946 hebben wij gesproken over het eerste vers van Markus 16,* verleden jaar over het tweede,** en wij vragen in deze ogenblikken uw aandacht voor het vijfde vers:

“En in het graf ingegaan zijnde, zagen zij een jongeling, zittende ter rechterzijde, bekleed met een wit lang kleed, en werden verbaasd”.

Gij weet, mijn zeer geachte toehoorders, van welke personen in onze tekst wordt gesproken. Zij worden genoemd in het eerste vers: Maria Magdalena, Maria de moeder van Jacobus en Salome. In verband met het leven van de Heere Jezus Christus op aarde worden vele namen genoemd. Zacharias en Elisabet, Simeon en Anna, de discipelen en discipelinnen, de hoofdman over honderd en Zachëus, Judas, Annas en Kajafas, Herodes en Pilatus. Wat een verschil onder deze mensen! De oorzaak hiervan was echter niet te vinden in deze mensen zelf. De oorzaak hiervan dat het bij de een geheel anders was dan bij de ander, was te vinden in het welbehagen Gods. Ook Annas, Kajafas,

* Predikatie van 21 april 1946, bundel 1942-'47, afl. 5/47.

** Deze predikatie is niet beschikbaar.

Pilatus, Herodes en Judas was het Evangelie verkondigd. Een rijke en gezegende Heere Jezus Christus met al Zijn schatten en gaven was hun aangeboden. Zij hadden er geen acht op geslagen. Tenslotte waren zij aan Hem voorbijgegaan. Zij hadden de zichtbare en tastbare dingen verkoren en Christus verworpen. Dat echter Zacharias en Elisabet, Anna en Simeon en anderen de Heere Jezus hadden aangenomen en Hem gehouden voor de Messias, de Middelaar Gods en der mensen, hun Zaligmaker, dit hadden deze mensen niet aan zichzelf te danken gehad. Want het geloof, waardoor deze mensen hebben geleefd en gewandeld, is een gave, een gave uit genade, een gave van God. Het geloof is een gave. Wel wordt men er niet mee geboren, maar het is toch een gave. U hebt het of u hebt het niet. U ontvangt het of u ontvangt het niet. Het is een genadegave. Niets van de mensen zelf komt er bij te pas. U kunt u bijvoorbeeld niet voorbereiden tot het ontvangen van geloof. Nee, de mens heeft er geen hand in. Maar het is zoals wij zingen in het bekende versje van de 89e Psalm: “Door U, door U alleen, om ’t eeuwig welbehagen” (vs. 8).

Het is een gave Gods. God werkt. Hij schiept het geloof, Hij Die roept de dingen die niet zijn, alsof zij waren (Rom. 4:17). Het is een wonder, zoals wij zingen in de 118e Psalm: “Het is van den HEERE geschied, en het is wonderlijk in onze ogen” (vs. 23). Het wordt gewerkt door God door middel van de Wet en het Evangelie. Door de Wet ontnemt de Heere ons onze verbeelding. Wij zitten vol verbeelding. Er is een verschrikkelijke waan bij ons. God ontnemt ons ons waangelooft – want dat is al wat wij van nature hebben – door de Wet. En door het Evangelie is het, dat Hij ons geeft een waarachtig geloof, een geloof dat leven is, waarachtig, geestelijk leven, echt leven, leven uit God, leven door Hem, leven tot Hem, léven. “Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons Gods, Die mij liefgehad heeft, en Zichzelf voor mij overgegeven heeft” (Gal. 2:20). Ieder die gelooft, weet het, en voor zijn geloof heeft hij God gedankt. “Geloofd zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die naar Zijn grote barmhartigheid ons heeft wedergeboren tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden” (1 Petr. 1:3).

Men had tegen de deur van het graf een grote steen gewenteld. De

vrouwen over wie hier gesproken wordt, hadden daaraan eerst gedacht toen zij al op weg waren. Plotseling schiet het hen te binnen, en dan zeggen zij tot elkander: “Maar wie zal ons de steen van de deur des grafs afwentelen? De steen is zwaar. Wij zijn maar zwakke vrouwen. Wie zal ons helpen? Hoe krijgen wij de steen weg?” Hun zorgen waren niet nodig geweest, want er staat in het vierde vers: “En opziende zagen zij, dat de steen afgewenteld was”. Het gaat in het leven van Gods volk altijd naar het woord: “En die thuis bleven, deelden de roof uit”.

De koningen, hoezeer geducht,
Zijn met hun heiren weggevluht;
Zij vloten voor Uw ogen;
De buit van 't overwonnen land
Viel zelfs de vrouwen in de hand,
Schoon niet mee uitgetogen.
Al laagt g' o Isrel, als weleer,
Gebukt bij tichelstenen neer,
Toen gij uw juk moest dragen,
En zwart waart door uw dienstbaarheid,
U is een beter lot bereid:
Uw heilzon is aan 't dagen. (Ps. 68:6)

De weg van een kind van God is een moeilijke weg, een gang door het dal der moerbeziebomen. Maar er zijn in deze weg ook verrassingen. Wanneer er geen moeilijkheden waren, dan zouden er ook geen verrassingen zijn. “Blijdschap”, zo vinden wij in de oude rijm van de 97e Psalm, “blijdschap komt na veel smart” (vs. 7 berijming van Datheen).

“Zagen zij een jongeling, zittende ter rechterzijde, bekleed met een wit lang kleed, en werden verbaasd”. Geen krijgsknechten, geen zegels, geen steen tegen de deur van het graf, maar een engel, die in het graf de komst van de vrouwen afwachtte.

Deze engel zat. Hij liep of vloog niet heen en weer. Nee, hij was zeer rustig. Ach, waarom zou hij dit ook niet geweest zijn? Zijn houding gaf rust te kennen. Rust – kent u de inhoud van dit woord? Is er rust in de wereld? Nee, er is geen rust in de wereld. De wereld kan niet thuisblijven. De wereld graaft haar eigen graf. De goddeloze kan niet rusten. Hij is “als een voortgedreven zee, want die kan niet rusten, en

haar wateren werpen slijk en modder op. De goddelozen, zegt mijn God, hebben geen vrede” (Jes. 57:20-21). De armoede van de wereld is niet uit te spreken. Om rust te vinden, moet u andere wegen inslaan. Onder alle mensenkinderen is er Eén geweest Die rust had. Veel, ontzettend veel leed Hij. Wat Hij geleden heeft, dat heeft nooit iemand geleden. Ja, het lijden van de gehele wereld valt erbij weg. Maar Hij had rust. De Kerk van Jezus Christus zingt somtijds:

In de grootste smarten

Blijven onze harten

In den HEER' gerust (Ps. 33:10).

Dat heeft Hij ook gezongen, al heeft Hij het niet gezóngen. Jezus was goed. Hij stond goed. Zijn uitgangspunt was goed. Zijn oogmerk was goed. Hij was verenigd met God. Door Hem is de rust verworven, voor een ander. Misschien wel voor u! Hij heeft de rust verworven door Zijn lijden, door Zijn sterven en door Zijn verrijzenis. Snakt gij naar rust? Hebt u geen rust? En snakt gij naar rust? Christus biedt Zich aan, aan mij en aan u, aan deze ganse vergadering. “En die dorst heeft, kome; en die wil, neme het water des levens om niet” (Openb. 22:17). Als u nu deze aanbieding telt, haar omhelst, dus gelooft in Jezus Christus en in God door Hem, dan hebt u rust. “Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven” (Matth. 11:28). Nee, dan hoeft het alles niet zo effen te wezen. Dat moet u niet denken. U hebt niet rust in de zichtbare dingen en door de zichtbare dingen, maar u hebt rust in God, door het geloof in Jezus Christus. U hebt vrede en blijdschap. Wanneer deze rust voor het eerst wordt genoten, dan is het iets waar men nooit enig idee of gevoel van had gehad. Het is iets nieuws. Het is een deel van het nieuwe waarvan de apostel Paulus spreekt in 2 Korinthe 5, vers 17: “Zo dan, indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel; het oude is voorbijgegaan, zie, het is alles nieuw geworden”. Nu, een van de dingen die nieuw zijn, is de rust.

Gezongen: Psalm 118:8 en 9.

“Zagen zij een jongeling, zittende ter rechterzijde, bekleed met een wit lang kleed”. Deze jongeling was een van die heerlijke geesten die dag en nacht roepen: “Heilig, heilig, heilig is de HEERE der heirschaa-

ren! De ganse aarde is van Zijn heerlijkheid vol” (Jes. 6:3). Paulus noemt hen “gedienstige geesten, die tot dienst uitgezonden worden om dergenen wil, die de zaligheid beërven zullen” (Hebr. 1:14). Hij was bekleed met een wit lang kleed. “Overwinning”, wil dit kleed zeggen. De overwinning was behaald door Hem Die ook der engelen Hoofd is. Hij had de satan de kop vermorzeld. Hij had een volkomen overwinning op de duivel behaald. De zonde en de hel, het graf en de dood, de wereld, het Verbond der werken, het lag alles aan Zijn voeten. Daarom zegt Johannes: “En dit is de overwinning die de wereld overwint, namelijk ons geloof” (1 Joh. 5:4). Dit geloof, het geloof waarvan Johannes sprak, is een vereniging met Christus. En dan zegt de Apostel Paulus: “Wij zijn meer dan overwinnaars, door Hem Die ons liefgehad heeft” (Rom. 8:37).

Schenk aan deze dingen uw aandacht! Doet u dat? Is u met deze dingen bezig, nacht en dag? Zij zijn het waard, behalve dat zij strekken tot verheerlijking Gods. Want de zaliging, de vrijmaking, de redding van een zondaar is louter een werk Gods. Daarom, overdenk deze dingen. Onderzoek ze als zilver, speur ze na als verborgen schatten (Spr. 2:4). Neem een voorbeeld aan de kamerling van de koningin Candacé. Deze man had de Bijbel op zijn knieën, en doorzocht hem. Hij kon dat niet doen, want niemand kan de dingen doorzoeken zonder de Heilige Geest. Toch deed hij het, omdat hij moest. Hij kon het niet missen. Kunt u het nog missen? U bent al zo oud. Ik zie dat uw haar grijs is, dat uw haar aan het uitvallen is. Hoelang geeft gij uzelf nog? Kunt u het dan nog missen? Wat bent u dan toch beklagenswaardig! Wat bent u toch ellendig! Dan hebt u uw hele leven het aanbod van Gods genade in Christus verworpen. Staat u daar nooit eens bij stil? Verworpen... verworpen! En terwille waarvan? Terwille van niets hebt u iets dat alles is, verworpen.

Trapsgewijze werden deze vrouwen gebracht tot de zekerheid des geloofs, tot de ware kennis van de toestand. Een afgewentelde steen, een ledig graf, een engel in het graf – maar de echte blijdschap was er nog niet. Deze is echter ook gekomen. En nu, nu verwonderen zich deze vrouwen al zovele eeuwen. Ja, de Kerk zegt in de 27e Psalm: “Hier weidt mijn ziel met een verwond’rend oog” (vs. 3 ber.). Dat is hier, in dit leven. Wat zal het dan in de eeuwigheid zijn, in de eeuwigheid waarin God in al Zijn luister, in de goedheid en heiligheid van

Zijn deugden, in de rechtvaardigheid van al Zijn doen en laten, zal worden gezien? U begrijpt toch wel dat er aan de lofprijzing van het Opperwezen nooit een einde zal komen? Nooit! En zo zijn deze eenvoudige vrouwen nog altijd bezig.

Een woord van toepassing. – Er was dus, toehoorders, in die dagen een verdeeldheid onder het volk. Het volk in zijn geheel had Christus verworpen. En nu waren er wat vrouwen – zij waren misschien wel op de vingers te tellen – die een afwijkende overtuiging hadden. Daar kwamen dan wat mannen bij. Maar hoe klein zal deze groep wel geweest zijn. De tijdgenoot van de Heere Jezus wist heel goed wie gelijk had. Wel, dat sprak toch vanzelf? Dat was toch duidelijk? Dat waren toch de leidlieden, de oversten? Wat was er van die Leraar overgebleven? Ga dan eens naar het kruis. Daar stonden een paar vrouwen. Dat was al. Ach, die vrouwen waren zeker niet helemaal in orde. Waren het normale vrouwen geweest, dan zouden zij daar niet gestaan hebben. De geschiedenis heeft anders geoordeeld. Ja, ja, zo kan het gaan in het leven. “Die de eerste is in zijn twistzaak, schijnt rechtvaardig te zijn; maar zijn naaste komt en hij onderzoekt hem” (Spr. 18:17). Zo gaat het in het leven. Pas op, vertrouw op uw hart niet, vertrouw op uw naaste niet, vertrouw op de meerderheid niet en vertrouw op de menigte niet. Hier liggen waarlijk voetangels en klemmen. U kunt zich lelijk vergissen.

Ik zei: de geschiedenis heeft geoordeeld, en Christus en de vrouwen gerechtvaardigd. Maar nu komt er een vraag. Waar zouden wij gestaan hebben? Neem eens aan dat hetzelfde zich kan herhalen in deze tijd. Waar zouden wij staan? Is dat geen vraag? Waar zouden wij staan? Misschien denkt u: “Ja, dat is van tevoren niet te zeggen”. En wellicht is u ook geneigd om te zeggen: “Ja, dat weet ik niet”, of: “Ja, dat spreekt toch vanzelf. Ik zou aan de kant van de vrouwen staan, aan de kant van de Heere Jezus”. Nu laat mij u zeggen dat ik het niet met u eens ben, in geen enkel opzicht. Zo zijn deze vragen niet te beantwoorden. Om deze en dergelijke levensvragen te kunnen beantwoorden, moet er wat anders wezen; anders vergist men zich. “Wat moet er dan zijn?”, vraagt u. Niets anders en niets minder dan de Heilige Geest. Die moet u in uw hart hebben. Wanneer u de Heilige Geest niet in uw hart hebt, dan kunt u zeggen wat u wilt, u kunt zeggen: “Ik zou hier staan”, of u kunt zeggen: “Ik zou daar staan” – het betekent niets.

U moet beginnen met u af te vragen of u uzelf gezien hebt onder de menigte van toen, onder de roepende, huilende, schreeuwende, krijsende menigte: “Laat Barabbas los! Laat Jezus gekruisigd worden!” Als u zich onder deze menigte gezien hebt, als u weet dat u deel uitmaakt van de menigte die door de geschiedenis totaal veroordeeld is in haar optreden, dan staat u aan de goede kant en anders niet. Wanneer u gezien, bekend en beweend hebt dat Kajafas, Pilatus, Herodes, de krijgsknechten, het Joodse volk, uw knechten zijn geweest om de Heere Jezus te kruisigen, dan staat u aan de goede kant. Dan hebt u gezien dat uw zonden gebruik gemaakt hebben van deze mensen om de Heere Jezus aan het kruis te slaan. Men spreekt van zelfkennis, nietwaar? Men heeft er al zoveel van gesproken, en de spreuk “gnoot-hi se auton” (dat is: ken uzelf) werd gezegd uit de hemel gevallen te zijn. Welnu, iemand die zich onder de huilende, krijsende menigte niet gezien heeft, en ook niet te weten is gekomen dat het zijn zonden zijn die Christus aan het kruis hebben geslagen, die heeft geen zelfkennis. En nu mag hij spreken over zijn geloof en liefde tot de Heere Jezus, en het eens zijn met de vrouwen, en zeggen dat hij alles er wel voor over zou hebben, enzovoort – het is zelfbedrog. En u zult er achter komen ook, dat het zelfbedrog is.

Weet u wat geloof is? Geloof in Jezus Christus, weet u wat dat is? Dat noem ik als derde kenmerk. Zegt u eens wat geloof in Christus is. Hebt u getracht het te formuleren voor uzelf? Nu zal ik het u zeggen. Het is een uitgaan uit alles en een overgaan in God. Dat is geloof. Was dat uw beschrijving? Dat is het geloof. Als het dat niet was – ik kan daar nu niet op ingaan, maar als u kunt, als het u geschonken wordt, denk er dan eens over – dan zou er geen vrede, geen rust wezen. Denk eens na over wat ik nu zeg. Als het geloof niet was een uitgaan uit zichzelf en een overgaan in God, dan zou er geen vrede, geen rust wezen, nergens. Is het te veel samengedrongen wat ik nu zeg, denk erover na, als u kunt. Krijgt u de draad te pakken, dan zult u zien waarheen deze draad wordt geleid. Tot zover over het derde kenmerk.

Een vierde kenmerk is dit dat men, onder alles en ondanks alles, zich voorgenomen heeft om, rekenende op de bijstand en de leiding Gods, de Heere te volgen door het bezaaide, maar ook door het onbezaaide. Een begenadigd mens overrekent dikwijls de kosten. Hij wordt er zeker in deze tijd toe gedrongen, nu de wolken zo laag hangen. Hij

heeft zich voorgenomen, rekenende op de genade en bijstand en leiding Gods, de Heere te volgen, te volgen tot op het ziekbed, te volgen waarheen ook, te volgen tot in de dood. Dat is het vierde kenmerk.

Hieraan kunt u weten, of u staat aan de goede kant. En hebt u deze zaken niet, dan zegt u nog altijd: “Laat Barabbas los en laat Jezus gekruisigd worden!” Degenen van wie de vrouwen verschilden, hebben van de dingen om het behoud waarvan zij de Heere Jezus hadden verworpen, maar een korte tijd mogen genieten. U weet waar het om gegaan was. U weet waar het altijd om gaat. U weet het toch? Het was gegaan om het behoud van de tempel, van de godsdienst, van vele aangename dingen in het leven, van zijn positie, van zijn kapitaal en van zijn traktement. Deze mensen hadden dikwijls gedacht: “Als het gehele volk in die nieuwe rabbi, in Jezus van Nazareth, gaat geloven, waar moeten wij dan heen met de tempel en met onze goede godsdienst, met onze voorvaderlijke godsdienst? En waar moet het heen met ons? Wij hebben toch van al deze dingen onze inkomsten.”

Ja, waarom hebben deze mensen zo gesproken? Er zijn twee redenen voor op te geven. De eerste is: zij kenden Christus niet. En de tweede: zij hadden een verkeerde voorstelling van de Messias. Dat zijn de twee dingen waar de Kerk van Christus Jezus in dit leven altijd tegenaan botst. Nu, als de mens geen kennis van Christus heeft, en verkeerde voorstellingen van Hem bezit, dan vervalt hij er vanzelf toe om te trachten de wereld te behouden. Dat moet, want het is óf Christus óf de wereld. Maar nu heb ik gezegd dat deze mensen er nog maar kort van genoten hebben: veertig jaren. Wie oud geworden is in die tijd, heeft er veertig jaren van kunnen genieten. En toen, toen zijn de mannen met het verdervende wapen gekomen (Ezech. 9), om het alles in stukken te slaan. Ja, als wij het eerst vanbinnen hebben afgebroken, dan komen de horden, die het vanbuiten verwoesten. Dat is de gang van zaken.

Nu kan het zijn, dat u toegelaten wordt – u, verwerper van Christus, u, ellendig schepsel, die nooit Christus toestond om in uw hart Zijn intrek te nemen en Zijn troon op te richten – om van wat u in deze wereld hebt nog een beetje te genieten. Maar dan moet u naar de doden toe. En dan? Dan hebt u geen leven meer, maar een eeuwig zielsverderf. Zie dat u ertoe komt om los te laten terwille van Christus. Houd het uw kinderen voor. Laat uw kinderen niet de indruk krijgen dat het

van het grootste belang is dat zij hier een goede positie verkrijgen en een kapitaal verwerven. Maar laat uw kinderen weten dat het van het allergrootste belang is dat zij bekeerd worden, dat zij aan de goede zijde komen te staan, dat zij kinderen Gods worden. Gelukkig de kinderen wie het nog gezegd is en gezegd wordt. En dan geve het Opperwezen dat er nog velen van deze kinderen mogen worden bekeerd. Ik heb kort geleden in een predikatie gezegd: wilt u iets voor uw volk wezen, bekeer u dan, want als er in Sodom en Gomorra wat meer geweest waren, deze steden zouden niet verwoest zijn geworden.

Amen.

Gebod:

Laat het hart, Heere, zeggen: “Bekeer ons en wij zullen bekeerd zijn”. Een mens die door Uw genade is losgemaakt van zichzelf, verbonden is aan U, heeft een moeilijk leven. Maar van zijn moeilijkheden heeft hij gemak, en niets anders dan gemak. Iemand die de wereld zoekt, kan, althans gedurende een bepaalde tijd, het vrij aangenaam hebben, maar het zal blijken dat hij niets anders had dan onaangenaamhedenbarende dingen. Leer ons zien bij een ander licht dan het onze. Leer ons zien door Uw ogen, Heere. Dit hadt Gij deze vrouwen geleerd. Zwak waren zij, twijfelmoedig, in sommige opzichten dwalende. Maar toch, Gij hadt hen geleerd te zien Uw schoonheid, Uw onmisbaarheid. En het was zoals de engel tot hen zei: “Gij zoekt Jezus”. O, als dat van ons gelden mag: “Gij zoekt Jezus”, wat is dat dan groot. Want dit heeft niemand van zichzelf. En wat een overwinning moet er niet behaald zijn en telkens behaald worden, om Jezus te kunnen en te willen zoeken. Maar toch: “Die Mij vindt, vindt het leven, en trekt een welgevallen van den HEERE. Die Mij haten, hebben den dood lief.” Zo zien wij ons dan geplaatst voor de keuze. Laat ons de goede keuze gedaan hebben. Laat ons de goede keuze doen.

Zegen het woord dat deze middag gesproken is. Vergeef het zondige. Vernieuw ons naar Uw beeld. Leid ons in het spoor der gerechtigheid om Uws Naams wil. Begeef noch verlaat ons. Beschut en behoed ons, en doe ons ons aanbevelen aan Uw zorg, goedheid en liefde.

Amen.

Gezongen: Psalm 118:10 en 11.

Predikatie over Markus 16:6, 9 april 1950, eerste paasdag

Gezongen: Psalm 63:1, 2 en 3.

Gelezen: De Wet des Heeren; Markus 16:1-14.

Gebed:

Doe ons, algenoezaam en aanbiddeijk Opperwezen, uit Wie en door Wie en tot Wie alle dingen zijn, naderen tot U met diepe eerbied en erkentelijkheid des harten en in Uw vreze. Gij hebt het zo gemaakt dat wij weer aan de morgen van deze tot Uw dienst afgezonderde dag met elkander aan deze plaats tezamen konden komen. En nu zijn wij geschaard om Uw Goddelijk Getuigenis, en vragen van U dat U ons in deze weg wilt gedenken. Door Uw Woord wordt ons bekendgemaakt, niet alleen dat Gij alles goed gemaakt hebt, maar ook dat het opnieuw goed gemaakt is. Gij waart in Christus de wereld, die moed- en vrijwillig van U was afgefallen, met Uzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende, en hebt het woord der verzoening in ons gelegd.

Mogen wij nu horen, acht geven en ter harte nemen, mogen wij geloven hetgeen de Geest tot de Gemeente zegt, dan mogen wij tegelijkertijd zien hoe ook in de herschepping alle dingen schoon gemaakt zijn, zó gemaakt zijn, dat een mens zich niet ongelukkig behoeft te gevoelen, veel minder dat hij zou verloren moeten gaan. Ons wordt in het Evangelie een weg gewezen die geheel effen is: "het effen recht des Heeren". En mogen wij deze weg betreden en daaraan vasthouden, dan zien wij de waarachtigheid van het getuigenis van de profeet: "Hij doet wonderen, Hij alleen". Want Gij gaat dan vóór ons uit in Uw gezegende, nimmer feilende voorzienigheid, en het gaat ons als de discipelen die op het meer van Galilea de ganse nacht tevergeefs gevist hadden: toen zij op het land kwamen, vonden zij de dingen gereed. "Zij die te huis bleef, deelde den roof uit".

Doe ons met elkander over deze dingen nadenken. Haal ons uit onze eigen gedachten en overleggingen, want wij zijn van mening dat wij het al begrepen hebben. Wij hebben niets begrepen, voordat Gij ons in de Waarheid leidt. "Zo iemand meent iets te weten, die heeft nog niets gekend, gelijk men behoort te kennen". Dit menen is onze duisternis. Het staat ons in de weg. En omdat wij er ons aan vastklemmen, is het ook onze ondergang. Alleen door Uw Geest kan het

terechtkomen, komt het ook terecht. Want met onze kracht is niets gedaan. En hetzelfde kan getuigd worden van ons verstand, van onze wil en van ons oordeel. Het is “door U alleen, om het eeuwig welbehagen”. Heere, doe ons dan spreken en horen wat de Geest tot de Gemeente zegt.

Gedenk met ons onze zieken, hen die ver van ons verwijderd zijn, ook onze geestelijk-zielen. Erbarm U over ons volk, het koninklijk huis, de regering. Erbarm U over een wereld die het maar niet goed kan krijgen, en niet wil weten dat zij het ook in de toekomst niet goed kan krijgen. Heere, leer nog deze of gene dit inzien en het wenden naar U, bij Wie uitkomsten zijn boven alle verwachting. Richt op deze dag Uw Rijk op, en versterk het overige dat sterven zou. Treed niet in het gericht met ons. Wij staan hoofd voor hoofd schuldig. Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren.

Amen.

Ja, wat dacht ik, toen wij de schone verzen zongen van de 63e Psalm? Ik merkte op dat in deze psalm de dingen gezegd worden zoals zij worden ervaren wanneer wij door de Heilige Geest worden bearbeid. Zo is het met het gehele Woord. Als het hart geopend is voor Christus, dan is de Bijbel ook geopend, en dan mogen wij wat lezen. Dan is het enkel verwondering. Diepe beschaamdheid bekleedt ons dan. Wij kunnen niet uit over de grootheid en de goedheid Gods en over de verwerpelijkheid van onszelf en het onze.

Terwijl wij zongen, dacht ik: maar wat komt het er dan toch op aan dat de mens toeziet op wat hij leest, en ook op wat hij zingt. Want wie niet door de Geest geleid wordt, kan niet goed schrijven, en ook niet goed dichten of zingen. En al zouden wij deze dingen lezen of zingen, wij zouden daardoor vrij- en moedwillig onszelf verwarren, in de duisternis brengen. Daarom zingen wij geen gezangen. Ik heb hier nooit, zolang als ik in deze stad ben, iets van gezegd. Ik houd niet van drijven. De Waarheid is voor mij veel te gewichtig en eenvoudig. Maar nu komt dat zo voor. Ik zeg: daarom zingen wij geen gezangen. Onder deze gezangen zijn wel somtijds schone liederen, maar het geheel aanvaarden wij niet. En ofschoon wij ook wel eens zouden willen dat er meer rijkdom was om verzen te kiezen, zo wensen wij ons met ons ganse hart te houden aan de psalmen. Zo hebben wij in de dingen geleide nodig.

En dit was de derde gedachte: als wij ons nu zo op onze eigen gedachten laten drijven, dan gaat juist het kostelijke voor ons verloren. Dat wat wij moesten zien, dat zien wij niet. En zo wordt dan vervuld: “Horende hoort, maar verstaat niet, en ziende ziet, maar merkt niet” (Jes. 6:9). En omdat de Kerk – de gelovige, bedoel ik – dit somtijds beseft, bidt zij:

Zend, HEER’, Uw licht en waarheid neder,
En breng mij, door dien glans geleid,
Tot Uw gewijde tente weder;
Dan klimt mijn bange ziel gereder
Ten berge van Uw heiligheid,
Waar mij Uw gunst verbeidt. (Ps. 43:3)

En dat is ook het geval met het horen van preken. Wij hebben de Geest nodig om in staat te zijn de geesten te beproeven. Er is immers zoveel dat erop lijkt. Maar het innige, dat wat kracht geeft – wij hebben in de 63e Pslam gezongen van het Goddelijk alvermogen – dat Goddelijk alvermogen, dat is er somtijds niet in. En alles moet erin wezen. Christus moet erin zijn. Want “Christus is alles en in allen (Kol. 3:11).

Gij herinnert u misschien dat ik de laatste jaren op een dag als deze gesproken heb uit Markus 16. Het vorige jaar heb ik dat gedaan over de woorden: “Hij is opgestaan”.* Gij vindt deze woorden in het 6e vers van Markus 16. Nu vraag ik uw aandacht voor wat onmiddellijk hierop volgt, voor deze woorden:

“Hij is hier niet”.

Gezongen: Psalm 42:1 en 7.

“Hij is hier niet”, Hij, de Heere Jezus Christus, de waarachtige, rechtvaardige Mens, en tegelijkertijd de waarachtige God en het eeuwige leven, God en Mens in één Persoon. Het is naar mijn overtuiging zó dat, liet men de waarheid dat Jezus Christus God en Mens is, los, men het ganse christendom kwijt zou wezen. Wij hebben het al

* Deze predikatie is niet beschikbaar.

gezegd: Christus is alles en in allen. Hij heeft geleden, niet in Zijn Goddelijke natuur, maar in Zijn menselijke natuur. De Goddelijke natuur kan niet lijden. De menselijke natuur is de offerande, gebracht voor onze zonden. En deze offerande is op de Hemelvaartsdag geplaatst geworden voor het aangezicht des Vaders. Wie nu bidt in Geest en in Waarheid, die bidt zó: “O God, ons Schild, zie en aanschouw het aangezicht Uws Gezalfden. Want één dag in Uw voorhoven is beter dan duizend elders; ik koos liever aan den dorpel in het huis mijns Gods te wezen, dan lang te wonen in de tenten der goddeloosheid” (Ps. 84:10-11). De Goddelijke natuur was het altaar van de offerande. Deze natuur heeft ook de menselijke ondersteund en aan de offerande eeuwige waarde gegeven. De waarde van de offerande van de Zoon Gods is zó groot, dat wij niet in staat zijn om te zeggen hoe groot zij is. In de ogen van de apostel was het zó, dat hij niet voorgenomen had iets te weten dan Jezus Christus, en Dien gekruisigd (1 Kor. 2:2).

Als een mens daar nu ook iets van zien mag, dan verenigt hij zich met Christus. Weet u wat dat is? Zich met Christus te verenigen, dat is in Hem te geloven; en in Hem te geloven, is zich met Christus te verenigen.

Als een mens zich met Christus verenigt, dan heeft Christus de deur van zijn hart opengedaan. En als dit is geschied, dan doen wij de deur open voor Christus. Want in het geloof werken wij in de kracht van Christus. Dat beschrijft de apostel Paulus zo treffend in Filippenzen 2: “Werkt uws zelfs zaligheid met vreze en beven; want het is God, Die in u werkt beide het willen en het werken, naar Zijn welbehagen” (vs. 12 en 13).

En wie zich met Christus heeft verenigd, die heeft in Hem gevonden al wat hij nodig heeft. Als u zo gelukkig zijt dat u gelooft, u dus met de Heere Jezus hebt verenigd, dan zegt ge: “Nu zoek ik niets meer”. Ik kan u niet in een ogenblik zeggen wat zo’n mens is, hoe hij is, hoe hij zich voelt, hoe hij ziet, hoe hij verstaat, hoe hij gelooft. Maar iemand die zich met Christus verenigd heeft, zegt: “Nu ben ik niet nieuwsgierig meer naar enig ding”. Het is met hem zó: “Mijn overdenking van Hem zal zoet zijn” (Ps. 104:34).

Een mens die zich met Christus verenigd heeft, kan het ermee doen. Hij heeft genoeg. “Het is genoeg”, riep Jakob, toen hij van zijn

zoon Jozef hoorde, “Jozef leeft!” “Het is genoeg”, zegt de begenadigde, “Jezus leeft en zal leven tot in alle eeuwigheid”. Hier valt de gehele wereld weg. Ik heb u kort geleden gezegd dat men de ark voor de god Dagon plaatste, en dat men de volgende morgen vond dat Dagon gevallen was. Christus doet alles vallen: de wereld, de zonde. Ja, u kunt Christus niet kennen zonder vergeving van zonden te hebben. Wie het anders zegt, spreekt de Waarheid niet. Hij verstaat de dingen niet. U kunt Christus ook niet kennen zonder tegelijkertijd wedergeboorten te zijn.

“*Hij is hier niet*”. Maria Magdalena en de andere Maria en Salome stonden aan het graf waarin Jozef van Arimathea en Nicodemus het lichaam van de Heere Jezus hadden gelegd. Zij waren vroeg, zeer vroeg op de eerste dag der week Jeruzalem uitgegaan. Het graf van Jozef van Arimathea trok deze mensen meer dan al wat Jeruzalem hun aanbood. Het was in deze mensen, zoals het was in iemand die deze woorden gesproken heeft:

Jezus is 't alleen,
Daar mijn hart trekt heen.
Naar die Levensvorst
Mijne ziel gedurig dorst.

Aan het graf gekomen, zagen zij dat de steen, die hun zorgen gebaard had, afgewenteld was, en dat het graf ledig was. Maar zij werden opgevangen. Dat doet God altijd. In het graf zagen zij een engel, en deze engel had voor deze vrouwen slechts vriendelijke woorden: “Zijt niet verbaasd. Gij zoekt Jezus den Nazarener, Die gekruist was; Hij is opgestaan, Hij is hier niet”, enzovoort. In een van de psalmen naar de berijming van Datheen staat: “Zonder troost zij niet sterven”. Men kan ook zeggen: zonder troost zij niet leven. Een begenadigd mens heeft geen troost buiten Christus. En wanneer hij zou menen ertoe te moeten komen om vast te stellen dat hij zich vergist had, dan zou hij geen leven meer hebben. “Buiten Jezus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf”.

De Zoon Gods was Mens geworden, en had zich geplaatst daar waar de mens zich bevond. Nu had de mens gezondigd, en God had gezegd: “Ten dage als gij daarvan eet, zult gij den dood sterven” (Gen. 2:17). Nu zou Christus geen Middelaar Gods en der mensen geweest zijn, wanneer Hij niet gestorven was. Maar Hij is gestorven. En Jozef

van Arimathea en Nicodemus hebben Hem begraven, opdat men weten zou dat Hij waarlijk gestorven was. Maar dat was nu alles voorbij. God was verzoend. De gerechtigheid had het hare gekregen, en de Wet ook. Zonde, dood en duivel waren overwonnen, en de zaligheid was verworven.

“Hij is hier niet”. Dat Hij op deze aarde zijn discipelen gedurende nog zes weken verschenen is, dat is niet omdat Hij nog geen recht op de hemel had. Onmiddellijk na Zijn verrijzenis uit het graf had Hij ten hemel kunnen varen. Het is geschied op de veertigste dag na Zijn verrijzenis uit het graf.

Gezongen: Psalm 118:10 en 11.

“Hij is hier niet”. En tóch is Hij hier! Het Evangelie wordt verkondigd, en wij hebben de Heilige Schrift in huis, en het Evangelie stelt ons Christus voor. Het doet méér: het biedt ons Christus aan, het legt ons Christus aan onze voeten. Deze aanbieding geldt mij, zij geldt u, en zij geldt allen die door de Voorzienigheid met de Waarheid in aanraking gekomen zijn. Daar moeten wij nu vroeg of laat rekenschap van geven; niet van uw val in Adam, niet van de zonden die gij in uw leven gedaan hebt. De val in Adam is vreselijk, want hier is alle ellende uit voortgekomen. En de zonden die wij in ons leven bedrijven met gedachten, woorden en werken, door doen en door niet-doen, zijn ontelbaar. Daarvan moeten wij geen rekenschap geven, maar van ons niet-aannemen van Christus. Want wie Christus niet aanneemt, al zijn zonden blijven. Hier helpt niets. U moet u nooit bedriegen, nimmer laten bedriegen, dat er iets betekenis zou hebben in betrekking tot onze zaligheid behalve het zijn in Christus. Als het waar is wat de apostel gezegd heeft, dat Christus alles is, dan is er buiten Hem niets anders dan schuld en zonde. Iedere begenadigde weet dat, want in het ogenblik waarin hij Christus uit des Vaders hand aanvaardde, was hij verdoemelijk voor God. En niet alleen hebben wij vrijheid om Christus aan te nemen, wij worden ertoe geroepen, wij zijn er toe verplicht! *“Dit is het werk Gods, dat gij gelooft in Hem Dien Hij gezonden heeft”* (Joh. 6:29).

Wanneer gij nu, als Lydia, met een geopend hart acht geeft op deze dingen, zo gij hoort wat de Geest tot de Gemeente door het Evangelie

spreekt, zo gij sterft aan al wat buiten Christus is, en u wentelt op Christus, dan zijt gij ook niet meer hier; dan zijt gij, als de Heere Jezus, boven. Ik zal trachten dit voor u aan te halen uit de brief van Paulus aan de Efeziërs: “Maar God, Die rijk is in barmhartigheid, door Zijne grote liefde waarmede Hij ons liefgehad heeft, ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft ons levend gemaakt met Christus (uit genade zijt gij zalig geworden), en heeft ons mede opgewekt, en heeft ons mede gezet in den hemel in Christus Jezus” (Ef. 2:4-6). Dit is de werkelijkheid voor ieder die gelooft. Wanneer een mens gelooft, en hij hoort woorden als welke wij u zo-even uit de Schrift aanhaalden, dan zegt hij: “Amen! Gode zij lof en dank en eer, dat dit waarachtig is, waarachtig is ook in mij.” Of zo’n mens ook aangevochten en bestreden wordt, dat doet hieraan niets af, want het is nu eenmaal zo.

Maar hij is ook nog hier, en hier heeft hij een taak. Deze taak is gehoorzaam te zijn aan de overheid, zijn naaste lief te hebben als zichzelf. Hij heeft een hart ontvangen, een nieuw hart, dat klopt voor zijn naaste, dat de ellende van zijn naaste kent, zodat het hem, behalve uit kracht van verzoeking, verhindert om ook maar één harde gedachte over zijn naaste te hebben, verhindert om van zijn naaste te spreken. Hier heeft hij vooral Christus te belijden. Wat een taak! Welk een roeping, Christus te belijden, in gedachten, in woorden en werken, Christus op het oog te hebben, en waar het pas geeft – want de rechtvaardige kent tijd en wijze – van Christus wat te zeggen, te formuleren, onder woorden te brengen hetgeen de Heilige Geest in het hart gewerkt heeft. Want dát is de belijdenis van de Kerk, nietwaar? Zo zijn de twaalf artikelen er gekomen, zo zijn de drie formulieren van enigheid er gekomen.

De mens die zonder de Heilige Geest is, heeft niets te belijden, want hij weet niets. Hij steunt op zijn verstand, en in de Spreuken vinden wij: “Vertrouw op den HEERE met uw ganse hart, en steun op uw verstand niet” (Spr. 3:5). Hij weet niets te zeggen, hij is hoogmoedig, hij is vermetel, wanneer hij iets zegt over de dingen die des Geestes zijn. Verstaat u het? Kunt u het beamen? Hard? *Hard?* Vleierij is hard! Een bedrieglijke prediking is hard. Dít is niet hard. De Waarheid is niet hard. De Waarheid is een schat, in leven en in sterven. Zoek haar te kennen; het zal voor uw lichaam ook goed zijn.

Vele mensen zijn hun evenwicht kwijt. Er wordt over geklaagd dat er zoveel zenuwachtige mensen zijn. Dit wordt toegeschreven aan de druk, en aan de angst en vrees voor een derde wereldoorlog. Ik ontken de betekenis hiervan niet. Maar als men rust had vanbinnen, dan zou men daarin een tegenwicht hebben. Deze rust is door het geloof. “Wij die geloofd hebben, gaan in de rust” (Hebr. 4:3). Maar dan moet men zeker weten dat het de Waarheid is die men aanhangt. En dat is mogelijk. Want als de Waarheid in ons is, dan is er Eén die zegt dat het zo is, en dat is de Heilige Geest. De hele wereld staat hier machteloos tegenover. Alle kerken zijn bestemd om te moeten wijken voor de Waarheid. Christus blijft over. Hij zal straks op de wolken des hemels gezien worden. Dan zullen allen zwijgen, en de mond van hen die Christus toebehoord hebben, zal dan geopend worden: “Het Lam Dat geslacht is, is waardig te ontvangen de kracht, en rijkdom, en wijsheid, en sterkte, en eer, en heerlijkheid, en dankzegging” (Openb. 5:12).

Maar een begenadigde is zélf hier niet. Hij wás hier. Dat weet hij, zoals het hem ook bekend is dat hij hier niet meer is. Toen hij hier was, zocht hij het in zichzelf, in de zonde, in de eigengerechtigheid, in zijn naaste. Als hij hierin gebleven was, zou het een omkomen voor hem geweest zijn. Hij denkt somtijds met ontzetting aan deze tijd terug, en hij zegt: “O, God had mij toen weg kunnen nemen. En als Hij dat eens gedaan had! Maar, Hij had wat beters voor mij weggelegd. Hij spaarde mijn leven, en Hij bewaarde mij voor de zonde tegen de Heilige Geest, welke zonden ik ook gedaan heb. Hij overtuigde mij. Hij bracht mij in mijn doodstaat in Adam. Hij toonde mij dat ik een zondaar was, dat ik hierin niets kon veranderen, dat ik onder de vloek lag. En hier begaf mij alles, de grond zonk hier onder mijn voeten weg. Maar Hij openbaarde Zichzelf in Jezus Christus. Hij trok mij, en Hij gaf mij Zichzelf, en deed ook mij mijzelf geven. En toen heb ik gemerkt dat ik grond onder de voeten had. Hoe gezegend en dierbaar waren toen woorden als deze: ‘Gij staat door het geloof’ (Rom. 11:20). Waarlijk, ik bemerkte toen dat ik stond, dat mij een geestelijke ruggengraat geschonken was. Ik bemerkte ook dat ik een toegang had tot de Vader. Ach, ik heb toen zoveel bemerkt. ‘Wij zien het, maar doorgronden ’t niet’ (Ps. 118:11 ber.)”

Hoe is het met u? Wat vindt u van deze dingen? Ja, ik doe u deze vraag niet omdat wij belangstelling hebben voor wat u vindt. Want wij

weten dat wat u vindt, niets betekent als u buiten Christus is. Maar wij spreken, of het een middel mocht wezen om u tot uzelf te brengen. Is het zover gekomen dat u als de verloren zoon werd gebracht in uzelf, en hebt u toen niets anders gevonden dan wat u voor God verdoemelijk deed zijn? Hebt u God gerechtvaardigd? Dat is het begin. Want “op dezen zal Ik zien, op den arme en verslagene van geest en die voor Mijn Woord beeft” (Jes. 66:2). Ten aanzien hiervan moet u zichzelf onderzoeken. Ons leven moet bloot gelegd zijn. Dit is de zaak waar het om gaat. Want de mens heeft vele vonden gezocht, nietwaar? Dat vindt u in de Bijbel. Wij redeneren er omheen. Is dat niet zo? En wij trachten ons tegenover God en tegenover onszelf en onze naasten te handhaven. Dat is al wat bij ons gevonden wordt. En als de Heilige Geest in ons gekomen is, en ons bewerkt, krijgen wij te zien hoe wij, wát ons leven naar het uitwendige moge geweest zijn, in de diepte van ons bestaan nooit anders waren dan vijanden van God.

Hebt u dat geleerd? De apostel Paulus had dit geleerd. “Vijanden zijnde, met God verzoend door den dood Zijns Zoons”, zegt hij (Rom. 5:10). Dan vindt een mens het in Christus Jezus, niet meer in zichzelf, maar geheel in Christus Jezus. En dan kan hij het niet helpen dat hem dat te beurt viel. Want dit zijn zaken die men niet zoekt. Men kan ze niet zoeken, omdat men ze niet kent. Maar wanneer ze geopenbaard zijn, wanneer God in Christus geopenbaard is, dan beginnen wij te zoeken, en wij zeggen met de dichter van de 119e Psalm: “U zoekt mijn hart; mijn oog blijft op U staren” (Ps. 119:5 ber.). Het is alles niet altijd zo zeker van het eerste ogenblik af, want men komt meestal “bevende als een vogeltje uit Egypte” (Hos. 11:11). Maar straks ligt alles vast.

Verstaat u het? U kunt dit in de wereld toch niet vinden? En in uw eigen schijnchristendom hebt u dat ook niet aangetroffen. Maar als het voorrecht u te beurt gevallen is, dan hebt u het in Christus mogen zien, en met Christus zijt u het deelachtig geworden. En dat móét nu gezien zijn voordat u het tijdelijke met het eeuwige verwisselt. Zult u deze leer niet vergeten? Zij is de enige ware leer. Bid God altijd dat Hij u erbij houdt. Ik hoef u niet te zeggen dat er heel wat zijn die het anders voorstellen. Het heeft generlei betekenis. Zó is het en het andere is het niet! Dit zal openbaar worden bij de wederkomst van de Heere Jezus Christus op de wolken des hemels.

Als u het mist, gebruik dan de Bijbel en de geschriften die het zeggen zoals wij het u hebben mogen prediken zovele jaren lang. Helaas, het heeft bij de meeste mensen geen goede uitwerking gehad. Honderden, duizenden in ons vaderland zijn er weer van afgevallen. Eerst was het in hun schatting de Waarheid. Toen men de strekking zag, toen men begon te verstaan wat dat meebracht, heeft men haar losgelaten. Misschien laat u haar straks ook wel los. Maar als u het doet, dan maakt u zichzelf vrijwillig en moedwillig ongelukkig. Dat zeg ik u, en dit zal waar bevonden worden in de dag waarin alle dingen geopenbaard zullen worden.

Ach, gave God dat u zich afzonderde en bekende dat u het mist, dat u dag en nacht begon te roepen, dat u een ernstig onderzoek instelde, en dat u met al uw moeilijkheden bij een onbekende God kwam. Ik zeg niet dat het helpen zou, maar ik kan wel zeggen dat het bij velen zo begonnen is. En dan breken, zoveel als u geschonken is en geschonken wordt, met de zonde. De zonde is een listige vijand. En dan zo doorgaan, al zou het uw hele leven moeten duren.

En als u meent dat u het bezit, denk dan maar eens aan het woord van iemand die het verstond. Deze zei eens: “Goed menen heeft velen doen wenen”. Er is geen prediking van Wet en Evangelie waaronder niet verscheidene mensen zijn die ménen dat zij het bezitten. Dat leert de Schrift. En dat moet u ertoe brengen om uzelf af te vragen of gij ook niet iemand zijt die het méént te bezitten.

Maar als u het bezit, als het Woord en de Heilige Geest getuigen in uw hart dat u het bezit, nu, dan geve God dat u dikwijls verwonderd moogt wezen en dankbaar, dat u in eenvoud en oprechtheid uw weg moogt gaan, God en ook uw naaste moogt liefhebben, het belang van uw naaste moogt zoeken, hem van harte moogt genegen zijn, want dat is het “vlesen hart”. Nooit liegen! Het is zo gemakkelijk om u met een leugentje uit de moeilijkheden te helpen. Het staat alles aangetekend bij God. Maar hébt u gelogen, hébt u gezondigd, hébt u kwaad gedaan, bekennen, en kruipen naar het bloed van Christus, naar het kruis des Heeren, bekennen en Zijn Woord geloven! “Die zijn overtredingen bedekt, zal niet voorspoedig zijn; maar die ze bekent en laat, zal barmhartigheid verkrijgen” (Spr. 28:13). Wij hebben vrijdag gezegd – en gij vindt het op de omslag, op de laatste pagina van de “Mededelingen”, als ik mij niet vergis – dat het op twee dingen in een mensenleven aan-

komt: het eerste is dat men zich verenigd heeft met Christus, het tweede dat men leeft op of uit Christus.

Amen.

Gebed:

Heere, Gij hebt ons dit weer geschonken, ons verwaardigd om deze dingen te zeggen. Doe ons Uw grote goedheid hierin ons betoond, opmerken, erkennen en waarden. Laat ons er ons voordeel mee doen. Dit *is* ermee te doen. Want het Evangelie behelst alles. Laat ons het zien door de werking Uws Geestes, door Uw Woord. Laat ons dat zien, opdat het ons moge gaan zoals het de apostel gegaan was, die deze U verheerlijkende woorden sprak: “Maar hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus’ wil schade geacht. Ja gewisselijk, ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijn Heere.”

Zegen wat gesproken is. Doe ons de dingen van Uw Koninkrijk overdenken. Laat ons hart daarnaar uitgaan, zoals het hart van de vrouwen uitging naar het graf, en tenslotte naar u. Heere, doe ons maar bedenken dat het kort is dat wij hier zijn, en dat wij dan zullen worden gesteld om rekenschap te geven. “Wij allen moeten geopenbaard worden voor den rechterstoel van Christus”. En nu is het daar één van tweeën: voor eigen rekening of voor rekening van U. Laat het blijken, laat het hier reeds blijken dat het ten opzichte van ons is: voor rekening van U. Zijn er hier die gevoelen dat het niet goed met hen is, laat hen niet toe dit gevoel te onderdrukken, maar maak hen bekwaam en gewillig om het ergste van henzelf te zien en te erkennen. Dit is de weg. Want Gij hebt gezegd dat Gij gekomen zijt om te zoeken en zalig te maken wat verloren was. Ontdek degenen die zich bedriegen, en breng hen in het rechte spoor.

Zegen en sterk Uw Kerk hier en elders en overal. Bevindt men zich in moeilijkheden van bijzondere aard, Heere, vermeerder dan het geloof, opdat men zich vasthoude als ziende U, de Onzienlijke. Zijn er die vervolgd worden, elders in Europa, doe hen zien op Uw lijden en sterven, op Uw schijnbare ondergang en op Uw overwinning.

Amen.

Gezongen: Psalm 16:3 en 4.

Predikatie over Markus 16:7, 25 maart 1951, eerste paasdag

Gezongen: Psalm 95:1, 2 en 3.

Gelezen: De Twaalf Artikelen des Geloofs; Markus 16:1-9.

In deze dienst werden enkele huwelijken bevestigd.

Gebod:

Doe ons, algenoegzaam en aanbiddelijk Opperwezen, uit Wie en door Wie en tot Wie alle dingen zijn, en van Wie wij van ogenblik tot ogenblik afhankelijk zijn, naderen tot U met behoefte des harten. Gij hebt ons bewaard en ons geschonken het leven, de gezondheid en de krachten en vele andere zegeningen. Leer ons opmerken, en laat Uw goedertierenheid ons leiden tot U, ons verbinden aan U, ons doen overgeven aan U. Zie ons aan en gedenk ons in de Zoon Uwer liefde, in Hem Die bij U alles vermag, in Hem in Wie Gij de wereld waart met Uzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende, en hebt het Woord der verzoening in ons gelegd. Vergeef ons onze schulden gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren.

Wil in deze ogenblikken ons uit Uw volheid schenken wat wij behoeven om te kunnen spreken naar de zin en naar de mening Uws Geestes, en te horen wat de Geest tot de Gemeente zegt. Dat ons mocht worden gegeven te luisteren naar het Woord en naar het leven, opdat wij beide mogen leren verstaan, het leven mogen zien in het licht van het Woord, en het Woord mogen omhelzen en mogen volgen.

Gedenk de jonge mensen die deze week aan elkander verbonden werden door de band des huwelijks. Laat hen eens horen met het hart wat er nodig is om getroost te kunnen leven en zalig te sterven.

Zegen en sterk Uw Kerk over de ganse aarde. Doe haar groeien en bloeien in U. Laat haar getuige zijn van eeuwige dingen, van de Waarheid gelijk zij in U is. Maak haar bekwaam en gewillig om, in het gevoel van haar afhankelijkheid van U en in het geloof in U, U te volgen in iedere weg, ook in de zwaarste.

Gedenk onze zieken. Wil, zo het bestaat in Uw raad, hen oprichten, en de hulp die hun geschonken wordt, zegenen. Erbarm U, Heere, over ons volk, over het koninklijk huis, over de regering. Erbarm U in betrekking tot het mensdom. De gevaarvolle tijd is U bekend. Zo het

mogelijk is, laat het bloedvergieten ophouden en wil het uitbreken van een oorlog verhinderen. Maar doe ons U gerechtigheid toewijzen, en ons stellen achter U; in U, de Alwijze, Almachtige en Barmhartige, gelovende.

Amen.

Gezongen: Psalm 118:11 en 12.

Wij hebben, mijn zeer geachte toehoorders, de laatste jaren gesproken uit het 16e hoofdstuk van het Evangelie van Markus. Verleden jaar vroegen wij uw aandacht voor het tweede gedeelte van het 6e vers, en vanmiddag zouden wij graag willen stilstaan bij het 7e vers.

Daar staat:

“Doch gaat heen, zegt Zijn discipelen en Petrus dat Hij u voorgaat naar Galilea; aldaar zult gij Hem zien, gelijk Hij ulieden gezegd heeft”.

Wij weten dat de vrouwen vroeg Jeruzalem verlaten hadden en zich gespoed hadden naar het graf van Jozef van Arimathea, waarin op de laatste vrijdag het lichaam van de Heere Jezus was gelegd. Zij hadden echter het graf ledig gevonden, maar een ontmoeting gehad met een engel, en deze engel had aan hen de opstanding van hun Heere verkondigd.

Het is licht te denken dat de vrouwen graag nog iets meer hadden vernomen, maar de engel had het voldoende geacht: wat ik u mede te delen had, dat heb ik u gezegd; gaat gij nu heen, zegt Zijn discipelen en Petrus dat Hij u voorgaat naar Galilea; aldaar zult gij Hem zien, gelijk Hij u gezegd heeft.

Toehoorders, wij hebben in dit leven een roeping. Wat is deze roeping? Wat te worden? Rijkdom te vergaren? Nee! Onze roeping is: te geloven en te getuigen.

Wat moet een mens dan geloven? Hij moet geloven dat Hij Die de mensen Jezus de Nazarener noemden, maar Die in waarheid de Zoon Gods was, de door de Vader beloofde Messias, door Zijn lijden en sterven de gerechtigheid heeft verworven die een mens nodig heeft om voor God te kunnen bestaan.

Wanneer iemand dit gelooft, dan zou hij kunnen sterven. Want, nietwaar, de apostel Paulus schrijft in de brief aan de Hebreeën – en het is de ervaring van iedere begenadigde – dat wij door het geloof ingaan in de rust. Het waarachtige geloof heeft in Christus rust gevonden, zó dat er nu niet meer gezocht wordt. Dat is een ontdekking, nietwaar, de ontdekking die doet zeggen: “Nu weet ik het”.

Maar in de regel wordt men dan niet weggenomen. Het is wel gebeurd. De moordenaar aan het kruis is weggenomen onmiddellijk nadat hij geloofd had. In de regel geschiedt dit niet. Als iemand het heilgeheim heeft leren kennen, dan mag hij dat niet voor zichzelf houden, ten eerste niet om Gods wil, en in de tweede plaats niet ter wille van zijn naaste. Er staat in Romeinen 10: “Indien gij met uw mond zult belijden den Heere Jezus, en met uw hart geloven dat Hem God uit de doden heeft opgewekt, zo zult gij zalig worden” (vs. 9). De gelovige heeft te getuigen, ik zeg, om Gods wil, maar ook ter wille van zijn naaste. Want zijn naaste ziet hij nu. Hij heeft zichzelf leren kennen en nu kent hij ieder mens. Hij heeft zijn onuitsprekelijk ongeluk leren kennen, en nu ziet hij tegelijkertijd hoe ongelukkig zijn naaste is. Hij heeft te getuigen.

En wát moet hij nu zeggen? Hij moet zeggen dat de Wet een eis heeft, namelijk dat een mens volmaakt moet zijn; en dat dezelfde Wet ieder mens die niet volmaakt is, vervloekt. Dat moet hij zeggen en hierbij moet hij blijven. Maar dan is er nog iets anders dat hij te zeggen heeft, en dat is dit: hij moet zeggen dat eenieder die door een waarachtig geloof met de Heere Jezus Christus verbonden is, eeuwig zingen zal van de goedertierenheden Gods. Dit is de inhoud van de belijdenis, van het getuigenis van de Kerk van de Heere Jezus Christus. Zijn ganse levenshouding moet aan den dag brengen dat dit voor hemzelf waarheid is, dat wat hij zegt, gegraveerd staat in zijn eigen hart. Is dit zo niet, dan heeft zijn getuigenis geen waarde. De apostel Paulus zegt: “Zo geloven wij ook, daarom spreken wij ook” (2 Kor. 4:13). En nu moet men bereid zijn om van alles afstand te doen. Bereid moet men zijn om de Heere te volgen in iedere weg, ook in de zwaarste. Laat ons dit met een enkel woord toelichten. En wanneer wij dit dan gedaan hebben, dan zult u ook voelen dat dit waar is, dat het niet goed is als het anders is.

Als een mens gelooft, wat heeft er dan eigenlijk plaatsgehadt? Niet

dit, dat hij kan zeggen: “Nu geloof ik”, of dat hij er aan een ander iets van kan verhalen, of dat hij zich nu kan verblijden dat hij de zaak bezit. Dat is het nog niet. Dat hoort er wel bij, maar dat is het nog niet. Nee, het is wat anders. Als een mens gelooft, dan is er een breuk gekomen. Waarmee? Met hemzelf, met de wereld, met de eigengerechtigheid, met de zonde, met de valse leer. Er is een breuk gekomen met al het voorafgaande. Dat is het geloof. Laat men over het geloof spreken zoveel als toegelaten wordt, is er de breuk niet, dan is het geloof er ook niet. Dit laat zich verstaan, want nog eens, wanneer men gelooft, dan is men het eigendom geworden van de Heere. Nu, als het zo is dat een ander iets in eigendom heeft, dan hebben wij er toch niets meer over te zeggen, nietwaar? Zo is het ook hier. Wanneer iemand tot het geloof gekomen is en het eigendom is geworden van de Heere, dan heeft hij over zichzelf niets meer te zeggen. En hij mag en moet zich nederzetten aan de voeten van de Heere Jezus, en vragen: “Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?” Een mens die gelooft, heeft niets, geen vader en geen moeder, geen broeder en geen zuster, geen man, geen vrouw, geen kind, geen gezondheid, geen leven, niets! Hij heeft alleen de Heere.

Ga met deze opmerkingen tot de Schrift, dan zult u er de bevestiging van vinden. Abraham trekt uit, niet wetende waar hij komen zal. Hij is bereid om Izak te offeren. Tot Matthéüs, de tollenaar, wordt gezegd: “Volg Mij”. Matthéüs staat op, verlaat het tolhuis en volgt de Heere. Zo zouden wij door kunnen gaan met uit de Schrift voorbeelden aan te halen. Dat is het leven, het christelijke leven. Dat zijn de vruchten van een waarachtig geloof. Waar deze vruchten niet zijn, daar is het geloof ook niet.

“Zegt Zijn discipelen...”. Wij weten dat grote mannen hun leerlingen hadden: Pythagoras, Aristoteles, Plato, Socrates en anderen. Zo had de Heere Jezus nu ook enige mensen die altijd om Hem heen waren. Deze mensen – dat waren er eerst twaalf en later elf, want één was afgevallen – worden in de Schrift genoemd: “discipelen”. Het woord discipel is een Latijns woord en betekent, zoals u allen bekend is, leerling. Leerling, dat is de naam van een christen, van iemand die gelooft. Als u de 37 Artikelen opslaat, dan vindt u daarin dat van de gelovigen gezegd wordt dat zij “leerjongers Christi” zijn. Dit leren heeft een begin genomen, maar een einde neemt het in dit leven niet.

Wij weten hoe het met de discipelen gegaan was. De Heere Jezus

had hun enige dingen gezegd vlak voor Zijn gevangenneming. Matthéüs 26:31: “Gij zult allen aan Mij geërgerd worden in dezen nacht; want er is geschreven: Ik zal den Herder slaan en de schapen der kudde zullen verstrooid worden.” Petrus had hierop geantwoord: “Al werden zij ook allen aan U geërgerd, ik zal nimmermeer geërgerd worden” (vs. 33). Toen had de Heere Jezus gezegd: “Voorwaar Ik zeg u, dat gij in dezen zelve nacht, eer de haan gekraaid zal hebben, Mij driemaal zult verloochenen” (vs. 34). Maar Petrus had daarop geantwoord: “Al moest ik ook met U sterven, zo zal ik U geenszins verloochenen” (vs. 35). En zo hadden ten slotte alle discipelen gesproken. Zij waren in het begin allen gevlucht. Ach, toehoorders, een mens heeft in zichzelf de krachten niet om te doen hetgeen van hem geëist wordt. Daarom ook, als gij ziet wat van u geëist wordt, dan moet u niet beginnen, maar dan moet u zich laten brengen in uw onmacht. Er staat in Jesaja 27:5: “Of hij moest Mijn sterkte aangrijpen, hij zal vrede met Mij maken; vrede zal hij met Mij maken”. Maar hun zwakheid was hun vergeven. En nu wilde de Heere Jezus niet dat zij langer in het onzekere bleven. Daarom zegt de engel tot de vrouwen: “*Gaat heen, zegt Zijn discipelen...*”.

“...en Petrus”. Petrus had de sterkste betuigingen laten horen. Spoedig was hij in de gelegenheid gesteld om zijn woord waar te maken. Hij was met de andere discipelen gevlucht. Maar spoedig was hij toch teruggekeerd. Op voorspraak van Johannes, zijn medediscipel, was hij door de deurwaarder toegelaten tot het hogepriesterlijk paleis, en daar was de verzoeking gekomen. Daar waar hij meende dat hij wezen moest, daar is hij zó gevallen! “Gij waart ook met Jezus den Galileeër” – een dienstmeisje... Petrus ontkent. Een ogenblik daarna: “Deze was ook met Jezus den Nazarener”. Petrus ontkent weer. En daarna: “Waarlijk, gij waart ook van die, want uw spraak maakt u openbaar”. Enige mensen... En dan begint Petrus te vloeken en te zweren dat hij Jezus niet kent (Matth. 26:69-74).

Had Petrus zichzelf niet leren kennen? Stellig! Petrus kende de Wet en het Evangelie beide. Had hij het woord van de Heere Jezus: “Want zonder Mij kunt gij niets doen” (Joh. 15:5), niet gehoord? Hij had het gehoord. Maar op de posten is nog wat anders nodig, en dat wordt maar al te zeer vergeten. Wat is dan nodig op de posten, in de moeilijkheden? Dat troost, kracht, leiding, liefde en al deze dingen van Boven

moeten komen. Daarom staat er in de 32e Psalm: “Ik zal raad geven, Mijn oog zal op u zijn” (vs. 8), opdat wij het van de Heere verwachten zullen.

En laat Hij nu de engel tot de vrouwen zeggen: “Zeg tot de discipelen en tot Petrus dat Ik andere mensen zoeken zal voor de taak die Ik u toebedacht had”? Nee! Dat laat Hij de vrouwen tot de discipelen niet zeggen. “Hij straft ons, maar naar onze zonden niet” (Ps. 103:5 ber.). De zonde is een afschuwelijk ding. Er is geen ding dat zó lelijk, gevaarlijk, afgrijselijk is als de zonde. De zonde is het zwaarste kruis van een begenadigd mens. Ziekte, armoede, het beleven van een oorlog, noem wat u wilt, dat alles is niet zo zwaar voor een begenadigd mens als de zonde. Maar de zonde werkt mede ten goede, zoals “den-genen die God liefhebben, *alle* dingen medewerken ten goede, namelijk dengenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn” (Rom. 8:28).

“Zegt Zijn discipelen en Petrus dat Hij u voorgaat naar Galilea”. Dat had de Heere Jezus hun al gezegd, Markus 14:28: “Maar nadat Ik zal opgestaan zijn, zal Ik u voorgaan naar Galilea”. Tot de discipelen werd gezegd, niet alleen dat Jezus opgestaan was, maar ook dat zij Hem zouden zien.

“...gelijk Hij ulieden gezegd heeft”. Het woord van Christus zal altijd het laatste woord wezen. En gelukkig is de mens die dat bij de aanvang en bij de voortgang leren mag. Maar ik moet er u attent op maken dat dit een verborgenheid is.

Gezongen: Psalm 68:11.

Uit hetgeen wij gezegd hebben, vloeien enige dingen voort waarbij wij gedurende enige ogenblikken nog graag uw aandacht zouden bepalen.

Een mens – dit is het eerste – moet weten dat de Heere Jezus Christus niet naar het woord: “Stof zijt gij en tot stof zult gij wederkeren” (Gen. 3:19), in het graf vergaan is, maar dat Hij uit het graf is ver-rezen ten derden dage, en dat Hij thans is gezeten aan de rechterhand Gods in de hoogste hemelen. Wij weten dit uit het Woord. Maar de kennis die wij op deze wijze verkregen hebben, die wij verkregen hebben door het Woord te lezen, is niet voldoende. Voldoende is het wanneer de Heere Jezus Christus opgestaan is in ons hart en daar nu leeft.

Onderzoek wat u van deze zaak te zeggen hebt. Een mens heeft generlei houvast, heeft nergens een vast punt, als de Heere Jezus Christus niet in Hem ontvangen is, en hij niet in de Heere Jezus Christus gevonden wordt. Wanneer Christus in ons is opgestaan, dan weten wij dit. Wat weten wij dan? Onder meer dat wij blind waren en nu zien. Er is in de mens die gelooft, een absolute tegenstelling tussen het licht en de duisternis, tussen het leven en de dood, tussen de rechtvaardigheid en de goddeloosheid, tussen de heiligheid en de onreinheid. Nooit rusten voordat u deze tegenstelling hebt leren kennen! Het is ook de tegenstelling tussen rijkdom en armoede. Ik zou hier gemakkelijk op in kunnen gaan en veel dan nog te zeggen hebben. Laat mij hier alleen aan toevoegen dat de mens die sukkelst in betrekking tot de geestelijke dingen, laat ons zeggen “bekommerd” is, meent dat hij arm is, dat maar zegt, of een ander zegt het tot hem. Maar nu moeten mijn hoorders weten dat nooit iemand arm geweest is in betrekking tot de geestelijke dingen zonder tegelijkertijd rijk te zijn, arm in zichzelf en rijk met en in God. En zo is het ook met de andere tegenstellingen die Ik genoemd heb.

Het tweede dat volgt uit hetgeen wij besproken hebben, is dit: wij zijn geroepen om wat te zeggen in het leven. Een begenadigd mens hééft wat te zeggen. Een onbegenadigd mens heeft niets te zeggen, en hij doet verstandig – als er in dit geval nog van verstandig zijn gesproken kan worden – wanneer hij in betrekking tot de eeuwige dingen zwijgt. De belijdenis of het getuigenis volgt op het weten. Wat moet men dan zeggen, nu men iets te zeggen heeft? Men moet zeggen tegen zijn naaste dat hij onuitsprekelijk ongelukkig is. Men moet zeggen dat, wanneer hij zo sterft, hij voor eeuwig verloren gaat. Men moet zeggen dat er onderscheid is tussen de algemene en de bijzondere werking des Geestes, en dan moet men dit onderscheid noemen ook. Men moet zeggen dat er een opstanding moet plaatsgrijpen in ieder mensenleven. Men moet zeggen dat het christelijke leven bestaat in zelfverloochening. Deze dingen moet men zeggen.

En hierbij moet men blijven staan, wat er ook van kome. Zie eens, als u een begenadigd mens zijt, dan weet u het volgende. Eerst sprak u als een natuurlijk mens, al had er ook veel bij u plaats gehad misschien. U wist niet dat u een natuurlijk mens was, maar dat heeft God u geleerd. Hij heeft u geleerd dat niet een van uw kennissen of iemand

uit de wereld een natuurlijk mens is, maar dat *gij* het zijt. Toen hebt u gezien dat u gesproken had als een natuurlijk mens. En nu weet u dat u van de wereld, dat is van mensen die buiten Christus zijn, nooit iets anders horen kunt dan een belijdenis van een natuurlijk mens. Daar staat de uwe tegenover. Uw belijdenis vormt met de belijdenis van de wereld, dat is van allen die buiten Christus zijn, een volstreekte tegenstelling. Dus u hebt tegenspraak te verwachten. En nu hebt u de roeping om te strijden, te strijden tegen de valse leer. Want al wat een mens geleerd heeft, is zolang hij buiten Christus is, valse leer. Als u een begenadigd mens zijt, dan weet u dit alles. Dit moet zóver gaan, dat u, zoals ik u al heb gezegd, er alles voor over hebt. Is u hiertoe niet bereid, laat dan het christendom maar los, want u hebt het niet. U kunt geen discipel van Christus wezen. Het is bij de begenadigde alles of niets. Want in Christus Jezus heeft hij alles, en in zichzelf heeft hij niets, en in de wereld heeft hij ook niets.

Dat is de keuze. En dit is met geen praatje goed te maken, geen bekeringsgeschiedenis van een uur lang is genoegzaam. Het heeft alles geen betekenis. “God heeft lust tot waarheid in het binnenste, en in het verborgene maakt Hij wijsheid bekend” (Ps. 51:8). Maar bij dit belijden moet u geen verwachting hebben van uzelf. Ik heb hier al iets van gezegd. De dichter van de oude dag zegt: “Ik hef mijn ogen op naar de bergen, vanwaar mijn hulp komen zal” (Ps. 121:1). Het christelijke leven is een leven in het gevoel van afhankelijkheid, het is een leven van zelfverloochening, zoals de Heere gezegd heeft: “Ik zal raad geven, Mijn oog zal op U zijn” (Ps. 32:8). En dan hebt u door genade u hieraan te houden, en door genade hebt u, wanneer u op de posten gebracht zijt, te zeggen: “Heere, U weet het, nu ben ik in zo’n geval en zonder U kan ik er niet door komen. Is U nu krachtens Uw toezegging niet verplicht om mij bekend te maken wat ik doen moet?” Dat is het christelijke leven. En wie hier niets van kent, die kent ook van het christelijke leven niets.

Het volgende dat uit het verhandelde te halen is, is dit dat een zwak geloof niet wordt verworpen. Wij kunnen elkander verzekeren dat wij er al bij geweest zouden zijn om de discipelen te veroordelen en te verworpen. Wij zouden wel gezegd hebben: “Hm, zie nu eens, dat zijn nu die mannen die meenden dat zij het alléén wisten. Dat zijn zij voor wie onze leidlieden niet goed waren, die onze leraren hebben verloo-

chend. Zie nu eens, is er nu smadelijker gedrag denkbaar dan het hunne?” Zo zouden wij gesproken hebben; zo spreekt de wereld. Maar zo spreekt God niet. De Heere zegt wat wij gezongen hebben:

'k Zal u, door macht en wijs beleid,
Uit Basan weêr doen komen;
U zullen, als op Mozes' beê,
Wanneer uw pad loopt door de zee,
Geen golven overstromen.

Het vijfde dat wij naar aanleiding van wat wij gezegd hebben naar voren kunnen brengen is: is men zwak geweest, heeft men gezondigd – belijden, belijden, belijden! En de toevlucht nemen tot de Heere Jezus Christus, tot het bloed der verzoening, tot de barmhartigheid Gods. Wie door de genade des Geestes zo mag handelen – mag! – heeft het recht om met de dichter van de 89e Pslam te zingen:

Wij steken 't hoofd omhoog en zullen d' eerkroon dragen,
Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen.

Mijn jonge vrienden, deze dingen worden u door mij toegewenst. Spaart God u in het leven, dan zult u vele dingen ontmoeten, vele dingen. Het formulier begint met u dat te zeggen: “Overmits den gehuwden velerhande kruis overkomt”, enzovoort. Wanneer zulke dingen komen, zo heb ik op Goede Vrijdag gezegd, dan wordt men geconfronteerd met het leven, men wordt geplaatst voor het leven, en dan moet er een antwoord wezen, een antwoord op alle levensvragen, een antwoord op iedere moeilijkheid. Hebben wij dat antwoord niet, dan worden wij door het leven omvergeworpen; en wij gaan door het leven zonder kracht, zonder opgewektheid, zonder ware blijdschap, zonder veerkracht.

Nu wensen wij u van harte toe, dat zo dikwijls u geconfronteerd wordt met het leven, God u het antwoord gegeven hebbe. Het is in deze weg dat wij de betekenisvolle woorden van Johannes de apostel leren verstaan: “En dit is de overwinning die de wereld overwint, namelijk ons geloof” (1 Joh. 5:4).

Amen.

Gebed:

Dat deze dingen, Heere, diep in ons ingezonken zijn en nog dieper zinken mogen. Immers, wat de ware wetenschap is, dat ligt op de

bodem van het hart, niet in het verstand, niet in het oordeel, maar diep, diep in de ziel. Geef dat wij ons telkens mogen geroepen voelen om ons rekenschap te geven. Ach, Heere, van onszelf zijn wij zo blind en zo dood, zo dwaas en zo zondig. Wij hebben altijd zekere dingen die wij begeren, en wij laten de kostelijke tijd des levens ons ontglippen. En dan zijn wij oud, zo wij tenminste oud mogen worden, en wij hebben een ledige ziel. Nog erger: de dingen die in de middellijke weg onze ziel haar inhoud hadden kunnen verschaffen, hebben wij niet op de rechte wijze gebruikt. Onze krachten hebben wij niet aangewend om door de genade en de leiding van U te zoeken de dingen die boven zijn en bestemd om te blijven tot in eeuwigheid. Wij hebben in sterke mate de voorbeelden voor ons. Wat is er geworden van de leidlieden des volks in de tijd van Uw lijden en sterven? Wat is er geworden van een Judas, die ten slotte meende dat hij verstandig deed wanneer hij het alles weer losliet; en van zovele anderen, van Demas? Wat is er van deze mensen geworden? En aan de andere zijde, die U aanhingen en daarbij gebleven zijn, zijn niet alleen gerechtvaardigd geworden door U; zij zijn ook door de mensheid gerechtvaardigd geworden.

Het zijn niet Kajafas en Pilatus en zovele anderen, maar het zijn de discipelen die ook nu nog door de wereld worden geprezen, al is het ook dat diezelfde wereld hen zou vervolgen wanneer zij met hen persoonlijk in aanraking kwam. Heere, dat is de kracht van de Waarheid. De kracht van de Waarheid is niet tegen te staan. Zij is groot en zij zal overwinnen. En het zal straks blijken aan de gehele wereld dat zij dit gedaan heeft, want “alle oog zal Hem zien, ook degenen die Hem doorstoken hebben; en alle geslachten der aarde zullen over Hem rouw bedrijven”.

Laat ons dan deze dingen ter harte mogen nemen. Het is zo makkelijk – althans naar het schijnt – om ze maar weer langs ons heen te laten gaan, zoals wij dit honderden en duizenden malen misschien al gedaan hebben. Maar laat ons dit eindelijk eens onmogelijk worden gemaakt. Wil deze en gene eens vastzetten, en in zijn hart doen zijn het gevoel: nu *moet* ik bekeerd worden, ik *moet* bekeerd worden!

Zegen hen die iets mogen weten van de dingen van Uw Koninkrijk. Doe hen wassen in de genade, niet die in hen maar die in U is, wassen in de genade en in de kennis, in U. En geef hun in deze wereld te staan als een licht op de kandelaar. Dat deze wereld zichzelf niet helpen kan,

dat is nu toch ook wel heel duidelijk geworden, en het komt met de dag meer aan het licht. Heere, wanneer het getuigenis van Uw Kerk, van Uw volk eens werd gehoord, misschien..., wie weet, of het nog niet hier en daar deze en gene tot zegen mocht wezen. Laat het zo zijn om Uws Naams wil. En laat het vooral zo wezen onder onze kinderen, voor onze jeugd, voor onze jonge mensen.

Amen.

Gezongen: Psalm 89:8 en 9.

Predikatie over Markus 16:7, 13 april 1952, eerste paasdag

Gezongen: Psalm 118:1, 2 en 3.

Gelezen: De Twaalf artikelen des geloofs; Markus 16:1-8.

Gebed:

Doe ons, algenoegzaam en aanbiddelijk Opperwezen, in dankbaarheid des harten naderen tot U. Gij hebt ons bewaard, gezegend en bewelddadigd, en het is door Uw voorzienigheid dat we met elkander aan deze plaats nog mogen tezamen zijn, gezeten onder het geklank van het Woord des levens. Want dat ís het Evangelie. Het spreekt van leven, het biedt het leven aan, en waar het geloofd wordt, daar is het leven.

Heere, wil ons aanzien en gedenken in de Zoon Uwer liefde, en uit Uw volheid ons schenken wat wij nodig hebben om de tijd die we hier hopen door te brengen, te kunnen doorbrengen in de vreze van Uw Naam, tot verheerlijking van U en tot heil van onszelf. Want beide zaken zijn in dit alles betrokken. Gij hebt alle dingen gewrocht om Uwszelfs wil, en onze zaligheid kan niet worden bewerkt, tenzij dan dat Uw Woord er is en dit door ons wordt aangenomen. Wil in het gericht met ons niet treden. Wij hebben tegen U gezondigd, persoonlijk, met onze gezinnen, met ons volk. Zwaar en menigmaal hebben we misdreven, zodat het geen wonder zou zijn wanneer Gij een allesverwoestende oorlog over ons deedt komen. Treed niet in gericht, vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren. Vernieuw ons naar Uw beeld. Verlos ons van al het onze, dat ons schuldig, mismaakt en verwerpelijk doet zijn. Heere, doe ons in deze ogenblikken tot U opzien. We hebben Uw leiding, hulp en bijstand nodig in het spreken, maar ook in het horen, want we zijn onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. En wat ons het meeste kwaad doet, dat is doorgaans dit dat we menen de dingen te verstaan en we verstaan ze niet, of dat we van gedachte zijn dat we ze voldoende hebben leren begrijpen. En zo slapen we en uit deze slaap zouden we wel eens onzacht wakker kunnen worden. Laat ons het woord ter harte nemen: "Waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt; de geest is wel gewillig, maar het vlees is zwak".

Wil Uw Kerk gedenken over de ganse aarde. Het zou wel kunnen zijn, Heere, dat ervan vervolgd worden. Waar de tegenstand tegen de

Waarheid gelijk ze in U is, het meest openbaar is, daar zijn toch ook, althans in vroegere jaren, wel christenen geweest. Zijn deze er nog, help hen, want dan zou het wel kunnen zijn dat hun kruis zwaar was. Gedenk onze zieken. Er zijn er die thuis zijn, misschien liggen ze op hun legerstee. Wellicht vrezen ze dat er geen hoop op herstel gevoed kan worden. Er zijn anderen die toch nog wel uitgaan, maar die ook ziek zijn. Leer naar U vragen, weg en last wentelen op U. Er is nog een roepstem: “Komt herwaarts tot Mij die vermoeid en beladen zijt, en Ik zal U rust geven”. Gedenk ons arme volk. Ontferm U over een misleidende en verleide wereld. Ontferm U. Doe het om Uws Naams wil, uit vrije goedheid, naar de rijkdom Uwer genade.

Amen.

Gezongen: Psalm 34:4 en 5.

Wij hebben, mijn zeer geachte toehoorders, de laatste jaren op een dag als deze steeds tot u gesproken over woorden uit Markus 16. Wij doen dit deze namiddag weer, en vragen uw aandacht voor het 7e vers uit dit hoofdstuk. Wij lezen daar:

“Doch gaat heen, zegt Zijn discipelen en Petrus, dat Hij u voorgaat naar Galilea; aldaar zult gij Hem zien, gelijk Hij ulieden gezegd heeft”.

Dit is gesproken door een engel. De engelen vormen de lijfwacht van de kinderen Gods. Gij hebt ervan gezongen. Zij zijn de vrienden van ieder die de Heere vreest. Zij worden gezonden door de Schepper der engelen, opdat zij de kinderen Gods, die hier op aarde een harde strijd te voeren hebben, zullen beschermen. De schrijver van de brief aan de Hebreeëen zegt in hoofdstuk 1, vers 14: “Zijn zij niet allen gediensstige geesten, die tot dienst uitgezonden worden om dergenen wil die de zaligheid beërven zullen?” Maar zij zijn niet de enige vrienden van de gelovigen. Kunt gij nog andere vrienden noemen? De drie-enige God is een Vriend van allen die naar Hem vragen. Gelooft gij dat? De apostel Paulus was van deze gedachte. De Heilige Geest had hem hiervan overtuigd, en nu schreef hij: “Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?” (Rom. 8:31). Hierin ligt de veronderstelling dat de

Heere voor de Zijnen is. Maar hiermee eindigen de voorrechten van de Kerk niet. Al wat er geschiedt, kleine en grote dingen, het geschiedt alles tot haar nut en voordeel. In Job 5, vers 23 lezen wij: “Want met de stenen des velds zal uw verbond zijn”. Hierom is het begrijpelijk dat de apostel eens schreef “dat dengenen die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, namelijk dengenen, die naar Zijn voorneemen geroepen zijn” (Rom. 8:28).

De engel sprak de woorden van onze tekst tot enige vrouwen, tot enige onaanzienlijke, althans onbekende vrouwen, die in het leven geen plaats van enige betekenis innamen. Men kende hen niet. Maar het waren discipelinnen van de allerhoogste Leraar, van de Heere Jezus Christus.

's Morgens vroeg, eer de zon opgegaan was, hadden zij Jeruzalem verlaten om zich naar het graf van Jozef van Arimathea te begeven, in welk graf de Heere Jezus gelegd was.

Kenden deze vrouwen de sfeer van Jeruzalem niet? Wisten zij niet dat het volk in zijn geheel, geleid door de hogepriester en door de overpriesters, de schriftgeleerden en farizeeën, zulke felle vijanden van de Heere Jezus waren? Ja, dit wisten zij wel, maar voor deze vrouwen was de Heere Jezus alles. Zij hadden in de gehele wereld niets anders dan de Heere Jezus. Zij gingen naar de plaats waar Hij begraven was. Bij Hem moesten zij zijn, al was het alleen maar om bij dit graf getuigenis af te leggen van de hoop der opstanding die in hen werd gevonden.

Het geloof is een zaak van betekenis. Waar de gehele wereld aan vertwijfelt, waar de gehele wereld van zegt dat het niet kan, en dat het daarom niet moet, dat doet het geloof. Kent gij zulk een geloof? Johannes, ook een discipel van de Heere Jezus, kende dit geloof. Door deze kennis heeft hij kunnen schrijven: “Dit is de overwinning die de wereld overwint, namelijk ons geloof” (1 Joh. 5:4). Wereld, sta hier eens bij stil! Als het woord “wereld” wordt gebruikt, dan denken wij aan een leven dat niet met de Wet van God overeenkomt, of aan zekere genoegens. Maar met de wereld is nog het een en ander verbonden. De wereld is verleidend, maar zij is ook bedreigend. Zij zegt: wanneer gij niet doet wat ik u zeg, dan gaan de deuren van de gevangenis voor u open, dan ontnem ik u het leven. Deze wereld wordt door het geloof overwonnen.

Deze vrouwen hadden zich vergist in betrekking tot de zaken die de Heere Jezus hun en de discipelen had bekendgemaakt, maar zij werden hierom niet verworpen. De Heere was op weg om alles in orde te maken.

“*Gaat heen*”, zo spreekt de engel, “blijf niet hier, Hij is hier niet, Hij is opgestaan; gij moogt zien waar Hij gelegen heeft, maar vertoef hier niet langer”. De vrouwen krijgen een opdracht. Zij hadden verkeerd gehandeld, dit moet worden toegegeven, en daarom wordt hun dan ook gevraagd: “Wat zoekt gij den Levende bij de doden?” (Luk. 24:5). Een mens kiest altijd verkeerd. Weet gij dit al? Hij heeft in Adam een verkeerde keuze gedaan en doet nu nooit anders meer. Hij staat er volmaakt buiten, en hij komt er niet in voordat hij erin gezet wordt. Wanneer de Heere nu komt om een mens erin te zetten, waar vindt Hij dan de mens? Waar zijt gij gevonden? Dan wordt de mens buiten de weg gevonden. Verstaat gij dit? “Ik zal de blinden leiden door den weg dien zij niet geweten hebben” (Jes. 42:16), “De Heere opent de ogen der blinden” (Ps. 146:8), en in Psalm 25, vers 8 lezen wij: “De HEERE is goed en recht; daarom zal Hij de zondaars onderwijzen in den weg”.

De vrouwen ontvangen een taak. Welke? Dit zullen wij straks overdenken. Wij hebben allen een taak in dit leven. Ieder mens bevindt zich op de plaats waar de Heere wil dat hij zijn zal. Maar er is hier een groot verschil. De meeste mensen doen hetgeen zij menen te moeten doen, zonder ook maar een ogenblik naar de Heere te vragen. Zij zeggen niet of vragen niet: “Heere, wat moet ik doen? Moet ik dít vak leren, zúlk een ambacht aanvaarden, zúlk een handel of zaak beginnen?” Dit doet de mens niet. Hoort gij hier iets van? Dit doet men niet. De mensen verkiezen hetgeen hun het geschiktst voorkomt. “Dat gij in dien tijd waart zonder Christus, vervreemd van het burgerschap Israëls en vreemdelingen van de verbonden der belofte, geen hoop hebbende en zonder God in de wereld” (Ef. 2:12). Dít wordt gezien. Het is duidelijk dat men zonder Christus is, zonder de Heere leeft.

Maar er zijn anderen, die te werk mochten gaan op een wijze die geheel verschilt van de werkwijze van laatstgenoemden. Als de Heere Abraham opdracht heeft gegeven zijn zoon Izak te offeren, dan staat hij de volgende morgen vroeg op. Kunt gij u dit een weinig indenken? Ziet gij nooit eens tegen een dag op? Brengt dit u er nooit eens toe om

nog even te blijven liggen? Maar Abraham werd geroepen om zijn kind te offeren – en hij stond vroeg op.

Ja, als wij niet zo schandelijk over alles heen lazen, zouden wij gedurig weer worden getroffen door de dingen die ons aller leven raken. Straks worden wij allen geroepen rekenschap af te leggen van ons rentmeesterschap. Nee, wij vragen niet of de Heere dit of dat wil, maar wij vragen of wij succes zullen hebben, vooruit zullen komen, en als dit dan nog eens gebeurt, dan bedrijven wij de zonde om van zegen te spreken, en wij zeggen: “God is goed!” Is het hart niet arglistig, meer dan enig ding, ja dodelijk (Jer. 17:9)? Zijn wij door de zonde geen verfoeilijke wezens geworden?

Wanneer de Heere in Jesaja 6, vers 8 vraagt: “Wien zal Ik zenden, en wie zal voor Ons heengaan?”, dan zegt Jesaja: “Zend mij”. Gij moet weten dat de veronderstelling van dit antwoord is dat men geestelijk gestorven is, het leven heeft verloren; anders kan men dit niet zeggen. Vele mensen willen dominee worden, maar zij weten niet wat dit inhoudt, anders zouden zij het niet begeren, behalve dan wanneer dit het gevolg is van een geestelijke bearbeiding, zoals wij dit vinden in Jesaja 6. De jonge Samuël wordt geroepen. Eerst verstaat hij niet wie hem roept, maar van Eli onderricht zijnde, zegt hij: “Spreek, Heere, want Uw knecht hoort” (1 Sam. 3:10). En nu komt tot u en mij, tot allen die van genade spreken, de vraag of dit woord: “Spreek, Heere, want uw knecht hoort”, in het diepst van onze ziel wordt gevonden. Dit onderzoek bracht de dichter van Psalm 119, vers 87 tot de uitdrukking:

Kom mij te hulp; mijn ziel, die U verbeidt,
Heeft Uw bevel met lust en liefd' ontvangen.

Gezongen: Psalm 119:87 en 88.

De opdracht die de vrouwen door middel van een engel ontvingen was duidelijk. In korte woorden gezegd, was die opdracht: de bekendmaking of verkondiging van de opstanding van de Heere Jezus Christus uit de doden. Welk een voorrecht is het deze boodschap te mogen brengen. Wat deze opstanding is, daar kan ik u nu niet veel van zeggen. Ik hoop dit in de tijd tussen Pasen en Pinksteren nog te mogen doen. Maar de opstanding is het eigenlijke Evangelie. Dit betekent dus dat men het Evangelie niet kent als de opstanding van Christus ons

vreemd is. De opstanding moet men doorleefd hebben. Het is niet genoeg als men ervan gelezen heeft. Mensen die onder het christendom leven, houden het ervoor, dat zij weten dat Christus is opgestaan, dat zij het eens zijn met de Twaalf artikelen. Maar dit is alles schijn. De opstanding moet men doorleefd hebben. Christus moet tot ons gekomen zijn, en niet alleen tót ons, maar ook ín ons, en wij moeten tot Hem en in Hem zijn gekomen; dan is de opstanding van Christus doorleefd. “Zo dan, indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel; het oude is voorbijgegaan, zie, het is alles nieuw geworden” (2 Kor. 5:17).

Om nu in staat te zijn deze zaken te verkondigen, moeten wij van de Heere onderwezen en bekrachtigd worden, zoals Timotheüs, aan wie de apostel schreef: “Houd in gedachtenis, dat Jezus Christus uit de doden is opgewekt” (2 Tim. 2:8).

Er worden door de wereld – zoals ik vrijdag al heb gezegd – vele artikelen en beschouwingen geschreven, toespraken en redevoeringen gehouden, maar wat ontbreekt in dit alles? Hier ontbreekt de kennis van de inhoud van de christelijke religie. Men spreekt vaag van de Voorzienigheid. De Naam van God wordt nog wel genoemd, maar wat de Heere Jezus is, dat wordt niet gezegd, noch hier, noch elders. Christusloze harten, kerken zonder Christus, regeringen, volken zonder Christus. Dit is de toestand; en hierin kan alleen verbetering komen door Christus. Maar Hem kan men missen. Over Hem wordt niet gesproken.

De vrouwen waren op weg om de inhoud van de christelijke religie recht en beter te leren verstaan. Trouwens, zij waren geroepen de opstanding bekend te maken; en de apostel Paulus schreef: “Die u roept, is getrouw, Die het ook doen zal” (1 Thess. 5:24).

“Gaat heen, zegt Zijn discipelen en Petrus, dat Hij u voorgaat naar Galilea; aldaar zult gij Hem zien”. De discipelen waren met z’n elven. De twaalfde was niet meer. Hoe was dat gekomen? De engels die in het onderwijs van de Heere Jezus waren, had hij niet kunnen verdragen. Hij had ze gevoeld, maar had niet kunnen bekennen. En dan gaat een mens verloren. De mens wordt het stellig gewaar als hij door het Woord en door de zuivere prediking van het Woord wordt bestraft, dat hij wordt bestraft ten aanzien van al zijn doen en laten, van zijn gehele leven. Maar als hij niet bekend, “zo blijft er geen slachtoffer meer over

voor de zonden, maar een schrikkelijke verwachting des oordeels, en hitte des vuurs, dat de tegenstanders zal verslinden” (Hebr. 10: 26, 27).

De verlossing is er. En niet alleen is zij er, maar zij wordt aangeboden en voorgesteld. De tafel is gereed, de gasten worden genodigd, maar zij verontschuldigen zich. De een heeft een juk ossen, de ander een stuk land, een derde heeft een vrouw getrouwd, en zo gaat de mens verloren.

“*En Petrus*”. Petrus had de Heere verloochend, maar hij was niet minder oprecht dan de andere tien discipelen. Zijn nood was tengevolge van deze verloochening groot. Hoe meer een mens van de genade Gods mag bezitten, des te zwaarder drukken hem zijn zonden, des te meer oog heeft hij voor de gevaren. Maar de Heere was op weg om Petrus te troosten. Nee, de Heere heeft niet gedacht: laat Petrus nu zijn eigen weg maar gaan, die moet maar eens weten wat hij gedaan heeft. Nee, de Heere kende de nood van Petrus, en wij vinden immers in Psalm 103: “Die in den nood uw Redder is geweest” (vs. 2 ber.).

“*Dat Hij u voorgaat naar Galilea; aldaar zult gij Hem zien, gelijk Hij ulieden gezegd heeft*”. Alles is gezegd. Het staat alles in Gods Woord. Maar wie let daarop? Wat is hier uw antwoord? Ik let er niet op en gij ook niet, geen mens, geen begenadigde en geen onbegenadigde; niemand let op Gods Woord. De vrouwen noch de discipelen hadden erop gelet. Maar het verschil is, dat de discipelen en de vrouwen dit hebben bekend. De overgrote meerderheid is zo godsdienstig dat zij niet tot bekennen komt, en niet weet wat het is acht te slaan op Gods Woord. Er is een overblijfsel dat behouden zal worden, en dit krijgt erop te letten. “Eer ik verdrukt werd, dwaalde ik; maar nu onderhoud ik Uw Woord” (Ps. 119:67).

Pilatus, Herodes noch Kajafas, noch het Sanhedrin hadden iets te zeggen. Al deze mensen hadden geen enkel woord te spreken in betrekking tot de grote levensvragen, maar de vrouwen hadden dit wel. Nog eens, zij namen geen plaats van betekenis in deze wereld in. Zij werden niet gekend; met hen werd geen rekening gehouden. Maar zij alleen hadden het antwoord op de grote levensvragen. Wij vinden dit bevestigd in Gods Woord en in de geschiedenis. De mensheid heeft zich in haar oordeel niet geschaard aan de zijde van Pilatus of van de Joodse raad, maar aan de zijde van de discipelen, alhoewel zij niet weet wat dit betekent.

Hebt gij iets te zeggen? Wát hebt gij te zeggen? Zegt gij dat Christus noodzakelijk is? Dat Christus noodzakelijk is voor het leven van een mens, voor het gezinsleven, voor een kerk; dat Hij noodzakelijk is voor een geheel volk en voor de regering van dat volk? Is de Heere Jezus voor u noodzakelijk en onmisbaar geworden? Kent gij Hem?

“Aldaar zult gij Hem zien”. Hebt gij Hem gezien? Ik vraag u niet of gij van Hem hebt gehoord, maar of gij Hem hebt gezien? Wie Hem ziet, ziet Hem aan zijn voeten, als een Smekeling. Hebt gij Hem zó gezien? Hebt gij Hem gezien in uw hart, in het Woord? Want een Evangelie, een Heilige Schrift zonder Christus heeft geen betekenis voor uw zaligheid.

Sommige mensen spreken zo gaarne en gemakkelijk van teksten die hun voorkomen. Maar ons moet geen tekst voorkomen, doch Christus moet ons geopenbaard worden in en door het Woord. Hebt gij Hem gezien in de hemel, gezeten aan des Vaders rechterhand? Dit zijn de dingen die ieder mens te onderzoeken heeft, die ieder mens zich moet afvragen. Gij moet u afvragen of gij de Heere hebt gezien, en wat dit zien in u heeft uitgewerkt. Gij moet u afvragen of de Heere tot u is gekomen en of gij tot Hem zijt gekomen, u afvragen wat Hij heeft meegebracht en wat gij hebt meegebracht. Goede antwoorden op deze vragen zijn beslissend, en gij moet nooit rusten voordat gij in staat zijt zulke antwoorden te geven.

Volgt gij de Heere? Wenst gij dit te doen? Is dit in uw dagelijks leven te bespeuren? Wat heeft bij u gezag? Uw eigen woorden mischien? Dan zijt gij nooit een leugenaar voor God geworden. In de zaken der eeuwigheid betekenen uw eigen woorden niets. Er is niet één lid van de Kerk van Christus die iets voor uw woorden geeft. De jonkvrouw Israëls bespot al uw woorden over de geestelijke en eeuwige dingen.

Wie volgt gij? Wenst gij de Heere te volgen, waarheen ook? Ook bij de verheffing van de Jordaan en niet alleen in een land van vrede? Ook in gevaar des doods, of wanneer gij vreest dat gij alleen komt te staan en dat gij allen tegenover u ziet? Luister eens! Kan de wereld alles van u krijgen? Uw positie, uw geld, uw goed, uw leven? Alles, behalve het Evangelie, behalve de Waarheid?

Mens geef eens antwoord! Geef de Heere antwoord. Weet gij waar

het om gaat? Het gaat om het behoud van uw onsterfelijke ziel voor eeuwig! God doet u deze vragen. Hoeveel malen hebt gij nu deze prediking al gehoord? Zijt gij veranderd, vernieuwd, behouden, in de Heere behouden? Geef eens antwoord! Overdenk deze dingen, wees niet te snel met uw antwoord. Geef u ernstig rekenschap van uw houding tegenover deze dingen. Bezie uw leven, uw hart, uw natuur. Let op uw val, geloof uw val. Beken, en rust niet voordat gij met de bezwaren die u terneerdrücken, gekomen zijt tot Jezus Christus en door Hem tot God.

Ik wens dat de Heere ons dit geve, om Zijns Naams wil.

Amen.

Gebed:

Want hoewel het onze plicht is, Heere, zo is het toch een gave, een gave van U. Uw getrouwe dienstknechten hebben zó geleerd: “Het geloof is niet uit u, het is een gave Gods”. Zo hebben ze allen als uit één mond gesproken. Maar laat dit ons niet afschrikken, maar wel bemoedigen. Want als we ook zelfs maar de zwakste pogingen aangewend hebben om te geloven, dan zijn we wel te weten gekomen dat wijzelf het geloven niet tot stand kunnen brengen. En als er nu gehoord wordt dat het een gave van U is, och, dan zou dat ons tot op zekere hoogte met blijdschap moeten vervullen en er ons toe moeten brengen om te zeggen: “Heere, zoudt Ge dan deze goedheid ook mij niet willen bewijzen? Ik heb haar nodig, en wordt ze me niet bewezen, dan moet ik verloren gaan. Heere, zou U het niet willen doen?” Laat ons zo bezig zijn en bezig blijven, en laat ons nooit aflaten om zo te handelen. Doe ons intussen zonden opsporen, ofschoon daar niet veel voor nodig is, want ze zijn duidelijk genoeg, en doe ons ze bekennen. Bewaar ons voor de weg van Judas. Doe ons ze bekennen, bekennen met het voornemen om los te laten. Doe ons komen tot U met het verlangen, met het steeds dieper wordend verlangen om van U te mogen ontvangen vergeving van zonden en bevrijding van zonden.

O, zegen de prediking. Vergeef het zondige dat erin was, en gebruik haar om Uzelf groot te maken, Uw deugden heerlijk te maken en zondaren zalig te maken. Gebruik haar om Uw Kerk te sterken. Want al is het dat er veel verwoest is geworden en verloren gegaan, er is nog een overblijfsel. Wil dit gedenken om Uws Naams wil. En was voor deze

wereld nog wat levens weggelegd, ach, dan zou dit niet zijn om de goedwilligen, maar om het ellendige gebed dat door ellendigen wordt opgezonden.

Amen.

Gezongen: Psalm 19:6.

Predikatie over Markus 16:9, 10 april 1939, tweede paasdag

Gezongen: Psalm 20:1, 2 en 3.

Gelezen: Markus 16.

Gebed:

Algenoezaam en aanbiddeijk Opperwezen, eeuwig, enig en drie-enig God, uit Wie, door Wie en tot Wie alle dingen zijn, ach, schenk ons, om de Gerechtigheid die voor Uw aangezicht is, door de werking des Heiligen Geestes, tot U te naderen. Doe ons spreken tot U, niet slechts met de mond, doch ook met het hart. "Bij U is de fontein des levens, in Uw licht zien wij het licht". Al wat aan U is, is heerlijk en begeerlijk, maar wij moeten een oog hebben voor U en voor de dingen van Uw Koninkrijk, en een hart dat heeft gezegd: "Waar is God, Mijn Maker, Die de psalmen geeft in den nacht?"

Wij hebben van nature een ander hart, een stenen hart, een hart zonder belangstelling voor het hoogste, een hart dat van U is afgekeerd, een hart dat zich bovendien bedriegt met zichzelf voor te houden dat het wel wil, maar niet kan.

Ontferm U over ons, over onze zonden en over onze val. Doe daarover verzoening in Jezus Christus, in Wie het U heeft behaagd de wereld met Uzelf te verzoenen, hun zonden hun niet toerekenende, en hebt het woord der verzoening in ons gelegd. En geef ons uit Uw volheid wat wij nodig hebben. Wij hebben nog een ogenblik om hier te toeven en dan gaan wij weer verder – verder en waarheen? Naar het eeuwige licht of naar de eeuwige duisternis, naar de hemel of naar de hel, naar de Vorst des lichts of naar de vorst der duisternis. Er zijn immers slechts twee wegen, en het is zeker dat wanneer onze voeten niet staan in de poorten van Jeruzalem, wij op weg zijn naar een eeuwige nacht!

Wat het beslissende is, dat is gebleken uit het woord dat wij hebben gelezen. Het is voor treurende, voor hen die wenen, die ongelovig zijn, en zich daarin diep ongelukkig gevoelen. *Zij* bezitten het, tot wie Gij zijt gekomen, aan wie Gij Uw wonden hebt getoond, aan wie Gij hebt getoond dat Gij niet in het graf ligt, dat Gij niet vergaan zijt, maar dat Gij leeft en gezeten zijt aan des Vaders rechterhand. *Zij* bezitten het, die daarin hun bezitting hebben in leven en in sterven.

Heere, geef ons in de opening van onze lippen Uw getuigenis, en doe ons spreken naar de zin en de mening van Uw Heilige Geest.

Bereid Uw Woord in onze harten een plaats. Zegen Uw Gemeente over de gehele aarde. Gedenk zieken, lijdenden en stervenden. Zegen al wat zichzelf niet kan helpen en zich vastklemt aan U.

Amen.

Gezongen: Psalm 20:4 en 5.

Wij vragen uw aandacht voor Markus 16:9:

“En als Jezus opgestaan was, des morgens vroeg op den eersten dag der week, verscheen Hij eerst aan Maria Magdalena, uit welke Hij zeven duivelen uitgeworpen had”.

Het is zeker, mijn zeer geachte toehoorders, dat wij eens zullen sterven. De apostel Paulus zegt in de brief aan de Hebreëen: “Gelijk het den mensen gezet is eenmaal te sterven, en daarna het oordeel” (hfdst. 9:27). Wanneer het ogenblik van sterven is aangebroken, dan verlaat de ziel het lichaam. In het volgende ogenblik, zo er kan worden gesproken van ogenblikken, bevindt zich de ziel voor de Rechter van hemel en aarde. Het lichaam vergaat dan in de aarde, in het water of in het vuur. De ziel die zich voor God bevindt, moet nu worden geoordeeld, en dit oordeel rust op de allerbeste wetten (Ps. 119:69 ber.). Het zal zijn óf vrijspreking óf veroordeling.

Wanneer de ziel is wedergeboren, dat wil zeggen, aan God gelijkvormig is gemaakt (Rom. 8:29), dan zal het vonnis vrijsprekend zijn, en zal worden gesproken het woord: “Komt, gij gezegenden Mijns Vaders, beërft het Koninkrijk hetwelk u bereid is van de grondlegging der wereld” (Matth. 25:34).

Wordt het beeld van God niet gezien in de ziel, dan, toehoorders, zal het oordeel veroordelend zijn, en er zal worden gezegd: “Ga weg van Mij” (Matth. 7:23). Als dit niet werd gezegd, dan zou de ziel toch weggaan van God, want zij wenst de hemel niet. De ziel die zich voor God bevindt, is daar in de allergrootste verlegenheid. Zij is haar leven kwijt. Zij heeft behoefte aan een derde, en dit derde is zij kwijt, dat is,

de aarde en het leven in de wereld. Nu ziet zij dat er slechts is: een hemel en een hel. Zij wil naar geen van beide. Maar waar geen andere keus overblijft, daar kiest zij de hel, moedwillig en vrijwillig. En zij zou dit doen, al werden de poorten des hemels voor haar opengezet.

Toen de Heere Jezus had gezegd: “Vader in Uw handen beveel Ik Mijn geest” (Luk. 23:46), nam de ziel afscheid van het lichaam. Zij ging, en zij was bij God. Deze ziel werd aangenomen. Zij vertoonde het beeld van God. Hij was het uitgedrukte Beeld Zijner zelfstandigheid en het Afschijnsel Zijner heerlijkheid (Hebr. 1:3). In de verwachting dat de ziel dit zou ervaren, had de Heere Jezus van Zijn sterfbed op het vloekhout gezegd: “Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn Geest”. Het lichaam was nog voor enige ogenblikken gebleven aan de schandpaal.

Wel – laat ik u hier terloops op wijzen – wel een bewijs dat Gods wegen niet onze wegen zijn en Zijn gedachten niet onze gedachten (Jes. 55:9). Wij hadden Hem aan de schandpaal gehangen, en God had Hem aangenomen. Welk een tweespalt tussen God en de mens, nietwaar? Is deze tweespalt, toehoorders, al bij u weggenomen? En zoudt u kunnen zeggen hoe deze tweespalt bij u is weggenomen?

Spoedig kwam Jozef van Arimathea, een discipel van Jezus, en nam het lichaam van de schandpaal af (Matth. 27:57-60). Dat was zo bepaald, Jesaja 53, vers 9: “Men heeft Zijn graf bij de goddelozen gesteld, en Hij is bij den rijke in Zijn dood geweest”. Er wordt gezorgd, voor alles gezorgd. Bekommer u maar niet over uw begrafenis; dat gaat goed, als het met u maar goed is. Bekommer u om niets. “Zoekt eerst het Koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid, en al deze dingen zullen u toegeworpen worden” (Matth. 6:33). Jozef van Arimathea en Nicodemus, deze mannen hebben het lichaam van de Heere Jezus in het graf mogen leggen.

Toehoorders, de ziel had afscheid genomen van het lichaam, maar de Goddelijke natuur was verenigd gebleven met het lichaam in het graf. Deze natuur was gaan werken, zondagsmorgens vroeg, heel vroeg! Hoe vroeg weten wij niet, want niemand is erbij geweest. Niemand kan het dus zeggen. Heel vroeg, dit is wat wij weten, want toen de vrouwen, die gezegenden des Vaders, aan het graf kwamen, was de opstanding al geschied. Ten gevolge van de hernieuwde werking van de Goddelijke natuur ten aanzien van het lichaam van de

Heere Jezus, dat dood in het graf lag, had een hereniging plaats. Niet – gelijk wij hebben gezegd – van de Goddelijke natuur en de menselijke natuur, want die vereniging was gebleven, maar van de ziel, die in de hemel was, met het lichaam, dat zich bevond in het graf. Dit is de opstanding van de Heere Jezus Christus.

Toehoorders, ik zei dat niemand is tegenwoordig geweest bij de opstanding van de Heere Jezus. De vrouwen kwamen te laat. Wat een geluk is dat, toehoorders, wat een geluk, dat wij te laat komen! Wij komen altijd te laat. De Heere is ons altijd vóór. Dit is waar, maar dat weten wij niet. Ons oog moet daarvoor worden geopend, en dan zien wij pas dat het waar is.

De vrouwen waren te laat gekomen, het graf was ledig. Maar, zo zou men geneigd zijn te vragen, als er niemand bij is geweest, als niemand getuige is geweest van de opstanding van de Heere Jezus, hoe weten wij het dan dat Hij leeft en in de hemel is? Gij hebt gelijk dat gij dat vraagt, zulke vragen moet u stellen. Daar moet u zich aan gewennen.

Geliefden, er is op deze vraag een antwoord. Als er op deze vraag geen antwoord kon worden gegeven, dan zou alles hopeloos zijn, maar er is een antwoord. De apostel Paulus zegt: “Indien Christus niet opgewekt is, zo is uw geloof tevergeefs, zo zijt gij nog in uw zonden” (1 Kor. 15:17). Daarom zeg ik: dan zou alles hopeloos zijn. Maar er is een antwoord, en dit antwoord is: de Schrift zegt het! Is dit antwoord voldoende? Zeg het maar; zeg maar of dit antwoord voldoende is. Het hangt af van de vraag hoe het in uw hart ligt. Dit antwoord is zeker voldoende. Híér is de Bijbel, en gij gelóóft de Bijbel, of gij gaat te gronde. Zo is het zuiver gesteld. Ik weet wel dat wij duizend tegenredenen hebben, maar dat helpt niets. God heeft gesproken, en gij gelooft, of – nog eens – gij gaat te gronde.

Nu is het geloof dit: dat het met het spreken van de Bijbel is uitgemaakt. Elk ander geloof is een waangelooft. Met het geloof is het zó gelegen. Het zegt: “De Heere heeft gesproken!” Dus niet maar alleen: “De Bijbel zegt het”, alsof wij de gedachte der ijdelheid hadden: “Of het waar is, weet ik niet”. Neen, zó niet. “De Heere heeft het gezegd”, dat is het!

Toehoorders, wanneer dit geloof in u wordt gevonden, dan is dit een werk van de Heilige Geest. Hier kan geen mens wat aan doen.

Waarom kan geen mens hier wat aan doen? Omdat hij het niet wil. Hij zoekt deze dingen niet; ze hebben voor hem geen waarde. Zijn onmacht is zijn onwil. Een mens kan aan deze dingen niets doen.

Het geloof ontstaat door de werking van de Heilige Geest. Dan zegt het geloof: “Ik heb God gezien, van aangezicht tot aangezicht, en mijn ziel is gered geweest” (Gen. 32:30). “Wij zien Jezus met heerlijkheid en eer gekroond, Die een weinig minder dan de engelen geworden was, vanwege het lijden des doods” (Hebr. 2:9), “gezet en aan de rechterhand der Majesteit in de hoogste hemelen” (Hebr. 1:3).

Een ogenblik sta ik hierbij nog stil. In het geloof – denk eraan en vergeet het niet – in het geloof zelf hebt gij het bewijs en dit bewijs is tweeledig! Men heeft in het geloof het bewijs dat de dingen zijn zoals zij beschreven staan, én men heeft er gelijktijdig het bewijs in dat men er deel aan heeft. Zoek het toch niet op een andere manier, want elk mens die in andere dingen bewijzen zoekt, steunt op zijn eigen hart, en wij weten dat er staat: “Die op zijn hart vertrouwt, die is een zot” (Spr. 28:26).

Het bewijs van de dingen moet niet zijn in de mens zoals hij in Adam is gevallen, maar in het geloof, dat een nieuwe schepping is in de tweede Adam. En daarom wordt gezegd: “Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden; maar die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden” (Mark. 16:16).

Lasterend wordt door velen gezegd: “Ja, dat gaat zeker maar zo!” Dat is laster en niets anders! De Kerk van Christus – wier leer hiermee wordt gelasterd – de Kerk van Christus heeft nooit zo gesproken en wij spreken ook niet zo. De Kerk van Christus heeft altijd gezegd dat het geloof een gave Gods is, dat het geloof dáár is waar de Heilige Geest Zijn intrek heeft genomen in het hart, dat het geloof behoort onder de zegeningen des Geestes, zodat het volstrekt onmogelijk is dat een mens het zaligmakend geloof heeft, wanneer hij niet heeft de derde Persoon in het Goddelijke Wezen.

En wat daaraan vooraf gaat? Daar gaat Gods werk aan vooraf. Maar de zaligheid wordt alleen gevonden in Christus, gelijk de apostel Petrus heeft gezegd: “De zaligheid is in geen ander” (Hand. 4:12).

Toehoorders, en nu een verhoogde Christus te zien, dát is het! „Ziende op den oversten Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus, Dewelke voor de vreugde die Hem voorgesteld was, het kruis heeft

verdragen en schande veracht, en is gezeten aan de rechterhand van den troon Gods” (Hebr. 12:2).

Zie toe, want er wordt onder de mensen gesproken over geheel andere dingen. Er wordt gesproken over “een weg der verlossing” en er wordt gesproken over “de werkzaamheid”. Maar weet u wat hier ontbreekt? Al deze dingen waren niet in staat de ziel levend te maken, en haar te geven een waarachtig geloof, dat is: “Het geloof naar de werking der sterkte Zijner macht, die God gewrocht heeft in Christus, als Hij Hem uit de doden heeft opgewekt” (Ef. 1:19, 20).

En wat helpt nu alles als het Woord ons niet helpt? Ik verzoek u niet dit te beamen, want dit interesseert mij niet. Daar zoudt u niets aan hebben! Tenzij God u heeft geleerd door het Woord der waarheid (Jak. 1:18), uw ziel zal geen dageraad hebben. Straks zal het openbaar worden of dit waarheid is. Er moet een ogenblik aanbreken waarin u van dood wordt levend gemaakt, en het middel is: de openbaring van God in een lijdende en stervende, in een opgestane Heere Jezus Christus! Zodra gij deze openbaring gewaarwordt in uw hart, staat uw ziel op (Ef. 5:14). In deze openbaring heeft zij de verzekering dat Christus Jezus is opgestaan en aan des Vaders rechterhand is, dat het Woord het Woord der waarheid is, dat alles geschiedt door het Woord, dat in de hand des Heiligen Geestes is. Als een mens dit nu ziet, dan kan hij niets meer vasthouden. Dat is Saulus van Tarsen overkomen, zodat hij heeft gevraagd: “Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal?” (Hand. 9:6).

Geliefden, nu nog iets anders. Weet u met welk lichaam de ziel van Christus zich opnieuw heeft verenigd? De ziel van Christus heeft zich herenigd met het lichaam waarin de offerande was gebracht, waarin de verzoening met God had plaatsgehad. En dit lichaam is niet alleen uit het graf opgestaan, maar het is naar de hemel gegaan en is aan des Vaders rechterhand.

Wat betekent dit? Dat de Gemeente Gods door Gods bloed is verzoend (Hand. 20:28). Het betekent, zoals wij het gezongen hebben, dat de smeekbeden van Christus altijd worden verhoord. En wat zegt ons dit? Dat wij daarheen de toevlucht zullen nemen. Dit moet in ons hart worden gevonden: “Maar het zij verre van mij, dat ik zou roemen, anders dan in het kruis van onzen Heere Jezus Christus, door Welken de wereld mij gekruisigd is, en ik der wereld” (Gal. 6:14).

Als een mens dit lichaam mag zien door het geloof, wat ziet hij

dan? Dan ziet hij de mogelijkheid van de vergeving der zonden. En omdat hij de mogelijkheid daarvan ziet, neemt hij de toevlucht tot dit lichaam, tot de Heere Jezus en tot Gods barmhartigheid. Hebt u het nu zó verstaan? Hebt u het zó gedaan? Dat alleen geeft hoop. Daarom zegt de apostel in 1 Petrus 1:3: “Geloofd zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die naar Zijn grote barmhartigheid ons heeft wedergeboren tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden”.

Hij spreekt van een levende hoop. En waarom? Omdat de hoop levend is door de opstanding van Jezus Christus! Zo ziet u uit de Schrift dat de Kerk van Christus een fundament heeft, en dit is: de opstanding van Jezus Christus. De apostel Paulus zegt: “Indien Christus niet opgewekt is, zo is dan onze prediking ijdel” (1 Kor. 15:14).

Toehoorders, omdat de ziel ziet dat het bloed van Christus het bloed van God is, verstaat zij dat daarin meer kracht is om haar zonden weg te nemen dan er kracht in haar zonden is om haar te verdoemen. En als u dit nu aandachtig volgt, zult u misschien zeggen: “Ik begrijp enigermate dat het zó moet wezen”.

Nu geliefden, dan is ook de hoop van een christen alleen gegrond op het bloed van Jezus Christus. Onderzoek dit! Wij hebben gezegd dat wij allen gaan sterven. Hoe dat gaat, is van geen belang. Het kan gaan met veel pijnen of in een ogenblik; men kan het moeilijk of gemakkelijk hebben. Menig huichelaar is gemakkelijk heengegaan. Vergeet dat toch niet. Een stervende kan zeggen dat hij het gemakkelijk heeft, maar u moet niet denken dat een stervende altijd de waarheid zegt. Het leugenachtige en huichelachtige gaan met de mens mee in het graf. Daarom betekent het niets als men zegt: “Ik ben met de wil van God verenigd”. Er is maar één zaak die van betekenis is, en dan geeft het niet al sterft men in de grootste benauwdheid.

Ik hoorde eens een oud christen zeggen: “Hoe God u bekeren wil, weet ik niet, maar denk er aan: God eist Zijn beeld terug.” Denk er aan: God eist Zijn beeld van u terug! En nu moet u zich onderzoeken of u het beeld Gods vertoont, en het antwoord op deze vraag is beslissend. Toehoorders, waar het beeld van God niet wordt vertoond, kan veel zijn, maar het is het ware niet. Want wat ontbreekt? Dit: men heeft zijn dood niet leren kennen. Waar de kennis van de geestelijke dood niet wordt gevonden, daar wordt niets dan de dood gevonden. Ik raad

u wel aan hier acht op te geven. Er is meer dan één geloof. Daarom heeft de Kerk gevraagd wat een oprecht geloof is, en dit vindt u zo duidelijk beschreven in de 7e zondag van de Catechismus. U kunt het misschien met andere woorden uitdrukken, maar uw woorden moeten overeenkomen met de woorden van de Catechismus. Er is iets gevraagd en daarop wordt dit antwoord gegeven, en dit antwoord alleen is goed en al het andere is niet goed. Ik zeg niet dat wanneer wij de woorden van de Catechismus niet hadden, wij dan misschien niet in staat zouden zijn dit zó te zeggen. Dat zeg ik in het geheel niet. Maar als iemands geloof moest worden beschreven, dan zou deze beschrijving staan in dit antwoord.

Wanneer een mens veel kan zeggen, dat zegt nog niets. De apostel Paulus stelt de mogelijkheid dat men een klinkend metaal, een luidende schel gelijkt, zonder de liefde te hebben (1 Kor. 13:1). Maar dít is van betekenis: hebben wij onze dood leren kennen? En toehoorders, wie zijn dood leert kennen, komt als een dode tot Christus. De meeste mensen zijn als levenden tot Christus gekomen. De Kerk van Christus komt als een dode tot Christus (Joh. 5:25). Wanneer de uitverkorene als een dode tot Christus komt, dan ziet hij in Christus het leven, en hij omhelst Christus en vindt in Hem het leven (Spr. 8:35).

Is dit de ondervinding van uw ziel, dan is het goed. En anders is het nog niet goed; eenmaal zal het dan blijken dat het niet goed met u is.

In Christus moet gij uw levendmaking hebben leren kennen. Gisteren heb ik al gezegd dat ik niemand vrees wil aanjagen, maar ik behoef u ook niet te zeggen dat wij een gevaarlijke tijd beleven. Deze tijd is van God! Al wat gebeurt is van God, nochtans is God niet de Bewerker van het kwaad. Maar nu komt het er toch op aan, hoe wij deze tijd doormaken. Wie zonder hoop leeft, moet tot God komen. Wanneer gij kunt zien en moogt zien op een verhoogde Christus, dan zult u bereidwillig zijn om Hem te volgen, en dan zal er een ogenblik aanbreken waarin uw ziel zich zal verblijden in het oordeel van God op de aarde (Ps. 97:8).

Amen.

Gebod:

Zo heeft Uw Kerk, Heere, zich versterkt in U. Zij heeft dit mogen doen. Leer ons Uw paden. Geef dat wij onszelf mogen leren kennen,

en dat geen zaak van grotere waarde voor ons is dan het Offer dat nu aan Uw rechterhand is, dat gebracht werd op deze aarde, op de aarde die om onzentwil was vervloekt.

Dat wij de zegeningen die door Uw genade en gerechtigheid er zijn en nog zullen komen, als gevolg mogen zien van het offer van U, Heere Jezus Christus, Die vanwege het lijden des doods een weinig minder dan de engelen geworden waart, en nu in de hemel zijt gezeten aan des Vaders rechterhand.

Dat wij volharden mogen tot het einde.

Amen.

Gezongen: Psalm 118:12 en 13.

Predikatie over Markus 16:9, 4 mei 1952

Gezongen: Psalm 138:1 en 2.

Gelezen: De Wet des Heeren; Jesaja 53.

Gebed:

Ach, Heere, als we niet waren die we zijn, dan zouden er onder de kinderen der mensen geen ongelovigen wezen. Hoe sterk getuigt dat wat we elkander hebben laten horen, van de werking van een Geest Die niet uit ons, maar uit U is. Al wat we in dit hoofdstuk vinden, is tot vernedering van de mens en tot verhoging en verheerlijking van U. Welke mens vernedert zich zo diep, dat er van hem niets anders overschiet dan zonde en dwaasheid? En wie vernedert zich zo diep, dat hij onder U is, en achter U aankomt, zich verwonderende over U, over Uw macht, goedheid en wijsheid, rechtvaardigheid, heiligheid, waarachtigheid en liefde? Niemand doet dat, niemand kan het, niemand wil het, tenzij hem Uw Geest geschonken is; en Die doet wonderen, Hij alleen. Ach, onze verbeelding, de waan waarin we onze weg gaan, de dwaasheid waardoor we zoeken hetgeen niet bestendig is! Ontdek ons, leer en leid ons. Breng ons af van onszelf. Doe ons belijden. Doe ons U rechtvaardigen, onszelf veroordelen. Doe ons gebruikmaken van hetgeen ons aangeboden wordt. Doe ons ons bekeren tot U. Zal dit niet het verschrikkelijkste zijn, geleefd te hebben onder de aanbidding van de rijkdommen Uwer genade en het oog gevestigd te hebben gehouden op het zichtbare en het tastbare, onszelf niet verloochend, de wereld niet verzaakt te hebben?

Erbarm U! Gedenk ons in deze ogenblikken, Heere, en laat *ons* het niet moeten doen, maar geef *Gij* het ons te doen. Doe *Gij* ons spreken. Doe *Gij* ons horen wat de Geest tot de Gemeente zegt.

Gedenk onze zieken. Ach, er is nog menigeen die ernstig, ook wel gevaarlijk ziek is. Gedenk ze allen, ook in deze ogenblikken, waarin ze wellicht hun gedachten laten gaan naar ons. Of ze zich eens mochten kunnen en willen verenigen met de Waarheid. Gedenk hen naar het lichaam. Doe hen dragen wat U hun te dragen geeft.

Wil Uw Kerk onderhouden. Laat, Heere, haar zien dat ze altijd redenen heeft om te doen als de dichter wiens woorden we gezongen hebben: “ ’k Zal met mijn ganse hart Uw eer vermelden, HEER’, U

dank bewijzen”. Ach, laat haar dit niet laten hangen van het gevoel dat ze heeft, maar geef het haar te verrichten door het geloof.

Ontferm U over ons volk, de regering, het koninklijke huis. Ontferm U over de volkeren. Treed met ons niet in het gericht. Vergeef ons het onze, en vernieuw ons naar Uw beeld.

Amen.

Gezongen: Psalm 138:3 en 4.

We hebben, mijn zeer geachte toehoorders, al een paar maal gesproken over het negende vers van het zestiende hoofdstuk van het Evangelie van Markus. Ook vanmiddag vragen wij voor de woorden die we daar vinden uw aandacht.

“En als Jezus opgestaan was, des morgens vroeg op den eersten dag der week, verscheen Hij eerst aan Maria Magdalena, uit welke Hij zeven duivelen uitgeworpen had”.

“Als Jezus opgestaan was”. De apostel Petrus zegt in zijn rede op de Pinksterdag: “Welken God opgewekt heeft, de smarten des doods ontbonden hebbende, alzo het niet mogelijk was dat Hij van denzelven dood zou gehouden worden” (Hand. 2:24).

De dood is het gevolg van de zonde. Wanneer er geen zonden waren, dan zou er geen dood zijn. “Want de bezoldiging der zonde is de dood”, zo schrijft de apostel Paulus aan het eind van het zesde hoofdstuk van zijn beroemde brief aan de Romeinen.

God had de mens geboden: “Van allen boom dezès hofs zult gij vrijelijk eten, maar van den boom der kennis des goeds en des kwaads, daarvan zult gij niet eten; want ten dage als gij daarvan eet, zult gij den dood sterven” (Gen. 2:16 en 17). Aan deze woorden hebben we ons niet gehouden. Onder de invloed en op aanraden van de vorst der duisternis hebben wij ze achter onze rug geworpen, zoals wij dit van nature met alle woorden die uit de mond Gods uitgaan, doen. We zijn overtreders geworden en de dood is het gevolg.

Wat is de dood? Om hier tenminste iets van te zeggen, moeten we onderscheiden. De dood, zo zouden we kunnen zeggen, is eigenlijk

drieërlei: de lichamelijke dood, de geestelijke dood, de eeuwige dood.

De lichamelijke dood sterven we allen. “Het is”, zo zegt de schrijver van de brief aan de Hebreëen, “den mensen gezet eenmaal te sterven, en daarna het oordeel” (Hebr. 9:27). Het geldt dus mij, die reeds op hoge leeftijd ben, maar het geldt u ook; ook wanneer gij nog maar weinige jaren zoudt tellen. Een mens ziet tegen deze dood op. Hij vindt hem verschrikkelijk, en het graf gruwelijk, ontzettend!

Wat gebeurt er wanneer iemand sterft? Ik weet het niet. U kunt het mij ook niet zeggen. Er heeft een scheiding plaats tussen ziel en lichaam. Door de vereniging van deze beide was er werking, maar als de scheiding heeft plaatsgehad, heeft deze werking ook opgehouden. De mens is dood, hij denkt niet meer, hij voelt niet meer; hij ligt daar. Hij heeft geen rechten meer, en feitelijk is men blij, hoe men hem ook in zijn leven heeft liefgehad, dat men hem kan wegbrengen. Wat nu echter plaatsgrijpt in het ondeelbare ogenblik waarin de mens de adem uitblaast voor eeuwig, kunnen we niet zeggen.

Dan is er een geestelijke dood. Hier kunnen we meer van zeggen. De geestelijke dood is een scheiding, niet van ziel en lichaam, maar van God en de mens. Als iemand geen God heeft in Christus, dan is hij dood in geestelijk opzicht. Dat is 's mensen doodsstaat. Hoe is het dan met hem? Al zijn zonden zijn en worden hem dan toegerekend. Kunt u daar overheen? Ziet u daar doorheen? Ik niet! U wel? Er zal een ogenblik aanbreken waarin niemand van u het kan. Om er iets van te verstaan, moeten de zonden bergen geworden zijn, en dan moet er wat gebeuren, dan kan een mens zo maar niet doorleven. Als iemand geestelijk dood is, dan worden hem alle zonden toegerekend, en het helpt niet of hij ook in zijn laatste ogenblikken eens uitroept: “Wees mij, zondaar, genadig!” Dat zal hem niet baten; daarvoor is iets anders nodig.

Als iemand geestelijk dood is, ontbreekt hem het schoonste dat er is. Wat is dat? De mensen trachten hun lichaam schoon te maken, aantrekkelijk. En wat ze al niet uitvinden, men staat ervoor! Dat men zo onder de mensen durft te verschijnen, en dat het door de mensen geaccepteerd wordt! Maar hun ziel laten ze voor hetgeen ze is; ja, die maken ze nog meer bevlekt. Wat is het schoonste? Het beeld Gods. Heeft u ooit gezien dat u het miste? Zijt u er diep over bewogen geweest? Heeft u het hartelijk betreurd en beweend? Het beeld Gods is

het mooiste, en dat beeld mist een mens. “Want zij hebben allen gezondigd, en derven de heerlijkheid Gods” (Rom. 3:23). Dat is de geestelijke dood, en in deze dood ligt u van nature, en daarom, er moet wat gebeurd zijn. Wat? Dat moet u weten! Het antwoord is: verlost te zijn uit deze geestelijke dood.

Dan is er nog een eeuwige dood. Dat is de scheiding van God voor eeuwig. De mens meent dat hij zulk een scheiding wel kan dragen – hij zal het *niet* kunnen dragen. Eenmaal zal de gehele wereld ontuchtterd worden. Ziet u dan niet dat de wereld dwaas is, u, van nature, ingesloten. Ziet u niet dat ze jaagt naar hersenschimmen? Ziet u niet dat ze haar Schepper voorbijgaat en heel veel drukte maakt? Ziet u dat niet? Ieder zal eenmaal zien wat God is, en dan zal men rouw bedrijven. U weet allen wel wat het zegt spijt van iets te hebben, van een keus, van een handeling – dat u zegt of denkt: dat ik dat toch gedaan heb, ik had het nooit moeten doen! Het kan somtijds erg wezen. Zo zal eenmaal de gehele wereld tegenover God staan. Dan zal ze zeggen: “Ik had anders moeten handelen. Het beste, ja, het ene nodige heb ik verworpen, moedwillig en vrijwillig. Had ik het niet gedaan, ik zou niets verloren hebben, ik zou er niet minder door geweest zijn, integendeel. Nu is het voor eeuwig te laat!” Dan zal die wereld wegzinken in de poel des vuurs voor eeuwig. Er zal geen redden meer aan zijn, want daar is niemand die zou kunnen helpen, behalve God, en juist Hem hebben we verworpen. Dáár helpt God niet. Dat is de eeuwige dood.

De Heere Jezus had geen zonden. Hij was de waarachtige God en het eeuwige leven, en zo kon Hij geen zonden hebben. Integendeel, Hij haatte ze met een volkomen haat, al kon Hij het in Zijn grote ontferming, in Zijn wondere liefde ook dragen dat een mens een zondaar was. Wij werpen stenen, wij klagen aan, wij nemen plaats op de rechterstoel – we zijn immers onberispelijke mensen! Maar Christus bad: “Vader, vergeef het hun; want zij weten niet wat zij doen” (Luk. 23:34). Hij sprak: “Vrouw, waar zijn deze uw beschuldigers? Heeft niemand u veroordeeld? Zo veroordeel Ik u ook niet” (Joh. 8:10 en 11). Hij was de waarachtige Mens, maar Hij was tegelijkertijd de rechtvaardige Mens. Hij was de God-Mens en zo had Hij geen zonden, en daarom is Hij ook van de dood niet gehouden kunnen worden.

“*En als Jezus opgestaan was*”. Opgestaan, de dood overwonnen, voor Zich en voor een arm en ellendig volk, dat op Zijn Naam mag

vertrouwen. Toch had Hij zonden, vele zonden. Hij had de zonden van allen die krachtens een besluit van eeuwigheid genomen, bestemd waren om zalig te worden. Maar deze zonden waren Hem toegerekend, Hij had ze geboet. Zijn menselijke natuur was het offer geworden, en er was niet één zonde die door Christus niet geboet was; ze waren alle gestraft. Daarom is Hij uit het graf verrezen zonder zonden. Weet u hier iets van? Zijt ge ook uit het graf verrezen zonder zonde? Dat is de rechtvaardigmaking en de heiligmaking. Sta er maar bij stil, en onderzoek maar of u de werkingen des Heilige Geestes onder woorden weet te brengen, want dat is de belijdenis des geloofs.

Gezongen: Psalm 40:4 en 5.

Er was gezegd: “Doe dat en gij zult leven” (Luk. 10:28), en: “Ten dage als gij daarvan eet, zult gij den dood sterven” (Gen. 2:17). Dit was het Verbond dat God in de ochtendstond der schepping met de mens opgericht heeft, het Werkverbond. Gij vindt in Lukas 17:10: “Wanneer gij zult gedaan hebben al hetgeen u bevolen is, zo zegt: Wij zijn onnutte dienstknechten”. Maar het Verbond der werken gaf de mens hoop, en deze hoop zou vervuld zijn geworden als hij niet gevallen was. Ge weet wel dat in ons vragenboekje staat: “God regeert de mens verbondsgewijze”. Waar geen Verbond is, daar is geen God, denk daaraan! Waar geen Verbond is, daar moet de mens het bereiken door iets van hemzelf. Daarmee is niets te bereiken. Waar geen Verbond is, daar is geen houvast, geen pleitgrond. Gij moet in het Verbond zijn. Uit het eerste zijt ge uitgevallen; in het tweede moet ge gezet zijn. Het geschonden Verbond der werken was overgegaan op de Heere Jezus, en Hij had “gedaan”. Denk aan de woorden: “Doe dat en gij zult leven”. “Hij was gehoorzaam geweest tot den dood, ja, den dood des kruises” (Filipp. 2:8), en zo was Hij geworden de Erfgenaam des eeuwigen levens. Zie nu maar of uw hart dit verstaat; als u een begenadigd mens zijt, dan verstaat uw hart dit. Hierin dat Christus de Erfgenaam geworden is des eeuwigen levens, ligt de grond van verwachting, dat is het houvast, en in deze weg kan men pleiten. Nog eens, er was gezegd: “Want ten dage als gij daarvan eet, zult gij den dood sterven”. Had Christus Zich geplaatst in de toestand van de mens, had Hij de menselijke natuur aangenomen om voor hem te boe-

ten, zo lag het op Zijn weg om te sterven. Zijn dood was noodzakelijk, en Hij heeft die dood ondergaan. Deze dood is *ons* leven, als wij alles met ons hart geloven wat ons vanmiddag gepredikt is.

De Heere Jezus had zich diep vernederd, steeds meer vernederd, en eindelijk was het niet mogelijk meer Zich nog dieper te vernederen. Hij was in deze weg van vernedering in de weg Gods geweest en daarin gebleven. De Vader had Hem geleid. “Het behaagde den HEERE Hem te verbrijzelen” (Jes. 53:10), en Hij had Zich laten leiden. Hierover kunt u veel vinden in Jesaja 53.

Wij hebben naar verhoging gestaan, en we staan er nog naar, ondanks onze schande. Hoe diep zijn wij toch gevallen, wij die als God wensten te wezen, kennende het goed en het kwaad (Gen. 3:5). Er is immers in de gehele wereld zulk een afzichtelijk schepsel niet als ik en u, als ieder mens is? Zulk een afzichtelijk schepsel is er in de gehele schepping niet te vinden of aan te wijzen!

Op de vernedering van de Heere Jezus is verhoging gevolgd, naar Zijn eigen woord: “En wie zichzelf verhogen zal, die zal vernederd worden; en wie zichzelf zal vernederen, die zal verhoogd worden” (Matth. 23:12). Langs verschillende trappen is Hij tot ere gekomen, en de eerste trap van dit stijgen is de opstanding uit het graf geweest.

Mag een mens zich vernederen, dan wordt hij ook verhoogd, want dat woord “wie zichzelf verhogen zal, die zal vernederd worden; en wie zichzelf zal vernederen, die zal verhoogd worden”, geldt mij en u ook. Mag een mens zich vernederen, dan wordt hij verhoogd, en dan is voor deze mens de eerste trap van de verhoging de rechtvaardigmaking. Verstaat u het? Dit móét u verstaan. Dit moet uw hart begrepen hebben; gij moet het vinden in de tafelen van uw ziel. Anders zal God u nooit voor een begenadigde houden, maar Hij zal tot u zeggen: “Ga weg van Mij, gij vervloekte, in het eeuwige vuur, hetwelk den duivel en zijn engelen bereid is” (Matth. 25:41), “Ik heb u nooit gekend; ga weg van Mij, gij die de ongerechtigheid werkt” (Matth. 7:23). Sta erbij stil, en overweeg het diep, want wat wij u prediken, is niet uitgedacht op een studeerkamer. Het is bekendgemaakt door God Zelf, en nu geldt dit woord: “Tot de wet en tot de getuigenis; zo zij niet spreken naar dit woord, het zal zijn, dat zij geen dageraad zullen hebben” (Jes. 8:20).

Kent u de weg van vernedering en van verhoging? Weet u wat het is vernederd te worden? Is het u bekend wat het betekent dat op de ver-

nedering verhoging volgt? Wat zoudt u hiervan kunnen zeggen? Hoe spreekt hier uw ervaring?

Een mens vernedert zich niet; hij houdt zichzelf staande tegenover God en mensen, en als het eropaan kwam, dan zou alles voor hem moeten wijken, zijn Schepper en het schepsel. Dat zijt gij, dat ben ik: “Naak tot mij niet, want ik ben heiliger dan gij” (Jes. 65:5). Deze en dergelijke dingen vindt Hij Die alle dingen weet, in ons hart.

Een mens vernedert zich niet, maar God vernedert de mens; echter niet alle mensen tot zaligheid. Een mens kan zo diep vernederd worden. Ik passeerde gisteren iemand die een tijd in de gevangenis moet doorbrengen. Ik schrok van de man; het was bijna geen mens meer. Ik heb gelezen van een dichter die zijn gehele leven gespot had, maar kort voor zijn sterven spotte deze dichter niet meer. De mensen die omgekomen zijn op dat bekende schip dat op een ijsberg gestoten was, heeft God vernederd, en ze hebben gebeden.

Jongens en meisjes, jongelui, denk eraan, er komt een ogenblik waarin jullie klein zult zijn. Het ogenblik komt voor ieder mens, maar sommige mensen worden vernederd tot zaligheid. Is het u nu bekend hoe dat geschiedt? Zoudt u hierover een paar minuten kunnen spreken? Als God een mens vernedert tot zaligheid, dan komt er een werk der Wet. De Wet komt in de consciëntie van de mens. Deze Wet is het eerste Verbond, het Verbond der werken, waarvan we gesproken hebben. Maar bleef het hierbij, dan zou nog niemand worden vernederd. En daarom, als de Heere een mens vernedert tot zaligheid, dan laat Hij hem het kruis, het Evangelie kennen, het lijden en sterven van de Heere Jezus, en dan ziet hij eerst recht de zonde. Dan leert hij de Wet kennen in haar geestelijke zin, en hij leert verstaan het woord van de apostel Paulus: “Ook had ik de begeerlijkheid niet geweten zonde te zijn, indien de Wet niet zeide: Gij zult niet begeren” (Rom. 7:7). Ik heb zo-even gezegd dat er onder alle schepselen geen schepsel zo afzichtelijk is als de mens. Déze mens nu is dit afzichtelijke schepsel, zodat, als u vernederd zijt door de Heere, u beneden alle schepselen gekomen zijt, ja, beneden de vorst der duisternis.

Hoe is het? Is dat zo met u? Dan volgt er een verhoging, en ik heb u gezegd dat de eerste trap van deze verhoging is: de opstanding, de verrijzenis in Christus Jezus. Want dit afzichtelijke wezen laat zich met God verzoenen. Toen hij in het Evangelie zijn zonden zag, zag hij niet

alleen zijn zonden, maar hij zag ook de genade, de barmhartigheid, de liefde en de goedheid van een God in Christus Jezus. Ge kunt dit enigmatische vergelijken met de ontdekking die de broeders van Jozef gedaan hebben toen deze woorden hun in de oren klonken: “Ik ben Jozef, uw broeder” (Gen. 45:4). Toen was het uit met hun “wij zijn vroom”! Met de stukken werd hun daar opeens getoond dat ze niet waren hetgeen ze voorgaven, en tegelijkertijd verstonden ze de goedheid van hun broeder Jozef.

Zo gaat het toe in de bekering. Nu moet u zich afvragen of u deze bekering kent, of u de vernederde mens zijt. Niet: of u wat van een bekering kunt vertellen – hoe vele mensen hebben dit niet gekund, die de hand aan hun leven hebben geslagen – vertrouw daar geen ogenblik op! Waarachtige kenmerken van het leven moeten er wezen, en nu is het stellig een onbetwistbare waarheid dat vernedering een kenmerk is van het waarachtige leven. “Met de ootmoedigen is wijsheid” (Spr. 11:2). En vele andere plaatsen in de Heilige Schrift wijzen dit aan. Als u werkelijk een vernederde zijt in uzelf, dan kunt ge dat, behalve aan de zaak zelf, merken aan het volgende. Er komt een kruis; er is iets dat tegenvalt, dat moeilijk is. Wat doet nu een onvernederd mens? Een onvernederd mens heeft een sterk verlangen om ervan verlost te mogen worden, meer niet. Wat doet een in zichzelf vernederde? Deze verlangt ook van wat hem zo drukt verlost te mogen worden, maar hij heeft ook nog een ander verlangen, en dit is het voornaamste verlangen. Zijn wens is dat hij zijn kruis mag dragen tot ere van God en tot zijn eigen heil, en, ware het mogelijk, tot heil van zijn naaste. De Heere Jezus immers heeft gezegd: “En gij, als gij eens zult bekeerd zijn, zo versterk uw broeders” (Luk. 22:32). Dat is het verschil.

Nu moeten we niet zeggen: “Ja, maar dat moet een mens gegeven worden”. Dat weten we wel. Onderzoek u maar of u weet wat het is als iets gegeven wordt, en hoe dat werkt. Maar kom niet met vrome dingen voor de dag, die hebben geen betekenis. De in zichzelf vernederde heeft zijn kruis in een bepaald licht, en onder meer zegt hij ervan: “Ach, hoeveel meer heb ik niet verdiend. Wat is het kruis dat ik dragen moet vergeleken bij wat ik me waardig gemaakt heb!” De niet-vernederde klaagt over zijn kruis. De mensen moeten het toch vooral horen, en hij gaat daarheen met een gesloten hart, makkende en morrende, en

alleen maar verlangende om ervan verlost te mogen worden. De Schrift zegt: “Hoor de roede en Wie ze besteld heeft!” (Micha 6:9). Dit is een derde kenmerk van een in zichzelf vernederd mens.

Het Opperwezen weet hoe degene die in zichzelf niet vernederd is, zijn naaste, van wie hij meent dat het kwaad gekomen is, aankijkt – hij heeft dat immers gedaan! Dat is de in zichzelf niet vernederde mens. Maar de in zichzelf vernederde mens kent alleen God en zichzelf, en verder kent hij geen mensen in dit opzicht. En nooit – zo is de overtuiging van een in zichzelf vernederde mens – kan mij iemand kwaad doen. Wat naar menselijke maatstaf gehouden wordt voor kwaad, komt van God. “Ja”, zult u denken, “dat kan ik wel volgen. Als het namelijk zo direct van God komt, dan moeten wij het aanvaarden, dan moeten wij er ons *onder* stellen.” “Maar”, zo hoor ik u zeggen, “als nu mensen ons leed berokkenen, wat dan?” Ja, daar heb je het! Dat is een bewijs dat u niet vernederd zijt in uzelf. De mensen zouden u geen leed kunnen berokkenen, als God in Zijn eeuwige raad het zo niet bestemd had. Deze mensen, wie ze ook mogen wezen, zouden dat niet hebben kunnen doen, als God niet gewild had dat ze het zouden doen.

Aan deze dingen kunt u weten of u een in uzelf vernederd mens zijt. Als dat zo niet is, blijf u dan niet langer voor een begenadigde houden, want dat zou u geweldig kunnen schaden. Dan ging uw tijd voorbij, terwijl, wanneer gij het losliet, gij nog zoudt kunnen luisteren, als God het u gaf, naar de woorden: “Zoekt den HEERE, terwijl Hij te vinden is; roept Hem aan, terwijl Hij nabij is” (Jes. 55:6). Voelt dan de in zichzelf vernederde mens de dingen niet? Misschien meer dan de wereld. Heeft Christus het niet gevoeld dat Hem de voeten en de handen zo behandeld werden? Dat is echter de vraag niet. De vraag is of er een geloof is waarvan Johannes dit zegt: “En dit is de overwinning die de wereld overwint, namelijk ons geloof” (1 Joh. 5:4). Zie, voor deze opgave staan we, ik en u, en nu is dit alles met vrome praatjes niet goed te maken. Het gaat erom dat de zaken van het Koninkrijk Gods in ons hart en in ons leven gevonden worden. Deze zaken zijn er, u kunt ze deelachtig worden. U moet ze deelachtig zijn, in ieder geval voordat u het tijdelijke met het eeuwige verwisselt.

En nu nog een laatste opmerking over de in zichzelf vernederde en in God verhoogde mens. Deze mens zou nu zó willen leven! U ook?

Amen.

Gebed:

Dat we Uw goedheid mochten erkennen, en waarderen, Heere, dat we nog iets van deze goedheid hebben mogen zeggen, want Gij zijt goed en goeddoende. Van nature wordt U door ons beschuldigd. De ganse wereld doet dit, en er is niemand die het niet doet, maar in de vernedering, waarin het waarachtige leven is, gebeurt het niet. Dan wordt U gerechtvaardigd, en men beschuldigt zichzelf. Geef ons dat leven! Gun leven aan onze zielen, dan looft onze mond Uw trouwe hulp.

Heere, leer ons *wél* te leven, en doe ons, vroeg of laat, vandaag of morgen, *wél* sterven.

Vergeef het zondige dat aan het prediken kleeft. Gebruik wat gezegd is om Uzelf te verheerlijken, en laat het dienstig zijn, al was het dan ook maar voor één mens. De wereld laat U praten. Het is alles aan dovemans deur geklopt, en het is al mooi als er gezegd wordt: “Voor ditmaal ga heen; en als ik gelegen tijd zal hebben bekomen, zo zal ik u tot mij roepen”, ofschoon die tijd in bijna geen enkel geval aanbreekt.

Heere, ach, laat het een reuke des levens ten leven zijn, al was het maar voor één kind. Het zou groot zijn, want ondergang is niet te beschrijven, zomin als verheerlijking.

Heere, doe ons dan horen wat de Geest tot de Gemeente zegt.

Amen.

Gezongen: Psalm 19:6.

Eerste predikatie over Psalm 47:6, 15 mei 1947, Hemelvaartsdag

Gezongen: Psalm 21:1, 2 en 3.

Gelezen: Hebreëen 1.

In deze dienst werd aan kinderen de Heilige Doop bediend.

Gezongen: Psalm 21:4, 5 en 6.

Een woord uit de 47e Psalm is het uitgangspunt van onze overdenking, Psalm 47, vers 6:

“God vaart op met gejuich, de HEERE met geklank der bazuin”.

Deze dag, mijn zeer geachte toehoorders, wordt genoemd Hemelvaartsdag. Hij wordt gerangschikt onder de zogenaamde christelijke feestdagen. De Gemeente van Jezus Christus heeft geen feestdagen. Zij heeft een Rustdag, en met deze dag is ook in de verste verte geen enkele andere dag te vergelijken. Maar wij hebben nu gelegenheid om met elkander tezamen te komen en het Woord te prediken en het te horen prediken.

Wij vragen dan uw aandacht voor het u voorgelezen woord: *“God vaart op met gejuich, de HEERE met geklank der bazuin”*. Graag zou ik met u de gehele psalm doorlopen, maar dit kan nu niet. Ik zal slechts in staat zijn, zo het mij althans gegeven wordt, om enkele opmerkingen te maken.

“God vaart op”, en dezelfde Persoon wordt in het tweede gedeelte van onze tekst *“HEERE”* genoemd. Hij is, toehoorders, de Persoon Die ons boven alles lief en dierbaar behoort te wezen: de Heere Jezus Christus, God en Mens in één Persoon. Wanneer u Hem kent, dan zegt u: “En al wat aan Hem is, is gans begeerlijk” (Hoogl. 5:16). En liever zoudt gij de dood, zelfs de marteldood, willen sterven dan van Hem voor eeuwig gescheiden te zijn. *“HEERE”* dus – Hij is het almachtige, goedertieren en algenoegzame Hoofd van het Verbond der genade. En zo gij door de genade des Geestes onder dit Hoofd moogt staan, dan

zal het u aan geen goed ontbreken, noch in uw leven, noch in uw sterven.

“God vaart op met gejuich, de HEERE met geklank der bazuin”. De hemelvaart – want hiervan wordt in deze tekst gesproken – heeft betrekking op de menselijke natuur, maar oneigenlijk ook op de Goddelijke natuur, want deze was gedurende enige tijd achter het voorhangsel van het aangenomen vlees enigermate schuil gegaan.

“Vaart op”. Wij mogen ons wel nauwkeurig rekenschap geven van de woorden die hier staan. Christus, de Zoon Gods, was naar beneden gekomen. Hij had zich vernederd: mens was Hij geworden. En daarop had Hij in de aangenomen menselijke natuur veel smaadheid onderzocht. Hij was geweest, Hij was werkelijk geweest een “uitvaagsel”. Men hield het ervoor dat de vrede onder het volk zou gewaarborgd zijn wanneer Hij maar uit de weg geruimd was. Men heeft Hem belasterd, geplaagd, tegengesproken en vervolgd. Men heeft Hem gevangen genomen, veroordeeld, ter dood gebracht. Men heeft Hem op het diepst vernederd. En toen, toen Hij laag genoeg gekomen was, laag genoeg, toehoorders, om mij en u te kunnen grijpen – want wij zijn zo diep gezonken – toen heeft de Vader gezegd: “Mijn Zoon, het is genoeg”. Daarop is Zijn verhoging begonnen: de opstanding, de hemelvaart, het zitten aan de rechterhand Gods. En hierop zal nog volgen Zijn wederkomst op de wolken des hemels om te oordelen de levenden en de doden.

Waarheen was Hij gevaren, toen Hij op de Olijfberg Zijn jongeren alleen had gelaten? Naar God, Zijn Vader, van Wie Hij gedurende enige jaren enigermate gescheiden was geweest. Daarmee was aan Zijn verlangen voldaan: “Verheerlijk Mij, Gij Vader, bij Uzelven, met de heerlijkheid die Ik bij U had eer de wereld was” (Joh. 17:5), naar de hemel, naar de plaats waar God woont en troont en Zijn heerlijkheid in een bijzondere mate vertoont, waar de engelen juichen en de geesten der volmaakte rechtvaardigen eeuwig zalig zijn.

Waardoor was Hij opgevaren? Door de hemelen, door de lucht. De apostel Paulus schrijft in de brief aan de gemeente van Efeze: “Wij hebben den strijd niet tegen vlees en bloed”, en dan volgt aan het eind van de tekst: “maar tegen de geestelijke boosheden in de lucht” (Ef. 6:12). De boosheid, de boze geesten verblijven in de lucht. Aan deze geesten heeft Hij bij Zijn opvaren Zijn overwinning getoond.

Vanwaar is Hij opgevaaren? Van de aarde, en meer in het bijzonder van de Olijfberg, gelegen ongeveer een half uur buiten Jeruzalem. Hij had het zwaar gehad op aarde. In de nabijheid van de Olijfberg bevond zich Gethsémané, waar Hij als een worm in het stof gekropen had toen Hij bij vernieuwing Zich geroepen gevoelde om de taak die Hem van de Vader gegeven was, te aanvaarden. Golgotha, de plaats waar men Hem gekruisigd had, was ook niet ver verwijderd van de Olijfberg. Het was nu voorbij, voor eeuwig voorbij. Toehoorders, daar waar Hij zo vernederd was geworden en Hem zoveel smaadheid was aangedaan, daar op de Olijfberg, werd Hij verheerlijkt. Dit is Gods gewone weg, te verheerlijken daar waar de smaadheid en de vernedering is geweest.

“God vaart op met gejuich, de HEERE met geklank der bazuin”. Wie, toehoorders, hebben gejuicht? Van een gejuich op aarde merken, lezen wij niet veel. Gejuicht is er in de hemel. Hoe vriendelijk heeft de Vader Hem ontvangen! Reeds toen Hij nog op aarde was, hadden de woorden geklonken: “Deze is Mijn Zoon, Mijn Geliefde, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb” (Matth. 3:17). Maar, toehoorders, hoe groot moet dan het welbehagen des Vaders geweest zijn toen de Zoon, na volbrachte arbeid, weer terugkwam in de plaats waar Hij van eeuwigheid was geweest! Gejuicht is er door de engelen. Gejuicht ook is er door de geesten der volmaakte rechtvaardigen. Deze hadden, in de tijd van hun leven hier, niet alleen vertrouwd op de gerechtigheid van de Heere Jezus, maar zij hadden Hem ook beleden, en tegenover de wereld, waarmee zij in aanraking kwamen, gesteld en vastgehouden dat er geen zaligheid is dan alleen in Jezus Christus. En nu, nu zagen deze zalige geesten de Heere Jezus als hun triomferend Hoofd de hemel der hemelen binnenkomen.

Er is toch op aarde ook nog gejuicht, namelijk door de discipelen. In het eerst waren zij droevig, want zij hadden zojuist zulk een aangenaam gesprek met de Heere Jezus gehad. De Heere Jezus had Zijn jongeren nog weer zulke schone en heerlijke dingen uitgelegd, en ziet, toen was er plotseling iets gebeurd. Uit hun midden was Jezus opgestegen, en spoedig was Hij uit hun gezicht gekomen. In dat ogenblik zijn de jongeren niet blij geweest. Maar de Heere laat nooit Zijn volk in tijd van nood verlegen, en zo had Hij engelen gezonden tot deze mensen. Deze engelen hadden de discipelen gezegd wat er eigenlijk

gebeurd was. Nadat zij dit hadden gehoord en geloofd, waren zij ten hoogste verblijd geweest. Er staat aan het eind van het Evangelie van Lukas, dat ook handelt over de hemelvaart des Heeren: “En zij aanbaden Hem, en keerden weder naar Jeruzalem met grote blijdschap” (Luk. 24:52).

En, mijn zeer geachte toehoorders, men kan ook zeggen dat de gehele Gemeente van God juicht, alle eeuwen door gejuicht heeft, en tot in alle eeuwigheid juichen zal, omdat zij het de Heere Jezus zo van ganser harte gunt. Ja, ik weet het zeker, zo gij behoort tot het geslacht dergenen die God vrezen, dat gij minstens eenmaal in uw leven zijt uitgebroken in lof- en dankzegging. Het was in een ogenblik dat door u niet zal worden vergeten, in het ogenblik dat gij als een rampzalige van God in Jezus Christus werd zaliggemaakt, vrijgesproken, gerechtvaardigd en geheiligd. Hebt u in dat ogenblik u niet innig verblijd gevoeld over de hemelvaart van de Heere Jezus Christus? Ik ben er mij van bewust dat gij deze vraag bevestigend beantwoordt. Immers, gij waart als opgetrokken tot in de derde hemel, waar Christus is gezeten aan de rechterhand der Majesteit Gods. En daar, nog eens, opgetrokken door de werking des Heiligen Geestes tot in de hemel, hebt gij Hem Die gestorven is om onze zonden en opgewekt om onze rechtvaardigmaking, door een waarachtig, u geschonken geloof, aangegrepen en omhelsd, want dit is het geloof, het ware, zaligmakende, Godverheerlijkende en hartvernederende geloof.

“God vaart op met gejuich, de HEERE met geklank der bazuin”. Wel, toehoorders, hebt gij belang in deze zaak? Wat dunkt u? Zoudt gij begrepen zijn in het Verbond waarvan Jezus Christus, zoals wij straks zeiden, het almachtige en goedertieren Hoofd is? Gij kunt het weten, want de Waarheid staat geschreven in dit Boek, en wat wij u prediken is gegrond op en getrokken uit de Heilige Schrift. Welnu, wie hebben deel aan Hem Die, na Zich vernederd te hebben, is gezeten aan de rechterhand der Majesteit Gods? Het antwoord ligt voor de hand: allen die de Heilige Geest bezitten. Want de menselijke natuur van de Heere Jezus is het pand van ons in de hemel, en de Heilige Geest is het pand van Jezus op aarde. Bezit gij de Heilige Geest, zo hebt gij deel aan Jezus Christus, aan Zijn schatten en gaven, aan Zijn Vader en aan Zijn zaligheid. Deze Geest is ook te kennen. Ik weet niet of u zoudt kunnen zeggen waar en wanneer de Heilige Geest ontmoet

wordt. Er is immers een ontmoeting hier op aarde met de Vader en de Zoon en de Heilige Geest. Anders zouden wij toch nooit kunnen zeggen wat God is, en wat de drie afzonderlijke Personen in het Goddelijke Wezen zijn?

Dus ik stelde u de vraag: wanneer ontmoet men de Heilige Geest? Wat uw antwoord op deze vraag zou zijn, kan ik natuurlijk niet weten. Maar ik heb de gewoonte niet een vraag te doen zonder haar te beantwoorden. Ook deze vraag wil ik graag beantwoorden. Als Gods Geest een mens gebracht heeft in zijn val en bondsbreuk in Adam, en zo in zijn verlorenheid en in de verlorenheid van al het zijne, hem bekendgemaakt heeft met zijn totale machteloosheid, Jezus Christus in hem geopenbaard heeft, en de Vader en Zichzelf in Jezus Christus, wanneer de Heilige Geest de zondaar tot Jezus zoet en liefelijk, krachtig en onwederstandelijk heeft gebracht, en, als gevolg hiervan, de zondaar zich heeft verenigd met de Heere Jezus, wanneer de zondaar, zich verenigd hebbende met de Heere Jezus, nu in de Heere Jezus de verzoening met God gevonden heeft, dan, in dat ogenblik ontvangt hij uit de volheid van Jezus Christus de Heilige Geest. Deze Geest maakt hem door Zijn adem levend, herstelt in hem het verloren Godsbeeld, het beeld Gods in Jezus Christus. Hij maakt hem bekwaam en gewillig om in oprechtheid te bekennen wie en wat hij is, en ook om uit de hand des Vaders de vergeving der zonden te ontvangen, en om zich ten enenmale aan het Verbond en aan de Heere te onderwerpen.

Ziet, zo leert de Kerk, zo leert elke gelovige, ieder die uitverkoren is om zalig te worden, de Heilige Geest kennen, zodat ieder die gelooft, leert zeggen – de een met meer, de ander met minder zekerheid –: “Ook mij is de Heilige Geest geschonken”. Zo staat er daarom in onze catechismus, de 20e afdeling: “Wat gelooft gij van de Heilige Geest?” Het antwoord is: “Eerstelijk dat Hij tezamen met den Vader en den Zoon waarachtig en eeuwig God is. Ten andere dat Hij ook mij gegeven is, opdat Hij mij door een waar geloof Christus en al Zijn weldaden deelachtig make, mij trooste, en bij mij eeuwiglijk blijve.” Deze woorden staan in de belijdenis van de Kerk van Christus. Zij zijn niet de woorden van de een of de ander die tot een sterk geloof kwam. Nee, zij staan, nog eens, in de belijdenis van de Kerk van Jezus Christus, waarom mag en moet worden gezegd dat zij het eigendom zijn van elk die – hetzij door een zwak, hetzij door een sterk geloof – deze Kerk is inge-

lijfd. Laat dan niet na u voor de vraag te stellen of u deel hebt aan de verhoogde Heere Jezus Christus. Ik zou nu verder kunnen zeggen wat de Heilige Geest doet. Maar dit zou ons te ver voeren.

Ik heb u gezegd dat het bezit van de Heilige Geest het kenmerk is van hem die waarlijk gelooft in God door Jezus Christus. Ontwijk het geven van het antwoord op deze vraag niet! Want, toehoorders, ons leven hangt ervan af! Buiten Jezus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf. Het woord “eeuwige verdoemenis”, is dat geen verschrikkelijk woord? Schrikt gij niet bij de gedachte aan dit woord? Ga dan nog een stapje verder, en zeg: “Mij zal zij ten deel vallen, tenzij ik, voordat ik sterf, gevonden word in Jezus Christus”. Hebt gij het in uw leven al eens gezegd? Ga eens na in welk ogenblik van uw leven gij hebt gezegd: “Als ik niet gevonden wordt in Christus, dan ben ik voor eeuwig verloren”. Wanneer begon deze overtuiging bij u te werken? Dit moet zeker plaatshebben. Want wij moeten door alles heen. Er zijn allerlei machten, invloeden, er worden predikaties gehouden en ook gesprekken gevoerd, om de mensen maar van Christus af te houden. Eigen vlees en bloed heeft daar ook een hand in. Door dat alles moeten wij heen. En in toenemende mate moet het gevoel komen: “Hoe het met een ander is, dat weet ik niet. Daarmee heb ik in dit verband tenslotte niets te maken. Maar als ik zo kom te sterven, dan ben ik verloren.”

Wat zegt u hiervan? Kent u dit niet, dan is u immers een godlooche-naar in plaats van een christen? Dit moet u kennen! Als u dit in de een of andere tijd van uw leven hebt leren kennen, dan weet ik zeker dat gij rust noch duur meer hebt gehad. Ik weet wel, bij de meeste mensen die daar wel eens iets van gehad hebben, bleef het jaar uit jaar in hetzelfde. Ach, wat zal men ervan zeggen? “Velen zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen”, heeft de Heere Jezus ervan gezegd (Luk. 13:24). Maar als er de zaligheid achter ligt, dan heeft men rust noch duur, als eenmaal is vastgesteld: “Ik mis God, en als ik zo kom te sterven, ben ik verloren”. Nog eens, er zijn allerlei invloeden om ons van Christus af te houden. “Maar dit dan? En dat dan? Zijn dit dan geen tekenen? Zouden dat geen tekenen zijn van de genade? Zou het niet kunnen?” Daar moet u van af! Daar moet u geheel van af! U moet er doorheen, zeg ik. En laat dit dan uw woord zijn: “Wat ik ervaren heb, dat heb ik ervaren. Daar wil ik volstrekt geen oordeel over uitspreken.

Maar ik mis God. En als ik Die mis, ben ik voor eeuwig verloren!” Zie dat u zó spreekt! En als u zo spreekt, en zo blijft spreken, dan zal het geen weken achtereen bij u hetzelfde blijven. En zonder twijfel zal eenmaal het ogenblik aanbreken – vroeg of laat, dat weet ik niet – waarin u de woorden zult horen: “Zie, hier ben Ik, zie hier ben Ik. Ik ben gekomen om u te verlossen.”

Toehoorders, wie de Heere niet kan missen, wel, hij zal Hem niet behoeven te missen! “Alzo lief heeft God de wereld gehad”, enzovoort (Joh. 3:16). Denk hierom nooit: “Het is voor mij niet”. Want dat is niet van God. Dat is van een andere kant. Als iemand aan deze zijde van het graf is, dan is hem niet bekendgemaakt dat hij een verwerpene is. Dat zal eenmaal wezen, wanneer hij verloren komt te gaan. Aan deze zijde wordt dat nooit gezegd, nimmer bekendgemaakt. “Ja”, zou misschien iemand willen zeggen, “ja, maar u weet niet, wat ik voor een mens ben”. U weet niet wat ik weet; en wanneer u zoudt willen zeggen dat ik niet weet wat u voor een mens zijt, dan zeg ik: ik weet er toch wel wát van, zóveel dat ik zeg dat ik de voornaamste van alle zondaren ben, zoals de apostel Paulus dat gezegd heeft (1 Tim. 1:15, 16). “Ja maar...”, zoudt u misschien toch willen zeggen. Nee, zo moogt u niet spreken. Zo moet u niet spreken; u hoeft zo niet te spreken. Want hoor nu goed: “Het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt ons van alle zonde” (1 Joh. 1:7). Maar laat er geen venijn bij u gevonden worden. Gebruik zulke woorden niet om uw schande – namelijk dit dat u in de grond van de zaak er niets van weten wilt – te bedekken. Ach, wij moeten leren met onszelf oprecht te handelen. Wij weten het wel hoe gemakkelijk wij elkander kunnen bedriegen in het dagelijks leven. Daarom is vaak nodig met scherpe kritiek tot onszelf te komen. Dat kost pijn, veel pijn. Maar ik zou tegen u en mijzelf willen zeggen: waag u eraan, want de pijn van de eeuwige verdoemenis zal erger wezen – aanvaard het. Aanvaard lot en leven uit de hand Gods. En verneder u onder Zijn krachtige hand, hoe diep de vernedering ook zou moeten wezen. Dan zal Hij u verhogen te Zijner tijd. Nog eens, pijn en smart kost het, en het gaat somtijds gepaard met schande en verdachtmaking en uitstoting. Aanvaard het; aanvaard lot en leven uit de hand Gods. En zie dat gij door de genade komt in het onvoorwaardelijke, zoet en zuur, goed en kwaad omhelzende met uw hart.

Amen.

Gebed:

Heere, wij hebben getracht ons te verhogen. “Gij zult als God wezen, kennende het goed en het kwaad”. Toen is het begonnen. Maar dit stijgen is een teleurstelling geworden en een vreselijke ontgoocheling. “Wie heeft zich tegen U verhard en vrede gehad?” En als Adam en Eva niet door Uw hand van hun hoogte waren afgebracht, vernederd waren geworden, ach, zij zouden tot in eeuwigheid rampzalig zijn. Maar in hun vernedering, door Uw hand teweeggebracht, hebben zij er door Uw genade behagen in gehad om zich van U, Die zij van zich gestoten hadden, Wie zij naar de kroon gestoken hadden, te laten helpen, te laten zalig maken.

De wereld, ieder mens, tracht verhoogd te worden. Dat is het waar wij het allen van nature op gezet hebben. Het is dwaas, het is goddeloos, het is zielverdervend, Heere, maar het is een feit. Van deze waan verlossen wij onszelf niet. Ten eerste kunnen wij dit niet. Maar wij hebben er ook geen begeerte naar. En al ondervinden wij ook teleurstelling en zelfs ramp na ramp, nooit zal iemand uit zichzelf zeggen wat eens David gezegd heeft: “Laat mij toch in de hand des HEEREN vallen”. Men zal er liever alles aan wagen, om dan, wanneer het duidelijk zal geworden zijn dat wij van nature niet anders zijn dan verderf aanbrengeende mensen, zo het ons toegelaten wordt, de hand aan eigen leven te slaan. Dat is, Heere, onze geschiedenis, en dit is het einde. Door U alleen kunnen de verschrikkelijke gevaren worden verhoed. Doe dit uit genade door ons zelfkennis te geven, door ons bekend te maken met de Waarheid gelijk zij in U is, door ons gewillig te doen zijn om, evenals Adam en Eva, ons door U te laten helpen en gelukkig maken.

Zegen de prediking van deze middag. Vergeef het aanklevende kwaad ervan. En gebruik wat was naar de zin en de mening Uws Geestes om te zegenen met tijdelijke, geestelijke en eeuwige goederen.

Sterk Uw Kerk. Ontferm U over onze zieken, over hen die ernstig ziek zijn, ziek tot de dood toe, ook over hen wier geest ziek is. Uitkomsten zijn er bij U tegen elke nood en dood. Ontferm U.

Gedenk ook onze geliefde jonge mensen in Indië. Bewaar hen, en geef dat zij hun betrekkingen nog weer terug mogen zien. Geef vóór alle dingen dat zij naar U leren vragen, daar waar zij misschien met

een gevoel van heimwee denken aan wat zij hebben in het vaderland.

Erbarm U over de toestand waarin de mensheid zich bevindt. De wereld wil niet. Zij werpt zichzelf de hel in. Zij ondervindt dat het niet gaat. Hoeveel onheilen heeft zij al niet teweeggebracht! Maar zij keert zich af van U met een altijddurende afkering. Om de wereld kunt Gij de wereld niet helpen. Toch zoudt Gij kunnen helpen om Uws Verbonds wil, om Uws Naams wil. Doe dat, zo het mogelijk is.

Amen.

Gezongen: Psalm 21:7 en 8.

Tweede predikatie over Psalm 47:6, 18 mei 1947

Gezongen: Psalm 68:9.

Gelezen: De Wet des Heeren; Handelingen 1:1-14.

Gebed:

Ach, volzalig, algenoegzaam en aanbiddelijk Opperwezen, is nu uit dit begin zoveel voortgekomen? Het waren toch maar eenvoudige mensen, en ze waren maar gering in getal en van alle kanten bestreden en vervolgd. Maar het hunne heeft standgehouden. Het zal ook wel standhouden. Het was van U. En de gehele Joodse wereld en ook de invloed van het Romeinse rijk, het heeft niet kunnen tegenhouden hetgeen door deze mensen beleden en gedaan werd. Laat ons door Uw genade afsteken naar de diepte, want dáár wordt het gevonden. Als wij alles verloren hebben en U verkoren, dan is het door ons, wat het wezen van de dingen betreft, gevonden; en hierover is een beschutting, omdat het heerlijk is. En al het andere is bestemd om te gronde te gaan; en hebben wij er ons aan vastgeklampt, dan zinken wij mee.

Het is door Uw zeer grote goedheid, dat wij aan de morgen van deze dag met elkander hier mogen zijn, dat Gij nog tot ons spreekt, dat Gij ons nog onderwijs wilt geven, spreker en hoorders beide. Gij hadt tot ons kunnen zeggen, en Gij kunt elk ogenblik tot ons zeggen: “Ga maar weg, gij walgt toch van Mijn wegen”. Maar hoe groot is Uw goedheid en lankmoedigheid, en hoe verzetten wij ons en stellen ons teweer met al onze opvattingen, die geen betekenis hebben! Maar wij stellen ons teweer met onze wil. Onze wil plaats en wij tegenover U. “Wij willen niet dat Deze over ons Koning zij”. Nu Heere, komt daarin geen verandering, dan zal het ons opbreken. Want wie heeft Uw wil wederstaan en vrede gehad?

Zie ons aan en gedenk ons in de Zoon Uwer liefde. Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren. En als wij nu hier met elkander vergaderd zijn, doe ons dan ook werkzaam wezen tot eer van U en tot heil van onszelf, in spreken en in horen. Zulke ogenblikken als welke wij nu beleven, ach, ze komen straks niet meer terug. Misschien hebben wij ze veel verzuimd, er geen acht op gegeven, omdat wij ons geen rekenschap gaven van onze eigen plaats in dit leven en van het gebeuren in het algemeen. Laat ons er dan nu

nog profijt van hebben, voordat het misschien voor ons voorgoed voorbij is.

Sterk Uw Kerk en breid haar nog uit. Gedenk onze zieken, in het bijzonder hen die ernstig ziek zijn naar het lichaam of naar de geest, of wellicht naar beide. Leer wat men te doen heeft in zulke tijden en omstandigheden. Uitkomsten zijn er bij U wel, maar Gij wilt er om gebeden zijn, Gij wilt er om verzocht worden.

Erbarm U over ons volk en over de mensheid. Grijpt Gij in! Want al zou alles mislukken, dan is het nog niet mislukt, want Gij hebt alle dingen in de hand, en Gij zoudt het kunnen doen alleen en uitsluitend ter wille van Uw Verbond. Gedenk ons volk en allen die in hoogheid zijn gezeten. Hoe de toestand onder ons is, dat weet U. Er is geen begin, en nu worden alle dingen gezien in een vals licht. Dat is onherroepelijk de bestemming van een mens en ook van een volk: de dingen te zien in een vals licht wanneer men geen begin heeft. Het begin zijt Gij. En daarom zegt Gij: “Keert weder, gij mensenkinderen, en Ik zal tot u wederkeren”. Doen wij dit niet, dan kan, dan mag en dan zal het ons niet goed gaan.

Amen.

Ja, voordat ik mijn predikatie begin, zou ik u gaarne nog iets willen zeggen over het decorum. Ik heb het al meer gedaan. Wanneer men zijn kind ten doop houdt, dan verwacht ik dat men het decorum in acht neemt, dat men z'n haar opsteekt. Ik wil dit nu niet meer zeggen. En geeft men er geen acht op, dan moet ik andere maatregelen nemen, wat mij geweldig zou spijten. En als er een huwelijk plaatsheeft, dan zou ik willen, dat men de gasten verzocht niet blootshoofds in de kerk te komen. Blootshoofds, nota bene in een kerk en deelnemende aan een huwelijksfeest! Wat een verwarring wordt er onder ons gevonden! Dat is het decorum. Dat moet in acht genomen worden en bewaard.

Gezongen: Psalm 74:12-15.

Wij hadden het voorrecht op Hemelvaartsdag te spreken over de hemelvaart van de Heere Jezus Christus, en wij stonden stil bij het 6e vers van de 47e Psalm. De hemelvaart is een geweldig onderwerp, en daarom geloof ik niet dat u het mij kwalijk neemt wanneer ik vanmor-

gen uw aandacht nog eens bij dit onderwerp bepaal. Ik heb er trouwens op Hemelvaartsdag maar weinig van kunnen zeggen. Nu dan, ik vraag uw aandacht voor Psalm 47, vers 6:

“God vaart op met gejuich, de HEERE met geklank der basuin”.

Toen, mijn zeer geachte toehoorders, de Heere Jezus ten hemel voer, had Hij Zijn discipelen rondom zich. Dit is een wonder. Want deze mensen hadden de Heere Jezus verlaten en Petrus was er zelfs toe gekomen om Hem te verloochenen. Maar dit betekende nu ook weer niet, in de verste verte betekende dit niet, dat de Heere Jezus hen óók had prijsgegeven. Ik deed mijzelf vanmorgen, toen ik over deze dingen nadacht, de vraag: hoe hebben de discipelen gestaan, toen alles zo geheel anders was uitgekomen dan zij graag hadden gewild en zij zich hadden voorgesteld? En ik heb geantwoord: als een muur! Maar deze muur heeft geschud. Verstaat gij dat? Wat is de vastheid in een hart? Alleen Gods werk, niets anders. Ik zou kunnen zeggen: God in de mens en dan de mens in God, dat is de vastheid. Is dit anders bij u, gij zijt bestemd om te vallen en te verdwijnen als rook. Weet gij dat? Verstaat gij wat ik u zei? Hebt gij het doorleefd?

Hoe komt het dat er geen vastheid is in de mens, ofschoon hij godsdienstig is? Hoe komt het dat er onder ons volk geen vastheid is? Híér slaapt men en dáár slaapt men. Hoe komt dat? Wel, er is geen begin. En nu kan ieder het bij zichzelf nagaan. Heeft hij geen begin, dan heeft hij geen uitzicht. Alles is verward, alles gaat door elkaar. Soms denkt hij wat te zien, maar hij moet alles weer loslaten. Zo is het met de mens, en met een geheel volk ook. Men probeert van alles, nietwaar? Maar niets gelukt. Weet u wat de bestemming is van de mens die buiten God is? Te openbaren dat hij gevallen is, gevallen in Adam. Dat is alles. En nu moet u zich maar afvragen of dat bij u openbaar geworden is.

Maar als nu God in ons is en wij in Hem, hoe dan? Ik heb gezegd: deze mensen, de discipelen, stonden als een muur, maar deze muur heeft geschud. Zulk werk ondervindt ontzaglijk veel moeilijkheden. Het wordt tegengesproken. Nu ja, dat is nog niet altijd het ergste, de tegenspraak, maar het wordt op allerlei wijzen tegengewerkt. En wat

heeft dat ten gevolge? Dat de mens het gevoel heeft: weet ik het nu zelf nog wel? Ik zou haast zeggen: hij kan zich permitteren deze vraag te doen. Dat kan de wereld niet, dat kunt u niet, omdat gij met alle geweld uzelf moet handhaven. Dat kan alleen de mens die in God is en in wie God is. Maar onder alles en ondanks alles is het onbeweeglijk in het diepste van de ziel. En dat wat in de diepste diepte van de ziel ligt, dat is bestemd aan het licht te komen. Daar doet de mens zelf niets aan. Hij zit niet met de Bijbel of met een boek in de hand temidden van enkele gelijkgezinden, en zegt niet: “Zie je wel dat ik gelijk heb?” Dat is de verzekering die de mens zelf zocht. Zonder enige betekenis! Nee, dat doet God! God werkt het eerst, en dan zorgt Hij Zelf niet alleen voor de instandhouding ervan, maar ook hiervoor dat het waarachtige, in de mate waarin het Hem behaagt dit te schenken, de mens zelf voor ogen komt te staan, en dát is dan de zekerheid. Dat het Gods werk is, dat geven de mensen toe van allerlei richting en opvatting, maar dat God nu Zelf voor Zijn eigen werk zorgt, dat weten de mensen niet, omdat zij het werk Gods zelf niet hebben. En nu moeten zij er zelf voor zorgen, terwijl een mens die het in zich heeft, onbegrijpelijk heilig-onverschillig is, want hij heeft leren bidden: “Uw Naam worde geheiligd. Uw koninkrijk kome”, enzovoort.

Welnu, toen de tijd ervoor aangebroken was, heeft de Heere Jezus Zijn hand tot de kleinen gewend en ze vergaderd, en zo stond Hij dan met Zijn jongeren, elf in getal – één was er afgevallen – op de Olijfberg. Ziedaar “spes mundi”, de hoop van de wereld: Christus en deze elf mensen. Dat geeft toch wat te denken! Denken jullie? Leiden jullie een denkend leven? Denk toch, mensen! Maar ik vroeg: hoe komt het dat de mens geen zekerheid heeft en een volk zonder zekerheid is? Ik zei: omdat er geen begin is. Wat is het begin? Waar wij ophouden, daar is het begin. De mensen mengen het door elkaar, Wet en Evangelie, eigen werk en Gods werk. Zo komt u er nooit. Herinnert u zich nog wat ik een paar weken geleden gezegd heb in antwoord op de vraag: wat is het geloof? Ik heb gezegd: ledig voor God staan. Wist u het nog? En hebt u er veel over nagedacht? Ledig voor God staan!

De Heere Jezus sprak met Zijn discipelen tot Zijn hemelvaart toe. Wat had Hij al veel gezegd! De godvruchtige Johannes zegt ervan: “Jezus dan heeft nog wel vele andere tekenen in de tegenwoordigheid Zijner discipelen gedaan, die niet zijn geschreven in dit boek, maar

deze zijn geschreven, opdat gij gelooft dat Jezus is de Christus, de Zone Gods” (Joh. 20:30-31). Lees er toch veel in!

Er is natuurlijk niemand onder ons bij wie de Bijbel niet bij elke maaltijd gelezen wordt. Dat is een gewoonte, een goede gewoonte. En het is slecht wanneer men deze gewoonte heeft prijsgegeven, door en door slecht; het is een openbare verachting van de God van Nederland. Maar dat is niet voldoende. Lees de Schrift ook voor uzelf. En neem haar nooit in de hand zonder het gebed: “Heere, zeg en het”. Dat doet u toch voor uw brood ook? Lees er veel in, maar het moet overgedrukt worden in het hart. Hier hebt u het weer. Dat is het geloof: de Bijbel overgedrukt te hebben in het hart. Misschien denkt u: “Ik weet niet wat daarmee bedoeld wordt”. U hoeft niet zoveel te weten, als u alleen maar weet dat u voor God niet kunt bestaan. Misschien zegt u weer: “Ik begrijp het niet”. U hoeft niet zoveel te begrijpen, als u maar begrijpt dat u voor God niet kunt bestaan, en dat u voor eeuwig verloren zijt, tenzij er iets wonderlijks met u gebeurt. Dan komt u alles te weten; dan zal er straks een ogenblik in uw leven zijn aangebroken waarin gij zegt: “Nu weet ik het”. En dat is dan weer het geloof en het goede begin. En waar dit geloof en dit goede begin is, daar zegt men: “Ik zou eeuwig verloren gegaan zijn, als God mij dit niet geschonken had”.

De mensen hebben zo graag een praatje over wat leven is, en waar er leven is, enzovoort. Dat zijn de oprechten niet – de oprechten voelen dat zij voor God niet kunnen bestaan – want de consciëntie is niet besprengd met het bloed van Jezus Christus en niet bevredigd. De consciëntie staat aan de zijde Gods. Gij die onverzoend met God zijt, gij weet dit. En hoe dieper dit in u komt in te zinken, des te beter. Want dat moet anders worden. Voordat gij het tijdelijke met het eeuwige verwisselt, moet gij weten wat de apostel Paulus heeft doen zeggen: “Vijanden zijnde, met God verzoend door den dood Zijns Zoons” (Rom. 5:10). Laat u niet ophouden met uzelf af te vragen: “Zou dát dan niet van de Heere zijn?” Laat u niet ophouden door de valse prediking van deze tijd, maar leer alleen acht geven op uw consciëntie, en dan weet u het allemaal.

Van Zijn vroegste jeugd aan was de Heere Jezus begonnen met te spreken. “Wist gij niet dat Ik moet zijn in de dingen Mijns Vaders?” (Luk. 2:49). Kinderen, kijk me eens aan. De Heere Jezus is vroeg

begonnen met de dingen te zoeken van het Rijk van Zijn Vader. Dat moeten jullie nu ook doen. Die de Heere vroeg zoeken, zullen Hem vinden (Spr. 8:17). Ouders, wat hebben uw kinderen van u gehoord? Dat een goede positie het meeste waard is? Of de *bekering*? Rijk worden in aardse goederen? Of rijk te zijn in God? Het zijn uw kinderen niet! Ze zijn het eigendom van God, en gij zijt erover gesteld. Jaren geleden nam ik wel eens de vrijmoedigheid om te zeggen: zodra een vrouw gewaarwordt dat er een geboorte aanstaande schijnt te zijn, moet het gebed voor het zieleheil van de vrucht beginnen. Dus, is dat bij jullie zo geweest? U moet kunnen zeggen tegen uw kinderen: “Kinderen, welke weg je ook opgaat, wat ik je geleerd heb, dat raak je nooit meer kwijt, en het zal je wezen ‘een reuk des levens ten leven of een reuk des doods ten dode’ (2 Kor. 2:16).” Er zijn mensen die hun kinderen niet laten dopen, en er zijn ook mensen die hun kinderen wel laten dopen. Veronderstel, men laat zijn kinderen niet dopen, omdat men niet kan antwoorden op de vragen die gesteld worden. Wat moet het Opperwezen daarvoor hebben? Zeg het eens! Achting of verachting? Zeg het maar. Kijk eens, dat mag je nu wel doen (je kinderen niet laten dopen), maar dan moet je in zware overtuiging leven, want dan is het psychologisch verklaarbaar dat je niet veel meer aandurft, ook niet het laten dopen van je kind. Maar als je niet in zware overtuiging leeft, dan is het immers huichelarij wat je zegt? Nu moet u niet vragen of het dan beter is om “zo maar” uw kinderen te laten dopen. Dat weten we allemaal wel, want de doop is gesteld tot betekening en bezegeling van het geloof. En je moet óók niet vragen wat het beste is: niet laten dopen of wel laten dopen, want dat is allemaal maar om rust te hebben, en je krijgt in deze weg geen rust.

Toen de Heere Jezus ten hemel voer, heeft Hij Zijn discipelen gezegd. De wereld zou niet erg vriendelijk zijn voor deze mensen. De wereld heeft zo’n ontzettende haat tegen het waarachtige christendom, tegen de Waarheid, tegen God. De wereld zou niet erg vriendelijk wezen. En de duivelen? Hebt u, toehoorder, nooit eens een indruk gehad van het woord van de Heere Jezus: “En de poorten der hel zullen dezelve niet overweldigen” (Matth. 16:18)? Hoor eens, in de poorten werd beraadslaagd. Daar lees je telkens van in het Oude Testament. Dus nu begrijpt u deze woorden wel: “En de poorten der hel”, enzovoort. Hebt u nooit eens een indruk gehad van wat er in die poorten

der hel wordt beraadslaagd? Ja, en de begenadigde heeft daar geen vermoeden van. Want hoe staat een begenadigd mens in dit leven? Eenvoudig. Er is in de hele wereld niemand die hij als vijand beschouwt. En hij kan zonder geveinsdheid vriendelijk zijn tegenover ieder mens, vanaf zijn hart. Beschaving brengt mee, nietwaar, om elkander met een glimlach de hand te geven, maar dat komt niet van het hart af. Maar een begenadigd mens geeft van zijn hart af ieder mens de hand, wie hij ook zij. Hij kent geen vijanden. Maar de hel, de poorten der hel omgeven nu deze begenadigde mens, die daar in het leven staat, eenvoudig en naïef – dat betekent niet: onervaren! – en zij zijn dag en nacht bezig om die begenadigde tegen te werken, tegen te laten spreken, tenslotte te doen vallen. “Ha”, staat er in de Psalmen, “ha, hij ligt voor eeuwig neer!” Nu, wat moet nu deze begenadigde doen? Hij moet niets doen! Hij moet zijn kracht niet zoeken in het bewijzen dat hij het bij het rechte eind heeft, maar hij moet zijn kracht in God zoeken. Hij moet zich eerst afvragen – ieder mens moet zich afvragen –: “Is mijn begin uit God?” En als hij daarop het getuigenis des Geestes ontvangen heeft, dan moet hij de gehele wereld haar schijnoverwinning laten. Dat moet hij, maar dat kan hij ook, en hij alléén kan dat. En dan staat er (gij hebt het gezongen): “...deed Farao bezwijken” (Ps. 74:14 ber.). Dat is het eind van de poorten der hel, van de gehele wereld: “...deed Farao bezwijken”.

Het hart van de begenadigde is zwak, en de verrader wordt erin gevonden. Dat wist de Heere Jezus. Hij stond gereed om afscheid van Zijn jongeren te nemen en voordat Hij weggaat, breidt Hij zegenend de handen over hen uit. In deze zegen liggen alle zegeningen opgesloten. Zoals in de vloek van de Wet alle vloeken opgesloten liggen, worden alle zegeningen gevonden in de zegen die de Heere Jezus over Zijn discipelen uitsprak. Kent u deze zegen? Misschien zijt u, zoals dat uitgedrukt wordt, gezegend, en dat betekent dan dat u vooruitgekomen zijt in de wereld, een goede gezondheid geniet, oppassende kinderen hebt, enzovoort. Dat noemt u zegeningen? Op zichzelf zijn ze dit, maar zijn ze dat in uw hand? Wat zijn ze in uw hand? Zal ik het u zeggen? In uw hand zijn ze vloeken als u met deze ene zegen, die Christus hier uitdeelde, niet zijt gezegend. En nu moet u zich eens afvragen of dat ooit door u geloofd werd. Want door ze te beschouwen als zegeningen, lieve mens, haalt gij de vloek over u, en sterft gij, als er geen ver-

andering komt, onder deze vloek. Door God te danken voor de zegeningen en er blij om te zijn en er soms van te spreken, haalt gij de vloek over u. Als u nu eens begon met te erkennen dat u met al het uwe onder de vloek ligt, dan zou dat beter zijn, dan zoudt ge straks, na kortere of langere tijd, staan onder de zegenende hand van de Heere Jezus Christus, en dan zoudt ge kunnen zeggen wat de zegen is. Wat is de zegen? Ik heb het u vanmorgen al een paar keer gezegd: het goede begin. En het goede begin is God.

Toehoorders, ik kwam eens, jaren geleden, terug in mijn Zeeuwse gemeente Yerseke, waar ik begonnen ben. Ik ontmoette iemand. “Hoe gaat het?”, vroeg ik. “Zo en zo...”. “Ja...”, antwoordde ik (ik antwoordde wat). “Jawel”, was het antwoord, “maar wat de Heere begonnen is, dat zal Hij toch voleinden?” Ik zeg: “Ik hoor het al. Je zit in de valse leer van deze tijd. Je zit in de leer van kringetjes en kerkjes. Dat is de gereformeerde leer niet, zó te spreken. De gereformeerde leer is, voor een mens als u zijt, te zeggen: ‘Als God er niet aan te pas komt, zal ik voor eeuwig te gronde gaan. Ik moet HéM hebben, of het zal eeuwige verdoemenis wezen.’ Dát is gereformeerd, en het andere is pelagiaans, remonstrants, goddeloos.” Een mens moet niet ontkennen dat dit of dat aan hem gebeurd is. Dat is van God – versta mij goed! Maar de zaligheid is in Christus, en de mens mag niet rusten voordat hij in Christus gevonden wordt. En in Christus komen geen mensen die wat hebben. Ik heb u gezegd dat het waarachtige geloof is: ledig voor God te staan.

Kent gij de zegen? Zijn toestand zien zoals hij is, zijn toestand zien in Adam, zijn schepping en val, daarmee begint het goede zaligmakende werk, ofschoon er veel aan vooraf kan gegaan zijn. In de tweede plaats is het een zegen in machteloosheid te doorvoelen, te zien, te erkennen, te geloven: “Ik kan niet en ik heb nooit gewild”. De derde zegen is het grote wonder van de openbaring Gods in onze ziel. De vierde zegen is het komen tot God. En de vijfde, zesde en zevende zegen: geloof te bezitten, een gegronde hoop te hebben, en liefde gewaar te worden tegenover God en tegenover zijn naaste. Dat zijn enkele zegeningen. Er zijn er veel meer. Maar dát zijn *de* zegeningen. En wie wat heeft buiten deze zegeningen, die heeft in wat hij heeft niets anders dan de vloek.

Toen ik hierheen kwam, dacht ik: het zou kunnen zijn dat mijn

spreken voor deze of gene aanleiding was om te vragen: “Mogen wij dan niet genieten van het leven?” En weet u wat ik gezegd heb? Je mág niet alleen, maar je móét genieten! “Die ons alle dingen rijkelijk verleent om te genieten” (1 Tim. 6:17), schrijft de apostel Paulus. Maar... in God! Is het leven dan geen zegen? En spreekt het dan niet vanzelf dat de mens leven wil? Ik noem maar iets dat men zo kan horen: “Het leven is een zegen”. Maar het zondige dat iemand doet, dat is géén zegen. En kunt u leven zonder de zonde? Nee, als u begenadigd zijt, dan wilt u duizendmaal liever sterven, wat uzelf betreft, dan blijven leven. Nog eens, wat uzelf betreft, niet tegenover uw vrouw of man, of zoals ik, die het Woord moet prediken. Dán zegt de apostel: “Maar in het vlees te blijven is nodiger om uwentwil” (Filipp. 1:24). Maar als u een begenadigd mens zijt, dan sterft u liever duizendmaal dan dat u zoudt blijven leven. Is dat zo bij u? Maar misschien zoudt u willen zeggen: “Een mens is toch altijd niet bereid om te sterven, ook al is hij begenadigd?” Dát is een andere zaak.

Toen de Heere Jezus ten hemel voer, kwam er een wolk neder. De discipelen stonden Hem na te kijken. Hoor, Smijtegelt zegt: “Ze zouden er zijn blijven staan”. Maar er kwam een wolk, en toen konden zij niets meer zien, en de Heere Jezus was weg. Wij willen weten, zien en doorgronden. En dat moet nu juist niet. Nu komt de wolk, stelt zich tussen Christus en de Kerk, en die wolk zegt ons: nee, lieve mensen, niet doorgronden, niet willen weten, maar geloven. Het geloof van de Wet en het geloof van het Evangelie, dat is de weg!

En nu kom ik weer met een vraag. Goed luisteren, en je er niet van afmaken! Nu heb ik mezelf afgevraagd, of – waar er toch zoveel dingen zijn die wij niet weten – er in het geloof een voldoening is ten opzichte van het weten. Want het kan pijnigend zijn wanneer er vele dingen zijn die wij niet weten en die wij graag zouden willen weten. Maar als een mens waarachtig geloof bezit, hoe is het dan? Is men dan tevreden? En hóé is men dan tevreden, als men tevreden is? Ik weet niet wat u daarop zou ten antwoord geven. Geen stukje vroomheid als-tublieft! Maar uit de diepte, uit de werkelijkheid, uit het leven zelf! Een mens die zo graag wil doorzoeken en onderzoeken, komt er niet. Is de wereld nu eigenlijk een stap verder gekomen? Nu bestaat zij al zolang; is zij nu een stap verder gekomen? De wereld kan nooit een stap verder komen. Er is een zeker gegeven in de wereld, in de men-

senwereld, in het heelal, en dat wordt niet verminderd en niet vermeerderd, en daar moet nu de mensheid het mee doen, ze kan niet verder komen. En de Prediker zei: “Er is niets nieuws onder de zon” (Pred. 1:9). Nee, want er kan geen nieuw ding zijn onder de zon, want hetgeen er is, is gegeven en daar moeten wij het mee doen. De wereld is dus geen stap verder gekomen, en zij komt het nooit te weten.

In mijn jeugd, of liever een paar jaar vóór mijn geboorte, zeiden de geleerden – de geleerden zijn meestal de domsten; als ik dit zeg, is dat is geen verachting van de studie, dat kunt ge van mij niet verwachten – zeiden de geleerden: “Bouw scholen en ontwikkel de mensen, dan worden de mensen beter”. Het is nu tachtig jaar geleden dat aan de academie deze dingen verkondigd werden. Nee, de wereld komt er niet!

Maar een mens die gelooft? Zeg het eens! Een mens die gelooft, die is er. Hij weet het. En wat weet hij dan? Weet hij alles? Hij weet niets. Hij weet dit, dat het Gode behaagd heeft dat in Jezus Christus alle schatten van wijsheid en van kennis verborgen zouden zijn (Kol. 2:3). Kunt gij dit volgen met het hart? En wat doet de gelovige? Hij gaat helemaal opzij en treedt terug, en... hij aanbidt. En nu is het goed. Nu zegt hij niet, zoals ik eens een professor hoorde zeggen toen ik op huisbezoek bij hem was: “Ik neem wat in de Bijbel staat aan, zoals een kind op school aanneemt wat de juffrouw zegt”. Ik heb hem gezegd dat dát geen geloof is. Nee, zó niet, maar zodanig in het hart gewerkt dat men spreken kan van een wortel. Dát is het geloof. Door dit geloof worden de dingen gezien, en men is voldaan. Men zoekt niet meer, men heeft het gevonden, niet in de bijzonderheden, maar in Christus Jezus.

Nu, u voelt wel, er zou nog veel meer over de hemelvaart te zeggen zijn. Dat is óók iets om op te merken, om op te merken dat als je gelooft, je nooit uit-geloofd komt, en dat wie een prediker is bij de gratie Gods, nooit uitgepredikt komt. Integendeel, hoe ouder hij wordt, hoe meer ziet hij dat hij nog beginnen moet. “Aan alle volmaaktheid heb ik een einde gezien, maar Uw gebod is zeer wijd” (Ps. 119:96).

Kinderen, jullie heb ik vooral op het oog. Al begrijp je nu niet alles – ik weet dat je niet alles begrijpt – als je er maar een indruk van mee moogt nemen. Hier worden de dingen gezegd die waar zijn. Ik heb het je al eens gezegd: ik heb heel veel de kerk bezocht, en als opgroeiende

jongen zat ik dan dikwijls te luisteren, naar de predikstoel te kijken, en dan zei ik in mijzelf: “Dominee, je gelooft het zelf niet”. Maar ik wist niet wat geloof is. Kinderen, hier worden je dingen gezegd die waar zijn. En ik hoop dat je niet toegelaten wordt om dat wat ik je heb mogen zeggen, te verlaten. Want als je ze verlaat, dan ben je voor eeuwig verloren. En luister nu maar niet naar een of ander godsdienstig mens die zou willen zeggen: “Hm, hm, hm”. Als je dit verlaat, ben je voor eeuwig verloren.

Amen.

Gebed:

Heere, denk aan ons naar de rijkdom Uwer genade. Wij hebben behoeften, maar wij kennen ze niet. Kenden wij ze maar, en geloofden wij maar Uw liefde en goedheid, genade en barmhartigheid, want Gij wacht om ons te helpen, Gij kunt ons helpen, Gij wilt ons ook helpen.

Heere, heeft het de schijn dat wij ondanks ons vragen niet geholpen worden, laat ons door Uw genade de oorzaak vinden bij onszelf, en laat ons niet toe U te beschuldigen van hardheid. Laat de gedachte der ijdelheid niet in onze harten overnachten dat Gij Uw barmhartigheid door toorn toegesloten hebt. Want Gij zegt: “Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop; indien iemand Mijn stem zal horen en de deur opendoen, Ik zal tot hem inkomen, en Ik zal met hem avondmaal houden, en hij met Mij”.

Maak ons bekwaam en gewillig ons te laten onderwijzen en te laten leiden door Uw Woord en Geest. Uw Woord is het, in Uw Woord wordt alles gevonden. Nooit zal het voorkomen dat er iets geschiedt in strijd met Uw Woord. In de dag der dagen zal het voor de gehele wereld openbaar worden dat wat er gebeurt, gebeurd is overeenkomstig de Bijbel. Zegen dan wat overdacht is. Verzoen het kwade erin. En wil ons begeven noch verlaten.

Schenk ons Uw genade, opzicht, tucht en leiding. Sterk Uw Kerk, hier en overal.

Amen.

Gezongen: Psalm 72:1 en 2.

Predikatie over Lukas 24:50, 14 mei 1953, Hemelvaartsdag

Gezongen: Psalm 24:1, 2 en 3.

Gelezen: Lukas 24:36-53.

Gebed:

Heere, laat het woord “Amen” ook in onze ziel gevonden worden. Uw discipelen aanbaden U, de vragen waren opgelost, de raadselen weggenomen. Zij geloofden, en zij gaven zich onbepaald. Door U lieten zij zich leiden, en zij waren ervan overtuigd dat het zou strekken tot verheerlijking van U en tot hun behoudenis. Dit is wat ook wij nodig hebben.

Onze dwaasheid is niet te noemen. Wij hebben ons aan U onttrokken in onze val, en wij onttrekken ons nog aan U. Wij zoeken het zonder U te doen. Wij verwerpen U. Wij zeggen: “Wijk van mij, want aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust”. En zo menen wij te staan op eigen benen, wijsheid en kracht genoeg te bezitten om het althans zo goed mogelijk te maken. En wij zien de afgrond niet; en voorzover wij hiervan iets merken, sluiten wij de ogen. Ach, welk een toestand! Een toestand, Heere, waarin wij zijn zonder eruit gered te willen worden. Ons enige verlangen is erin te mogen blijven, erin te mogen leven, erin te mogen sterven.

Somtijds komen andere dingen tot ons, spreekt onze consciëntie. En dan schijnt het wel eens dat wij stilstaan, maar wij gaan door. Na kortere of langere tijd gaan wij toch weer dezelfde weg, een weg die ons recht toeschijnt, maar waarvan het einde is de eeuwige dood. Zo doen kinderen, zo doen volwassenen, zo doen bejaarden, zo doet ieder mens. Wij moeten bekeerd worden; een nieuwe schepping moet er plaatshebben, het hart moet uitgaan naar U. Wij moeten onszelf leren kennen, en wij moeten U leren kennen, en wij moeten leren op U en alleen op U ons vertrouwen te stellen, in leven en in sterven. De mogelijkheid van deze dingen, Heere, hebt Gij verworven. Zij liggen in U. Dat wij door de Geest, Die Gij verdiend hebt, mochten worden bearbeid, overtuigd, geleid en getrokken.

Door Uw goedheid zijn wij hier geschaard om Uw Goddelijk Getuigenis. Geef ons dit te brengen. Doe ons spreken naar de zin en de mening Uws Geestes. Laat ons niet trachten er iets van te maken,

want het is: “en het was zeer goed.” De oude schepping is verdorven, maar de nieuwe schepping is goed en zal niet verdorven worden. Bereid dan Uw Woord in onze harten een plaats. Doe ons het diep overdenken. Laat ons iedere overweging en redenering terzijde stellen. Doe ons geloven dat wij verloren zijn en voor eeuwig zullen verloren gaan in de toestand waarin wij ons bevinden. Doe ons dan ook geloven dat er redding is, dat er in U redding is, en dat gered zijn allen die gekomen zijn tot U. “Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden; maar die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden”.

Wil Uw Kerk zegenen. Wil ons allen bekeren. Bekering en volgende genade hebben wij nodig en blijven wij nodig hebben. Wij moeten altijd wéér bekeerd worden, niet rusten op onze droesem, of niet menen dat wij al iets kennen. Wij moeten verstaan dat wij nog niet kennen gelijk wij behoren te kennen, dat het christen-zijn een zaak is in wording, dat wij eerst in de eeuwigheid het zullen wezen.

Gedenk onze zieken, hen die in bijzondere moeilijkheden zich bevinden. Gedenk de volkeren. Zij menen dat zij zichzelf moeten redden. Zij kunnen dit niet. En het gaat dan ook niet volgens hun gedachten en opvattingen. Gij zegt: “Mijn raad zal bestaan en Ik zal al Mijn welbehagen doen”. En hiernaar, Heere, heeft zich alles te schikken. Wij staan erbuiten. Niet alleen staan wij buiten het genadewerk, maar wij staan ook buiten de regering van alle dingen. Gij, Gij zijt God en niemand meer.

Treed in het gericht met ons niet. Deed U dit, wij zouden hoofd voor hoofd te gronde gaan. Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren. Gedenk ons in deze ogenblikken.

Amen.

Gezongen: Psalm 24:4 en 5.

Wij zouden graag, mijn zeer geachte toehoorders, gedurende enige ogenblikken met U willen nadenken over het 50e vers van Lukas 24. Daar staat, zoals u allen bekend is:

“En Hij leidde hen buiten tot aan Bethanië, en Zijn handen opheffende, zegende Hij hen”.

Het was nu veertig dagen geleden dat de Heere Jezus uit het graf verrezen was. Hij was aan de Goddelijke Wet gehoorzaam geweest, en had het oordeel Gods dat om de zonde op de wereld ligt, gedragen. Maar nu zou dit alles tevergeefs geweest zijn, wanneer de Heere Jezus niet na drie dagen en drie nachten in het graf gelegen te hebben, opgestaan was. De apostel Paulus heeft het juist en scherp gezegd. In 1 Korinthe 15 schrijft hij: “Indien Christus niet opgewekt is, zo is onze prediking ijdel, en ijdel” – of: tevergeefs – “is ook uw geloof” (vs. 14). Er zou zonder de verrijzenis van de Heere Jezus Christus uit het graf geen christendom wezen. U verstaat toch wel dat de discipelen de wereld niet zouden zijn ingegaan om deze te vertellen dat zij zich bedrogen hadden?

In de opstanding van de Heere Jezus ligt het heil, het heil in de volle omvang van het woord: onze rechtvaardigmaking, onze heiligmaking en onze heerlijkmaking – zegeningen, weldaden die geen van ons kan missen. En omdat de Heere Jezus wist dat op deze Waarheid de pijlen zouden worden afgeschoten – de pijlen des bozen, de pijlen van ieder natuurlijk mens, de pijlen van de gehele wereld – heeft Hij het nodig gevonden om na Zijn verrijzenis uit het graf gedurig aanraking te zoeken met Zijn discipelen. De discipelen waren onderwezen door de Heilige Geest. “Vlees en bloed”, zo werd eens tot hen gezegd, “heeft u dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader, Die in de hemelen is” (Matth. 16:17). Onderwijs van de Heilige Geest heeft onder meer tot vrucht de kennis van en het geloof in Christus Jezus. Waar geen kennis van noch geloof in Christus Jezus is, daar kan niet gezegd worden dat de Heilige Geest Zijn inwoning in de mens heeft. Maar nu waren er nog zoveel dingen die de discipelen niet doorzagen. En teneinde dit hun meer te geven, hen verder in te leiden in wat zij geleerd hadden en hen daarin te versterken en te bevestigen, heeft de Heere Jezus na Zijn verrijzenis uit het graf Zijn geliefde jongeren herhaaldelijk bezocht.

“*En Hij leidde hen...*”. Hen, dat waren de discipelen. Twaalf in getal waren zij geweest. Eén is te weten gekomen wat het zeggen wil wanneer men de Waarheid loslaat, te weten gekomen wat er overschiet als men tegen de Waarheid, gelijk ze in Jezus is, ingaat.

“*Hij leidde hen...*”. Toehoorders, de discipelen lieten zich leiden. En, zoals reeds is opgemerkt, Judas was hier niet meer bij. Weet u waar Judas was? Hebt u iets van de hel en van de hemel leren kennen? Judas

was er niet meer bij. Zo vele mensen deden een stap. Zij gingen terug. Hiervan kunt u veel lezen in het zesde hoofdstuk van het Evangelie van Johannes. Zij gingen terug. Sommigen meenden dat zij iets deelachtig waren geworden. Na kortere of langere tijd bleek dat zij zich vergist hadden. Sommigen gaven voor dat zij geloofden. Intussen zochten zij zich behoedzaam aan ieder ontdekkend middel te onttrekken, en aan iedere begenadigde van wie zij het onderzoek meenden te moeten vren. Toen het te laat was, zagen zij dat zij gedwaald hadden.

De discipelen hadden zich gegeven, onbepaald, onvoorwaardelijk. Waar Christus is, daar is in de grond niets anders meer. Dat moet dan nader gewonnen, doorleefd worden, want de Kerk heeft toe te nemen in de kennis van de genade die in Christus Jezus is. Zij hadden zich gegeven en zij wisten aan Wie zij zich hadden gegeven. Deze wetenschap hadden zij nú nodig, maar veel meer nog in de toekomst! Want als een mens door de genade weet aan Wie hij zich gegeven heeft, dan zal hij zich aan een mens of aan zichzelf niet meer geven. Niet dat hij van zichzelf daar niet toe in staat zou zijn, maar hij zal ervoor behoed worden. En zo zegt de apostel Paulus: “Al ware het ook dat wij, of een engel uit den hemel, u een evangelie verkondigde buiten hetgeen wij u verkondigd hebben, die zij vervloekt” (Gal. 1:8). En als nu iemand tot ons komt en hetzelfde zegt als wat wij geleerd hebben – aangenomen dat wij begenadigde en van God geleerde mensen zijn – dan zullen wij ons aan hem niet overgeven, maar wij zullen beiden in onze keuze standhouden.

Er zijn in dit leven twee dingen nodig: kennis en vertrouwen. Dit is het geloof. Eigenlijk is alleen de kennis het geloof – en het vertrouwen de vrucht van het geloof – kennis, ondervindelijke kennis. Och, een mens werkt met zijn verstand. Dat is geen kennis; dat is dwaling! De apostel Paulus schrijft terecht: “De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn, want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden” (1 Kor. 2:14). Wij weten niets, voordat al ons weten te gronde gegaan is. Als u kunt, vergeet dit nooit. Zo u dit toch vergeet, dan vergist u zich, en gij komt voor de Rechter van hemel en aarde te staan zoals de dwaze maagden daar zijn geweest. Waarachtig geloof wordt geboren uit de ondergang van ons en van het onze. Ik kan dat nu verder niet toelichten. Op het ogenblik ontbreekt ons hier de tijd voor.

Kennis en vertrouwen. Als wij niet zo met ons verstand werkten, dan zou ons vertrouwen sterker wezen. Ons vertrouwen is niet zo sterk. Ons vertrouwen, als het bij ons gevonden wordt, is uiterst zwak. Dat wordt openbaar wanneer wij in de moeilijkheden zijn. Wij bedriegen ons op een verschrikkelijke wijze door met ons verstand te werken, en nu schieten wij tekort in het vertrouwen. Het vertrouwen des harten is evenredig aan de mate waarin het verstand door Goddelijk licht is bestraald. Zodra hier onevenredigheid bestaat of komt, is dit een bewijs dat wij te veel, misschien veel te veel met ons verstand gewerkt hebben. Maar – ik weet niet of u het volgen kunt – hoe komt dat nu? Het komt doordat wij wat willen zijn. Wij willen vooruit kunnen. Wij wensen de man, de vrouw te wezen. Wij begeren wat te kunnen zeggen, enzovoort, enzovoort. En nu zegt de apostel Paulus: “Want zo iemand meent iets te zijn, daar hij niets is, die bedriegt zichzelf in zijn gemoed” (Gal. 6:3). Wij moeten enkel dwaasheid worden, louter machteloosheid! En dán gelooft een mens. En in zoverre hij zijn dwaas en machteloos zijn doorleeft, vertrouwt hij, móét hij vertrouwen – óf terug tot de wereld óf tot de wanhoop gaan – móét hij vertrouwen, en dat heeft de dichter van de 39e Psalm doen zeggen: “En nu, wat verwacht ik, o Heere? Mijn hoop, die is op U” (vs. 8).

En nu lieten de discipelen zich leiden. “*En Hij leidde hen buiten tot aan Bethanië*”. Waardoor laat ú zich leiden? Van nature laten wij ons leiden door ons verstand, door de omstandigheden, door onze naaste, door de vorst der duisternis. En zo loopt het mis! De discipelen lieten zich leiden door de Heere. Waarhéén lieten de discipelen zich brengen? Dat wisten zij niet. Zij behoefden het ook niet te weten. Waar gerekend wordt en geredeneerd, daar is het mis. Het geloof heeft niet te weten – wat zeg ik? – het geloof wil niet weten waar het heengaat. Zodra iemand wil weten waarheen, geeft hij te kennen dat hij niet vertrouwt. Het geloof trekt uit, niet wetende waar men komen zal. Maar, hier moet wat aan worden toegevoegd. Het geloof weet met Wie het uittrekt! En hier gaat het om. En dan zegt de dichter van de 23e Psalm: “Al ging ik ook in een dal der schaduw des doods, ik zou geen kwaad vrezen, want Gij zijt met mij; Uw stok en Uw staf, die vertroosten mij” (vs. 4).

Ik zal u in korte woorden zeggen hoe het hier gaat. Zie maar of u met uw hart het volgt. De Heere brengt ons in de moeilijkheden. Nog

eens, de Heere brengt ons in de moeilijkheden! Er staat immers dat er geen kwaad in de stad is dat de Heere niet doet (Amos 3:6)? Gij ziet nog niet goed als gij niet God in alles ziet. “Want uit Hem, en door Hem, en tot Hem zijn alle dingen. Hem zij de heerlijkheid in der eeuwigheid. Amen” (Rom. 11:36). De Heere brengt ons in de moeilijkheden. En dan? Dan staat Hij ons bij in de moeilijkheden. En dat is hier alles: de bijstand des Allerhoogsten in de moeilijkheden waarin de Heere ons gebracht heeft.

“*En Hij leidde hen buiten tot aan Bethanië*”. U weet wel dat Gethsémané hier niet ver van verwijderd was. Wat een lijden was daar geweest! En dit lijden was nog toegenomen. Maar dat was nu alles voorbij. Hij had het willen ondergaan voor de vreugde die Hem voorgesteld was. Voorbij... En zo zal het voor de Kerk op aarde ook voorbijgaan, en voor eeuwig voorbij zijn. En wat zal dát wezen, verlost te zijn uit deze wereld, *uit déze wereld*, uit een wereld die in het boze ligt, uit een wereld die onder het oordeel Gods is! Verlost te zijn van een hart dat in verraderij alle verraders te boven gaat, dat zo huichelachtig is, tracht zo slim te wezen, dat eropuit is om zonden te bedekken, wat zal dát wezen? Van zulk een hart verlost te zijn en dan te aanschouwen en te genieten. Wat? Antwoord eens op deze vraag! Wat? Dat wat men h́er heeft leren kennen, als men tenminste genade hééft leren kennen. Dát. Misschien denkt u: “Ja, en nu weet ik het nóg niet”. Een begenadigd mens leert hier God in Zijn heerlijkheid kennen. En als dit geschiedt, dan valt hij neer, indien dan nog nodig lichamelijk, maar ook met het hart, en hij zingt: “Zijn Naam moet eeuwig eer ontvangen; men loov’ Hem vroeg en spä” (Ps. 72:11 ber.). Dát, dát is de hemel. Maar hiermee heb ik niet gezegd dat het mij bekend is wat de hemel is, maar dát is er, dát is... ja, nu zou ik graag het woord kwintessens willen gebruiken, maar ik houd er niet van om vreemde woorden in de predikatie te gebruiken. Maar dát is het: verheerlijking van God tot in alle eeuwigheid, en dit ontstaande door de aanschouwing Gods.

Gezongen: Psalm 25:6 en 7.

Onverwachts hief de Heere Jezus Zijn handen op en zegende Zijn discipelen en verhief Zich van deze aarde. Dat dit geschieden zou, wisten de discipelen niet.

“Zegende Hij hen”. Waarmee? Wat is de zegen van de Heere Jezus? Dat kan ik u niet zeggen, want de zegeningen van de Heere Jezus zijn ontelbaar. In Psalm 71, het vijftiende vers, staat: “Mijn mond zal Uw gerechtigheid vertellen, den gansen dag Uw heil, hoewel ik de getallen niet weet”. Weet ú ze? Misschien weet u er wel geen één te noemen. Wellicht weet u van gerechtigheid niets af. En het is best mogelijk dat u niet in staat zijt om iets van het heil Gods bekend te maken. Hiertoe worden alleen maar in staat gesteld de verloren zondaren, de in Adam verloren zondaren, de mensen die het in elk opzicht ten enen male verdorven hebben, en het de ganse dag, ieder uur, ieder ogenblik verderven. Die vinden in hun hart instemming met Psalm 71, vers 15. Sluit uw vroomheid buiten en u zult dit verstaan. Ken en bouw op een drie-enig God, dan zult u enige waarachtige kennis bezitten. En buiten deze kennis... mensen, laat u niet bedriegen door de valse en schijnkerken. Buiten deze kennis is het alles onkunde en onkennis.

Brood en water, deze zegeningen zijn verzekerd door en in de belofte Gods. En raad en daad, als men deze nodig heeft. Maar er zijn maar weinig mensen die raad nodig hebben. Van nature helpt de mens zichzelf. Hij wil niets liever. En wanneer hij met een ander erover spreekt, dan is het in hoofdzaak om bevestiging van zijn eigen opinie. “Ik zal raad geven, Mijn oog zal op u zijn” (Ps. 32:8). – Hulp in nood! Wonderlijk... De dichter van de 31e Psalm riep uit: “Ik ben afgesneden van voor Uw ogen”. En wat volgt er nu? “Dan nog, *dan nog*, hoordet Gij de stem mijner smekingen” (vs. 23).

En dan verder vergeving van zonden, met het recht op tijdelijke, geestelijke en eeuwige goederen. Waar zult u blijven als uw consciëntie u aanklaagt? En u ontkent toch niet dat uw consciëntie dit doet? Als u zó stond, dan zou u een toegeschroeide consciëntie hebben. Waar blijft u als uw consciëntie u aanklaagt? Judas is naar de mensen gegaan. Dat gebeurt dikwijls. En dan brengt de mens zijn eigen kwaad niet alleen uit, maar hij doet er ook belijdenis van voor de mensen. Maar de mensen... kent gij uzelf? Dan zult u weten dat de mensen zo hard zijn als een steen. En als u uzelf niet kent, dan zult u in sommige ogenblikken verlichting bij de mensen zoeken. Een aanklagende consciëntie is een kwade consciëntie. Maar zij wordt goed door het bloed van Christus. Als u nu weet wat het is besprengd te worden met het bloed van Christus, dan verstaat u ons. En anders, misschien hebt u

wel spijt dat u hier gekomen zijt, zóveel achting en liefde hebt u voor de Waarheid! Geloof maar niets van uzelf, want gij zijt een aartsbedrieger. Gij bedriegt uzelf, en gij bedriegt uw naaste, iedere dag opnieuw. Vraag uzelf maar eens af of u openbaar zijt geworden bij God – dat is, in de tegenwoordigheid Gods – als een aartsbedrieger. Er is geen waarheid in u. Wanneer dit niet heeft plaatsgehad, dan zijt gij nóg bezig om u te bedriegen.

En de Heilige Geest is ook een zegen van Christus, de Toepasser van alles. Het ligt alles in het welbehagen Gods, en de Heere Jezus Christus heeft de volle zaligheid verworven. De Heilige Geest onderwijst ons daarin. Hij maakt ons bekwaam om dat te zien. En als een mens dat nu ziet, dan is hij een zondaar voor God. En als iemand een zondaar voor God is, dan is zijn verstand gesloten, zijn wil vol vijandschap, zijn genegenheden vol liefde tot de zonde, enzovoort. Want wij zien dit alles niet, voordat ons verstand geopend is, het hart dat gesloten was. Open en gesloten, twee zaken die tegelijk worden gekend. Wanneer u alleen maar het ene en niet het andere kent, dan kent u ze geen van tweeën. Open en gesloten tegelijk, in een ondeelbaar ogenblik. Mens, vergeet deze dingen niet! Maar als u de kerk uitgaat, en u gaat zondag naar een andere kerk, dan wordt u bedrogen, dan wordt het anders voorgesteld!

Hoop, gegrond op het geloof, gegrond op de gerechtigheid van Christus, is ook een zegen van de Heere Jezus. Ik kan hier nu verder niet op ingaan, maar vergeet niet dat waar geen verenigend, geen rechtvaardigend geloof is, daar geen hoop is. De hoop die dan nog gevonden wordt, is een valse hoop, en die bezwijkt in het gericht Gods. Bij de minste aanraking met een heilig, heerlijk, goedgeoed, barmhartig God verdwijnt onze hoop. En als dit aan deze kant van het graf gebeurt, dan ontvangen wij een hoop, een goede hoop in de genade.

“Zijn handen opheffende”, staat er. Die waren doorboord. Wanneer de Heere Jezus andere handen op Zijn discipelen gelegd had, dan zou het geen betekenis gehad hebben. Doorboorde handen, handen waarin de bloedsporen te zien waren, de wonden die u en ik, wij, vrome mensen, wij, God zoekende mensen, wij, mensen op weg naar de hemel, aangebracht hadden. Aan Zijn wonden zijn de zegeningen te danken. Daal af in uzelf. Lieve mensen, daal af in uzelf! Wat heeft de Heilige Geest hiervan in uw hart geleerd en wat leert Hij er nog?

De discipelen waren gezegend. “Maar wie heeft, dien zal gegeven worden; en wie niet heeft, van hem zal genomen worden ook wat hij heeft” (Matth. 13:12). Vroeg of laat, denk eraan, God vindt u, wanneer niet waarlijk door u het anker der hoop uitgeworpen is in het binnenste van het voorhangsel, waar een medelijdende, barmhartige, biddende Hogepriester gezeten is aan des Vaders rechterhand.

Ja, nu moet u zich onderzoeken. U moet niet volstaan met te zeggen: “Ik begrijp dat niet, ik heb dat niet, ik weet van dit alles niet af”. Mens, dat leert je de duivel, om zo te spreken! En doordat zo vele mensen zó spreken, blijft het hun hele leven hetzelfde. Al wat u vanmorgen gehoord hebt, dat moet u in de grootste nood brengen. U moet zeggen: “Dat mis ik; en dat kán ik niet missen. Wanneer ik het mis bij mijn heengaan, dan ben ik voor eeuwig verloren.” U kunt dat niet van nature, maar u móét het kunnen.

Kent u de Heere? Wat zou u in antwoord op deze vraag wel kunnen zeggen? Ja, van de Bijbel weet u wel wat af. Maar dat is mijn vraag niet. Kent u de Heere? Dat wij nodig hebben de Heere te kennen, dat is u wel bekend, want in de Schrift staat het: “En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, den enigen waarachtigen God, en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt” (Joh. 17:3). Nu vraag ik u: kent u de Heere?

Misschien antwoordt u: “Nee, ik ken Hem niet”. Dan moet ik u met de allergrootste nadruk zeggen dat u zijt dood door de zonden en de misdaden. Want, nog eens, in Johannes 17, vers 3, wordt het gezegd: “En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, den enigen waarachtigen God, en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt”. Dus, waar deze kennis niet is, daar is het leven niet te vinden, en u behoeft er ook niet naar te zoeken. Ach, er zou misschien al veel gewonnen zijn als u eens ophield met het tóch te zoeken. Dat heeft de duivel ons geleerd, om, terwijl God niet gekend wordt, tóch te zoeken of het leven in ons niet is. En dit is de leer in de kerken op het ogenblik. Een afschuwelijke leer! Dat is al wat ik ervan kan en moet zeggen en wens te zeggen. Ik liep eens – het is veertig jaren geleden – op een landpad; er kwam tot mij: “Graaf dieper”. En na deze woorden kwam tot mij de vraag: “Weet u wat u dan vinden zult?” Ik wist het niet te zeggen, ofschoon ik er niet onbekend mee was. Het antwoord was: “Meer gruwelen”. En daarop volgde nog een vraag: “En weet u wel waar u die gruwelen zult

vinden?” En toen was het antwoord: “In uw hart en in de kerken”. Het is veertig jaar geleden. Daar ben ik nog altijd mee bezig, móét ik mij nog altijd mee bezig houden – gruwelen.

Wie de Heere Jezus kent, die heeft een openbaring van Hem gekregen. En als u meent genade te bezitten, dan moet u zich goed en ernstig afvragen wat het is een openbaring van Christus te ontvangen. In mijn prediking heb ik u er veel van mogen zeggen. Wie zulk een openbaring ontvangt, die komt tot Christus. De meeste mensen, die zichzelf meer geloven dan God en de Waarheid, komen tóch wel tot Christus. Zij geloven immers? Ach, het verderf is niet te beschrijven. De afgrond van ellende is niet te peilen. De toestand waarin de mens gekomen is door zijn val, is niet te zeggen.

Als wij een openbaring van Christus ontvangen hebben, dan komen wij tot Christus; wij worden tot Hem gebracht door de Heilige Geest. Ik heb het u al gezegd: de mens valt er helemaal buiten. “Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden” (Zach. 4:6). En dan vindt de mens in Christus al wat hij nodig heeft, want Christus is alles en in allen. Wanneer u de Heere Jezus hebt leren kennen, dan maakt u onderscheid tussen een goede gestalte en de Persoon van Christus. Godsdienstige mensen maken uit hun gestalte op dat zij Christus kennen. Ach, wat een dwaling! Alsof er geen schijn geloof was! Als u Christus hebt leren kennen, dan maakt u onderscheid tussen uw gestalte en de Persoon van de Heere Jezus. Gij waardeert de gestalte als ze goed is, maar gij eindigt in Christus, en door Christus in God. De Heere Jezus is bij u alles! Hij blijft als uw gestalte er niet meer is, en Hij is er wanneer uw gestalte allerellendigst genoemd zou kunnen worden. “Want bergen zullen wijken en heuvelen wankelen, maar het Verbond Mijns vredes” zal dit niet doen (Jes. 54:10) – de profetieën van Jesaja en de hele Bijbel door.

Als u heengaat en u mist Christus, dan komt u om. Laat u hiervan overtuigen. Maar u behóéft de Heere Jezus niet te missen. Want het woord dat Hij Zelf eens gesproken heeft, wordt herhaald, en wij herhalen het in deze ogenblikken: “Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven” (Matth. 11:28). “En de anderen”, zo zult u misschien willen vragen, “die niet vermoeid en belast zijn?” Ach, al stond er een engel voor deze mensen om het Evangelie te verkondigen, en niet de worm die ik ben, dan zouden zij

toch niet komen, want deze mensen hebben Christus niet nodig. Maar wie Hem nodig heeft, wordt uitgenodigd. Het komt er niet op aan wie men is, wat men gedaan heeft, al had men de zonden van de gehele wereld, uitgezonderd de zonde tegen de Heilige Geest. Christus heeft gezegd: “En die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen” (Joh. 6:37).

Men moet staan naar een steeds helderder wordend gezicht van het gemis. Het wordt ons geleerd door de valse prediking van deze tijd, dat wij acht moeten geven op de dag der kleine dingen. Dat zijn de kleine dingen des Geestes niet, die zij bedoelen! In de rechte prediking wordt gezegd dat men acht moet geven op zijn gemis. Want Christus zal nooit in uw hart gevonden worden, als uw hart niet ledig is, ledig van alle goed. U moogt het onthouden, en ik raad u aan om dit te doen: Christus zal nooit in uw hart gevonden worden, als het niet ledig is. En het geloof waardoor de Heere Jezus gekend wordt, is een genade die het hart ledig maakt.

Gebruik alleen dat wat het u zegt. En hierbij staat bovenaan de Heilige Schrift. Misschien zou dít u kunnen troosten in uw ellende (verondersteld dat u in de ellende zijt), dat ik u zeg dat God in de hemel is en dat de Bijbel op aarde gevonden wordt, en dat nu niemand met Kaïn behoeft te zeggen: “Mijn zonde is te groot”. Dat het u gegeven moge worden de tijd des levens te gebruiken, want wij vliegen daarheen en worden snellijk afgesneden (Ps. 90:10).

Oudere mensen, hebt u het nog niet? O, wat is dat ontzettend! Oud geworden te zijn en dan gedurende al de jaren van zijn leven zich gegeven te hebben aan de wereld, aan de zonde en aan de schijn, wat is dat ontzettend!

Kinderen, jonge mensen, waarnaar gaat jullie hart uit? Naar de wereld? Naar de zonde? Wat zul je toch bedrogen uitkomen, kinderen! Heb je ouders die God vrezen, luister dan naar hun woorden, als ze overeenkomen met de Schrift. Hebt gij zulke ouders niet, dat is een groot gemis, kinderen, Maar tóch zou je wel zalig kunnen worden. Buig je knieën en vraag naar de Heere. En als de twijfel in je hart mocht gevonden worden aangaande de grote vragen, bijvoorbeeld aangaande de vraag of God er wel is – want zulk een twijfel wordt ook in de harten van jonge mensen gevonden – smeed dan: “O God, er is mij gezegd dat Gij er zijt, maar ik weet het niet. Ach, maak eens dat ik het óók weet.” En vergeet dan nooit de waarheid dat alles ten vure gear-

heid is, ik bedoel dat alles tevergeefs is, als Christus niet met Zijn doorboorde handen tot u komt en deze handen op u legt.

Amen.

Gebed:

Het was alles vol gebrek, Heere. Wat wordt er niet gemist! Hoe geheel anders moest alles zijn! En tóch, er is dít gezegd dat “Gij zijt in Christus de wereld met Uzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende”, en ook is gehoord: “Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven”. En nu kan niet één van ons zeggen dat het hem niet bekendgemaakt is. Vergeef het zondige van de prediking, en gebruik haar om kinderen en grote mensen te brengen tot zichzelf. Hoe dwalen wij over de aardbodem, gevangen door onze eigen gedachten en door die van anderen, gevangen in de woorden van de vorst der duisternis en in die van de wereld. En er is niemand die ons helpen kan. Niemand heeft medelijden met ons. Men laat ons gaan. Men laat ons gaan naar het verderf. En wij willen dat ook het liefst. Maar Gij handelt anders. Gij hebt ons Uw Woord gegeven. Laat het ons gaan, voor het eerst of voor de zoveelste maal, zoals het de kamerling gegaan is. Doe ons Uw Woord verstaan. Doe het ons begrijpen met het begrip des Heiligen Geestes. En doe ons het aannemen.

Doe ons worstelen tegen het eigen, dat denkt en spreekt en doet ten koste van Uw eer en ten koste van het heil van de naaste. Laat bij ons de strijd zijn en blijven, de strijd tussen vlees en geest. Is deze strijd er, dan zal de overwinning volgen. Maar de overwinning is er eigenlijk al, want *Gij* hebt overwonnen! Ieder lid van Uw Gemeente is in de strijdende Kerk, zolang het op aarde is. Doe het overblijfsel, groot of klein – Gij weet het, en wij behoeven niet te weten hoe groot of hoe klein het is – door de Heilige Geest verlangen “ontbonden te mogen zijn en met Christus te wezen”. Maar laat er ook onderwerping zijn aan U. Vergeef ons ons zondigen in ons prediken en in ons horen. En wil ons nu geleiden en beveiligen, en ons brengen waar wij thuishoren.

Amen.

Gezongen: Psalm 68:9.

Predikatie over Lukas 24:51, 17 mei 1953

Gezongen: Psalm 47:1.

Gelezen: De Wet des Heeren; Lukas 24:36-53.

Tijdens deze dienst werd een huwelijk bevestigd.

Hebt u iets van het u voorgelezen Schriftgedeelte verstaan? Heeft het tot u gesproken? Is het in uw hart verklaard? Staat het alles dáár geschreven? Want het is tot onze lering en tot onze vertroosting geschreven.

Onder het lezen werden de gedachten in mij vermenigvuldigd, zó dat ik niet weet waar te beginnen, hoe verder te gaan en op welke wijze te eindigen. Waarlijk, “in alle volmaaktheid heb ik een einde gezien, maar Uw gebod is zeer wijd” (Ps. 119:96).

Wat is er nodig? Een verloren mens te zijn, een mens ten opzichte van wie het er niet op aankomt of hij vernederd dan of hij verhoogd wordt, een verloren mens in Adam. Wie dat is, wie dat mag blijven, vindt in de Schrift het woord dat hem past, dat goed voor hem is, dat hem opbeurt, dat hem onderricht in alle omstandigheden, en dat met hem is tot aan de voleinding der wereld. En het is zó groot, dat het alles niet uit te spreken is. “O, hoe groot is Uw goed, dat Gij weggelegd hebt voor degenen die U vrezen” (Ps. 31:20), “die op Uw goeder-tierenheid hopen” (Ps. 33:18). En hier is het, aan uw voeten, het ligt in uw hand: “En die dorst heeft kome; en die wil, neme het water des levens om niet” (Openb. 22:17).

Ondervindt u dit niet, werp dan de schuld niet op de Heere, want de schuld ligt alleen bij u. Gij kunt en wilt geen verloren mens zijn. Gij wenst iemand te wezen met waardigheid; gij wilt gerespecteerd worden door God en door uw naaste. En gij voelt niet dat de vloek op u ligt, en dat gij alleen maar waardig zijt op slag van Gods aangezicht verworpen te worden. Als gij dit geloofde, zou dat u losmaken van alles, want er is maar één ding nodig, zoals de Heere Jezus geleerd heeft. Als gij dit geloofde, dan zoudt gij een getroost mens zijn, misschien door uw gestalte én door het Woord, maar in ieder geval door het Woord. Want het Woord spreekt tot zulke mensen. En voor andere mensen heeft het geen ander woord dan alleen dit: “Vervloekt is een

iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der Wet, om dat te doen” (Gal. 3:10).

Maar wij moeten overgaan tot de bevestiging van een huwelijk.

Gezongen: Psalm 47:2.

Op de hemelvaartsdag hebben wij iets mogen zeggen over het 50e vers van het 24e hoofdstuk van het Evangelie van Lukas. Vanmorgen vragen wij uw aandacht voor het 51e vers:

“En het geschiedde als Hij hen zegende, dat Hij van hen scheidde en werd opgenomen in den hemel”.

“En het geschiedde als Hij hen zegende...”, Hij, de Heere Jezus Christus, God en Mens in één Persoon, onze hooggelofde Redder. Hij had de straf, die ons toekwam, gedragen. Aan de eisen Gods, neergelegd in de Wet des Heeren, had Hij voldaan. En in deze weg had Hij de zaligheid verworven. Wat is de zaligheid? De zaligheid is al wat ons zalig zou kunnen maken. Van nature zoeken wij het aardse. Ja, waar zoeken wij het niet? Wij zoeken het in de zichtbare en tastbare dingen. Wij zoeken het in de wereld en in de zonde. Wij zoeken het in de godsdienst en in wat wij doen of zouden willen doen. Dat is verkeerd. De Schrift spreekt heel anders; zij zegt: “Die den Zoon heeft, die heeft het leven” (1 Joh. 5:12), en zij roept ons toe: “Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde, want ik ben God, en niemand meer” (Jes. 45:22).

“En het geschiedde als Hij hen zegende...”. De Heere Jezus bevond zich in het gezelschap van enige mensen. Wat waren dat voor mensen? Het waren mensen die de Heere Jezus aanhingen, volgden; mensen die tenslotte alles konden missen, maar niet de Heere Jezus. Jezus was hun enige troost. Er zijn miljoenen mensen voor wie de Heere Jezus óók een troost is, maar niet de enige, en dit bederft alles. In dit geval schiet de Heere Jezus niet over, maar wij, de wereld, de zonde, de vorst der duisternis. Wanneer alles bij ons te gronde gegaan is, dan is Christus noodzakelijk, dierbaar, gepast en genoeg, onze enige troost in leven en in sterven. En daar komen wij ver mee, verder

dan de wereld, verder dan de mens die de zonde zoekt: wij komen ermee dóór de wereld en úít de wereld.

Deze mensen waren gezegend en zij werden gezegend. Zij waren de gezegenden Gods. De Heere begint het, want de zegen komt van Boven. Wanneer het begonnen is, dan wordt het ook voortgezet. “Vertrouwende ditzelve”, zo schrijft de apostel Paulus in Filippenzen 1, vers 6, “dat Hij Die in u een goed werk begonnen heeft, dat voleindigen zal tot op den dag van Jezus Christus”.

In Adam hebben wij het geluk niet kunnen bewaren; het is ons ontvallen, of anders en beter gezegd, wij hebben het eraan gegeven. Vertel eens hoe dikwijls gij het eraan gegeven hebt. Duizenden malen hebt u het eraan gegeven! En dan blijft gij toch nog vroom praten, bijvoorbeeld dat het een gave Gods is, dat het zo gemakkelijk niet gaat, enzovoort. U hebt duizenden malen gezegd: “Wijk van mij. Ik heb veel liever dit en dat, en telkens weer iets anders, maar U kan ik missen. Als ik maar gezond ben, een positie heb, een vrouw, een man heb, enzovoort; ik heb U niet nodig.” Dat is uw leven. Als u nu eerlijk waart, dan zoudt u dat bekennen.

Wij zouden het geluk nóg niet bewaren. Maar het is niet in onze hand. Dat is de duivel en de wereld en de schijngevolige al wat een ergernis geweest, dat het niet in onze hand is! Want er wordt toch maar geloerd op de val van een kind van God, dat men zeggen kan: “Ha, hij heeft geen heil bij God” (Ps. 3:3). De kinderen Gods moeten “valse profeten” zijn. Maar zij worden bewaard. “Die in de kracht Gods bewaard wordt door het geloof tot de zaligheid, die bereid is om geopenbaard te worden in den laatsten tijd”, zo schrijft de apostel Petrus in 1 Petrus 1, vers 5.

Waarmee de Heere de Zijnen gezegend heeft, dat heb ik u op hemelvaartsdag gezegd, en ik zal dit niet herhalen, maar het is in twee woorden te zeggen: de Heere heeft de Zijnen gezegend met gerechtigheid en leven. Wanneer u deze twee zaken nu ook bezit, gerechtigheid en leven, dan behoort u tot de gezegenden Gods.

“En het geschiedde als Hij hen zegende, dat Hij van hen scheidde”. Plotseling maakt de Heere Jezus zich los uit Zijn omgeving, en de Zijnen zien Hem opvaren. Zij zagen Hem na. Maar lang konden zij dit niet doen. Er kwam een wolk, en die nam Hem weg van voor hun ogen. Christus was van hen gescheiden, maar er was een band die niet

losgemaakt was en die ook nooit losgemaakt geworden is. Welke band? Ja, dat was zó gegaan. De Heere Jezus was onder het volk opgetreden en had het Evangelie gepredikt, en door middel van deze prediking Zichzelf voorgesteld en aangeboden, zoals u het lezen kunt in Johannes 1:11 en 12: “Hij is gekomen tot het Zijne, en de Zijnen hebben Hem niet aangenomen. Maar zo velen Hem aangenomen hebben, dien heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden.” Nu, deze mensen, die daar om Hem heen gestaan hadden op de Olijfberg, hadden Hem aangenomen.

Ik weet niet of u bekend is wat dit aannemen is, maar als u Hem aangenomen hebt, dan weet u het wel. Waren deze mensen dan anders dan al die andere mensen, die de Heere Jezus hadden afgewezen? Dachten zij niet dat zij anders waren? Neen, dat dachten zij niet. Stelden zij zich dan gelijk met andere mensen? Nog iets anders: zij stelden zich beneden de andere mensen. Hoe wisten zij dat? Wel, de Heere Jezus was tot hen gekomen, en Die had Zelf ervoor gezorgd dat zij Hem aannamen. Hij had hun hart geopend. En daarop hadden ook zij hun hart geopend. Christus had hun hart geopend voor Zichzelf, en zij hadden hun hart geopend voor de Heere Jezus. Zó was dat gebeurd. Zij wisten dat de Heere Jezus begonnen was, en dat zij nooit ertoe gekomen zouden zijn om zichzelf te geven.

Als nu de Heere Jezus tot u is gekomen en gij hebt uw hart voor Hem geopend, dan weet u dat alles. Ik kan het u niet laten zien. Ik kan het u zéggén, ik kan het u niet laten zien. Gij ziet het, wanneer gij op dezelfde wijze handelt.

Deze band nu wordt nooit losgemaakt. Die de Heere grijpt, grijpt Hij voor eeuwig. Als u het ervoor houdt dat u genade bezit, laat het dan toch eens aan de Heere over. Maar u moet wel weten wat er gebeurd is. Die Hij grijpt, grijpt Hij voor eeuwig. Hij houdt hem vast. Als u een zondaar zijt geworden voor God, dan kunt u dat niet op, namelijk dat de Heere u vasthoudt. Maar het is zo. En nu houdt gij Hém vast. “Mijn ziel kleeft U achteraan; Uw rechterhand ondersteunt mij” (Ps. 63:12), dat is de godvruchtige belijdenis van een gelovig mens, van de Kerk des Heeren.

Gezongen: Psalm 47:3.

Zoals wij, mijn zeer geachte toehoorders, gezegd hebben, de Heere Jezus had Zijn taak volbracht. De zaligheid was er. God was aan Zijn eer gekomen, de Wet had haar recht gevonden, het geloof was behouden, de deugden Gods waren hersteld, het was alles goed, volmaakt goed. “God was in Christus” – dat is het Evangelie – “de wereld met Zichzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende, en heeft het woord der verzoening in ons gelegd” (2 Kor. 5:19). Nu had de Heere Jezus een recht op de hemel gekregen. Er wordt wel eens gesproken van genade. “Het zal genade zijn”, zo kan men dikwijls horen, of: “het is genade”. Hm, u moet er maar niet veel van aannemen als u deze dingen hoort; het is doorgaans bedrog. Zeker, het is genade, maar dan hoort er iets *bij* gezegd te worden: het is een genadig recht. Zo zingt gij immers: “En toon d’ oprechten van gemoed Uw recht, waar z’ op vertrouwen” (Ps. 36:3 ber.). Nu is het recht nooit los te maken van de genade, de genade nimmer van het recht. Christus had het recht om in de hemel te komen, en in Zijn hemelvaart heeft Hij van dit recht gebruik gemaakt. De Vader heeft het erkend, Christus voer ten hemel en de hemelen namen Hem op. *“En het geschiedde als Hij hen zegen- de, dat Hij van hen scheidde, en werd opgenomen in den hemel”*.

Nu was de Heere een publiek persoon. Misschien verstaat u deze uitdrukking niet; ik wil haar u graag toelichten. Adam vertegenwoordigde de gehele mensheid, en Christus vertegenwoordigde de uitverkorenen. Toen Hij stierf, stierven de uitverkorenen, toen Hij uit het graf verrees, verrezen de uitverkorenen. Toen Hij ten hemel voer en een plaats innam aan des Vaders rechterhand, deden dit de uitverkorenen. Zo zijn deze in Christus krachtens het recht Gods in de hemel. En omdat zij in de hemel zijn in Christus Jezus, zullen zij allen in de hemel komen. Hij is maar de Eersteling, Hij is het Hoofd. En wat Hem geschonken is, zal ook Zijn Gemeente worden gegeven.

Nu zou ik graag willen besluiten met enkele opmerkingen. Uit deze prediking, trouwens uit alle die ik houden mag, blijkt dat het alles aankomt op de vraag of er tussen Christus en ons een band is. Deze jonge mensen zijn nu met elkaar getrouwd – er is een band. Nu zegt de Heere in Zijn Woord: “Ik zal u Mij ondertrouwen in gerechtigheid” (Hos. 2:18). Is deze band tussen Christus en u er? Van het goede antwoord op deze vraag hangt het af hoe het in de eeuwigheid met u zijn zal – ook wel in de tijd, maar dat is niet zo van belang – van groter belang is

de vraag hoe u het in de eeuwigheid zult hebben. Ja, van nature is niemand het eens met deze uitspraak. Van nature is het: “Wie zal ons het goede doen zien?” (Ps. 4:7), aan deze zijde van het graf? En het andere, na dit leven? Ja...

Is er een band tussen Christus en u? Gij wordt er niet mee geboren. Er moet dus iets hebben plaatsgehad. Van dat wat plaats moet hebben gehad, zijt gij een bittere vijand van nature, gij allen zonder onderscheid. Gij moet uzelf niet opdringen dat u zo graag zoudt willen. Want wij mogen u verklaren, dat, zodra u wilt, u het hebt. “Die wil, die kome”. “Die wil”, dat is: die openbaart dat hij wil in het komen tot Christus. U wenst toch niet dat ik u vlei? Het gaat erom dat wij onszelf kennen. En wie zichzelf kent, kent ook God.

Er kan heel wat wezen zonder dat er een band is tussen Christus en de ziel. Ach, er kan zoveel zijn! En het is dikwijls moeilijk om het ware van het verkeerde te onderscheiden. Soms zijn de woorden zózeer de woorden van de Waarheid, dat men niets kan zeggen, ofschoon het dan toch dikwijls gebeurt dat de twijfel in het hart allerm minst wordt weggenomen. Wat er zoal kan zijn, dat zal ik niet opnemen. U kunt allen in de Bijbel er veel van lezen. Maar waar het op aankomt, is dit: wij zijn erop uit om Christus op ons vlees, op onzen vleeselijke godsdienst, te leggen, maar Zelf heeft Hij geleerd geen nieuwe wijn te doen in oude lederen zakken. Vlees weg, en geest in de plaats ervan! “Hij neemt het eerste weg, om het tweede te stellen” (Hebr. 10: 9). En als u dit niet vergeet, dan zult u hier altijd een toetssteen in hebben.

U moet zich afvragen waar het ene gebleven is en hoe het andere gekomen is. Want u behoeft zich niet te bedriegen. Als u er niet op uit zijt om u te bedriegen, dan is het ook niet nodig dat u het doet. Vraagt u zich verder af terwille waarvan het ene verdwenen is en het andere zich geopenbaard heeft. Misschien kunt u zich vandaag hier weleens mee bezighouden. Trouwens, wanneer gij waarlijk een begenadigd mens zijt, dan zijt gij hier dag en nacht mee bezig. Er valt aan uw staat te twijfelen als u er niet dag en nacht mee bezig zijt. Dat betekent niet dat er aan uw staat niet valt te twijfelen als u er de hele dag en de hele nacht mee bezig zijt. De band tussen Christus en onze ziel móét er wezen. U moet zich nooit laten bedriegen door een valse prediking of door een gesprek. Er werd eens tot mij gezegd dat er duizenden in de

hemel zullen zijn die niet waren gerechtvaardigd en niet waren geheiligd. Wij zeggen u dat dit een valse leer is!

Wij moeten overtuigd worden van zonden. Van welke zonden? Van de zonden die wij in Adam hebben bedreven en van de zonden die wij in eigen persoon hebben gedaan. De mensen willen nog wel overtuigd worden van de zonden die zij als Adam hebben gedaan. U moet goed luisteren! Wij moeten van de zonde overtuigd worden die wij in Adam bedreven hebben. Wij moeten overtuigd worden van de schuld die ons op grond van de zonde in Adam is toegerekend; en dan moeten wij overtuigd worden van een schuld die wij persoonlijk gemaakt hebben. Dit is het begin. En ik druk u op het hart dat u niet meent dat het goed zou kunnen zijn, wanneer dit het begin niet was geworden. Er zijn twee Verbonden, en de leer van deze Verbonden moeten wij kennen – overtuiging van zonden, waar openbaring van de Heere Jezus Christus op moet volgen. Wij moeten niet van de Heere Jezus gelezen hebben; het moet ons niet aangenaam geworden zijn wanneer wij eens onder een predikatie ons bevonden. Christus moet ons geopenbaard zijn! En als dit gebeurt, dan roept het hart uit: dát is God! Dit is de uitspraak des geloofs, en in het geloof is de zekerheid. Als nu een mens overtuigd is van schuld en zonde en Christus hem geopenbaard is, dan kan hij niet nalaten naar Christus te gaan, Hem aan te nemen uit de hand des Vaders in de belofte des Evangelies. Bij dit aannemen verzinkt de wereld, en begint zich een nieuwe wereld te vertonen, een wereld in welke gerechtigheid woont.

Dit is het in het kort. En nu moet u zich afvragen of dat alles in uw hart is uitgewerkt. Het moet in uw hart uitgewerkt zijn, anders hebt u geen grond van hoop. Toegegeven dat het bij de een duidelijker is dan bij de ander, maar als het in de prediking of in de Bijbel of in een ander geschrift gezegd wordt, dan moet het hart amen zeggen, al is het ook dat dit geschiedt met vreze en beven.

Ontbreken u deze dingen, heb dan van vandaag af geen rust meer. Al wat u zijt en al wat u hebt, uw kleren, uw inkomen, uw positie in de wereld, uw bezittingen, zij liggen onder het oordeel Gods. Het wordt uitgesteld. Ach, men gaat slapende heen. Of men grijpt iets, en dan is het dat men zogenaamd met Gods wil verenigd is, en de achtergeblevenen laten een advertentie plaatsen: “...in de hoop des eeuwigen levens”. Het is alles een satansbedrog! Er wordt gespeeld met de

Waarheid. U moet grote belangstelling hebben, kinderen en ouderen, niet om het precieze te weten te komen van de leer, maar belangstelling voor de vragen van uw hart. En daartoe is het nodig dat u de rechte middelen gebruikt. Dat zijn die welke onderscheid maken tussen vlees en geest, tussen de algemene en de bijzondere werking des Geestes, tussen Wet en Evangelie. Want de Heilige Geest komt dat alles te scheiden in het hart. Hij neemt het eerste weg, om het tweede te stellen. Het ene is het niet, het andere is het. Zo gaat het in dit onderwijs. “Gij waart eertijds duisternis, maar nu zijt gij licht in den Heere” (Ef. 5:8).

En terwijl gij nu deze dingen hoort, moet gij uw hoofd niet laten zakken, maar u moet zeggen: “O, ik mis het, ik mis het! En als ik nu zó eens kwam te sterven, wat zou dat erg wezen!” U moet zich openstellen voor de dingen, voor de werking van de Heilige Geest. U moet trachten dat te doen. En al zoudt u zich nu honderdmaal vergissen, dat u dacht: “O, nu komt het, nu komt het” – het komt dan natuurlijk niet – u moet zich openstellen voor de werking van de Heilige Geest; veel in afzondering zijn; geen gebruik maken van uw verstand. Al wat het verstand zegt, is onzin, in betrekking tot de geestelijke dingen. U moet u klein laten maken. U moet over u kunnen laten lopen, waar het uw eigen belangen geldt. U moet in geestelijk opzicht een dood mens zijn. Ga naar het kerkhof, daar loopt men wel over de graven. U moet een dood mens zijn. U moet over u kunnen laten lopen, behalve waar het de ere Gods geldt, behalve waar het betreft het doen van de wil des Heeren. U moet het niet voor uzelf opnemen. U moet een God hebben die het voor u opneemt. Wanneer u Hem zoekt, dan zal Hij dat doen.

Dit was een van de dingen die mij bij de voorlezing troffen. Als Christus binnengekomen is, dan spreekt Hij deze woorden: “Vrede zij ulieden”. Hij maakt kalm, rustig. “Vrede zij ulieden”. En dan is een mens zo ongelukkig, dat, wanneer van vrede tot hem gesproken wordt, hij het niet eens kan geloven, zoals u dat vinden kunt in het verhaal. Dat moet dan nóg eens en nóg eens gezegd worden, en hoe dikwijls moet het niet gezegd worden! En dan zegt de apostel: “Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?” (Rom. 8:31). U kunt er zeker van zijn dat een ander u geen kwaad kan doen, tenzij God het wil. Wij leven voor onszelf, en het gaat alles buiten God om. Dat is onze ellende, dat wij God niet nodig hebben. Terwijl Hij als met open armen voor ons

staat, en zegt: “Kom toch, kom toch! O, alle gij dorstigen, kom toch. Ik weet dat gij zo ongelukkig zijt. Het is Mij bekend dat gij u al ongelukkiger maakt. Kom toch!”

Als u nu zo God voor u gezien hebt, biddende dat u toch komen zult, en als u gekomen zijt, geef dan acht op het woord van de apostel Petrus: “Daarom, broeders, benaastigt u te meer om uw roeping en verkiezing vast te maken; want dat doende zult gij nimmermeer struikelen” (2 Petr. 1:10). Dat is een schone opgave, vooral omdat er zo’n rijke belofte aan verbonden is.

Bid te allen tijde, nacht en dag. Wanneer gij u hebt afgezonderd, wanneer gij aan het werk zijt, waar gij u ook bevindt, bid! Zijt vurig van geest. Alle vadsigheid moet verdwijnen. Geen laksheid, en ook geen vrome praatjes, geen vrome omhaal van woorden. Het is alles zonder enige betekenis. Ja, wij bedriegen er onszelf mee. Eerlijk zijn! Kort, eenvoudig, oprecht! Wij moeten ernaar staan, dat wij een goede consciëntie hebben voor God en de mensen. En is onze consciëntie in beroering, terug naar het kruis! Laat niets tussen God en uw ziel liggen. Al zoudt u ook in de hemel komen, het zou u een benauwd sterfbed kunnen geven. “Vrees God en houd Zijn geboden” (Pred. 12:13). Christus zei eens tot Zijn jongeren: “Indien gij Mij liefhebt, zo bewaart Mijn geboden” (Joh. 14:15). Het is een strijd. En is men daartoe gekomen, dan moet men daartoe weer en telkens komen. Heb elkander lief, hartelijk lief. Draag elkander. Zeg niet: hij doet mij ongelijk. Als hij u ongelijk doet, draag het. Kom niet op voor uzelf. Laat alles aan God over. En wat zult u doen? U zult strijden om dit te mogen doen, als u een begenadigde zijt. Een onbegenadigde heeft spoedig de vuist gemaakt, want hem wordt gauw onrecht gedaan. Een begenadigde kan nooit onrecht gedaan worden. En hij heeft alles in de Heere.

Amen.

Gebed:

Leer ons, Heere, wel te leven en wel te sterven. Doe ons U kennen, en geef ons ook een blik in onszelf te slaan, opdat wij ook mogen weten wie wij zijn en waar wij van uitgaan en wat wij op het oog hebben, en hoe wij van nature geen haat hebben tegen slinkse wegen, maar deze liefhebben met ons ganse hart. En dat wij nu van dat alles moeten gezuiverd worden, en dat dit alleen is door U, Heere, wil ons

dat tonen. Dat wij U nodig mogen hebben, U mogen aanroepen, tot U mogen opzien, van U onze verwachting mogen hebben. Doe ons leven met een indruk van de kortheid van de tijd en van de lengte van de eeuwigheid. Doe ons een diep besef ervan hebben, dat alles, wat wij hier ook mogen deelachtig zijn geworden, weggaat, en wij alleen overblijven met U, met U als onze vertoornde Rechter of met U als onze vriendelijke Vader. Heere, laat ons niet volharden in onze dwaasheid. Doe ons de dingen diep overwegen. Laat ons ons laten vaststellen. Geef ons de goede keuze te doen.

Wil Uw volk, het overblijfsel dat hier nog gevonden wordt, gedenken, Heere. Wij weten het niet, maar het is te vrezen dat het zo klein is! En het is mede te vrezen dat er zovelen gevonden worden die zich bedriegen, die niet te weten zijn gekomen, noch te weten komen, dat het Koninkrijk Gods niet bestaat in woorden maar in kracht, in kracht des Geestes. De apostel verheerlijkt het Evangelie, en spreekt: “Ik schaam mij des Evangelies van Christus niet, want het is een kracht Gods tot zaligheid”. Heere, doe dan Uw overblijfsel voorzichtiglijk wandelen, en doe hen U aankleven en volgen, niets beginnen zonder U, niets voortzetten dan door U, opdat het einde moge wezen de verheerlijking van U. Klokgelui hebben wij vandaag gehoord – honderd jaar kromstaf* – en het zei ons dat wij een volk zijn zonder enig verstand, “een volk dat U, den Springader des levenden waters, verlaten heeft, om zichzelf bakken uit te houwen die geen water houden”.

Doe ons hierbij stilstaan, en enig inzicht hebben in de weg die ons volk nu gaan moet. “Zij hebben Mij verlaten; wat wijsheid zouden zij hebben?” En wat zou het dan groot zijn wanneer wij mochten behoren tot de bedroefden, tot degenen die getekend zijn met het teken van U (Ezech. 9).

Amen.

Gezongen: Psalm 47:4.

* In 1853 werd binnen de Rooms-katholieke Kerk in Nederland de bisschoppelijke hiërarchie hersteld. Dit feit werd in 1953 met veel triomfalisme herdacht. De bisschopsstaf wordt ook kromstaf genoemd.

Predikatie over Psalm 68:19, 22 mei 1952, Hemelvaartsdag

Gelezen: Efeze 4:1-16.

Gezongen: Psalm 89:1 en 3.

Gebed:

Dat ons, Heere, door Uw genade geschonken worden mocht om met diepe eerbied en in de vreze van Uw heerlijke Naam tot U te naderen en tot U te spreken. Gij hebt ons bewaard en ons geschonken, niet alleen het leven, maar ook de gezondheid en de krachten. Doe ons Uw goedheid opmerken en waarderen, laat ze ons leiden tot U en ons bewegen om ons aan U voor de tijd en voor de eeuwigheid onbepaald over te geven. Ach, het is door Uw voorzienigheid dat we aan de morgen van deze dag met elkander aan deze plaats zijn vergaderd, en hierdoor nog gelegenheid hebben om, met staking van ons beroep, na te denken over de rijke en schone inhoud van onze godsdienst.

Schenk ons hiertoe Uw onmisbare leiding, opdat we werkelijk mogen zien dat deze religie waarachtig en schoon, Godverheerlijkend en zielzaligend is. Geef ons dan in de opening van onze lippen Uw getuigenis, en doe ons onder het spreken ons overgeven aan U. Laat ons ons laten leiden door U. Laat ons ook in het luisteren ons laten leiden door U. Want het is waarlijk: “Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden”. Treed dan met ons niet in het gericht. Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren. Vernieuw ons naar Uw beeld. Maak ons los, hoe langer hoe meer los, van wat U mishaaft. Doe ons staan naar een onergerlijke consciëntie voor U en voor onze naaste, en geef ons te treden in het midden van de paden des rechts. Hoe groot zou dit wezen, want dat zou door U beloond worden, beloond worden met meer kennis en met grotere zekerheid, met meer liefde en met sterkere overtuiging.

Gedenk onze zieken. Er zijn eronder die ernstig ziek zijn. En voor zover ons bekend, is er één die wel heel ernstig ziek is. Leer nog, Heere, al was het dan ook nog maar in de laatste ogenblikken van het leven, het wenden naar U, naar U bij Wie uitkomsten zijn boven alle verwachting en tegen alle verwachting. Wil Uw Kerk onderhouden en troosten en sterken over de ganse aarde, haar uitbreiden en haar met

moed en liefde, met onderwerping en lijdzaamheid, U doen volgen in elke weg en onder alle omstandigheden.

Amen.

Gezongen: Psalm 72:1 en 2.

Wij zouden, mijn zeer geachte toehoorders, gaarne enige ogenblikken met u willen nadenken over de woorden uit Psalm 68, vers 19:

“Gij zijt opgevaren in de hoogte”.

Gezien hetgeen wij lezen in Efeze 4 (vs. 8-10), is het duidelijk dat de apostel Paulus het ervoor hield dat wij in de woorden van onze tekst een voorspelling hebben van de heerlijke en gezegende hemelvaart van onze Heere Jezus Christus.

“Gij zijt opgevaren in de hoogte”. Wie is deze “Gij”? Wanneer ge Hebreëen 1 opslaat, dan vindt ge daar een antwoord op deze vraag. In Hebreëen 1, vers 3 wordt gezegd dat deze “Gij” is: “het Afschijnsel van Gods heerlijkheid en het uitgedrukte Beeld Zijner zelfstandigheid”. De apostel Paulus zegt ook nog in Kolossenzen 1, vers 15 dat deze “Gij” is: “het Beeld des onzienlijken Gods”. Zo spraken allen die Hem kenden. Ik hoop dat wij het begrijpen, niet met het verstand, maar met het hart. Wie Hem kent, door Hem gegrepen is, die weet wat de woorden betekenen die wij vinden in Kolossenzen 2, vers 9: “Want in Hem woont al de volheid der Godheid lichamelijk”. Deze mens heeft zichzelf verloochend, de wereld verzaakt, en al zijn betrouwen gesteld op de enige Naam Jezus Christus, al is dit vertrouwen mis-schien nog niet sterk.

“Gij zijt opgevaren in de hoogte”. Dit woordje “opgevaren” veronderstelt een nederdaling. De Zoon Gods had in de maagd Maria onze natuur aangenomen. De apostel Paulus roept bij de overdenking hiervan uit: “Buiten allen twijfel, de verborgenheid der godzaligheid is groot: God is geopenbaard in het vlees” (1 Tim. 3:16). En de evangelist Johannes schrijft in hoofdstuk 1, vers 14: “En het Woord is vlees geworden, en heeft onder ons gewoond (en wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des Eniggeborenen van den Vader), vol van genade en waarheid”. Ieder die hiervan in de ziel enige

kennis heeft mogen wegdragen, heeft met Jakob, worstelende met God, uitgeroepen: “Ik heb God gezien van aangezicht tot aangezicht en mijn ziel is gered geweest” (Gen. 32:30). Het opvaren van de Heere Jezus veronderstelt Zijn arbeid hier op aarde. Hij, God, de waarachtige God, en tegelijk de rechtvaardige en zuivere Mens, heeft Zich in onze plaats gesteld. Hij heeft voor ons verworven wat ons volstrekt nodig is, namelijk een voor God geldende gerechtigheid. “De gerechtigheid redt van den dood” (Spr. 10:2).

Weet gij wel, toehoorders, dat gij alles aan Hem te danken hebt? Weet gij dat gij uw brood en uw water, uw leven, uw gezondheid en krachten, uw kleed, het dak boven uw hoofd, ja alles aan Hem hebt te danken? Hebt gij ooit de Heere hiervoor gedankt? Hebt gij Hem hiervoor gedankt, bijvoorbeeld met woorden als: “Geloofd zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die naar Zijn grote barmhartigheid ons heeft wedergeboren tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden” (1 Petr. 1:3)? Wanneer gij dit niet hebt gedaan, bevindt gij u beneden de beesten.

De Vader is de bewegende oorzaak van onze zaligheid. Dit is een ouderwets woord. Het betekent dat het welbehagen Gods de diepste grond is van onze behoudenis. Gij hebt dit menigmaal uitgesproken in dit lied: “Door U, door U alleen, om ’t eeuwig welbehagen” (Ps. 89:8 ber.).

De Heilige Geest is de toepassende oorzaak van onze zaligheid. Dit wil zeggen dat Hij ons overtuigt van zonde, van gerechtigheid en van oordeel (Joh. 16:8). De Heilige Geest overtuigt de mens van zonde, omdat hij niet in de Heere Jezus gelooft. De wereld kent vele zonden, maar het is aan de wereld niet bekend dat Christus niet aan te nemen, zonde is. Hij overtuigt de mens van gerechtigheid, omdat de Heere Jezus tot de Vader heengegaan is, en de mensen Hem niet meer zien. Hier wordt de mens gewezen op de hemelvaart. Hij overtuigt van oordeel, omdat de overste der wereld, en met hem de gehele wereld, geoordeeld is.

Maar de Heere Jezus is de verdienende oorzaak van onze zaligheid. Dit betekent dat het aan Zijn lijden en sterven te danken is dat, wanneer een mens geen raad meer weet bij de gedachte aan de ontmoeting met een heilig en rechtvaardig God en aan een nimmer eindigende eeuwigheid, er voor deze mens redding is, redding voor eeuwig.

De hemelvaart van de Heere Jezus veronderstelt Zijn verrijzenis uit het graf. De Heere Jezus had Zich vernederd, diep vernederd, steeds dieper vernederd, totdat het genoeg was. Wij wilden als God zijn. Hoe diep zijn wij gevallen! De mens die geen geloof heeft of wiens geloof niet echt is, staat naar verhoging, maar hij zal vernederd worden. En blijft deze mens naar verhoging staan, dan wordt hij vernederd tot in alle eeuwigheid. “Nederigheid gaat vóór de eer” (Spr. 15:33). Is de zaligheid voor de mens bestemd, dan wordt hij door de Heilige Geest vernederd. Deze doet dit door de Wet en door het Evangelie. Wanneer de Heilige Geest de mens vernedert door de Wet, dan plaatst Hij de Wet in de consciëntie. Hij plaatst de Wet met haar eisen en met haar vloek in de consciëntie. Vanaf dit ogenblik heeft de mens geen rust meer, allerlei dingen verdwijnen uit zijn oog; de wereld heeft voor hem niet meer de aantrekkingskracht die zij eens voor hem had. Uit de bange ziel klinkt de kreet: “Wat moet ik doen om zalig te worden?” Kent gij dit?

Als de Heilige Geest de mens vernedert door het Evangelie, dan laat Hij de mens nog beter zien wat hij is. Deze mens wordt nu vervuld met schaamte. Hij ziet hoe afzichtelijk hij is. Hij ziet dat onder de hemel geen afzichtelijker schepsel wordt gevonden dan hij. Dit heeft de apostel Paulus doen zeggen: “Mij, de voornaamste van alle zondaren” (1 Tim. 1:15). Tegelijk aanschouwt deze mens de genade, de barmhartigheid en de liefde Gods; hij aanschouwt Hem Die in Christus Jezus was de wereld met Zichzelf verzoenende (2 Kor. 5:19). Dit gezicht deed Job uitroepen: “Met het gehoor des oors heb ik U gehoord, maar nu ziet U mijn oog. Daarom verfoei ik mij, en ik heb berouw in stof en as” (Job 42:5 en 6).

Onderzoek uzelf bij iedere zaak die wij bespreken, want het gaat niet alleen om mijn ziel, maar ook om de uwe. Of gij groot zijt of klein, rijk of arm, jong of oud, wat wij U verkondigen moet gij kennen door ondervinding.

De hemelvaart van de Heere Jezus veronderstelt dat de Vader genoeg genomen heeft in de Persoon en het werk van Zijn Zoon. Want gij weet allen wel dat het ons niet zou baten wanneer iemand voor ons instond, wanneer God daar geen genoeg mee nam. Wij hebben niet in de eerste plaats tegen de Heere Jezus gezondigd, maar tegen God. Hij moet bevredigd zijn vóór wij zalig kunnen zijn. Nu

heeft God echter rust gevonden in de Persoon en in het werk van Zijn Zoon.

Wij hebben geen rust, geen ogenblik rust, en dit openbaren wij. Maar als Christus ons geopenbaard is, en wij tot Hem de toevlucht genomen hebben, met Hem ons hebben verenigd, dan hebben wij rust. Deze rust hebben wij alleen in de rust die God heeft in Zijn Zoon. Zo heeft de Heere Jezus gesproken: “Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven” (Matth. 11:28).

De hemelvaart van de Heere Jezus veronderstelt dat de deur des hemels opengegaan is. God had met ons een Verbond opgericht. Dit Verbond sprak: “Doe dat, en gij zult leven” (Rom. 10:5), maar ook: “Ten dage als gij daarvan eet, zult gij den dood sterven” (Gen. 2:17). Ik weet niet of gij dit Verbond kent, maar de kennis van dit Verbond gaat aan de kennis van een ander Verbond vooraf. In de staat der rechtheid gold het Verbond der werken (het eerste Verbond). Want God had ons goed en naar Zijn evenbeeld geschapen. Wanneer dit niet waar zou zijn, dan zou het christendom voor mij niet de minste waarde hebben. Maar het is waar. Wij hebben dit Verbond geschonden, onze plicht verzaakt. Zo schrijft de apostel Paulus met recht in Efeze 2, vers 12: “Dat gij in dien tijd waart zonder Christus, vervreemd van het burgerschap Israëls en vreemdelingen van de verbonden der belofte, geen hoop hebbende en zonder God in de wereld”. De hemel was gesloten; en als God sluit, wie zal dan openen? Maar nu had Gods Zoon voor de mens geboet; geen enkele zonde was ongestraft gebleven. Hij was gehoorzaam geweest tot de dood, ja, de dood des kruises (Filipp. 2:8). Nu is er een ander Verbond: het Verbond der genade. Dit Verbond wordt ons voorgesteld en aangeboden. Wie het inwilligt, die heeft een open deur. “Ik ben de Weg, en de Waarheid, en het Leven. Niemand komt tot den Vader dan door Mij” (Joh. 14:6).

Gezongen: Psalm 84:2 en 3.

Hebt gij u buiten dit Genadeverbond gezien? Wat heeft dit in u uitgewerkt? Was het toen ernst bij u? Wat zoudt gij hier wel van kunnen zeggen als dit zou strekken tot eer van God en tot heil van de naaste? Hebt gij ooit uw machteloosheid leren kennen?

Wanneer een mens schuld heeft, dan gaat hij na of hij kan betalen.

Wanneer hij bevindt dat hij dat niet kan, dan wanhoopt hij aan betaling door zichzelf. Zó is het hier. Als de verloren zoon komt men dan tot zichzelf; men komt tot bezinning. Arme wereld! De gelegenheid tot bezinning wordt haar steeds weer benomen. Zij laat zich deze ontnemen, en zo ontbreekt het verstandige woord in de conversatie; ten slotte ontbreekt de conversatie zelf.

Wanneer een mens tot zichzelf inkeert, verliest hij de liefde tot zichzelf en tot al het zijne. Hierom sprak de Heere Jezus het bekende woord: “Want zo wie zijn leven zal willen behouden – dat is: wie nooit tot bezinning kwam – die zal hetzelfde verliezen; maar zo wie zijn leven verliezen zal om Mijnentwil, die zal hetzelfde vinden” (Matth. 16:25).

Als een mens ophoudt zichzelf lief te hebben, dan wanhoopt hij aan zichzelf, aan al het zijne, aan al wat buiten hem is, ja, aan elke geschapen kracht. Is dit bij u het geval?

Wanneer de zaligheid voor de mens is weggelegd, dan wordt God aan hem geopenbaard. Deze openbaring, die wij vinden in Gods Woord, moet in ons hart worden gevonden. Want al hebben wij Gods Woord op de kansel en in ons huis, dan wil dit nog niet zeggen dat men door ernstig hierin te lezen God kan leren kennen. Eerst dan wanneer God Zich door Zijn Woord in het hart openbaart, leert de mens Hem kennen. Heeft God dit gedaan, zodat er een ogenblik in uw leven aanblik waarin gij uitriep: “Dit is God”?

Hebt gij behalve uw machteloosheid, ook uw onwilligheid leren kennen? Want het komt erop aan dat men behalve de Heere ook zichzelf kent. De mens die geen rechte kennis heeft van zijn val in Adam, kent zichzelf niet. Hij denkt, als hij eens iets wil, dat hij het werkelijk wil, maar dit is niet zo – hij wil niet. Dit heeft de Heere Jezus gezegd: “Gij wilt tot Mij niet komen, opdat gij het leven moogt hebben” (Joh. 5:40). Hebt gij uw onwilligheid leren kennen, de onwilligheid die zich bij u openbaarde? Vraag u af wat gij hiervan kunt zeggen. Ik moet u op het hart drukken hier niet tegenin te gaan of overheen te gaan, want dit zou het verlies van uw ziel betekenen.

De begenadigden zijn gewillig, maar zij zijn dit niet geworden voordat zij op een bepaalde manier gewillig werden gemaakt. Zijt gij gewillig gemaakt? Hoe zijt gij van een onwillige een gewillige geworden? Hier moet een verklaring van gegeven kunnen worden. Een mens

wordt van een onwillige een gewillige, als hem de gewilligheid Gods wordt bekendgemaakt, wanneer deze geschreven wordt in zijn hart. Want als wij met de eeuwige dingen bezig zijn, dan zijn wij van gedachte dat wij gaarne bekeerd willen zijn. Dit heb ik als Nederlands-hervormd predikant in Bennekom bij mijn huisbezoek wel ondervonden. Ik hoorde van eenieder: “Wie zou niet bekeerd willen worden?” Als Gods gewilligheid in Jezus Christus om ons – niet Petrus en Paulus, maar ons – ons persoonlijk zalig te maken, ons wordt bekendgemaakt, dan eerst zijn wij gewillig. Dit wordt in Gods Woord genoemd: “de dag van Gods heirkraft” (Ps. 110:3). Dit geschiedt inderdaad door de almachtige kracht Gods in Christus Jezus.

Is het geloof u geschonken? Ieder mens heeft geloof. Wij kunnen gerust zeggen dat er niemand is die geen geloof bezit. Maar wat is het geloof van de meeste mensen? Het is ongeloof. Is u het geloof geschonken? Hoe is het u geschonken? Als God Zich openbaart als een drie-enig God in Christus Jezus, dan heeft in het hart een herschepping plaats. Deze herschepping betekent het ontvangen van het geloof. Wat hebt gij hiervan verstaan? Hebt gij gezien, weet gij, dat het geloof een gave Gods is? Weet gij dit, niet omdat Gods Woord het u leert, maar omdat God het u leerde? Hebt gij u onbepaald overgegeven, u verenigd met de Heere Jezus voor tijd en eeuwigheid? Zijt gij in het onvoorwaardelijke gekomen? Want de mens is niet gelukkig met zichzelf; dit weet gij allen. Om gelukkig te kunnen zijn, om eeuwig gelukkig te kunnen zijn, moet de mens verenigd zijn met de Heere Jezus. Zijt gij in Jezus Christus overgegaan, zodat gij nu zegt: “Ik ben ik niet meer”? De apostel Paulus schrijft in Galaten 2, vers 20: “Ik ben met Christus gekruist (hij was dus gestorven); en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons Gods, Die mij liefgehad heeft en Zichzelf voor mij overgegeven heeft”. Paulus was gestorven en nu was er in hem een ander ik, een vernieuwd ik.

Hebt gij Jezus Christus ontvangen als Profeet, Priester en Koning? Als Profeet hebt gij Hem nodig om van Hem onderwezen te worden. Niet minder hebt gij Hem nodig als Priester, opdat Hij voor u bidde en uw zonde uitwisse. Als Koning hebt gij Hem nodig om door Hem geregeerd en bevrijd te worden van al uw vijanden.

Ten slotte, is er een voornemen des harten om de Heere te volgen

door het bezaaide en het onbezaaide? Staat gij ernaar dat alles vlak is tussen God en uw ziel, zodat gij vrijmoedigheid hebt om met de dichter van Psalm 139 te bidden: “Zie of bij mij een schadelijke weg zij, en leid mij op den eeuwigen weg” (vs. 24)? Hoe vlakker het is tussen de Heere en uw ziel, des te meer geluk, kracht, blijdschap en vrijmoedigheid zult gij bezitten. De apostel Paulus zegt in Hebreeën 10, vers 35: “Werpt dan uw vrijmoedigheid niet weg”. Wij doen dit, wanneer wij toelaten dat het niet meer vlak is tussen de Heere en onze ziel. Hiertoe moeten wij gedurig onszelf bezien. Bezieet gij uzelf dagelijks? Dit is de weg, want “nederigheid gaat voor de eer”, maar hoogheid des harten voor de verbreking (Spr. 18:12).

Men moet geleid worden door de Heilige Geest. De mens moet zijn naaste licht volgen, maar dit licht moet duisternis worden. Wij moeten God rechtvaardigen en onszelf veroordelen. Lees 1 Korinthe 11:31-32.

Wanneer gij waarlijk gelooft, dan zijt gij een nieuw schepsel. Dan geldt u het gebod, gegeven in 2 Korinthe 5:14-15: “Want de liefde van Christus dringt ons, als die dit oordelen, dat indien Eén voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn. En Hij is voor allen gestorven, opdat degenen die leven, niet meer zichzelf zouden leven, maar Dien Die voor hen gestorven en opgewekt is.” Dan hebt gij het getuigenis van het Woord en de Heilige Geest dat gij verzoend zijt met God. Een geloof waarin deze zekerheid ontbreekt, is louter waan. Neem dit aan, al wordt er tegenwoordig heel iets anders geleerd.

Heeft men het getuigenis van het Woord en van de Heilige Geest dat men met God verzoend is niet, dan is het geloof het rechte niet. En zijn geen trappen in de genade, wel zijn er trappen in het geloof. Wij horen gaarne spreken van een klein geloof. Of het geloof echter klein of groot is, in ieder geloof is het getuigenis dat men verzoend is met God. Een ander geloof is geen waar geloof.

Wie gelooft, heeft in het bloed van Christus redding gevonden. Ik het dit nu al zo vele jaren geleerd. Zijn consciëntie is besprengd met dit bloed. Denk hier aan hetgeen er gebeurde bij de instelling van het pascha in Egypteland. Waar de engel des verderfs het bloed van het geslachte lam aan de bovendorpel en aan de zijposten vond, daar ging hij voorbij. Waar de consciëntie besprengd is met het bloed van Christus, daar staat de consciëntie aan de zijde Gods, en God staat aan onze kant; daar gaat de rechtvaardigheid Gods aan ons voorbij.

Is het geloof echt, dan heeft men lief. Men heeft God meer lief dan zichzelf, zodat al wat deze mens is en heeft, niet van hemzelf, maar van de Heere is. De begunadigde heeft geen bezittingen buiten Christus. Al wat hij in Christus niet kan bezitten, heeft hij losgelaten en wenst hij steeds weer los te laten. Nu heeft hij ook de naaste lief. Hij heeft hem lief om Gods wil; zo kan hij liefhebben. En dan is het niet de vraag of de naaste hem aangenaam is, of hij een goed of een slecht mens is. Dit is alles zonder enige betekenis. Niemand is waardig om vanwege zijn goede hoedanigheden geliefd te worden, want tegenover de goede hoedanigheden staan vele slechte. De ware liefde heeft lief om Gods wil.

Wanneer het geloof echt is, staat men beneden alle mensen. Men kan dan wel eens een woord uit de hoogte spreken over de naaste, iets over hem zeggen dat minder fraai is, maar daarover verfoeit men zichzelf. Men haat dit in zichzelf; men zou willen dat God ons daar voor eeuwig van verlost, evengoed als van al onze andere verkeerdheden.

Rust dan niet, voordat gij ervaren hebt wat wij u mogen prediken. Rust niet voordat uw hart zegt met Hizkia: “Bij deze dingen leeft men, en in dit alles is het leven van mijn geest” (Jes. 38:16).

Amen.

Gebed:

Dat we door Uw genade U erkentelijk mogen zijn dat U het nog geschonken hebt, dat er met rust om ons heen iets kon worden gezegd van de dingen van Uw Koninkrijk, van U en van wat door U is verworven en door U wordt aangeboden. O, geef ons aandacht, diepe aandacht, stille aandacht. Doe ons met deze dingen in de afzondering gaan, voor en na, en laat ons onszelf rekenschap vragen. Bearbeid ons hiertoe. Doe ons ingaan in onszelf. Geef ons tijden en ogenblikken van bezinning. Er staat toch in Uw Woord dat die zich afzondert, staat naar iets dat begeerlijk is. En hoeveel wordt er niet van gezegd in Uw getuigenis. Heere Jezus, Gij hebt ook zo gehandeld. Gij bracht somtijds zelfs op de bergen de nacht door in het gebed. Vervaardig ons om enigermate Uw voetspoor te volgen, want er is veel op het gebed te verkrijgen, meer dan ooit iemand ontving. Einde van volmaaktheid is te zien aan alles, maar niet aan het Woord door middel waarvan grote en heerlijke dingen worden bekendgemaakt. En als we nu op een dag als

deze de wereld in beweging zien, laat ons dan niet toe dit hooghartig te beschouwen. Of als wij zien of horen van de ongerechtigheid die hier gevonden wordt, laat ons dan bekennen dat wij de ongerechtigen zijn. Gaat het met onze kinderen niet zoals we het graag zouden willen, doe ons belijden dat het onze zonden zijn.

Heere, leer ons iets van de verborgenheid van U. Zegen dan ook het Woord dat vanmorgen is uitgegaan. Laat het ons wezen een kracht in dit moeilijke leven, gerechtigheid en een toevlucht. Laat het ons alles wezen. Dit kan het zijn, en voor degene die het aanvaardt als Uw getuigenis, is het dit.

Geleid ons op onze wegen, breng ons allen waar wij zijn moeten. En geef ons de overdenking van het woord van Uw knecht: “Doe ons vanhier niet optrekken, tenzij dat Uw aangezicht met ons medega”.

Amen.

Gezongen: Psalm 113:3 en 4.

Eerste predikatie over Handelingen 1:9, 30 mei 1946, Hemelvaartsdag

Gezongen: Psalm 97:1, 2 en 3.

Gelezen: Handelingen 1:1-14.

In deze dienst werd aan kinderen de Heilige Doop bediend.

Wij wensen, mijn zeer geachte toehoorders, uw aandacht te bepalen bij de hemelvaart van de Heere Jezus Christus, en dit te doen aan de hand van een woord uit het eerste hoofdstuk van de Handelingen der Apostelen, het 9e vers:

“En als Hij dit gezegd had, werd Hij opgenomen daar zij het zagen, en een wolk nam Hem weg van hun ogen”.

Bid dat de dienst moge geschieden tot ere Gods en tot heil van onszelf.

“En als Hij dit gezegd had”, enzovoort. Hij – wij zouden kunnen zeggen: de Onmisbare. Toen ik dit overdacht, kwam het woord van de bekende Middelburgse predikant Smytegelt mij voor de aandacht: “Gij kunt uw armen en benen missen, maar gij kunt God niet missen”. De Heere Jezus is de waarachtige God en het eeuwige Leven. Door Zijn discipelen werd Hij aangesproken met de naam Heere, en toehoorders, Hij is een Heere. Hij is een Heere van alle dingen, en in het bijzonder van Zijn Kerk. Hij bad eens: “Gelijkerwijs Gij Hem macht gegeven hebt over alle vlees, opdat al wat Gij Hem gegeven hebt, Hij hun het eeuwige leven geve” (Joh. 17:2). De wereld verwerpt Hem, maar al wat genade heeft, buigt zich voor Hem neder. Wanneer Saulus van Tarsen neergeworpen is, en Jezus Zich aan hem geopenbaard heeft, dan is de vraag: “Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal?” Zij hebben van deze keuze geen berouw gehad. Integendeel, zij verwonderen zich erover dat zij in de tijd verwaardigd werden om door het Woord en door de Heilige Geest zich te laten leiden in de rechte weg. Toehoorders, het zal toch wel een onbegrijpelijke zaak zijn voor allen die in Jezus het tijdelijke met het eeuwige mochten verwisselen, dat zij, terwijl het in hen en om hen heen niets anders was dan verwarring en duisternis,

gebracht werden in de weg waar de dwazen niet op zullen dwalen.

“En als Hij dit gezegd had...”. De Heere Jezus had veel gezegd. Toen Hij nog maar twaalf jaren oud was, was Hij begonnen te spreken. Men vond Hem tussen de leraars van Israël. En Hij is hiermee doorgaan tot het laatste ogenblik van Zijn leven. Zijn woorden hebben voor de mens wiens hart door de Heilige Geest niet is geopend, geen waarde. De wereld, ofschoon zij niets weet en nooit verder komt dan tot een gissing, werpt Zijn Woord achter zich heen, maar de discipelen waren ertoe gebracht om te zeggen: “Heere, tot wien zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens” (Joh. 6:68). Behalve de discipelen waren er nog enkele anderen die zo spraken. En toehoorders, zo is het de eeuwen door gegaan. Het Woord in de kracht des Geestes is niet voor een grote menigte, is niet voor de meerderheid, is voor enkelen, ofschoon het de eeuwige waarheid is, dat niemand van degenen die door de voorzienigheid des Hemels in aanraking kwamen met het Evangelie, door God werd buitengesloten.

Toehoorders, weet gij hoe men discipel van Christus wordt? Verondersteld, wij waren met elkaar, en ik vroeg u – en u zoudt mij dezelfde vraag kunnen stellen –: “Hoe komt men aan de voeten van Jezus?” Zoudt gij dan op deze vraag een antwoord hebben conform het Woord en conform de belijdenis van de Kerk hier op aarde? Zie, ik wil u dan met een enkel woord zeggen hoe hierin mijn geloof is. Als de mens door de werking des Geestes, door middel van de Wet, tot niet gebracht is, en Jezus Zich dan in hem openbaart, dan komt hij met Maria en met de ganse Kerk aan de voeten des Heeren. Ik zeg, en ik herhaal het, wanneer de mens door de Wet in de hand des Geestes en beschenen met het Evangelie tot niet gebracht is, dan, dán wordt hij een leerling. En tot op dat ogenblik heeft hij het altijd zelf, óf geheel óf ten dele, nog geweten. “Ik zal de blinden leiden” (Jes. 42:16), en: “De HEERE opent de ogen der blinden” (Ps. 146:8).

“Als Hij dit gezegd had...”. De discipelen hadden Hem een vraag gedaan aangaande de oprichting van het Koninkrijk Gods. Zij hadden willen weten of deze spoedig zou plaatshebben. Christus’ antwoord kent u. Met eerbied zij het gezegd: God houdt niet van indringers. Nog eens, als een mens niets meer weet, dan wordt hij onderricht naar het woord uit de 25e Psalm: “Wie Hem need’rig valt te voet, zal van Hem Zijn wegen leren” (vs. 4 ber.). Ach, dat gezegende Koninkrijk van de

Heere Jezus Christus wordt maar opgericht op de puinhopen van ons eigen ik.

Hier moet ieder zich onderzoeken of, toen hij begon met te geloven in Christus tot rechtvaardigmaking en heiligmaking, hij toen vergruizeld was, want: “Op dezen zal ik zien, op den arme en verslagene van geest en die voor Mijn Woord beeft” (Jes. 66:2). Zo velen zijn gekomen tot Jezus als levenden, maar die waarlijk gekomen zijn, waren doden toen zij kwamen. “De ure komt en is nu, wanneer de doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven” (Joh. 5:25).

“*Werd Hij opgenomen...*”. De Zoon Gods had de hemel verlaten, en Hij was Mens geworden. Hij had de Wet vervuld en de straf gedragen. En nu had Hij recht om weder te keren, en terug te gaan tot God, en dit recht heeft God Hem niet onthouden, en zo is Hij opgenomen in de hemel. Maar ach, wat heb ik nu gezegd? Weet u het? Neen, u weet het niet en ik ook niet, behalve – nog eens – wanneer wij vernietigd zijn. Dan verstaan wij er iets van dat onze ellende, schuld en zonde zó groot zijn, dat er een Jezus voor nodig is om ons te redden, en ons terug te brengen tot de Vader Die in de hemelen is.

Ach, mijn zeer geachte toehoorders, vergeet het uw leven niet, en ik bid u: spreek het niet tegen. Met de Wet begint het en niet met het Evangelie. Begint iemand met het Evangelie, dan vergist hij zich, en zijn geloof is niet anders dan een verschrikkelijk bedrog, een satansbedrog. Met de Wet begint het. “De Wet”, zegt de apostel Paulus, “is onze tuchtmeester geweest tot Christus” (Gal. 3:24). “Christus is het einde der Wet” (Rom. 10:4), zegt wederom dezelfde apostel.

Het is gebeurd veertig dagen na Zijn opstanding. Het had eerder gebeurd kunnen zijn, want toen de Heere Jezus Christus gezegd had: “Het is volbracht”, en Hij door God uit het graf was opgewekt, had Hij onmiddellijk ten hemel kunnen varen. Hij heeft het niet gedaan, en daar zullen redenen voor geweest zijn. Twee redenen zijn, dunkt mij, aanwijsbaar, en die zal ik u noemen. De opstanding is het kardinale punt, maar de Heere Jezus wist dat men de opstanding zou tegenspreken. Het is direct begonnen. Daarom behaagde het Hem om veertig dagen lang Zich voor de ogen van Zijn discipelen te plaatsen met vele gewisse kentekenen, en sprekende met hen over de dingen die het Koninkrijk Gods aangaan (Hand. 1:3). Verstaat mijn toehoorder dat de

opstanding van de Heere Jezus Christus het kardinale punt is? Als u meent dat u het verstaat, zeg dan eens wat met de opstanding voor u in verband staat; zeg dan eens wat deze opstanding u geleerd en geschonken heeft. Als u het mij vraagt, dan zeg ik: dat God God is geworden door Jezus Christus; dat het geloof en de Wet hersteld zijn geworden, wederom door de Zoon Gods; dat wij in en met en door de opstanding de vergeving van onze zonden hebben en het recht op het leven; dat wij vernieuwd zijn geworden naar het beeld Gods, en een hoop hebben op de eeuwige heerlijkheid zowel als op onze volharding tot het einde toe.

De discipelen waren van God geleerd. Dat staat vast. Maar hoeveel struikelblokken hadden zij nog in de onderwijzing van de Heere Jezus Christus! Er was veel dat zij nog niet recht verstonden. Hierom heeft de Heere Jezus nog veertig dagen lang omgang met hen gehad. Onuitsprekelijke goedheid! Ja, weet u waaraan ik denk op het ogenblik, als ik zeg: “onuitsprekelijke goedheid”? Nu moet u eens luisteren. De meeste mensen vatten een roeping aan, zonder dat God verklaard heeft dat Hij voor alles zal instaan. En nu is het een onuitsprekelijke goedheid, wanneer de Heere een mens op geen zware posten brengt, voordat Hij tot de waarneming van deze posten hem bekwaam gemaakt heeft. Wij zijn zo hoogmoedig en wij hebben zoveel begeerten! Wij, toehoorders, wij aanvaarden allerlei verantwoordelijkheden. Het is niet moeilijk om dit uit te breiden. Wij treden in het huwelijk, maar de doop van de kinderen, zijn wij daar de persoon voor, als ons kinderen geschonken worden? Wij ambiëren een positie in de wereld, maar weten wij van tevoren dat God ons in deze positie zal bijstaan en leiden? Een ambt wordt begeerd, maar zijn wij ervan doordrongen in onze ziel, niet alleen dat God dit wil, maar dat Hij ons leiden en helpen zal? Zo zouden wij door kunnen gaan. En nu vinden wij dat de Heere Jezus Zijn jongeren voorbereid en bekwaam gemaakt heeft, voordat Hij ze uitzond.

Het was, toehoorders, op de Olijfberg dat de Heere Jezus van Zijn jongeren en Zijn Kerk op aarde wegging. In de onmiddellijke omgeving lag een hof. In deze hof had Jezus gekropen, geworsteld, was Zijn zweet als grote druppelen bloeds geworden, had de angst voor de dood Hem aangegrepen. Wat had Hij in het algemeen geleden in de weinige jaren die Hij op aarde doorgebracht had! Maar nu was het toch voorbij, en het was voor eeuwig voorbij. De Kerk van God, de kinderen Gods,

de volgelingen van Jezus, gunnen Hem dit zo. Ach, wanneer was het dat u, in de eenzaamheid zijnde, met uw ganse hart zei: “O Heere, wat ben ik blij dat U in de hemel zijt, dat U al deze moeilijkheden niet meer hebt”? Wanneer was het dat gij smeekte met de dichter van de 72e Psalm: “O God, geef den koning Uw rechten, en Uw gerechtigheid den zoon des konings”? Zie, er is een tijd waarin de mens voor zichzelf bidt... en dan komt er in het leven van de uitverkorene een tijd waarin hij voor God bidt, zoals er staat in de 72e Psalm: “Men zal geduriglijk voor Hem bidden” (vs. 15), en in het “Onze Vader”: “Onze Vader, Die in de hemelen zijt” – niet eerst: “Geef ons heden ons dagelijks brood”, maar – “Uw Naam worde geheiligd”, en in de vierde bede: “Geef ons heden ons dagelijks brood” (Matth. 6:9).

Terwijl de Heere Jezus van de Zijnen ging, had Hij zegenend Zijn handen over hen uitgebreid. Toehoorders, de zegen ligt in Christus. “Zij zullen in Hem gezegend worden”, staat er in de 72e Psalm (vs. 17). De apostel Petrus zegt: “En in uw (Abrahams) Zaad zullen alle geslachten der aarde gezegend worden” (Hand. 3:25). En ik kom alweer met de vraag tot u: verstaat gij dit? De waarheid dat de zegen in Christus ligt, is voor de mens toch niet duidelijk? Hij spreekt wel van een zegen. Als het regent nadat het lang droog geweest is, zegt de godsdienstige mens: “Dat is een zegen”. En wanneer hij ziek is geweest en weer is opgericht, dan zegt diezelfde mens: “Dat is een zegen”. Maar nu is er een onderscheid tussen tijdelijke, geestelijke en eeuwige zegeningen. Om te kunnen verstaan dat in Jezus tijdelijke en geestelijke en eeuwige zegeningen zijn, en in Hem alleen, moeten wij... Nu, wat moeten wij? Wat is uw antwoord? Wat zegt gij uit uw eigen ondervinding? Wij moeten dan de vloek op ons gevoeld hebben. Is dit het geval met u geweest, eerst de vloek en dan de zegen? Het zijn de gevloekten die gezegend worden, en deze bevinden dat de zegen is met Jezus, in Jezus en door Jezus. En zo is Jezus hun de enige troost in leven en in sterven.

Maar, zal ik nu nog tijd overhouden om een woord van toepassing te spreken, dan moet ik hier eindigen. Dat doe ik dan ook. Maar enkele vragen, enkele opmerkingen, enkele besturingen mogen toch niet achterwege blijven.

Gezongen: Psalm 21:1, 2 en 3.

Wij hebben in het laatste gedeelte van onze overdenking het gehad over de zegen des Heeren. Toehoorders, hebt u zich ook gezien onder de zegenende handen van Christus? Wat moogt u hiervan zeggen? Het zijn grote stukken, maar welk stuk van het Koninkrijk Gods is niet groot? De dichter van de 31e Psalm roept uit: "O, hoe groot is Uw goed, dat Gij weggelegd hebt voor degenen die U vrezen; dat Gij gewrocht hebt voor degenen die op U betrouwen, in de tegenwoordigheid der mensenkinderen!" (vs. 20). Om zich te zien onder de zegenende, doorboorde handen van de Heere Jezus Christus, moet men tot Hem zijn gevluht, tot Hem zijn gekomen, of liever: moet men gezien hebben dat Hij tot ons gekomen is. Dat is het eigenlijk. Want de genade is genade. De genade is vrije genade. En wanneer leert men dit verstaan? Ik heb het u al gezegd: wanneer men ziet dat Christus tot ons persoonlijk is gekomen. Het moet maar niet uit het Woord gelicht worden, want dat is een openbaring die de hele wereld heeft, voorzover zij met de Bijbel in aanraking gekomen is, maar het moet gewerkt worden door het Woord en de Heilige Geest. En het is dwaasheid te menen dat men met Christus zou verenigd zijn, als het niet gewerkt is door het Woord en de Geest. En bovendien is het roekeloos. Men moet dus gezien hebben dat Christus tot ons gekomen is. Ziet men dat? Men ziet daar niets van. Want als dat zo uit het Woord wordt besloten, dan wil dat nog niet zeggen dat men het ziet. Geloven wordt een zien genoemd, nietwaar? Maar men leest in het Woord, en nu meent men dat men dat weet. Nee, dat Christus tot ons is gekomen, daar ziet men niets van. En met dat gezicht, het gezicht dat Christus tot ons gekomen is, begint het geloof in Christus Jezus.

Er zijn mensen, zeer vele mensen in het tegenwoordige christendom, die deze dingen toestemmen, en dan heeft men het druk over het Woord. Wij weten dat er op vele plaatsen zo gesproken wordt: "Het Woord, het Woord!" Maar als men eens vroeg: "Hoe, het Woord? Wat betekent dat?", dan zou men het antwoord schuldig moeten blijven, en in het antwoord dat men gaf, zou men openbaren dat men het niet weet.

Het geloof moet zijn geteeld door het Woord. Wat wij vinden in Romeinen 10, dat moeten wij verstaan. Ik zal u zeggen welk gedeelte ik bedoel: "Want Mozes beschrijft de rechtvaardigheid die uit de Wet is, zeggende: De mens die deze dingen doet, zal door dezelve leven. Maar de rechtvaardigheid die uit het geloof is, spreekt aldus: Zeg niet

in uw hart: Wie zal in den hemel opklimmen? Hetzelve is Christus van boven afbrengen. Of: Wie zal in den afgrond nederdalen? Hetzelve is Christus uit de doden opbrengen. Maar wat zegt zij? Nabij u is het Woord, in uw mond en in uw hart. Dit is het Woord des geloofs, hetwelk wij prediken. Namelijk, indien gij met uw mond zult belijden den Heere Jezus, en met uw hart geloven dat Hem God uit de doden opgewekt heeft, zo zult gij zalig worden” (vs. 5-9). Waar het waarachtige verstand van deze woorden is, daar is het geloof door het Woord geteeld.

Maar het geloof moet gewerkt zijn door de Heilige Geest, en de Heilige Geest gebruikt altijd het Woord. En dat wordt zó onderscheiden vanbinnen, dat ik het u niet behoef te zeggen. Want er is geen werk waarin zoveel helderheid is als in het zaligmakend werk Gods. Wanneer de Heilige Geest door het Woord werkt, dan komt Hij Zelf dat in het hart te separeren. Dat is het geloof. Als dat zo niet was, dan zou de Kerk nooit in staat zijn geweest om te onderscheiden tussen de algemene en bijzondere bearbeiding des Geestes. De Heilige Geest komt dat zuiver te separeren vanbinnen.

Toehoorders, het geloof is een gave Gods. En wij moeten weten dat het dat is. Wij moeten dat weer niet toestemmen omdat het in het Woord staat. Zeker, ook dit. Maar wij moeten het weten. Als u aan mij vraagt: “Hoe weet u dat het geloof een gave Gods is”, dan moet ik een antwoord hebben, en wanneer ik u dezelfde vraag stel, dan moet u dat mij kunnen zeggen. De Heilige Geest werkt, nadat Hij door de Wet heeft gewerkt, het geloof in het Evangelie.

Als de Heilige Geest door de Wet werkt, dan plaatst Hij de Wet in de consciëntie van de mens, en de Wet betekent een eis en een vloek, zodat deze mens zich ziet onder de eis en onder de vloek van de Wet. Hij ziet dat de Wet hem persoonlijk geldt. Hij wordt aangesproken. En dan heb ik een oud kind Gods wel eens horen zeggen: “En dan spreekt God altijd een mens aan vóór zijn val”. Wat gebrekkig gezegd, maar de bedoeling is zeer duidelijk en goed. Nu ziet deze mens hoe zijn zonden de toorn van God en de vloek van de Wet verdienen, en er is angst, kommer, benauwdheid, verslagenheid en wanhoop; wanhoop hieraan, dat men óf door zichzelf óf door een ander zou kunnen worden geholpen. Dit is, wat het wezen van de zaak betreft, de bearbeiding door de Wet in de hand des Heilige Geestes. Deze mens is er nu van overtuigd

dat hij een betere gerechtigheid moet hebben dan welke hij in zichzelf bezit of meent te bezitten.

Wanneer hij hierbij blijft – en de uitverkorene blijft hierbij – dan is hij niet meer te helpen buiten God. Dan komt hij te vallen buiten het bereik van de valse leer. Hij is niet meer op te bouwen buiten Christus. Het is niet meer mogelijk hem zalig te spreken, zolang hij niet met de Heere Jezus Christus verenigd is; en een geloof behoeft men hem niet aan te praten, want hij ligt diep onder het gevoel van zijn machteloosheid. En als hij niet wordt geholpen, dan komt hij om voor eeuwig.

Nu, in het hart van déze mens komt dezelfde Geest als een Geest des levens het Evangelie van de genade Gods te verklaren. En als dit gebeurt, dan krijgt deze mens het Evangelie voor zich te zien: schoon, Godverheerlijkend, en beantwoordend aan elke vraag en oplossend elk raadsel. Hij aanschouwt niet slechts het woord des Evangelies, maar hij ziet ook Christus en God in Christus in het Evangelie. Dat is dat gezicht dat zoveel troost bevat, waarvan in de 89e Psalm wordt gesproken (vs. 9 ber.).

En nu? Wat nu? Zegt u het nu maar eens. Nu begint deze mens uit zichzelf te gaan, en hij vangt aan zich uit te strekken naar wat hem getoond wordt: naar Christus, naar God. Dat is dat hongeren en dorsten waarvan in de Bergrede gesproken wordt. Hij strekt zich uit tot Christus, totdat hij bij Christus in de hemel is. Verstaat u het? Toets u nu aan elk woord dat ik u zeg. Verstaat u het? Gij weet dat wij in het Avondmaalsformulier dít woord hebben, dat wij niet aan het uiterlijke brood en wijn moeten blijven hangen, maar onze harten opwaarts in de hemel moeten verheffen, waar Jezus Christus is, onze Voorspraak, ter rechterhand Zijns hemelsen Vaders. Dat heeft het geloof geleerd, zich te verheffen tot in de hemel, anders zou het noch het sacrament van de doop noch dat van het Heilig Avondmaal verstaan. En als nu deze mens bij Christus in de hemel is, dan past hij Christus op zijn gewonde ziel toe. Dat is de toepassing. En Christus is alles en in allen (Kol. 3:11).

Wij hebben gezegd: Hij is het Leven, en in Hem wordt het leven gevonden en al wat tot het leven behoort. En hoe gaat het nu verder met deze mens? Dat moet u ook eens zeggen. Blijft het hier nu bij? Is het nu gedaan? Zie, nu heeft hij gewerkt met het Woord en de Geest, en nu komen het Woord en de Geest wat duidelijker voor hem te staan,

want nu wordt hij door de Geest geleid in het Woord, en hem wordt getoond aan wie Christus toegezegd is, namelijk aan de goddelozen, de zondaren, de armen van geest, de nooddruftigen, de zachtmoedigen. Terwijl de Heilige Geest dit doet, ziet hij dat hij zo iemand is, dat aan hem dus Christus toegezegd is. Hij is verbroken vanwege de zonden en de schuld. Hij heeft droefheid over de zonden naar God. Hij wenst zich tot God te bekeren. Hij zoekt zijn heil in de Heere Jezus Christus. Wat de Heilige Geest hem in het Woord heeft laten zien in betrekking tot de vraag voor wie Christus is, Hij toont hem dat het in hém wordt gevonden. En zo wordt hij door het Woord en door de Geest gesterkt en bevestigd. Want nu trekt hij op grond van Gods Getuigenis het besluit – waaraan hij niet ontkomen kan, al zou hij door een valse nederigheid trachten dit te doen – dat Christus en de genade en de barmhartigheid des Vaders hem geschonken zijn. Dit is het geloof. En nu zijn deze zaken bij de een zonder twijfel duidelijker dan bij de ander, gaan ook bij de een met meer benauwdheid en blijdschap gepaard dan bij de ander, maar dit is het geloof, en hieraan hebt u zich en ik mij, en hebben wij allen ons te toetsen. “Zo zij niet spreken naar dit woord, het zal zijn dat zij geen dageraad zullen hebben” (Jes. 8:20).

Wat ik u gezegd heb, vindt u in de Bijbel en in de belijdenisschriften. “Ten eerste dat ik weet, hoe groot mijn zonden en ellende zijn” (Heidelb. Cat. vr. 2). En dan gaat ons leerboekje ook tonen langs welke weg een mens gebracht wordt om straks te kunnen zeggen wat een oprecht geloof is. Als het in u gewerkt is, dan zult gij het de meeste tijd wel ternauwernood kunnen geloven, nietwaar, want gij zegt: “Het is zo groot”. Als u wat ouder wordt of geworden zijt – maar neem aan dat wij mogen zeggen: als u wat ouder wordt – dan zult u het wonder van een zaligmakende bearbeiding door het Woord en de Geest meer en meer gaan zien. Want het zal u in mindere of meerdere mate gaan als de schrijver van “De christenreis naar de eeuwigheid” van Bunyan. Met welke dwalingen had hij niet te maken? Het is alles maar naar hem toegekomen, nietwaar? Hier komt men van deze kant en daar van een andere kant, en het houdt nooit op! En deze bestrijding kan soms wel erg zijn – zij is het niet altijd, maar zij kan het wel eens zijn – maar men ziet hieruit aan welke dwalingen de mens onderworpen is. En nu hiertegenover het wonder als een mens waarlijk terechtgebracht is, en in de rechte weg gehouden wordt. En daarom, als u dat van uzelf

waarlijk geloven moogt, als u geloven kunt dat u één zijt van deze hoogbevoorrechten, welnu dan kan ik niet anders zeggen dan dit: God geve u te danken, naar het woord dat wij vinden in de Schrift:

Looft den HEER', want Hij is goed,
Looft Hem met een blij gemoed;
Want Zijn gunst, alom verspreid,
Zal bestaan in eeuwigheid (Ps. 136:1 ber.).

Het wordt de ganze Psalm door herhaald. En u weet, dat er ook niets aangener is dan in waarachtige dankbaarheid en nederigheid des harten te zeggen: "Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods", en: "Wij hebben alles verlaten en zijn U gevolgd".

Ik dacht bij de overdenking van deze dingen hoe Jozef van Arimathea en Nicodemus elkander wel ontmoet zullen hebben in de hemel. Nicodemus zal gezegd hebben: "Jozef, Jozef, dat wij hier nu toch toe verwaardigd werden!" En Jozef zal gezegd hebben: "Nicodemus, Nicodemus, wat een wonder dat ik en u hier mogen zijn!"

Ach, bezit u het niet – het is hoog tijd dat ik eindig, maar laat mij u dit zeggen –: ik heb altijd, en zo heel jong ben ik niet meer, van Gods volk gehoord dat het aankomt op de kennis van z'n gemis, en dat breng ik nu maar over. Gij moet uw gemis leren kennen. En u moet weten waarin uw gemis bestaat. In een missende ziel wordt Christus geboren. En de geboorte van Christus is onze geboorte. En als God het voor u weggelegd heeft, dan komt u ook in uw gemis, en misschien zult u later van dat gemis veel leren vertellen. Het geloof – bedenk dat, wanneer u in uw gemis verkeert – is een gave Gods, maar ook een eis van God. Ik zeg u dit, opdat u niet zult menen te kunnen zeggen: "Het moet gegeven worden". Laat dat zelfs niet over uw lippen komen. Mensen die met de dingen bezig zijn, hebben het niet over hun onmacht. Waarom? Omdat zij hun onmacht leren kennen. En wie zijn onmacht leert kennen, leert deze zaak kennen als het kruis. En het is toch een oppervlakkig mens die het veel over zijn kruis heeft!

Deze mensen verkeren in de eenzaamheid, op stille wegen, op zolder, of in een vertrek waar zij alleen kunnen zijn. Want zij zijn waarlijk kruisdrager. En als zij er later doorheen blijken gebracht te zijn, zullen zij zeggen: "Hoe is het mogelijk, hoe is het mogelijk, dat ik er doorheen gebracht ben!" Maar hiervan heeft God dan ook alleen de eer.

Soli Deo Gloria! De Vader, de Zoon en de Heilige Geest zij lof en dank tot in alle eeuwigheid.

Amen.

Gebed:

Ach Heere, Uw Woord zegt het: het is hier een huilende wildernis. Allerlei moeilijkheden doen zich voor, moeilijkheden van allerlei aard. Deze moeilijkheden beginnen eerst recht wanneer de eeuwigheid begint te drukken, en nog meer wanneer men belijdenis doen mag van het allerheiligst geloof. Wie zal onze leidsman hier wezen? Zullen wij onszelf leiden? Maar dan zouden wij misleid worden. Want van onszelf zeggen wij: “Spreekt tot ons zachte dingen, schouwt ons bedriegrijen”. Moet onze naaste ons dan leiden? Hij kan ervoor gebruikt worden, maar wee onzer zo wij op hem steunen. Er staat dat Gij Uzelf aan de mensen niet toevertrouwd, omdat Gij ze allen kende. Door Uw Geest geeft Gij hier iets van te zien. Nee, wij moeten geleid worden door een onfeilbaar geleide, door een leidsman die goede bedoelingen heeft, en niet aan zichzelf denkt, er niet op uit is om voordeel van ons te hebben, om ons over te halen tot zijn eigen opinies. Wij moeten de Waarheid tot leidsman hebben. Gij biedt Uzelf aan. Leer ons door Uw genade wat dat versje te betekenen heeft: “God zal Zelf zijn Leidsman wezen, leren hoe hij wand’len moet”. En dan ook de woorden die wij elders in Uw Getuigenis vinden: “En zijn God onderricht hem”.

Heere, Gij zijt gezeten aan Uws Vaders rechterhand als onze enige Leraar, Priester en Koning. Als onze enige Leraar – Gij hebt onderwezen van het begin der wereld af, en Gij zult onderwijzen tot aan het einde van deze bedeling. Uw Woord, waardoor Gij onderwijst, hebt Gij tot ons gebracht. Neem het Zelf in Uw hand, opdat wij krachtadig mogen onderwezen zijn en worden. Dan zullen wij ook iets verstaan van Uw twee andere hoogwaardige ambten, van Uw priesterlijke bediening en van Uw koninklijke regering. Wil het woord dat gebracht is, zegenen. Treed niet in het gericht. Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren. En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze.

Denk aan de onzen, aan ons volk en aan hen die geroepen zijn, althans verplicht zijn, om ons te regeren. Erbarm U over het mensdom. Wat daar is, dat is U bekend, en hoe zou er iets anders kunnen wezen?

“Wat wijsheid zouden zij hebben? Zij hebben Mij verworpen”, zegt Uw Woord.

Laat ons op geen goede tijden hopen, geen verwachting hebben van enig volk of van enig mens. Maar laat ons wel onze verwachting hebben van U Die hemel en aarde geschapen hebt. Hebben wij tegenspoe-den, moeilijkheden, zorgen, kruis, laat ons hierdoor door Uw genade ons laten brengen tot U. Hebben wij voorspoed en aangename dingen, laat ons zeggen: “Ach nee, dat is het ware leven niet; het ware leven is maar waar men Jezus ziet”.

Amen.

Gezongen: Psalm 72:1 en 2.

Tweede predikatie over Handelingen 1:9, 2 juni 1946

Gezongen: Psalm 47:1 en 2.

Gelezen: De Twaalf artikelen des geloofs; Jesaja 35.

Gebed:

Dat, Heere, is de beschrijving van de weg des levens. Hierin vinden wij de beloften die aan Uw Kerk zijn gedaan. Dat wij door Uw genade mochten geleerd hebben en nog mochten leren om deze dingen te stellen boven alle andere dingen. Wij hebben in onze val een kwade keuze gedaan; en dat wij bij onze keuze volharden, dat tonen wij wel, en van onszelf zullen wij nooit een andere keuze doen. En zo is er een weg die ons recht toeschijnt, en het einde daarvan zijn wegen des doods. Gered kunnen wij alleen worden door U. Wij verstaan de dingen niet, en voor zover wij er een vermoeden van krijgen, stoten wij ze van ons af. Het is: "Wijk van mij, want aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust". En toch blijft het voor ieder van ons noodzakelijk dat wij U leren kennen, en dat wij Uw wegen leren verkiezen en bewandelen.

Gij hebt ons welgedaan, bijzonder welgedaan. Gij hebt ons gezegend met de verlenging van het leven, met het bezit van onze gezondheid en krachten, en met zoveel dingen die Gij ons geschonken hebt van dag tot dag, van uur tot uur. Leer ons U danken. Doe ons in U eindigen met wat U ons schenkt. Leer ons door Uw genade bouwen en vertrouwen op wat Gij gedaan hebt tot redding van de in zichzelf goddelozen.

Wij hebben het voorrecht dat wij hier nog mogen zitten. Ach, geef ons Uw Woord, en doe het ons spreken, ook horen. Geef een rechte uitlegging door de predikatie, en in ons hart ook een recht begrip ervan, opdat het moge zijn, niet alleen tot eer van U, maar ook tot zaligheid van onszelf, naar lichaam en ziel.

Treed in het gericht met ons niet. Wij zijn van onszelf kinderen des doods; wij liggen onder de veroordeling, en wij maken het dagelijks erger.

Zo Gij in 't recht wilt treden,
o HEER', en gadeslaan
Onz' ongerechtigheden,
Ach, wie zal dan bestaan? (Ps. 130:2).

Maar wil ons gedenken in Hem Die stierf om onze zonden en opgewekt werd om onze rechtvaardigmaking, en Die nu gezeten is in de hemel, in heerlijkheid, aan Uw rechterhand.

Zegen en sterk Uw Kerk over de ganse aarde. Het is te allen tijde moeilijk voor haar geweest; het zal steeds moeilijker voor haar worden. Maak haar bekwaam en gewillig om U te volgen, en dat zal zij doen, zo Gij haar maar onderhoudt en sterkt. En ook dit zult U doen. Voeg nog toe aan Uw Gemeente die zalig worden, ook door onze dienst.

Gedenk ons volk en hen die geroepen zijn het te besturen, te regeren. Grote Ontfermer, welk een verwarring en ellende onder ons en buiten ons en in de gehele wereld! En er is geen stem en geen opmerking. Wij hebben een verschrikkelijke oorlog gehad en daarna een die nog verschrikkelijker was, en het heeft niets geholpen. Integendeel, wij zijn erop achteruitgegaan. En nu zou het wel eens kunnen zijn: “Waartoe zoudt gij meer geslagen worden? Gij zoudt des afvals des te meer maken.” Grote Ontfermer, was het in Uw raad zo besloten, doe ons stil zijn en aanbidden, en laat onze ziel als een brandhout uit het vuur gerukt zijn of gerukt worden. Ook onder zulke omstandigheden zoudt Gij Uw Evangelie nog kunnen doen verkondigen. Heere, zo het in Uw raad bestaat, geef dit.

Gedenk onze zieken, eenzamen en verlatenen, gevangenen en verpleegden. Ontferm U over hen die ernstig ziek zijn, en leer nog menig- een, al was het nog in de laatste uren of ogenblikken, zichzelf kennen en veroordelen, en de toevlucht nemen tot de genade die in Jezus Christus is.

Amen.

Gezongen: Psalm 47:3 en 4.

Wij hebben, mijn zeer geachte toehoorders, op donderdag jongstleden tot u gesproken over het 9e vers van Handelingen 1. Wij hebben, zoals u bekend is, slechts het eerste gedeelte kunnen behandelen. Wij vragen thans uw aandacht voor wat er van dit vers nog over is. In zijn geheel luidt het:

“En als Hij dit gezegd had, werd Hij opgenomen daar zij het zagen, en een wolk nam Hem weg van hun ogen”.

Over de woorden: “...*daar zij het zagen, en een wolk nam Hem weg van hun ogen*”, moeten wij dus vanmorgen met elkander nadenken.

Er staat, mijn zeer geachte toehoorders, in onze tekst: “...*daar zij het zagen*”. In onze catechismus wordt gezegd dat de Heere Jezus opgevaren is voor het oog van Zijn jongeren. Bij de opstanding waren de discipelen niet tegenwoordig geweest. Maar nu, nu Hij van de aarde was opgevaren naar de hemel, wisten zij waar zij Jezus in het vervolg moesten zoeken. Maar er kwamen van de hemel ook nog boodschappers. Er staat in het volgende vers: “En alzo zij hun ogen naar den hemel hielden, terwijl Hij henenvoer, zie, twee mannen stonden bij hen in witte kleding”. Engelen – engelen in witte klederen. Dit wit betekent: reinheid, blijdschap, kracht, overwinning. Deze zaken worden alle door het geloof gekend, genoten en bezeten.

Reinheid. De vrucht van het geloof, als dit recht is, is immers reiniging van de schuld, de smet en heerschappij van de zonde. Die gelooft, heeft een reine begeerte. “Eén ding”, zo wordt deze begeerte vertolkt, “heb ik van den HEERE begeerd, dat zal ik zoeken: dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis des HEEREN, om de liefelijkheid des HEEREN te aanschouwen en te onderzoeken in Zijn tempel” (Ps. 27:4). Wie waarachtig gelooft, zou niets liever doen dan het tijdelijke met het eeuwige verwisselen. Niet dat hij, bij wijze van spreken, zo zeker is van zijn zaken – hij is zeker van zijn zaken, doch er zijn verschrikkelijke aanvechtingen en bestrijdingen – en ook niet omdat het leven hem zo moeilijk valt, maar alleen omdat hij dan van zichzelf zou verlost worden! Een begenadigd mens heeft feitelijk maar één last, en dat is hijzelf, de bron, de innerlijk borrelende bron van ongerechtigheid. Zo zien wij dat een bekend versje eindigt met de woorden: “Zo doe Hij ook aan mij” (Ps. 130:4 ber.).

Blijdschap. Wie gelooft, heeft blijdschap. Hij is bedroefd, en deze droefheid houdt hij, maar hij is tegelijkertijd verblijd. Droefheid zonder blijdschap is niet goed en blijdschap zonder droefheid evenmin. Hij is diep bedroefd over zichzelf, beschaamd en verlegen, en tegelijkertijd is hij verheugd; bedroefd, beschaamd en verlegen over zichzelf, en verheugd in God, over het wonder dat God is Die Hij is. Want dat is het wonder dat er een God is en dat God is Die Hij is. En daarover is hij verheugd en verwonderd. En al kan hij het er niet recht toe

brengen, hij aanbidt die God, en hij erkent Hem, en hij wenst Hem wel graag van ganser harte te zoeken, en te volgen door het bezaaide en onbezaaide, wat er dan ook van hem moge terechtkomen.

Kracht. De Goddelijke kracht wordt de gelovige gewaar. Hij wordt ze gewaar in zijn binnenste. En hoe? Doordat, wanneer hij in Christus gelooft tot rechtvaardigmaking, hij tegelijkertijd wordt vernieuwd naar het beeld van God, geboren uit water en Geest, geboren uit God. Het geloof in Christus gaat altijd gepaard met de ervaring, met de gewaarwording van de Goddelijke kracht. Daarom waarschuw ik u dat het geloof niet werkzaam zal zijn met het Woord alleen, maar door de kracht des Heiligen Geestes! Een geloof dat alleen werkzaam is door de kracht des Heiligen Geestes, dat is het rechte niet, dat is geestdrijverij, dat is het werk van een zieke geest. Het geloof dat alleen werkzaam is met het Woord, is ook niet goed. Christus vergadert Zijn Kerk door het Woord en Zijn Geest. En ik heb u op Hemelvaartsdag gezegd dat ieder die begenadigd is het onderscheid tussen de werking des Woords en die des Geestes door middel van het Woord goed leert kennen.

Overwinning. De Kerk van Christus, de gelovige, ziet de overwinning. Als ik het zo uitdrukken mag, zou ik willen zeggen: ik wenste wel dat ik nooit geboren was, als ik de overwinning niet zag in Christus. Wat een ellende is een wereld zonder God! Kunt gij daarin zó voortleven? Wat een ellende is een hart zonder God: een poel van ongerechtigheid, een bron van onreinheid! Kunt u dat maar bij u houden? Voelt u zich niet gedrongen om dat hart over te geven aan Christus, opdat Hij het reinige? Mens, mens, wat ben je ongelukkig, dat je het stellen kunt met de wereld, met zwijnendraf, zoals de zoon uit de gelijkenis! En wat zal het slecht met je aflopen, als je zo blijft! De Kerk heeft de overwinning in Christus Jezus.

“*Gij Galilese mannen...*”. De discipelen worden aangesproken. De engelen hebben een woord tot hen. Terwijl zij Jezus nastaren, wordt ineens door engelen het woord tot hen gericht. En hoe is deze aanspraak? In de eerste plaats toch moet ik u doen opmerken dat de engelen precies wisten waar zij zijn moesten. Er staat dan ook in de 34e Psalm: “De engel des HEEREN legert zich rondom degenen die Hem vrezen” (vs. 8). En hoe spreken de engelen hen toe? “Gij Galilese mannen”. Niet zo erg vleierend, nietwaar? Zij zeggen niet: “Gij hoogbegenadigden”. Zij hadden dit kunnen zeggen, want zij waren hoogbege-

nadigd. “Gij Galilese mannen”. Nu weet u allen wel hoe over Galilea gedacht werd. “Kan uit Nazareth” (dat in Galilea ligt) “iets goeds zijn?” (Joh. 1:47). “Zijn niet allen die daar spreken Galileeërs?” (Hand. 2:7). “Gij zijt ook een Galileeër, en uw spraak gelijkt” (Mark. 14:70). “Gij Galilese mannen”. De mens wordt in de Bijbel niet verheerlijkt, maar de genade, de vrije genade, louter de genade. Wie nog wat anders heeft dan genade, heeft zichzelf niet leren kennen! Genade voor de grootste van alle zondaren, genade voor de slechtste, genade voor de arglistigste, genade voor de meest geveinsde, genade voor de remonstrant, genade voor de antinomiaan, genade voor de godloochenaar. Het is enkel genade. Het is de rotssteen in het midden van de branding. Verdrinken, omkomen, eeuwig omkomen, maar daar wordt de hand geslagen aan de rotssteen – behouden! Behouden in Christus en in niemand anders, behouden door het geloof; in de branding, maar daarin de kurk van de vrije genade Gods en niets anders; nooit iets meer en nooit iets anders! De genade, de vrije genade – Christus, want Christus is de genadegave Gods.

“Deze Jezus, Die van u opgenomen is in den hemel...”. Daar krijgen deze mensen een zachte berisping, een ernstige waarschuwing. Zij hadden Christus zo graag bij zich willen houden. En nu zeggen de engelen: “Gij wilt Hem toch niet bij u houden? Deze Jezus, Die van u opgenomen is in de hemel, zal alzo wederkeren.” Zij komen nu in de vertroosting! Wederkeren, wederzien – “Ik kom weder tot u” (Joh. 14:18 en 28).

De Kerk van Christus heeft alleen zaken die tegengesproken worden, anders niets. De wereld heeft een massa dingen die bewonderd, nagevolgd worden. De Kerk van Christus heeft niets anders dan wat tegengesproken wordt. Al wat u hebt, al uw schatten, al uw rijkdommen, zij moesten allemaal worden tegengesproken en veracht, en er moest geen mens zijn die er een voet voor verzet van zichzelf. Maar nu moet u niet denken dat de gelovigen van staal zijn. Zij zijn zeer gevoelig, en het doet hun leed dat de dingen die zij belijden en waarvoor zij strijden als God hen ertoe in staat stelt, en die zij beschouwen als hun hoogste goederen, worden tegengesproken, en dat er zoveel mensen zijn die ménen dat zij er achting voor hebben. Dat doet Gods kinderen erge pijn, en zij worden er ook wel eens door in grote verlegenheid gebracht. Maar nu is er in hen iets dat hen doet zeggen: “Ik wens er de

komst van Christus op te verwachten, en ik geloof, ondanks alles, dat wanneer Hij gekomen is, Hij toch zal spreken zoals ik gesproken heb”. Ligt het bij u zo? Dat is de vrijmoedigheid die u ondanks alles en onder alles tot God hebt, want u hebt de zaken van God geleerd.

“*En een wolk*”, zo staat er in onze tekst, “*nam Hem weg van hun ogen*”. Deze wolk heeft ons óók wat te zeggen. Deze wolk predikt ons: “Je moet er niet indringen, mens!” Ach, wat heb ik toch getracht in mijn jeugd om er in te dringen! Maar er staat in Gods Woord: “Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden” (Zach. 4:6). Wij moeten niet trachten er in te dringen, maar wij moeten eruit gedrongen worden, almaar eruit gedrongen worden, steeds weer teruggeleid worden. “Hoe lang dan?”, zult u misschien vragen. Totdat er een hand van Boven komt, die u grijpt en dán begint het, totdat van Boven de hand van Christus komt – dán begint het. “*Waartoe ik van Christus Jezus ook gegrepen ben*” (Filipp. 3:12). Misschien denkt u: “Als het zó is, dan kan een mens er niets aan doen”. Ik vraag u: wat wilt u eraan doen? Ik zal nog eens een andere vraag aan u doen: “Hoeveel jaren in uw leven hebt gij nacht en dag getracht er wat aan te doen?” Geef eerst op déze vraag eens antwoord. Veronderstel nu dat u zegt: “Ja, nacht en dag heb ik lange tijd getracht er wat aan te doen”, dan kom ik met de vraag: welk resultaat heeft dit alles gehad? Dan is het u gegaan – in ieder geval, de Kerk van Christus is het zo gegaan – als de discipelen. Zij hadden gevist, maar niets gevangen (Joh. 21). Daar komt het nu op aan: werken en niets vangen, niets bereiken!

Er zijn vele mensen die heel wat bereikt hebben met hun werken. Zij leerden hun zonden kennen, zij hebben gebeden, zij zijn benauwd geweest en bedroefd. En toen? Toen leerden zij verstaan uit het Woord dat er een Jezus is en dat deze Jezus voor de zondaren geleden en de zaligheid verworven heeft, en toen hebben zij in Jezus geloofd. Alles mis! Alles mis! Er deugt ook het geringste niet van! Gevist, ons best gedaan, en niets gevangen! En dan komt Christus – gij kent het verhaal – en Hij zegt: “Aan de andere kant het net uitwerpen”. Zij doen het, en het net is vol grote vissen, tot honderd drie en vijftig toe. “Die niet werkt”, schrijft de apostel Paulus, die het precies zo ervaren had, “Die niet werkt, maar gelooft in Hem Die” – wie rechtvaardigt? – “den goddeloze rechtvaardigt” (Rom. 4:5). Rechtvaardigt, waarom? Om niet!

Dat is het! Het moet in uw hart verklaard liggen zoals het omschreven staat in het Woord. Dus niet indringen!

Er zijn jonge mensen die kritisch van aanleg zijn, en de gewoonte hebben om na te denken. Zulke mensen zijn er niet veel, maar ze zijn er toch. Ik weet niet of u ertoe behoort of ertoe behoord hebt. Of is geld verdienen bij u het zwaarste geweest, een kapitaal krijgen of een positie deelachtig worden? Er zijn jonge mensen die kritisch van aanleg zijn en nadenken, en zij hopen het te kunnen vinden. Wat? Dat weten zij ook niet precies. Zij hebben, hoe jong zij ook zijn, een onuitsprekelijke onvoldaanheid met alles. Zij zijn in de wereld en moeten door de wereld, maar dat is voor hen niet het voornaamste. Ja, deze dingen hebben ook voor hen een glans en bekoring, maar er is toch iets anders in hen, en zij geven zich er geen rekenschap van. Maar... hoe is het met de dingen? "God, hoe is dat? De Bijbel, wat is dat voor een boek? Mijn ouders hebben mij geleerd dat het het Woord Gods is. Het Woord van God, wat wordt daarmee gezegd? Hoe komt het – ik zie wel dat er een godsdienst in de wereld is – maar hoe komt het dat er zoveel godsdiensten in de wereld zijn? Hoe komt het dat er zoveel kerken en ook niet-godsdienstige mensen zijn? Hoe komt het vooral dat de geleerden, de beschaafden niet godsdienstig zijn? Hoe komt het dat in deze laatste jaren ook de onontwikkelden niet meer godsdienstig zijn?" Dat zijn de vragen waarmee een jong mens dat kritisch aangelegd is, loopt. Bij u óók zo geweest of nog?

En al deze vragen moeten beantwoord worden. En als een gelovige een kind of een jong mens ontmoet dat met deze vragen loopt, dan moet men in staat zijn om deze jongeman of dit meisje te volgen, en de twijfelaar moet merken: "Hij verstaat mij; hij is in al de wegen geweest waarin ik mij zie dwalen". Toehoorders, niet indringen, maar wachten, wachten en opzij gaan! Nee, nee, dat is niet zoals het bespottelijk gemaakt wordt door allen die geen verstand van deze dingen hebben. Wachten, dat is niet met de armen over elkaar gaan zitten. Trouwens, dit doet immers geen mens. Dat is maar een praatje van de vijanden. Nee, maar God moet komen. U kunt niets beginnen. U vroeg: "Moeten wij dan maar blijven wachten?" U kunt niets beginnen. En als u veel gedaan hebt, dan hebt u dat geleerd. En als u nog maar weinig of niets gedaan hebt, dan zegt u: "Moeten wij dan maar zo blijven zitten?" "Het is God, Die in u werkt beide het willen en het

werken, naar Zijn welbehagen” (Filipp. 2:13). En ouders, dat moet u uw kinderen leren. Dat moet u ze voorhouden. En of ze nu hoog springen of laag, dat moet u ze voorhouden. God moet het doen. Dat moeten wij recht leren verstaan, dat Hij het doen moet, en dat wij, zolang Hij niet komt, altijd iets doen wat wij niet moesten doen. Toen de apostel Paulus met de dingen en het Opperwezen in aanraking kwam, stond hij daar zoals hij was en altijd geweest was, maar nooit had kunnen zijn: als een vijand. En als een vijand heeft God hem verzoend in Christus, en hem verzoend hebbende, aangenomen als een eeuwig geliefd kind.

De discipelen, zo staat er in Lukas 24, gingen naar Jeruzalem. Zij waren verblijd en aanbaden de Heere. Zij waren dus voldaan. Deze mensen hadden heel veel vragen gehad, dat weet u allen. Zij waren wel discipelen van Christus, maar dat ging allemaal zo vanzelf niet. Hoeveel moeilijkheden ontmoetten deze mensen niet in het onderwijs van Christus! Daar heb je weer zoiets. Zovele mensen verstaan het allemaal, en zij hebben geen vragen, en zij tobben niet, en zij onderzoeken ook niet. Zij weten het. Maar deze wetenschap is geen wetenschap, doch een onverschilligheid en een waangeloof. Hoeveel moeilijkheden hebben de discipelen niet ontmoet! En dan kwamen zij met hun vragen, omdat er een beginsel van oprechtheid in deze mensen was. Zij schuwden het antwoord niet. Zij onttrokken zich niet, zij begeerden antwoord. Begrijpt u dit? En omdat ze zo waren, kwamen zij tot Christus met de vragen, en zij kwamen ook in al hun onnozelheid voor de dag. En Christus zag en verstond deze onnozelheid en ook hun vijandschap. Zij waren somtijds geweldig vijandig! U ook, u ook? U ook, die u voor een begenadigde houdt en voor een begenadigde moogt houden? Het eerste dat de Heere bij ons ontmoet, is vijandschap. Ach, de Heere komt nooit tot een vriend, maar altijd tot een vijand. Als de Heere tot u komt, dan vindt Hij altijd vijandschap bij u en nooit vriendschap, altijd tegenstand en nooit vereniging. Hoor dat toch, godsdienstige mens! Hoor dat toch, want gij bedriegt u maar. Zo vindt de Heere de mens.

En toehoorders, nu zijn al deze mensen voldaan. Zij gaan terug naar Jeruzalem, zij doen het gebod Gods. Zij moesten naar Jeruzalem terug, hoe ellendig, vijandig, verschrikkelijk gevaarlijk het daar ook was. Zij moesten terug en zij gingen en zij waren voldaan. Zij baden.

En dat is de Kerk: met alle afkerigheid en vijandigheid die zij in zichzelf gewaarwordt, in het gevoel van haar verlorenheid, toch voldaan – niet in haar wetenschap, niet in haar geloof, niet in haar heiligheid, dus niet in zichzelf, maar in Christus. Dat is in de 62e Psalm in deze woorden uitgedrukt:

In God is al mijn heil, mijn eer,
Mijn sterke rots, mijn tegenweer;
God is een toevlucht in het lijden (vs. 5).

En dat zegt zij nog wanneer zij het ervoor houdt dat zij omkomen zal. Toen David sprak: “Nu zal ik een der dagen door Sauls hand omkomen” (1 Sam. 27:1), heeft hij toch ook nog gezegd: “In God is al mijn heil”. Hoe dat naast elkaar ligt, die dood en dat leven, en hoe deze beide krachten zich openbaren, daar zal nooit iemand iets van kunnen zeggen, die niet door het Woord en de Geest tot Christus geleid werd. “ ’t Heilgeheim wordt aan Zijn vrienden, naar Zijn vreëverbond, getoond” (Ps. 25:7 ber.), niet om hun goeddoen, niet om hun vriendschap, maar alleen omdat het God behaagt. “Vrees niet, gij klein kuddeken, want het is uws Vaders welbehagen ulieden het Koninkrijk te geven” (Luk. 12:32).

“Maar als wij dan straks voor de Rechter van hemel en aarde zullen staan?” Wat zegt u? Wat zegt u? “Als wij dan straks voor de Rechter van hemel en aarde zullen staan...” – gelooft u daaraan? Ach, onderzoek het eens of u wel werkelijk gelooft dat er een God is, en of u voor waarachtig houdt dat gij straks voor Hem zult gesteld worden als voor de Rechter van hemel en aarde. Dat zijn zulke voor de hand liggende dingen niet. Er is trouwens niets dat voor de hand ligt. Alles moet geleerd worden; en wanneer wij niet onderwezen worden, dan zijn we heus niets anders dan atheïsten, godloochenaars, die het allemaal wel weten en die zich van geen ding iets aantrekken, die evengoed een predikatie kunnen horen als een romannetje lezen. En als wij dan straks voor de Rechter van hemel en aarde zullen verschijnen, wat zullen wij dan moeten zeggen? “Het is ons niet gegeven”? Nee, nee! Dat zult u niet moeten zeggen. U zult het niet zeggen ook! Ik hoor wel dat u niet in het minst ooit met God in aanraking zijt geweest. Ik geloof zelfs dat u de spraak van uw consciëntie niet meer weet. Dacht u dat u zult kunnen volhouden dat u het niet hebt gekregen, omdat het u niet gegeven werd? U werpt het van u! Dat is de oorzaak. U kunt een godsdienstige

houding aannemen, en u kunt allerlei goede gewoonten hebben: de Bijbel lezen, bidden, predikaties lezen, enzovoort, maar u werpt het van u! En weet u wat nog veel erger is? U kunt noch wilt iets anders doen dan verwerpen! Dat is het einde.

Als God komt om het u te schenken, dan zult u daar staan als een verwerper van uw zaligheid. Want als de Wet tot ons komt, en zegt: “Geloof”, dan moeten wij niet zeggen: “En nu ga ik geloven”, maar daardoor moet ons geleerd worden dat en waarom wij niet geloofd hebben. “Door de Wet” – er staat niet: “is de kennis der zaligheid”, maar –: “door de Wet is de kennis der zonde!” (Rom. 3:20). Dat vergeten de mensen. Zij zeggen: “Wij moeten toch geloven?” En als zij iemand ontmoeten die tobt en vraagt en klaagt, dan wordt er gezegd: “Dat komt omdat gij niet gelooft; dat is de oorzaak”. Alles goed en wel! Best! Maar vertelt u dan ook eens hoe u ertoe gebracht zijt om te geloven, en vertelt u ook eens wat de Wet op u uitgericht heeft, en wees anders voorzichtig! Want het zou kunnen zijn dat uw onderwijs van de wal in de sloot hielp, hoe goed en rechtzinnig het ook moge schijnen! De Wet brengt niet tot de uitvoering van de plicht, maar zij is het middel waardoor iemand leert verstaan dat hij het geloof niet heeft. “En Die gekomen zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde, omdat zij in Mij niet geloven” (Joh. 16:8-9). “Door de Wet is de kennis der zonde”.

Geliefden, is Jezus tot ons gekomen? Het wonder, het grote wonder, het zuivere wonder, de komst van Jezus, heeft die plaats gehad? God geve dat gij u aan niets en niemand anders vastklemt dan aan Hem. Als het u voor de wind gaat – u weet wel wat een prikkeling dat heeft – zeg dan: “Nee, nee, weg daarmee! Jezus is ’t alleen, waar mijn hart trekt heen; naar dien Levensvorst mijne ziel gedurig dorst.” God geve, dat wij zo spreken mogen. En wanneer u tegenspoed ontmoet, en alleen dingen hebt die u onaangenaam zijn wanneer u ’s morgens wakker wordt, en het eerste dat tot u komt iets onaangenaams is, dan geve God dat u zeggen moogt: “Het is alles niets. Het is alles zonder enige betekenis. Betekenis heeft alleen dit, dat de Heere regeert, en dat ik mij door Zijn genade aan Hem vastklem en vasthoud in leven en in sterven.” En, kinderen van God, u weet toch dat dit alles is, en dat dan ook alles te dragen is?

En als u zegt: “Het gaat toch niet goed in Nederland. Wij hebben

geen vrede, en het moest met de regering en met dit en met dat en zoveel andere dingen heel anders zijn”, en als u zegt: “Wat een wanorde in de wereld in het algemeen, en wat een gevaren dreigen ons! Nu is pas de Tweede Wereldoorlog achter de rug, en er wordt al weer over de mogelijkheid van een derde gesproken. Wat moet er van mijn kinderen en kleinkinderen terecht komen? Zal ik straks nog, terwijl ik bejaard ben, in armoede gedompeld worden?”, dan geve God u dat alles van u af te houden, want het is met onzuivere bedoelingen tot u gekomen, en Hij geve u te zeggen: “Jezus leeft! Hij is gezeten aan de rechterhand des Vaders, en Hem is gegeven alle macht in hemel en op aarde; mijn ziel, wat wilt gij nog meer, is dit niet voldoende? En als Jezus daar gezeten is, is dan Zijn Kerk niet veilig? En het is toch alleen de veiligheid van de Kerk die mij ter harte gaat! De wereld wil zich toch niet laten gezeggen; daar is niets mee te beginnen.” Het is alleen de veiligheid van de Kerk die u ter harte gaat, nietwaar? Welnu, zij is volkomen veilig. Zij is in de hand van Jezus aan Wie alle macht gegeven is in hemel en op aarde (Matth. 28:18). Laat het u nu goed zijn, dat u het niet begrijpt. Ik begrijp het ook niet; ik heb er geen behoefte aan om het te begrijpen. Maar God geve dat u dit doen moogt. Neem de discipelen tot een voorbeeld. Zij baden en waren verblijd. Men kan blijde zijn onder alle verwarring en bij alle afbraak. Zo heeft de apostel Paulus gezegd: “Verblijdt u in den Heere! Verblijdt u allen tijd!” (Filipp. 3:1 en 1 Thess. 5:16).

Amen.

Gebed:

En zo, Heere, staat ons niets in de weg, want wat in de weg staat, dat neemt Gij uit de weg, en voor ons hebt Gij niets gelaten om uit de weg te zetten. O, ijdele waan, die gedachte dat wij wat moeten, dat wij wat kunnen! Het is volkomen uit met ons. Wij zijn slechts onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. Ons schuldig maken, ons telkens schuldig maken, altijd ons schuldig maken, dat wordt bij ons gevonden. En al het andere is bedrog, zelfbedrog. Maar Gij doet wonderen, Gij alleen. En als U komt, dan volmaakt U ons heil. Als U nadert tot de ziel, dan brengt U mee wat de ziel nodig heeft. Het is niet door kracht, noch door geweld, maar door Uw Geest. Het is moeilijk om dit te erkennen. Het is moeilijk om de genade te erkennen. Het is

moeilijk het te omhelzen, wanneer er gezegd wordt: “Want zonder Mij kunt gij niets doen”. En het is niet alleen moeilijk, maar wij willen er niets van weten. Wij branden van vijandschap tegen zulk een woord. Grote Ontfermer, het is tot onze diepe schande. Dat wij met schaamte mochten bekennen dat wij niet willen horen. Wij houden vast aan de weg die ons recht schijnt, en zelfs aan allerlei wegen waarvan wij weten dat zij in geen geval recht zijn en ook niet kunnen zijn. Dat is onze driestheid en vermetelheid. Zo is het met ons gesteld.

In onze val in Adam misdoen wij. En als U komt, dan openbaart U dat alles wel, want Gij wilt toch dat U en de vrije genade verheerlijkt worden; maar Gij openbaart het niet om daarop een veroordeling voor eeuwig te gronden. U openbaart het, en dan vergeeft U, en U schenkt een dubbele genade: vergeving en vernieuwing. Zo heeft Uw Kerk bij monde van de apostel gezegd: “Wie roemt, die roeme in den Heere”. En nu moeten wij er telkens uit, want wij dringen erin, geen acht erop gevende dat er aan de ingang van de hof een engel staat met een zwaard dat zich omkeert. Onze vijandschap, onze bittere vijandschap! Maar Gij hebt het in Uw hand. Deze hand heeft groot vermogen. Erbarm U over ons naar de rijkdom Uwer genade. En laat niet varen de werken Uwer handen. Versterk hetgeen Gij hebt gewrocht.

Amen.

Gezongen: Psalm 22:12 en 14.

Eerste predikatie over Markus 16:19, 3 mei 1951, Hemelvaartsdag

Gezongen: Psalm 84:1 en 2.

Gelezen: Markus 16:9-20.

Gebed:

Ach, volzalig, algoeogzaam en aanbiddeijk Opperwezen, uit Wie en door Wie en tot Wie alle dingen zijn, doe ons naderen tot U met diepe eerbied, met onderwerping des harten en met een innig verlangen naar U en naar Uw gemeenschap.

Gij hebt ons bewaard. Gij hebt ons geschonken het leven, de gezondheid en de krachten. Hoe groot zijn deze voorrechten! Laat Uw goedheid door ons worden gezien, laat ze ons leiden tot en verbinden aan U. Bij U is de fontein des levens, in Uw licht zien wij het licht. Zij die U kennen, zoeken het bij U, en alleen bij U. Zij verbergen zich onder de schaduw Uwer vleugelen, en vragen naar Uw wil, weg en welbehagen. Van nature deden zij dit evenmin als de gehele wereld. Van zichzelf doen zij het nog niet. Heere, laat in ons hart het gebed zijn van de dichter van de oude dag: "Zend Uw licht en Uw Waarheid, dat die ons geleiden".

Treed in het gericht met ons niet. In onszelf zijn wij verdoemelijk. Bij ons wordt niet anders gevonden dan dwaasheid. O, hoe groot is onze dwaasheid! En wij denken zo menigmaal dat wij het zo goed bedoelen. Maar dan hebben wij onszelf op het oog. En wij dragen overal onszelf mee. Wij kunnen niet nalaten aan onszelf te denken, tenzij Gij ons bij de aanvang en bij de voortgang uit onszelf uitleidt, ons trekt tot U, ons brengt tot aanbidding van U. Wat is er dan een schaamte, een verlegenheid en een verwondering.

Wij zijn aan de morgen van deze schone dag met elkander hier vergaderd, geschaard om Uw Goddelijk Getuigenis. Doe ons dit hogelijk waarderen, en geef er ons een recht gebruik van te maken. Doe ons Uw Woord hebben in de opening van onze mond, en geef ons de rechte verklaring van het werk Uws Heiligen Geestes. Laat ons werkzaam zijn tot eer van U, en laat dit werk dienen tot behoudenis. Wil dan de ganse wereld ten verderve, laat hier en daar er nog een gevonden worden die zegt: "Waar is God?"

Sterk Uw Kerk. Houd haar staande. Laat haar het nut van de onderdrukking mogen hebben. Doe haar zich rekenschap geven van het leven buiten U, en van het leven uit U en door U en tot U. Doe haar getuigen van het allerheiligst geloof. Doe haar U volgen in iedere weg, ook in de zwaarste weg.

Ontferm U, voor zover dit in Uw raad bestaat, over een arme, ellendige wereld die in het boze ligt. Als er druk is, is er een klagen; en als er voorspoed is, dan is er dartelheid. Niemand betreedt van zichzelf de weg des levens. Trek er nog uit de duisternis tot Uw wonderbaar licht.

Amen.

Gezongen: Psalm 110:1 en 2.

Wij hebben, mijn zeer geachte toehoorders, altijd op een dag als deze gesproken over de hemelvaart van de Heere Jezus. Vanmorgen zouden wij graag iets willen zeggen over Zijn zitten aan de rechterhand Gods. Wij vragen uw aandacht voor de laatste woorden van het 19e vers van Markus 16:

“...en is gezeten aan de rechterhand Gods”.

In zijn geheel luidt dit vers: “De Heere dan, nadat Hij tot hen gesproken had, is opgenomen in den hemel en is gezeten aan de rechterhand Gods”.

“*De Heere*”, dat is de tweede Persoon in het Goddelijke Wezen, de waarachtige God en het eeuwige Leven, maar óók de Mens, de ware Mens, een mens gelijk als wij, en toch weer niet gelijk als wij – gelijk als wij, behalve wat betreft de zonde en de genade. God en Mens in één Persoon – geloof en houd dit artikel uw leven lang! Wie het niet heeft, die heeft het christendom niet. Maar het is niet voldoende dat wij het uit de Bijbel overnemen. Dit moet gevonden worden in ons hart. En nu zoudt gij allen op deze dag misschien eens kunnen onderzoeken hoe u ertoe gekomen zijt om te geloven dat de Heere Jezus God is. Misschien behoef ik u niet te zeggen dat een goede eeuwigheid van dit onderzoek afhangt.

“*Heere*”. De mensen noemden de Heere Jezus: “Jezus van Nazareth”. Zij meenden dat zij Zijn gezegende Persoon hiermee vol-

doende hadden aangeduid. Markus, de schrijver van het Evangelie, noemt Hem een Heere, en dat is Hij. Hij is een Heere van alle dingen, van alle machten en krachten, ook van de macht van de vorst der duisternis. Maar in het bijzonder is Hij Heere van Zijn volk. Dit volk werd Hem geschonken, niet gisteren, niet vóór honderd jaren, maar in de eeuwigheid. “Zij waren Uwe en Gij hebt Mij dezelve gegeven” (Joh. 17:6). Hij heeft ervoor gewerkt, gestreden en geleden. Hij heeft er Zijn bloed voor gestort. Hij heeft er zichzelf geheel voor gegeven. Hij wilde dat Zijn Vader een volk zou hebben. Hij heeft ze vrijgemaakt door Zijn Geest, en met dit werk gaat Hij nog door. En hoe gelukkig zijn zij die weten wat het is vrij te zijn! En dit is de tweede opdracht die ik voor vandaag zou willen geven, mijzelf niet buitengesloten, dat u zich eens afvroeg wat het is vrij te wezen. Zij zijn onuitsprekelijk gelukkig die de woorden van de dichter van de 45e Psalm: “Dewijl Hij een Heere is, zo buigt u voor Hem neder” (vs. 12), mogen verstaan.

“...is gezeten aan de rechterhand Gods”. De naam die hier genoemd wordt, is de naam van de eerste Persoon in het Goddelijke Wezen. De Heere Jezus is de tweede Persoon. Hij is de Zoon. De Vader is de eerste Persoon, en Hij doet door een eeuwige generatie, of mededeling van het Goddelijke Wezen, de Zoon zijn. In de Zoon wordt de Vader gekend. Laat niemand menen dat hij enige zaligmakende kennis Gods zou kunnen hebben buiten de kennis van de Heere Jezus. De derde Persoon is de Heilige Geest. Hij gaat uit van de Vader en van de Zoon. De zaligmakende kennis is een kennis van een drieënig God. Met deze kennis gaat gepaard vertrouwen, een vertrouwend zich toe-eigenen van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. En waar deze kennis met zulk een vertrouwen wordt gevonden, daar is een gelovige, een mens die leeft en wenst te wandelen door het geloof.

“...gezetten aan de rechterhand Gods”. Heeft God dan een hand? Nee en ja. God is een Geest. Aan een Geest kunnen wij geen ledematen toeschrijven. Het stoffelijke moeten wij ver van Hem houden. En tóch: ja!

Hij heeft een hand van macht en heerschappij. “De rechterhand des HEEREN is verhoogd, de rechterhand des HEEREN doet krachtige daden”. Dit schone woord is een getuigenis van de dichter van de 118e Psalm (vs. 16). En er zijn er die deze macht hebben leren kennen. Een

derde opgave: onderzoek wat u van deze macht, van de macht des Heeren, zou kunnen zeggen.

Een rechterhand van liefde en goedheid. Niet zodra is een mens door de onwederstandelijke werking des Heilige Geestes tot de Heere gebracht, of, gekomen zijnde aan de zijde van God, barst hij los, uitroepende de goedheid Gods. “Smaakt en ziet”, dat was het vrolijke woord van de dichter van de 34e Psalm, “dat de HEERE goed is” (vs. 9).

Een rechterhand van majesteit en heerlijkheid. En allen die de Heere, zij het ook slechts enigermate, leerden kennen, roepen uit: “Hoe heerlijk is Uw Naam op de ganse aarde, Gij Die Uw majesteit gesteld hebt boven de hemelen!” (Ps. 8:2).

“...gezet en aan de rechterhand Gods”. Het wordt niet overal op dezelfde wijze uitgedrukt. In Romeinen 8, vers 34 staat bijvoorbeeld: “Die ook ter rechterhand Gods is”. Dit geeft te kennen de duurzaamheid van het zitten van de Heere in de heerlijkheid. Wereldmachten komen op en gaan te gronde. We hebben er verscheidene gehad, maar er is niets van de vroegere glans overgebleven. Ze zijn alle bestemd om onder te gaan. En al deze machten bereiden iets voor: de chaos. Want de wereld is bestemd om ten volle te laten zien wat zij is. Zij is chaos. Dat het nog niet ten volle openbaar is, hangt niet af van haar, maar van de goedheid Gods. Zij heeft alles op de Heere aan te merken; van Hem deugt er niets. Zij weet niet, en wil ook niet weten dat zij haar bestaan dankt aan de Heere. Maar Jeremia wist het wél. Hij zegt in zijn Klaagliederen: “Het zijn de goedertierenheden des HEEREN, dat wij niet vernield zijn, dat Zijn barmhartigheden geen einde hebben” (Klaagl. 3:22). Hoezeer vergist zich de wereld en hoezeer vergist zich ieder mens! Dat moet u nu gezien hebben voordat u het tijdelijke met het eeuwige verwisselt. U moet gezien hebben dat heel uw leven een vergissing was; anders is dit gezicht voor u weggelegd in de eeuwige rampzaligheid.

Somtijds wordt gezegd dat de Heere Jezus *staat* aan de rechterhand Gods. De arme en nochtans rijke Stefanus riep op een ogenblik, toen hij voor de Joodse raad stond, voor zijn geniepige, vijandige, boze tegenstanders: “Ik zie de hemelen geopend, en den Zoon des mensen, staande ter rechterhand Gods” (Hand. 7:56). Dit maakt ons bekend dat de Heere gewillig is, gewillig om iedereen te helpen. De mens, in zijn waanwijsheid, denkt: als ik eens dit doe of dat laat, wanneer eens déze

verandering in mijn leven gekomen is, dan zal de Heere mij misschien helpen. Werkverbond, onkunde, onkennis, vijandschap! Of men zegt of denkt dat de Heere overgehaald moet worden. En als men dan begrijpt dat men zelf de Heere niet kan overhalen, dan moet de Heere Jezus het doen. En dat is de betekenis van de woorden “om Jezus’ wil” zoals die in de mond van de orthodoxe christenen gevonden worden. Neen, het is alles mis! De Heere is gewillig, en elk ogenblik bereid, ten volle bereid, om ieder die gewillig is zich te laten helpen, van dienst te zijn.

Gezongen: Psalm 72:1 en 11.

Het zou, mijn zeer geachte toehoorders, mij niet verwonderen wanneer er in het hart van deze of gene de vraag was opgerezen: hoe weet men toch deze dingen? U hebt gelijk dat u deze vraag doet. Laat het uw gewoonte zijn vragen te doen. Altijd weer vragen! En tegelijkertijd zien wat voor een antwoord men er zelf op heeft. Gij moet niet met de stukken blijven zitten. Het moet alles opgaan in aanbidding. Gij ziet het bij de discipelen. Aan het eind van Lukas wordt gezegd dat de discipelen de Heere aanbeden hebben.

Wat nu uw vraag aanbelangt, ten eerste weten wij het uit de Bijbel. En de Bijbel is het Woord van God. “De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar Mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan” (Matth. 24:35). Maar wij verstaan het ook door het geloof. De apostel Paulus zegt in Hebreeën 2, vers 9: “Wij zien Jezus met heerlijkheid en eer gekroond, Die een weinig minder dan de engelen geworden was vanwege het lijden des doods, opdat Hij door de genade Gods voor allen den dood smaken zou”. Welnu, letten wij op het onderwerp in deze zin. Dit is niet “ik”, maar “wij”: “Wij zien”. Hier spreekt dus de Kerk, hier spreken alle gelovigen. Het geloof dringt door alles heen, en dan ziet het God, de Drie-enige, de Vader met de Zoon aan Zijn rechterhand. En als nu degene die gelooft de Vader ziet met de Zoon aan Zijn rechterhand, dan stijgt hij op, aldoor, totdat hij dáár is waar de Heere is. En dat is het geloof. Een vierde opdracht: onderzoek of u dit geloof zijt deelachtig geworden, want alleen dit is het ware geloof.

Geloofst gij? Wij vinden in ons teksthoofdstuk dat het hierom gaat. “Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden, maar die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden”. Een mens is erop-

uit om, wanneer hij godsdienstig is, in de plaats van een waarachtig geloof iets te stellen. Dat moet u beleden hebben. En wanneer u gelooft, dan hebt u dit beleden. Want een mens die gelooft, heeft niet alleen het ware leren kennen, maar ook wat ervoor gehouden wordt. Een vijfde opdracht: onderzoek u wat u weet te zeggen van het onderscheid tussen het ware en het valse. Gij weet waarschijnlijk dat er in de 18e eeuw iemand geweest is die een boek schreef dat tot titel had: "Toetssteen der ware en valse genade"*. Deze man moet dus dat onderscheid terdege hebben leren kennen. En nu gaf ik u als opdracht u te onderzoeken wat u van dit onderscheid weet. Het is met weinige woorden te zeggen. Waar had de schrijver van dit boek het valse gevonden, en waar het ware? Hij had het valse in zichzelf gevonden en het ware in de Heere. Waar komt het op aan? Het komt erop aan te leren verstaan wat er uit *ons* komt en wat er van *Boven* komt. Gij weet immers dat er in Jeremia 15, vers 19, staat dat het kostelijke van het snode uitgetrokken moet worden. Nu, dat doet een mens alleen wanneer hij het onderscheid heeft leren kennen. En u voelt wel dat geen mens het onderscheid tussen het ware en het valse kan leren kennen, als hij niet het onderscheid heeft leren kennen tussen wat hij doet en wat de Heere tot stand brengt. Ik heb u nu voor deze dag vijf opdrachten gegeven.

Gelooft gij dat gij gezeten zijt aan de rechterhand der Majesteit Gods? Misschien denkt u: wat een vraag is dat! Nee, deze vraag is niet dwaas, want de apostel Paulus schrijft in Efeze 2 (vs. 6) dat wij "mede gezet zijn in den hemel in Christus Jezus". En nu vraag ik u of gij gelooft dat gij in Christus gevonden wordt aan de rechterhand der Majesteit Gods. Hoe wordt u daar gevonden? Zesde opgave.

U zult niet zeggen dat onze opgaven weinig betekenen. Zij zijn van het allerhoogste belang. En als u ze door genade moogt verstaan, dan weet ik wel wat u zeggen zult. U zegt: "Bij deze dingen leeft men en in dit alles is het leven van mijn geest" (Jes. 38:16).

Waar is uw hart? Het hart van de mens buiten Christus is in de wereld. Hij weet wel dat hij hier niet altijd blijven kan. Maar als hij kón, dan zou hij willen blijven. Als hem maar krachten werden

* Theodorus van der Groe

geschonken, en werk en middelen en gezelligheid, dan zou hij het liefst in deze wereld willen blijven. Er gaan zoveel mensen naar de hemel... naar hun hemel! Als zij op aarde nog konden blijven, dan zouden zij niet naar hun hemel verlangen. Maar nu zij bespeuren dat dit niet kan, dan naar de hemel, hun hemel. Ja, zo is een mens. Hij bedriegt zich van het ogenblik dat hij begint na te denken tot aan zijn laatste uur. Ik heb het al gezegd, maar het is waarlijk de moeite waard om herhaald te worden: het is alles zelfbedrog.

En wat doen wij nu als wij godsdienstig zijn? Wij trachten ons maar op te pronken, en dan hebben we altijd gelijk tegenover onze naaste. Niet tegenover God, dat weten wij wel! Als wij ons hart lieten spreken, dan zouden wij ook tegenover de Heere wel gelijk menen te hebben. Maar nu hebben wij gelijk tegenover onze naaste, en wij zien niet dat God achter onze naaste staat, dat God Zich van onze naaste bedient als een slaand middel in Zijn hand. En wat kan er uit die mens niet voortkomen dat een schijn heeft! En wanneer houdt wat uit hem voortkomt, eens op schijn te wezen? Alweer een vraag. Hebt u het antwoord? Wanneer hij zichzelf verloochent! “Zo iemand achter mij wil komen, die verloochene zichzelf en neme zijn kruis dagelijks op en volge Mij” (Luk. 9:23).

Maar weet u iets van zelfverloochening af? Want het zijn allemaal zulke geijkte termen. Wij weten ze zo goed. Wij hebben ze zo van jongsaf gehoord. Wij zijn het er zo mee eens. Weet u iets van zelfverloochening? Als de mens zichzelf verloochent, dan ligt hij dood op de aarde in geestelijk opzicht. Dan heeft hij zichzelf verlaten en is bij de Heere; en hij zegt met de apostel Paulus: “Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?” En al het andere is schijn! Heel de godsdienst die wij erop na houden buiten de zelfverloochening, is schijn! De Heere geve er ons op te letten. Maar wij bedriegen onszelf. En hoe vaster wij menen dat wij bekeerd zijn, des te groter is het zelfbedrog.

Een begenadigd mens heeft zijn hart Boven. De wereld – de wereld krijgt niet genoeg van de wereld! Gij kunt het vinden in het boek Prediker. Kinderen, kinderen, wat zul je toch teleurgesteld worden met je zoeken van de wereld! Luister naar het Woord des Heeren. Hoor je het van je ouders weleens? Of is het in uw huis maar: “er beter van worden”? Dan leeft ge in een arm gezin. Daar is niemand om enig onderwijs te geven. De kleinen weten er niet minder van dan de gro-

ten. Waar deze dingen ontbreken, daar gaat, als het zo blijft, klein en groot verloren.

De begenadigde heeft zijn hart Boven. Dáár leeft het. Zeker, de begenadigde is niet enkel geest, maar ook vlees. De Geest is van Boven en trekt naar Boven. Dat kan niet anders zijn. Het vlees beweegt zich in tegenovergestelde richting. Dat kan ook niet anders zijn. Maar de grondbegeerte van een begenadigde is: ontbinding en met Jezus te zijn, het tijdelijke met het eeuwige te mogen verwisselen. Wanneer hij geen vlees meer had, dan zou hij enkel geloof zijn, en misschien wel sterven van vreugde bij de gedachte aan de eeuwige heerlijkheid. Maar nu hij vlees en bloed heeft, nu wordt hem dit onthouden. Maar gelijk gezegd, op de bodem van zijn ziel is het: “Wien heb ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde” (Ps. 73:25).

De Heere, mijn zeer geachte toehoorders, is nog altijd machtig en gewillig om u te helpen. Het komt er maar op aan, dat u geholpen móét worden. Móét u geholpen worden? Wat een weldaad is het een mens te mogen ontmoeten die geholpen móét worden! Zo’n mens *is* er nog niet, nochtans is het een weldaad iemand te mogen ontmoeten die zegt, die voelt: “Ik weet het niet, ik weet het niet”. Daar begint het mee. Want wij weten niets. En wanneer wij niet tot de werkelijkheid komen, dan worden wij ook niet geholpen, eenvoudig omdat wij geen hulp nodig hebben. Maar als u nu zo’n mens zijt, nog eens, de Heere is machtig en gewillig om te helpen. Ik weet wel dat u daaraan twijfelt. Maar dit is niet nodig. De Heere is machtig en gewillig om u te helpen. Misschien zoudt u hiermee werkzaam kunnen zijn. Maar als het nu bedekt blijft – en het is voor de natuurlijke mens zeker bedekt – dan zegt u tegen de Heere dat u gehoord hebt dat Hij machtig en gewillig is om te helpen, en dat u dat ook in de Bijbel leest. En dan vraagt u om ontdekkend licht. Oude vromen, van wie ik er jaren geleden nog verscheidene kende, plachten te zeggen wat ik u nu voorhoud: “Vraag maar om ontdekkend licht”. Gisteren, nadenkend over wat wel genoemd wordt het voorbereidend werk, zei ik tegen iemand: het voorbereidend werk, ja, wat is het karakter eigenlijk van dit werk? Zou het niet dit wezen: het leven en de dood, de herkomst en de toekomst van de mens – u kunt het allemaal nog anders noemen – stellen de mens voor een groot aantal vragen. Op deze vragen heeft bij geen ant-

woord. Nooit heeft iemand op deze vragen antwoord gehad. Zie, waar nu dat voorbereidend werk begonnen is, krijgt men te worstelen met de vragen. En nu hangt het er zeker van af of men daarmee door zal gaan. Wie nu een ogenblik beleeft waarin hij zegt: “Nu geloof ik dat het zo is”, die gaat verloren. Maar wanneer de wond wordt opengehouden, het gemis blijft gevoeld worden, steeds meer gevoeld wordt, wanneer hij met dingen die weleens een sterke bemoediging geven, niet is geholpen, en wanneer het dan, na jaren misschien (want een zogenaamd voorbereidend werk moet men niet licht tellen) eindigt in aanbidding – de Heere alles, wij niets – dan is het gewonnen. Dan is er het gebed: “O God, geef den koning Uw rechten, en Uw gerechtigheid den zoon des konings” (Ps. 72:1), en:

Zijn Naam moet eeuwig eer ontvangen;
Men loov' Hem vroeg en spâ;
De wereld hoor', en volg' mijn zangen
Met amen, amen na (Ps. 72:11).

Amen.

Gebod:

Dat U hierin menigeen uit ons midden, maar ook van degenen die hier niet gevonden worden, leiden mocht. Wat een weldaad, geroepen te zijn! Geroepen te zijn uit zonde en wereld en eigengerechtigheid, geroepen te zijn uit eigen wijsheid en dwaling, geroepen te zijn uit zichzelf, en gebracht tot U, afgezonderd voor U, welk een weldaad! Zulk een weldaad hebben wij van onszelf niet te verwachten en evenmin van de wereld, maar Gij zijt machtig en gewillig om haar te schenken. Heere, doe het, doe het, doe het bij velen om Uws Naams wil.

Wij hebben hier nu enige ogenblikken met elkander mogen verkeren, en al wat gezegd is, is ook door U gehoord. Vergeef het zondige. En wil het gebruiken voor onsterfelijke zielen, voor hen die nog niet werden getrokken, voor ieder die reeds werd gebracht tot de kennis en aanbidding van Uw Naam. Laat het gezegend zijn en gezegend worden.

En wil ons nu geleiden, ons brengen daar waar wij thuishoren, ons op de weg beveiligen. En leer ons dan met vernieuwde lust en kracht het woord van de psalmdichter ter harte nemen: “Vraagt naar den HEER' en Zijne sterkte, naar Hem, Die al uw heil bewerkte”.

Heere, denk aan onze kinderen en aan onze kleinkinderen. De opvoeding ontbreekt. Het voorgaan wordt niet meer gevonden. Ach, er is een woord dat nog hoop geeft: “Ik, ja Ik zal naar Mijn schapen vragen”. Doe het om Uws Naams wil.

Gedenk onze zieken, allen die in bijzondere moeilijkheden zich bevinden. Leer Uw kinderen U verwachten. Doe hen geloven dat wanneer ze last hebben, of van zichzelf, of van een van hun naasten, of van iets anders last hebben, waarvan ook, dat Gij leeft en regeert, dat Uw hulp blijkt, en dat door U alles in orde gebracht wordt, wanneer zij slapen.

Amen.

Gezongen: Psalm 73:13.

Tweede predikatie over Markus 16:19, 6 mei 1951

Gezongen: Psalm 68:16 en 17.

Gelezen: De Wet des Heeren; Psalm 110.

Gebed:

Ach, volzalig, algenoegzaam en aanbiddeijk Opperwezen, eeuwig, enig en drie-enig God, uit Wie, door Wie en tot Wie alle dingen zijn, het eindigt in Uw verhoging. Wij die onszelf verhoogd hebben, zijn erop uit om U te vernederen, ja te gronde te richten. Maar de dingen liggen anders, heel anders. Maar hoe ze liggen, dat weten we niet, en voor zover wij erop worden gewezen, onttrekken we ons. Want hier is niet alleen in de weg het gebrek aan verstand, maar ook de onwilligheid. En ook dit woord is bestemd om waarachtig bevonden te worden: “Gij wilt tot Mij niet komen, opdat gij het leven moogt hebben”.

We zijn nog weer aan de plaats gekomen waar onderricht wordt gegeven aangaande U en aangaande de zaken van Uw Koninkrijk. Het is althans de plaats, maar wilt U ons bekwaam gaan maken om dit werk op de rechte wijze te doen. Wil ons gewillig maken om het te doen zoals U wilt dat het geschieden zal. En hiertoe van onszelf onbekwaam zijnde, zo smeken wij: “Zend Uw licht en Uw Waarheid, dat die ons leiden”. Bereid Uw Woord in onze harten een plaats, en laat het niet iets, maar alles, en niet alleen al het onze, maar ook onszelf, ten onder brengen. Want hier geldt het woord: “Wie zichzelf verhogen zal, die zal vernederd worden; en wie zichzelf zal vernederen, die zal verhoogd worden”. Doe ons dan luisteren en acht geven, en voordeel trekken voor de eeuwigheid, maar ook voor de tijd. Want Uw Woord dient niet slechts om ons wel te doen sterven, maar ook om ons wel te doen leven. Ja, wie het laatste niet geleerd heeft, die zal ook het andere niet kunnen doen. Ach, we zijn van onszelf hulpeloos, vijandig, afkerig.

Erbarm U, ons aanziende in Hem Die geheel het tegenovergestelde is van ons, uitgenomen Zijn menselijke natuur. Wil uit Uw volheid ons schenken – niet alleen nu, maar de gehele dag, en niet alleen op deze dag, maar de gehele week, en niet alleen in deze week, maar in geheel ons leven – de vereniging van ons hart met hetgeen U welbehaaglijk is en ons profijtelijk.

Gedenk onze zieken. Gedenk het zieke kind. Wil uitkomsten bereiden zoals deze bij U gevonden worden.

Sterk Uw Kerk over de ganse aarde, en doe haar in U zich verheugen, niet alleen in dagen van voorspoed, maar ook wanneer het schijnt dat het tegenloopt. Daartoe is en blijft Uw bearbeiding nodig. Onthoud ze Uw overblijfsel niet, en maak het bekwaam, gewillig en getrouw om aan Uw zijde te staan en te blijven staan.

Amen.

Gezongen: Psalm 113:1 en 2.

We hebben, mijn zeer geachte toehoorders, donderdag jongstleden gesproken over een woord uit Markus 16. Voor hetzelfde woord vragen we ook nu uw aandacht.

“De Heere dan, nadat Hij tot hen gesproken had, is opgenomen in den hemel en is gezeten aan de rechterhand Gods”.

Het is de bedoeling om uw aandacht te bepalen alleen bij de laatste woorden: *“en is gezeten aan de rechterhand Gods”.*

Toen de Heere Jezus geboren was, lag Hij in een kribbe. Later was Hij timmermansleerling. Toen Hij Zich onder het volk bewoog als van God gezonden Leraar, had Hij niet, waar Hij het hoofd kon neerleggen. Hij was een verachte ziel, overal werd Hij tegengesproken. Men legde Hem lagen, men zocht Hem te doden. In Gethsémané kroop Hij, door Herodes werd Hij bespot, door de soldaten mishandeld, aan het kruis scheen het dat Hij niet alleen van de mensen, maar ook van God verlaten was. En wie in die dagen met vlees en bloed alleen te werk ging, kon in Hem niet anders zien dan een mens wie alles mislukt was, en die op de alldroevigste wijze te gronde ging.

“...is gezeten aan de rechterhand Gods”. Wat een verandering, wat een verwisseling! Het is een voorspel van wat in de eeuwigheid aanschouwd zal worden. Het zullen daar zijn de verachte zielen, die uit de mond van Christus zullen horen: “Komt, gij gezegenden Mijns Vaders, beërft het Koninkrijk hetwelk u bereid is van de grondlegging der wereld” (Matth. 25:34).

De Heere Jezus heeft eens gezegd: “En wie zichzelf verhogen zal, die zal vernederd worden; en wie zichzelf zal vernederen, die zal verhoogd worden” (Matth. 23:12). Er zijn vele mensen – naar ze menen – verhoogd in de Heere, maar ze zijn bestemd om vernederd te worden. Adam heeft zich verhoogd, en hij is gevallen, en de ganse mensheid is in en met hem gevallen. Wanneer de Heere de bedoeling heeft om een mens te verhogen, dan vernedert Hij hem, want we hebben het zo-even gehoord: “Wie zichzelf zal vernederen, die zal verhoogd worden”. Hij vernedert hem, dat is: Hij overtuigt hem van hetgeen hij is. Want een mens komt niet terecht, zolang als hij in de schijn leeft; en van nature doen we dat allen. Hij ontbloot hem, dat is: Hij laat hem zien wat zijn verstand is, waar hij zo prat op gaat, vooral als hij er meer mee bedeed is dan vele anderen. Hij laat hem zien wat hij begeert. Ik weet niet of u ooit hebt gezien dat aan uw begeren de verdoemenis onlosmakelijk verbonden is. Weet u dat? Dat moet u weten! En dan moet in de plaats van al dat begeren, waardoor uw leven verwoest en verscheurd en te gronde gericht wordt, één begeerte gekomen zijn. “Eén ding heb ik van den HEERE begeerd”, Psalm 27 (vs. 4); dat is het! En zoals de Heere Jezus gezegd heeft: “Want één ding is nodig”.

De Heere doet hem zien dat hij met al het zijne onder het oordeel ligt. Of dit nu wat vroeger of wat later komt, het komt ertoe. De Heere laat de mens zien dat hij met al het zijne onder het oordeel ligt, met zijn krachten, met zijn godsdienst, met zijn ondervindingen, met zijn uitreddingen, met zijn mooie kleren, met wat hij doet om er netjes uit te zien, met wat hij bestaat te doen om zich op te maken – onder het oordeel! Hij en het zijne onder het oordeel, zodat hij moet omkomen, tenzij hem het woord geldt: “Is deze niet een vuurbrand uit het vuur gerukt?” (Zach. 3:2).

Hij openbaart Zichzelf, en dit is nu wel tot heil van de mens, maar ook tot vernedering van de mens. Want naar zijn gedachten had hij zó niet zalig moeten worden, ofschoon het in Gods eeuwige raad wél zo bepaald was. Hij had zalig moeten worden door eigen doen, door het doen van de Wet. Als nu God Zichzelf in Christus openbaart, dan verstaat u toch wel dat ook dit tot vernedering is. En dan komt er nog bij dat, wanneer deze openbaring geschiedt, het ons gaat als de broeders van Jozef. Want wat denkt u wel wat er in deze broeders omgegaan is, toen Jozef had gezegd: “Ik ben Jozef, uw broeder”?

De Heere trekt hem. Ook al vernedering, want hij kan niet. Als een mens vlak voor de hemel stond en de hemel was geopend, en tot hem kwam het woord: “Ge moogt binnentreden”, hij zou niet binnentreden, want hij kan niet. Is dat niet tot vernedering, in het gezicht van de zaligheid nog niet in staat te wezen om zich zalig te laten maken?

De Heere maakt hem gewillig. Hoe, dat heb ik u meer dan eens gezegd en u moet het weten, u moet weten hoe de Heere een mens gewillig maakt. Want er zijn vele mensen gewillig. Ik heb het u wel eens gezegd, en ik mag het toch wel weer herhalen, omdat het van zo'n betekenis is. Wanneer ik vroeger als Hervormd predikant in Bennekom op bezoek kwam, en ik sprak de mensen aan over de bekering, dan kreeg ik ten antwoord: “Wie zou niet graag bekeerd willen wezen?” Denkt u er misschien niet op dezelfde wijze over: wie zou niet graag bekeerd willen wezen? Deze mensen zijn te vroeg gewillig, en daar komt niets van. De Heere Jezus heeft het duidelijk gezegd in de bekende gelijkenis van de vader met de twee zonen. De inhoud ervan is u bekend. De vader zegt tegen één van de twee: “Ga en doe het werk”. Hij zegt: “Nee, ik heb er geen lust in”. En tot de andere komt hij met dezelfde opdracht. “Ik ga, heer”, is het antwoord van deze, maar hij werd niet aan het werk gevonden. De eerste wél, want wat was er gebeurd? Hij had berouw gekregen. Berouw is geen spijtgevoel, berouw is wat anders. Gij moet kunnen zeggen hoe gij gewillig gemaakt zijt.

De Heere schenkt hem het geloof, en door dit geloof treedt hij buiten zichzelf. Hiertoe dient het geloof, dit is de werking van het geloof. Door het geloof treedt een mens buiten zichzelf, en dan wordt hij gevonden in de Heere Jezus. Door hetzelfde geloof neemt hij én de Heere Jezus aan én wat de Heere Jezus verworven heeft. Daaronder is in de eerste plaats vergeving van zonden, want vergeving van zonden heeft deze mens nodig. Maar dan ook de Heilige Geest, Die het hart en eindelijk de gehele persoon vernieuwt. Dan verwaardigt de Heilige Geest hem om door de Zoon tot de Vader te komen. Hij doet hem komen met de vraag van een goede consciëntie tot God.

Met deze vernedering gaat gepaard een uitwendige vernedering. Soms komt zo iemand tot armoede, maar al is het dat dit niet gebeurt, de wereld, die zo vijandig is, zo laag, zo gemeen, zo geniepig – ik behoor tot de wereld, u behoort tot de wereld – de wereld, die in het

boze ligt, laat hem goed voelen dat ze van hem geen verwachting heeft. En zo wordt hij uitvaagsel, wat hij zijn móét, want als hij het niet is, dan is hij ook geen begenadigde. De wereld doet hem de verachte ziel zijn. Maar de Heere zal genade en ere geven. Soms verhoogt Hij hem aan deze zijde van het graf, zodat er nog aan zijn voeten komen zitten om te bekennen dat de Heere met hem is. Als dit niet gebeurt, dan wordt hij na dit leven verhoogd tot in alle eeuwigheid. “Wij steken ’t hoofd omhoog en zullen d’eerkrone dragen” (Ps. 89:8 ber.).

Gezongen: Psalm 113:3 en 4.

En daar, aan de rechterhand Gods, bewijst nu de Heere Jezus dat Hij het Hoofd van de Kerk is. Er is een Kerk, een christelijke Kerk. Voor een deel is deze Kerk in de hemel, voor een deel op aarde. Ze is ingesteld of niet ingesteld. Ze bloeit of ze kwijnt, ze heeft veel leden of weinig leden. Het zouden er twee of drie kunnen wezen. Ze zijn door de Geest met elkander verbonden, alleen door de Geest. Dit is trouwens de enige band. Alle andere banden worden losgemaakt. De band des Geestes blijft. Het hoofd van deze Kerk is de Heere Jezus. De paus verbeeldt zich dat hij dat is. Hij zal er wel achter komen wat hij is. Het gebeurt dat wereldse machten menen dat ze recht hebben om over de Kerk te gebieden. Zij zullen hun straf ook niet ontgaan.

Christus is het Hoofd. Maar nu hoop ik dat ge gevraagd hebt hoe men dat weet. Ik heb u menigmaal gezegd dat u toch zo vragen zult. Nu, ons antwoord op deze vraag is dit: de leden van de Kerk van Christus kwamen tot de Heere Jezus. Hij had Zich geopenbaard, en Hij had dit gedaan, opdat zij zouden komen. Hij was eigenlijk tot hen gekomen, en daarop waren ze genaderd tot Hem. En toen ze zich met Hem verenigd hadden, zagen ze ineens wat ik u donderdag en vanmorgen heb gepredikt. Ik heb het u meermalen gezegd, het geloof dringt door tot in de hemel der hemelen, en het is het middel waardoor wij God kennen, Hem kennen in Zijn Zoon door de Heilige Geest. Wanneer de vereniging met de Heere Jezus niet had plaatsgehad, dan zou geen mens iets weten van het zitten van de Heere Jezus aan de rechterhand Gods. Door het geloof wordt dat gezien. Dat heb ik u donderdag reeds aangehaald, Hebreeën 2, vers 9: “Maar wij zien Jezus met heerlijkheid en eer gekroond, Die een weinig minder dan de enge-

len geworden was, vanwege het lijden des doods, opdat Hij door de genade Gods voor allen de dood smaken zou". Dat is de Waarheid. En als uw hart hier nu bij kan, dan verstaat u de Waarheid, en anders zijt ge zonder het licht des Geestes.

Nu komt een begenadigd mens in aanraking met iemand die waarlijk onder de bearbeiding van de Geest is, van wie het na kortere of langere tijd aan het licht treedt dat hij een uitverkorene is. Wat hoort dan een begenadigde van zo iemand? Dan hoort hij dat deze mens het niet verstaat. Hij hoort dat hij God niet kent, dat hij ook zichzelf niet kent, het juiste licht in de Schrift niet heeft. Kan hij nu zo'n mens helpen, helpen met het licht dat in zijn ziel gevallen is, met de genade die hij deelachtig geworden is? Nee, hij kan hem niet helpen. Kan een ander hem helpen? Bijvoorbeeld iemand die dieper in de dingen gezien heeft? Ook niet! Hij is niet te helpen. En als hij straks toch geholpen is, als het nu toch blijkt dat hij geholpen is, wie heeft het dan gedaan? Dan heeft de Heere het gedaan. En daarmee heeft de Heere getoond dat Hij leeft. En als Hij leeft, dan moet Hij aan de rechterhand Gods zijn in de hemel. Zo weet de Kerk van Christus dat Christus leeft, en anders zou ze het niet weten. Maar dit is nu niet het enige bewijs, want door de uitstorting van de Heilige Geest heeft Christus ook bewezen dat Hij leeft. Door de verwoesting van de staat Israël heeft de Heere Jezus bewezen dat Hij leeft. Door de verbreiding van het Evangelie heeft Hij bewezen dat Hij leeft. Als een kerk, zoals de kerk van Nederland dit gedaan heeft, zich scheidt van haar Hoofd, dan bewijst Christus dat Hij leeft, door de mensen (permitteer me de uitdrukking) te laten knoeien om de kerk weer op de been te helpen. Iedere waarachtige bekering is een bewijs dat Christus leeft.

Hierdoor regeert nu de Vader alle dingen. Er gebeurt in ons leven veel. Er gebeurt ook veel in het leven der volkeren. Zien wij met natuurlijke ogen op al dit gebeuren, dan is er niets anders dan verwarring. Er is geen mens die eruit kan komen, hij blijft steken in de verwarring. Maar het is geen verwarring, want Christus, Opperheer zijnde, regeert als de Stedehouder Gods alle dingen. En wat een drie-enig God Zich heeft voorgesteld, wordt bereikt, namelijk Zijn eigen verheerlijking en de zaligheid van de uitverkorenen in ondergeschiktheid daaraan.

Zijt gij lid van de Kerk, van de Kerk Gods? Wat zoudt u daarvan kunnen zeggen? Want dat gaat toch niet buiten een mens om? Wat

zoudt u ervan kunnen zeggen? Heeft de Heere u opgezocht? Wanneer dit geschiedt, dan hebben er vele dingen plaats. Wij kunnen die alle niet noemen. Het is niet moeilijk om de vereniging met de Heere Jezus Christus door het geloof te beschrijven, maar het is wél moeilijk om te zeggen al wat daaraan voorafgaat, ook al omdat dit niet bij allen hetzelfde is. Maar wat heeft u eigenlijk doen zeggen en doen geloven dat de Heere u opgezocht had, dat Hij het gedaan had? De mens, als hij godsdienstig is, heeft de mond vol van de Heere. Hij schrijft dít aan Hem toe, en hij schrijft dát aan Hem toe. Maar nu hoop ik toch dat uw geest wel zo kritisch is dat u de vraag doet hoe een mens het toch weet dat het Gods werk is. Nu vroeg ik u: wat heeft u ertoe gebracht om te zeggen, bijvoorbeeld met de dichter van de 118e Psalm: “Het is God, Die ons licht gegeven heeft” (vs. 27)? Deze zekerheid brengt God mee.

Er zijn vele mensen, de meeste mensen, eigenlijk bijna alle mensen die voor goede christenen willen doorgaan, die het uit het een en ander opmaken. “Dominee”, zei eens iemand tegen me, “dominee, als iemand bidt, dat is toch van de Heilige Geest?” Ja, u denkt: het is wat onnozel. Het is niet zo onnozel, tenminste het is niet onnozeler dan wat er ook hier en overal gedacht wordt. Men maakt het uit iets op. Het moet uit niets opgemaakt worden. Als de Heere gekomen is, dan zegt Hij tot en in de ziel: “Hier ben ik” (Jes. 65:1). En dan weet de mens dat de Heere niet alleen het gedaan heeft, maar er ook is. Deze wetenschap nu, moet nooit vallen, want men heeft deze wetenschap in zijn leven nodig. Men moet van de Heere gebruik kunnen maken als men gezondigd heeft, als men in verlegenheid is, als men geen raad weet. Dan moet men in zijn binnenste het getuigenis hebben dat, al zou het ook zijn dat de Heere Zich verborg, er bij de Heere uitkomsten zijn, zelfs tegen de dood. Dat moet een wetenschap wezen. Er moet een wetenschap in de ziel zijn dat men van de Heere alles te verwachten heeft en alles verwachten mag, en van zichzelf, van de wereld en van zijn naaste niets.

Daar hebt u weer zo’n trek: van de naaste niets. Dat is niet tot belediging van de naaste, maar dat komt omdat men de naaste ziet in Goddelijk licht, in het licht van het Woord. Wie dat doet, die ziet wel dat hij van zijn naaste niets kan en niets mag verwachten. Dat heeft een mens nodig om op zijn eigen benen, dat wil zeggen: op de benen van een van God geschonken geloof, te kunnen staan. Wie dat niet heeft, die

is geen gelovige, die weet niet wat geloven is. Want de Heere roept hem uit alles uit, en door het geloof komt hij uit alles uit, en dan is hij alleen met God. Wordt hij nu door zijn naaste welgedaan, dan is die naaste het niet, maar dan is het de Heere, Die gebruikmaakt van de naaste om hem te zegenen. Doet zijn naaste hem verdriet aan, dan is zijn naaste het ook niet, maar dan is het de Heere, Die zijn naaste gebruikt om hem te kastijden. Zodat bij een kind van God alles eruit genomen is, en God ervoor in de plaats gekomen is. Zo is het in de grond. En dat wordt nu beleefd in zoverre het geschonken wordt het te beleven. Als het geloof werkt, dan wordt dit beleefd. Het is op deze grond, dat de apostel Paulus schrijft: “Zijt niemand iets schuldig, dan elkander lief te hebben” (Rom. 13: 8). Waar zulk een hart is, daar heeft men de gewoonte niet om van een ander wat te zeggen. Daar kan men deze gewoonte niet hebben, want deze mens is barmhartigheid geschied.

Nu heeft hij dus medelijden met zijn naaste, zonder het hem te zegen. Hij kan niet anders dan medelijden met de naaste hebben. Dat is de werking van de genade. Al het andere is schijn. Hardheid tegenover de naaste is een bewijs dat men zijn oude hart nog heeft. U moet de kenmerken niet teveel in het verborgene zoeken, ze liggen voor de hand. Dit is het grote gebod: God lief te hebben bovenal en zijn naaste als zichzelf.

Ik moet eindigen, en moet dus veel ongezegd laten. Maar ik zou u willen vragen of u in de week die nu voorbij is, meer gedacht hebt aan de eeuwige dingen dan aan de tijdelijke. Ik zou u wel willen vragen hoeveel malen per dag gij u afgezonderd hebt. Hoeveel malen hebt gij u afgezonderd iedere dag? Hoevele malen hebt gij de Bijbel eens genomen voor uzelf, niet alleen aan tafel, maar voor uzelf? Wanneer hebt ge geroepen, geschreid tot God? Maandag? Dinsdag? Woensdag? Wanneer? Wanneer was het gesprek over wereldse dingen u een walging? Wanneer in deze week? Hoe is het gegaan in deze week? Begin eens bij maandag. Laat iedere dag eens vóór u komen. Hoe is het gegaan? Heeft u het hart dikwijls geslagen, zoals Davids hart, toen hij de slip van Sauls mantel afsneed? Toen ge zo graag gelijk wilde hebben, en meende gelijk te hebben, heeft uw hart toen geslagen? Hebt u het ingezien, dat afschuwelijke, dat u uw naaste beneden u wilde stellen en uzelf boven uw naaste? Hoe gaat het toch met al deze dingen? Hoe gaat het, hoe is het gegaan? Geef u rekenschap!

Wanneer is er in deze week in de hemel een luid geroep van u gehoord? Waar zijt ge het meest mee bezig geweest? Met de eeuwigheid of met uw reisplannen? Waarmee? Leg u zulke vragen toch eens voor. U weet toch ook niet of u er vandaag over acht dagen nog zult zijn? Men treedt in het huwelijk. Er komen kinderen. Men wil deze kinderen gedoopt hebben. Is het niet alles zonder God? Alles? En gelooft u dan niet wat dat betekent, zonder God te leven? Dat is zonder Hem te sterven. Wanneer hebt gij, nog eens, een woord gesproken tot uw kinderen, wanneer voor het laatst over de bekering, over hun bekering? Ge hebt ten aanzien van uw kinderen niet alles in de hand, dat weten we wel, maar is het u een droefheid dat ze zo de wereld ingaan? Dat ze het zo hebben over geld verdienen? Is het u een droefheid dat ze teveel werk maken van hun kleding, een droefheid dat ze niet eenvoudig zijn? Is u dat een droefheid? Denkt ge niet aan de eeuwige toekomst van uw kinderen? En als u daaraan denkt, hoe gaat het dan? Kunt u niet eens zeggen tegen de Heere: “Heere, wat hebben deze schapen gedaan? *Ik* heb gezondigd, *ik* ben de persoon die waardig is om verloren te gaan. Red mijn kinderen?”

Amen.

Gebed:

Heere, bearbeid ons, bearbeid ons door Uw Woord. Doe ons voor Uw Woord en voor de invloed van Uw Geest ons openstellen. Laat ons ons laten zeggen. Laat ons ons laten leiden. Laten we ons niet door U leiden, dan is de vorst der duisternis onze heer. En hoe droevig zal dit dan zijn. Aan hem hebben we ons gegeven. We behoeven niet bij hem te blijven, want Gij hebt overwonnen, Heere Jezus. Zonde, dood en hel, eigengerechtigheid, al wat er gekomen is door de zonde, Gij hebt het overwonnen. Het wordt ons, met U, aangeboden, al wat Ge verworven hebt. Het wordt ons gezegd en het wordt ons voor de voeten gelegd. Heere, laat ons door Uw genade toch op deze dingen acht geven.

Doe ons kennen wat we nodig hebben, en de vervulling ervan zoeken in U. Het is bij U alleen, bij U is de fontein des levens, en Gij wordt niet moede te geven. Ach, nooit werd, toen Gij op aarde waart, iemand door U afgewezen, zo hij tot U kwam om door U geholpen te mogen worden. En zoals het toen geweest is, zo is het nog. Heere,

merken we dat we niet kunnen, dat onze onwil ons in de weg is, ook dit behoort nog geen onoverkomelijk bezwaar te zijn. We zouden het U mogen zeggen. Laat ons het doen. Laat ons met al wat ons terughoudt, met alle dingen waarvan we merken dat ze ons terughouden, maar komen tot U. Al zou het wezen dat het nog niet geschiedde op de rechte wijze, laat ons dan vragen dat U ons ook dít leert.

Zegen wat gesproken is. Vergeef het zondige ervan. Wil ons gedenken op deze dag en in deze week. Bewaar ons voor onszelf. Leid ons niet in verzoeking. Doe ons treden in het midden van de paden des rechts.

Amen.

Gezongen: Psalm 97:1 en 7.

Predikatie over Markus 16:20, 9 mei 1951

Gezongen: Psalm 68:10.

Gelezen: Markus 16:9-20.

Gebed:

Doe ons, algenoegzaam en aanbiddeijk Opperwezen, uit Wie en door Wie en tot Wie alle dingen zijn, en Wie toekomt de lof en de eer en de dankzegging, tot U naderen met behoefte des harten aan U en aan Uw leiding, met drang des harten om U te erkennen, te loven en te danken. Gij zijt waardig gezocht, geëerd en gevreesd te worden. Wie U vindt, die vindt het leven, en trekt van U een welgevallen, en is nimmer alleen, ook nooit zonder raad en bestuur, ook niet zonder hetgeen zo voor de tijd als voor de eeuwigheid nodig is. Want Gij zijt de Vader der lichten, van Wie alle goede gave en volmaakte gift is afdalende, en er is bij U geen verandering te vrezén.

Gij, Heere Jezus, Gij drie-enig, volzalig en algenoegzaam God, zijt gisteren en heden Dezelfde en tot in eeuwigheid. Wat van U kan worden getuigd, kan van niets worden gezegd. Gij zijt in Uzelf de Algenoegzame, en Ge zijt ook de Genoegzame voor een in zichzelf schamel en schuldig, maar in U gelovend schepsel.

Ach, dat we, waar we door Uw voorzienigheid met elkander aan deze plaats mogen tezamen zijn, vergaderd om Uw Goddelijk Getuigenis, hiervan mochten getuigen. Leg daartoe Zelf in de opening van onze lippen Uw Woord, en laat ons ons laten leiden in de Waarheid. Alleen door deze leiding zien we de eeuwige en onvergankelijke schatten die in Uw Woord verborgen liggen. Bereid dit Getuigenis in onze harten een plaats; laat het eens ten onder brengen ons weten, zien, denken, willen, begeren, en laat het frisse eeuwige leven door middel van Uw Getuigenis eens tot ons komen. Dat we, hetzij dan voor het eerst of bij vernieuwing, eens van harte mogen instemmen met de woorden van de dichter: "Bij U is de fontein des levens; in Uw licht zien wij het licht".

Zegen en sterk Uw Kerk over de ganse aarde en breid haar nog uit. Houd wat er van Jakob nog overgebleven is, genadiglijk staande. Zo het mogelijk is, wil hier en elders nog mensen in het hart grijpen.

Gedenk onze zieken, en hoor allen die uit diepten van ellende tot U roepen.

Treed niet in het gericht met ons, want niemand die leeft zal voor Uw aangezicht rechtvaardig zijn. We staan hoofd voor hoofd schuldig. Wil ons aanzien en gedenken in Hem, in Wie Gij een genadig God en een vriendelijk Vader zijt.

Amen.

Gezongen: Psalm 103:1 en 2.

We zouden, mijn zeer geachte toehoorders, graag uw aandacht gedurende enige ogenblikken hebben voor het twintigste vers van het laatste hoofdstuk van het Evangelie van Markus. Daar staat:

“En zij uitgegaan zijnde, predikten overal, en de Heere wrocht mede, en bevestigde het Woord door tekenen die daarop volgden”.

“En zij uitgegaan zijnde...”. Dat waren de discipelen, allen oprechte zielen. Judas was uit de kring der discipelen uitgevallen. Deze mensen hadden zich gegeven, onvoorwaardelijk, en ze waren bereid om te volgen, in iedere weg. Dit is, wanneer ik het zo mag uitdrukken, het standpunt van een christen. Hij moet overgegaan zijn in de Heere. Zolang dit niet is geschied, is hij niet alleen geen christen, geen gelovige, maar ook niet vrij. Hij beweegt zich niet vrij in de wereld. Want wat veroorzaakt de vrijheid? Dit toch immers, dat we geloven dat het hart Gods ons welgezind is! Wanneer een mens dit kan geloven en dus gelooft, wat doet hij dan? Dan geeft hij ook zichzelf. Hij eindigt niet in de pogingen om zichzelf te geven, maar hij geeft zichzelf. En wanneer een mens zichzelf geeft door een waarachtig geloof, dan is hij zichzelf kwijt. Wat zou hem dan in de grond nog zorgen kunnen baren? Het is op deze grond dat er staat geschreven: “Zijt niet bezorgd tegen den morgen; want de morgen zal voor het zijne zorgen” (Matth. 6:34). Men zegt weleens dat men leven moet bij de dag. Dat is des christens bezigheid; hij leeft, voorzover hij leeft door het geloof, bij de dag.

“En zij uitgegaan zijnde...”. Toehoorders, wat voor plan hadden deze mensen dan daarbij gehad? Ze hadden in het geheel geen plan gehad. De Heere had tot hen gezegd: “Begin hier”, en nu hadden ze het verder af te wachten, ze hadden te volgen. Een christen kán geen

plan hebben. Immers hij heeft alles verloren en Jezus verkoren, Wiens eigen hij is. En dit is alweer de vrijheid van een christenmens. Het is op deze grond dat de Heere Jezus Zijn discipelen heeft leren bidden: “Onze Vader, Die in de hemelen zijt”, en wat er volgt.

“*Predikten overal*”. Wat hebben die mensen dan gezegd? Als men predikt, wat doet men dan? Dan wijst men op de Heere Jezus, en men legt de Heere Jezus in de handen van de mensen, en zegt: “Die wil, die kome en neme”. Dat is het Evangelieprediken. De één is zulk een Evangelie “een reuk des levens ten leven”, zoals de apostel Paulus dat beschrijft, en de ander helaas “een reuk des doods ten dode” (2 Kor. 2:16).

Hoe zit het met deze dingen? Deze vraag kunt ge niet ernstig genoeg doen. Want u moet op deze vraag antwoord hebben. God heeft de mens goed en naar Zijn evenbeeld geschapen, en nu heeft Hij een eis, bij mij, bij u, bij ieder mens. Deze eis is een niet-gevallen mens. Bij deze eis moet het bij uw bekering begonnen zijn, anders zijt u niet goed terechtgekomen. Ik hoop dat dit duidelijk uit mijn predikatie zal blijken. Maar de mens is gevallen! De Heere wil dat hij gehoorzaam is, en hij is ongehoorzaam. Wat doet nu de Heere? Laat Hij het gaan? Nee, Hij laat het niet gaan, maar Hij legt de mens onder de geduchte vloek van de Wet. “Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der Wet, om dat te doen” (Gal. 3:10).

Wanneer nu iemand, zijn uiterste best gedaan hebbende om zalig te worden door de Wet, wanhoopt aan zichzelf, aan al wat mens heet, aan de Wet, dan is het Evangelie zijn redding. De prediking van het Evangelie veronderstelt de onderwijzing in de Wet. “De Wet is onze tuchtmeester geweest tot Christus”, dat zijn de duidelijke woorden van de apostel (Gal. 3:24). Hoe ziet deze Wet er uit? Wat is ze? De Wet in dit verband, namelijk zoals ze ingelijfd is in het Verbond der werken, heeft een eis: “Doe dat en gij zult leven”; ze heeft een belofte, en deze belofte is een belofte van leven, tijdelijk, geestelijk en eeuwig; en een bedreiging, en deze bedreiging is vervat in de woorden die ik reeds heb aangehaald: “Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der Wet, om dat te doen”.

Wanneer nu deze Wet niet ware gehandhaafd – aan de ene zijde door God, Die door middel van haar Zijn eis stelt, en aan de andere zijde door de Heere Jezus, Die haar vervuld heeft – dan zou er geen uitkomst wezen. Maar God heeft de vervulling ervan geëist en de

Heere Jezus heeft haar gedaan, en nu is dát de uitkomst. En nu voelt u wel dat er geen sprake van is dat iemand gelovig zou kunnen werken met het Evangelie, wanneer hij de Wet niet had leren kennen. Het Evangelie zou voor hem een stomme zaak zijn, en hij zou ook niet weten wat hij er mee zou moeten doen.

De Wet komt tot de mens – tot de uitverkorene, tot de wereld en tot de gelovige, maar tot ieder op verschillende wijze. Maar we hebben het nu alleen over de manier waarop de Wet komt tot de uitverkorene, en dan zegt de Wet dat hij een zondaar is, zonder meer een zondaar! De Wet weet van geen goede dingen bij de mens; daar weet de Wet niets van. En van Christus, Die goed en vol goede dingen is, daar weet de Wet ook niet van. De Wet zegt tot de mens dat hij een zondaar is. De Wet veroordeelt het leven van mij en van u. Er is volgens de Wet in ons leven niets dat ook maar enigermate deugt. “Ik ben zwart”, dat is het laatste, daarmee is de mond gestopt – “ik ben zwart”. De Wet zegt: maar je natuur is ook niet goed, je natuur is een totale afwijking van de Wet. En dan legt ze het oordeel op ons, het Goddelijk oordeel, en maakt ons tegelijkertijd bekend dat er aan onze kant geen doen aan is. Als een mens dat nu gelooft, dan wanhoopt hij. Hij wanhoopt aan zichzelf en aan zijn doen en laten. Hij kan zichzelf niet meer helpen.

En hier komt nu het Evangelie. Als nu de mens zichzelf vernederd heeft, God gerechtvaardigd en zichzelf verdoemd heeft, dan komt het Evangelie, dan begint het Evangelie te spreken. Wat zegt het Evangelie dan? Ik heb het u al voorgehouden: het Evangelie wijst op Christus. Dat is de vinger van Johannes de Doper: “Zie, het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt” (Joh. 1:29). Dat is een ontzaglijke ontdekking. Dat heeft een mens nooit geweten! Hij kan zijn hele leven de Bijbel gelezen hebben, hebben horen prediken, hij heeft het nooit geweten. Het Evangelie zegt nu dat het in Christus is, en dat alles in Hem is. Alles wat nodig is voor de tijd, wat nodig is voor het geestelijke leven, wat nodig is voor de eeuwigheid. “Christus is alles”, zegt het Evangelie, “en in allen” (Kol. 3:11). Het Evangelie zegt hem dat het voor hem is.

Dat heeft hij nooit, nooit kunnen denken, dat ooit dat tot hem gezegd zou worden: “Het is voor u”. Want de mens tracht dat wel te bereiken, nietwaar? Hoe tracht een mens dat te bereiken? Vertel het uzelf eens. Wel, hij probeert God gunstig te stemmen door zijn werken. Hij denkt: “Als ik nu dát eens gedaan heb, misschien, misschien zal de

Heere me dan wel willen helpen”. Of hij hoopt dat de Heere Jezus de Vader maar overhalen zal om hem genade te bewijzen. Ja, u voelt wel waar dat alles uit voortkomt. Dat komt hieruit voort dat de mens geen kennis Gods heeft. Als hij kennis had van het Opperwezen, van het drie-enige Wezen, dan zou hij zo niet denken of spreken, want de dingen liggen heel anders. Maar nu wordt tot hem gezegd: “Het is voor u”.

Wordt het nu voor het eerst tot hem gezegd? Welnee, het kan zijn dat het al wel duizenden malen tot hem gezegd is. Maar hij heeft het nooit gehoord, hij heeft er nooit acht op gegeven, hij verstond het niet, hij geloofde het niet. Nu gelooft hij het! “Mijn schapen horen Mijn stem” (Joh. 10: 27). En daar wordt meer tot hem gezegd. Er wordt ook tot hem gezegd: “Het wordt u niet alleen aangeboden, maar u hebt er recht op”. Misschien denkt u: recht, recht..., wat is dát nu, recht? Hoe kan een zondaar recht hebben? Uit kracht van de aanbidding, vrienden. Niet recht uit kracht van een of andere waardigheid die bij de mens gevonden wordt, maar alleen recht uit kracht van de aanbidding die aan hem gedaan wordt.

En wat gebeurt er nu? Nu krijgt deze mens enig vertrouwen in God. Dat had hij nooit gehad. Hij had wel geprobeerd om zich dat vertrouwen waardig te maken, maar dat was alles een vrucht van onkennis, zoals ik reeds heb opgemerkt. Nu krijgt hij enig vertrouwen in God. En dan moet u maar naar een kind zien. Het kind zal van een vreemde vluchten, maar als nu die vreemde dat kind wat voorhoudt, en een vriendelijk mens is die er enige slag van heeft om met kinderen om te gaan, dan zie je dat kind toch naar die vreemde komen. Zó, op dezelfde manier komt nu die mens tot God, tot de Heere Jezus.

Wat moet hij nu bij de Heere Jezus doen? Wel, hij komt daar met begeerte, hij komt met de begeerte om vergeving van zonden te ontvangen, met de begeerte om voor eeuwig van zonde bevrijd te mogen worden. En hij komt ook maar alléén tot de Heere Jezus. De wereld heeft duizenden wegen om zalig te worden, maar deze mens heeft er nu maar één. En als er duizenden waren, dan zou hij toch deze ene weg kiezen, om redenen die ik u misschien nu niet kan noemen, maar die wel te geven zijn. Kom, laat me er maar iets van zeggen. Ten eerste, omdat deze weg Godverheerlijkend is. En in de tweede plaats, omdat in deze weg een beantwoording is van al zijn vragen en een vervulling van al zijn noden en behoeften.

En nu verzaakt deze mens de hele wereld. De wereld gaat, om zo te zeggen, voor deze mens onder, is ondergegaan. En een andere wereld is verrezen, een wereld die hij nooit gekend en nooit gezien had.

Hij verloochent zichzelf. De christelijke godsdienst is zelfverloochening. Als er geen zelfverloochening is, dan hebben de dingen geen betekenis. Hij verloochent zichzelf, en werpt zich op de Heere Jezus, of – u kunt het op verschillende manieren uitdrukken – hij laat zich trekken, brengen, dragen tot de Heere Jezus. Daar wordt hij neergezet in Christus. Hij voelt vaste grond onder de voeten. De grond was hem onder de voeten weggezonden, en nu voelt hij vaste grond onder de voeten. Hij ontvangt wat hij begeert, de vergeving van zijn zonden. Hij laat zich in Christus met God verzoenen, en proeft het bloed van Christus. “Smaakt en ziet, dat de HEERE goed is” (Ps. 34:9). Hij ontvangt de vergeving van zijn zonden. En hier is het dat hij de wedergeboorte ook leert kennen; de wedergeboorte, welke is de vernieuwing naar het beeld van God. Hier ook is het dat hij zich bekeert, zich bekeert tot God. Want de waarachtige bekering is een vrucht van het oprechte geloof.

“*Predikten overal*”, staat er, overal! Ze begonnen in Palestina, maar ze bleven daar niet. Overal! Maar dit wil niet zeggen dat ze er maar op af gingen. Ze redeneerden niet, bijvoorbeeld op deze wijze: ons is de opdracht gegeven om het Evangelie te verkondigen, en nu gaan we. Nee, nee, daar is niets van God in! Dat doet een mens die de verkondiging van het Evangelie maar genómen heeft. Maar deze mensen hebben geleefd in het gevoel van hun diepe afhankelijkheid van de Heere, en ze hebben zich laten leiden. Dat ziet u in de geschiedenis van de apostel Paulus heel duidelijk. Hij wilde aan de kust van Klein-Azië prediken, maar de Heilige Geest liet het hem niet toe. En toen werd hem de weg gewezen.

Hetzelfde, toehoorders, moet in ons leven zijn; leiding moet er in ons leven zijn, leiding! Het betekent het fiasco van een leven, dat er geen leiding in is. Er moet een ogenblik in ons leven zijn aangebroken waarin we gevoelden dat we gegrepen waren. “Waar toe ik van Christus Jezus ook gegrepen ben”, zegt de apostel Paulus (Filipp. 3:12). En vanaf dat ogenblik moeten we ons hebben laten leiden. Dan gaat alles goed, want dan hebben we vrijheid tot God. In de allermoeilijkste ogenblikken van ons leven kunnen we dan zeggen: “Hier sta ik, ik kan niet anders; God helpe mij”.

Merkwaardig – de Heere Jezus was door Zijn volk verworpen. En men was ten slotte geëindigd met Hem aan een kruis te slaan; een gewelddadige, vervloekte, smartelijke dood was het laatste geweest dat de wereld van Hem gezien had. Zijn discipelen, de weinige getrouwen, hadden gezwegen, ze waren gevluht. Wie zou toen nog hebben kunnen denken dat er nog iets van terecht zou komen? Moest toen niet iedereen het ervoor houden dat deze Mens op de jammerlijkste wijze mislukt was en op de verschrikkelijkste wijze Zijn einde gevonden had? – *“Predikten overal”*. Die dingen zeggen zoveel en ze zouden ons zoveel zeggen als we er maar vatbaar voor waren. Want dit is het waarachtige leven en al het andere is schijn!

Gezongen: Psalm 89:7 en 8.

“En de Heere wrocht mede, en bevestigde het Woord door tekenen die daarop volgden”. De Heere Jezus was veertig dagen na Zijn verrijzenis uit het graf ten hemel gevaren. Maar Hij had dit niet gedaan om van Zijn zaligheid te gaan genieten. Hij had Zijn discipelen uitgezonden, en dezen hadden het werk verricht, het Evangelie gepredikt met een zuivere geestesletter. Maar mensen tot bekering brengen, dat konden zij niet. En nu staat er: *“De Heere wrocht mede... door tekenen”*. Bij deze tekenen moeten we denken aan de wonderen. Door middel van het verrichten van wonderen kregen de apostelen hun prediking te bevestigen, maar deze wonderen werden overtroffen door één bepaald teken. Een leer, al is ze bevestigd door wonderen, kan toch op zichzelf niets doen. Het teken bij uitnemendheid was de uitwerking die de prediking van de apostelen had ten gevolge van het medewerken van de Heere. Er werden mensen overtuigd. Een mens te overtuigen, dat is Gods werk. Men ging geloven, en het geloof is een gave Gods. De kracht die er nodig was om hemel en aarde te scheppen, is nodig om de herschepping of het geloof tot stand te brengen. Er waren er die zich bekeerden tot de Heere, en de Heere geeft de bekering.

Dit werk, toehoorders, is doorgedaan. Niet in hetzelfde land, op dezelfde plaats, maar in de wereld. Het is in de wereld doorgedaan, en het zal blijven doorgaan. Waarom? Hebt u zich ooit afgevraagd wat eigenlijk het doel van alles is? Er is een wereld, en er is een hemel, en wíj zijn er, en er is zoveel. En wat is nu het doel? Hebt u zich ooit

afgevraagd? Wat hebt u voor antwoord gekregen? De mens komt alles even doelloos voor, en in ieder geval kan hij geen doelmatigheid opmerken. Een bekend wijsgeer, Leibnitz*, heeft een theodicee geschreven, dat is: een boek waarin een poging wordt gedaan om het Godsbestuur te rechtvaardigen. Onbegonnen werk! Het lukt een mens niet, want hij ziet het niet. Maar het doel is: de verheerlijking Gods en, in ondergeschiktheid daaraan, de zaligheid van de uitverkorenen. Ziedaar alles! En omdat de dingen zó liggen, God dít bedoelt, gaat de prediking door tot het jongste oogenblik, en houdt ze op wanneer de laatste toegebracht is.

Nog een kort woord als toepassing. Wij zijn zo bevoorrecht dat we in een land geboren zijn waar de apostolische prediking gekomen is. Dit is geen geringe zaak. Wij hebben in een aanmerkelijke mate een christelijke traditie. Hen die over landverhuizen denken, zou ik hier weleens aan willen herinnerd zien. Hoevelen die op aarde Hollands spraken, zijn in de hemel. Ze liggen voor een groot deel onder de blauwe zerken van de kerkgebouwen van Nederland. En men kan zeggen dat Nederland groot geworden is door de prediking van het Evangelie van de Heere Jezus Christus. Dat is nu voorbij. Onze grootheid heeft een einde genomen. De in Nederland ingestelde kerk is gescheiden van haar Hoofd, en er is geen kerk van welke het Hoofd niet gescheiden is, zodat de ambten geen betekenis meer hebben, door de Heere nooit voor Zijn rekening zullen worden genomen.

Het volk van Nederland heeft de Waarheid prijsgegeven, moedwillig en vrijwillig. Een van de gevolgen hiervan is dat het zijn zelfstandigheid heeft ingeboet. Nu is er nog een overblijfsel. Dit wordt gevonden in de tenten der rechtvaardigen. Een overblijfsel, niet méér; en er zal ook nooit méér komen. Nu moet u zich afvragen of u daartoe behoort. U moet zich de vraag voorleggen of u behoort tot het overblijfsel. Dat is alles, en verder moet u, niets zoekende, in eenvoud en oprechtheid uw weg gaan, achter de Heere aankomen, Hem volgen, en u verwonderen dat u niet toegelaten werd om met de duizenden, met de miljoenen, ook in ons vaderland, de schaduw aan te grijpen in plaats van het wezen.

* Een Duits wijsgeer en diplomaat die leefde van 1646 tot 1716.

Heeft de Heere u ontdekt en overtuigd? Zijt ge klein voor Hem geworden, en niets voor Hem geworden dan een zondaar, een machteloze, een door de Wet gevloekte? Hebt u gezien wat u van nature zijt, en is het u ontdekt geworden wat uw godsdienst buiten Christus is? Nee? Dan behoort u niet tot het overblijfsel. Als u tot het overblijfsel behoort, dan hebt u deze twee zaken zeker gezien, dan hebt u gezien wat u zelf zijt, maar tegelijkertijd hebt u gezien wat uw gehele godsdienst is, en u hebt leren verstaan dat de strekking van die godsdienst is: de kruisiging van de Heere Jezus Christus. “Alle oog zal Hem zien, ook degenen die Hem doorstoken hebben; en alle geslachten der aarde zullen over Hem rouw bedrijven” (Openb. 1:7). Hier eindigt een zaligmakende overtuiging van schuld en zonde.

Is de Heere Jezus u geopenbaard? Hebt u in Hem God drie-enig aanschouwd? Als het zo is, dan hebt u zelf niet begrepen dat het zo was, maar u wist toch dat het zo was: God drie-enig; Vader, Zoon en Heilige Geest. De mensen scheiden de Personen; dat is onzin, dwaasheid, dat is onkunde. In één Persoon wordt de ganse Godheid gezien, en dat is in de tweede Persoon. Wie in Hem de ganse Godheid niet ziet, die kent Hem ook niet. Verstaat u deze dingen? Die komen alleen tot stand door Goddelijk onderricht. Deze dingen kunnen we elkander niet geven en elkander niet opdringen, en we kunnen ze onszelf ook niet verschaffen. Dat komt van Boven, en het moet het stempel hebben van de Heilige Geest. Het stempel moet erop liggen dat het van Boven gekomen is, anders hebt u er niets aan.

Mijn derde vraag is: hoe zijt gij tot de Heere gekomen? Opgenomen? Weggedragen? Gebracht tot de Heere? Neergezet in Hem? Of hebt u een sprong gedaan, een greep. Het eerste is recht, het andere is vals. “Niemand kan tot Mij komen, tenzij dat de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekke” (Joh. 6:44). En hebt gij het verzoende aangezicht van de Vader aanschouwd? En hebt gij u toen bekeerd tot de Heere? Dat zijn maar enige kenmerken van het werk, maar er zouden er vele genoemd kunnen worden: het geopend-zijn van de Bijbel, het geopend-zijn van de hemel, het geopend-zijn van het hart, de liefde tot Gods volk, het ondergaan van een wereld, en het opkomen van een andere wereld. En vele andere dingen zouden hier kunnen genoemd worden. Maar het weinige dat we genoemd hebben zij u voldoende.

Als gij het getuigenis van de Geest en het getuigenis van het Woord in u hebt dat u deze dingen verstaat, dan zijt u onbegrijpelijk bevoorrecht. Dank de Heere. Volg Hem. Kom na iedere afdwaling weer terug. Waag het dan toch, al had u ook zwaar gezondigd, waag het om terug te komen. Geloof! Geloof dat er nu eenmaal een betrekking bestaat tussen de Heere en u, tussen u en de Heere. Die betrekking bestaat en wordt door niets weggenomen. De Heere nam op Zich om voor u te zorgen, en gij neemt op u om uw zorgen op Hem te wentelen. Zie dat u daarin voortgang maakt. Dat is het leven des geloofs; althans, dat is er iets van.

En als u zou moeten zeggen: “Ik twijfel”, of moeten bekennen dat u deze dingen niet verstaat, bedenk dan, als u kunt tenminste, dat er een Opperwezen is dat het u kán geven en wíl geven! Te zien dat men bekeerd móét worden, dat is wat groots. Dan ís men niet bekeerd, maar het is wat groots te zien dat men bekeerd moet worden, móét! Want de meeste mensen, godsdienstige mensen, willen wel bekeerd worden. Ik heb het meer dan eens gezegd: toen ik hier Hervormd predikant was, en ik bezocht de mensen, en ik sprak ze aan, dan hoorde ik: “Wie zou niet graag bekeerd willen zijn, dominee?” Ja, maar die mensen worden nooit bekeerd, nooit, maar die bekeerd móéten worden, van dezen worden er bekeerd.

Te zien dat men bekeerd moet worden, dat is wat groots. Er is iets dat nog groter is, en dat is het gezicht dat men Christus mist. Waar dit gezicht is, daar bezit men Hem niet. Waar dit gezicht is, daar kan men nooit meer rusten voordat men Hem heeft, en daar zal men ook niet eindigen in een dít of in een dát, maar men zal de diepe, steeds dieper wordende overtuiging hebben: “Wat ik ook ondervonden mag hebben, ik mis God, en als ik zó kom te sterven, dan ben ik verloren”.

Weet allen: de vereniging met Christus en de rechtvaardiging en heiliging door God in Hem, is voor u allen zo nodig als ze was voor bijvoorbeeld de apostel Paulus. Laat u dat niet ontnemen, want de strekking van de prediking van de zogenaamde kerken van deze tijd ligt anders. Laat u dit nooit ontnemen! De oprechten hebben geleerd te zeggen: “Geef mij Jezus of ik sterf”.

Amen.

Gebed:

Dat we U erkentelijk zijn mochten, Heere, dat het Woord nog is uitgegaan. Vergeef het zondige erin, en wil het, zo het in Uw raad bestaat, gebruiken om te onderwijzen, te ontdekken, te sterken, te vertroosten. Alle troost, alle kracht, alle blijdschap, gerechtigheid, toevlucht, water en brood, een goede hoop in de genade, het ligt alles in U. Met de kennis van U leren we het verstaan dat het in U is, en leren wij het in U te zoeken.

Vergeef al het gebrek en iedere zonde van dit prediken en van het horen ernaar. Dat het moge dienen om ons onze plaats in dit leven en in de omstandigheden ervan te doen kennen. Dat zou groot zijn. Wil hen wie dit voorrecht werd geschonken, dan vanuit deze kennis, vanaf de grondslag door U gelegd, doen roepen tot U om leiding, raad en besturing, gelijk Gij gezegd hebt te zullen geven: “Ik zal raad geven, Mijn oog zal op u zijn”.

En nu, Heere, gaat ieder weer zijns weegs. Breng ons waar we zijn moeten. Geleid ons en beveilig ons. Doe ons bedenken dat we allen tenslotte dezelfde weg gaan, dat het een mens gezet is eenmaal te sterven en daarna het oordeel, en dat nu in verband dáármee is gezegd, ook in ons teksthoofdstuk: “Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden; maar die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden”.

Amen.

Gezongen: Psalm 105:1 en 2.

Predikatie over het geloofsartikel “Opgevaren ten hemel”, 10 mei 1956, Hemelvaartsdag*

Gezongen: Psalm 47:1 en 2.

Gelezen: Handelingen 1:1-14.

Gebed:

Wil ons gedenken, Heere, in deze ogenblikken, ons bekrachtigen naar lichaam en ziel beide, en ons in staat stellen om de blijde tijding te laten horen. Laat ons dit werk verrichten tot verheerlijking van U en tot zaligheid van onszelf en van anderen. Laat ons horen wat de Geest tot de Gemeente zegt. Geef dat wij Uw Woord mogen verstaan en geloven, dat we hierdoor mogen wezen het licht der wereld, het zout der aarde.

Wil in het gericht met ons niet treden, en genadiglijk voorbijgaan onze ongerechtigheden, en ons hart zo zuiver maken als mogelijk is.

Amen.

Gezongen: Psalm 47:3 en 4.

Ik heb meer dan eens de wens geuit dat ik het Woord mocht bedienen tot de laatste dag van mijn leven. Ik trek dit in. Er is in deze wens nog te veel van het eigen. Een andere wens stel ik ervoor in de plaats: “Want uit Hem, en door Hem, en tot Hem zijn alle dingen. Hem zij de heerlijkheid in der eeuwigheid” (Rom. 11:36).

Ik geloof in God den Vader, den Almachtige, Schepper des hemels en der aarde. En in Jezus Christus, Zijn eniggeboren Zoon, onzen Heere; Die ontvangen is van den Heiligen Geest, geboren uit de maagd Maria; Die geleden heeft onder Pontius Pilatus, is gekruisigd, gestorven en begraven, nedergedaald ter helle; ten derden dage wederom opgestaan van de doden; opgevaren ten hemel, zittende ter rechterhand Gods des almachtigen Vaders; vanwaar Hij komen zal om te oordelen de levenden en de doden. Ik geloof in den

* Dit is de laatste predikatie die ds. Paauwe, in zeer grote zwakheid van het lichaam, heeft uitgesproken.

Heiligen Geest. Ik geloof een heilige, algemene Christelijke Kerk, de gemeenschap der heiligen; vergeving der zonden; wederopstanding des vleses; en een eeuwig leven.

Dit is de belijdenis van de Kerk, van de Kerk van Christus. Het is haar geloofsbelijdenis. De wereld staat tegenover deze dingen anders. Zij beaamt ze niet. Hoe komt dat? Men spreekt dan van ongelooft, en inderdaad, het is ongelooft, maar behalve dit is er in de wereld voor deze dingen geen plaats. De wereld en deze zaken gaan niet samen, en daarom duwt de wereld ze opzij, en omdat ze hoogmoedig is, zegt ze dat ze deze dingen niet gelooft. Het is anders: ze wenst deze dingen niet. “Wij willen niet dat Deze Koning over ons zij” (Luk. 19:14).

Gelooft de Gemeente van Christus de Twaalf artikelen des geloofs? Volmondig antwoord ik: ja, zij gelooft ze, en ze heeft in haar geloof ook de zekerheid dat deze dingen zó zijn. Feitelijk behelzen de Twaalf artikelen niets anders dan de schat van de Gemeente. Maar hoe is dat dan? Hoe worden deze zaken op hun plaats gebracht? Hoe werkt het in het hart, zodat het hart vrijmoedigheid heeft om te belijden?

De Gemeente gelooft het Woord. Hoe is zij aan dit geloof gekomen? Het Woord, de voornaamste inhoud van het Woord vindt ze geschreven in haar hart. Nu kan ze niet anders dan gelovig zijn. Zij gelooft; ze moet geloven, ze kan geloven en ze wil geloven. Zo is haar geloof haar kracht, haar enige kracht. Wanneer alle krachten minder worden en ten slotte bezwijken, dan gaat deze kracht niet onder. “Bezwijkt mijn vlees en mijn hart, zo is God de Rotssteen mijns harten en mijn Deel in eeuwigheid” (Ps. 73:26).

In de Twaalf artikelen vinden we déze woorden: “opgevaren ten hemel”. Welk een uitspraak: “Opgevaren ten hemel”! Hierin spreekt de Gemeente haar grote blijdschap uit. Zij weet dat Christus niet vergaan is in het graf, dat Hij is verrezen uit het graf, en dat Hij van de Olijfberg opgestegen is. Het zijn niet alleen de discipelen die dit aanschouwd hebben. Alle gelovigen hebben het aanschouwd: “Wij zien Jezus met heerlijkheid en eer gekroond, Die een weinig minder dan de engelen geworden was, vanwege het lijden des doods” (Hebr. 2:9). En hierop zijn honderdduizenden de marteldood gestorven, en zijn er nog veel meer ingegaan in de rust die overblijft voor het volk van God (Hebr. 4:9).

Hoe staat de Gemeente tegenover de opgevaren Heere Jezus Christus? Ze verblijdt zich; ze verblijdt zich ongemeen. Er is geen ding waarover de Gemeente van Christus zich zo zeer verblijdt als over de hemelvaart.

De plaats vanwaar de Heere Jezus ten hemel gevaren is, is de Olijfberg. In de onmiddellijke omgeving daarvan lag Gethsémané – *Gethsémané*. Niet ver van de Olijfberg bevond zich Jeruzalem – Jeruzalem, dat Jezus uitgeworpen had.

De Gemeente des Heeren weet dat al het lijden dat de Heere Jezus gehad heeft, gekomen is van haar zonden, en nu... ach, de blijdschap die ze heeft over de hemelvaart van Christus, kan niemand beschrijven. Ze gunt het Hem van harte dat Hij alles te boven gekomen is. Maar er is meer waarover zij zo verheugd is: God is aan Zijn eer gekomen. En al is het door vele worstelingen, door veel vallen en opstaan heen, ieder die behoort tot de Gemeente van Christus, heeft maar één doel – zijn doel ligt niet in de wereld en wereldse dingen, maar in de eer van God.

Zijn Naam moet eeuwig eer ontvangen.

Men loov' Hem vroeg en spâ,

De wereld hoor' en volg' mijn zangen

Met amen, amen, na. (Ps. 72:11)

De Wet als een Verbond der werken heeft haar kracht verloren, en dit heeft de apostel Paulus doen uitroepen: “Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods?” (Rom. 8:33).

De duivel is een uitgeworpene. Zijn macht is gebroken; hij kan niets zonder de toelating des Heeren. “Ik heb de sleutels der hel en des doods” (Openb. 1:18).

De wereld, die in het boze ligt, ligt onder. Zij heeft niets meer te betekenen, al meent ze ook dat ze zo veel te zeggen heeft.

Kortom, een volledige zaligheid is verworven.

Wat doet nu de Gemeente? Zij gelooft. Wanneer een mens gezien en erkend, en met schaamte en smart beleden heeft dat hij zich niets anders heeft waardig gemaakt dan de eeuwige rampzaligheid, en als hij ontdekt is aan zijn machteloosheid, en Jezus Christus Zich in hem geopenbaard heeft als “De Weg, de Waarheid, en het Leven” (Joh. 14:6), dan is er geloof, en dan vangt het geloof zijn gezegende werking aan. De gelovige, dit alles nu verstaande, rekt en strekt zich uit naar

Jezus: “Jezus is het alleen waar mijn hart trekt heen”. Er is van het geopenbaarde een trekking uitgegaan, en door deze trekking wordt de mens getrokken, Johannes 6, vers 44, zolang, tot hij bij Jezus in de hemel is. En daar omhelst hij Christus. Hij omhelst Christus, en eigent zich toe hetgeen door Hem is verworven, en nu ziet hij dat Christus op grond van de vrije belofte des Evangelies hem toebehoort.

Is het dan niet begrijpelijk dat hij aanvangt te zingen: “Zijn Naam moet eeuwig eer ontvangen”, dat hij daar staat of ligt in grote verbazing en in diepe verwondering, dat hij niet kan nalaten God te danken: “Geloofd zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die naar Zijn grote barmhartigheid ons heeft wedergeboren tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden” (1 Petr. 1:3)?

Ik moet eindigen.

Hierop wilde ik u wijzen. Er zijn twee zaken die voor ieder mens onmisbaar zijn. De ene is deze: het geloof dat in Christus de zaligheid is, en buiten Hem zwarte duisternis. Wereld, gij zult het te weten komen! Wereldse mens, gij zult eenmaal verstaan dat er buiten Jezus geen leven is, maar een eeuwig zielsverderf! De tweede zaak die ge verstaan moet, is de volgende: gij moet in uw hart vastelijk geloven dat Jezus Christus met al Zijn schatten en gaven door de belofte des Evangelies van de Vader u wordt aangeboden. Waar dit laatste niet is, ach, ik bid u, houd het er toch niet voor dat er geloof zou zijn. Onder de Wet is geen Evangelisch geloof, en als ge toch denkt, doordat gij wel eens wat ondervindt, dat ge een klein geloof bezit, dan moet ik u deze illusie benemen – gij bedriegt u! Maar waar deze twee zaken worden geloofd, daar *is* het geloof, en waar het geloof is, daar is de rechtvaardigmaking, daar is de heiligmaking, en daar zijn vele andere zegeningen. Nooit moet u aannemen dat er een geloof zou kunnen wezen zonder rechtvaardigmaking en heiligmaking, want deze twee zegeningen zijn de vruchten van het geloof, ofschoon er nog vele andere als vruchten van het geloof kunnen worden aangemerkt.

Amen.

Gebed:

Gij gaaft het nog, Heere! Hoe lang nog? We weten het niet; we hoeven dit ook niet te weten; het is niet dát waar we naar vorsen moeten.

De grote vraag is: geloven wij? Want “Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden; maar die niet zal geloofd hebben zal verdoemd worden” – Gij zult zijn eeuwige tegenpartij zijn.

Dank, dat we dit nog hebben mogen, hebben kúnnen zeggen. Vergeef het zondige erin.

Wil ons niet begeven noch verlaten. Geleid ons op onze wegen en wil ons beveiligen. En doe ons onderweg, en in onze huizen en op onze legersteden, deze dingen veel overdenken, door geloof overdenken.

Amen.

Gezongen: Psalm 24:2, 3 en 4.

Predikatie over Handelingen 2:3, 29 mei 1944, tweede pinksterdag

Gezongen: Psalm 119:13, 14, 15 en 16.

Gelezen: Handelingen 2:1-13.

Gebed:

Zo, algenoegzaam en aanbiddeijk Opperwezen, is het toegegaan, en zo is het altijd toegegaan met een zending onder de mensen: de een hoort en de ander verwerpt; de een heeft een gebogen ziel en de ander is opstandig; de een roept uit: “Wat moet ik doen om zalig te worden?”, en de ander zegt: “Zij zijn vol zoete wijn”.

Ach, dat wij aan de rechte zijde mochten staan; dat wij U mochten kennen, zoeken, eren en vrezen. Gij zijt God, uit Wie en door Wie en tot Wie alle dingen zijn. Gij zijt de Onderhouder van al wat er is. Gij leeft en regeert, en zegt: “Mijn raad zal bestaan, en Ik zal al Mijn welbehagen doen”. “Uw weg was in de zee, en Uw pad in grote wateren, en Uw voetstappen werden niet bekend”.

In Uzelf zijn gedachten om de mens te redden. In Jezus Christus, de Zoon Uwer liefde, waart Gij de wereld met Uzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende, en hebt het woord der verzoening in ons gelegd. De gehele wereld wordt toegeroepen: “Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven”. Laat in ons leven het gebed: “Trek mij, wij zullen U nalopen. HEERE, bekeer ons tot U, zo zullen wij bekeerd zijn.”

Door Uw goedheid zijn wij aan de morgen van deze schone dag met elkander in dit huis vergaderd, geschaard om Uw Goddelijk Woord. Doe ons Uw goedheid opmerken, erkennen en waarderen. Gij betoont Uw goedheid door de zon te laten schijnen. Gij betoont Uw goedheid in het bijzonder door ons te schenken het levend en eeuwig-blijvend Woord, door middel waarvan Gij U bekendmaakt. Wanneer wij de dingen zagen zoals Gij ze ziet, dan zouden wij niet klagen. Wij zouden klagen over onszelf, naar het woord: “Wat klaagt dan een levend mens? Een ieder klage vanwege zijn zonden”, maar wij zouden niet klagen over het wereldgebeuren, “want al deze dingen moeten geschieden, maar nog is het einde niet.”

Geef in onze mond Uw Getuigenis. Doe ons zeggen wat waarach-

tig is. In Uw Woord is het enige houvast; met al het andere gaat de mens te gronde. Geef het ons dan te prediken op een U verheerlijkende wijze. Laat het van deze of gene worden aangenomen als het Woord van U, Die leeft tot in alle eeuwigheid.

Sterk Uw Kerk over de gehele aarde. Zij blijft staan, en alle anderen zijn bestemd om het vroeg of laat op te geven. Zij zet door; zij is de enige die mag doorzetten, die volharden zal tot het einde, want “dit is de overwinning die de wereld overwint, namelijk ons geloof”.

Gedenk ons volk, dat de dingen niet begrijpt, niet begrijpen wil, maar zich overgeeft aan eigen licht, aan zichzelf. Zegen het om Uws Naams, om Uws Verbonds wil.

Gedenk in het bijzonder hen die over de grenzen zich bevinden, en waarvan er zonder twijfel zeer velen zijn die met diepe weemoed denken aan het vaderland, aan wat zij hebben achtergelaten. Gedenk ook hen die met diepe weemoed denken aan onze samenkomsten. Schenk hun kracht om het te doorstaan; schenk hun het voorrecht de hunnen weer terug te zien.

Gedenk de mensheid en haar heersers, die wel veel doen, maar de vraag is of zij wel beseffen welk een ontzaglijke verantwoordelijkheid zij hebben. Ach, dat zij mochten eindigen in U, want in al wat Gij doet, zijn zij slechts een instrument in Uw machtige handen.

Hoor het gekerm van zieken, verpleegden en gevangenen. Doe menigeen de weg vinden tot U.

Amen.

Gezongen: Psalm 43:1, 2 en 3.

Wij vragen uw aandacht voor Handelingen 2, vers 3:

“En van hen werden gezien verdeelde tongen als van vuur, en het zat op een iegelijk van hen”.

Wij stonden, mijn zeer geachte toehoorders, gisteren ook al bij deze woorden stil.* Wij zagen dat de belofte die de Heere Jezus vlak voor

* Deze predikatie is niet beschikbaar.

Zijn hemelvaart Zijn discipelen gedaan had, en die wij vinden in Lukas 24, vers 49: “En zie, Ik zend de belofte Mijns Vaders op u; maar blijft gij in de stad Jeruzalem, totdat gij zult aangedaan zijn met kracht uit de hoogte”, aan Zijn discipelen in deze ogenblikken vervuld werd. Wij spraken over de tongen waarvan hier melding wordt gemaakt, en wij wezen erop hoe deze mannen vrijmoedigheid hadden om te getuigen van de dingen waarvan God drie-enig in hun harten gesproken had. Nu vraag ik uw aandacht voor de woorden: “*En van hen werden gezien verdeelde tongen als van vuur*”.

Ik behoef u niet te zeggen wat dit betekende. De apostelen zouden door hun prediking de harten der mensen doen ontvlammen. Bij “*vuur*” denken wij aan licht, warmte, kracht, reiniging, verbranding, vertering. Wij kunnen vanmorgen niet bij al deze zaken stilstaan; wij willen er slechts op wijzen dat de Heilige Geest – en aan Hem moeten wij toch denken bij deze verdeelde tongen als van vuur – een Licht is.

Hij is des Vaders Geest, en God is een Licht en gans geen duisternis is in Hem (1 Joh. 1:5). Hij is ook de Geest van de Zoon, de Heere Jezus Christus, Die in de dagen van Zijn omwandeling op aarde heeft gezegd: “Ik ben het Licht der wereld; die Mij volgt, zal in de duisternis niet wandelen, maar zal het licht des levens hebben” (Joh. 8:12).

Toehoorders, waar de Geest is, daar is het licht. Maar wat voor een licht is dat? Het is een licht dat vernedert. Niet alle licht, niet iedere kennis – want licht is ook voor een deel kennis – vernedert de mens. De apostel Paulus spreekt van een kennis die opgeblazen maakt (1 Kor. 8:1).

Het waarachtige licht heeft tweeërlei werking in de mens. Het vernedert hem, en ook verhoogt het hem. Het vernedert hem in zichzelf, en het verhoogt hem in de Heere. De Heere Jezus Christus, Die de Geest niet met mate had (Joh. 3:34), was een nederig Mens. “Neemt Mijn juk op u, en leert van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart; en gij zult rust vinden voor uw zielen. Want Mijn juk is zacht en Mijn last is licht” (Matth. 11:29-30).

Zijn oprechte volgelingen waren en zijn *zij* die als Abraham bidden, die gezegd heeft: “Zie toch, ik heb mij onderwonden te spreken tot den HEERE, hoewel ik stof en as ben” (Gen. 18:27). Job horen wij uitroepen: “Met het gehoor des oors heb ik U gehoord, maar nu ziet U mijn oog. Daarom verfoei ik mij, en ik heb berouw in stof en as” (Job

42:5-6). Jesaja sprak de woorden: “Wee mij, want ik verga, dewijl ik een man van onreine lippen ben, en ik woon in het midden van een volk dat onrein van lippen is; want mijn ogen hebben den Koning, den HEERE der heirscharen gezien” (Jes. 6:5). En om niet van anderen te spreken, de apostel Paulus, een van God geleerd en begenadigd man, belijdt dat hij was de voornaamste der zondaren (1 Tim. 1:15), en de allerminste van al de heiligen (Ef. 3:8).

Wanneer, toehoorders, de mens van zichzelf geloofd dat hij zonder waarde is, zonder waarde voor God en zonder waarde ook voor zijn naaste, wanneer hij ziet, erkent en belijdt dat hij in Adam, die zijn stam- en verbondshoofd is, verloren ligt, dan wordt hij verhoogd in God. En dit betekent dat hij getrokken wordt tot Christus, en in Hem vindt de verzoening met God, van Wie hij ontvangt de vergeving van zijn zonden, het recht op het leven en de Heilige Geest, Die hem vernieuwt, niet slechts verandert, maar vernieuwt naar het beeld Gods, waarop hem toegang tot God door Jezus Christus gegeven wordt.

Waar de Heilige Geest is, daar is de mens los. Van nature maakt zich de mens vast. De Heilige Geest verricht in hem een tegenovergestelde werking: Hij bevrijdt hem.

Waarvan wordt dan de mens bevrijd? Van de dingen waarnaar de mens van nature met alle kracht streeft, welke dingen ik u niet behoef op te noemen. Gij kent ze allen door ondervinding. Zolang de mens iets zoekt, is hij ongelukkig, maar, gelijk gezegd, de Heilige Geest maakt hem los, en dit is oorzaak dat hij niet meer zoekt. Hij verbindt hem, Hij verenigt hem met God, en als u hem vroeg, waar hij nu alles verloren heeft, wat zijn enige troost is, dan zou hij ten antwoord geven: “Dat ik met lichaam en ziel, in leven en sterven, niet mijn, maar mijns getrouwen Zaligmakers, Jezus Christus, eigen ben (Heidelb. Cat. vr. 1).

Waar de Heilige Geest is, daar is derhalve een kennis die gelukkig maakt. Geen mens is gelukkig; de godsdienstige mens is het ook niet. Slechts hij is gelukkig die de Heilige Geest in zich heeft.

Vraagt u: “Wat is dan het geluk van zulk een mens?”, dan is ons antwoord: dit, dat hij God kent. Hij verlustigt zich in God. De kennis van God is een wortel, een bron van oneindig geluk. Hij die God gevonden heeft, zegt in eenvoud en oprechtheid des harten: “U zoekt mijn hart; mijn oog blijft op U staren. Laat mij van ’t spoor, in Uw

geboôn vervat, niet dwalen, HEER'; laat mij niet hulp'loos varen" (Ps. 119:5 ber.).

De kennis die er is waar de Heilige Geest gevonden wordt, is om zo te zeggen het eeuwige leven. Zo heeft de Heere Jezus Christus gesproken in het Hogepriesterlijk gebed, Johannes 17, vers 3: "En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, den enigen waarachtigen God, en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt".

Toehoorders, meer en andere opmerkingen wil ik hierover niet maken. Wij komen nu tot elkander, want om de toepassing gaat het.

De dingen moeten waar zijn voor ons en in ons. Hierom is er een toepassing nodig. Gisteren en ook vanmorgen heb ik iets gezegd over de Heilige Geest. Wanneer u mij hierover hoort spreken, wat zijn dan uw gedachten? Het woord Heilige Geest, zegt u dat wat? Dit moet u zich eens afvragen. De Heilige Geest is de enige Persoon in het Goddelijke Wezen Die op aarde is. De Vader was nooit op aarde; de Zoon is hier geweest en is ten hemel gevaren; de Heilige Geest is op aarde. Was er geen Heilige Geest, er zou geen kennis, geen geluk, geen leven wezen.

Wat zegt u dit woord? Hebt gij – om kort te zijn – de Heilige Geest ontvangen? De godsdienstige mens heeft de gaven van de Heilige Geest, maar de Heilige Geest Zelf heeft hij niet. Op dit onderscheid moet u zeer nauwkeurig letten. De mens die de gaven des Heiligen Geestes bezit, heeft de schijn, maar het wezen ontbreekt hem – ik zei zo-even: let hierop! Maar ik veronderstel dat u zou willen vragen: "Bemerkt een mens het, wanneer hij de Heilige Geest ontvangen heeft?" Dergelijke vragen zijn kostelijke vragen, die men altijd moet doen, want men kan zich zo licht vergissen. Ik antwoord: de mens bemerkt het, hij wordt het gewaar, zodat hij, op het ogenblik dat hij de Heilige Geest deelachtig wordt, zegt: "Ik heb de Heilige Geest ontvangen".

Wanneer u dit niet verstaat, wanneer dus uw hart dit niet begrijpt, dan moet u toch deze dingen onthouden, want dit is de Waarheid. Ik heb het nu alleen maar over de letter van de Waarheid. De Waarheid moet in uw geheugen blijven, en wanneer u kinderen hebt, moet u hen in de Waarheid onderwijzen. Doet u dat niet, dan zullen uw kinderen eenmaal uw aanklagers zijn voor de troon van een heilig en rechtvaardig God. Het zou verschrikkelijk wezen wanneer gij uw kinderen

brood en alles wat zij nodig hebben, onthield; dan zoudt gij de naam van vader en moeder niet mogen dragen. Maar veel verschrikkelijker is het, wanneer gij uw kinderen de Waarheid onthoudt. Heeft de Heere Jezus Christus niet gezegd dat wij meer bekommerd moeten zijn om het ene nodige dan om voedsel en deksel (Matth. 6:33)? Daarom moet gij de Waarheid in u opnemen.

Wanneer gij de Heilige Geest ontvangen hebt, dan hebt gij gezegd: “Ik heb de Heilige Geest”. U moet niet rusten voordat u de kennis van deze Waarheid zijt deelachtig geworden. De Heilige Geest is een vuur in het hart, en een kracht en een licht, vertederend, maar ook verterend en verbrandend. Nog eens, de Heilige Geest is een vuur in het hart, een vuur van liefde en een vuur van kracht.

De mens steekt zelf een vuur aan dat uitgaat. De wereld blijft ten slotte in een stikdonkere nacht. Al het licht dat onder de mensen gevonden wordt, zal straks zijn uitgegaan. Jesaja 50, vers 11: “Ziet, gij allen die een vuur aansteekt, die u met spranken omgordt: wandelt in de vlam van uw vuur, en in de spranken die gij ontstoken hebt. Dat geschiedt u van Mijn hand; in smart zult gijlieden liggen.”

Toehoorders, gelooft u het, in een stikdonkere nacht? U, wie u ook zijt, en de gehele wereld zal ten slotte zijn in een stikdonkere nacht. U zoudt kunnen vragen: “Hoe weet u dat?” Behalve dat Gods Woord het zegt, is het de ondervinding van ieder die gelooft, want het licht des Heiligen Geestes wordt niet ontstoken in het hart, voordat het licht dat wij zelf ontsteken, is uitgegaan. “Want God, Die gezegd heeft dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene Die in onze harten geschenen heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus” (2 Kor. 4:6). Is nu dit hemels licht ontstoken, dan is het hart verlicht. Hierom schrijft de apostel Paulus aan de gemeente der Efeziërs: “Want gij waart eertijds duisternis, maar nu zijt gij licht in den Heere” (Ef. 5:8).

Toehoorders, de Heilige Geest wordt ontvangen, en dan blijft Hij in de mens. En wat doet Hij dan in de mens? Hij onderwijst hem. Ik heb wel eens tot u gezegd: als u de Heilige Geest bezit, of als u het geloof bezit – want dat is hetzelfde – dan zult u in deze tijd de weg weten. Nu weet de mensheid de weg niet. Ons volk weet de weg ook niet. Ons volk keert zich tot zichzelf, en wanneer het zich niet tot God keert, dan is er geen God voor dit volk. Wie de Heilige Geest bezit, weet de weg

in deze ontzaglijke verwarring. Het Evangelie is als de ster die de wijzen uit het oosten voorging (Matth. 2:2). Volg maar, en het woord zal in u vervuld worden:

U zullen, als op Mozes' beê,
Wanneer uw pad loopt door de zee,
Geen golven overstromen. (Ps. 68:11)

Wilt u het anders, u zult geen voorspoed hebben. Nog eens, wanneer ons volk voortgaat met zich tot zichzelf te keren, dan zal het geen voorspoed hebben. Eén van tweeën: ons volk keert tot God terug, of het gaat te gronde. Zo is het met ieder mens afzonderlijk ook. Staat er niet in de Heilige Schrift: “Bekeert u, bekeert u van uw boze wegen, want waarom zoudt gij sterven, o huis Israëls?” (Ezech. 33:11). Ach, laat u vermanen, en wees met de dingen bezig! Leert u ze verstaan, dan zegt u: “Bij deze dingen leeft men, en in dit alles is het leven van mijn geest” (Jes. 38:16). Gij zijt zo diep ongelukkig wanneer gij deze dingen niet verstaat, en gij hebt niets te zeggen. Gij zijt blootgesteld aan alle wind van leer (Ef. 4:14).

Wanneer u zich de Heilige Geest kunt laten geven, dan staat u door het waarachtig geloof (2 Kor. 1:24). Gij staat dan vrij, en gij zijt sterk. Gij zijt getroost en gij weet dat gij niets anders te doen hebt dan te volgen (Openb. 14:4). Naarmate een mens kan volgen, naar deze mate is hij gelukkig. Hij is niet gelukkig in zichtbare en tastbare dingen. Hij is gelukkig naarmate hij ingewonnen wordt om God te volgen – vandaar de roepstem: “Zijt dan navolgers Gods, als geliefde kinderen” (Ef. 5:1) – en om uit zijn hart het gebed te laten opkomen: “HEERE, maak mij Uw wegen bekend, leer mij Uw paden” (Ps. 25:4).

Ach, er is geen groter weldaad dan los te mogen zijn van zichzelf, en verbonden te mogen zijn aan God, en te zeggen met de dichter van de 62e Psalm:

In God is al mijn heil, mijn eer,
Mijn sterke rots, mijn tegenweer,
God is mijn toevlucht in het lijden. (vs. 5)

Toehoorders, zo-even heb ik over uw kinderen gesproken. Leer uw kinderen deze dingen. Wanneer gij deze dingen niet verstaat, dan staat gij weerloos, weerloos in deze ontzettende tijd. De mensheid voelt dat. Zij voelt dat haar goederen te gronde gaan, de goederen waarop zij zo trots is geweest. Ik heb u wel eens medegedeeld dat in 1860 een hoog-

leraar heeft gezegd: “Bouw scholen, want als de kinderen leren, worden zij ook beter”. Wij zijn er zo trots op geweest, maar in wat een oordeel bevinden wij ons thans, en nog is het einde niet. Daarom zeg ik u: leer uw kinderen wat anders, en bid voor hen.

Kort geleden heb ik gezegd: als er een kind verwacht wordt, moeten de ouders al nacht en dag in het gebed zijn voor dit kind. Ik heb hier vele ouders vóór mij. Is u nacht en dag in het gebed geweest voor het kind dat u verwachtte? Als het geboren is, moet u dit kind onderwijzen door het Woord, en onderwijl moet gij u door Gods Geest laten leiden. Dan gaat er iets van u uit, en wat er dan van u uitgaat, wordt nooit meer vergeten; uw kind raakt er nooit meer van los.

Toehoorders, bidt voor uzelf en voor uw kinderen. Wanneer u tot uw kinderen spreekt, laat het dan waarachtig zijn, geen godsdienst, maar geloof. U moet zelf met de dingen bezig zijn, en naarmate uzelf ermee bezig zijt, zult gij ze ook uw kinderen kunnen voorhouden. Het is niet te zeggen welke vruchten uw onderwijs nog eens zou kunnen afwerpen. Het moet er u niet om te doen zijn dat uw kinderen wat worden in de wereld. Uw kinderen moeten voelen: het is er vader en moeder om te doen dat ik voor eeuwig behouden word.

Amen.

Gebed:

Ach, Heere, wil wat wij overdacht en gepredikt hebben, genadiglijk zegenen. Het gaat hier om dingen die niet uitgesproken kunnen worden. Het gaat hier om de eeuwige dingen; het gaat hier om Uw eer en om onze behoudenis. Geloven wij deze dingen, dan zullen wij behouden zijn, en gelukkig, voor eeuwig gelukkig; wij zullen leven, eeuwig leven. Verwerpen wij ze, dan zal dit onze ondergang zijn, onze eeuwige ondergang.

Nu wij ervan hoorden stamelen op de meest gebrekkige wijze, doe ons bidden dat de dingen door ons begrepen, geloofd mogen worden, dat zij ons kostelijker dan robijnen mogen zijn, dat wij ze mogen zoeken als zilver en naspeuren als verborgen schatten, dat wij ter wille ervan alles verkopen mogen, en geen andere dingen zoeken dan wat Gij genoemd hebt: het ene nodige.

Vergeef het zondige in ons spreken en horen. Zie ons aan in de Zoon Uwer liefde.

Wil ons begeven noch verlaten. Wij werden zo-even nog herinnerd aan het gevaar waaraan wij zijn blootgesteld.* Wat anderen trof, zou ons ook kunnen treffen. Bescherm ons en onze kinderen. Doe ons voorbereid zijn op het sterven, want wij weten de dag van onze dood niet. Doe ons voorbereid zijn op de dingen die komen zullen.

Begeef Uw Kerk niet, en sterk haar, want “dit is de overwinning die de wereld overwint, namelijk ons geloof”.

Amen.

Gezongen: Psalm 43:4 en 5.

* Er was luchtalarm wegens het verschijnen van bommenwerpers boven Den Haag.

Pinksterpredikatie, 25 mei 1947

Gelezen: De Wet des Heeren; Handelingen 2:1-13.

Gezongen: Psalm 98:1 en 2.

Gebed:

Het was dus, algenoegzaam en aanbiddeijk Opperwezen, goed gekomen met de discipelen. Zij hadden veel doorstaan, en het zwakke geloof dat in hen gevonden werd, was zeer geschud geworden. Nochtans hadden zij, bewaard door Uw kracht, U aangekleefd. En nu, op deze gewichtige Pinksterdag, werd hun licht geschonken in al wat geschied was. Het werd voor hen opgeklaard. Zij werden versterkt in het vorige. Zij werden opnieuw begiftigd. En zij waren “verheugd in U, naar waarde nooit te danken”. Ja, Gij zijt God en niemand meer. Wij zijn mensen, gevallen mensen. Wij trachten dit te ontkennen en willen zijn als U. Wij zouden liefst willen dat ons geloof, dat onze woorden, dat onze kracht, in één woord dat wij zelf, sterk waren. Maar wij zijn niet sterk. Wij hebben onze kracht verloren. Wij zijn blind. Onze woorden hebben geen betekenis, althans niet in betrekking tot Uw Koninkrijk. Wat wij denken, zeggen of doen, het is alles bestemd om onder te gaan. En wie aan zichzelf heeft vastgehouden, wie geweigerd heeft zich tot U te laten brengen, moet mede te gronde gaan. Het is goed dat het zo is, want het is zo en het kan niet anders wezen. Het moet zo zijn en het zal voor de gehele wereld openbaar worden dat het zo is. Leer ons door Uw Woord en Geest wat de discipelen op de doorluchtige Pinksterdag ontvangen hebben. Heere, wij hebben het ook nodig. Wij hebben Uw Geest, de Heilige Geest, nodig. Zonder Hem zijn wij ongelukkig, schuldig, verwerpelijk, onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad.

Gedenk ons. Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren. Vernieuw ons naar Uw beeld. Verlos ons van al het onze. Leid ons en houd ons in de weg der Waarheid door Uw Woord en Geest. Gedenk ons in deze ogenblikken.

Wij zijn waardig dat U ons voorbijgaat. Doe het niet. Zeg tot ons niet: “Ga heen”. Geef ons uit genade Uw Woord, de Waarheid. Uw Woord is de Waarheid. Doe ons zeggen wat waarachtig is. Doe ons horen wat de Geest tot de Gemeente zegt.

Sterk Uw Kerk. Breid haar nog uit. Ontferm U over de volkeren, over ons volk. Ach, wat wij bij onszelf kunnen vinden, dat wordt ook aangetroffen bij ons volk in zijn geheel en bij de volkeren tezamen. Wij zoeken het buiten U en zonder U en tegen U. Maar als dit het laatste woord was, dan zou het allang gedaan zijn met de wereld. Maar er is ook nog iets anders: “Ik doe het niet om uwentwil; Ik doe het om Mijns heiligen Naams wil”. En zo zoudt Gij nog verder kunnen gaan met de mensheid, met ons volk te zegenen. Heere, zo het bestaat in Uw raad, doe het om Uw Verbond en ter wille van Uw uitverkorenen.

Gedenk onze zieken, en in het bijzonder hen die langdurig ziek zijn of ernstig ziek zijn. Ach, geef dat zij zich wenden tot U, zichzelf loslaten en U aangrijpen. Dát is hetgeen wij nodig hebben en wat ook zij nodig hebben.

Eén in ons midden gaat ons weer verlaten, een jong en onervaren mens. Straks, over een paar dagen, vertrekt hij. Hij verlaat zijn ouders, hij verlaat ons, hij verlaat zijn geboortegrond, en gaat een onzekere toekomst tegemoet. Heere, verlaat Gij hem niet. Bewaar hem op zee. Bewaar hem ginds. En doe hem zijn ouders, zijn volk en zijn vaderland nog terugzien. Dat zijn krachten niet mochten worden gewijd aan een ijdele zaak. Heere, erbarm U onzer naar de rijkdom Uwer genade.

Amen.

Gezongen: Psalm 97:1, 2 en 3.

Het is dan vandaag, mijn zeer geachte toehoorders, Pinksterfeest, dat is: het feest van de uitstorting des Heiligen Geestes. Wat of wie is de Heilige Geest? En waarom wordt er gesproken van de Heilige Geest? Is er op deze en dergelijke vragen een antwoord te geven? Heb ik het antwoord? Wordt het gevonden in uw hart? Zijn er mensen in de wereld die hierin licht hebben? De Heere Jezus zei eens tot Zijn discipelen – die wel licht hadden, maar wier geloof nog zo zwak was, en die treurden omdat Hij hun gezegd had dat Hij van hen zou weggaan –: *“Ik zal den Vader bidden, en Hij zal u een anderen Trooster geven, opdat Hij bij u blijve in eeuwigheid; namelijk den Geest der Waarheid, Welken de wereld niet kan ontvangen, want zij ziet Hem niet en kent Hem niet; maar gij kent Hem, want Hij blijft bij ulieden en zal in u zijn”* (Joh. 14:16-17). De Heere Jezus was hun Trooster geweest. Ja,

zij hadden in Hem waarlijk troost gevonden. “Heere”, zo hadden zij uit hun hart gezegd, “tot wien zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens” (Joh. 6:68). Maar de Heere Jezus zou niet bij hen blijven. Daarom zegt Hij: “*Ik zal den Vader bidden, en Hij zal u een anderen Trooster geven*” – een andere dan Mij – “*opdat Hij bij u blijve in eeuwigheid, namelijk den Geest der Waarheid*”. Dat is een uitdrukking: “de Geest der Waarheid”! De wereld heeft het over waarheid. En wat is in deze wereld waarheid? Men kan van deze wereld en van mij en van u kort zeggen: gruwel, leugen en bedrog!

“...den Geest der Waarheid, Welken de wereld niet kan ontvangen, want zij ziet Hem niet en kent Hem niet”. Waarom kan de wereld de Geest niet ontvangen? Omdat de wereld op haar verstand steunt. Zolang een mens dit doet, ontvangt hij de Heilige Geest niet. Wanneer het voor eeuwig met ons uit en gedaan is, dan komt het, niet eerder, nooit vroeger – dán komt het! Want het is met ons uit en gedaan voor eeuwig. Toen de Heere aan Adam en Eva Zijn heil had bekendgemaakt, leidde Hij hen het paradijs uit, en stelde aan de ingang van het paradijs een engel met een zwaard dat zich omkeerde. Hiermede werd hun gezegd: “Nu nooit meer naar dat paradijs; nooit meer terug tot het Verbond der werken. Ik heb nu in de plaats van het Verbond der werken een Genadeverbond gesteld.” Dus toehoorders, “op dezen zal Ik zien, op den arme en verslagene van geest en die voor Mijn Woord beeft” (Jes. 66:2).

“*Want zij ziet Hem niet*”. Als de Heere Jezus dit zegt, dan bedoelt Hij hiermee: zij wordt Hem niet gewaar. Door Hem gewaar te worden leert men de Heilige Geest kennen, zodat, wanneer de Heilige Geest in iemand gekomen is, deze op dat ogenblik de Heilige Geest gewaar wordende, zegt: “Ik heb de Heilige Geest ontvangen”.

“*Want zij ziet Hem niet en kent Hem niet*”. De wereld kan immers niets van de Heilige Geest zeggen! Het is nu Pinksterfeest. Wat doet de wereld met het Pinksterfeest? Daar kan zij niets mee beginnen. Zij begint wat met Kerstmis: zij kan een kerstboom verlichten en andere dingen doen. Op het Paasfeest is voor de wereld ook nog iets te vinden: zij spreekt van de overwinning van het licht op de duisternis. Maar Pinksteren, daar kan de wereld niets mee beginnen, en dat doet ze dan ook niet. En daarom is de wereld teruggevallen op haar puur wereldse genoegens, zoals dat op iedere Pinksterdag wordt gezien.

“Zij ziet Hem niet en kent Hem niet; maar gij kent Hem, want Hij blijft bij ulieden en zal in u zijn”. En wat betekent dit, dat de Geest in de Kerk, in de gelovige gevonden wordt? Dat Hij haar onderwijst. De wereld heeft alleen maar haar opvattingen, en een mens, die zich niet kan brengen tot de Heere Jezus, heeft gedachten over dít en over dát. Hij weet niet en gelooft niet dat eenmaal van al dat denken en doen niets zal blijken overgebleven te zijn; daar gaat hij de afgrond mee in. Maar de Kerk van Jezus Christus wordt onderwezen door de Heilige Geest. En als Zijn onderwijs bijvoorbeeld vijftig jaar geleden plaatsvond, dan heeft men na deze vijftig jaar nog meer eraan dan toen het kwam. Het blijft zichzelf gelijk. De Heilige Geest komt altijd terug op wat Hij deed. Hij onderwijst. Een gelovig mens is een mens die van de Heilige Geest onderwezen is, onderwezen wordt. De Heilige Geest vertroost hem ook. De Heilige Geest leidt hem. De Heilige Geest verzekert hem van zijn zaligheid.

Al deze zaken zoekt de mens van nature in zichzelf en zo tracht hij de arbeid aan de Heilige Geest te onttrekken. Hij stelt in de plaats van de Heilige Geest zichzelf, zoals de rooms-katholieke kerk de paus gesteld heeft in de plaats van de Heilige Geest, de onfeilbaarheid van de Heilige Geest overgebracht heeft op een mens die te Rome zetelt. Zo doet ieder. De zekerheid brengt de mens naar zichzelf. En zo steunt hij, zoals ik in het begin gezegd heb, op zichzelf. En met de Heilige Geest te verwerpen keert hij zich af van een drie-enig God, en hij zegt: “Wijk van mij, want aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust” (Job 21:14).

Dus, toehoorders, de Gemeente van Christus kent de Heilige Geest. U weet ook waarom er, als u gelooft, van de Heilige Geest wordt gesproken. Veronderstel, u houdt zich voor een gelovige, u gelooft in Jezus Christus. Dan is u óók in staat om over de Heilige Geest te spreken. Kunt u dit? Zoudt u iets kunnen vertellen van de Heilige Geest? De orthodoxe mens, de gereformeerde, heeft het óók over de Heilige Geest. Hij is godsdienstig, hij bidt, hij leest de Schrift, en soms gaat zijn hart uit naar de hemel. Hij schrijft dat alles op rekening van de Heilige Geest. Hij predikt, hij evangeliseert, hij wordt een zending. Deze begeerte en het werk dat men doet, men schrijft het op rekening van de Heilige Geest. Maar vroeg men: “Wie is de Heilige Geest?”, dan zou men geen antwoord krijgen.

Wat zegt dan de Gemeente van Christus van de Heilige Geest? Zij zegt van Hem dat Hij met de Vader en de Zoon waarachtig en eeuwig God is (antw. 53 Heidelb. Cat.). Zij gelooft van de Heilige Geest niet dat Hij een kracht is, maar dat Hij *God* is, zoals de Vader God is en zoals de Zoon dit is. Ik noemde de naam van het Opperwezen. Dit Wezen bestaat. Wij vinden wel in de 14e en 53e Psalm: “De dwaas zegt in zijn hart: Er is geen God”, maar dat wil hier alleen maar zeggen dat hij doet alsof er geen God was. Hier wordt niet gesproken over het zogenaamde theoretische atheïsme, maar over het praktische atheïsme. Maar er zijn toch mensen die beweren dat er geen God is. “Nu”, zult gij zeggen, “dat is waar, en ik heb ze ook meer dan eens in mijn leven ontmoet”. Hoe staan wij tegenover dit beweren? Wij kunnen er zó tegenover staan: “Ik geloof het wél”. Dit acht ik niet voldoende. Hoe staat u tegenover het beweren: “Er is geen God”? Ik zeg tot zo iemand – want ik kan nu niet te weten komen wat u zegt over deze zaak –: “U gelooft niet wat u zegt. Wat u zegt, kúnt u niet geloven. U zoudt een ander mens moeten wezen, geen schepsel – verondersteld dat zo iets mogelijk was – maar nu u een schepsel zijt, gelooft u niet wat u zegt. Het is onzin wat u zegt.” Dat zou ik tegen zo iemand zeggen, en ik heb dat ook wel eens gezegd.

Ik sta hier een ogenblik bij stil, omdat u dezelfde ontmoetingen hebt. Op kantoor, in de fabriek, in het leger en op alle plaatsen kunt u deze ontmoetingen hebben. Wat zo’n mens, die het theoretische atheïsme heeft omhelsd, zegt, is oppervlakkig, plat en oppervlakkig. Zo heeft onder dit soort mensen iemand eens gezegd – en er zijn er wel meer geweest die dit zeiden –: “Er staat in de Bijbel dat God de mens schiep; maar het is juist andersom: de mens heeft God geschapen”. Mooi, nietwaar! En er zijn duizenden en miljoenen mensen die hier inlopen en dit aanvaarden. Hoe komt dat dan weer? Omdat iets hiervan in ons hart is. Want inderdaad, wij scheppen God niet – in dit opzicht heeft deze schrijver volkomen ongelijk – maar wij scheppen een afgod. Weet u dat? Van het antwoord op deze vraag hangt uw antwoord af op de vraag die ik zo-even stelde: hoe staat u tegenover het beweren dat er geen God is? Dat (het scheppen van een afgod) heb ik gedaan. Dat doe ik tot aan mijn laatste ogenblik toe. Dat doet u; dat doet de gehele wereld. En dat hij dat doet, dat ziet een mens. Wanneer? Wanneer zich de ware God in hem openbaart, tot hem gekomen is.

Ligt het zo in uw ziel? Zo moet het in uw ziel liggen, want u moet daarvan afkomen, en u kunt niet afkomen van hetgeen u in uw val en bondsbreuk in Adam omhelsd hebt, of God moet tot u gekomen zijn, Hij Die u verlaten hebt. “In Uw licht zien wij het licht” (Ps. 36:10). Wanneer u deze dingen verstaat, dan wordt u niet meer verschrikt. Ach, het heeft mij in mijn leven zo dikwijls verschrikt, dat er zoveel mensen waren die zeiden dat er geen God is – gepijnigd heeft het mij. Want dan dacht ik: “Als dat zo is, wat betekent het leven dan?” “Dan heeft het leven niet de minste betekenis”, zo dacht ik. U ook? En als het waar was, dan zou ook geen mens langer in de wereld kunnen blijven leven. Maar het is niet zo. Het is anders.

Dus het komen van God tot ons, dat is het begin, het goede begin. Vóór die tijd wordt de mens wel bearbeid, en hij wordt geslagen door de Wet en door allerlei andere zaken; want God wil hem onderwerpen, zoals ik reeds aangehaald heb uit de profetieën van Jesaja: “Op dezen zal Ik zien, op den arme en de verslagene van geest en die voor Mijn Woord beeft”. Nog eens, als u uzelf in de hel werpt met al het uwe, en u klemt zich dan vast aan het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt, en zegt: “Ik laat U niet los, tenzij dat Gij mij zegent”, lieve mensen, dát is je behoudenis! En buiten dit gaat u te gronde naar ziel en lichaam beide. U komt eeuwig om.

Maar nu, God bestaat. Hoe bestaat Hij? Want dat is een tweede vraag, nietwaar, wanneer u eenmaal zover gekomen zijt dat voor u vaststaat dat het Opperwezen er is. Het stond in uw binnenste altijd wel vast, maar u moest leren het voor uzelf vast te stellen. De godsdienstige mens komt hier meestal niet aan toe. Hij gelooft dat wel. Waarom zal hij zich druk maken? Hij heeft altijd gelooft. Hij heeft nooit ontkend, hij gelooft het. Dat kost hem niet zoveel moeite. Maar de ernstige zoeker kost het heel veel moeite. Nog eens, het ligt in zijn ziel, maar het moet hem geschonken worden het vast te stellen.

En als het nu zover gekomen is, dat dát vastgesteld is, dan komt er, als het goed werkt, direct een andere vraag. Als het goed werkt – hoort u? En dat is deze vraag: “Wat is God?” Ja, die vraag is toch van even grote betekenis als de andere. Wat is God? En nu, nog eens, de godsdienstige mens is eropuit deze vraag te beantwoorden. De een is vrijzinnig en de ander orthodox. De een denkt er zó over, en de ander heeft weer heel andere gedachten. Zo doe ik, zo doet u en ieder mens.

En wat is het einde hiervan? Het einde hiervan is: óf een compromis, óf een poging om het theoretische atheïsme te omhelzen. Maar meestal komt het tot een compromis, dat wil zeggen: de mens gaat, zo goed of zo kwaad als het kan, vaststellen hoe het is. Of hij zegt: “Ik weet het niet. Ik hoop maar. Ik hoop maar dit en dat, maar ik weet het niet.” Zo eindigt het met de meeste mensen.

Maar nu zijn er enkele mensen bij wie het niet zo eindigt. Dat zijn de uitverkorenen, de mensen voor wie de zaligheid bestemd is. Die hebben, nadat door hen was vastgesteld dat er een Opperwezen is, de vraag gesteld: “Wat is God?” Wanneer is het in uw leven geweest dat deze vragen door u werden gesteld? En ten tweede vraag ik u: hebt u een antwoord gevonden? De Gemeente van de Heere Jezus, de gelovige, zegt nu in antwoord op de vraag “Wat is God?": “Een drie-enige”. Dat zegt de Gemeente. “Dat de Heilige Geest tezamen met de Vader en de Zoon waarachtig en eeuwig God is”. Dit zegt de Schrift: “Drie zijn er Die getuigen in den hemel: de Vader, het Woord en de Heilige Geest” (1 Joh. 5:7). “...hen dopende in den Naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes” (Matth. 28:19). Ik heb op de catechisatie weleens gezegd: “Dominee, ik begrijp dat niet: drie – één; één – drie”. De dominee kon het mij ook niet zeggen.

Begrijpen – ik zei: “Ik begrijp dat niet”. Ik heb na die tijd nooit, nooit iets begrepen. U hebt ook nooit iets begrepen. Laat maar een ogenblik uw gedachten gaan over de natuur, over de bloemen, over de sterren, over uw eigen leven, over uw herkomst, over uw toekomst, en u zult onmiddellijk zeggen: “Nee, ik heb ook nooit iets begrepen”. En als u gelooft, voegt u hieraan toe: “Maar ik weet het door het geloof”. U is er nooit beter aan toe dan wanneer u de ogen kunt sluiten, de handen kunt vouwen en de knieën kunt buigen – figuurlijk gesproken; letterlijk is het ook zo – wanneer alles bij u stilligt, uw verstand niet werkt, uw wil evenmin, en u dan zegt: “Door het geloof versta ik dat God een drie-enig Wezen is”. Is dat bij u zo? Hieraan kunt u weten of u een gelovige zijt. U zult het niet wagen zo te spreken, als u geen gelovige zijt, want u kent en voelt de verwarring die er in uw ziel is. Gij kunt dan nog wel staande houden, dat u een gelovige zijt – dat spreekt vanzelf; dat hebben de dwaze maagden ook gedaan – maar u voelt de verwarring die in uw ziel is. U kunt daar tegenin gaan en overheen gaan, en zeggen: “En tóch ben ik een gelovige”, maar de ver-

warring blijft in uw ziel, en zij houdt u vast, en zij zegt u dat u het niet weet. Maar dát is het getuigenis van de Gemeente van Christus: “Door het geloof versta ik dat God een drie-enig God is: Vader, Zoon en Heilige Geest”.

Ja, dat zijn de namen. De eerste Persoon heet Vader, omdat Hij van eeuwigheid tot eeuwigheid de Zoon genereert. De tweede Persoon heet om dezelfde reden Zoon. En de derde Persoon in het Goddelijke Wezen heet Heilige Geest, omdat Hij, als de adem bij de mens, uitgaat van de Vader en van of door de Zoon. De Heilige Geest wordt in de Schrift genoemd een wind – in het Hebreeuws, in het Grieks en in het Latijn – een wind, een adem. Dit is het bestaan van de Heilige Geest in het Goddelijk Wezen. De Vader is van Zichzelf en in de Zoon, en de Zoon is van de Vader en in de Vader, en de Heilige Geest is van de Vader en van de Zoon. Zo is God voor de gelovige. Zo ziet hij Hem, want geloven is een zien. De ene gelovige heeft hierin meer licht dan de andere – dit staat paalvast – maar er is geen gelovige of hij ziet God als een drie-enig Wezen: Vader, Zoon en Heilige Geest.

En wat weet zo'n gelovige hiervan dan te zeggen? Hij weet er een en ander van te zeggen; het is niet veel, maar wat hij ervan zegt, dat is waar. Wat zegt de gelovige dan ten aanzien van het drie-enig Goddelijk Wezen? Hij zegt: “De Heilige Geest is met mijn geest verenigd; de Heilige Geest werkt in mijn geest”. En wat werkt de Heilige Geest dan in de geest van de gelovige? Hij verlicht het verstand. Als het u ooit gebeurd is, dan weet u wat ik hiermee zeg. Hij verlicht het verstand. “Geef mij verstand, met Godd'lijk licht bestraald” (Ps. 119:17 ber.). Kijk, als nu de Heilige Geest dit werk doet, het verstand verlicht, dan gaat al wat was te gronde – het was dwaasheid. Dan is men de natuurlijke mens van wie de apostel Paulus spreekt in 1 Korinthe 2:14: “Maar de natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn; want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden”.

Er zijn een massa geestelijke mensen in de wereld, maar ze werden nooit de natuurlijke mens, voelt u wel? Dáár zit het in; dát is het bewijs dat het fout is. Zij dringen zichzelf wat op. Zij werden nooit de natuurlijke mens. En dientengevolge was er nooit een begin bij hen. God is het begin. Hij is nooit het begin geworden bij hen. En daar zitten nu deze mensen opgescheept met hun zogenaamde kennis. Zij

moeten deze vasthouden. Er is niets vast te houden – de waarachtige kennis houdt óns vast. De gelovige zegt: “Ik ondervind de werking des Geestes in mijn wil”. “Ik wilde eerst niet”, zegt de gelovige, “maar u moet niet denken dat ik wist dat ik niet wilde. Ik dacht dat ik het zeer hartelijk begeerde, en mijn mening was: als God het nu óók maar wilde, dan zou het zó gebeurd zijn.” Ik heb mensen wel horen zeggen, vrome mensen: “Heere, zal ik u nu maar omhelzen?” En dan gebeurde het natuurlijk niet. En dan gingen zij ervan maken, van dat gevoel dat zij hadden – weet u wel, begrijpt u dat? – dat het nog een keer gebeuren zou. En zo zijn er mensen, misschien onder u ook nog wel, die zeggen: “Ik mis het, maar het zal komen”. Dat maakt de duivel de mensen wijs. Er is niet één belofte die aan mij of aan u gedaan is buiten Christus! Mensen, vergeet dat niet!

Eerst de Heere Jezus, en dán Zijn goederen. En deze goederen worden ons medegeedeeld door middel van de belofte. Ach, alweer, als de Heere Zich niet openbaart, dan moet Hij allerlei lijden, ook dit dat Hij ons niet wil bekeren. Wij zouden immers zó bekeerd zijn, als... nu ja, ik heb het u al gezegd, maar Hij wil niet, Hij wil nóg niet tenminste. En zo is er een twist tussen God en de mens. En deze twist moet nu uitgemaakt worden, en dat gebeurt alleen als God zich bekendmaakt. U kunt wel begrijpen wat een schaamte er is als de mens voor God staat, welk een schaamte, verlegenheid, diep berouw. Want hij ziet dat hij met heel zijn bestaan, en het meest nog met zijn godsdienstig, vroom bestaan, ingegaan is tegen God. “Wijk van ons, want aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust” (Job 21:14). “Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij? Het is u hard, de verzenen tegen de prikkels te slaan” (Hand. 9:4-5). Is u deze Saul? Daarom spreekt de Kerk van Jezus Christus ook van de genade, van de vrije genade.

Van het werk des Heiligen Geestes zou veel meer kunnen worden gezegd, maar ik geloof dat het naar het einde van de tijd loopt. Zo kent men ook de Heere Jezus. Men kent Hem, men ziet Zijn Persoon en werk, Zijn opdracht, Zijn vernedering, Zijn verhoging, Zijn noodzakelijkheid en dierbaarheid, Zijn gepastheid en genoegzaamheid. En men kent de Vader, verzoend in en door Jezus Christus. Er zou in eeuwigheid van een komen tot de Vader door de Zoon geen sprake wezen, dus er zou in eeuwigheid geen sprake zijn van een gebed, als men de Vader niet zag als een verzoend God in Christus Jezus. Wij zouden er nog

veel meer van kunnen bekendmaken dan wij nu hebben gezegd, maar wij moeten langzamerhand eindigen.

Zo kent dus de gelovige de Heilige Geest als een Persoon, als een Goddelijk Persoon, en als een Persoon onderscheiden van de twee andere Personen, de Vader en de Zoon. En nu zó God te kennen, dát is Hem te kennen. En met dit kennen gaat het vertrouwen gepaard, het vertrouwen op de Vader, op de Zoon en op de Heilige Geest. Zodat het geloof tot voorwerp heeft: de éne God, Die is: Vader en Zoon en Heilige Geest. En nu moet u nooit rusten voordat dit bij u zo is. En hiertoe moet u de middelen gebruiken. En het worde u geschonken om er met uw gedachten en opvattingen en voorstellingen uit te blijven. Als u er helemaal uitgevallen zijt, dan komt het. Als u geworden zijt wat u is: een dwaze, een goddeloze, een zondaar, dan komt het, dan is het gekomen. U wilt er zich indringen, en God wil er u uit hebben, dat is het verschil tussen uw werk en Gods werk. En als het Opperwezen het nu mag winnen, dan hebt u het gewonnen. Hebt u de overhand, dan verliest u het en u gaat te gronde. Wordt het geschonken, dan gaan wij morgen verder.

Amen.

Gebed:

Ach Heere, Gij zijt, want Gij hebt U geopenbaard door Uw Woord. En door U, Heere Jezus, is de Geest verworven, en deze Geest kan Zich dus bedienen van het Woord. Gij, Geest des Vaders en des Zoons, hebt het ook al dikwijls gedaan. De eeuwen door hebt U dit werk verricht, en Gij gaat er nog mee voort. Laat deze arbeid ook onder ons wezen. En doe ons U kennen en op U vertrouwen. Wij zouden U wel kennen, wanneer wij maar voor U uit de weg konden en wilden gaan, wanneer wij maar van onszelf konden zeggen wat Abraham eens van zichzelf getuigde: “Ik heb mij onderwonden te spreken tot den Heere, hoewel ik stof en as ben”.

Stof en as, dat wordt van U gezocht; hetgeen niets is, opdat hetgeen iets is, door U beschaamd zou worden. Gij verheerlijkt Uzelf in Uw eigen werk. Onze werken deugen niet, en wijzelf deugen ook niet. Wel hebt Gij ons goed en naar Uw evenbeeld geschapen, maar wij zijn gevallen. Dat wij niet deugen, wel Heere, ieders verborgen en openbaar leven getuigt het. Wij zijn zondaren, wij zijn gruwelijke schepse-

len door de zonde. Wat Gij hebt laten schrijven, wat gevonden wordt in Romeinen 3, dat is waar. En hadt Gij uit ons, goddelozen, Uw volk niet vergaderd, er zou geen wereld meer wezen, en geen mens zou er meer zijn, want dan zoudt Gij al de wrevel, de ongerechtigheid en goddeloosheid en zonde die bij ons worden aangetroffen, niet verdragen.

Om Uws Naams wil en uit kracht van Uw Verbond, wil Uw Kerk onderhouden, uitbreiden, zegenen, sterken, troosten, verlichten, leiden, en bekwaam en gewillig maken om zichzelf toch meer en meer te leren zien en los te laten, en U beter te leren kennen en vaster aan te grijpen. Laat ons dan Uw genade en troost ondervinden, gelijk ons toegebeden wordt: “De genade van den Heere Jezus Christus en de liefde Gods en de gemeenschap des Heiligen Geestes zij met u”.

Amen.

Gezongen: Psalm 68:16 en 17.

Pinksterpredikatie, 26 mei 1947

Tijdens deze dienst werd een huwelijk bevestigd.

Gezongen: Psalm 98:3 en 4.

Gelezen: Handelingen 2:1-13.

Gebed:

Doe ons, Heere des hemels en der aarde, tot U naderen met diep ontzag en in de vreze van Uw naam. Gij hebt ons wederom bewaard, ons geschonken het leven, de gezondheid en de krachten. Anderen liggen ziek, onder wie er zijn die reeds lange tijd aan hun ziekbed gebonden zijn. Doe ons Uw goedheid opmerken, erkennen en waarderen en leer ons U danken. Gij zijt God, uit Wie en door Wie en tot Wie alle dingen zijn, van Wie wij van ogenblik tot ogenblik afhankelijk ons dienen te gevoelen, en naar Wie wij moeten vragen met ons ganse hart.

Zie ons aan en gedenk ons in de Zoon Uwer liefde, en wil uit Uw volheid ons schenken wat wij nodig hebben om iets te kunnen verstaan van de Waarheid die vrij maakt, die gelukkig doet zijn. Wij zijn van onszelf onbekwaam om ons te brengen tot het rechte inzicht van de dingen. Wij dwalen, en tenzij Gij ons terechtbrengt, zullen wij eeuwig dwalen.

Wil ons dan aanzien en gedenken in de Heere Jezus en uit Uw volheid ons schenken wat wij behoeven, zo in het spreken als in het horen. Geef ons in de opening onzer lippen Uw Getuigenis. Dit zou veel, ja dit zou alles zijn. Want Uw Woord en niet de gedachten van een mens hebben wij nodig. Leid ons dan in de Waarheid; Uw Woord is de Waarheid. Bereid Uw Getuigenis in onze harten een plaats. Maak ons bekwaam om onze harten te openen voor de invloed Uws Geestes en voor het onderwijs van Uw Getuigenis.

Zegen en sterk Uw Kerk over de ganse aarde. Menigeen zit alleen. Ontferm U, waar men zich ook bevindt. En versterk het geloof – eenmaal aan de heiligen overgeleverd – in de harten Uwer kinderen.

Gedenk ons volk, en erbarm U over het mensdom in zijn geheel. Wij kunnen niet anders doen dan het bederven, maar Gij hebt een arm met macht, Uw hand heeft groot vermogen. Bewaar de volkeren van West-Europa voor de totale ineenstorting. Zou deze door U niet wor-

den tegengehouden, doe ons dan aanbidden, want Gij zijt recht in al Uw weg en werk.

Gedenk onze zieken, en inzonderheid hen die met zware en gevaarlijke ziekten te kampen hebben. Ontferm U, en leer het hart opheffen tot U. Zo deed Uw Kerk. Zij nam steeds de toevlucht tot U, bij Wie uitkomsten zijn boven elke verwachting. Leer dit menigeen. Leer het ook onze jonge mannen die zich ver van ons verwijderd bevinden. Doe hen vragen naar U, Die zo veel wonderen hebt verricht. Leer hen vragen naar U, bij Wie het alles te vinden is.

Amen.

Gezongen: Psalm 68:6.

In antwoord op de vraag: “Wat gelooft gij van den Heiligen Geest?” zegt de Kerk van Jezus Christus: “Dat Hij tezamen met den Vader en den Zoon waarachtig en eeuwig God is, en dat Hij ook mij gegeven is” (vr. 53 Heidelb. Cat.).

“Dat Hij ook mij gegeven is”. De Vader kwam nimmer op aarde. De Zoon is hier geweest, en heeft de taak die Hem op de schouders gelegd was, vervuld. Hij heeft gerechtigheid en eeuwige zaligheid verworven. Maar de Heere Jezus is hier niet gebleven. Hij is, zoals allen bekend is en gevonden wordt in het Woord, wederom ten hemel geveren. Wanneer nu de Heilige Geest niet op aarde was, toehoorders, wat zouden wij dan hebben? Maar dit is het geluk van de Kerk, dat tien dagen na de hemelvaart van de gezegende Heere Jezus Christus, de Heilige Geest op de voorbede des Zoons door de Vader is gezonden.

“Dat Hij ook mij gegeven is”. Dit is een woord van de Kerk, dat wil zeggen, van ieder die deze Kerk door een waarachtig geloof is ingelijfd. De gelovige zegt dus: “Mij is de Heilige Geest gegeven”. Hiervoor moet de gelovige redenen hebben, en hij heeft er ook redenen voor. Want, zoals de Heere Jezus eens sprak, hij kent de Heilige Geest. De predikatie van gisteren zijn we geëindigd met de opmerking dat ieder die gelooft een waarachtige, bevindelijke kennis heeft van God Drie-enig. Hij kent dan de Heilige Geest.

Wat heeft de Heilige Geest dan gedaan? Hij heeft zijn verstand verlicht. “Eertijds waart gij duisternis, maar nu zijt gij licht in den Heere”, zo schreef de apostel Paulus aan de Gemeente te Efeze (Ef. 5:8). Groot

verschil: duisternis te zijn of licht in de Heere te wezen! Vanwaar dit verschil? Van de Heilige Geest. De Heilige Geest gaf verlichte ogen des verstands. In hetzelfde ogenblik ging er een wereld onder en kwam er een andere wereld te voorschijn. De Kerk beschrijft dit in deze woorden: “Zo dan, indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel; het oude is voorbijgegaan, zie, het is alles nieuw geworden” (2 Kor. 5:17). En zo heeft de Heilige Geest ook gewerkt op de wil en op de genegenheden en op de consciëntie en op het geheugen van de Kerk. Op de wil: plotseling werd de mens, die van nature onwillig is, gewillig om uit de hand des Vaders Jezus Christus aan te grijpen. Alweer, waar kwam dit vandaan? Van de Heilige Geest. En zo zouden we kunnen doorgaan. Hierom heeft de Heere Jezus gezegd: “De Geest is het Die levend maakt; het vlees is niet nut. De woorden die Ik tot u spreek, zijn geest en zijn leven” (Joh. 6:63). Gelijk nu de gelovige kennis heeft van de Heilige Geest, zo verstaat hij ook wat God is, de Vader en de Zoon.

De meeste godsdienstige mensen hebben gelezen van de dingen, maar in het hart van de Kerk, van de gelovigen, staan zij geschreven, en dit is het geloof, het waarachtige geloof. Dat de Heilige Geest aan de Kerk is geschonken, blijkt uit het Woord. Gij zoudt dit alles wel kunnen bewijzen, want staat er niet in Romeinen 8:11: “Indien de Geest Desgenen Die Jezus uit de doden opgewekt heeft, in u woont, zo zal Hij Die Christus uit de doden opgewekt heeft, ook uw sterfelijke lichamen levend maken door Zijn Geest, Die in u woont”? De Heere Jezus had ook al de belofte gedaan van de inwoning des Geestes: “Ik zal den Vader bidden, en Hij zal u een anderen Trooster geven, opdat Hij bij u blijve in der eeuwigheid; namelijk den Geest der Waarheid, Welken de wereld niet kan ontvangen, want zij ziet Hem niet en kent Hem niet; maar gij kent Hem, want Hij blijft bij ulieden en zal in u zijn” (Joh. 14:16-17).

“Hij zal in u zijn”. Er is onderscheid te maken tussen de Heilige Geest en Zijn gaven. Dit vindt u in Romeinen 5, vers 5. Luister eens! Daar zegt de apostel Paulus: “En de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door den Heiligen Geest, Die ons is gegeven”. En hoe duidelijk zijn de woorden van 1 Korinthe 2:12: “Wij hebben niet ontvangen den geest der wereld, maar den Geest Die uit God is, opdat wij zouden weten de dingen die ons van

God geschonken zijn”. Zie, toehoorders, gij hebt allen een Bijbel. Wist u wel dat deze dingen daarin gevonden worden? En hebt u ze ooit overdacht? En hebt u er zich wel bij neergelegd en u afgevraagd of deze dingen door u worden verstaan? De grote meerderheid van de godsdienstige mensen laat dit na – zij weten het wel. Maar toehoorders, ofschoon de dingen in zichzelf eenvoudig zijn, er behoort heel wat toe om de verzekering te hebben dat zij in ons worden gevonden.

Ik sprak over de inwoning des Geestes in het hart van de Kerk. Het is duidelijk dat deze inwoning een werkelijkheid is. Immers, de Geest was beloofd. Lees Joël 2 er maar eens op na, en wat de apostel Petrus in zijn Pinksterrede aanhaalt: “Ik zal uitstorten van Mijn Geest op alle vlees”, en wat er verder volgt. De Heere Jezus had óók de belofte des Geestes gedaan. En nu kan het immers niet anders dan dat, wanneer de belofte gedaan is, op zijn tijd ook de vervulling komt? De beloften Gods zijn niet minder zeker dan God Zelf. Bovendien zijn ze bezworen in Christus Jezus.

De Heere Jezus heeft de Heilige Geest verworven. Het heeft Hem Zijn leven, Zijn bloed gekost. Weet u dat wel? Wanneer de Heere Jezus niet aan het kruis was gestorven, dan zou er geen Geest zijn; en als er geen Geest was, dan zou er geen leven wezen, geen lichamelijk leven en geen geestelijk leven. De Heere Jezus heeft de Geest verworven. Het is om deze reden, dat de Heilige Geest aan de Kerk geschonken wordt.

U zult denken: “Maar hoe weet ik nu dat mij de Geest gegeven is?” Ja, denkt u dat? Voordat ik deze vraag beantwoord, zal ik eens zeggen wat ik van de meeste godsdienstige mensen meen. Wanneer zij ernstig zijn, dan gaan zij op in de vraag: “Heb ik genade?” Als zij dit maar konden vastgesteld zien! Maar het gaat niet om de vraag of u genade bezit. Het gaat om de vraag of u God hebt. En omdat u geen gemeenschap kunt hebben met de Vader en de Zoon, of met de Vader in de Zoon, dan door de werking en inwoning des Heilige Geestes, moet u bezig zijn met de vraag of u de Heilige Geest ontvangen hebt. Men kan de Heilige Geest niet zien, maar men kan Hem voelen, gewaarworden. En dat zijn zékere werkingen, waardoor het aan het licht treedt dat men de Heilige Geest ontvangen heeft. Enige van deze werkingen noem ik u. Luister maar goed, want het gaat om uw leven. Mist u bij uw sterven de Heilige Geest, dan gaat u te gronde naar ziel en lichaam beide. Weet dit toch!

Een van de werkingen des Heilige Geestes in het hart van de uitverkorene is de overtuiging van schuld en zonde. De Heilige Geest plaatst in de consciëntie van de mens de Wet. Want door de Wet is de kennis der zonde. Is dit geschied, dan ziet de mens zich liggen onder de eis en onder de vloek van de Wet. Hij ziet hoe de Wet van hem eist een onzondig mens, en hoe hij, omdat hij dit niet is, door de Wet vervloekt wordt. De vervloeking betekent de afscheiding van God. Hierdoor ontstaat angst, kommer, benauwdheid, knaging, rusteloosheid. Dit is het werk des Heiligen Geestes.

Een tweede werking van de Heilige Geest is: de schepping van het geloof. Ik zeg: "schepping". Hemel en aarde zijn geschapen uit niet. Zo wordt ook het geloof geschapen uit niet. Het is er niet; de mens wordt er niet mee geboren. Maar de Heilige Geest scheidt het in het hart. En als dit geloof van de rechte soort gewerkt is door de Heilige Geest, dan leidt dit de mens tot Christus en tot vereniging met Christus. Dat doet het zaligmakend geloof. Wanneer het geloof dit niet doet, dan is het niet echt. Dan kan het wel wezen een geloof van de Wet, maar niet een geloof van het Evangelie. Waarachtig geloof leidt een mens uit zichzelf. Zoals een slang kruipt uit haar vel, zo leidt het waarachtige geloof, of de Heilige Geest, de uitverkorene uit zichzelf en brengt hem tot Christus. Wie het geloof bezit, is nooit van zichzelf tot Christus gekomen, maar hij is er gebracht door de Heilige Geest. En als de mens tot Christus gebracht is door de Heilige Geest, dan wordt hij door Christus tot God gebracht, zodat hij in Jezus Christus gemeenschap heeft met de Vader. Kennis van en gemeenschap met God Drie-enig, dát is het geloof!

Een andere werking van de Heilige Geest is de aanbidding. Weet u wat de aanbidding is? Weet u wat het is God te aanbidden? De aanbidding vloeit voort uit de kennis van God. Zij bestaat uit twee zaken. Als een mens God aanbidt, dan bekent hij dat hij minder is dan een stofje aan de weegschaal, dan een druppel aan de emmer; dan belijdt hij dat hij geen geloof had en geen van de christelijke deugden, maar dat het hem alles geschonken werd uit de volheid van Jezus Christus. Dat is het eerste stuk van de aanbidding Gods. Weet u van de aanbidding nog meer te zeggen? Een mens aanbidt God wanneer hij Hem erkent als Degene Die alleen macht heeft over zijn consciëntie. Dit is het tweede stuk van de aanbidding. De natuurlijke mens laat zich beheersen door

de omstandigheden, door zijn naaste. De vrouw wijkt voor de man en de man voor de vrouw, de kinderen voor de ouders en de ouders voor de kinderen, de ondergeschikte voor de bovengeplaatste, de onderdaan voor de regering, enzovoort. Zo erkent de mens van nature God niet als Degene Die alléén, wat betreft de consciëntie, wat te zeggen heeft. Als nu een mens God aanbidt, dan erkent hij God; hij erkent Zijn Koningschap. Sommige geschiedenissen uit de Bijbel maken u dit duidelijk. Gij kent allen de geschiedenis die u vindt in Daniël 3. Er was een gebod uitgegaan dat men aanbidding zou bewijzen aan een gouden beeld, dat in het dal van Dura opgericht was. Iedereen gehoorzaamde het gebod des konings, want op ongehoorzaamheid was de dood gesteld. Er waren drie jonge mannen, Sadrach, Mesach en Abed-Nego, die God aanbaden. En wat zeiden zij? Zij spraken deze woorden: “U zij bekend, o koning, dat wij uw goden niet zullen eren, noch het gouden beeld dat gij hebt opgericht zullen aanbidden” (Dan. 3:18). Dat is het tweede stuk van de aanbidding. Wist u het wel? Kent u deze dingen?

Een andere werking des Heiligen Geestes is het bidden. Er zijn er twee die voor ons bidden: de Heere Jezus en de Heilige Geest. Maar zij bidden voor ons niet op dezelfde wijze. Christus' gebed is de vertoning aan Zijn Vader van wat Hij op aarde deed. Op deze vertoning ontvangt Hij van de Vader al wat de Zijnen nodig hebben. Daarom, als de Kerk bidt, zo spreekt zij deze woorden: “Om Jezus' wil”. De Geest bidt in ons. Zo schrijft de apostel Paulus: “Zo komt de Geest onze zwakheden mede te hulp. Want wij weten niet wat wij bidden zullen gelijk het behoort, maar de Geest Zelf bidt voor ons met onuitsprekelijke zuchtigen” (Rom. 8:26). Kent u deze zuchtigen? Deze zuchtigen worden geschonken wanneer de mens in nood is. Mozes stond met het volk dat hij uitgeleid had aan de Rode Zee. Het gerucht wordt gehoord: Farao is op komst! En verder kan hij niet, want de zee was vóór hem. En nu stond hij daar. Hij bidt niet, maar er waren in zijn hart onuitsprekelijke zuchtigen. En hierop slaat de Heere het oog, en zegt: “Wat roept gij tot Mij? Zeg den kinderen Israëls, dat zij voorttrekken” (Ex. 14:15). Dat is de zuchting van de Heilige Geest.

En nog een andere werking van de Heilige Geest is de veroorzaking van de strijd tegen de zonde, tegen de zonde als zonde, omdat de zonde hatelijk, Godonterend en mensverdervend is. Aan deze dingen kunt u weten of u de Heilige Geest hebt ontvangen.

Gezongen: Psalm 118:8.

Uit al wat wij, mijn zeer geachte toehoorders, gisteren en vanmorgen gezegd hebben, blijkt immers duidelijk de noodzakelijkheid van het bezit van de Heilige Geest? En zo moge ik tot u komen met de vraag die de apostel Paulus eenmaal deed aan de gemeente te Efeze: “Hebt gij de Heilige Geest ontvangen?” Ik heb u verschillende kenmerken genoemd. Nog één is er, waar ik graag uw aandacht op zou willen vestigen, en dat is het vertrouwen. De Heilige Geest, zo hebben wij gehoord en zo belijdt de Gemeente, is God met de Vader en met de Zoon. Nu eist de Godheid vertrouwen. En wat is de inhoud van dit vertrouwen? Ten eerste, het vertrouwen vloeit voort uit de kennis. De kennis is hetgeen aan alles voorafgaat. En uit de kennis, uit de kennis van God Drie-enig, vloeit voort het vertrouwen op de Heilige Geest, omdat Hij ook God is. Zo vragen wij dan nog eens: wat is nu de inhoud van dit vertrouwen? De inhoud is dat men vertrouwt dat de Heilige Geest ook ons persoonlijk geschonken is. Men heeft de Heilige Geest leren kennen, Zijn gezegende werkingen, Zijn zaligmakende bearbeiding, in zich ondervonden. Wat doet men nu? Wel, men geeft zich aan die Geest over in het vertrouwen dat Hij het verder maken zal, dat Hij onderwijzing, vertroosting, leiding, verzekering, kortom al wat nodig is, in Zijn weg, met door Hem gekozen middelen, op Zijn tijd, en in de mate waarin het Hem behaagt, ons zal schenken. Dit is het vertrouwen. Nog eens, hebt u de Heilige Geest ontvangen? Zegt u: “In mij, die aan alles gebrek heb, die niet anders waardig ben dan voor eeuwig in de verdoemenis verstoten te worden, in mij woont en werkt de Heilige Geest, en Hij zal mij voorzien in dit leven en ook bij het scheiden van dit leven van al wat ik zal blijken nodig te hebben?” Hoe gezegend zoudt gij wezen, wanneer gij op goede gronden kondt zeggen de Heilige Geest tot een Inwoner in uw ziel te hebben! Dank God, loof en prijst Zijn Naam, overdenk de wegen die Hij met u hield! Gij zoudt immers bij de overdenking van Zijn wegen bevinden hoe getrouw Hij is, en dat Hij niet laat varen de werken Zijner handen!

Het is, toehoorders, vandaag 33 jaar geleden, dat ik mijn laatste predikatie deed in de zogenaamde Nederlandse Hervormde Kerk. De gehele wereld zei dat ik mijn ondergang met mijn gezin tegemoet ging. De Heilige Geest heeft wat anders gezegd: “Ik zal u niet begeven

en Ik zal u niet verlaten” (Hebr. 13:5). Hem zij lof en dank en eer tot in alle eeuwigheid!

Zijn er onder ons die bedrukt zijn om het gemis van de Heilige Geest? O, het worde gegeven dat menigeen dit is. Gebruik de middelen biddend. Neem altijd tot voorbeeld de kamerling. De middelen op zichzelf zullen het u nooit schenken, dat weet ik, maar zonder de middelen zal het u naar alle waarschijnlijkheid nooit gegeven worden. Denk aan de kamerling. Wat deed hij? Hij zocht om zo te zeggen de Waarheid eruit te persen. Hij verstond de Waarheid niet, maar hij kon buiten de Waarheid niet leven, en dit was de oorzaak dat er een naar hem gezonden werd. “Ga toe en voeg u bij dezen wagen” (Hand. 8:29). De Heere Jezus had in de hemel voor deze man gebeden. “Vader”, had de Heere Jezus gezegd, “hier is werkelijk een bekommerde ziel; hij kan Mij niet missen”. En de Heilige Geest werd gezonden en bearbeidde Filippus de evangelist, en daar zit de evangelist naast de kamerling. De prediking van het Evangelie begint. Het hart van de kamerling wordt geopend – “wat verhindert mij gedoopt te worden?” (vs. 36). Zie, zo voegt de Heilige Geest Zich bij de rechte middelen: Wet en Evangelie. Waar deze beide zaken in gevonden worden, daar is het rechte middel.

Let op de werkingen in uw gemoed. Er zijn vele mensen die met het een of ander wat zijn geworden. En ja, zij bekennen dat zij het nog niet bezitten, maar zij hebben hoop dat het alles nog zal komen. Zij hebben niet gelet op de werking des Geestes in hun binnenste! Als iemand de werking des Geestes in zich gewaarwordt, terwijl hij onder de Wet is, wat merkt hij dan op? Dit, dat er tot hem gezegd wordt: “U hebt het niet”. En tegelijkertijd komt er somtijds een straaltje van hoop in zijn ziel dat God machtig is om te doen boven elke verwachting. Dat is het onderwijs des Geestes. Het onderwijs des Geestes is nooit van dien aard dat iemand buiten Christus er een christen door wordt. Dat is verkeerd; daarom zegt de Heilige Geest zoiets nooit.

Bedenk bij het gebruik der middelen dat de Heilige Geest u het Evangelie moet verklaren. Het schijnt voor de hand te liggen dat wij het Evangelie verstaan. Het is immers eenvoudig genoeg? “Geloof in de Heere Jezus! Dat is toch het Evangelie?” Ja, zo wordt er gepredikt en zo wordt er gesproken. Maar één ding ontbreekt er. Mijn toehoorder, zeg eens wat er ontbreekt? Is het Evangelie niet eenvoudig?

Niemand heeft ooit kunnen zeggen hoe eenvoudig het Evangelie is! Maar wat, toehoorder, wordt er vergeten, als men zo spreekt? Zeg het eens. Dat een méns niet eenvoudig is! Dat wordt vergeten. En omdat een mens niet eenvoudig is, verstaat hij het eenvoudige woord van het Evangelie niet. Zo moet hij eerst geheel ontbloot worden. Ik heb de laatste weken wel eens gezegd wat het geloof is. Ledig voor God te staan, dát is het geloof. En dan komt in die ledige mens de Heere Jezus Christus. “Hongerigen heeft Hij met goederen vervuld, en rijken heeft Hij ledig weggezonden” (Luk. 1:53). Hoor eens, er zal een ogenblik komen waarin ieder zal zien dat het in de Bijbel beschreven stond, maar tegelijkertijd zal moeten bekennen: “Toen ik gelegenheid had om het in de Bijbel te vinden, heb ik er geen aandacht aan geschonken”. Het Evangelie moet verklaard worden, en dat is het werk van de Heilige Geest. En als het Evangelie in ons binnenste door de Heilige Geest verklaard wordt, dan leidt de Heilige Geest ons meteen tot Christus, in het Evangelie geopenbaard.

Over deze dingen moet u nadenken; u moet ze niet vergeten. U moet niet meegaan met de verfoeilijke leer van deze tijd. U moet u laten onderwijzen door de Heilige Geest. En u moet kunnen zeggen: “Wat ik van de Heere gehoord heb, broeder of zuster, dat maak ik u bekend”.

Amen.

Gezongen: Psalm 119:3.

Predikatie over de Persoon en het werk van de Heilige Geest, 13 mei 1951, eerste pinksterdag

Gezongen: Psalm 93.

Gelezen: De Wet des Heeren; Handelingen 2:1-13.

Gebed:

Ach, doe ons naderen tot U, Heere, met eerbied en diep ontzag, en in de erkenning van Uw goedheid en grootheid, van Uw majesteit en heerlijkheid, van Uw aanbiddelijkheid.

Gij hebt ons bewaard. Wij bevinden ons aan deze zijde van het graf. Wij bevinden ons onder de aanbidding van Uw genade, en het wordt ons allen toegeroepen: “Zoekt den HEERE, terwijl Hij te vinden is; roept Hem aan, terwijl Hij nabij is!” Gij zijt God en niemand meer. Zo is het geweest voor de dichter van de 93e psalm, zo was het ook voor de apostelen. Beide, én de dichter én de groep die in Jeruzalem vergaderd was, hebben geweten en erkend, dat er een betrekking was tussen U en hen, en hebben op grond hiervan van U verwachtingen gehad.

O, doe ons de dingen recht verstaan. Laat er noch ten opzichte van de tijdelijke, noch ten opzichte van de geestelijke en eeuwige dingen wildheid in ons hart heerschappij voeren. Laat er stilte zijn, want “de woorden der wijzen moeten in stilheid worden aangehoord”. Wat zou het groot zijn wanneer wij nu eens konden luisteren!

Werd er niets meer gesproken, wij zouden reeds veel gehoord hebben. Wij zouden gehoord hebben de godsvrucht en het geloof van de Kerk van het Oude Testament en wij zouden gezien hebben het vertrouwen des harten van die van het Nieuwe Testament. Heere, doe ons de tijd des levens kostelijk achten om deze dingen te doorzoeken en te onderzoeken. Ach, laat het toch niet anders wezen, want als het anders was, dan zouden wij geen enkel houvast hebben, en al hetgeen waarnaar wij streefden zou ons tenslotte, vroeg of laat, met een onuitsprekelijke walging vervullen. Uw dienst geeft alleen vreugde. De kennis van U is het leven.

Zegen en sterk Uw Kerk, allen die de rechte weg hebben leren verkiezen. Het was in de dagen van de apostelen niet rustig, en het zou, ter vervulling van de dingen die Gij gesproken hadt, nog veel onrusti-

ger worden. Nu is het ook niet rustig. Gij weet hoe het alles gaan zal. Maar in de zielen der apostelen was er rust, blijdschap, kracht; want zij verbeidden U.

Gedenk onze zieken.

Amen.

Gezongen: Psalm 98:1 en 2.

Pinksteren, het feest van de uitstorting van de Heilige Geest. Is dit waarheid in mij, in u? Wanneer is dit feest in uw leven begonnen? Of denkt u bij feestvieren alleen aan de wereld? Wat zijt gij dan arm! Er is geen mens die reden heeft om een houding aan te nemen als vierde hij feest. Alleen de Gemeente van de Heere Jezus Christus, en deze heeft er altijd reden voor. Nu ook? Stellig! Want hoe zwaarder het er in de wereld komt uit te zien, des te groter wordt het licht dat christendom heet, dat geloof genoemd wordt, dat God is.

Verstaat u het? Een in geestelijk opzicht dood mens begrijpt daar niets van. Hij heeft het wel over godsdienst, maar hij gebruikt tóch de maatstaf van de natuurlijke mens. Een andere maatstaf kent hij niet. Hij kent het Woord niet, en het Woord is de maatstaf. “Waarmede zal de jongeling zijn pad zuiver houden? Als hij dat houdt naar Uw Woord” (Ps. 119:9). Zie, dat zijn teksten die wij kennen. Maar de inhoud? Wanneer de dichter van de 119e psalm er iets van zag, dan stond hij stil, hij boog het hoofd, zijn hart ging naar boven, en hij riep uit: “In alle volmaaktheid heb ik een einde gezien, maar Uw gebod is zeer wijd” (Ps. 119:96).

Zijn er dingen in uw leven gebeurd, waarvan u kon zeggen: “De Heilige Geest!”? Wanneer zijn deze dingen gebeurd? De meeste mensen hebben een godsdienst zonder wetenschap. Zij zijn godsdienstig, stellig, maar wat de inhoud van hun godsdienst is, dat is hun niet bekend. Hoe komt het dat het zo is? Zij hebben de Heilige Geest niet in zich. Want de Heilige Geest is de grote Leraar der Kerk van Christus. Wie in zijn hart deze Geest niet heeft, verstaat van het christendom, van de Heere, van zichzelf, van het wereldgebeuren niets! Begrijpt u dat? Dat te zien en te bekennen, dat is vernedering des harten. En dan staat er: “Op dezen zal Ik zien, op den arme en verslagene van geest en die voor Mijn Woord beeft” (Jes. 66:2).

Het feest van de uitstorting van de Heilige Geest! – Een geest is niet zichtbaar. Hoe kunnen wij dan van de Heilige Geest spreken? Hoe kunnen wij over Hem een predikatie houden? Hoe kunnen wij van Hem iets te weten komen? De Heilige Geest wordt gekend door Zijn werkingen, door Zijn werkingen in het hart. Wanneer deze werkingen er zijn, dan zegt de mens: “In mij is de Heilige Geest”, al gebruikt hij ook deze woorden niet. Het komt niet aan op de woorden, maar op de zaken. Op welke tijd van uw leven hebt u zo uitgeroepen: “In mij is de Heilige Geest”?

Het gaat hier alles zo wonderlijk toe. De Heilige Geest komt in de mens. Deze mens blijkt dan – achteraf gezien – een uitverkorene te zijn. En gekomen zijnde, werkt Hij. Wát Hij daar werkt, dat wil ik nu niet opnoemen. Daarvan is al iets aan den dag gekomen in hetgeen wij gezegd hebben. Maar de Heere Jezus heeft het kort samengevat in Johannes 16, de verzen 8, 9, 10 en 11. “En Die gekomen zijnde (het woordje “Die” heeft betrekking op de Heilige Geest), zal de wereld overtuigen van zonde, en van gerechtigheid, en van oordeel”. “Van zonde, omdat zij in Mij niet geloven”. Dus, daar wordt de mens gezet als een ongelovige. “Van gerechtigheid, omdat ik tot Mijn Vader heenga”. Hier wordt het Evangelie gepredikt, want deze gerechtigheid is niet anders dan de gerechtigheid die de Heere door Zijn lijden en sterven op aarde in Zijn menselijke natuur verworven heeft, en waarmee Hij gezeten is aan des Vaders rechterhand. “En van oordeel, omdat de overste dezer wereld geoordeeld is”. Daarmee wordt zoveel gezegd als: vrees niet, de overste dezer wereld, de satan, onder wie de gehele wereld zich gesteld heeft en stelt, heeft niets in te brengen; hij is geoordeeld, vrees niet.

Zo heeft de Heere Jezus in korte woorden over de werkingen van de Heilige Geest gesproken. De Heilige Geest wordt gekend aan Zijn werkingen. Nu moeten wij hier leren onderscheiden. Er zijn buitengewone en gewone werkingen des Geestes, algemene en bijzondere. Zo vinden wij in Exodus 31 dat de Heere Bezaleël en Aholiab, die geroepen waren voor de bouw van de tabernakel, vervulde met de Heilige Geest. Wij vinden in het eerste boek van Samuël dat de Heere het hart van Saul veranderde. Wij lezen ook dat de apostelen, toen zij onder de mensen zich begeven hadden om het Evangelie te prediken, de leer die zij brachten bevestigden door wonderen. Dit zijn alle buitengewone

gaven of werkingen van de Heilige Geest. Deze hebben niets met de zaligheid als zodanig te maken. Dus, al waart gij in staat om een wonder te doen, al waart gij in staat om een zieke te genezen, een gestorvene het leven te geven, het zou geen betekenis hebben voor het behoud van uw onsterfelijke ziel. Onderscheid deze dingen goed, anders loopt gij gevaar uzelf te bedriegen.

Gewone werkingen des Geestes. – Toehoorders, de gewone werkingen des Geestes worden menigvuldig onder de mensen gevonden. Wij hebben de gelijkenis van de twee bouwers (Matth. 7:24-27). Ik hoef u de inhoud van deze gelijkenis niet te zeggen; gij kent haar. Bij beiden kwam iets tot stand, en wat tot stand kwam leek op elkaar. Menigeen zal het onderscheid niet eens hebben opgemerkt. Maar straks bleek dat het werk van de een ondeugdelijk was. Het stortte zomaar in, juist in een tijd waarin het zo nodig was, want het stormde en regende; het weer was ruw, dreigend. Daar lag het huis... puin – algemene werking des Geestes.

Wij hebben de gelijkenis van de wijze en dwaze maagden. De dwaze maagden kwamen voor een gesloten deur, want hun lampen waren uitgegaan. Deze teleurstelling is niet in te denken. Wat die mensen gevoeld hebben, dat is door ons niet recht te voelen. Maar een ogenblik erbij stilstaan doet ons zeggen: o, hoe gruwelijk, hoe vreselijk, menen in te gaan – “zoeken in te gaan”, zoals de Heere Jezus het uitgedrukt heeft in Lukas 13:24 – en niet te kunnen, op de deur te kloppen, ja op de deur te bonzen, alles te vergeefs! De deur bleef gesloten, het was beslist, voor eeuwig beslist! Algemene werkingen des Geestes.

Er wordt van deze dingen veel in de Schrift gezegd – misschien hebt u ze ook wel opgemerkt – begrijpelijk, want de mens is van nature een bedrieger. Hij doet niet anders dan de gehele dag zich bedriegen, en zijn naaste maakt hij ook het slachtoffer van zijn bedriegerijen. Demas had zich gevoegd bij de Gemeente van de Heere Jezus; hij had zich gevoegd bij de apostel Paulus. Lees nu wat deze apostel van hem getuigt: “Demas heeft de tegenwoordige wereld liefgekregen” (2 Tim. 4:10). De tegenwoordige wereld...! Ik heb u kort geleden gezegd wat in deze wereld wordt gevonden. Weet u het nog? Kinderen, weten jullie nog wat ik gezegd heb? Want ik meen dat ik toen in het bijzonder jullie heb toegesproken. In de wereld wordt ijdelheid gevonden! En

dan wordt in de wereld nog gevonden: bloed, het bloed van de verschovenen, het bloed van de opzijgezetten, het bloed van de vervolgdenden, in één woord het bloed van de martelaren. Dat is de wereld! Er is hier niets te flatteren, niets mooi te maken. Het is afschuwelijk, al wat te denken valt bij het woord “wereld”. Demas had deze wereld weer liefgekreken. Het scheen dat hij eruit was, dat hij de wereld de rug toegekeerd had. Zonder twijfel heeft deze man, deze Demas, veel werkzaamheden gehad. Het is aan te nemen dat hij een soort van overtuiging van zonden gehad heeft, dat hij een zeker geloof gehad heeft, dat hij een zekere liefde tentoongespreid heeft ten opzichte van de apostel Paulus en van de Gemeente van de Heere Jezus Christus – Demas heeft de tegenwoordige wereld liefgekreken. Daar is Demas gegaan. Waar is Demas nu? Waar belandt een mens die de tegenwoordige wereld lief krijgt of heeft – want van nature hebben wij deze wereld allemaal lief – waar belandt zulk een mens? Waar móét hij belanden? Veronderstel dat hem de toegang tot de hemel niet ontzegd werd – hij zou het er vreselijk vinden en er ook niet kunnen blijven. Niemand die buiten de Heere Jezus gevonden wordt, zou het in de hemel kunnen houden. En dan is er alleen maar de verdoemenis. Daar is het óók niet uit te houden, maar men móét – de toekomst van een mens die de tegenwoordige wereld liefheeft, die aanziet wat voor ogen is, wiens hart uitgaat naar het zichtbare en tastbare!

En hoe ontzaglijk ernstig spreekt de apostel Paulus niet in Hebrëen 6 over de algemene werkingen van de Heilige Geest! “Ja”, zult u misschien denken, “maar die mensen hadden ook het geloof niet”. Er staat in Handelingen 8: “En Simon – dat is Simon de tovenaer – geloofde ook zelf” (vs. 13). Wat is het verschil? Wat is het verschil tussen een geloof als Simon de tovenaer had en het ware, waarachtige geloof? Kent u het verschil? U móét het kennen, nietwaar? Als u met goud en koper te maken hebt, dan moet u beide kennen, anders loopt u gevaar dat men u koper voor goud geeft. Dat zoudt u niet aangenaam vinden. U moet het onderscheid kennen. Zo moet u ook het onderscheid kennen tussen het waarachtige geloof en het geloof dat er is door de algemene werking van de Heilige Geest. Want het waarachtige geloof wordt gewerkt door de bijzondere werking van de Heilige Geest.

Gezongen: Psalm 119:3 en 4.

Het verschil – wij kunnen er natuurlijk niet aan denken om hier breed te worden – wij willen enkele dingen noemen.

Waar de dingen waarlijk gevonden worden, daar is men bekommerd, maar... gelóvig bekommerd. Zie eens, of u dat verstaat. Het is zó: ik heb in het begin gezegd dat er, wanneer de Heilige Geest in het hart van de mens gekomen is, allerlei dingen plaatshebben, allerlei werkingen gevonden worden. Nu komt deze mens vroeg of laat voor het geheel van deze werkingen te staan. En nu begint het in hem te zeggen: “Dat is de Heilige Geest”, en dan wordt deze mens gelovig bekommerd om te mogen weten of dit de Heilige Geest is. Ik zeg: gelóvig bekommerd, omdat, ofschoon hij bekommerd is, hij reeds, zij het ook zwak, gelooft dat het de Heilige Geest is, Die het alles heeft gewerkt. Zijt u een oprechte, dan zult u dit wel verstaan.

Waar de algemene werkingen des Geestes alleen gevonden worden, daar is geen schuldgevoel of schuldbesef; wel zondekennis, maar dat is nog wat anders. Maar schuldbesef, daar komt het op aan, want wij hebben een Schuldverzoener nodig, de Heere Jezus. Maar nu moeten wij schuld kennen, besef van schuld hebben.

De leiding tot Christus ontbreekt, waar de algemene werkingen des Geestes zijn. Het geloof in Christus is zo’n wonderlijke zaak! Daar heeft de godsdienstige wereld geen vermoeden van. Zij spreekt erover – zij verstaat er niet het geringste van. Het is een wonderlijke zaak, het geloof in Christus, want bij deze zaak wordt men aan de hand des Heiligen Geestes tot de Heere Jezus geleid. Dat is geen uitdrukking die gebruikt wordt om het te verfraaien, of die men bezigt om in overeenstemming te komen met de Bijbel, maar het is de waarneming van de gelovige.

Waar slechts de algemene werking is, daar is men niet overgegaan in de Heere, en door de Heere niet overgenomen. En wanneer men niet is overgegaan en niet is overgenomen, dan staat men nog met beide voeten op zijn eigen wankel grondslag in de wereld, dan is men nog gelijk aan de dwaze bouwer.

Waar het geloof niet echt is, daar is men niet geworden wat men van nature is. Een geestelijk mens, een mens bij wie de dingen recht liggen, is de natuurlijke mens van wie de apostel Paulus spreekt in 1 Korinthe 2:14: “De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn; want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden”.

Ga nu eens op onder de prediking van deze dagen, en vraag dan, als u met iemand meeloopt, die zegt: “Wat een prediking!”, vraag hem dan het onderscheid dat hier Paulus noemt, vraag hem wat een natuurlijk mens is. Dan zult u gewezen worden op de wereld. Maar de begenadigde is de natuurlijke mens! En dat weet hij omdat hij de geestelijke mens is! De geestelijke mens heeft Christus. Als u nu niet weet wat de natuurlijke mens is, dan is u buiten de Heere. En als u in de Heere zijt, dan kunt u zeggen wat beide zijn, en het onderscheid aangeven.

Waar de werkingen algemeen zijn, daar is geen vertrouwen. Er wordt wel gesproken over de hoop, zeker. Maar waar is de hoop op gegrond? En is er vertrouwen? Het vertrouwen hebt gij misschien al honderd malen in uw leven bezongen in deze woorden:

Hij kan, en wil, en zal in nood,
Zelfs bij het naad'ren van den dood,
Volkomen uitkomst geven. (Ps. 68:10)

Dit is het vertrouwen. Dat wordt niet gevonden waar de werkingen algemeen zijn. Men hééft het daar niet! Waarom niet? En waarom kán men het daar ook niet hebben? Omdat men niet in het hart Gods gezien heeft. Er is een verdenken van het Opperwezen. Het is zó: “Ja, ik hoop wel dat Hij mij genadig zal zijn, maar...”, en dan is het diep in de ziel: “Maar of dat werkelijk geschieden zal, dat weet ik niet”. Dat is het wantrouwen. Niet het vertrouwen, maar het wantrouwen! En dat wantrouwen is er, omdat men God niet kent. Men vertrouwt Hem niet; men gelooft niet dat er in het hart des Vaders iets vriendelijks voor de mens is, dat het hart des Vaders iets goeds voor de mens bergt. En daarom is al het komen tot de Heere schijn. Want, hoor het maar: “Wie tot God komt, moet geloven dat Hij is, en een Beloner is dergenen die Hem zoeken” (Hebr. 11:6). Dat is toch duidelijk! U kunt het toch in de Schrift vinden. Ja, maar de Schrift is een gesloten boek voor u, zolang uw hart niet opengegaan is voor de Heere, Zijn dienst en Zijn Rijk. En uw hart gaat voor de Heere, Zijn dienst en Zijn Rijk niet open, tenzij u ziet dat het hart des Vaders voor ú geopend is.

Er is geen aanbidding. Aanbidding begint hier en zal in de hemel worden voortgezet. “En zij aanbaden Hem”, staat er van de discipelen na de hemelvaart (Luk. 24:52). Wat is de aanbidding? Wanneer aanbidt de mens? Ik zeg niet: wanneer bidt de mens? Wanneer bidt de mens aan? Wanneer God alles is en hij niets. “En Juda’s steên herbouwen uit

het stof” (Ps. 69:14 ber.). “Uit den mond der jonge kinderen en der zuigelingen hebt Gij U lof toebereid” (Matth. 21:16). “Indien gij u niet verandert en wordt gelijk de kinderkens, zo zult gij in het Koninkrijk der hemelen geenszins ingaan” (Matth. 18:3).

Op de posten, dat is in de moeilijkheden, komt het vooral uit dat het maar een algemene werking van de Geest is. Want als een mens op de posten, in de grote moeilijkheden is, dan begint hij niet veel als hij de Heilige Geest niet heeft. Wat wil hij? Wel, hij wil geholpen worden. Wat er van de ere Gods komt, daar vraagt die mens niet naar. “Want er is niemand die zegt: Waar is God, mijn Maker, Die de psalmen geeft in den nacht?” (Job 35:10). Het blijft altijd nog in mijn oren klinken wat ik vernam toen ik voor de oorlog in aanraking kwam met iemand die de Duitse taal sprak: “Wenn es nur besser wird”. Dat is het: als er maar geen oorlog komt, als..., en zo kunt u doorgaan. En als er nu eens terwille van de ere Gods oorlog móést komen? Zoudt u dan zeggen: “Heere, láát hem komen; ik heb liever dat hij komt dan dat U in Uw eer tekort zou worden gedaan”? Als u een begenadigd mens zijt, dan ligt het zo in uw ziel. En in alle onbegenadigden wordt dit niet gevonden. Men wil geholpen zijn. Wanneer men in aanraking komt met een ander, dan verwacht men, dan hoopt men, dat men geholpen zal worden. En als dat nu niet gebeurt? Maar de begenadigde zegt tot hem die in de moeilijkheden zich bevindt, op de posten is: “Kijk eens, mijn vriend, er staat in de Bijbel: ‘Hij zal den ellendige in zijn ellende vrijmaken’ (Job 36:15), en nu moet u in uw ellende blijven. U moet u niet willen verlossen. U moet ook niet willen dat een ander u eruit verlost. U moet erin blijven. Christus is gezeten aan de rechterhand des Vaders. Door Hem regeert de Vader alle dingen. Hij heeft u in de ellende gebracht. Laat Hem nu u eruit helpen, en wacht op Hem – Zijn trouw zal blijken. Hij zal eerder ophouden God te zijn dan nalaten u te helpen”. Als dit nu gezegd wordt tegen een mens bij wie de algemene werking des Geestes is, en die op de posten zich bevindt, dan zal het wezen: “Ja, ja, dat is wel waar...”, maar ondertussen wil hij geholpen zijn, wil hij dat u hem helpt, of – nog beter – zou hij willen dat hij zichzelf kon helpen. Er is bij hem van geloof in de macht, in de wijsheid, in de goedheid, in de rechtvaardigheid en in de heiligheid Gods niets aanwezig. Het is bij die mens alles schijn!

Nog eens, er ware veel meer te noemen van het onderscheid tussen

het algemene en het bijzondere, maar wij moeten het nu hierbij laten. Nu ben ik nog maar gekomen tot de bespreking van de helft van de stof, want er wordt gesproken van de uitstorting van de Heilige Geest. Over dat woord “Heilig” hebben wij nog niets gezegd, en er zou zo veel over te zeggen zijn. En dan is er het feest van de uitstorting, dat onze aandacht ook zo waardig is. Maar wij moeten ophouden.

Hebt ú de Heilige Geest ontvangen? Godsdienstige mensen hebben somtijds de gave van de Heilige Geest, maar de kinderen Gods hebben de Heilige Geest Zelf, de Persoon én de gave! En nu vraag ik u: hebt u de Persoon? Over het onderscheid tussen de gave en de Persoon kan ik nu niet meer handelen, maar laat mij u dit zeggen: als u de gave en de Persoon bezit, dus zaligmakend bearbeid zijt, dan kunt u zeggen wat het onderscheid is tussen deze twee zaken, niet omdat u het in een predikatie gelezen of gehoord hebt, maar omdat de kennis van dat onderscheid gevonden wordt in uw hart. Want als het ertoe komt, dat God een mens gaat begenadigen, vrijspreken, recht toewijzen, heiligen en de deur des hemels voor hem gaat openzetten, dan gaat het zó: de Heere neemt het ene weg om het andere te stellen. En dat doet Hij terwijl wij erbij staan. En nu zien wij het.

Wanneer hebt ú nu gestaan bij dat werk? Ik heb recht om u dat te vragen. Ik heb ook recht om u te zeggen dat, wanneer u daar niets van weet, u ook geen genade bezit. Dat móét ik u zeggen. Een mens zonder genade ligt onder het oordeel Gods, en als hij in deze toestand sterven moet, dan gaat hij verloren. Dat alles moet ik u zeggen. Nu heb ik het u gezegd, houd het u voor gezegd!

De Heilige Geest werkt door het Woord. (Als ik hier nu nog een paar woorden over gesproken heb, dan zal ik ophouden.) De Heilige Geest werkt door het Woord, zodat het zó is: de Heilige Geest werkt door het Woord in het hart de genade en al wat er wezen moet. Maar nu vindt de mens in wiens hart de Heilige Geest het nodige werkt, dat wat in hem gewerkt wordt niet in de Bijbel; hij staat maar stil en slaat dat alles gade, ofschoon het maar een werk is van een ogenblik. En nu komt hij tot de Bijbel. En dan, tot zijn grote verbazing, tot zijn diepe verwondering, vindt hij wat in zijn hart is gewerkt in de Bijbel beschreven. Geen teksten! Maar hij vindt in de Schrift – u weet wel, dat er gesproken wordt van de zin van Christus en van de mening des Geestes – hij vindt dat hetgeen de Heilige Geest in zijn hart werkte,

overeenkomt met de zin van Christus in het Woord, gelijkenis heeft met de mening des Heiligen Geestes. En nu weet de mens niet alleen dat hij genade deelachtig werd, maar ook, zoals hij dit nóóit heeft geweten, dat de Bijbel een Woord van God is.

't Is Gods Getuigenis,
Dat eeuwig zeker is,
En slechten wijsheid leert. (Ps. 19:4)

Dus, door het Woord wordt het gewerkt, maar dan in de hand des Heiligen Geestes.

Als u nu klaagt – niet toestemt; dát betekent niets! – maar klaagt dat u het niet hebt, en als dit gezicht, dit gevoel dat u het niet hebt, u ongelukkig, o zo ongelukkig doet zijn, dan zeg ik u dat u de Bijbel moet gebruiken en de goede middelen. Want nog eens, de Heilige Geest werkt door het Woord. En houd vol! U moogt wel denken aan Demas en u moogt wel denken aan de vrouw van Lot!

Kent u het boekje van Bunyan, “Eens christens reize naar de eeuwigheid”? Het is tientallen jaren geleden dat ik getroffen werd door het volgende. Een man zit achter tralies. (Als ik het niet precies zeg, moet u het mij niet kwalijk nemen.) In de gevangenis is hij. Er komt iemand. Hij begint een gesprek met hem. En wat zegt dan die man? “Het is mijn eigen schuld. Ik ben teruggegaan. Ik was begonnen, maar ik heb het niet volgehouden.” Het is veel aangrijpender, dit tafereel, dan ik u met deze woorden kan laten voelen. Ga niet terug! Hoevelen hebben hier gezeten die teruggegaan zijn! Er komt nooit iets van terecht, nóóit! Wie God – of wat hetzelfde is – de Waarheid verlaat, heeft smart op smart te vrezen. Denk eraan!

Amen.

Gebed:

Ach Heere, wij hadden het voorrecht dat wij een ogenblikje met elkander mochten samenzijn. Wat er is gezegd, dat is gesproken met groot gebrek en veel zonde. Het onze kleeft aan alles, en het onze is verwerpelijk. Vergeef het zondige en gebruik het gesprokene desondanks om Uzelf en de dingen van Uw Koninkrijk groot te maken. Er is in het hart, in de wereld, niets dat groot is. Het is schijn, louter schijn, en – zoals wij al hebben mogen zeggen – het vervult tenslotte met een onuitsprekelijke walging. “Ijdelheid der ijdelheden, het is al ijdelheid”.

Heere, zegen het woord. Doe ons door Uw genade, door de werking Uws Heiligen Geestes, ermee werkzaam zijn totdat wij verliezen en vinden. Schrijf door middel van Uw Getuigenis in ons hart wat waar is. Wij hebben onze opvattingen, maar deze behelzen de Waarheid niet.

De Waarheid vernietigt onze opvattingen, en betoont zo dat het Koninkrijk Gods niet bestaat in woorden maar in kracht. Heere, wil dan door Uw genade het woord der Waarheid diep in onze zielen doen ingaan. Laat het daar een wortel maken of gemaakt hebben. Als dit is geschied, geef dan dat er vruchten mogen worden gezien, vruchten die der bekering waardig zijn, vruchten waardoor wij onze roeping en verkiezing vast maken, vruchten waaraan ook onze naaste iets zou kunnen hebben voor een lange, lange eeuwigheid.

Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren. En gedenk ons op deze dag en op de dag van morgen. De wereld viert feest. Wat feestvieren is, dat zegt Uw Woord: men moet het doen in de “ongezuurde broden” der oprechtheid en der Waarheid. Leer het ons.

Amen.

Gezongen: Psalm 106:1, 2 en 3.

Predikatie over het geloof in de Heilige Geest, 1 juni 1952, eerste pinksterdag

Gezongen: Psalm 87:1-5.

Gelezen: De Wet des Heeren; Handelingen 2:1-13.

Gebed:

Algenoegzaam en aanbiddeijk Opperwezen, Wie toekomt lof, eer en dankzegging, nu en tot in alle eeuwigheid, Die zijt de Schepper van hemel en aarde en de Herschepper der Uwen, doe ons met eerbied en ontzag, met vernedering des harten naderen tot U en tot U onze gebeden opzenden.

Gij hebt ons bewaard, en hoe rijk hebt Gij ons gezegend. Gij hebt ons gezegend, terwijl wij het er zo slecht hebben afgebracht, als volk, als gezinnen en als afzonderlijke personen, klein en groot, oud en jong, geregerders en geregeerden. Gij hadt in het gericht met ons kunnen treden. Gij hadt ons over de ganse aarde kunnen verstrooien. Doe ons Uw goedheid opmerken, en met de profeet van de oude dag instemmen, die, zichzelf bij het volk insluitende, sprak: "Het zijn de goedertierenheden des HEEREN, dat wij niet vernield zijn, dat Zijn barmhartigheden geen einde hebben".

Het is door Uw voorzienigheid, dat wij met elkander nog aan deze plaats vergaderd zijn. Wij worden nog niet gestoord, niet verjaagd. Doe ons dan gelegenheden als deze gebruiken, en laat ons roeping en verkiezing vastmaken, acht geven op Uw getuigenissen, ons bekeren tot U. Wil ons aanzien in de Heere Jezus, en uit Uw volheid ons schenken wat wij nodig hebben om een woord van waarheid en van gezond verstand te kunnen spreken, en bij dit spreken te bedoelen Uw eer en het heil van onszelf, van onze naaste en van ons volk. Heere, bereid Uw Woord een plaats. Doe het ons verstaan en ter harte nemen en aannemen. Doe ons in U geloven.

Wil Uw Kerk troosten en sterken over de ganse aarde, haar uitbreiden. Het is U bekend dat het op háár gemunt is. Maar Gij zult Uw doel wel bereiken, en de wereld zal onder liggen. En lof en dank zij Uw Naam dat óók vlees en bloed van Uw kinderen onder liggen zal.

Gedenk onze zieken, hen die ernstig ziek zijn, langdurig ziek zijn. Leer nog menigeeen, terwijl hun nog een kostelijke tijd geschonken

wordt, vragen naar U en zich werpen op U.

Gedenk ons volk, de regering, het koninklijk huis. Erbarm U, Heere. Wij hebben het zeker niet beter gemaakt dan de andere volkeren, maar wel slechter, omdat nergens misschien zoveel licht is geweest als hier. Wij beleven weer dagen van spanning. Nu, Heere, het zou niet te verwonderen zijn wanneer U een voleinding maakte, de christelijke beschaving, die wij geroepen menen te zijn te verdedigen, deed ondergaan. Zo het in Uw raad bestaat, aanschouw het Verbond.

Amen.

Gezongen: Psalm 45:4.

Het Schriftgedeelte, mijn zeer geachte toehoorders, dat wij voorgelezen hebben, laat ons zien hoe vijftig dagen na de verrijzenis van de Heere Jezus uit het graf en tien dagen na Zijn hemelvaart, de Heilige Geest is uitgestort in deze wereld, in de opperzaal te Jeruzalem, in de harten van eenvoudige lieden.

Spreekt dit tot u? Verstaan wij er wat van? Geloven wij in de Heilige Geest? Kennen wij Hem, zó dat wij vrijmoedigheid hebben, niet alleen tot onze naaste, maar ook tot Hem Die alles ziet en hoort, te zeggen: “In mij is de Heilige Geest”? Want dit is in de Heilige Geest te geloven. Wanneer iemand zo nog niet kan spreken, dan gelooft hij ook nog niet in de Heilige Geest, immers hij vertrouwt zichzelf niet aan Hem toe.

Wat is in de Heilige Geest te geloven? Dat is in de eerste plaats de Heilige Schrift aan te nemen als het Getuigenis Gods, dus te zeggen met de dichter van de 19e Psalm: “ ’t Is Gods Getuigenis, dat eeuwig zeker is” (vs. 4 ber.). Er is somtijds wat geworsteld voordat men hier toe de kracht en de vrijmoedigheid ontving! Te zeggen: “Ik geloof dat de Bijbel Gods Woord is”, dat is zo moeilijk niet. Dat kunnen wij door onze opvoeding hebben. Maar om tot het Opperwezen te naderen, Zijn eigen Woord Hem voor te leggen wanneer wij misschien in de grootste nood zijn, en te zeggen: “Is dit niet Uw Woord? En zijt Gij daardoor niet aan mij verbonden? Ik vertrouw erop”, dat is wat anders. En alleen dit is de Heilige Geest te kennen en in Hem te geloven.

De Heilige Geest te kennen en in Hem te geloven is in de tweede plaats Hem ontvangen te hebben. Het spreekt vanzelf dat men, wanneer men Hem niet heeft ontvangen, ook niets van Hem weet. Want u

kunt de Heilige Geest niet zien, zomin als u de wind kunt zien. En wat nu de kennis van de Heilige Geest betreft, die is dezelfde als de kennis van de wind. Ofschoon men de wind niet ziet, zo voelt men hem. Wanneer men de wind voelt, dan weet men dat het waait. “Er is wind”, zegt men, “het waait, er is harde wind, het stormt”. Zo is het met de Heilige Geest ook. Niet zodra is de Heilige Geest in ons hart gekomen, of wij zeggen: “De Heilige Geest... de Geest des Vaders en des Zoons!” Dat is de Heilige Geest te kennen en in Hem te geloven.

En dan, in de derde plaats, is de Heilige Geest te kennen en in Hem te geloven: het ervoor te houden dat Hij ons geschonken is, en dat wij geloven dat Hij ons zal leiden, leiden in en door dit leven.

Hieraan kunt u weten, of u iets van de Heilige Geest bekend is. En gelukkig zijt gij wanneer gij uit het diepst van uw ziel en met de erkenning van de alwetendheid Gods kunt zeggen: “Ja, ik geloof in de Heilige Geest”.

Er is één God. Maar in dat ene Goddelijke Wezen is wat op te merken. De mensen spreken van Hem, maar kennen zij Hem wel? Weten zij wel iets van Hem te zeggen? Heeft Hij zich wel in hun harten verklaard, zó dat er een ogenblik in hun leven kwam waarin zij hebben uitgeroepen: “Dat is God!” U moet zich dit afvragen, er niet overheen en er niet tegenin gaan, want dat helpt niet. U moet zich deze dingen afvragen, want u moet erdoor leven en sterven. Ja, de stervensure, de grote ure komt, voor mij misschien het spoedigst – ofschoon dit niet zeker is – maar ook voor u. En het is volstrekt niet buitengesloten dat u mij nog voorgaat.

Wie de Heilige Geest bezit, kent het Goddelijke Wezen. Het is hier niet de vraag in welke mate, want hierin zijn maten of trappen. Maar ieder die gelooft, kent Hem. Hij kent de Heilige Geest, zoals wij al hebben gezegd. Hij is gewaargeworden en wordt gewaar de verlichting des Heiligen Geestes. Er komt zo een ogenblik in het leven van een begenadigd mens waarin hij de woorden leert verstaan van de apostel Paulus: “Want God, Die gezegd heeft dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene Die in onze harten geschenen heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus” (2 Kor. 4:6). En dan is hij die duisternis was, licht in de Heere (Ef. 5:8). Het spreekt vanzelf dat zich dat aan een mens opdringt. Want als de zon schijnt, hebt u geen bewijs nodig dat ze er is.

Het licht openbaart onmiddellijk zichzelf. Zo is het met het licht van de Heilige Geest ook. Komt de Heilige Geest in het hart, dan zegt de bevoorrechte mens: “In Uw licht zien wij het licht” (Ps. 36:10).

Wie gelooft, kent niet alleen de Heilige Geest, maar ook de Zoon. Er was een tijd waarin hij alleen maar van de Zoon had gehoord of gelezen. Werd hij bearbeid door de Heilige Geest, dan had hij gevoeld dat een andere gerechtigheid dan de zijne nodig was, ofschoon hij de gerechtigheid die voor God geldt niet kende. Maar als een mens gelooft, dan is Christus tot hem gekomen, in hem gekomen. En van dat ogenblik af heeft hij de Heere Jezus gekend. Niet zodra is de Heere Jezus tot en in hem gekomen, of hij zegt met de apostel Paulus: “Maar hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus’ wil schade geacht” (Filipp. 3:7), en al wat u daar in Filippenzen 3 vindt. Zie, dan is hem alles ontvallen. En in de plaats van alles is Christus gekomen. U weet niet, als u dit niet ondervonden hebt, hoe diep ongelukkig gij zijt. O, gij zijt zo ongelukkig! Want gij moet voor God verschijnen, en gij kunt niet bestaan. Gij kunt u niet verantwoorden, en er is voor u niemand die de verantwoording op zich genomen heeft. Diep ongelukkig! Houd er maar rekening mee, en rust niet voordat het anders geworden is. En wees er diep van overtuigd dat gij niet gelukkig zijt, en dat gij nooit gelukkig kunt wezen, voordat Christus Jezus tot u en in u is gekomen.

Wie gelooft, kent ook de Vader. Hij aanschouwt het verzoend aangezicht des Vaders. Er was toorn en men vluchtte als Adam weg. Dat doet men nu niet meer. Want er is liefde, Goddelijke liefde. “Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe” (Joh. 3:16). En dan ziet men ook hoe de Zoon, aangemerkt als God en Mens in één Persoon, de weg is tot de Vader, volgens Zijn eigen getuigenis: “Ik ben de Weg, en de Waarheid, en het Leven. Niemand komt tot den Vader dan door Mij” (Joh. 14:6).

Ach, in dat ogenblik en vanaf dat ogenblik ziet men ook hoe de mensen zich bedriegen en zich laten bedriegen. Men heeft zichzelf bedrogen, en men zou zich voor eeuwig bedrogen hebben, als... ja, als de Heere het niet verijdeld had door hem de Waarheid bekend te maken gelijk zij in Jezus is. En omdat men zichzelf nu als een zelfbedrieger heeft leren kennen, ziet men hoe de gehele wereld zich bedriegt, de godsdienstige zowel als de goddeloze wereld. Ieder mens

bedriegt zich, en hij blijft zich bedriegen, totdat hij zít dat hij zich bedrogen heeft. Het eerste teken van licht is dat men zegt: ik heb mij bedrogen en ik zou mij bedrogen hebben voor eeuwig, als de Heere het maar had toegelaten.

Dat nu in één Wezen drie Personen zijn, dat begrijp ik niet. Wij zullen het ook nooit begrijpen. De engelen in de hemel en de geesten der volmaakte rechtvaardigen begrijpen het ook niet. Het zal nooit begrepen worden. Maar wat het verstand niet kan vatten, dat moet het geloof aangrijpen. En dat doet het ook. En wie nu gelooft, heeft er geen last van dat hij niet begrijpt. Luister eens, gij hoort dagelijks onder de mensen: “Ik begrijp het niet. Begrijpt u het?” Zo is de dagelijkse conversatie. De mens heeft behoefte aan het begrijpen van de dingen. Dat is nog altijd de paradijszonde, het uitsteken van de hand naar een vrucht die verboden is: te kennen het goed en het kwaad en het onderscheid ervan. Waar nu de genade is, daar is dat ten onder gebracht. Er is daar geen behoefte aan begrijpen meer. Daar is wat anders. Waar de genade is, daar is aanbidding. Door begrijpen wordt de mens niet gelukkig, maar wel ongelukkig. Als hij alles begreep, ach, hij zou niet kunnen leven. Begrijpen maakt ongelukkig. Maar aanbidding, de aanbidding van een heerlijk God, van Wie geldt dat het een lust is om voor Hem opzij te gaan en zich te vernederen, steeds dieper zich te vernederen, en Wiens verhoging door de mens een onuitsprekelijk voorrecht is, dát, dát is geluk. Waar dit niet wordt gevonden, daar is niets anders dan zonde, schuld en ellende.

Dat het Opperwezen is zoals wij u gezegd hebben dat Het is, zegt u de Bijbel. En deze is onze bron. Buiten de Heilige Schrift kan men nog wel enige kennis hebben van het Opperwezen – men kan weten dat God machtig is en goed en wijs en krachtig – maar wanneer men de Bijbel niet heeft, dan kan men niet weten wat God eigenlijk is; en wij móéten dit toch weten. Er word wel gezegd dat niemand dat weten kán. Nu, als dit waar was, dan zou er in de hele wereld geen ware religie, geen ware godsdienst zijn. Want hoe is het met de godsdienst? Geef mij vrijheid om u deze vraag eens voor te leggen. Gij zijt godsdienstig: gij bidt en dankt, gij leest de Bijbel, enzovoort. Hoe is het nu met uw godsdienst? Als men u eens de vraag voorlegt hoe u aan zo’n godsdienst gekomen zijt, wat antwoordt u dan? Deze vraag is toch redelijk. Zulke en dergelijke vragen kan men toch doen. En zij moes-

ten veel meer gedaan worden. Nu weet ik niet wat u op deze vraag ten antwoord geeft, maar mijn antwoord is dit: eerst God en dan godsdienst. Komt het overeen met uw ervaring? Als Hij Zich heeft bekendgemaakt, dán vangen wij aan te dienen en te vrezen. “Niet eerder?” vraagt u. Nee, niet eerder. Dit is ons antwoord. En waarlijk, het is het antwoord van de Schrift. Want er staat in Johannes 17:3: “En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, den enigen waarachtigen God”. “Dit is het eeuwige leven”, dat wil zeggen: hiermee begint het, dit is de ingang in het leven. En hoe dieper nu deze dingen in u ingaan en door U overdacht worden, des te aangenamer is het mij, en des te profijtelijker zou het u kunnen wezen. Want ik wil niet hebben dat u iets gelooft dat niet waar is.

Gezongen: Psalm 68:9.

Dus de Bijbel is onze bron, en daar staat het dat het Opperwezen is zoals wij u gezegd hebben dat Het is. Uit vele plaatsen maar één: “Ik zal den Vader bidden en Hij zal u een anderen Trooster geven, opdat Hij bij u blijve in der eeuwigheid” (Joh. 14:16). “Ik zal den Vader bidden”, dat is toch de tweede Persoon in het Goddelijke Wezen. “...den Vader bidden”, dat is de eerste Persoon in het Goddelijke Wezen. “...en Hij zal u een anderen Trooster geven” – deze Trooster is niemand anders dan de derde Persoon.

De Heilige Schrift is het Woord van een drie-enig God, en daarom komt Hij er natuurlijk in voor als zodanig. Maar, nog eens, hoe nu deze drie Personen één zijn, dat weet ik niet en dat zal ook nimmer geweten worden. Men spreekt er weleens over, en men tracht somtijds in te dringen in dit geheimenis. Dat is alles tevergeefs. Wie hiermee bezig is, die is niet werkzaam door het geloof, maar met zijn eigen verduisterd verstand, en “ ’t verstand laat na den waren grond van ’t wel-doen op de merken” (Ps. 36:1 ber.).

De eerste Persoon noemt Zich Vader. En Hij is dat, omdat Hij de Zoon genereert, omdat Hij de schepping heeft voortgebracht en de Auteur is van de herschepping, en omdat Hij kinderen heeft in de genade, welke door het licht en de kracht des Heiligen Geestes roepen: “Abba, Vader”. De tweede Persoon heet Zoon, omdat Hij het gegeneerd-wordende Kind des Vaders is, het afschijnsel van des Vaders

heerlijkheid, en het uitgedrukte Beeld Zijner zelfstandigheid (Hebr. 1:3). En de derde Persoon heet Heilige Geest, omdat Hij, als de adem uit de neus van een mens, uitgaat van de Vader en van de Zoon. De eerste Persoon is van Zichzelf en in de Zoon. De Heere Jezus is in de Vader en van de Vader. En de Heilige Geest gaat van Beiden uit.

De Vader wordt gekend in de Zoon. Gij moet nooit proberen de Vader te leren kennen buiten de Zoon. Want buiten de Zoon is de eerste Persoon een verterend Vuur en een eeuwige Gloed, bij Dewelke niemand wonen kan (Jes. 33:14). Voor God, absoluut genomen, kan niemand bestaan.

De Zoon wordt geopenbaard door de Heilige Geest. Als geen openbaring plaatsheeft, dan kent niemand Christus. Er wordt in deze tijd veel geroepen. Dat geroep komt hierop neer: “Wij moeten terug naar Christus! Christus vóór alles! Christus is de kracht en de hoop van een volk!”, enzovoort. Zo wordt er geschreven. Dit komt voor in verhandelingen, op congressen, in vergaderingen van allerlei aard, en vooral wordt er zo veel gepreekt. Hoort en leest u wel eens dat Christus moet geopenbaard worden, zal een mens Hem kennen? Maar als Hij niet geopenbaard wordt, dan is er geen mens die ook maar iets van Hem weet. Ja, van de Wet, van de letter van de Wet weet een mens iets. Van het Evangelie verstaat hij niets, als de Heere Jezus in het hart niet is geopenbaard. O, denk daaraan! En laat u door dat geroep niet verleiden, want dit is het geroep: “Zie hier is de Christus; of: Zie, Hij is daar” (Mark. 13:21). Het klinkt zo schoon, somtijds tenminste. Dan is een mens weleens geneigd om te zeggen: “Ja, ja, dat is goed; hier moeten wij ons best voor doen; daar moeten wij ons mee verenigen”. Alles misleiding! Als de Heere ons voor iets wenst te gebruiken, dan zal Hij het ons waarlijk bekendmaken. En als dat niet gebeurt, laat ons dan maar stil aan ons werk blijven. En laat het ons een voorrecht achten, dat wij nog werk hebben en nog werken kunnen.

Christus moet geopenbaard worden. En dan ziet men in de Heere Jezus de Vader. Hem te kennen, de Heere Jezus te kennen, is de gehele Godheid te kennen: Vader, Zoon en Heilige Geest. En, nog eens, het is de Heilige Geest, Die door middel van het Woord de Heere Jezus bekendmaakt.

Wanneer een mens nu de zaken zo mag zien, dan is dit te leven, geestelijk, Goddelijk leven te bezitten. Dan mag en kan hij zeggen:

Bij U, HEER', is de levensbron,
Uw licht doet, klaarder dan de zon,
Ons 't heuglijk licht aanschouwen. (Ps. 36:3)

Wanneer men nu eenmaal deze dingen heeft mogen leren verstaan, dan kan er veel gebeuren daarna. Allerlei en grote en verschrikkelijke afwijkingen kunnen er plaatshebben, men kan achteruitgaan, de eerste liefde verliezen, maar desondanks wordt de kennis van God vermeerderd, naar de belofte: "Zij zullen toenemen als mestkalveren" (Mal. 4:2), zij namelijk over wie de Zon der gerechtigheid is opgegaan. En vele beloften hebben hierop betrekking.

Misschien zoudt u willen zeggen: "Ja, dat kan nu wel gezegd worden, maar ik zie dat niet, ik voel dat niet en ik begrijp dat niet". Mag ik voor wat u ziet, voelt en begrijpt, niet ziet, niet voelt en niet begrijpt, respect hebben? Daar mag ik in het geheel geen respect voor hebben. Want dan verloochen ik de Heere. Voor mijn eigen zien, voelen en begrijpen mag ik ook geen respect hebben. Maar het Woord zegt u wat ik predik – dat het dit doet, dat weet u vermoedelijk allen wel – en het Woord zult u laten staan, en u moet ook leren het te laten staan.

Maar, geeft een begenadigd mens aan de zonde toe, dan kan hij wel genade hebben, maar geen vrede. En er is geen begenadigd mens, die aan de zonde, welke ook, zal blijven toegeven. Hij komt ervan af, hij komt eruit, en hij leert zich des te dieper te verfoeien voor de Heere en des te hartelijker zich te vernederen voor de troon der genade. En iedere overwinning behaald op de zonde is een bron van onuitsprekelijke blijdschap.

Toehoorders, hoe is het met u? Er werd eens gevraagd: "Hebt gij de Heilige Geest ontvangen?" Deze vraag moge ik u ook doen. Ik doe nu deze vraag, omdat ik moet afbreken om de tijd. Overigens hoop ik dat u hier de gehele dag wel zoudt willen zitten onder deze prediking. Immers Hizkia zegt: "Heere, bij deze dingen leeft men en in dit alles is het leven van mijn geest" (Jes. 38:16).

Kenmerk van iemand die de Geest bezit, is onder andere dit: wat hij leest of hoort, dat kan hem niet ontdekkend genoeg zijn. Van nature houdt hij als ieder mens van pleisteren. Maar in het diepst van zijn ziel verfoeit hij het, wanneer de dingen niet worden uiteengezet bij het licht en door de kracht des Heiligen Geestes. Hij haat alle valse pad en hij zou zich niet graag, niet om een hele wereld, willen vergissen, wil-

len bedriegen. Is dat zo met u? Getuigt uw geweten dat u ernaar zoekt dat uw binnenste komt bloot te liggen? Want dat doet het Woord. Waar men dit in de prediking niet doet, daar is geen bediening, geen prediking, geen Bijbel. Het Woord doet dit. “Het Woord Gods is levend en krachtig, en scherpsnijdender dan enig tweesnijdend zwaard, en gaat door tot de verdeling der ziel en des geestes, en der samenvoegselen en des mergs, en is een oordeler der gedachten en der overleggingen des harten” (Hebr. 4:12). Een natuurlijk mens, of degene die zich bedriegt door het ervoor te houden dat hij bezit wat hij niet ontvangen heeft, onttrekt zich. Maar een begenadigde staat voor de prediking, voor de Bijbel, voor iemand die in staat is om de Waarheid te belijden, als een lam. Doet u dat? Is Psalm 139 u bekend? “Doorgrond mij, en zie of bij mij een schadelijke weg zij; en leid mij op den eeuwigen weg” (vs. 23 en 24). Dat is een van de vele kenmerken van het bezit van de Heilige Geest.

Ik zal er nog een noemen, terwijl er natuurlijk vele ten gehore zouden kunnen worden gebracht. Maar dit is er ook een: men verootmoedigt zich, men vernedert zich, en men doet dit nooit diep genoeg. “Ook zal ik mij nog geringer houden dan alzo” (2 Sam. 6:22). Een begenadigd mens is niets dan een zondaar. Hij heeft generlei recht in zichzelf, geen recht bij mensen, geen recht bij het Opperwezen, geen recht bij de overheid. Hij is een rechteloos mens en daarom ook zonder middelen van verdediging. Maar tegelijkertijd heeft hij wel rechten en recht op alles, namelijk in een Ander, in Jezus Christus, Die voor hem het recht op het leven en op al wat tot het leven behoort, verworven heeft. Een begenadigd mens is in zichzelf rechteloos, en in Christus heeft hij alle rechten. Dat is een kenmerk van het bezit van de Heilige Geest.

Wanneer u deze twee kenmerken hebt, dan hebt u ook de Heilige Geest. Maar ontbreken ze, dan hebt u een aardse geest, een boze geest, een geest van verleiding en bedrog. Zó ziet het er dan in uw binnenste uit. Dat de Heere het u tonen moge voordat het te laat is. Want een mens die hier niet oprecht gemaakt is, komt als een bedrieger eenmaal voor God te staan. Hoort u het wel uit de gelijkenis? “Heere, hebt Gij niet in onze straten geleerd?”, enzovoort (Luk. 13:26). Deze mensen bestonden voor de Heere niet. En de Heere heeft toch lust in waarheid in het binnenste, en maakt in het verborgene wijsheid bekend (Ps. 51:8). Hadden die mensen waarheid gesproken, dan zou Hij Die lust in

waarheid heeft, zich tegenover hen niet zo gedragen hebben. Maar de Heere telde deze mensen niet. Hij zal nooit iemand tellen, als hij niet in de Heere Jezus is.

Ach, overdenk deze dingen toch, lieve mensen! En wijs er uw kinderen op. Laat in uw huis gevoeld worden dat ze uw leven zijn. Doe dat toch! Gij zijt er nog. Misschien duurt het nog maar kort. En wellicht worden u deze dingen straks ook niet meer gezegd. Verootmoedig u toch. Dat is een kenmerk van het bezit van de Heilige Geest. Zich voor God te vernederen en Hem te prijzen, dat is ook de heiligmaking. Er is geen andere heiligmaking dan deze. Maar, het moet met het hart geschieden. “Wat blijdschap smaakt mijn ziel, wanneer ik voor U kniel” (Ps. 26:8 ber.). Wanneer u niet leert voor God te knielen, dan zult u het voor mensen doen. En een volk dat zijn God verlaat, verliest zijn zelfstandigheid, en komt onder de druk van een tiran. Wat er gaande is in de wereld, waarlijk, het is niet van God gekomen, maar van ons. Wij hebben het opgeroepen, en wij roepen het nog dagelijks op. En hoe meer geroep er is van eendracht, en van “terug naar Christus”, enzovoort, des te meer tergen wij God; het is een tergen van de HEERE der heirscharen. Heeft Hij dan niet gezegd: “Maar op dezen zal Ik zien, op den arme en verslagene van geest en die voor Mijn woord beeft”? (Jes. 66:2). Als er dit onder ons volk was, als er dit in het christelijk gedeelte van de wereld was, dan zou er een macht zijn tegenover de boze machten.

Ik lag en sliep gerust,
Van 's HEEREN trouw bewust...
Want God was aan mijn zij (Ps. 3:3).
Amen.

Gezongen: Psalm 119:3 en 4.

Predikatie over de Persoon en het werk van de Heilige Geest, 15 juni 1952

Gezongen: Psalm 103:1, 2 en 3.

Gelezen: De Wet des Heeren; Handelingen 2:1-13.

Gebed:

Ach, Heere, dit alles was waarheid voor de schrijver van de Handelingen der apostelen. En wanneer de dichter van de 103e Psalm met zijn ziel begint te spreken en haar opwekt om U te loven, en daarna zich wendt tot zijn medemens, ook om U te loven en Uw weldaden niet te vergeten, dan was dat ook voor hem waarheid. Deze mensen hebben geloofd, en door het geloof hebben zij geleefd. En door hetzelfde geloof waren zij gestorven, en stierven zij zichzelf, de zonde, de eigengerechtigheid, de wereld, de machten der duisternis, en het ongelooft, dat de meest monsterachtige zonde is, de grootste van alle. En zij zijn ook door het geloof in de rust ingegaan.

En wij? Ach, doe ons ons rekenschap geven van de dingen waar het ten slotte alleen maar op aan zal blijken te komen. Want deze dingen zijn het ene nodige. Het andere, al het andere, wat het ook moge zijn, het is van voorbijgaande aard. Maar er is iets dat blijft tot in eeuwigheid; er zijn dingen die een wezen hebben. Doe ons deze zoeken. Geef dat de kinderen deze dingen zoeken. Geef dat opgroeienden, mensen die in de kracht van hun leven zijn, deze dingen zoeken. Geef dat zij voor wie de avond gedaald is, die hun leven nagenoeg achter de rug hebben, deze dingen mogen zoeken. O, wat zou het vreselijk zijn als wij dit niet gedaan hadden! Te leven onder de aanbidding, en deze niet geacht te hebben – wel, dan zou het beter zijn dat wij niet geboren waren, nooit het levenslicht aanschouwd hadden. Breng ons hier eens tot onszelf, Heere. Misschien hebben wij in de week die achter ons ligt vele dingen gezocht en vele dingen gedaan, aan vele dingen gedacht, en over vele dingen getwist. Maar in dit alles was het niet, het was maar zonde. In ons lachen hebben wij smart gehad, en wordt het niet het lachen van Abraham, dan zal deze smart tot in eeuwigheid blijven. O, Heere, doe ons weten dat wij leven; doe ons verstaan dat wij bestemd zijn om het leven los te laten, over te gaan in een andere toestand.

Gedenk ons, *gedenk ons*, Heere! Er zijn er wel die aan ons denken, maar dat zijn verkeerde machten. De duisternis denkt aan ons, de vorst der duisternis denkt aan ons, de wereld denkt aan ons. Denkt U aan ons, dan zal het terechtkomen, en anders zal het niet en nooit terechtkomen. Treed niet met ons in het gericht, Heere. Bezoek ons met Uw gerechtigheid en reinig ons door Uw bloed en Geest. Laat het ons dáárom te doen zijn. Laat ons haten al wat afwijkt van en ingaat tegen de rechte weg. En alles wat wij van onszelf denken, doen of spreken, doe dat weg. Wij zijn gevallen, en wij openbaren dat wij gevallen zijn. Wij moeten opgericht worden, en Uw beeld moet in ons vernieuwd worden, en dat van satan moet te gronde gericht worden. Als dit niet is gebeurd, ach Heere, wat dan? Dan zal het vreselijk wezen. Doe ons weten dat de wereld geen genot geeft, maar wel naberouw, dat de zonde geen genot geeft, maar wel spijtgevoel. Geef dat wij zien dat Gij het alleen schenkt, Uw dienst, Uw kennis, Uw vreze, Uw vrede.

Gedenk hen die nu ver van ons verwijderd zijn. Het is U bekend waarom zij gingen, wat hen deed gaan. Ach, ach Heere, zegen hen. Waar zij heen gegaan zijn, daar zal het wel niet te vinden zijn. Er mag dan wat meer brood en water wezen, maar ach, wat is dit alles – hoe groot op zichzelf – vergeleken bij de Waarheid, bij de prediking ervan?

Gedenk onze zieken. Er zijn er die de gewoonte hadden om hier te komen, en dit nu niet kunnen doen. Erbarm U, Heere! Ach, men kan gedurende een leeftijd in aanraking zijn met de Waarheid zonder gunstige uitwerking. Ontferm U! Er is er één onder ons die voor een tijd door een ongeval verhinderd was, en nu is hij er weer. Heere, leer hem dankbaar zijn, dankbaar zijn niet alleen dat hij nu dan weer genezen is, maar ook dat hem dit ongeval geschonken is. Want wat zou het wezen zo wij zonder kastijding waren? Erbarm U over ons allen!

Amen.

Gezongen: Psalm 36:3.

Wij zouden, mijn zeer geachte toehoorders, graag ook in deze dienst nog willen stilstaan bij de Persoon en de werking van de Heilige Geest. Wij hebben de vorige rustdag gezegd dat er onderscheid moet worden gemaakt tussen de Persoon en het werk van de Heilige Geest. En wij hebben daarop laten volgen dat de werkingen of de gaven van

de Heilige Geest niet alle van dezelfde aard zijn. Wij herhalen niet wat wij over deze gewichtige dingen hebben mogen opmerken. Wij stellen ons in de weg om aan hetgeen wij gesproken hebben, nog een en ander toe te voegen. Dat is er wel, als wij er maar in gebracht mogen worden. En ook dit is het gevolg van de inwoning en werking van de Heilige Geest.

Onze christelijke religie verstaan wij nooit, wanneer wij niet geleerd hebben dat er tweeërlei is – *tweeërlei*.

Tweeërlei kennis. Er is een kennis die verworven wordt, en er is een kennis die ontvangen wordt. De kennis die verworven wordt, neemt toe; en zo kan iemand zich heel wat eigen maken. Zóver kan dat somtijds gaan, dat men geneigd is het ervoor te houden dat de gronden aanwezig zijn. De kennis die ontvangen wordt, die men krijgt als een geschenk van de genade Gods, is echter heel wat anders. Ik zei dat de verworven kennis steeds méér kan worden. Wanneer ons de kennis geschonken wordt uit de volheid van de Heere Jezus, door de inwoning en werking des Heilige Geestes, dan gaat alle verworven kennis te gronde, dan is men een dwaas, en men weet niets en men heeft nooit iets geweten. Dit onderscheid kunt gij wel onthouden; tenminste, als u het wenst. Maar al wat in ons is, is eropuit om het te onderdrukken. Waarom? Wel, de wereld staat immers voor ons open? En wij hebben toch zoveel liefde tot onszelf, nietwaar? Tot onszelf, dat monster – zo is het toch? Want als het voor u zo niet is, dan betwist ik u de zelfkennis; gij sloegt nooit een blik in uzelf, gij zijt nog altijd God en uzelf ontvluchtende.

Er is tweeërlei overtuiging: één die zaligmakend is, en één die dit niet is. Bij een niet-zaligmakende overtuiging blijft de mens altijd in zichzelf. Hij werkt, maar hoe werkt hij? Uit zichzelf, door zichzelf, en tenslotte eindigt het alles in zelfverheerlijking, wat de mond en de gelaatstrekken en de stembuigingen ook somtijds mogen zeggen. Leer maar op hem te letten. “Op wie?”, vraagt gij. Op uzelf. Want er kan in de hel en in de wereld niets zijn, dat u in enig opzicht zou kunnen benadelen, als gij het uzelf maar niet doet. Bij een zaligmakende overtuiging wordt ons geschonken gebruik te maken van de aanbidding die God mij en u doet, en elk die door Zijn voorzienigheid in aanraking is gekomen met de Waarheid. En dit is een aanbidding waarvan ik u de inhoud tot in alle eeuwigheid niet zou kunnen zeggen, zó groot is zij,

zó rijk is zij, zó'n schat is zij – een aanbieding van geluk, van zaligheid, van vrede, van liefde, van blijdschap. “O, hoe groot”, zegt de dichter van de 31e Psalm, “is Uw goed, dat Gij weggelegd hebt voor degenen die U vrezen!” (vs. 20).

Er is tweërlei droefheid, één der wereld, en één die naar God is. Die der wereld is er wanneer men in de consciëntie gegrepen is. Dat doet soms de Waarheid. Zij doet dat somtijds krachtig. Bij deze droefheid gaat het echter alleen over de gevolgen van de zonde. Men is boos op zichzelf dat men dit of dat gedaan heeft, maar daar blijft het bij. Het kan heel wat beweging geven. Maar er verandert niets; in de grond verandert er niets. Bij de droefheid die naar God is, gaat het over de zonde als zonde. Al zou er geen hel zijn, en al zou er hier geen tegenspoed zijn, en geen schande als gevolg van de zonde, dan zou men er toch bedroefd over wezen. Bij de droefheid naar God gaat het niet alleen over de zonde die wij in eigen persoon hebben bedreven, maar ook over de zonde die ons toegerekend is, over de zonde van Adam, die onze zonde is. Want als deze éne niet gezondigd had, dan zouden wij ergens anders liggen. Over de dadelijke en over de aangeboren zonde gaat deze droefheid, en zij werkt een onberouwelijke bekering tot zaligheid (2 Kor. 7:10).

Je weet toch wel, je voelt toch wel, dat je bestemd bent om straks over alles berouw te hebben? Hoeveel dingen zijn er al niet waarover je berouw hebt, of althans spijt. Nu komt er een ogenblik waarin je ineens over alles berouw zult hebben! Maar de droefheid naar God werkt een onberouwelijke bekering, iets waar men nooit berouw van zal hebben. Ja, wij staan naar dingen. Wij weten het allen uit ons droevig leven. Want ach, dat leven is zo droevig! Gij maakt het wat mooi door uw kleren, en door het genot dat gij in afleiding zoekt. Maar het leven is zó droevig! Waarom? Omdat het een leven buiten God is – buiten God, zonder God – omdat het gehele leven onder de toorn van God ligt, een vervloekt leven is. Lees maar Galaten 3, vers 10. Rust niet voordat gij een ander leven leert kennen. Nu, bekering tot God wordt gewerkt. Zij is onberouwelijk, en zij wordt gewerkt wanneer er een droefheid naar God is. Het gemis, het gemis van God, hebt u dat ooit gevoeld? Waar liggen de tranen die gij daarbij gestort hebt? Wijs de plaats eens aan. Zeg eens hoe dat gekomen was, het gemis van Gods beeld. Hebt u het beeld Gods ooit gemist? Dan zult u gezien heb-

ben, dat bij dit gemis niets te vergelijken is, bij het gemis van het beeld van God.

Er is tweërlei vernedering, een gedwongen en een vrijwillige. Bij een gedwongen vernedering staat men weer op in zichzelf. Achab, Saul, Judas, al deze mensen zijn weer opgestaan in zichzelf – gedwongen vernedering. Zij werden gedwongen om te bekennen. Een vrijwillige vernedering is heel wat anders. Bij een vrijwillige vernedering heeft men God tegenover zich. “Tegen U, U alleen, heb ik gezondigd en gedaan dat kwaad is in Uw ogen” (Ps. 51:6). Bij vrijwillige vernedering ziet men tegenover wat in God is, dat wat in ons is. Men aanschouwt iets van de heerlijkheid van God. Nu kan men nooit iets van deze heerlijkheid zien, of het is: “Wee mij, want ik verga” (Jes. 6:5), of: “Met het gehoor des oors heb ik U gehoord, maar nu ziet U mijn oog. Daarom verfoei ik mij, en ik heb berouw in stof en as” (Job 5 en 6).

Zulk een vernedering vindt gij in David in de 51e Psalm. Ach, de man was wel tot de strop gekomen, als hem dit niet geschonken was. Want men zondigt niet goedkoop. Dat moet u niet denken. En als de Heere zwijgt, dan moet u het er nog niet voor houden dat Hij vergeeft. “Tegen U, tegen U”, dat was het woord van David, en dat is altijd het woord bij vrijwillige vernedering. En dezelfde vernedering vindt u bij Ezra en bij Daniël en bij heel het overblijfsel. Bij allen die de Heere vrezen, wordt daarvan iets gevonden. En bij deze vernedering zegt men: “Ik zal mij al dieper vernederen dan alzo”. Dezen zijn nooit genoeg vernederd – “dieper dan alzo”. En wat men dan van de wereld en van zichzelf en van de zonde ziet, ach, dat is immers niet uit te drukken? Gelijk de dwaasheid, de oppervlakkigheid, het goddeloos-zijn van de wereld, niet is uit te drukken. En dan is men zelf nog de slechtste, de ergste, de ergste van de hele wereld. Niet uit te drukken is het afzichtelijke en afschuwelijke van een leven buiten God. Dat is altijd een leven in de zonde. Waar geen vereniging is met de Heere Jezus, en men niet in de gemeenschap Gods staat, daar is enkel zonde. Als u dat niet kunt bekennen, als voor u alleen diefstal zonde is, als lastering, kwaadspreken, hoererij, overspel, alleen voor u de zonden zijn, dan hebt u nooit een blik in uzelf geslagen. Hoe vreselijk ook de genoemde zonden zijn, ik moet u tóch zeggen dat u nooit een blik in uzelf hebt geslagen. De vreselijkste zonde is het ongeloof. Dat is een handhaven van een gevallen leven, van een in Adam gevallen leven;

dat is een handhaven van zichzelf tegenover een heerlijk God, Die Zichzelf aanbiedt; dat is een verwerpen van de Heere der heerlijkheid, buiten Wie geen leven is, maar een eeuwig zielsverderf.

Gezongen: Psalm 143:5, 6 en 8.

Er is tweeeërlei roeping, een uitwendige en een inwendige. De uitwendige roeping is hetzelfde als de aanbidding van de genade en de gunst Gods in Christus Jezus. En deze aanbidding moet geloofd worden. “Die God niet gelooft, heeft Hem tot een leugenaar gemaakt, dewijl hij niet geloofd heeft de getuigenis, die God getuigd heeft van Zijn Zoon” (1 Joh. 5:10). Maar deze roeping is te wederstaan, en zij wordt wederstaan door bijna alle mensen. Men kan er een leeftijd onder doorbrengen en precies dezelfde blijven; nee, erger, veel erger worden, in de grond een uitgesproken vijand van God en Zijn gebod.

Er is een inwendige roeping. Deze is wat anders. Zij is een verlichting, een verlichting die geschiedt met de snelheid van het licht. De Heilige Geest werpt een straal van Goddelijk licht in de ziel, en het gevolg hiervan is dat zij het geheim van de verlossende liefde van een drie-enig God verstaat. Ouders die hun kinderen vermanen, zeggen wel eens: “Kind, je begrijpt me niet”. En wij begrijpen God niet. En wij laten geschreven staan wat er geschreven is: “Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo ik lust heb in den dood des goddelozen! Maar daarin heb ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve” (Ezech. 33:11). Wat dat zegt, dat begrijpen wij niet. Wij begrijpen God niet in Zijn liefde, en dat zal de zwaarste straf ontvangen: verwerping van liefde; niet de val, niet al de schandelijke dingen die gij in uw leven gedaan hebt en nóg doet, zullen het zwaarste wezen. Dat zal er wel bij komen, maar het zwaarste is de miskennis en de verwerping van de liefde des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes. Wie aan deze zonde schuldig blijft, ach, zijn lot zal vreselijk wezen! Want als de liefde verworpen wordt, wat moet men dan verder doen?

De vader van de verloren zoon had zijn kind graag bij zich gehouden. De liefde des vaders werd niet begrepen. Vader deed onrecht. Vader moest een andere vader wezen. En de jongen ging. Zo is het hier ook: men gaat, men gaat de wereld in, men doet de zonde. En als de

consciëntie spreekt, dan is daar de eigengerechtigheid toch nog? Enzovoort. Er is dus een inwendige roeping, en deze roeping is verlichting en overbuiging. Stokstijf weigert uw hart. En bij de inwendige roeping doet het dat niet meer. Dan zegt het: “U zoekt mijn hart; mijn oog blijft op U staren; laat mij van ’t spoor, in Uw geboôn vervat, niet dwalen, HEER’; laat mij niet hulp’loos varen” (Ps. 119:5 ber.). Dan is er liefde in het hart, en deze liefde zet ons over in God. Dat is de inwendige roeping. Deze is niet te wederstaan. Niet dat men gesleept wordt; nee, men wordt getrokken, getrokken door de Heere, door wat van Hem uitgaat. Van deze trekking vindt u gesproken in Johannes 6:44: “Niemand kan tot Mij komen, tenzij dat de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekke”.

Er is tweërlei geloof: een tijdgeloof – wat ook een waangeloof of een schijngeloof kan worden genoemd – en een zaligmakend geloof. Het laatste vindt u beschreven in de zevende zondag van onze catechismus: “Het is niet alleen een stellig weten of kennis, waardoor ik alles voor waarachtig houd, wat ons God in Zijn Woord geopenbaard heeft, maar ook een vast vertrouwen, hetwelk de Heilige Geest door het Evangelie in mijn hart werkt, dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving der zonden, eeuwige gerechtigheid en zaligheid van God geschonken is, uit louter genade, alleen om der verdienste van Christus wil”. Als dat in uw hart ligt, dan gelooft u. Dat is het geloof. En dan weet u te zeggen waar dat geloof vandaan gekomen is. U zegt niet: “Ja, wat is het geloof? Geloof, geloof, wat is het geloof?” Nee, zo beantwoordt u onze vraag niet, maar u kunt er enig verslag van geven. En als u dat niet kunt, dan moet u ook niet menen dat u het zoudt bezitten. Bij het waan-, tijd- of schijngeloof blijft de mens in zichzelf, in zijn werkzaamheden. Ja, daar spreekt de godsdienstige wereld graag van; zij spreekt graag van werkzaamheden, vooral in zekere kringen en groepjes. En als men eens vroeg: “Wat zijn dat voor werkzaamheden? Weet u iets van deze werkzaamheden te zeggen?”, dan zou men direct met gesloten mond staan. De mens die niet uit zijn werkzaamheden is, weet van zijn werkzaamheden niets te vertellen; hij kent ze niet. Men blijft bij een waan-, tijd- of schijngeloof in zijn werkzaamheden. En als God ons dáár vindt, dan verwerpt Hij ons. Want Hij heeft alleen maar behagen in Zijn Zoon, en in allen die in Zijn Zoon gevonden worden.

En eindelijk is er tweërlei heiligheid. Er is een betrekkelijke heiligheid. Betrekkelijk, verstaat u dit woord? Daar bedoel ik niet mee een heiligheid die nog niet af is. Een betrekkelijke heiligheid heeft het kind door de gelovige ouders; een betrekkelijke heiligheid heeft een vrouw door de gelovige man. En deze heiligheid geeft een kerkelijk recht op de sacramenten; een kerkelijk recht, geen Goddelijk recht. Maar waar de heiligheid die uit God is, gevonden wordt, daar is men vernieuwd, vernieuwd naar het beeld van God, en daar heeft men lust en liefde om niet alleen naar sommige, maar naar alle geboden Gods te leven. Dat is de keuze. Als u het over de keuze hebt, dan moet u het verhaal van Ruth er niet bij nemen; wat daarvan gemaakt wordt, dat is bedriegerij. Maar dat is de keuze. En als men dan afwijkt, zijn voornemen niet ten uitvoer brengt, zondigt, dan is dat het zwaarste pak dat men in dit leven te dragen heeft; niet het gemis van gezondheid, niet armoede of wat ook, maar dát is het zwaarste pak. En als er wel eens gezegd wordt dat men hoopt van het lichaam der zonden bevrijd te mogen wezen – en dit woorden zijn die uit het hart voortkomen – dan wordt er dít mee gezegd, dat de zonde het zwaarste pak is.

U moet deze dingen diep overdenken. Want waarlijk, ik heb geen lust om hier te staan om u het een en ander te zeggen en u bezig te houden. Dat is mijn roeping niet, maar dat is ook mijn leven niet.

Toen ik hierheen ging, dacht ik: ik moest maar beginnen met tegen de mensen te zeggen: ik wilde wel dat jullie allemaal vanmorgen bekeerd werden, klein en groot, en dat de kinderen die nog geen verstand hebben en geen oordeel, de Heilige Geest mocht worden geschonken. De bekering is volstrekt noodzakelijk.

Deze dingen diep overdenken! En wanneer u zich gedrongen gevoelt om uzelf te onderzoeken, hetzij met het oog op het Avondmaal, hetzij met het oog op de eeuwigheid, of met het oog waarop ook, dan moet u zich het volgende maar afvragen: wanneer was het, dat ik zag dat ik tegen God gezondigd had? Dat is misschien het eerste en het voornaamste. Want dat wij zondaren zijn, ja, dat geeft de hele wereld best toe. Maar vraag aan de wereld tegen wie zij gezondigd heeft, en vraag aan een godsdienstig mens tegen wie hij gezondigd heeft. Gij hebt misschien tegen uw ouders gezondigd; wellicht zijn uw ouders er niet meer, en denkt gij veel aan het verleden. Mogelijk zijt gij niet meer in uw ouderlijk huis; gij denkt wel eens terug aan uw

ouders, nietwaar? Dat kan zó wezen, dat u hartenpijn hebt bij de gedachte aan een snauw tegenover uw vader of moeder. Dan hebt u tegenover uw vader of moeder gezondigd. Ach, dat kan zo'n pijn doen. Dan zegt u: "Was mijn vader of moeder hier, dan zou ik toch graag willen zeggen dat het toch zo verkeerd geweest is". Zó ongeveer en nog anders moet u zich voelen als u tegen God gezondigd hebt. Dan moet u zeggen: "Ik wilde wel dat ik het nooit gedaan had". Dan moet u zeggen: "Ik wilde mijn gehele bezitting wel missen, als ik dan maar niet de zonde had; ja, ik wilde alles wel missen, als ik maar niet gezondigd had". Weet u daar iets van? Het gaat in de christelijke religie om wezenlijke dingen, niet om de schijn, maar om de Waarheid. God heeft lust in Waarheid.

Men moet zich verder afvragen of men de schuldig is, of men zijn schuld heeft toegeëigend, zijn eigen dadelijke schuld – dus niet alleen zonde, maar ook schuld – en ook de schuld van Adam. Er zijn weinig mensen die het daarover hebben. Ik moet tot mijn groot leedwezen zeggen dat wanneer ik een bekering hoor, het zelden voorkomt dat men zegt dat men de schuld van Adam heeft leren kennen en zich heeft toegeëigend. Als er geen toegerekende schuld was, dan zouden de dingen alle anders liggen, zoals ik u al gezegd heb. Alles zou anders liggen. En daarom kunt u niet aannemen dat de Heilige Geest daar maar zo overheen gaat, zonder ons daarvan iets bekend te maken. Ik heb het niet over trap en mate.

In de derde plaats moet men zich afvragen of men gezien heeft, met ontzetting gezien heeft, dat de mens die buiten Christus is, verloren is. Hebt u dat gezien? Iedereen – ik heb het u meermalen gezegd – werkt zich op naar de hemel. Daar hoopt hij ergens God te ontmoeten. U hoeft zoveel moeite niet te doen. Lees Romeinen 10 maar. En er zijn anderen die de houding aannemen van zeer boetvaardig te wezen. Dat is óók niet nodig. U hoeft niet zo in de afgrond neder te dalen. Het ligt aan uw voeten. U vindt het daar, als er behoefte aan is. En wanneer is er behoefte aan? Als het hart ledig is, en vol van dingen waarvan wij niets moesten hebben. Dán als men zondaar is, zondaar voor God.

En dan moet men zich verder afvragen of Christus wel geopenbaard is. Af en toe hoor ik zeggen, zelfs ook onder ons: "Is de openbaring van Christus nodig?" Ja, die is nodig. U zult nooit iets van Hem verstaan, noch van de Drie-eenheid, noch van de zaligheid, als

Christus niet geopenbaard wordt. U moet zich afvragen of Christus geopenbaard is. Dat is niet dit dat men een man aan het kruis ziet. Het is geen fantasie, geen droombeeld. Met dit alles heeft het niets te maken. Men is dan gezond en wel bij zijn verstand. God maakt geen zenuwpatiënten. Hij veroorzaakt niet dat een mens allerlei dingen ziet. Hij doet wat anders: Hij brengt aan de grond en tot de werkelijkheid. En dan zoekt Hij een mens op, vrijwillig, zonder gevraagd te zijn; en dan richt Hij een mens op, en verhoogt hem in Zichzelf.

En dan moet men zich afvragen of men vernieuwd, wedergeboren is. Men moet over de wedergeboorte niet een gesprek voeren. Dat heeft geen betekenis. Integendeel, het is dwaasheid en zonde. Tegen mij en tegen u zeg ik dit: wacht eens of de Geest u ook dringt om iets te zeggen over God en Zijn Rijk. Al waren het dan maar drie woorden, dat zouden woorden des Geestes zijn. De Heere Jezus heeft tegen mij en tegen u gezegd: “Want zonder Mij kunt gij niets doen” (Joh. 15:5). Misschien denkt u: “Ja, wij moeten toch wat zéggen; wij kunnen toch zó niet tegenover elkander zitten?” Ja, dat is de wanhoop. Daar zit in dat men in wanhoop komt te sterven. Omdat het onze afgesneden wordt, is het ware leven er daarom niet? Het onze wordt afgesneden, opdat wij zouden zien dat het ware leven er is, dat het er werkelijk is, en opdat wij zouden verstaan dat het onze het niet is. Zou nu de wereld zoveel ongelukkiger en armer zijn als vele gesprekken niet werden gevoerd? Ik kan dat niet aannemen. Het is bovendien nog meestal lasteren en kwaadspreken. Want daar lééft de mens van. Hij lééft van de zonde, hij lééft van kwaadspreken. Daar heeft hij lust in. Als men de besprekingen maar eens kon horen die op één dag gevoerd worden – u wéét het wel. Men moet zich afvragen of men vernieuwd is, of men een nieuw schepsel is in Christus. Als God een mens begenadigt, dan zegt deze: “Ach, nu ben ik ik niet meer. Nooit gedacht, nooit gedacht! Het andere gevreesd, dit niet verwacht.”

Het zijn wezenlijke dingen. En ik wens u deze dingen maar op het hart te drukken, ofschoon ik dat niet kan doen. Maar er is er Eén Die het door middel van mijn prediking wél kan doen. En het móét gebeuren, want gij zijt diep en voor eeuwig ongelukkig als het niet plaatsheeft.

Ga nu eens na waarmee u de week die achter ons ligt, doorgebracht hebt, hoe u geleefd hebt, wat in deze week het zwaarste bij u gewogen

heeft, wat gij zoal gedaan hebt, enzovoort. Dan zult u al direct veel stof hebben om u te schamen, om u te schamen voor God, misschien ook voor de mensen. En dan hebt u stof om te bekennen.

O, dat leven buiten God, het is zo verschrikkelijk! En dat zoekt een mens. En daarin wordt openbaar dat hij gevallen is, dat hij een gevallen mens is. Hij moet zijn val leren kennen. “ ’t Is niet alleen dit kwaad, dat roept om straf”, zegt David in de 51e Psalm.

Waarover heeft een mens zich niet te schamen? U hoeft niet zo uw best te doen om zonden te vinden. Maar u moet ze vinden! Ik behoef u niet te zeggen dat het gevolg hiervan zal zijn dat er een last op de rug komt te liggen, en dat deze last hoe langer hoe zwaarder zal worden. En zo zoudt gij misschien het voorwerp worden voor het woord van de Heere Jezus: “Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven” (Matth. 11:28).

Luister, kinderen en grote mensen, jonge en oude lieden! Luister! Wijs er je kinderen op, ouders! Laat ze niet ongewaarschuwd deze waarheid verlaten. Als ze dat toch doen, dan kijkt u uw kinderen na, en u zegt: “Geen stap wens ik in je richting te doen, want ik haat met een volkomen haat wat je nu gaat ondernemen”. Geef dát je kinderen mee, die een prediking gaan zoeken die van deze verschilt.

Overdenk de dingen diep. Eindig niet in mijn prediking. Ik zou er last van hebben, als u tegen mij zei: “O dominee, wat ben ik het toch met u eens!” Dat zou mij nooit vernederen. Als u mij tegensprak, dan zou ik er misschien wel door vernederd worden. Maar de grond waarop u zou tegenspreken, die zou u zelf moeten kennen. Want het zou voor uw rekening liggen als u tegensprak, zoals voor mijn rekening ligt wat ik vanmorgen gezegd heb.

Zijt u bevoorrecht? Zoek dagelijks de Heere. Maak alles met de Heere af, uw goed en uw kwaad, ofschoon u geen goed hebt. Zeg het Hem. Er is immers geen mens die u hoort! Zeg Hem het schandelijkste. En vergeet vooral niet om wat u voor goed houdt, te zeggen tegen de Heere, want dat is gevaarlijker dan het schandelijke. Volg Hem. Het is altijd goed waarheen Hij gaat. En waar gij heengaat, daar is het nooit goed. Volg Hem. Als een mens met besluiten werkt, dan is hij in een doolhof, en hij gaat te gronde. Wij moeten vastlopen, telkens vastlopen. “HEERE, maak mij Uw wegen bekend” (Ps. 25:4).

Kinderen, hoor je het wel? Niet doorzetten, maar je ouders onder-

danig zijn! Als je ouders niet willen dat je een verloving aangaat of een huwelijk sluit, niet doen! Al hebben je ouders ook ongelijk, dat zal dan de eeuwigheid wel leren. Niet doen en nooit doen! Doe wat je ouders zeggen, behalve wanneer het tegen de consciëntie ingaat. Je ouders zijn geen onfeilbare mensen, en toch heb je ze te gehoorzamen. Zij staan in de plaats van God. Verwerp je hen, dan verwerp je God ook.

Betreed veel uw binnenkamer. En hoed u voor de zonden, voor de kleine zonden ook. Op kleine zonden grote zonden volgen. Wij weten allen wel dat dit zo is. Want met kleine zonden stellen wij ons op een hellend vlak, en dan gaat het zo gemakkelijk naar beneden. Hoed u, maar bedenk dat er genade is. En bedenk óók dat genade begeren is: niet alleen vergeving van zonden, maar ook reiniging van zonden nodig te hebben, te begeren. Waar het laatste niet wordt begeerd, zal het eerste niet ontvangen worden.

Als moeilijkheden aanstaande zijn, dan zal de Heere u waarschijnlijk wel waarschuwen; Hij zal u verkwikken. “De weg zou voor u te veel zijn”, zegt de Heere tot Elia, “eet” (1 Kon. 19:7). Zo handelt de Heere doorgaans met Zijn volk. En dan zou het kunnen wezen dat, wanneer u eens geestelijke verkwikkingen ontving, u ineens dacht, of daarna dacht: “O, nu is er weer wat aanstaande”. En dan kon dat wel eens in vijandschap overgaan, zodat u zoudt willen zeggen: “Waren de verkwikkingen er maar niet gekomen”. Maar dat moet u anders zien. Want de moeilijkheid die aanstaande is, komt, en u hebt ze zelf opgeroepen, direct of indirect. En nu is de Heere zo goed om u, voordat ze er is, enige troost, sterkte te schenken. In zulke omstandigheden worden meestal de geestelijke verkwikkingen genoten, en ook wel in de moeilijkheden.

Wanneer er moeilijkheden zijn, dan wordt het doorgaans openbaar of de mens gelukkig is. U moet er maar eens over nadenken. Als er moeilijkheden zijn, dan wil een mens ervan verlost worden. Hij zou graag het kruis dat de Heere hem op de schouders gelegd heeft, van zich afschudden. Als hij daarin niet de bestraffing des Geestes ontvangt, dan is het een bewijs dat hij geen gelukkig en eenvoudig mens is. Nog eens, dat men onder het kruis uit wil, dat is wat anders. Maar als de Heere daar geen bestraffing over geeft, dan is dat doorgaans geen goed teken. Want voor alle schatten van de wereld zou een begenadigde de moeilijkheid niet willen missen. Hij heeft ze meer lief dan

de voorspoed. “Het is goed voor een man dat hij het juk in zijn jeugd draagt. Hij zitte eenzaam en zwijge stil, omdat Hij het hem opgelegd heeft. Hij steke zijn mond in het stof, zeggende: Misschien is er verwachting” (Klaagl. 3:27-29).

Als er moeilijkheden zijn, dan moet u zich vernederen, en met uw moeilijkheden blijven zitten, totdat de Heere u ervan verlost. Híer moet u naar uitzien. Welgelukzalig worden *zij* genoemd, die Hem verwachten. En dát is het leven. Zodat u wel begrijpen kunt, dat een begenadigd mens zal danken voor de moeilijkheden, en dat hij somtijds zal zeggen: “Heere, wat U mij ook onthoudt, onthoud mij geen moeilijkheden”, ofschoon ik wel weet dat de moeilijkheden op zichzelf het niet kunnen doen. Maar zij doen het doorgaans, door de werking des Geestes. En de voorspoed? Zelfs geringe voorspoed veroorzaakt gemakkelijk dat wij ons verheffen.

Amen.

Gebed:*

Heere, bekeer ons dan. Bekeer ons van onze gedachten, woorden en werken, van onszelf. En al wat bij ons en aan onze kant en in ons gevonden wordt, heeft bekering nodig. Wij moeten ons daarvan afwenden. En wij moeten ons wenden tot U, want niet bij ons en niet in de wereld is de fontein des levens, maar bij U, Heere, is het. Bij U is de fontein des levens; dus moeten wij bij U wezen, het naar U gewend hebben en het telkens naar u wenden, maar dit is een gave, een genade, een werk niet van ons, maar van U, van Uw Geest en Woord. Laat ons erom verlegen zijn, Heere. Laat er ons om verlegen zijn, en laat ons er een diepe indruk van hebben en houden dat wij ongelukkig zijn wanneer ons deze dingen onthouden worden.

Amen.

Gezongen: Psalm 119:21 en 22.

* Het laatste gedeelte van het gebed is niet beschikbaar.

Predikatie over de Persoon en het werk van de Heilige Geest, 13 juli 1952*

Gezongen: Ps. 138:1 en 2.

Gelezen: De Wet des Heeren; Jesaja 54.

Gebed:

Wonderlijke dingen, Heere! En niet alleen wonderlijk, ook heerlijk, U verheerlijkend. En ook dit niet alleen, maar verkwikkend, vertroostend, onderwijzend, helpend – somtijds verstaan! Laat Uw Woord, dat eeuwig zeker is – immers, “de hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar Uw woorden zullen geenszins voorbijgaan” – ons wezen een licht op ons pad, een lamp voor onze voet. Het is een licht, en het kan dienen als een lamp, maar wij kunnen dwaallicht volgen. Ontdek ons; breng ons, voor en na, af van onze hoogten, van onze inbeeldingen. Trek ons tot U, Die Uw kinderen alleen maar in de laagte aantreft, gelijk Uw Woord het op zovele plaatsen zegt. “Nederigheid gaat voor de eer”.

Zie ons aan en gedenk ons in die enige Naam onder de hemel die onder de mensen gegeven is, gegeven door U – “en onzen Koning is van Israels God gegeven” – opdat er zaligheid zou zijn. En vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren. Wil naar Uw beeld ons vernieuwen, ons verlossen van onze ongerechtigheden zoveel als dit mogelijk is, en ons maken en houden eerlijk, oprecht, zuiver.

Door Uw voorzienigheid zijn wij aan de morgen van deze schone dag – van Úw dag – met elkander vergaderd. Dit voorrecht is niet te kennen en daarom ook niet te waarderen. Dat er bijna niemand is die dit voelt, doet aan de waarde van een samenkomst waarin waarheid gesproken wordt, niets af. Dat wij hier samen mogen zijn in de vreze van Uw Naam en tot onze eeuwige behoudenis. In de dagen Uwer omwandeling op aarde hebt Gij ons gezegd dat één ding nodig is, en dit is: geloof, zielvernederende en U verhogende genade, een leven en

* Voor de voorafgaande predikatie over hetzelfde onderwerp van 6 juli 1952, zie de bundel 2000-'02, blz. 49 e.v. Voor de opvolgende predikaties van 20 en 27 juli 1952, zie dezelfde bundel, blz. 57 e.v. en 65 e.v.

wandelen door het geloof. Geef ons dan de Waarheid in de opening onzer lippen, en laat ons niet staan naar iets bijzonders, maar naar wat het *is*, naar de vertolking van wat Gij, Heilige Geest, door het Woord des Heeren werkt in de harten van de uitverkorenen. Laat het profijtelijk wezen.

Wil Uw Kerk onderhouden. Heere, Gij hebt haar geroepen, en Gij hebt dit niet gedaan om haar onder te laten gaan. Wil dan Uw belofte vervullen: “De poorten der hel zullen dezelve niet overweldigen”. Wil Uw Kerk ook nog uitbreiden, hier of elders, in onze harten of in die van onze familieleden of kennissen of vrienden. Wil onze zieken gedenken, hen die ernstig ziek zijn. Laat er op ziekbedden nog iets plaatshebben, Heere.

Amen.

Gezongen: Psalm 138:3 en 4.

Wij spreken nog, mijn zeer geachte toehoorders, over de Persoon en het werk des Heiligen Geestes. Wij hebben de vorige rustdag iets gezegd over Zijn werken in het hart van de zondaar. Onze catechismus spreekt er op deze wijze van: “Wat gelooft gij van den Heiligen Geest?” “Eerstelijk, dat Hij tezamen met den Vader en den Zoon waarachtig en eeuwig God is; ten andere, dat Hij ook mij gegeven is, opdat Hij mij door een waar geloof Christus en al Zijn weldaden deelachtig make, mij trooste en bij mij eeuwiglijk blijve”.

De Heilige Geest is de Geest des geloofs. Hij werkt het geloof, het ware, het geloof der uitverkorenen, het “geloof naar de werking der sterkte Zijner macht, die Hij gewrocht heeft in Christus, als Hij Hem uit de doden heeft opgewekt” (Ef. 1:19-20).

Wanneer nu de Heilige Geest het geloof gewerkt heeft, zó dat er een vereniging met Christus en gemeenschap met God is tot stand gekomen, dan is deze mens van dat ogenblik af niet meer gezocht. De wereld heeft geen aanrakingspunten meer met hem. Wij vinden in Handelingen 24 de volgende woorden: “En als hij (namelijk Paulus) handelde van rechtvaardigheid en matigheid en van het toekomstige oordeel, Felix zeer bevreesd geworden zijnde, antwoordde: Voor ditmaal ga heen – let op deze woorden: ga heen! – en als ik gelegen tijd zal hebben bekomen, zo zal ik u tot mij roepen” (vs. 25).

De wereld schijnt heel wat mans te zijn. Zij is dit niet. Komt zij in aanraking met de Waarheid, dan voelt zij dat zij waggelt en wankelt, en dat verkiest zij niet. Waarom verkiest zij het niet? Omdat zij van plan is door te gaan. “Wijk van mij, want aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust” (Job 21:14). Gij zult het wel allen bij ondervinding hebben.

De godsdienstige mens met zijn onhoudbare belijdenis stelt zich aan als een besliste vijand. Hij voelt dat hij opzij moet. Maar hij kan niet opzij gaan, omdat hij niet wil. Nu tracht hij zich te handhaven, en bemerkende dat hij dat niet kan, neemt hij zijn toevlucht tot spot, of er komen uitbarstingen van vijandschap. In zulke ogenblikken heeft de beschaving geen invloed. Het zijn de instincten, de oerinstincten die dan aan de gang gaan. En dan zou men wel in staat zijn om een begenadigd mens te vermoorden!

Kent gij uzelf wel? Is uw zelfkennis de dood geworden van uw godsdienst, van heel uw godsdienst, van heel dat godsdienstig staketsel dat gij hebt opgericht, en dat ieder mens opricht?

Eigen vlees en bloed kunnen het met een begenadigde óók niet vinden. Het is nooit goed, want “het bedenken des vleses is vijandschap tegen God; want het onderwerpt zich der Wet Gods niet, want het kan ook niet” (Rom. 8:7). Als de apostel Paulus dit niet had ondervonden van zijn eigen vlees en bloed, hij zou deze uitspraak nooit hebben kunnen doen. Want het begint bij ons. Als een mens zichzelf niet heeft leren kennen, ziet hij zijn naaste óók verkeerd. Want hoe moeten wij onze naaste zien? In het licht van het Woord.

Zijn kennissen stellen zich van verre. Zij vinden de begenadigde misschien aantrekkelijk, wellicht houden zij van hem, maar ... er is één ding! Als er nu dat ene maar niet was! Maar dat is in het oog van de wereldse omgeving de éne vlieg die de zalf des apothekers stinkende maakt. Zijn bekenden laten hem los. En dat wordt dan weleens zó diep gevoeld, dat het is: “Magor-missabib” – schrik van rondom!

Ja, u moet erop rekenen, dat men, als men God dient, alleen komt te staan. En als een mens dat niet verkiest, niet wenst, niet kan, dan moet hij het christendom maar vaarwel zeggen; hij zal er nooit enig waarachtig profijt van hebben.

Een begenadigde heeft vele wederwaardigheden. Hij is van God geleerd, en wat hij heeft geleerd, is hem meer waard dan duizenden

van goud of zilver. “Al gaf iemand al het goed van zijn huis voor deze liefde, men zou hem ten enenmale verachten” (Hoogl. 8:7).

Een begenadigde wordt niet tot op zijn grondvesten geschud in zijn keuze. In zijn keuze houdt hij stand. En hoe ouder hij wordt, des te meer worden de dingen voor hem Waarheid, en ziet hij dat deze alléén Waarheid zijn, en dat de hele wereld – ja, laat mij maar niet zeggen wat ik wilde zeggen; laat me een Schriftwoord aanhalen – “in het boze ligt” (1 Joh. 5:19). Daar is zij volkomen mee getekend. Wat niet ingelijfd is in Jezus Christus, ligt in het boze! Gezien? Gelooft u het? Het worde u geschonken het voor waarachtig te houden, voordat gij de adem uitblaast. Maar hij hoort overal, zo goed als overal, wat het níét is. Vreselijke toestand, nietwaar? Er zijn nu toch zóveel mensen, en bijna overal hoort hij wat het niet is. Waarlijk, de Heere Jezus mocht wel zeggen: “Velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren” (Matth. 20:16).

Somtijds wordt hij uitgesloten, opzijgezet, op de een of andere wijze vervolgd. Maar de Heilige Geest is zijn Trooster. Zo spreekt onze catechismus, zo getuigt de Heilige Schrift.

Wat is getroost te zijn? Hebt u over deze vraag weleens nagedacht? Als de lasten ons afgenomen zijn, en de ellende waarin men was, er niet meer is, als er veel veranderd is, en als er in plaats van zuchten roemen, van wenen blijdschap is gekomen, is men dan getroost? Neen, dan is men niet getroost! Men is getroost als de smart verzacht wordt. En dit doet de Heilige Geest. Wat is dan Zijn werk? Hij onderhoudt het leven. Hij schiep het en nu onderhoudt Hij het. “Eerst schiep, en sinds bewaarde” (Ps. 121:1 ber.). Wij zouden niet in staat zijn het leven te bewaren. Adam was geroepen het te doen, maar hij heeft het niet gewild. De Heilige Geest maakt dat het blijft. Is dat niet groot? Hebt u daar weleens over nagedacht? Mocht u hier weleens bij stilstaan?

De Heilige Geest bidt. Dit is van rijke betekenis. De apostel Paulus zegt in Romeinen 8, vers 26: “En desgelijks komt de Geest onze zwakheden mede te hulp; want wij weten niet wat wij bidden zullen gelijk het behoort, maar de Geest Zelf bidt voor ons met onuitsprekelijke zuchtingen”. Ja, als er geen gebed was, dan zou er ook geen leven zijn, want terecht is het gebed genoemd de ademtocht van de ziel. En dat noodzakelijke geeft nu de Heilige Geest. Zoudt gij er iets van kunnen vertellen? Verstaat gij de zaak? Hebt gij er ondervinding van?

De Heilige Geest sterkt. Er zou geen begenadigd mens gebleven zijn, als de Heilige Geest hem niet ondersteund had. Maar de Heilige Geest draagt. En nu wordt de ziel ondersteund. “Gij hebt mij versterkt met kracht in mijn ziel”, zegt een van Gods kinderen (Ps. 138:3). “Als mijn gedachten binnenin mij vermenigvuldigd werden, hebben Uw vertroosting mijn ziel verkwikt” (Ps. 94:19). Enzovoort; ga de Heilige Schrift maar door, zij is er vol van. “Hij laat in tijd van nood hen niet verlegen”.

De Heilige Geest onderricht. Is u weleens vastgelopen? En heeft de Heilige Geest u toen onderwezen met een arm met macht, onderwezen door een hand die groot vermogen heeft, zó dat het geopend werd waar alles gesloten was, en gezegd werd: hier is de weg, ga hier maar in? Kent gij het?

De Heilige Geest heldert de dingen op. Als een mens begenadigd wordt, dan leert hij op één ogenblik alles verstaan. Maar nu komt de Heilige Geest om het toe te lichten, en voor en na worden de dingen opgehelderd. Door de zonde wordt er zoveel verduisterd. Want – u weet het zo goed als ik – zodra en zolang als er ook maar één zonde wordt vastgehouden, ontbreekt de mens de moed om door te dringen, door te dringen in gebed of in gesprek; hij houdt somtijds krampachtig vast en dat beneemt hem zijn vrijmoedigheid. Hierdoor wordt hem kracht onthouden. En hoeveel mensen die bij hun naaste de naam hadden van begenadigd te zijn, zijn in deze toestand omgekomen! Want “God mint hem die rechtvaardig leeft” (Ps. 146:6 ber.). Er zal wel niemand onder ons gevonden worden die zich niet gedrongen voelt om deze dingen toe te geven. Laat u leiden! God is machtig te verlossen. Kom eruit, opdat gij eruit moogt zijn vóór gij heengaat. Want zijt gij er dan nog niet uit, dan zijt gij verloren voor eeuwig! “Welzalig zijn d’oprechten van gemoed, die ongeveinsd des HEEREN Wet betrachten” (Ps. 119:1 ber.).

De Heilige Geest heldert de dingen op. Een begenadigd mens ontvangt deze verhelderingen telkens, zodat hij in staat is om, al was het dat hij tegenover de hele wereld stond, zich te verdedigen. En dan zou de wereld moeten zwijgen. De consciëntie zou gesproken hebben; zij zou haar eigen machteloosheid gevoelen, en hare dwaasheid ervaren! Als een begenadigd mens van ogenblik tot ogenblik leefde uit de volheid van de Heere Jezus Christus, zou hij ook van ogenblik tot ogen-

blik vragen: “Zou een man als ik vluchten?” Dat is een woord van Nehemia (Neh. 6:11). De krachten die de Heere verleent, zijn overwinnende krachten. “Dit is de overwinning die de wereld overwint, namelijk ons geloof” (1 Joh. 5:4).

De Heilige Geest – en dit is onder alles het voornaamste – doet op de overwinning van Christus zien, en dit doet de ziel zeggen: “Moet ik vrezen? Christus is Overwinnaar, en in Hem zal het blijken dat ik het ook ben.” “Wij zijn meer dan overwinnaars”, zegt de apostel Paulus, “door Hem, Die ons liefgehad heeft” (Rom. 8:37).

Dit alles is de werking des Heiligen Geestes in het hart. En nu moet u zich maar afvragen of u het verstaat, of u deze werking bezit, of u haar kent, of u haar wenst te verwelkomen van ganser harte.

Eindelijk doet de Heilige Geest zien op het loon dat onlosmakelijk vast is aan handel en wandel in de vreze Gods. Het loon, wat is dat? Ja, zult u zeggen, dat begrijp ik wel, dat is de hemel. En wat is de hemel? Laat mij het u zeggen, ofschoon ik er maar bitter weinig van weet: de hemel is een plaats waar geen wereld is. Zijt gij geneigd om te zeggen: “O, dat zou genoeg zijn”? Gruwt een begenadigde niet van de wereld? Eerst van de wereld die hij zelf is, maar dan van de wereld in haar geheel. Wat is de wereld met haar inbeeldingen, met haar besprekingen, met al wat zij zo durft zeggen? De wereld is minder dan “een druppel van een emmer en een stofje van de weegschaal (Jes. 40:15). En zij is vol ongerechtigheid.

U weet dat dat zo is, als u eruit getrokken zijt. En anders wilt u het niet weten. U leeft dan in de wereld; goed – dan komt u ermee om, onherroepelijk! De hemel is een plaats waar ik – zo zou een begenadigde zeggen – niets te zeggen heb, maar God alles te zeggen heeft. Weet gij welk een vreugde dat is, niets te zeggen te hebben, en de Heere aan het woord te laten? “Immers is mijn ziel stil tot God” (Ps. 62:1). De hemel is een plaats waar geen zonde is. De zonde is de zwaarste last van een christen. Was hij daarvan maar bevrijd, bevrijd van zijn lusten, begeerlijkheden, kwinkslagen, dwaasheden, mistastingen, dwalingen! Was hij daarvan maar bevrijd voor eeuwig! De hemel is een plaats waar deze dingen niet voorkomen. De hemel is een plaats waar God is, waar heilige engelen zijn en waar een gezuiverde mensheid is. Naar dit loon ziet een begenadigde uit. Dit is het loon. Het uwe?

Gezongen: Psalm 73:12.

De Heilige Geest blijft waar Hij eenmaal is gekomen. Waarom zou Hij vertrekken? In Zijn werking wordt Hij door ons uitgeblust, bedroefd, maar vertrekken doet Hij toch niet. Hij zou het kunnen doen, maar de Heere Jezus heeft Hem verworven als Geest der geloofs, der genade en der gebeden. De Vader heeft Hem besteld. En Zelf heeft Hij op Zich genomen om de vaten der barmhartigheid te brengen tot de kennis der barmhartigheid. Hij blijft, zoals onze catechismus zegt: “en bij mij blijft tot in eeuwigheid”. Het was Hem wel bekend hoe degenen bij wie Hij Zijn intrek nemen zou, het zouden maken. Hij is door niets tegengehouden. En nu kan Hij ook niet bewogen worden om heen te gaan.

Zijt gij getroost? En wordt gij getroost? Misschien zegt gij: “Christus is mijn Trooster”. Dat is een goed antwoord, want waarlijk, de Heere Jezus is alles. Hij heeft het leven verworven en al wat tot het leven behoort. En wie Hem kent, weet dat. Gerechtigheid en Geest heeft Hij verworven, maar ook water en brood. Ach, kwam er nooit eens een ogenblik in uw leven waarin gij gezegd hebt: “Heere Jezus, nu heb ik het water dat ik drink en het brood dat ik eet en het kleed waar ik mij mee dek, daaraan te danken dat Gij zo schrikkelijk geleden hebt”? Kent u dat niet? Als u het niet kent, dan moet ik tot mijn spijt zeggen dat u ook geen genade bezit. En als u mijn eigen kind was, dan zou ik moeten zeggen: kind, je bent genadeloos. Als de Heere Jezus onze Trooster is, dan is men er alles bij in geschoten. Overweegt u dit wel? Eswijler sprak:

Toen Jezu leven mij wierd gegeven,
Stierf ik den dood.
Toen Jezu schatten mijn ziel bevatten,
Werd ik ontbloot.
Toen Jezu minne viel op mijn zinnen,
Werd ik gehaat.
Toen Jezu ere mij kwam beheren,
Wierd ik versmaad.

Kent u het? De apostel Paulus heeft op precies dezelfde wijze gesproken: “Maar hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus’ wil schade geacht” (Filipp. 3:7). In ingehouden kracht roept hij uit in de

rechtszaal van Cesaréa: “Daarom, o koning Agrippa, ben ik dat hemels gezicht niet ongehoorzaam geweest!” (Hand. 26:19). Hebt u er kennis aan? Zegt u: “Daarom, o wereld, ben ik dat hemelse gezicht niet ongehoorzaam geweest”?

Er zijn vele mensen die over de Heere Jezus spreken, maar zij hebben hun leven niet verloren. Zonder betekenis! Er is menigeen die een gesprekje wil voeren over de Waarheid. Zonder inhoud! Bij de eerste aanraking met de Waarheid moet u als neergeslagen worden. Als dat niet gebeurt, dan komt het er hoe langer hoe gevaarlijker voor te staan. Ik was in Yerseke. Er bestond een Gereformeerde Gemeente. In deze Gemeente werden, toen althans, goede boeken gelezen. Ik heb uitgeroepen: “Hebben jullie dat nu altijd geweten?” Weet u wat er gebeurde? Velen sliepen als er een predikatie werd gelezen! En nu behoeft u de ogen niet dicht te hebben, u kunt toch wel slapen. U moet er geen dagen of weken overheen laten gaan, zeker geen maanden, en nog veel minder jaren. U moet tegen uzelf zeggen: “Ik móét bekeerd worden. Als ik niet bekeerd word, ben ik voor eeuwig ongelukkig.” En dan moet, als gevolg van de bearbeiding des Heiligen Geestes, na verloop van kortere of langere tijd de Waarheid een zodanig beslag op u krijgen, dat gij uitroept: “O, ik moet Jezus hebben. Buiten Jezus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf!” – Is dat niet gebeurd bij u? Mens, geloof dan toch niet dat gij genade zoudt bezitten! Gij geeft geen acht op de dingen. Gij zijt nog wat gij altijd waart: een atheïst, een godloochenaar. Meer kán ik en meer mág ik niet van u zeggen. – En als dat dan ook geschied is, dan moet daarbij de mens die krachtig aangegrepen is door de Waarheid, en heeft uitgeroepen, hetzij tegen een van zijn naasten, hetzij in de eenzaamheid: “Ik moet Jezus hebben”, verder bearbeid worden. En de vrucht van deze bearbeiding moet deze wezen, dat er voor Jezus plaats komt in het hart. Zodra dit bereikt is, komt Hij, dan is er de volheid des tijds.

Er zou meer gebeuren, als de mensen ernstig waren. Maar zij willen wel genade hebben of bekeerd worden, maar ze willen tegelijkertijd de wereld vasthouden en allerlei onschuldige genoegens najagen. Maar zo wordt een mens niet bekeerd. Dat moet u niet denken! Onschuldig genot hebben, dat is op zichzelf geen zonde, maar er moet een tijd in ons leven zijn aangebroken, waarin wij deze dingen niet konden zoeken, waarin wij niet op reis konden gaan, waarin wij niet

konden roken, waarin wij een hoogst ingetogen leven leidden. Ik heb u dikwijls gezegd, dat als God een mens bekeert, Hij hem dan leidt achter de woestijn. Nu wil ik niet zeggen dat een bekering zonder dit niet mogelijk is, maar doorgaans gaat het langs deze weg. En nu had Ledehoer gelijk, toen hij sprak: “Zie niet naar naarheid, maar naar waarheid en klaarheid”. Maar ik geloof niet dat men zonder enige naarheid waarheid of klaarheid zal deelachtig worden. “God baande door de woeste baren en brede stromen ons een pad. Daar rees Zijn lof”, enzovoort (Ps. 66:3 ber.).

Gij zegt: Christus is mijn troost. Is Hij u geopenbaard? Stel, wij zijn samen. U vraagt mij en ik vraag u. Wat zouden wij in zo'n gesprek kunnen zeggen van de openbaring van Christus? Ja, u moet deze vraag niet gering achten, want daar hangt het van af. Wij hebben u mogen leren dat er onderscheid is tussen het algemene werk en het bijzondere werk des Geestes. Wanneer wordt het voor een uitverkorene een bijzonder werk? De zaligheid vindt men in Christus.

Is Christus u geopenbaard? Vele mensen hebben het over Jezus. Ach, de kerken zitten er vol van. En buiten de kerken zijn ze ook al te vinden. En hier ook! Maar laten nu deze mensen eens geroepen worden om de volgende vraag te beantwoorden: “U spreekt over de naam Jezus. U zult toe moeten geven dat wij Hem van nature niet kennen, maar als Hij bekendgemaakt wordt, wat gebeurt er dan?” Ik zou u wel willen aanraden om desnoods eens papier en potlood te nemen en deze vraag voor uzelf schriftelijk te beantwoorden. U hoeft het mij niet te laten zien. Hebt u het opgeschreven, ga ermee naar de Bijbel en kom er mee onder onze prediking, en zie of er overeenstemming is.

Zijt u oprecht? En wenst u een eerlijk mens te zijn? Is u het nog niet? Is het uw worsteling om het te worden? Wanneer ook dit niet aanwezig is, dan is u geen begenadigd mens. Is u nog geen eerlijk mens, en is het uw worsteling evenmin om het te worden, waarom zou de Heere dan van u moeten geloven dat gij genade hadt? En als de Heere het niet kan geloven, dan behoeft zijn volk het ook niet te geloven. Het is een worsteling. Dat heeft de Heere Jezus ook Zelf gezegd: “Strijdt om in te gaan” (Luk. 13:24). Het is een worsteling op leven en dood om oprecht te zijn, eerlijk te wezen. Is men het geworden, dan blijft deze worsteling. Maar nog eens: “ 'k Bekend', o HEER', aan U oprecht mijn zonden”, Psalm 32 (vs. 3 ber.). En hoe dikwijls vinden

wij niet in de Bijbel het woord “oprechte”. “De oprechten hebben U lief” (Hoogl. 1:4). “Den oprechten gaat het licht op in de duisternis” (Ps. 112:4). En als u kortere of langere tijd, misschien wel uw hele leven, in onoprechtheid geleefd hebt, dan weet u wel dat het alles verzwakt, en hoe gij u redden moet door knepen en trucjes. Er staat in den 68e Psalm: “Die door de vlakke velden rijdt, Zijn naam is HEER’ der heren” (vs. 2 ber.).

Waar het vlak is, daar kan en mag en moet men op God rekenen. En daar zal nooit enige feil in gevonden worden. Hij is de Heere van allen die Hem zoeken en Hem aanroepen in geest en in waarheid (Joh. 4:23 en 24). De Schrift is vol beloften. Als u een begenadigd mens zijt, dan hebt u er recht op. Dit recht is u geschonken. Maak er gebruik van! Als u in verlegenheid u bevindt, van welke aard deze ook moge wezen, maak er gebruik van! Gij zult ondervinden hoe zulk een leven de vrees wegneemt, de vrees voor de naaste, de vrees voor armoede, de vrees voor wat onze kinderen zou kunnen overkomen, de vrees voor ziekte, de vrees voor oorlog, de vrees voor alles. Dit is immers overeenkomstig het Woord? Zegt dat niet, bij monde van de apostel Johannes, dat wie vreest, niet volmaakt is in de liefde? En zegt niet wederom het Woord dat de volmaakte liefde de vrees uitdrijft? (1 Joh. 4:18). Zulke christenen moeten wij nu wezen, mannen en vrouwen en kinderen zonder vrees. En dit is louter een vrucht van de genade des Heiligen Geestes. Denk dan aan het Woord! Ps. 119, vers 49: “Gedenkt des woords tot Uw knecht gesproken, op hetwelk Gij mij hebt doen hopen”. En denk aan het zinnetje van het Formulier van de Heilige Doop: “En als wij somtijds uit zwakheid in zonden vallen, zo moeten wij aan Gods genade niet vertwijfelen, noch in de zonden blijven liggen, overmits de Doop een ontwijfelbaar getuigenis is, dat wij een eeuwig Verbond met God hebben”.

U zult allen wel voelen dat wij deze dingen nodig hebben. Want wij gaan sterven. Zie niet op mij, die al zoveel jaren telt, want lieve mens, u kunt nog best voorgaan. Zie maar alleen op het woord: “Het is den mensen gezet eenmaal te sterven en daarna het oordeel” (Hebr. 9:27). En zou het nu niet goed zijn als wij nu al wisten wat wij voornemens zijn te doen in het ogenblik van onze dood? Of zoudt u het beter vinden dat wij daar maar overheen gingen, aten en dronken, trouwden en ten huwelijk uitgaven, zonder te bekennen? Als de dood ons vindt, dan

zou het kunnen wezen dat hij ons wees op ons leven. Dat betekent zoveel als dit, dat de strop om onze hals aangetrokken zou worden. Dat geeft wanhoop. U moet niet denken dat, als wij de zonden naja-gen, het zo doorgaan zal. En nu denk ik wel aan grove zonden ook, maar men behoeft daar nog niet aan te denken. Men moet niet menen dat dat zo doorgaan zal. Er komt een ogenblik waarin dat alles verandert. En dan? Dan is er wanhoop! Tenzij... tenzij krachten verleend worden om te zien op de beloften Gods in Christus. Dat is het enige middel om de vreselijke wanhoop te keren: het gelovig zien op de beloften Gods in Christus Jezus.

Maar nu, kinderen van God, als de dood u aangrijpt, blijf dan niet staren op wat u van nature zijt of geweest zijt, want dan zou de vorst der duisternis u vreselijk zijn. Maar vestig uw aandacht op het Lam Gods, op de beloften des Heeren in Jezus Christus. En gewen u hieraan, nu de dood er nog niet is. "Gwenen u toch aan Hem en heb vrede" (Job 22:21). Tracht zó te leven! Smeek dag en nacht om zulk een leven! Dat zal u grotelijks tot profijt wezen.

Nu zullen wij eindigen. Wij hebben het mogen zeggen, wij hebben het gehoord. Kinderen, denken jullie er weleens aan waarvoor je door je ouders hier gebracht wordt? Je moet bekeerd worden, kinderen! En gij, ouderen, zijt u al bekeerd? Welk een schande ligt er op u, wanneer gij nog niet bekeerd zijt, en allerlei dingen najaagt, en aan God geen behoefte hebt. Wat een vreselijke toestand is dat! En hoe slecht zal dat uitkomen. Want u hebt hier nooit iets genoten, al was het ook nóg zo onschuldig, of het zal tegen u getuigen, als u na uw dood zonder Borg en Middelaar voor de Rechter van hemel en aarde moet komen. En zelf zult u moeten zeggen: "En dát heb ik gezocht! En wat ik nodig had, dat heb ik niet geteld!" "Wie heeft zich tegen God verhard en vrede gehad?" (Job 9:4).

De Heere geve ons rechte inzichten, dat is: Hij make ons bekwaam om ze te willen hebben. Want ieder inzicht van Boven gekomen, betekent een doding. Als u genade bezit, dan zult u zich wel herinneren dat er, toen u nog geen genade had, maar werkzaam was, ogenblikken waren waarin u tot uzelf zei: "Ja, ik bid nu wel om bekering en om kennis van de Heere en om een deel met Gods volk, maar als de Heere nu dit mijn gebed eens verhoorde, wat dan? Wil ik wel waarlijk bekeerd zijn?" Als u vraagt of het de mens er dan niet om te doen kan zijn, dan

verwijs ik u naar Zacheüs. Zacheüs bezat misschien de bearbeiding des Geestes, maar weldra bleek van hoe grote waarde het was, wat hij had toen hij nog in de boom zat. De rijke jongeling scheen óók behoefte te hebben aan bekering. Getuigt het niet tegen hem, dat hij bij de Heere Jezus geweest is met de vraag: "Goede Meester, wat zal ik goeds doen, opdat ik het eeuwige leven hebbe?" (Matth. 19:16). Kijk, dat is nu zo verschrikkelijk, wanneer een mens gedurende kortere of langere tijd onder bearbeiding schijnt geweest te zijn en hij gaat terug, of hij blijft staan. Want ware bekering wordt dan met de dag moeilijker, ofschoon, zolang als wij aan deze zijde van het graf zijn, de mogelijkheid er is.

Amen.

Gebed:

Heere, is er niets gezegd. dat in strijd is met de Waarheid, wil dan het gesprokene zegenen, en vergeef het zondige, de zondige bevlekking ervan door ons. Want Uw Woord is rein, en er is niet één van Uw kinderen die dat niet getuigd heeft. Ach, leer ons wat te verstaan van de dingen die een wezen hebben, en bestemd zijn om hun bezitters het eeuwige leven te schenken. Laat er bij deze en gene een geroep wezen, een geroep om het ene nodige. En laat dit geroep blijven.

Zijn wij erdóór gekomen, zijn wij verhoord geworden, hebt Gij geweten waar wij waren en wat wij nodig hadden, laat ons volharden, naar Uw Woord en naar Uw eis, volharden tot het einde toe. Doe ons geloven dat wij door alles heen kunnen, over een muur en door een bende, met U. En hoe gemakkelijk gaat het dan somtijds nog! Hoe menigmaal is het al niet gebleken dat leeuwen aan een ketting lagen! Hoe dikwijls is het al niet gebleken dat waar een overvloed van water op het vuur werd uitgeworpen, er Eén was die er olie bij deed.

Ach, Uw Waarheid is zo schoon, omdat zij Waarheid is en omdat zij U verheerlijkt en een mens zalig maakt. En al wat daarbuiten is, is zo vuil, zó vuil – het onschuldigste is het óók nog! Zo vuil, omdat het Uw deugden besmet – ofschoon deze niet besmet kunnen worden – en omdat de mens er verwerpelijk door is. Leer ons bidden, Heere. Leer ons danken. Leer ons wat U behaaglijk en ons profijtelijk is.

Amen.

Gezongen: Psalm 73:13 en 14.